

▶ การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย
ระดับชาติ ครั้งที่ 10 และนานาชาติ ครั้งที่ 5
The Tenth National Symposium and the Fifth
International Symposium

การวิจัย สร้างสรรค์
นวัตกรรม สังคม
และสุขภาวะในยุคโควิด-19

CREATIVITY INNOVATIONS

SOCIAL ORDER
AND WELLBEING IN TIME OF
COVID-19 PANDEMIC
(CISOWCOP)

วันอาทิตย์ 8 พฤษภาคม 2565
เวลา 08:45-16:00 น.

รูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 10 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 5
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

“งานวิจัย สร้างสรรค์ นวัตกรรม สังคม และสุขภาวะในยุคโควิด-19”

The Tenth National Symposium and the Fifth International Symposium
Bangkokthonburi University

“Creativity, Innovations, Social Order and Wellbeing in Times of COVID-19
Pandemic” (CISOWCOP)

8 พฤษภาคม 2565

ณ ตึกอธิการ ชั้น 6 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีร่วมกับ

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.)	สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย
การกีฬาแห่งประเทศไทย	มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
KENT STATE UNIVERSITY	ENERGIME UNIVERSITY
SHENYANG CONSERVATORY OF MUSIC	UNIVERSITY OF LATVIA
UNIVERSITY OF LATVIA	ENERGIME UNIVESITY
	DISAFA UNIVERSITY

กลุ่มสาขาวิชาที่นำเสนอผลงานวิจัยทั้งภาคบรรยาย และภาคโปสเตอร์

- กลุ่มสาขาวิชามนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์
- กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

คำนำ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านวิชาการ โดยการส่งเสริมนักวิจัย นักวิชาการ รวมถึงนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาให้เกิดการสร้างและพัฒนา ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ทั้งในระดับชุมชน และระดับประเทศ ที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์การสร้างเสริมความเข้มแข็งทางวิชาการ และการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและเผยแพร่ความรู้ รวมทั้งยังเป็นช่องทางที่ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์และสร้างความร่วมมือในการพัฒนาสหวิทยาการ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จึงจัดให้มีการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 10 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 5 ผ่านระบบออนไลน์โดยโปรแกรม Zoom ที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ภายใต้หัวข้อ “งานวิจัย สร้างสรรค์ นวัตกรรม สังคม และสุขภาวะในยุคโควิด-19” ขึ้น ซึ่งการประชุมดังกล่าวนี้ ได้รับความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.), สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์, การกีฬาแห่งประเทศไทย, SHENYANG CONSERVATORY OF MUSIC, KENT STATE UNIVERSITY, ENERGI ME UNIVERSITY, UNIVERSITY OF LATVIA, UNIVERSITY OF LATVIA ENERGI ME UNIVESITY, DISAFA UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีมุ่งหวังว่าการจัดประชุมวิชาการครั้งนี้ จะเป็นโอกาสในการสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาสหวิทยาการหลากหลายสาขาวิชา และนำไปสู่การพัฒนาวิชาการความรู้ที่ดีต่อไปในอนาคต

(รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เป็ญจาธิกุล)

อธิการบดี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
1 การฟ้องคดีโดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในกรณีสำนักงานอัยการสูงสุดสั่งไม่ฟ้อง Prosecution by the National Anti-Corruption Commission in the case of the Office of the Attorney General ชาติชาย คล้ายบุตร	1
2 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตำบลน้ำพุ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี Participation of the Board of Directors in the management of the Village Fund, Nampu Sub-district, Muang District, Ratchaburi Province พรพรรณ พรหมโพธิ์,เรวดี มาลัยศรี,จรรยา สุธิดวงสมร, วรวิษา มะโทพาร และดรุณี ตั้งศรีฟ้า	14
3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาเสพติด เขตอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร Province Public participation in the prevention of drug problems Nong Sung District Mukdahan Province สมพร หลงเจริญ, วัฒนา เมืองแก้ว, วรณีย์ ลีรัตน์องค์ชัย, ประสงค์ รักวาทีน และ บุตรี จารุจินดา.....	22
4 การวิเคราะห์จัดกลุ่มลูกค้าสถานออกกำลังกายในพื้นที่จังหวัดนครปฐม The cluster analysis of fitness customers in Nakhon Pathom Province ทีฆากาญ อ่อนคำ, จอมธนินท์ ถนอมนิภาพันธุ์, ลัดดาวัลย์ กมลสินธ์, มนทนา อยู่สมบุญรณ์ และสุชาดา จันเจือ.....	29
5 การวิเคราะห์ต้นทุนด้านการขนส่ง กรณีศึกษา ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี. เอส.ทรานสปอร์ต Transportation Cost Analysiscase Study C.P.S Transport Limited อังสนา พจน์ศิริ, สุมาลี เรื่องประชา, ภัทรวดี ศรีทอง, สุรินทร์ทิพย์ กาญจนประทุม และ วิมลวัลย์ ทรงศิริยศ	42

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร Comparative Analysis of Financial Statements of Companies listed on the Stock Exchange of Thailand Agriculture and Food Industry ชฎารัช คำแพงตา, ตูลชริญา อยู่เจริญ.....	52
7 การวิเคราะห์องค์ประกอบการเรียนออนไลน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัย กรุงเทพธนบุรี Analysis of the Components of Online Learning of Students at Bangkok Thonburi University โสพัฒน์ โสภากิมข, เสี่ยม บุชบาบาน	60
8 การวิเคราะห์องค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนโรงเรียน วัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร An Analysis of the Motivational Composition of Students of Wat Chanpradittharam School Phasi Charoen District Office Bangkok โสพัฒน์ โสภากิมข.....	70
9 การศึกษาความเชื่อมั่นในการให้บริการตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาล เมืองบางบัวทอง ของประชาชนผู้มารับบริการ Study of confidence in providing services according to good governance of Bang Bua Thong Municipality of the people who receive the service ณภัทร ศิลปมา.....	83
10 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting ของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย A Need Assessment of Online Teaching and Learning Via Zoom Cloud Meeting of College Students เพลงไพโร รัตนวงศ์, จูตินันท์ อีระเวชเจริญชัย, วาทีณี บรรจง, โชติพัชร์ สมบุญตนนท์ และอิส รา งามจรัสวาณิชย์.....	91

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
11 การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะบุคลากร ลักษณะทางกายภาพ และกระบวนการให้บริการกับพฤติกรรมการเลือกใช้บริการร้านเสริมสวย ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร	
The study of the relationship of personal factors Personnel characteristics physical appearance and the service process and the behavior of choosing beauty salon services of consumers in Bangkok	
สุชาติ ปรีกทยานนท์, อัครพงศ์ สมบรรณ, วัชรพงศ์ สุภัทรชัยวงศ์, ศิริพันธ์ คงสมเพียร และพิชญานันท์ ผลสวัสดิ์.....	104
12 การศึกษาค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองในจังหวัดอุบลราชธานี	
A study aerosol optical depth at Ubon Ratchathani province	
ลัดดาวรรณ บัวขาว.....	114
13 การศึกษาปัจจัยการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล กรณีศึกษากลุ่ม Generation X ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา	
A Study of Personal Financial Planning Factors : A Case Study of Generation X Choho Subdistrict Mueang District Nakhon Ratchasima Province	
ทวีพร ตู๊พจ, วิบูลย์ ลือมงคล และเมตต์ เมตต์การุณจิต.....	125
14 การศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงเวลา ก่อนเกิด กับหลังเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	
The Study of Economic Factors Affecting Profitability Of Companies Listed on The Stock Exchange of Thailand During The Period Before and After The Outbreak of The Coronavirus Disease 2019	
ณรงค์ฤทธิ์ ยิ้มเจริญพรสกุล, ชาญยุทธ ถนอมเวช, มรรยาท ลิ้มโอฬารสุขสกุล, ธฤชณู รอดรักษา และสุภาพร โคตรสงคราม	135

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
15 การศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี Teaching Practice Competencies in School for Pre-Service Teachers, Program in Early Childhood Education, Faculty of Education, Bangkokthonburi University. ชิตเวทย์ จันทศร, วชิรินทร์ อิศรนาเวศ.....	147
16 การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์แก่เด็กตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 The promotion of analytical thinking of children in the policy of Thailand 4.0 เพชรรัตน์ ฮิมินกุล, นิตยา ศรีมกุณฑน์.....	156
17 การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา Student Morality and Ethics Promotion of School Administrators under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Education Service Area Office ฐิตาภา เบ็ญจาธิกุล.....	163
18 การส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของสำนักงานแรงงานจังหวัดกาญจนบุรี Social Promotion and Welfare SERVICE of the Kanchanaburi Provincial Labor Office ธิติยา คำนนท์, พิระ จันทระดิน บุณตระกูล, จุมพล โพธิสุวรรณ และโสภณวิไล ชยามฤต.....	177
19 การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็น โดยเน้นการสะสมรูปแบบของจังหวะสำหรับแซกโซโฟน Constructing of Sight-Reading Exercise Base on Rhythmic Pattern For Saxophone มิ่งขวัญ นาคอก, สุทธิดา หนูแก้ว.....	185

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
20 การสร้างสรรค์และผลิตสื่อวีดิทัศน์ เรื่องอาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุให้แก่ วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก Media creativity and production of “Functional Foods ” and “4 elements of life” for Kanchanabhishek Institute of Medical and Public Health Technology ศनिया พันธุ์ศรี, ธนภรณ์ ้วยคุณา และบุพพพันธ์ วัลลิกุล.....	194
21 การสื่อสารการตลาดออนไลน์ของผู้ประกอบการสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กใน จังหวัดจันทบุรี Online Marketing Communication of Small Business Stations in Chanthaburi Province ธนอนันต์ จันทร์ทิพย์, ภูริพัฒน์ แก้วตาธนวัฒนา และจำเริญ คังคะศรี.....	206
22 การสื่อสารทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถาน เสริมความงามของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร Marketing communication influencing consumers' decision to use beauty salon services in Bangkok พรประภา ศรีราพร, น้ำฝน มั่นศรีจันทร์, พิรญา ปลื้มปิยาภรณ์, ชญานิศ ประทุมรัตน์ และกนกวรรณ นราแหวน.....	219
23 การสื่อสารมวลชนในยุค digital disruption Mass Communication in the age of digital disruption. กฤติญา กวีจารุกรณ์.....	227
24 ความคาดหวังรายการ BTU Talks สู่ Youtube Channel The Expectation of BTU Talks is to create a channel onYoutube รัตติพร ณ นคร.....	236
25 ความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย กรุงเทพธนบุรี The Opinion to Exercise of Bangkokthonburi University’s Law Students พรวรินทร์ เตโชภาส.....	245

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย

หน้า

กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์

- 26 ความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 2
Emotional Quotient of School Adminators in Bang Ban District,
Pa Na Khon Si Ayutthaya Province Under The Pha Na Khon Si
Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2
พรหมพิริยะ พนาสนธิ..... 254
- 27 ความต้องการในการให้บริการด้านวิชาการ กรณีศึกษาชุมชนวัดศาลาแดง
กรุงเทพมหานคร
Academic Service Needs, Case Studies, Saladaeng Temple
Community Bangkok
สุจิตรา แรมมี..... 266
- 28 ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความตั้งใจลาออกจากงานของเจ้าพนักงาน
The causal relationship of employee resignation intentions.
กานต์กมล นาคศรีสังข์ นฤธนัน ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา, อรชดา ประเสริฐ,
เสาวลักษณ์ รักษาณัฐสิทธิ์ และวราพร กำบุญ..... 273
- 29 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทาง
สังคม และพฤติกรรมการปรับตัวของนักศึกษาในสถานการณ์โควิด-19
The Relationship of Self-Efficacy, Social Support, and Adjustment
Behavior of Undergraduate Students in Pandemic Covid-19
ณัชชามน เปรมปลื้ม, สิริลักษณ์ เทียงธรรม..... 284
- 30 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการจัดการศึกษาระดับ
ปฐมวัย โดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2
A Study on the Relationship between Administration Factors and
Early Childhood Education Management of Brain-Based Learning
in Schools under Kanjanaburi Primary Educational Service Area 2
นิตยา ศรีมกุฎพันธ์ุ, ขนิษฐา ศรีตะวัน และอรวรรณ ชมชัยยา..... 293

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
31 ความสำเร็จ ล้มเหลว และความท้าทายของการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร Successes Failures and Challenges of The Implementation of The Policy on Elderly allowances of Nong Khaem District Office Bangkok รัชชานนท์ พิพัฒน์พรไพศาล, ชาศรีชัย นาคแกมแก้ว, วรวิมล วีระวัฒน์ และสิทธิพันธ์ สุกุลสุขเจริญ	304
32 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดน อำเภอบึงน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 Desired Characteristics Of School Administrators Under The Border Group Pongnamron District Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2 สุรัตน์ดา ศรีคงรักษ์, วรชัย วิภูอุปโภคตร.....	313
33 โครงการศึกษาและพัฒนาดิน “ชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์” สู่กระบวนการออกแบบและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา Project to study and develop materials Clay "Sala Thammasop Railway Station community" to the Process of design and creating ceramic products ปราเมศวรร์ กลางหมื่นไวย, สุวิทย์ วิซัด	324
34 ธรรมาภิบาลกับการส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลนครปากเกร็ด อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี Good Governance Motivating to the Personnel Officers' Performance of Pakkret Municipality, Pakkred, Nonthaburi วีรชัย ประพันธ์พานัน, อลงกต วรกี.....	333
35 นวัตกรรมสื่อสารตลาดออนไลน์และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม Communicative Innovations and Information for Small and Medium Enterprises พรประภา ศรีราพร, เบญจญา พิชาติชัยเดชา, ทศพล เทียนโชติ, เกษฎา ผลสวัสดิ์ และธนชัย ทรัพย์อรพันธ์.....	343

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
36 แนวทางการจัดบริการสาธารณะเพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการที่ดีแก่ประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต Guidelines for organizing public services to enhance the quality of good service to the people of local government organizations in Phuket Province ณัฐวัฒน์ สิริพรอุฒิ.....	354
37 แนวทางการถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ จากคติความเชื่อของภูสือนครหลวงพระบาง สปป.ลาว เพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะดินเผาร่วมสมัย Guidelines for composition from Phusi: the Beliefs and Relationships in Luang Prabang Community, Lao for the creation of contemporary ceramic art นัชชารัชต์ คำพิลา.....	363
38 แนวทางการพัฒนาให้มีความยั่งยืนของชุมชนปลายบาง จังหวัดนนทบุรี Approaches for sustainable development of communities in the end of Bang Nonthaburi Province สุภาวดี สาสิงห์, เต๋นชัย อัครเดชเดชาชัย, นิษฐา คงคาเรียน และภูกิจ สุรติรางคกุล.....	378
39 แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานคลัง ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางตะกูน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม Guidelines for improving and developing treasury management of BangTaku Subdistrict Administration, Mueang District, Nakhon Pathom Province วิเชียร รุจิธำรงกุล, ชัยยุทธ สงวนแก้ว และวรางคณา โพธิ์รักษ์.....	386
40 แนวโน้มการซื้อทองคำรูปพรรณของประชาชนในจังหวัดนครปฐม Trend of buying gold jewelry of people in Nakhon Pathom Province พรประภา ศรีราพร, ดวงกมล วิวัฒน์ชาญกิจ, อนุพงษ์ พิษสิงห์, กริษณู เครือเนตร และสาโรช กระจ่างแจ่ม.....	393

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
41 บทบาทของผู้นำชุมชนต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาพื้นที่ เขตเทศบาลสมุทรสงคราม Roles of Community Leaders in Promoting “Sufficiency Economy”: A case study of Samut Songkhram Municipality Area ทีป ราษฎร์น้อย, ธารสวรรค์ ณะสมบุรณ์ และจิราพร สุขารมย์.....	400
42 บทบาทของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในการจัดการศึกษาแบบออนไลน์ใน สถานการณ์โรคระบาดโควิด19 The role of Parents of Early Childhood Children in Organizing online Education During the Covid- 19 กลิ่นแก้ว มาตา, นัยนา ขนอเนช.....	410
43 ประเมินความพึงพอใจของผู้ได้รับบัตรสวัสดิการ : กรณีศึกษา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร Assessment of satisfaction of welfare card recipients : a case study, Thawi Watthana District, Bangkok ปวิช สอนศิริ, ธนาวัฒน์แสงอาทิตย์, ธนานันต์ กัญญาราช และศิริพร แสงชาติ.....	419
44 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการฝ่ายธุรการ ของเทศบาลตำบล บางกระทึก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม Performance in the performance of administrative officers of Bang Krathuk Municipality, Sampran District, Nakhon Pathom Province ณัฐวรินทร์ บวรภักควุฒิสิริ, ธัญปวีณ์ภักสุวรรณวัฒน์, ศิริพร มงคลวัจน์ และประภัสสร คุ่มสุวรรณ.....	426
45 ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดฉะเชิงเทรา Factors for success in doing business for small business entrepreneurs (SMEs) in Chachoengsao Province ณัฐพร ปรางงามเปล่ง, ขวัญหทัย กลีบแย้ม, สุชัย จารุพิชญ์เมธา, อัจฉรียา ฉิมคล้าย และ นิตยา มีบุญ.....	432

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
46 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่ทำให้เกิดโรคอ้วนของประชาชน หมู่ที่ 4 บ้านสุกร ตำบลหนองหลัก อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา Factors associated with behaviors that cause obesity in Village No. 4, Ban Sukon, Nong Lak Sub-district, Chum Phuang District, Nakhon Ratchasima Province กัลยาณี พละทรัพย์.....	445
47 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลนคร นนทบุรีจังหวัดนนทบุรี Factors correlated with the health condition of the elderly in Nonthaburi Municipality, Nonthaburi Province ภัทรวิณ วันแก้ว, พรเทพ กุลนรัตน์, ภูริต เหล่าสีบสกุล, ธนันธร สาสิงห์ และปัทมาราด สุดเลิศ..	456
48 ปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัด นครปฐม Factor Affecting The Decision Making on Purchasing Products from The Application of Consumers in Nakhon Pathom Province ณิชาภา คุณพระเนตร, กิตติ รุ่งเรืองทรัพย์เจริญ, อนัญญา อินพุ่ม, สมทรง นาคศรีสังข์ และ ปาณิสรา ธรรมภิติ	463
49 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี Factors affecting consumers' decision to buy bag Brown rice in Ratchaburi Province จันทร์เพ็ญ วิศัลยาจรเดช, วิเศษ น้อยตุม, นิภาดา พลหาญ, ภูษิต สงคง และชัยวิทย์ พิจิตนิเวศน์	475
50 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียง (Voice Search) ผ่านช่องทางการตลาดออนไลน์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Factors affecting the Selection of Voice Search Methods through Online Marketing Channels in Suan Sunandha Rajabhat University ณัฐสุดา มาตา, มณีกัญญา นากามัทลี.....	488

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
ภาคผนวก	
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย ...	505

การนำเสนอผลงาน

กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์

การฟ้องคดีโดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในกรณีสำนักงานอัยการสูงสุดสั่งไม่ฟ้อง

Prosecution by the National Anti-Corruption Commission in the case of the Office of the Attorney General

ชาติชาย คล้ายบุตร

Chatchai klaibutr

สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 062-3402917

Laws Program Faculty of Law, Bangkokthonburi University, 062-3402917

chatc9395@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการในการดำเนินคดีอาญาต่อกรรมการ
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) กับมุ่งวิเคราะห์
กฎหมายที่ใช้บังคับว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสารเป็นหลัก โดย
นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดประเด็นปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เพื่อเป็นการยืนยันตาม
ข้อสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ พร้อมกับเสนอแนวทางแก้ปัญหาอันจะเป็นประโยชน์แก่การแก้ไข
กฎหมายในอนาคตต่อไป

ผลการวิจัยพบว่า กฎหมายที่ใช้บังคับยังขาดความสมบูรณ์บทบัญญัติในกฎหมายบางเรื่องเป็น
อุปสรรคต่อการดำเนินคดี และมีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกระบวนการ
ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ โดยเฉพาะที่กฎหมายกำหนดว่า ก่อนนำคดีมาสู่ศาลจะต้องมีการเข้าชื่อร้องขอ
จากสมาชิกรัฐสภาก่อน หรือการห้ามมิให้กรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดปฏิบัติหน้าที่ใน
ระหว่างนั้น จนกว่าจะมีคำพิพากษาให้ยกคำร้อง หรือการที่กำหนดให้องค์คณะผู้พิพากษาเป็นผู้แต่งตั้ง
คณะกรรมการไต่สวน เพื่อทำหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินคดีตามคำร้อง
ของก่อนส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีต่อศาลฎีกา ตลอดจนการกำหนดให้อัยการสูงสุดต้องฟ้องคดีตาม
มติของคณะกรรมการไต่สวนไม่สามารถใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่นนั้น

ผู้วิจัยได้เสนอมาตรการกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ ให้สิทธิแก่ผู้เสียหายจาก
การกระทำของกรรมการ ป.ป.ช. สามารถยื่นข้อร้องเรียนแก่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เพื่อให้มีการ
ดำเนินคดีอาญาต่อกรรมการ ป.ป.ช. ได้ นอกเหนือจากการเข้าชื่อร้องขอจากสมาชิกรัฐสภาโดยให้
ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาที่มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริง และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินคดี
ดังกล่าวก่อนที่จะส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดพิจารณาว่า สมควรที่จะฟ้องกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดต่อศาลฎีกา
หรือไม่ ในกรณีที่อัยการสูงสุดไม่เห็นด้วยกับมติของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาที่เห็นควรฟ้องคดี
ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาที่มีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีเองได้ หรืออาจแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดี
แทนก็ได้ เมื่อมีการฟ้องกรรมการ ป.ป.ช. ต่อศาลหากศาลฎีกา ยังมีคำพิพากษาว่ากระทำผิดและ
พิพากษาให้จำคุกแล้ว กรรมการ ป.ป.ช. ผู้นั้นก็ชอบที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายต่อไปได้

เว้นเสียแต่จะตั้งพ้นจากตำแหน่งตามวาระหรือเมื่อต้องเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ทั้งนี้ เพื่อให้กรรมการ ป.ป.ช. สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดได้ต่อไปอันจะทำให้การทำงานที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐดำเนินต่อไปได้อย่างสมบูรณ์

คำสำคัญ: การฟ้องคดี, คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, กรณีสำนักงานอัยการสูงสุดสั่งไม่ฟ้อง

Abstract

This research aims to study the criminal prosecution process against the National Anti-Corruption Commission (NACC) to analyze Governing law that is appropriate or not. Regarding the method of conducting research, the document is mainly used. By bringing information that have been examined to determine the issue and the potential impact to confirm the assumptions set by the researcher Along with proposing solutions to problems That will be useful for amending the law in the future

The results of the research revealed that the applicable laws are still incomplete. The provisions in some laws are obstacles to the prosecution and affect the performance of the NACC in the process of examining the exercise of state power in particular That the law Before bringing the case to the court, the name must be submitted to the parliamentarians. Or they are prohibiting the NACC committees, who are accused of performing their duties. Until the judge dismisses, the petition or the designation of a panel of judges to appoint the inquiry committee. To complete the investigation.

Facts, and opinion on the litigation requested before submitting the matter to the Attorney General to bring the case to the Supreme Court. As well as requiring the Attorney General to file a lawsuit according to the resolution of the inquiry committee, it is not possible to exercise its discretion as otherwise, according to the case, the researcher has proposed measures to determine a solution to each issue as follows: Give the victim the right to the action of the NCC Commission to complain to the Parliamentary Ombudsman. To have Can proceed with a criminal case against the NACC and being requested by members of the National Assembly By allowing the inspector, Congress has the power to investigate the facts. And make an opinion about the said litigation before submitting the matter. Let the Attorney General consider that Is it appropriate to sue any NACC committee to the Supreme Court if the Attorney General does not see? With the resolution of the Parliamentary Ombudsman that the case should be filed. The Parliamentary Ombudsman has the power to act. You can prosecute yourself or may appoint a lawyer to charge the issue instead. When the NACC commission is filed with the court, if the Supreme Court has not yet sent a judgment of guilty and sentenced to

imprisonment, NACC shall perform duties. According to the law, unless they have to vacate office upon the expiration of their term or when other causes are required by law to enable the NACC members. to perform their duties as prescribed by law, which will make acting Ensure the exercise of state power can proceed ultimately.

Keywords: Litigation, National Anti-Corruption Commission, Case of the Attorney General's Office

บทนำ

1. ความเป็นมา ข้อเท็จจริง สภาพและความสำคัญของปัญหา

แต่เดิมประเทศไทยมีประมวลกฎหมายอาญาสำหรับลงโทษข้าราชการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐ สำหรับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา 147-166 และความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการ ยุติธรรม ตามมาตรา 200-205 แต่ก็ไม่สามารถใช้ประมวลกฎหมายอาญาที่มีอยู่ดังกล่าวบังคับเพื่อลงโทษ แก่บุคคลผู้กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ ทั้งนี้ มิใช่สาเหตุเพราะกฎหมายสารบัญญัติเหล่านี้มีความบกพร่อง หากแต่เป็นเพราะกระบวนการสอบสวนที่กระทำต่อผู้ถูกกล่าวหาตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญาที่ใช้อยู่ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้กับการดำเนินคดีอาญาประเภทนี้ เพราะประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นเพียงกฎหมายที่กำหนดวิธีการไว้เป็นการทั่วไปสำหรับในการ ดำเนินคดีอาญาปกติเท่านั้น ตามรายงานวิจัยเรื่องระบบการตรวจสอบทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงที่มี คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย (คพป.) ซึ่งระบบตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในประเทศไทยยังเป็น ระบบที่ไม่สมบูรณ์ เพราะการตรวจสอบการทุจริตและประพฤติมิชอบของข้าราชการโดย คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ และการควบคุม ตรวจสอบของสมาชิกวุฒิสภา โดยกระบวนการตามรัฐธรรมนูญ หรือแม้กระทั่งการใช้อำนาจพิเศษภายหลัง การทำรัฐประหารเพื่อยึดหรืออายัดทรัพย์สิน เพราะมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ และหลักนิติธรรม จึงทำให้การตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงที่ผ่านมามากไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และโดยที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีทั้งอำนาจและอิทธิพล สามารถให้คุณให้โทษแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และใช้อำนาจที่ตนมีอยู่เข้าครอบงำการปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่เหล่านั้นได้ เพื่อให้เกิดปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งอันจะเป็นประโยชน์แก่ตน จากความแตกต่าง ในสถานะของบุคคล ตลอดจนความรุนแรงของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นนี้เอง จึงเป็นที่มาของเหตุผล ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้อยู่ปัจจุบันไม่เหมาะสมที่ จะนำมาใช้ในการดำเนินคดี อาญา กับผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง โดยมีตัวอย่างความล้มเหลวของการตรวจสอบการทุจริตโดย กระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ผ่านมาเป็นข้อยืนยันในเรื่องนี้

สำหรับปัญหาการตรวจสอบการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐในประเทศไทยมีทั้งระบบปกติและ ระบบพิเศษ กล่าวคือ สำหรับระบบปกติ อันได้แก่ กระบวนการทางอาญาและกระบวนการในทางวินัย ซึ่ง จะพบว่า มีอุปสรรคและข้อบกพร่องบางประการที่ทำให้กระบวนการตรวจสอบและนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ การตรวจสอบการทุจริตตามประมวลกฎหมาย อาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามักไม่ได้ความร่วมมือในการสืบสวนสอบสวนจาก

บุคคลที่เกี่ยวข้อง เพราะบุคคลเหล่านั้น ล้วนแล้วแต่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดทั้งสิ้น ทำให้การได้มาซึ่งพยานหลักฐานเป็นไปโดยยากลำบาก ประกอบกับการพิสูจน์ความผิดทางอาญานั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานของระบบวิธีพิจารณาที่ถือว่าหน้าที่นำสืบตกเป็นของโจทก์ และต้องนำสืบให้ศาลปราศจากความสงสัยว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ เช่นนี้ก็เป็นกรยากในการพิสูจน์ความผิดและการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษยิ่งไปกว่านั้น ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีอิทธิพลสูงในแวดวงการเมือง ข้าราชการหรือธุรกิจแล้ว กระบวนการตรวจสอบก็ยิ่งทวีความยากลำบากมากขึ้น นอกจากการตรวจสอบการทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว ในระบบราชการปกติยังมีการตรวจสอบการทุจริต โดยกระบวนการพิจารณาโทษทางวินัยซึ่งก็มีความบกพร่องเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่มาจากการปกป้องพวกพ้องเดียวกันหรือการแสวงหาพยานหลักฐานจากเจ้าหน้าที่ของรัฐกลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่เป็นไปโดยยาก จากข้อบกพร่องของการตรวจสอบการทุจริตในระบบปกติได้ ทำให้เกิดแนวคิดในการพยายามสร้างวิธีการตรวจสอบการทุจริตในระบบพิเศษที่มีมาตรการในการตรวจสอบแตกต่างไปจากเดิม และมีองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบการทุจริตในระบบพิเศษโดยเฉพาะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการฟ้องคดีอาญาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยตรงต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในคดีอาญาที่อัยการสูงสุดมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่เกิดจากการใช้อำนาจฟ้องคดีอาญาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยตรงต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในคดีอาญาที่อัยการสูงสุดมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง
3. เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในส่วนที่เกี่ยวกับการฟ้องคดีอาญาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติโดยตรงต่อศาลอาญาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในคดีอาญาที่อัยการสูงสุดมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

1. ประวัติความเป็นมาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ของประเทศไทย

บวรศักดิ์ อูวรรณโณ (2538, หน้า 24) เรื่องระบบตรวจสอบทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง (Impeachment) ได้กล่าวถึงบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงไว้ในความหมายเป็นสองนัย คือ ในความหมายของผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงทางการเมืองกับผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในราชการประจำ แต่ตามรัฐธรรมนูญฯ ได้แยกระหว่างผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงออกจากกันอย่างชัดเจน โดยสามารถดูความหมายได้จากคำย่อและคำจำกัดความ อย่างไรก็ตามก็ตีบุคคลทั้งสองประเภทดังกล่าว

ต่างก็ฐานะเป็นเจ้าของพนักงาน จึงอาจมีความรับผิดชอบในทางอาญาในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา ได้เช่นเดียวกับเจ้าพนักงานอื่น สำหรับในแง่ความรับผิดชอบในทางอาญา และความรับผิดชอบในทางกฎหมายปกครองก็อาจมีได้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้การควบคุมตรวจสอบตามแนวทางต่าง ๆ มีมาตรการที่แตกต่างกันดังที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติรับรองไว้

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

การดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำความผิดมีระบบการดำเนินคดีอาญาที่ได้รับการยอมรับจากนานาประเทศอยู่ด้วยกัน 2 ระบบ คือ

2.1 การดำเนินคดีอาญาระบบไต่สวน (Inquisitorial system)

การดำเนินคดีอาญาระบบไต่สวนนี้เป็นการค้นหาความจริงแบบดั้งเดิมที่มองว่า การกระทำความผิดทางอาญาที่เกิดขึ้นเป็นการกระทำผิดต่อรัฐด้วย รัฐจึงมีหน้าที่ดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดและค้นหาความจริงด้วยตนเอง โดยที่ทั้งฝ่ายปกครองและฝ่ายศาลต่างก็พยายามค้นหาความจริงว่ามีการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้นหรือไม่ ศาลจะมีบทบาทในการสอบสวน ฟ้องร้อง การค้นหาความจริงและการพิจารณาคดี ซึ่งศาลไม่เป็นแต่เพียงคนกลางในการตัดสินคดี แต่ยังมีอำนาจแทรกแซงการดำเนินกระบวนการพิจารณาของคู่ความ โดยการซักถามและแสวงหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมการดำเนินคดีแบบนี้จึงไม่มีทั้งโจทก์และจำเลย แต่มีเพียงผู้ไต่สวนและผู้ถูกไต่สวน ซึ่งสถานะของผู้ถูกไต่สวนในคดีมีสภาพเป็นเพียง “วัตถุ (object)” แห่งการซักฟอกในคดีเท่านั้น โดยผู้ไต่สวนไม่เพียงแต่มีหน้าที่ค้นหาความจริงที่เป็นปรปักษ์กับผู้ถูกไต่สวน แต่ยังค้นหาพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นผลร้ายแก่ผู้ถูกไต่สวนด้วย ในการดำเนินคดีอาญาตามระบบนี้ ผู้ถูกไต่สวนแทบจะไม่มีสิทธิอะไรและมีสภาพไม่ต่างจากวัตถุอันหนึ่งหรือเป็นเพียงวัตถุแห่งการซักฟอกในคดีนั้น สภาพของผู้ถูกไต่สวนจึงเป็น “กรรมในคดี”

2.2 การดำเนินคดีอาญาระบบกล่าวหา (Accusatorial system)

การดำเนินคดีอาญาระบบกล่าวหาเป็นระบบการค้นหาความจริงที่แก้ไขข้อบกพร่องของการดำเนินคดีอาญาระบบไต่สวน โดยแยกการสอบสวนและฟ้องร้องออกจากการพิจารณาพิพากษา การตรวจสอบข้อเท็จจริงของระบบกล่าวหาแบ่งออกเป็นสองขั้นตอน คือ ให้เจ้าพนักงานตรวจสอบความจริงในชั้นแรก โดยในชั้นนี้อยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานอัยการ หากพบว่ามีผู้กระทำความผิดจริง พนักงานอัยการจะยื่นฟ้องเพื่อให้ศาลตรวจสอบความจริงต่อไป ในระบบนี้ศาลจะทำหน้าที่เพียงการพิจารณาพิพากษาแต่เพียงอย่างเดียวและยกฐานะของผู้ถูกกล่าวหาขึ้นเป็น “ประธานในคดี” ได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะมีการตัดสินจากศาลว่าเป็นผู้กระทำความผิด ผู้ถูกกล่าวหาสิทธิต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ โดยศาลจะวางตัวเป็นกลางเป็นเพียงผู้ควบคุมความถูกต้องของกระบวนการพิจารณาและวินิจฉัยความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานและพิพากษาคัดสินคดีเท่านั้นลักษณะสำคัญของระบบกล่าวหา คือ (1) ศาลจะวางเฉยในการค้นหาความจริง (2) ความสัมพันธ์ในคดีเป็นการต่อสู้ระหว่างคู่ความ และ (3) กฎเกณฑ์ในการสืบพยานหลักฐานมีความเคร่งครัด

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การฟ้องคดีโดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในกรณีสำนักงานอัยการสูงสุดสั่งไม่ฟ้อง” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการวิจัยเอกสาร ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พุทธศักราช 2561 พระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน ข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตลอดจนวิทยานิพนธ์ บทความ รายงานการประชุมของคณะกรรมการชั้นกร่างกฎหมาย รายงานการประชุม และความเห็นของสมาชิกวุฒิสภาในการพิจารณาเห็นชอบในการตรารัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ รายงานการสัมมนา คำพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยข้อมูลได้ค้นคว้ารวบรวมจากหอสมุดแห่งชาติ หอสมุดรัฐสภา ศูนย์สารสนเทศกระทรวงยุติธรรม หอสมุดประจำศาล รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศทาง internet จากหน่วยงาน องค์กร และบุคคลที่เชื่อถือได้

ผู้วิจัยได้จัดเก็บข้อมูลเป็นหมวดหมู่ ตามลักษณะเนื้อหา และได้นำข้อมูลที่ได้มาศึกษาวิเคราะห์เพื่อกำหนดประเด็นปัญหา และนำเสนอรายงานการวิจัยตามกรอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

แนวทางการดำเนินคดีของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ(ป.ป.ช.)

การรวบรวมพยานหลักฐานสำหรับดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็น อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2561 หมวด 3 และการดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามมาตรา 234 ถึง 237 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยเมื่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำการไต่สวนข้อเท็จจริงเสร็จสิ้นแล้ว ก็จะมีวินิจฉัยคดีและมีมติว่าข้อกล่าวหาอันนั้นมีมูลหรือไม่ ซึ่งถือว่าเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่อย่างไรก็ตาม ก็มีได้หมายความว่า คณะกรรมการป.ป.ช. จะสามารถใช้ดุลพินิจเหล่านั้นได้ตามอำเภอใจ โดยหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยและ มีมติว่า ข้อกล่าวหาไม่มีมูลความผิดทางอาญาแล้ว จะต้องส่งรายงาน เอกสาร และพยานหลักฐาน พร้อมทั้งความเห็นไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อให้พนักงานอัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เว้นแต่อัยการสูงสุดจะมีความเห็นว่าเรื่องที่ส่งมานั้นยังมีข้อไม่สมบูรณ์ ก็จะแจ้งข้อไม่สมบูรณ์นั้นไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อตั้งคณะทำงานผู้แทนอัยการสูงสุดและผู้แทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขึ้นมาทำหน้าที่พิจารณาพยานหลักฐานที่ไม่สมบูรณ์ และรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์ แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อไป แต่ในกรณีที่คณะทำงาน ไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการฟ้องคดีได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็มีอำนาจยื่นฟ้องคดีเองหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทนได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.2560 ซึ่งถือได้ว่าเป็นการให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ที่ทำหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกกล่าวหา เป็นผู้ดำเนินคดีอาญากับผู้ถูกกล่าวหาในชั้นศาลเสียเอง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2561

หลักการดำเนินคดีอาญาทั่วไป องค์กรอัยการเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่มีอำนาจหน้าที่และบทบาทในการอำนวยความยุติธรรม มีหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญาเป็นหลัก เพื่อทำหน้าที่ดูแลคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพและผลประโยชน์ในสังคมและประชาชน การดำเนินคดีอาญาทั่วไป อำนาจในการฟ้องคดีมีแนวความคิดลักษณะผสมผสานกันระหว่างการที่ประชาชนเป็นผู้รักษาความสงบ เรียบร้อยและ

รัฐเป็นผู้รักษาความสงบเรียบร้อย โดยให้สิทธิเอกชนฟ้องคดีอาญาที่เป็นความผิดต่อ ส่วนตัวได้ด้วยตนเอง ระบบการดำเนินคดีอาญาเป็นแบบผสมระหว่างระบบกล่าวหาและระบบไต่สวน กรณีสำหรับพนักงานอัยการเป็นหลักการดำเนินคดีอาญาตามดุลพินิจที่พนักงานอัยการ สามารถใช้ดุลพินิจในการไม่ดำเนินคดีอาญาที่มีมูลความผิด หากมีเหตุที่ไม่สมควรจะฟ้องผู้ต้องหา รายนั้นต่อศาลได้ ทำให้พนักงานอัยการสามารถที่จะกลั่นกรองคดีอาญาก่อนขึ้นสู่ศาลได้ แต่ในกรณีการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีลักษณะพิเศษเฉพาะที่ประชาชนไม่สามารถที่จะดำเนินคดีเองได้ ต้องให้อัยการสูงสุดเท่านั้นที่จะดำเนินคดีได้ โดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้ที่มีอำนาจไต่สวนและสรุปสำนวน พร้อมความเห็นเพื่อดำเนินคดีต่ออัยการสูงสุด สำหรับประเทศไทยใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law) มีแนวคิดพื้นฐานว่า การรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นหน้าที่ของรัฐ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.2560

การดำเนินคดีอาญาต่อผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้ใช้ระบบไต่สวนโดยให้ศาลเป็นผู้ค้นหาความจริง ไม่ว่าจะเป็นครุณหรือเป็นโทษแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งและในการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริง ให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานได้ แม้ว่าการไต่สวนพยานหลักฐานนั้นจะมีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปจากขั้นตอนวิธีการ หรือกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้

ในหมวด 2 การดำเนินคดีอาญา มาตรา 23 ผู้มีอำนาจฟ้องได้แก่ อัยการสูงสุด คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนด

วิเคราะห์ปัญหาการฟ้องคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ในกรณีอัยการสูงสุดมีความเห็นสั่งไม่ฟ้อง

การศึกษากการดำเนินคดีอาญาต่อผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของประเทศไทย ในการใช้อำนาจฟ้องคดีของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และการตรวจสอบถ่วงดุลการดำเนินคดีอาญาดังกล่าวในบทนี้ เป็นประเด็นปัญหา ในการใช้อำนาจฟ้องของคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2561 ในมาตรา 77 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.2560 ในมาตรา 23 ซึ่งขัดต่อหลักความเสมอภาค และหลักนิติธรรม ด้วยการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของต่างประเทศ ได้ให้อำนาจฟ้องดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นของพนักงานอัยการ หน่วยงานหรือองค์กรอิสระที่มีหน้าที่ตรวจสอบมีหน้าที่ทำการไต่สวนรวบรวมพยานหลักฐานแล้งส่งให้พนักงานอัยการ เป็นผู้ที่มีอำนาจฟ้องเท่านั้น โดยการเปรียบเทียบกับ เขตปกครองพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐสิงคโปร์ รัฐนิวเซาท์เวลส์ เครือรัฐประเทศออสเตรเลีย และสาธารณรัฐฝรั่งเศส และเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับประเทศไทย เป็นการศึกษถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ตลอดจนการใช้อำนาจฟ้องคดีขององค์กรอิสระและองค์กรอัยการที่มีหน้าที่ในการปราบปรามการทุจริต เพื่อนำไปพัฒนากฎหมายและแก้ไขปัญหตามหลักความเสมอภาคและหลักนิติธรรม

การเสนอข้อหา

การวิเคราะห์คดีแต่ละประเภทของ ป.ป.ช. ได้แก่ คดีอัยการสั่งฟ้องคดีอัยการสั่งไม่ฟ้องแล้ว ป.ป.ช. ฟ้องเอง และคดีที่ ป.ป.ช.ฟ้องเองกับผู้เสียหายฟ้องเอง โดยการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงและมูลความผิด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 และตามระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้องกับการไต่สวนข้อเท็จจริง ส่วนการดำเนินคดีอาญาทั่วไปเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องทำการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริง หรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และระเบียบที่เกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ดี ไม่ว่าจะเป็นการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ต่างก็มีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ การนำเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษนั่นเอง ซึ่งการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและการดำเนินคดีอาญาทั่วไปมีทั้งข้อเหมือนและข้อแตกต่างกัน โดยสามารถแยกวิเคราะห์ได้ดังนี้ (1) การเริ่มคดี (2) การรวบรวมพยานหลักฐาน (3) การพิจารณาพยานหลักฐานและการทำความเข้าใจ (4) การพิจารณาฟ้องคดีของพนักงานอัยการ (5) กระบวนการพิจารณาคดีของศาล และ (6) แนวทางการแก้ไขปรับปรุง

การฟ้องคดีของสำนักงานอัยการสูงสุด

ประเทศที่ใช้หลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ (Public prosecution) อัยการ ถือเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานยุติธรรมทางอาญาอย่างมากโดยจะทำหน้าที่สอบสวน หรือควบคุมการสอบสวน ไตร่ตรองคดีฟ้องร้องดำเนินคดีในศาลและบังคับคดี นอกจากนี้ อัยการยังมีบทบาทในการพิทักษ์ผลประโยชน์ของรัฐ และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ผู้บังคับบัญชาสูงสุดขององค์กรอัยการ ได้แก่ อัยการสูงสุด แม้ว่าในแต่ละประเทศจะกำหนด สถานะ บทบาท และอำนาจหน้าที่ของอัยการสูงสุดแตกต่างกัน แต่ก็มีลักษณะร่วมกันบางประการกล่าวคือ อัยการสูงสุดเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินคดีอาญาในนามของรัฐ และสามารถ มอบหมายอำนาจ หน้าที่ให้แก่อัยการผู้ได้บังคับบัญชาได้ อัยการสูงสุดจะต้องมีความอำนาจหน้าที่ของรับผิดชอบ (accountability) ในการปฏิบัติหน้าที่ต่อองค์กรหรือสถาบันอื่น อัยการสูงสุดหากพิจารณาตามกฎหมายจะมีสามฐานะ คือ (1) ฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุดขององค์กรอัยการ (2) ฐานะผู้รับผิดชอบสูงสุดในการดำเนินคดีอาญาของรัฐ และ (3) ฐานะพนักงานอัยการ

4.4 การพิจารณาคดี

การฟ้องคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นขั้นตอนภายหลังจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาหมิ่นบุคลความผิดทางอาญา โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.2560 มาตรา 23 บัญญัติว่า “ผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ได้แก่ (1) อัยการสูงสุด (2) คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กำหนด”

บทสรุป

1. การฟ้องคดีโดยตรงของคณะกรรมการป.ป.ช. ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 พบว่าผลกระทบจากการใช้อำนาจฟ้องคดีต่อ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้เองของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อันอยู่ในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2561 มาตรา 76 มาตรา 77 มาตรา80 และมาตรา 81 และการให้อำนาจฟ้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้อำนาจฟ้องคดีอาญาต่อผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้เองหรือแต่งตั้งนายความให้ฟ้องคดีแทนได้ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 23 (2)เป็นการให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช.ในการฟ้องคดีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้เอง นั้น ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าว ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาแต่ละกรณี ดังนี้ ไม่สมควรให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องคดีอาญาต่อผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้เอง อันเป็นการขัดหลักความเสมอภาคและหลักนิติธรรม เมื่อเปรียบเทียบกับกรดำเนินการดำเนินคดีอาญาทั่วไป เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ไต่สวน ตามคำร้องขอหรือกล่าวหาว่ากระทำความผิด หลักการพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้เป็นพิเศษ โดยให้อำนาจต่อศาลในการยึดสำนวนคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักและมีอำนาจเรียกพยานหลักฐานต่าง ๆ นอกเหนือจากพยานหลักฐานในสำนวนเพื่อประกอบการพิจารณาคดี ได้ เมื่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ไต่สวน และเมื่อหลังจากการไต่สวนแล้วลงมติเห็นควรให้ฟ้องคดี พร้อมส่งรายงาน พยานหลักฐานและพร้อมสำเนาอิเล็กทรอนิกส์ ให้กับอัยการสูงสุด เพื่อฟ้องคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป เมื่ออัยการสูงสุดพบว่า สำนวนคดียังมีข้อไม่สมบูรณ์ โดยส่งสำนวนคดีดังกล่าวกลับมายังคณะกรรมการ ป.ป.ช. และ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าวของพนักงานอัยการสูงสุด กฎหมายให้อัยการสูงสุดและคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตั้งคณะทำงานร่วมเพื่อพิจารณาเพื่อลงมติว่าเห็นควรฟ้องคดีหรือไม่ เมื่อมีมติที่คณะทำงานร่วม ไม่เห็นควรฟ้องคดีดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจฟ้องคดีได้เองหรือแต่งตั้งตัวแทนหรือนายความฟ้องคดีแทน เห็นได้ว่าจากบทบัญญัติดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นทั้งผู้ไต่สวนและมีอำนาจฟ้องคดีเองได้ ทำให้ขัดกับหลักนิติธรรมหลักความเสมอภาค หลักประชาธิปไตย ซึ่งเมื่อคณะกรรมการป.ป.ช. ชุดปัจจุบัน ถูกแต่งตั้งในขณะที่หลังจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (ค.ส.ช.) ได้ยึดอำนาจ ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 แล้วได้ใช้อำนาจแต่งตั้ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชุดปัจจุบันผ่านสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งมีได้แต่งตั้งมาจากระบอบประชาธิปไตย โดยตรง ด้วยสมาชิกวุฒิสภาส่วนหนึ่งได้มาจากการแต่งตั้งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชุดนี้จึงให้คุณและโทษต่อผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยตรงหากมีการก่อกวนแก่งการเมืองในขณะที่ผู้แต่งตั้งดำรงตำแหน่งในฐานะฝ่ายบริหาร ย่อมมีผลกระทบโดยตรงต่อ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือฝ่ายค้านหรือฝ่ายที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาล คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงอาจกลายเป็นเครื่องมือเพื่อทำลายอีกฝ่ายหนึ่ง ดังนั้นผู้เขียนเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2561 มาตรา 77 มาตรา 80 และ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.2560 มาตรา 23 (2) สมควรถูกตัดออกเพื่อลดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อันจะนำไปสู่หลักความเสมอภาค หลักนิติธรรม ในการตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.อย่างสมบูรณ์

2. แนวทางฟ้องคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในคดีที่อัยการสูงสุดมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องพบว่าการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice Process) ในทุกขั้นตอน ต้องสามารถควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจได้ เพื่อป้องกันมิให้มีการใช้อำนาจโดยมิชอบ ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบโดยองค์กรภายในหรือองค์กรภายนอก คือ การตรวจสอบถ่วงดุล (Check and Balance) เพื่อคานอำนาจกันและกันระหว่างองค์กรต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งหลักการดังกล่าวสอดคล้องกับหลักนิติรัฐที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ของประชาชนและเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้อำนาจตามอำเภอใจ โดยขั้นตอนการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทุกขั้นตอนต้องโปร่งใส (Transparency) เพื่อนำไปสู่การตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ (Accountability) อันเป็นการสร้างความเป็นธรรมให้แก่ประชาชนทุกคนในสังคมอย่างเท่าเทียม โดยไม่ว่าบุคคลนั้นจะมีสถานะทางสังคมอย่างไร การดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญานั้นจะต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด และบังคับใช้กฎหมายโดยไม่เลือกปฏิบัติด้วย การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา กรณีถูกกล่าวหาว่า ทุจริตและประพฤติมิชอบ เดิมเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนในการรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์เช่นเดียวกับการดำเนินคดีอาญากับบุคคลทั่วไป แต่เนื่องจากผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในประเทศไทยถือเป็นผู้มีอาชีพที่มีอำนาจแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ และปรากฏว่าในบางกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น มีสถานะเป็นผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดีอาญานั้น ทำให้การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่มีประสิทธิภาพและไม่สามารถดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เป็นตัวการสำคัญในการทุจริตได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีเอง ห้ามมิให้พนักงานอัยการรับแก้ต่างให้แก่จำเลยระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง มิให้นำรวมระยะเวลาที่ต้องดำเนินการตามวรรคสอง และวรรคสามด้วย

ระยะเวลาที่กำหนดในมาตรานี้ ในกรณีมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขยายเวลาออกไปได้ แต่ไม่เกินกึ่งหนึ่งของระยะเวลาที่กำหนดไว้ และเมื่ออัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขยายเวลาแล้วให้แจ้งให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบ ในการปฏิบัติหน้าที่และขยายระยะเวลาต้องคำนึงถึงอายุความในการดำเนินคดีประกอบด้วย

การฟ้องคดีเมื่อล่วงระยะเวลาตามที่กำหนดในมาตรานี้ย่อมกระทำได้ถ้าฟ้องภายในอายุความ

ในขณะเดียวกันการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นสาธารณรัฐสิงคโปร์ รัฐนิวเซาท์เวลส์ เครือรัฐออสเตรเลีย เขตปกครองพิเศษฮ่องกง และสาธารณรัฐฝรั่งเศส มีกระบวนการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีลักษณะ เหมือนและแตกต่างกันออกไป กล่าวคือ

สาธารณรัฐสิงคโปร์ มีสำนักงานสืบสวนสอบสวนการทุจริต (Corrupt Practices Investigation Bureau (CPB) จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายป้องกันการทุจริต (Prevention of Corruption Act) Chapter 241 เป็นองค์กรอิสระขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี มีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนคดีทุจริต และประพฤติมิชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีอำนาจสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดตามกฎหมายป้องกันการทุจริต (Prevention of Corruption Act) Chapter 241 รวมทั้งมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดภายใต้กฎหมายอื่นๆ ที่พบว่ามีกระทำความผิดเกิดขึ้นในระหว่าง

การดำเนินการสืบสวนสอบสวน และเมื่อสำนักงาน CPIB ดำเนินการสืบสวนสอบสวนกรณีกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้วเสร็จ จะส่งรายงานผลการสอบสวนไปให้พนักงานอัยการตรวจสอบ และพนักงานอัยการเท่านั้น ที่มีอำนาจในการพิจารณาว่าจะฟ้องคดีต่อศาลหรือไม่

รัฐนิวเซาท์เวลส์ เครือรัฐออสเตรเลีย มีหน่วยงาน Independent Commission Against Corruption - New South Wales (ICAC - NSW) จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรอิสระปราบปรามการทุจริต (Independent Commission Against Corruption Act 1988) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ไม่ขึ้นต่อหน่วยงานของรัฐอื่น ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล รัฐสภา หรือศาล รัฐบาลนิวเซาท์เวลส์จัดตั้งหน่วยงาน ICAC - NSW ขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริต และประพฤติมิชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐทั่วไปในทุกระดับ และเมื่อหน่วยงาน ICAC - NSW ดำเนินการสืบสวนสอบสวนแล้วเสร็จ จะส่งรายงานการสืบสวน สอบสวนไปให้อัยการสูงสุด (Director of Public Prosecution) ตรวจสอบ และพิจารณาว่าจะยื่นฟ้อง ต่อศาลหรือไม่

เขตปกครองพิเศษฮ่องกง มีหน่วยงาน Independent Commission Against Corruption หรือ ICAC เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรณีมีการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรอิสระปราบปรามการทุจริต (Independent Commission Against Corruption Ordinance) (Cap 204) กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการให้สินบน (Prevention Of Bribery Ordinance) (Cap 201) และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง (Elections (Corrupt and Illegal Conduct) Ordinance) (Cap 554) ทั้งนี้ หน่วยงาน ICAC มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ขึ้นตรงต่อผู้บริหารสูงสุดเขตปกครองพิเศษฮ่องกง มีอำนาจพิเศษตามกฎหมายในการดำเนิน คดีอาญา ซึ่งอำนาจในการดำเนินคดีนั้นไม่ได้จำกัดเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังรวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐทั่วไป และบางกรณีก็มีอำนาจดำเนินคดีต่อเอกชนที่กระทำการทุจริตด้วย อย่างไรก็ตาม แม้การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐทั่วไปของหน่วยงาน ICAC จะมีอำนาจตามกฎหมายอย่างกว้างขวางก็ตาม แต่ยังมี การตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจและดุลพินิจ กล่าวคือ เมื่อหน่วยงาน ICAC ดำเนินการ สืบสวนสอบสวนแล้วเสร็จ ไม่ว่าจะผลการสืบสวนสอบสวนจะเป็นอย่างไร จะส่งผลการสืบสวน สอบสวนไปยังอัยการสูงสุด (Secretary for Justice) ตรวจสอบ รวมทั้งพิจารณาว่าจะยื่นฟ้องต่อศาล หรือไม่ เพื่อเป็นการถ่วงดุลการใช้อำนาจให้อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย ไม่ใช่ใช้อำนาจและดุลพินิจตามอำเภอใจ

สาธารณรัฐฝรั่งเศส มีรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐที่ 5 ปี ค.ศ. 1958 แห่งประเทศฝรั่งเศส หมวด 10 มาตรา 68-1 และมาตรา 68-2 กำหนดให้จัดตั้งศาลยุติธรรมแห่งสาธารณรัฐขึ้น เพื่อพิจารณาคดีอาญาที่นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องรับผิดชอบกระทำผิดอาญาโทษ (Crimes) และมิชยาโทษ (delites) ซึ่งได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ โดยในขั้นต้นมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ พิจารณาข้อกล่าวหาขึ้นก่อน เพื่อป้องกันมิให้มีการกลั่นแกล้งคณะรัฐบาลเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเสียงข้างมากในสภา หากคำกล่าวหาไม่มูลก็จะส่งเรื่องให้แก่คณะกรรมการไต่สวน (Commission d instruction) เพื่อทำการไต่สวนข้อเท็จจริง เมื่อคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงแล้วเสร็จ หากเห็นว่า คดีมีมูลคณะกรรมการไต่สวนจะมีคำสั่งให้ฟ้องนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีที่ถูกกล่าวหา โดยอัยการประจำศาลฎีกาก็จะทำการฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแห่งสาธารณรัฐ แต่หากเห็นว่าคดีไม่มีมูลคณะกรรมการไต่สวนจะต้องแจ้งให้อัยการประจำศาลฎีกาและนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ในกรณีนี้หากอัยการประจำศาลฎีกาไม่เห็นด้วยก็สามารถ

ยื่นคัดค้าน ภายใน 1 เดือน ซึ่งศาลยุติธรรมแห่งสาธารณรัฐต้องตัดสินให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา 3 เดือน กระบวนการนี้ถือได้ว่าเป็นกลไกการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการไต่สวน

จากหลักการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของทั้งสี่ประเทศดังกล่าว ข้างต้น จะเห็นได้ว่ามี พนักงานอัยการ เข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้ดุลพินิจขององค์กรที่มีอำนาจในการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทั้งสิ้น ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบ การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในทั้งสี่ประเทศดังกล่าวกับการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในประเทศไทย พบว่า การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่ตั้งขึ้นมาเป็นการเฉพาะ หรือองค์กรอิสระ โดยใน การดำเนินการสามารถตรวจสอบทั้งจากองค์กรภายในและภายนอกได้ และมีกลไกในการถ่วงดุล อำนาจ โดยอำนาจฟ้องคดีต่อศาลเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการเท่านั้น ไม่ได้ให้อำนาจ หน่วยงานที่ตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะหรือองค์กรอิสระ ที่ทำการสอบสวนหรือไต่สวนข้อเท็จจริง มีอำนาจฟ้องคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้เอง ซึ่งมีความแตกต่างกับการดำเนินคดีอาญา กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของประเทศไทย ที่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีเองหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทนได้ ในกรณีที่ยอัยการสูงสุดมีความเห็นว่า เรื่องที่ส่งมานั้นมีข้อไม่สมบูรณ์ และคณะทำงานผู้แทนอัยการสูงสุด และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ตั้งขึ้นเพื่อร่วมกันพิจารณาพยานหลักฐานที่ไม่สมบูรณ์และรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์ ไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการฟ้องคดีได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นการให้อำนาจแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นอย่างมากในการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

6.3 ผลกระทบที่เกิดจากการฟ้องคดีโดยตรงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในคดีที่ อัยการสูงสุด สั่งไม่ฟ้องตามวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่าการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นการดำเนินคดีที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย จะมีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้อง เว้นแต่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2561 มาตรา 81

ข้อเสนอแนะ

1) ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีของของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.2560 ในมาตรา 23(2) ออก ตัดอำนาจฟ้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้อำนาจฟ้องแก่อัยการสูงสุดเท่านั้น เพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจการดำเนินคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

2) ควรแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2561 มาตรา 77 โดยตัดข้อความในวรรคสองและวรรคสาม ไม่ให้ตั้งคณะทำงานร่วมเพื่อไต่สวนข้อไม่สมบูรณ์ ในการไต่สวนเพิ่มเติมให้เป็นหน้าที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำหน้าที่ไต่สวนรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม แล้วส่งให้พนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาว่าเห็นควรสั่งฟ้องคดีต่อไปหรือไม่ หากไม่เห็นควรสั่งฟ้องคดีให้เป็นที่สุดและไม่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการฟ้องคดีได้เอง

3) ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2561 มาตรา 80 ทั้งมาตรา ด้วยเมื่อแก้ไข มาตรา 77 วรรคสองและวรรคสาม ตามข้อ 2)แล้ว ไม่จำเป็นต้องบัญญัติ มาตรา 80 นี้อีกต่อไป เพื่อไม่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่

ดำเนินคดีแทน คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือจะพิจารณาแต่งตั้งทนายความเพื่อดำเนินคดีแทน คณะกรรมการป.ป.ช. อีกต่อไป

4) การนำผลวิจัยไปใช้ต่อโดยส่งให้คณะกรรมการป้องกันการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) คณะกรรมการสิทธิการสภาผู้แทนราษฎร (กมธ.สส.) คณะกรรมการสิทธิการสมาชิกวุฒิสภา (กมธ.สว.) สถาบันพระปกเกล้า ห้องสมุดรัฐสภา ไปดำเนินการต่อจากผลการวิจัยที่ดำเนินการมา

เอกสารอ้างอิง

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2538). **ระบบการตรวจสอบทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง (รายงานการวิจัย)**, กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2561. **ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา**, เล่มที่ 135 ตอนที่ 52 ก. (1 ตุลาคม 2564)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540, **ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา**, เล่ม 114 ตอนที่ 5 ก. (1 ตุลาคม 2564).

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง. (2544). **ข้อควรรู้เกี่ยวกับศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง**. กรุงเทพฯ : จริยธรรมพิมพ์.

สมพร พรหมพิตร. (2546). **การดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง**. กรุงเทพฯ : นิติธรรม.

สังคีต พิริยะรังสรรค์ และคณะ. (2555). **การควบคุมคอร์รัปชันในเอเชีย: สิงคโปร์ เกาหลีใต้ และไทย**. โครงการวิจัยฯ สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยรังสิต.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.). **ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา**, เล่มที่ 135 ตอนที่ 33 ก. (1 ตุลาคม 2564).

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตำบล น้ำพุ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

Participation of the Board of Directors in the management of the
Village Fund, Nampu Sub-district, Muang District, Ratchaburi Province

พรพรรณ พรหมโพธิ์, เรวดี มาลัยศรี, จรรยา สุธีดวงสมร,
วรรณวิษา มะโหฬาร และดรุณี ตั้งศรีฟ้า

Pornphan Prompho, Rewadee Malaisri, Janya Suthee Duangsamorn,

Wanwisa Mahon and Darunee Tangsrifa

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์, โทร 0953939237

Branch: Public Administration Faculty of Political Science Tell. 095393923

e-mail: Rewadee543.32@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษา 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตำบลน้ำพุ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตำบลน้ำพุ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็น คณะกรรมการหมู่บ้าน ตำบลน้ำพุ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลโดยที่การทำค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตำบลน้ำพุ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ตามลำดับ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การบริหารจัดการ, กองทุนหมู่บ้าน

Abstract

This research is to study 1) To study the participation of the committees in the management of the village fund, sub-district Nampu, Muang District, Ratchaburi Province 2) to study the recommendations of the committee's participation in the management of the Village Fund, Nampu Sub-district, Mueang District, Ratchaburi Province. The population used in the study was Village Committee, Nampu Subdistrict, Mueang District, Ratchaburi Province A tool used to collect data by averaging and standard deviation. The results showed that The survey respondents had an opinion

about the participation of the committee in managing the village fund, Nampu Sub-district, Muang District, Ratchaburi Province as a whole at a high level. When considering each aspect, it was found that all aspects were at a high level. The highest mean is participation in decision making, followed by participation in activities and the lowest mean is the participation in receiving benefits respectively.

Keywords: participation, management, village fund

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยในอดีตที่ผ่านมาเป็นแผ่นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่า นานาชนิด เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่า แม่น้ำลำธาร สินแร่หลากหลายประเภท มีอากาศที่บริสุทธิ์เป็นอย่างมาก เห็นได้จากคำพูดที่กล่าวกันติดปากว่า ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว แผ่นดินของเราแสนอุดมสมบูรณ์ ต่อมาเมื่อจำนวนคนเพิ่มมากขึ้นทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรในปริมาณสูงเพื่อตอบสนองความต้องการด้านอุปโภคและบริโภคโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้นำประเทศได้มีการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงมากมาย จากการทำเพื่อกินเพื่ออยู่กลายเป็นทำเพื่อการค้าขายอันจะทำให้ได้ผลตอบแทนที่มากขึ้น วิธีการดำรงชีวิตแบบเดิมเริ่มหายไป มีการสนับสนุนให้ประชาชนเรียนรู้ที่จะเพิ่มและขยายการผลิตสินค้าต่างๆในที่สุดก็ทำให้เกิดระบบเศรษฐกิจที่ใหญ่ขึ้น ความเจริญเติบโตที่เกิดขึ้นแลงมาด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ แนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนงานด้านเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังกล่าว ทำให้เกิดการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศ ปัญหาที่ตามมาคือความขัดแย้งในสังคมจากการที่มีความเหลื่อมล้ำของรายได้และการแย่งชิงทรัพยากรที่เหลืออยู่น้อย ปัญหาการพัฒนาที่มีมักจะกระจุกตัวอัดแน่นเฉพาะในเขตเมืองหรือในเขตอุตสาหกรรมไม่มีการกระจายการพัฒนาไปสู่ชนบทหรือพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่ของประเทศ ทั้งๆที่มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ จำเป็นต้องเลือกที่จะละทิ้งท้องถิ่นบ้านเกิดของตนเองเพื่อการแสวงหาความสำเร็จและเป้าหมาย ซึ่งเป็นการส่งผลให้เกิดการแยกคนออกจากสังคมหรือชุมชน พ่อต้องห่างลูก ลูกหลานต้องห่างจากครอบครัว การอพยพย้ายถิ่น ถึงแม้ว่าการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะบรรลุผลตามความมุ่งหมายและหรือความสำเร็จดังกล่าวอาจนำไปสู่การพัฒนาที่ไม่พึ่งพารณาทางด้านสังคม การพัฒนานั้นอาจไม่มีความยั่งยืนเพราะคนในสังคมส่วนใหญ่ยังไม่สามารถได้รับประโยชน์จากกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่องและเท่าเทียม

สิ่งที่สำคัญที่ไม่ควรมองข้ามหรือละเลยในการกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจากเดิมที่มองเพียงเป้าหมายหรือความสำเร็จของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการในรูปแบบต่างๆ มิได้ทำการศึกษาให้ลึกซึ้ง ไม่มีความเข้าใจและสนใจองค์ประกอบด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการใช้ทรัพยากรนั้นย่อมถูกกำหนดและใช้สอยโดยมนุษย์หรือคนนั่นเอง ซึ่งทั้งสองสิ่งนี้นั้นมีความเชื่อมโยงกันโดยตลอด แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในระยะหลังจึงได้เริ่มปรับเปลี่ยนกระบวนการพัฒนาใหม่โดยได้เกิดความพยายามใน

การให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคนในฐานะผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการการพัฒนาเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ หรือผลกระทบโดยตรงจากการพัฒนา เราสามารถกล่าวได้ว่า “คนคือศูนย์กลางของการพัฒนาที่แท้จริง” และมีกระบวนการที่ของการบูรณาการ ความเชื่อมโยงทุกด้านเข้าด้วยกัน ส่วนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจนั้นเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการพัฒนาคนให้มีความสามารถ มีประสิทธิภาพต่อการสร้างความสุขและการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

การนำกระบวนการทางด้านความคิดแนวใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินี้เอง ภาวะของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ประชาชน แนวทางรวมทั้งกระบวนการที่คนใหม่ๆ ที่จะใช้ในการเสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น คนในท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกันสามารถเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านของตนเอง เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน ทำให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้เนื่องจากการได้รับรู้และเข้าใจปัญหาอย่างแท้จริง ด้านการประกอบอาชีพ ฐานะ รายได้ ความเป็นอยู่ เพราะสภาพที่แตกต่างกันดังกล่าวนี้ย่อมมีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในระดับประเทศ ประชาชนของนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การเสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและการจัดการหมู่บ้านและชุมชนของตนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญา ที่มีการพัฒนากองทุนฯ เริ่มจากการกำหนดนโยบาย และมีการวางแผนที่ดี การบริหารงานกองทุนฯ และการดำเนินงานขององค์กรกองทุนฯ มีความจำเป็นต้องได้รับการประสานงานและความร่วมมือจากประชาชนที่มีความสนใจสมัครเป็นสมาชิก โดยกลไกการสร้างความร่วมมือในการร่วมพัฒนากองทุนฯ บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของสมาชิก (Participation) และการพึ่งพาตนเอง (Self Reliance) วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งกองทุน 1 ล้านบาท มีคณะกรรมการฯ เพื่อจะทำหน้าที่เป็น ผู้ประสานงานระหว่างองค์กรกับสมาชิกแล้ว ยังทำหน้าที่ในการเป็นผู้นำในการพัฒนาทางสังคมด้านอื่น ๆ ของชุมชนอีกด้วย มีการเชื่อมโยงการเรียนรู้ทางสังคม การกระจายอำนาจและยังเป็นการพัฒนาประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน การใช้เงินกองทุนฯ เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับกองทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้บรรเทาเหตุฉุกเฉินที่จำเป็นเร่งด่วน การนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิการที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการ ที่มีศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

จะก่อให้เกิดความอยู่เย็นเป็นสุขในสังคมเมื่อชุมชนระดับรากหญ้ามีความเข้มแข็งย่อมเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนามีกระบวนการเรียนรู้ และการจัดการความรู้ร่วมกันของคนในชุมชนในรูปแบบที่หลากหลายด้วยทุนทางทรัพยากรและศักยภาพของชุมชนมีการผลิตเพื่อเลี้ยงตัวเองพึ่งพาตนเองได้มีการพึ่งพาอาศัยกันทั้งภายในและภายนอกชุมชนบนพื้นฐานการเคารพ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเข้ามาทำหน้าที่ด้วยความเสียสละในปัจจุบันนี้นิยมใช้คำว่า จิตอาสา ยืนอยู่บนเส้นทางแห่งความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยความเชื่อถือนและความไว้วางใจต้องมีจิตใจที่มั่นคงและคงมั่น อาจมีบางคนที่ไม่มี ความมั่นคงพอดิบกับดักของความโลภเสียหายมาหลายคน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยมีความสนใจในการที่จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตำบลน้ำพุ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ว่ามีแนวทางในการทำงานอย่างไรและสามารถช่วยพัฒนาชุมชนด้วยวิธีการใดบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตำบลน้ำพุ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตำบลน้ำพุ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนากองทุนหมู่บ้าน เป็นวิธีการพัฒนารูปแบบหนึ่ง ที่ได้นำมาใช้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนามนุษย์ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นเป้าหมายที่ต้องการ **การพัฒนา หมายถึง** การทำความเจริญการเปลี่ยนแปลงในทางที่เจริญขึ้นการคลี่คลายไปในทิศทางที่ดี (ราชบัณฑิตยสถาน 2538, หน้า238)

แนวความคิดการพัฒนาของ ผศ.สนธยา พลศรี (อ้างถึงใน สนธยา พลศรี, 2545 หน้า 44) การพัฒนากองทุนหมู่บ้านมีแนวความคิดที่สำคัญ คือ 1) คนเป็นทรัพยากรที่สำคัญมากที่สุดของชุมชน 2) การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นการเปิดโอกาสในการได้ร่วมคิดร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบของชุมชน 3) การช่วยเหลือตนเองของชุมชน 4) การใช้ทรัพยากรภายในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นการรักษาประโยชน์ของทรัพยากรภายในชุมชน 5) การริเริ่ม ของประชาชนในชุมชนเป็นการพัฒนา

ชุมชนที่เกิดจากความต้องการที่แท้จริงของชุมชน 6) ชีตความสามารถของชุมชนและรัฐต้องมีการสนับสนุนซึ่งกันและกันในส่วนที่สอดคล้องการพัฒนา จึงจะประสบความสำเร็จ 7) การร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชนจะทำให้ชุมชนดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ 8) การพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ คือ พัฒนาจะต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กันหลายด้าน มุ่งไปด้านใดด้านหนึ่งไม่ได้ เพื่อความสมดุลในการพัฒนา 9) การพัฒนา คือการศึกษาภาคชีวิต ต้องมีการศึกษาและให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิต คือ การให้ความรู้แก่ประชาชนใน ทุกเพศ ทุกวัย อย่างเหมาะสม การพัฒนาจึงจะประสบความสำเร็จ

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization) อ้างถึง ใน สมเกียรติ มูลสุวรรณ, 2541 หน้า 21) ได้เสนอรูปแบบของการมีส่วนร่วมที่ถือว่าเป็นรูปแบบที่แท้จริงสมบูรณ์ จะต้องประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1.การวางแผน ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดอันดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมายกำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามประเมินผล และประการสำคัญ คือการตัดสินใจด้วยตนเอง

2. การดำเนินกิจกรรม ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการ และการบริหารการ
ใช้ทรัพยากรมีความรับผิดชอบในการจัดสรรควบคุมทางการเงินและบริการ

3. การใช้ประโยชน์ ประชาชนจะต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นฐานที่
เท่ากัน ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ส่วนตัว สังคมหรือวัตถุก็ได้

เพลโต (Plato อ้างถึงใน ทินพันธ์ นาคะตะ, 2543 หน้า 119) กล่าวไว้ว่า การปกครอง
ภายในครอบครัวก่อให้เกิดความยุติธรรมขึ้นในสังคมสมาชิกในสังคมจะต้องมีการแบ่งหน้าที่กันทำ
เพราะคนเรามีความสามารถ เหมาะสมสำหรับงานเฉพาะอย่างจึงควรทำหน้าที่ ของตนเองให้ดีที่สุด
ผู้ปกครองควรเป็นผู้มีปัญหาหรือมีเหตุผลเจ้าหน้าที่ของรัฐควรเป็นผู้นำงานด้วยกำลังใจอันเข้มแข็ง
ส่วนประชาชนควรตั้งหน้าตั้งตาในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองโดยที่ทุกฝ่ายจะต้องรู้ควบคุมตนเองและ
ยอมรับสภาพดังกล่าว

ล็อค (Lock อ้างถึงใน ทินพันธ์ นาคะตะ, 2543 หน้า 121) กล่าวไว้ว่า การปกครองภายใน
ครอบครัวนั้นหัวหน้าครอบครัวยอมให้การคุ้มครองแก่ผู้ที่อยู่ในความควบคุมดูแล เช่น บิดา มารดา ก็
จะมีหน้าที่ต่อลูก ๆ ด้วยการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนรวมทั้งให้การศึกษาจนโต และมีเหตุผล ของตนเอง
สามีและภรรยาต้องมีหน้าที่ต่อกัน เช่น มีความรักใคร่ซื่อสัตย์ต่อกัน และช่วยกันทำงานต้องเคารพ
สิทธิของกันและกัน ส่วนในด้านปกครองสังคมนั้นปกครองสังคมนั้นมีหน้าที่หลักของรัฐบาล

จากทฤษฎี ของทั้งสองกล่าวนั้นชี้ให้เห็นถึงความยุติธรรมต่อหน้าที่ มีการแบ่งงานกันทำ
เพราะแต่ละคนมีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน ควรจะมีการแบ่งงานกันให้เหมาะสมผู้นำกองทุน
หมู่บ้าน ควรจะเป็นคนที่มีความรู้ มีเหตุผล และทั้งข้าราชการและพลเรือนควรตั้งใจในการปฏิบัติ
หน้าที่ของตน จากความหมายของคำว่า ผู้นำ เป็นคำที่มีความหมายเชื่อมโยงเกี่ยวกับบุคคลที่จะ
เป็นผู้นำได้ต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการทำให้ผู้อื่นยอมรับและเชื่อฟัง และปฏิบัติตาม และ
ต้องทำประโยชน์เพื่อบุคคลในปกครองให้มีความสุข จึงขออนุโลมใช้คำว่า ผู้นำกองทุนหมู่บ้าน คือ
คณะกรรมการกองทุนฯ ย่อย เพื่อที่จะใช้ในการวิจัย

การพัฒนาชุมชน อ้างถึงใน พัฒน์ บุญรัตพันธ์ 2549, หน้า 1) ให้ความหมายของการ
พัฒนาชุมชนไว้ ดังนี้ การพัฒนาชุมชน หมายถึง ขบวนการอย่างหนึ่งที่รัฐบาลนำมาใช้เพื่อเป็นการ
กระตุ้นเตือน ยั่วยุ และส่งเสริมประชาชน ให้เกิดความคิดริเริ่มขึ้น และเข้าร่วมมือในการปรับปรุง
ความเป็นอยู่ของตนเองและส่งเสริมท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า ทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม
และการปกครองระบอบประชาธิปไตย

มาตรฐานกลุ่ม/องค์กรกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วย 7 ด้าน

1. ด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงาน ประกอบด้วย คณะกรรมการ ภายใต้ระเบียบ
ข้อตกลง รวมถึงสมาชิก สถานที่ทำงานกลุ่ม นำไปสู่กระบวนการทำงานเพื่อประชาชน

2. ด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิกและชุมชน ด้านการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาของสมาชิก
และประชาชน มีการแบ่งปันผลประโยชน์ของสมาชิกเพื่อไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างทั่วถึง รวมถึงการ
จัดสวัสดิการต่อสมาชิกและชุมชน

3. ด้านการพัฒนาขีดความสามารถขององค์กร มีการพัฒนาการเรียนรู้อย่างทั่วถึงเพื่อการพัฒนาทุนทางสังคม โดยการเชื่อมโยงกับกลุ่ม/องค์กรอื่น

4. ด้านการบริหารเงินทุนและทรัพยากร ด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงานในด้านการบริหารองค์กรสมาชิก คณะกรรมการ/แกนนำ และการบริหารจัดการ

5. ด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิก/ชุมชน มีการจัดสรรผลประโยชน์ การแลกเปลี่ยนปัจจัย การผลิตระหว่างกันในห้องถิ่นชุมชน การมีพลังต่อรองเพื่อเกื้อหนุนประโยชน์ต่อชุมชนของตนเอง การจัดสวัสดิการต่อสมาชิก

6. ด้านการพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่าย ในการพัฒนาการเรียนรู้ มีการนำความรู้สู่นโยบายสาธารณะเพื่อพัฒนาชุมชน มีการขยายเครือข่ายเพื่อการเชื่อมโยงการทำงานเครือข่าย

7. ด้านการบริหารงบประมาณและทรัพยากร ต้องมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ ความมีวินัยทางการบริหารเงินทุนเพื่อควมมีประสิทธิภาพในการบริหารเงินทุน รวมถึงการบริหารภูมิปัญญาท้องถิ่นบนฐานความรู้ และสามารถบริหารทรัพยากรบุคคล

แนวคิดการใช้มาตรฐานทั่วไปที่น่าสนใจ 7 ประการ

1. ด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ผู้นำกองทุนหมู่บ้าน และคณะกรรมการ ต้องมีช่วยเหลือและการป้องกันรักษาความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินโดยชุมชน และการป้องกันภัยธรรมชาติ

2. ด้านการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ผู้นำกองทุนหมู่บ้านและคณะกรรมการต้องมีการจัดการฐานระบบข้อมูลในกองทุนหมู่บ้าน การจัดทำแผนชุมชน การจัดสวัสดิการภายในกองทุนหมู่บ้าน การเสริมสร้างการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

3. ด้านการพัฒนาคนในชุมชน ผู้นำกองทุนหมู่บ้านและคณะกรรมการ ต้องมีการจัดการความรู้ของกองทุนหมู่บ้าน และมีการพัฒนาความรู้ของตัวผู้นำ รวมถึงสมาชิก คณะกรรมการในกองทุนหมู่บ้าน

4. ด้านเศรษฐกิจชุมชน ผู้นำกองทุนหมู่บ้านและคณะกรรมการมีการส่งเสริมให้ครัวเรือนสามารถพึ่งตนเองได้ การส่งเสริมอาชีพที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามความเหมาะสมของชุมชน

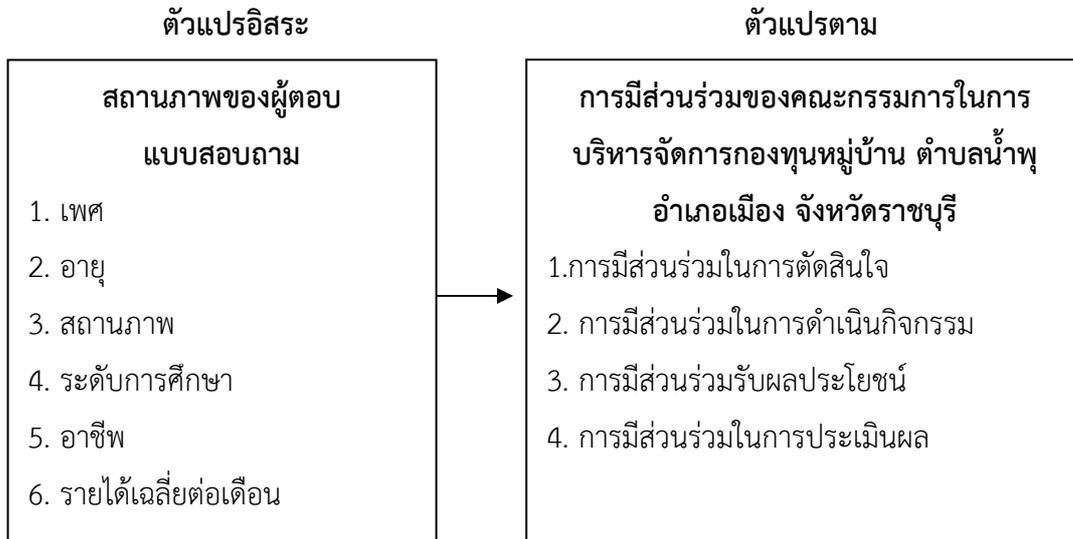
5. ด้านศาสนา ผู้นำกองทุนหมู่บ้านและคณะกรรมการ มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชนมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณี การนับถือศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ สร้างการมีวิถีชีวิตแบ่งปันเอื้ออาทร การอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน

6. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ผู้นำกองทุนหมู่บ้านและคณะกรรมการ ต้องมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสมมีการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมชุมชน ระบบโครงสร้างพื้นฐานเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในชุมชน

7. ด้านสุขภาพอนามัยผู้นำชุมชนและคณะกรรมการต้องร่วมกันพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสุขภาพจากการมีส่วนร่วมของชุมชน มีการจัดการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ และการป้องกัน

โรคประจำถิ่น(โรคติดต่อและไม่ติดต่อ) และส่งเสริมความสามารถในการดูแลและจัดการด้านสุขภาพได้ด้วยตนเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตำบลน้ำพุ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ กระบวนการวิธีปฏิบัติต่างๆ ผ่านกระบวนการถ่ายทอดความรู้และให้ความหมายของผู้ที่มีประสบการณ์ตรงในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารจัดการมาใช้ รวมทั้งศึกษา รูปแบบ และวิธีการพัฒนาชุมชน ครอบคลุมถึงด้านต่าง ๆ

ผลการศึกษา

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตำบลน้ำพุ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตำบลน้ำพุ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของสิริรัตน์ เกียรติพิริยะ (2553)

เรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในเขตอำเภอเมือง นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์โดยศึกษาเปรียบเทียบ ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน จำแนกตามสถานภาพของสมาชิก กองทุนหมู่บ้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติงานวิจัยของ จิตติมา กาวรรณธง (2553) เรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง เขตตำบล ท่าแร่ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านจำนวน 32 คน ผลการวิจัยพบว่าผลการประเมินการดำเนินงานของกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองตำบล ท่าแร่ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ด้าน สภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการและด้านผลลัพธ์ อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาในด้านของบทบาทของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของหน่วยงานหรือ องค์กรในบริบทอื่น เพื่อสามารถนำผลการศึกษามาใช้เป็นประโยชน์ในด้านการเปรียบเทียบ และ วางแผนนโยบายเพื่อให้เกิดความทันสมัย สามารถรองรับกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- จามะรี เชียงทอง. (2549). **สังคมวิทยาการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ. (2543). **สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2552). **กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: โครงสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข. (สรส.)
- ภริญญู พิเรนทร. (2551). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง' ตำบล ทรงคนอง อำเภอประจวบประแดง จังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา บัณฑิต สาขาการจัดการและประเมินโครงการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (2547). **คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อ เตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง**. กรุงเทพมหานคร: สำนัก เลขาธิการนายกรัฐมนตรี.

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหายาเสพติด
เขตอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร
Province Public participation in the prevention of drug problems
Nong Sung District Mukdahan Province

สมพร หลงเจริญ, วัฒนา เมืองแก้ว, วรณี ลีรัตน์องค์ชัย,
ประสงค์ รักวาทิน และบุตรี จารุจินดา

Somporn Longcharoen, Wattana Muangkaew, Wannee Luerattana Ongchai,
Prasong Rakwatin and Daughter Jaruchinda

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ โทร 085-6033497

Branch: Public Administration Faculty of Political Science Tell. 085-6033497

e-mail: Longcharoenp@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษา 1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดและระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร 2. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานมากำหนดเป็นแนวทางการปรับปรุงแก้ไขพัฒนา ศักยภาพ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดพื้นที่ในระยะยาว ผู้ที่มี ภูมิฐานะอยู่ปรากฏตามกฎหมายทะเบียนราษฎรในเขต อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร ผู้วิจัยได้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) การคำนวณที่ระดับ ความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 และมีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 สามารถคำนวณหาจำนวนตัวอย่างได้ 399 ตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างระหว่างปัจจัยด้านประชากร เช่น อายุ เพศ ระดับ การศึกษา อาชีพมีผลที่แตกต่างกับเมื่อ วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชน ความสัมพันธ์ระหว่าง การให้แรงสนับสนุนทางสังคมการมีส่วนร่วมกับการป้องกันปัญหา ยาเสพติด การตระหนักต่อปัญหา ยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมผลประโยชน์ ในทางตรงข้ามกัน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.1 ข้อเสนอแนะ 1.สร้างการมีส่วนร่วมในการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประชาชน อย่างใกล้ชิดเพิ่มความร่วมมือทุกด้าน 2.สนับสนุนกลุ่มอาสาให้เข้ามา มีบทบาทมากขึ้นในการป้องปรามและเป็นหน่วยสนับสนุนการทำงานเชิงรุกในพื้นที่มากขึ้น

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การป้องกันปัญหา ยาเสพติด, ยาเสพติด

Abstract

To study factors influencing participation in the prevention of drug problems and the level of participation in the prevention of drug problems of people in Nong Sung District, Mukdahan Province 2. As a basis, let's define it as a way to improve, improve the potential, participate in the public sector in the field of long-term prevention and problem solving of local drug problems. Those who are domiciled appear in accordance with the civil registration law in Nong Sung District, Mukdahan Province. The researchers determined the size of the population sample using the Taro Yamane formula, calculating at a confidence level of 95 percent and with a tolerance of 5 percent, and were able to calculate the number of 399 samples. The results showed differences between demographic factors such as age, gender, education level. Occupations have a different effect on when analyzing public participation. The relationship between social support, engagement with the prevention of drug problems Awareness of drug problems is associated with benefit contributions in the opposite way. Statistical significance level at level 0.1 Feedback1. Establish participation in work between agencies that closely involve the public, increase cooperation in all areas. 2. Support volunteer groups to play a greater role in deterrence and be a more proactive support unit in the area.

Keywords: Participation, Prevention of Drug Problems, Drugs

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหายาเสพติดนับวันปัญหานี้จะรุนแรงมากขึ้นทุกวัน การแพร่ระบาดของยาเสพติดได้รุนแรงมากขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะจังหวัดที่อยู่ติดชายแดนที่มีการส่งขายยาเสพติด ซึ่งมีการลักลอบนำเข้ามาจากต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยงานราชการทั้งหลายได้ทำการป้องปรามปราบปราม ถึงแม้เจ้าหน้าที่จะได้ปราบปรามจับกุมการค้ายาเสพติดอย่างเข้มงวดและจริงจัง การแพร่ระบาดยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น และการตรวจพบสารเสพติดในตัวผู้เสพได้ยากขึ้น ถึงแม้ว่ารัฐมีนโยบายในการแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นนโยบายหลักในด้านความมั่นคง การดำเนินการปราบปรามยังไม่สามารถจัดหรือลดการแพร่ระบาดของปัญหายาเสพติดได้ เพราะเนื่องจากการทำงานฝ่ายเดียวขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสอดส่องเป็นหูเป็นตา การดำเนินการปราบปรามยาเสพติดไม่เป็นผล จากปัญหาข้างต้นรัฐบาลได้ทำแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558-2562 โดยใช้นโยบายนี้เป็นกรอบทิศทางในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแนวคิดหลักของแผนยุทธศาสตร์นั้น (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2559) คือยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและก่อให้เกิดผลกระทบ

ในทางที่ดีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชน แก้ปัญหาในเชิงพื้นที่โดยกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคีที่เกี่ยวข้องในกระบวนการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล แก้ปัญหาแบบองค์รวมด้วย การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ครบวงจร สร้างความสมดุลของยุทธศาสตร์ทั้งด้านการลดอุปสงค์ ยาเสพติด แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวประกอบด้วย 8 ยุทธศาสตร์หนึ่งใน ยุทธศาสตร์การป้องกันที่ใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การมีส่วนร่วม ร่วมภาคประชาชน

จังหวัดมุกดาหารเป็นจังหวัดที่เป็นทั้งทางผ่านและแหล่งพักสสารเสพติด จึงนับเป็นประตูสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งปัจจุบันสถานการณ์ยาเสพติดจังหวัดมุกดาหารมีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยมีสภาพปัญหาทั้งเป็น เส้นทางในการลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่พื้นที่ประเทศไทย จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น เห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมภาคประชาชนในการป้องกันปัญหายาเสพติดให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา สถานประกอบการ และสังคมไทยปลอดภัยจากยาเสพติด และสร้างความเข้มแข็ง และความยั่งยืนในระยะยาว ซึ่งผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานในหน่วยงานของกรมการปกครอง ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบ ขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2558-2562 ให้ประสบผลสำเร็จ ผ่านยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมภาคประชาชน โดยให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการออกแบบการ แก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคีที่เกี่ยวข้อง จึงมีความสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาเสพติด ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหารเพื่อนำข้อมูลที่ได้มากำหนดเป็นแนวทางการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาศักยภาพการมีส่วนร่วมของภาค ประชาชนในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดพื้นที่ในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาเสพติดและระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร
- 2) เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานมาากำหนดเป็นแนวทางการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาศักยภาพการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดพื้นที่ในระยะยาว

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

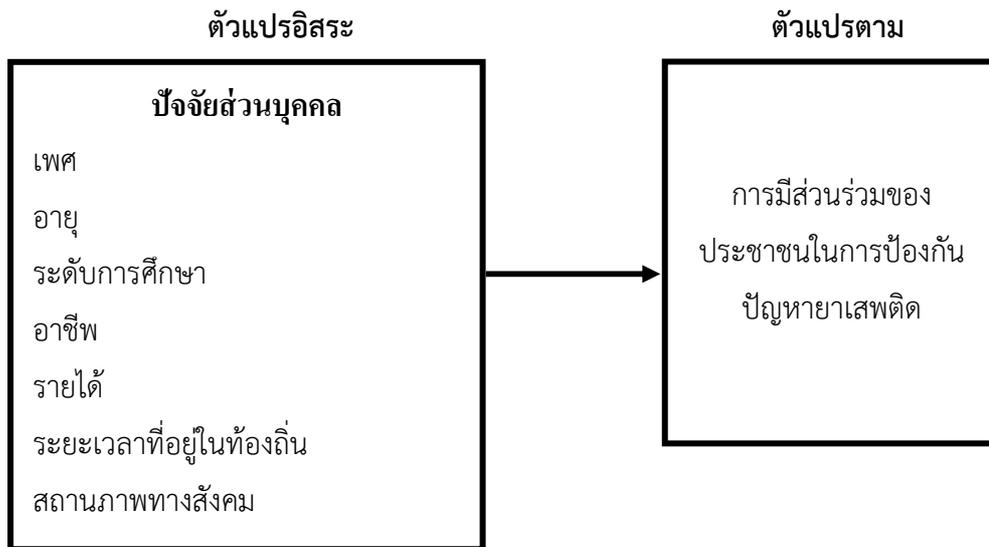
ทฤษฎีการมีส่วนร่วม การตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่มีส่วนร่วมในอำนาจอย่างกว้างร่วมทั้งการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงโดยมีการมีที่ปรึกษากับพวกที่ ได้รับผลกระทบ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ Rogers and Shoemaker (1971) การมีส่วนร่วมสามารถสรุปสาเหตุได้จาก 1 องค์การมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดที่ต้องให้ทำตามเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) คนยังไม่แน่ใจวัตถุประสงค์ของการยอมให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วม 3) ผู้นำให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมมากน้อย ลักษณะการมีส่วนร่วมดิน ปรัชญพุทธ (2539)

แนวคิดเกี่ยวกับยาเสพติด คือ สารใดก็ตามที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติหรือถูกสังเคราะห์ขึ้นเมื่อเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีด แล้วมีผลต่อร่างกายทำให้เกิดการเสพติดเป็นประจำและให้เกิดโทษ รวมถึงความหมายที่รัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งในประเทศไทยแบ่งสารเสพติดออกเป็น 4 ประเภท 1 กดประสาท ประกอบด้วย ผีนมอร์ฟีน เฮโรอีน ยานอนหลับ ยาระงับประสาท ยาแก้ปวด ยากล่อมประสาทเครื่องดื่มมีน้ำตาลทุกชนิด 2 กระตุ้นประสาท ประกอบด้วย ยาบ้า ยาอี กระท่อม โคนัน มักพบว่า ผู้เสพจะมีอาการหยุดหัวใจ ภาวะวุ่นวาย จิตสับสน 3 ประเภทหลอนประสาท คือ แอลเอสดี และเห็ดขี้ควาย ผู้เสพติดจะมีอาการหลอน 4 ประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน คือทั้งกระตุ้นและกดประสาทร่วมกันทำให้เกิดภาพระแวง

อัมพร ภูแก้ว (2556) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่เทศบาลตำบลพลวง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ที่เทศบาลตำบลพลวง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่เทศบาลตำบลพลวง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ เทศบาลตำบลพลวง อพเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เพื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยมีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้าย อยู่ในระดับน้อย ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด เพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติดไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยและเมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด ระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

อติพงษ์ตันศิริ (2560)การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดศึกษากรณี อำเภอแกลง จังหวัดระยอง พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การประเมินผล การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ส่วนท้ายการร่วมตัดสินใจ ส่วนปัจจัยด้านประชากรศาสตร์พบว่ามีความแตกต่างกันในการมีส่วนร่วมทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในงานวิจัยครั้งนี้กำหนดให้เป็นการวิจัยโดยวิธีเชิงปริมาณ (quantitative research) ซึ่งประกอบด้วย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ปรากฏตามกฎหมายทะเบียนราษฎร ในเขต อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) การคำนวณที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 และมีความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 สามารถคำนวณหาจำนวนตัวอย่างได้ 399 ตัวอย่าง ดังนั้นการกระจายการสุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม ผู้วิจัยจึงได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการหาค่าทางสถิติ เพื่อหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ

ผลการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างระหว่างปัจจัยด้านประชากร เช่น อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพมีผลที่แตกต่างกับเมื่อวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชน ความสัมพันธ์ระหว่างการให้แรงสนับสนุนทางสังคมการมีส่วนร่วมกับการป้องกันปัญหายาเสพติด นั้นผลวิจัยพบว่า การตระหนักต่อปัญหาเสพติดมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมผลประโยชน์ ในทางตรงข้ามกัน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

อภิปรายผล

งานวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาเสพติด เขตอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติดและระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติดของประชาชนในเขตอำเภอหนองสูง จังหวัด

มุกดาหาร 2) เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานมากำหนดเป็นแนวทางการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาศักยภาพการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ในระยะยาวพบว่าผลวิจัยมีแตกต่างกับงาน งานวิจัยของ อัมพร ภูแก้ว (2556) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เทศบาลตำบลพลวง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ เทศบาลตำบลพลวง อพเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เพื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามลำดับ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยมีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้าย อยู่ในระดับน้อย ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยและเมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 จึงยอมรับสมมติฐานแต่การวิจัยครั้งนี้ความสอดคล้อง อธิพงษ์ ต้นศิริ (2560) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ศึกษากรณี อำเภอแกลง จังหวัดระยอง พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัย การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การประเมินผล การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ส่วนท้ายการร่วมตัดสินใจ ส่วนปัจจัยด้านประชากรศาสตร์พบว่ามีความแตกต่างกันในการมีส่วนร่วมทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

- 1.สร้างการมีส่วนร่วมในการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประชาชนอย่างใกล้ชิด เพิ่มความร่วมมือทุกด้าน
- 2.สนับสนุนกลุ่มอาสาให้เข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการป้องกันและปราบปรามและเป็นหน่วยสนับสนุนการทำงานเชิงรุกในพื้นที่มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

- 1.ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมเป็นในการป้องกันปัญหายาเสพติดมาก
- 2.ควรศึกษาผลที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่แล้วหาตัวแบบที่มีประสิทธิภาพในการเป็นโมเดลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จิราพร พิพิธภักดิ์. (2555). **บทความด้านยาเสพติด: การแก้ปัญหายาเสพติดในชุมชน**. นนทบุรี: สถาบันธัญญารักษ์ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข.
- ติน ปรัชญพฤทธิ์. (2539). **ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วม**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 1 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. (2555).

สมพร จันทา. (2554). **การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด: กรณีศึกษา อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี**. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

DeBono, E. (1971). **Lateral Thinking for Management**. New York: McGraw-Hill.

Maslow, A. (1970). **Motivation and Personality**. New York: Harper and Row.

McNamara, C. (1999). **Basic Guidelines to Problem Solving and Decision Making**. Minnesota: Suite 360 St. Paul.

Rogers, E. M. (1973). **Some Aspects the Informal Social Participation of Families in New York State “Cornell University”**. New York: Unpublished Ph.D. Dissertation.

Rogers, E. M., & Shoemaker, F. F. (1973). **Communication of Innovations**. New York: The Free Press.

Vroom, H. V. (1964). **Work and Motivation**. Now York: Wiley and Sons.

การวิเคราะห์จัดกลุ่มลูกค้าสถานออกกำลังกายในพื้นที่จังหวัดนครปฐม

The cluster analysis of fitness customers in Nakhon Pathom Province

ทีฆากาญ อ่อนคำ¹, จอมธนินท์ ถนอมนิภาพันธุ์², ลัดดาวัลย์ กมลสินธ์³,

มนทนา อยู่สมบุญ⁴ และสุชาดา จันเจือ⁵

Theekakarn Oonkham¹, Jomthanin Thanomnipapun², Laddawan Kamolsin³,

Monthana Yuusomboon⁴ and Suchada Japnjuea⁵

¹⁻⁵สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹⁻⁵Faculty of Business Administration (Management), Bangkokthonburi University

e-mail: ¹Theekakarn@hotmail.com, ²⁻⁵Management-526@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สองประการ คือ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออกกำลังกายกลุ่มลูกค้าสถานออกกำลังกาย และ 2) เพื่อจัดกลุ่มและหาคุณลักษณะของกลุ่มลูกค้าตามพฤติกรรมการออกกำลังกาย ซึ่งการศึกษานี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้วิธีการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 340 ราย สถิติพรรณนาใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมานใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) และการวิเคราะห์จัดกลุ่ม (Cluster Analysis) ด้วยเทคนิค K-Means Clustering

ผลจากการวิจัยพบว่า 1) สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย อายุเฉลี่ย 20 ปี ส่วนใหญ่ศึกษาระดับปริญญาตรี พฤติกรรมการออกกำลังกายที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ให้ร่างกายแข็งแรงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .871 2) การจัดกลุ่มตามคุณลักษณะตามพฤติกรรมการออกกำลังกาย วิเคราะห์ได้ 6 ปัจจัยและสามารถแบ่งกลุ่มได้เป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ 1.กลุ่มเป้าหมายจัดสภาพลักษณะดี 2.กลุ่มตั้งใจตนเองครั้นเคร่งกับเพื่อน 3.กลุ่มยิมดีแบรนต์เด่นเลือกเฟ้นสังคม 4.กลุ่มขาดแรงจูงใจ ไม่ฝึกไฝ่หาเพื่อน 5.กลุ่มไม่ต้องกดดันฉันไปยิมเอง และ 6.กลุ่มดูดีมีระดับเท่ากับออกกำลังกาย” และการต่อยอดงานวิจัยชิ้นนี้สามารถศึกษาทางด้านกลยุทธ์การตลาดเฉพาะกลุ่ม การวางแผนทางการตลาด ภาวะความเครียด แรงกดดันจากสังคม ตลอดจนใช้เทคนิคทางสถิติเพื่ออธิบายความสัมพันธ์และแตกต่างระหว่างกลุ่มลูกค้าแต่ละกลุ่ม

คำสำคัญ: ออกกำลังกาย ลูกค้าสถานออกกำลังกาย การจัดกลุ่ม การวิเคราะห์ปัจจัย

Abstract

This research has two objectives which are to study youth fitness customer's exercise behaviors, and to categorize and identify the work-out characteristics of the youth. This research employ quantitative research methods by survey research. The

340 questionnaires were distributed at the respond rate of 85 percent. The descriptive which are percentage, mean, and standard deviation, as well as the inferential statistics were shown. Also, the factor analysis and cluster analysis, K-Means Clustering were utilized at the end of this paper.

The result shows that the most among sample are female at the average age of 20 as well as at the bachelor degree level. The exercise behavior mostly relates to being healthy at the means of 4.20 and .871 standard deviations. Additionally, there are 6 factors influence youth exercise. Lastly, the groups can be categorized into 6 groups namely “Clear-cut goal and impressive image”, “Self-influence with friends” “Brand and socialize are my type”, “I need some friends”, “I love the gym, you do not need to force me”, “High-end are us, we love exercise”. The further studies suggest that to explore the marketing strategies in the specific groups or even niched market, marketing planning, stress, social pressure factors as well as using statistical techniques to explain the relationship and differences among groups of study.

Keywords: Exercise, fitness customer, Cluster analysis, Factor analysis,

บทนำ

ปัจจุบันเทรนด์การรักษาสุขภาพและการออกกำลังกายกำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ท่ามกลางสภาพสังคมที่มีความเป็นเมืองมากขึ้น หนึ่งในรูปแบบการออกกำลังกายที่กำลังได้รับความนิยมคือการออกกำลังกายใน “ฟิตเนส” โดยกระแสความนิยมการออกกำลังกายยังได้สร้างโอกาสทางธุรกิจให้กับธุรกิจต่อเนื่องอีกมากมาย การมีร่างกายที่สมบูรณ์ มีจิตใจที่แจ่มใสเบิกบาน และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การมีสุขภาพดีเป็นรากฐานของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีอันเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนแสวงหาและการมีสุขภาพดีนั้นก็เป็นรากฐานของการมีอายุที่ยืนยาวอย่างมีพลังชีวิตอันจะสามารถดำรงชีวิตต่อไปได้อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยไม่ต้องพึ่งพาคนรอบตัวมากนักจึงไม่เป็นภาระของลูกหลานและสังคม แต่การจะมีสุขภาพดีได้นั้นเราจะต้องเรียนรู้ที่จะมีวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติเสียก่อน ในอนาคตนั้นการไปปรึกษาแพทย์กำลังจะเปลี่ยนเทรนด์ใหม่เป็นการไปปรึกษาเพื่อที่จะไม่เจ็บป่วย ไปปรึกษาเพื่อปรับปรุงไลฟ์สไตล์การดำเนินชีวิตเพื่อที่จะมีสมรรถภาพของร่างกายและจิตใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วยพลังในการสร้างสรรค์ การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพว่าไม่ใช่แนวโน้มนิยมที่เพิ่งเกิดขึ้น ทว่ากลับเป็นกระแสที่กำลังมาแรงในปัจจุบันท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยมลพิษการกินอาหารที่ไม่ถูกสุขอนามัยและความเครียดที่เกิดจากหลาย ๆ ปัจจัยจึงทำให้คนรุ่นใหม่หันมาดูแล และใส่ใจสุขภาพกันมากขึ้น โดยใช้ความสะดวกง่ายและสามารถปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวัน เพื่อตอบโจทย์ความต้องการที่เพิ่มขึ้นของผู้รักการดูแลสุขภาพ

พฤติกรรมกรรมการออกกำลังกายนั้นได้เสนอแบบจำลองการส่งเสริมสุขภาพนี้พัฒนาโดย Pender NJ & Pender AR. (1986, p.15-18) ตั้งแต่ ค.ศ. 1980 เป็นต้นมาโดยผสมผสานศาสตร์ทางการพยาบาลและพฤติกรรมศาสตร์ เพื่ออธิบายและทำนายพฤติกรรมกรรมการส่งเสริมสุขภาพของบุคคลทุกวัน เป็นแบบจำลองซึ่งมุ่งเน้นที่ความสามารถของบุคคล (competence or approach-oriented model) และเชื่อว่าพฤติกรรมกรรมการส่งเสริมสุขภาพเกิดจากแรงจูงใจที่ต้องการยกระดับสุขภาพของตนเอง แตกต่างจากแบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพ (Health Belief Model) ที่เชื่อว่าแรงจูงใจของบุคคลในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ เกิดจากความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากความเจ็บป่วยหรือการได้รับบาดเจ็บซึ่งคุกคามต่อสุขภาพ (Pender, 1996 : 51-53) ความเชื่อที่เป็นพื้นฐานของแบบจำลองการส่งเสริมสุขภาพตามแนวคิดดังกล่าวมีด้วยกัน 7 ประการ โดยกล่าวถึงทั้งแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง คุณค่าในตน ตลอดจนปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

การทบทวนวรรณกรรม

ธุรกิจสถานออกกำลังกาย

บมจ.ธนาคารกรุงเทพ (2564) ได้ให้ข้อมูลว่าธุรกิจออกกำลังกายเป็นหนึ่งในธุรกิจที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากสถานการณ์โควิด 19 โดยจะเห็นได้จากตลอด 2 ปีที่ผ่านมา เทรนด์การออกกำลังกายได้มีการปรับเปลี่ยนไปจากเดิม ทั้งการเพิ่มโปรแกรมการออกกำลังกายผ่านทางแพลตฟอร์ม รวมไปถึงการทำคลาสการออกกำลังกายเสมือนจริง ซึ่งนำมาสู่การออกกำลังกายแบบผสมผสานหรือ ‘ไฮบริด ฟิตเนส’ คือการออกกำลังกายที่ฟิตเนสควบคู่ไปกับการเลือกออกกำลังกายได้จากที่บ้านผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อให้เข้ากับไลฟ์สไตล์ปัจจุบัน โดยผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนรักการออกกำลังกายกว่า 4,000 คน จาก Evolution Wellness Group ซึ่งเป็นผู้นำอันดับหนึ่งธุรกิจฟิตเนสคลับในเอเชีย ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของผู้คนต่อวิถีการออกกำลังกายที่เปลี่ยนไปในประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ฮองกง รวมถึงประเทศไทย ซึ่งจะเห็นได้ว่าแม้จะมีข้อจำกัดในการใช้ฟิตเนสก็ไม่สามารถหยุดความตั้งใจในการออกกำลังกายได้ ทำให้ความต้องการเทรนเนอร์ และคลาสออกกำลังกายพุ่งสูงขึ้น เจ็ทส์ฟิตเนส ผู้ให้บริการฟิตเนสจากประเทศออสเตรเลีย ได้คาดการณ์เทรนด์ธุรกิจฟิตเนสในปีนี่ว่า ติมาณต์ของผู้บริโภคในพื้นที่กรุงเทพฯ จะเติบโตต่อเนื่อง เพราะคนหันมาเทรนส่วนตัวด้วยโปรแกรมมากยิ่งขึ้น เป็นไปในทิศทางเดียวกับรายงานคำค้นหายอดนิยมประจำปี 2563 ‘A Year in Search 2020 Thailand’ โดย Think with Google พบว่า ปีที่ผ่านมา มีการค้นหาคลิปโยคะบนยูทูปมากกว่าปี 2562 ถึง 70% ในขณะที่เวลาในการรับชมวิดีโอออกกำลังกายบนยูทูปเพิ่มขึ้นถึง 80%

โอกาสขยายธุรกิจ เติบโตสวนกระแสโควิด

เหตุผลที่ธุรกิจฟิตเนสสามารถเติบโตในสถานการณ์วิกฤตโควิด 19 เนื่องจากตอบโจทย์ผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน ขณะที่ค่ายเครื่องออกกำลังกายอย่าง ‘Peloton’ ธุรกิจ Streaming Fitness พลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส เป็นธุรกิจที่แม้คนจะกักตัวอยู่บ้านก็ยังทำให้คนสามารถออกกำลังกายได้ นอกจากนี้ยังสามารถจำหน่ายจักรยานและลู่วิ่งที่มีจอสัมผัส ลำโพงขนาดใหญ่ที่ถูกออกแบบมาให้สมาชิกรู้สึกเหมือนได้เข้าไปอยู่ในคลาสกับผู้สอนจริงๆ สำหรับคนที่ไม่อยากลงทุนซื้อจักรยานหรือลู่วิ่งก็สามารถ

โพลิตแอปพลิเคชันมาเล่นคลาสต่างๆ ได้ด้วยราคาเพียง 12.99 ดอลลาร์สหรัฐต่อเดือน ซึ่งถูกกว่าราคาสมาชิกรายเดือนของฟิตเนสหลายแห่ง นอกจากนี้ ‘Peloton’ ยังใช้เทรนเนอร์ที่มีชื่อเสียงในการสอนคลาสต่างๆ และยังมีดาราเป็นสมาชิกหลายคน จึงทำให้สมาชิกซึ่งเล่นอยู่ที่บ้านสามารถรู้สึกว่าได้ออกกำลังกายไปพร้อมกับคนดังอีกด้วย บริษัท Mirror อีกหนึ่ง Startup สร้างประสบการณ์ออกกำลังกายที่บ้านโดยใช้เทคโนโลยีจอร์จจกที่มีกล้องและลำโพงในตัว เมื่อเปิดจะแสดงคลาสและผู้สอนเพื่อให้สมาชิกเล่นตามได้แบบอินเทอร์แอคทีฟ ที่ผู้สอนสามารถกระตุ้นและให้กำลังใจสมาชิกได้ขณะเล่นผ่านเทคโนโลยี Motion Sensor และเมื่อปิดจอร์จจกกลายเป็นจอร์จจกเต็มตัว โดยเทคโนโลยีจอร์จจกของ Mirror สนนราคา 1,495 ดอลลาร์สหรัฐ และมีค่าสมาชิก 39 ดอลลาร์สหรัฐต่อเดือน ขณะที่ประเทศไทย การปรับตัวของฟิตเนสเริ่มมีมากขึ้น การออกกำลังกายที่บ้านจะกลายเป็นเทรนด์ใหม่ที่คงอยู่ หลังจากผู้บริโภคจำนวนไม่น้อยได้ทดลองและเห็นว่าสามารถตอบโจทย์ด้านความสะดวกได้ ขณะเดียวกันจำนวนผู้สนใจออกกำลังกายก็เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว สังเกตได้จากจำนวนผู้เข้าชมคลาสที่มียอดผู้ชมทั้งแบบไลฟ์สดและย้อนหลังในระดับ 2,000-30,000 คน ซึ่งแสดงถึงโอกาสการเติบโตของเทรนด์นี้ โดยผู้ให้บริการสตูดิโอออกกำลังกาย ยิม และฟิตเนส ก็มีการเปิดโมเดลธุรกิจใหม่ เช่น ‘Absolute You Home Work out Experience’ บริการออกกำลังกายแบบครบวงจร ซึ่งนำบริการที่เปิดในช่วงอยู่บ้าน-หยุดเชื้อ ทั้ง ‘ABSOLUTE CYCLE Home Pop-Up’ คลาสปั่นจักรยานพร้อมบริการให้เช่าจักรยาน และ ‘ABSOLUTE YOU Virtual Studio’ คลาสออกกำลังกายแบบไลฟ์สด ‘Online Private Session’ คลาสแบบส่วนตัว-กลุ่มเล็ก 3 คน รวมไปถึง ‘ABSOLUTE Anytime’ คลาสโยคะที่มีอยู่ก่อนแล้วมารวมอยู่ในแพลตฟอร์มเดียวกัน การปรับตัวของธุรกิจออกกำลังกายทั้งในไทยและต่างประเทศแสดงให้เห็นว่ามีโอกาสเติบโตได้ดีในอนาคต ซึ่งเห็นได้จากคลาสออกกำลังกายที่พุ่งสูงขึ้นแล้ว ผู้คนต่างก็มีการปรับตัวให้เข้าถึงการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับสถานการณ์โควิด 19 จึงทำให้เทรนด์รักสุขภาพในปัจจุบันคือสิ่งที่ธุรกิจต้องคิดค้นเพื่อตอบโจทย์ความต้องการผู้บริโภค (บมจ.ธนาคารกรุงเทพ, 2564)

การจัดกลุ่มลูกค้าสถานออกกำลังกาย

การจัดกลุ่มโดยวิธีการทางสถิตินี้มีหลายวิธี แต่วิธีที่ใช้ในงานวิจัยนี้เลือกใช้ การวิเคราะห์การจัดกลุ่ม (Cluster Analysis) ซึ่งเป็นเทคนิคในการแบ่งกลุ่มหน่วยข้อมูลโดยไม่ทราบมาก่อนว่าควรมีจำนวนกลุ่มมากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตาม งานวิจัยให้หัวข้อดังกล่าวนี้ ที่เกี่ยวข้องในช่วง 5 ปี ย้อนหลัง เช่น การศึกษาโดย พัทธ์ธนนันท์ ธนประกอบกุล (2558, น. 1-54) โดยกล่าวถึงปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ปัจจัยทางด้านการตลาด ซึ่งนำไปสู่การทำแผนธุรกิจสถานออกกำลังกาย

พฤติกรรมการออกกำลังกาย

การทบทวนวรรณกรรมทางด้านพฤติกรรมการออกกำลังกายของ ชาญชลักษณ์ เยี่ยมมิตร (2556) มุ่งศึกษาพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ด้วยกัน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านปฏิบัติการเกี่ยวกับการออกกำลังกาย โดยมีการเปรียบเทียบตัวแปรทางด้านประชากรศาสตร์ ส่วนงานวิจัยของ วราภรณ์ คำรสและคณะ (2556) ศึกษาพฤติกรรมด้านการออกกำลังกาย การเข้าถึงการออกกำลังกาย ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมและการเข้าถึงการออกกำลังกายของคนชุมชนในเขตภาษีเจริญและเสนอแนะแนวทางเพื่อการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่สุขภาพใน

ประเด็นการออกกำลังกายของคนในเขตภาษีเจริญ นอกจากนี้ อโนทัย พลิตนนท์เกียรติ และคณะ. (2561, น. 55) ศึกษาพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักศึกษากายภาพบำบัด และศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยนำปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมแรงที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักศึกษา ส่วน Katie Feehan et. al. (2012) ศึกษาปัจจัยทางด้านสุขภาพ นอกจากนี้ Lisa M. Quintiliani, et. al. (2012). ยังให้ความสนใจกับรายละเอียดทางด้านโรงเรียนและบ้าน ส่วน Poosanapas Somnil & Thawichai Khaothin. (2016) ทำการศึกษาในบริบทของไทย

ปัจจัยทางด้านการออกกำลังกาย

ในงานวิจัยมุ่งเน้นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออกกำลังกายทั้งสิ้น 3 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยทางด้านการตลาด พบในงานวิจัยของ จิราภา พึ่งบางกรวย. (2552, น. 80) โดยแบ่งเป็นกล่าวว่าเป็นกลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาดบริการ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่ ด้านส่งเสริมการตลาด ด้านบุคคล ด้านกระบวนการ ด้านหลักฐานทางกายภาพ ซึ่งอ้างอิงตามแนวคิด ทฤษฎีการตลาดบริการประยุกต์ ของ Grönroos, Christian. (1993, p. 30-34) และประยุกต์ในบริบทของการออกกำลังกายในงานวิจัยของ Arora, R., Stoner, C. and Arora, A. (2006, pp. 199-207) ซึ่งระบุถึงส่วนผสมทางการตลาดบริการมีผลต่อทัศนคติ ความพึงพอใจ ตลอดจนความตั้งใจในการออกกำลังกายและใช้สถานออกกำลังกาย

2. ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา ในการออกกำลังกาย ได้รับความนิยมนอกจากงานการศึกษาของ Ryan, R. M., Frederick, C. M., Lipes, D., Rubio, N., & Sheldon, K. M. (1997, p. 335-354) และ Hagger, M. S., & Chatzisarantis, N. L. D. (Eds.). (2007) ซึ่งมุ่งเน้นการศึกษาทางด้านปัจจัยแรงจูงใจภายใน (Intrinsic motivation) และปัจจัยแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic motivation) ตลอดจนกล่าวถึงทฤษฎีแรงจูงใจในตน (Self-determinant theory) อีกด้วย Wilson, P. M., Mack, D. E., & Grattan, K. P. (2008, p. , 250-256)

3. ปัจจัยทางด้านสังคม โดยงานวิจัยของ Jane B. McCormack, Laurence Chalip (1988, p. 83-92) ระบุว่า การออกกำลังกายว่าเป็นการเข้าสังคม โดย ต่อมางานวิจัยของ Courneya, K.S., McAuley, E. (1995, p. 499-515) ใช้การวิเคราะห์เส้นทางเพื่อสนับสนุนแนวคิดอิทธิพลของการเข้าสังคมไปสู่การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ทางด้าน Sebahattin Devocioğlu, Hasan Sahan, Mustafa Yildiz, Murat Tekin, Hatice Sim (2008, p. 250-256) เพื่อศึกษาระดับการขัดเกลาทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีส่วนร่วมในกีฬาประเภทบุคคลและแบบกลุ่ม ส่วน Thomas, E. F., McGarty, C., & Louis, W. (2014, p. 15-22) นำทฤษฎีทั้งในรัฐศาสตร์และจิตวิทยาแสดงให้เห็นว่าการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีบทบาทสำคัญ

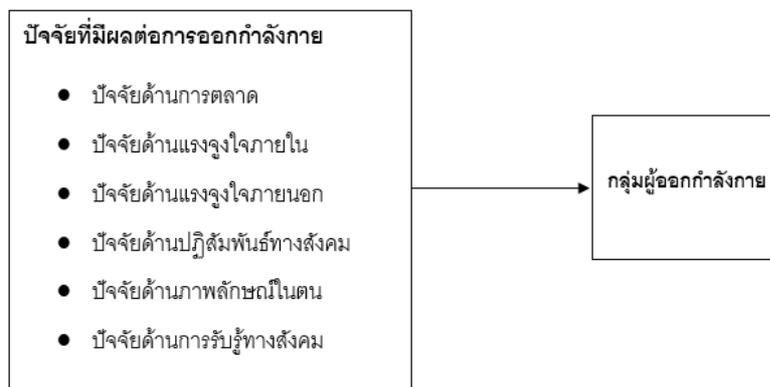
จากข้อมูลข้างต้นเห็นได้ว่าพฤติกรรมของประชาชนกลุ่มต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปซึ่งปัจจุบันเมื่อสื่อมีจำนวนและหลากหลายเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับเทคโนโลยีการสื่อสารมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดการหลอมรวมของสื่อ (Media Convergence) โดยผู้คนมีโอกาสนในการเลือกหาช่องทางที่เหมาะสมตามลักษณะการดำเนินชีวิตของตนเอง ดังนั้นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดนครปฐมจึงต้องมีการปรับวิธีการบริหาร โดยการนำเทคโนโลยีการสื่อสาร มาประยุกต์ใช้กับการสื่อสาร

การตลาดให้สามารถขยายฐานการเข้าถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มจำนวนใช้บริการในจังหวัดนครปฐม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการธุรกิจ เป็นการช่วยส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดนครปฐมให้ขยายตัวอันจะเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (objectives)

- 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออกกำลังกายกลุ่มลูกค้าสถานออกกำลังกาย
- 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยการออกกำลังกายกลุ่มลูกค้าสถานออกกำลังกาย
- 3) จัดกลุ่มและหาคุณลักษณะของกลุ่มลูกค้าสถานออกกำลังกาย

กรอบแนวคิดในงานวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย (Methodology)

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยการใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Method) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จากประชากรจังหวัดนครปฐมจำนวน 777,816 คน โดยเป็นกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มลูกค้าสถานออกกำลังกายในพื้นที่จังหวัดนครปฐม จำนวน 340 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางสำเร็จรูปที่กำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ของ Arkin & Colton (1950 & 1963, p. 151-152) จากประชากรที่มีจำนวนมากกว่า 100,000 คน ได้

ร่างแบบสอบถามให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้แนวคิดระบบการบริหารงานและประเมินผลทั่วทั้งองค์กรเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเพื่อหาความเที่ยงตรง (Validity) จากค่าความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Consistency : IOC) มากกว่า 0.05 (ประสพชัย พสุนนท์, 2553) มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จาก จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน มีเพียงจำนวน 340 คนที่สมบูรณ์ อัตราการตอบกลับร้อยละ 85 จึงใช้โปรแกรมสำเร็จรูปประมวลผล ต่อมา นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับกลุ่มลูกค้าสถานออกกำลังกายวัยหนุ่มสาว จำนวน 30 ราย พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha) ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.939 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดีมาก (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) และจัดทำตารางวิเคราะห์สถิติ ได้แก่ สถิติพรรณนาและสถิติ

อนุมาณซึ่งประกอบด้วยค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยของข้อมูลทั่วไป ข้อมูลพฤติกรรมการออกกำลังกาย ตลอดจน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการออกกำลังกาย ตามแนวคิดลิเคิร์ต 5 ระดับ (เสาวนารถ เล็กเลอลินธุ์, 2562, น. 185) หลังจากนั้นทำการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) และการวิเคราะห์จัดกลุ่ม (Cluster Analysis) ด้วยเทคนิค K-Means Clustering ดังปรากฏในงานวิจัยของ Rovniak, L. S., et al., (2010, 496–505) และ Bock HH. (2007, 161-172)

ผลการวิจัย (Research Result)

ข้อมูลทางด้านสุขภาพและการออกกำลังกาย

กลุ่มตัวอย่างมีส่วนสูงมากที่สุดและน้อยที่สุด เท่ากับ 187 และ 145 เซนติเมตร ตามลำดับ โดยมี ส่วนสูงเฉลี่ยเท่ากับ 163.95 เซนติเมตร และมีน้ำหนักมากที่สุดและน้อยที่สุดเท่ากับ 135 และ 33 กิโลกรัม ตามลำดับ โดยมีน้ำหนักเฉลี่ยเท่ากับ 58.69 กิโลกรัม ส่วนใหญ่ออกกำลังกายเดือนละ 1-3 ครั้ง จำนวน 100 คน ร้อยละ 29.40 ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกสถานออกกำลังกาย จำนวน 311 คน ร้อยละ 91.50 ส่วนใหญ่ไม่มีโรคจำนวนตัว จำนวน 286 คน ร้อยละ 84.10 ส่วนใหญ่มีลักษณะที่ จำเป็นต้องไปพบแพทย์หรือซื้อยารับประทานเองจำนวน 193 คน ร้อยละ 56.80 ส่วนใหญ่ไม่ดื่มเครื่องดื่ม ให้พลังงาน ในช่วงที่ออกกำลังกาย จำนวน 292 คน ร้อยละ 85.90 ส่วนใหญ่สนใจการออกกำลังกายใน ร่วมจำนวน 195 คน ร้อยละ 57.40 โดยส่วนใหญ่คิดว่าตนเองเป็นผู้ออกกำลังกายไม่ประจำ จำนวน 216 คน ร้อยละ 63.50 ส่วนใหญ่เห็นว่าตนเองดูกีฬาเป็นครั้งคราว นาน ๆ ครั้ง จำนวน 153 คน ร้อยละ 45 ส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณภาพร่างกายสมส่วนจำนวน 176 คน ร้อยละ 51.80

ข้อมูลปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการออกกำลังกาย

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นทางปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการออกกำลังกายมากที่สุดที่ประเด็นการ ออกกำลังกายทำให้ท่านแข็งแรงโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .871 ในทางตรงกันข้ามกลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นทางปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการออกกำลังกายน้อยที่สุดที่ ประเด็นการถูกบังคับหรือกดดันโดยคนรอบข้างให้ไปออกกำลังกายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 และมีค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.143

การวิเคราะห์องค์ประกอบหลักของปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการออกกำลังกาย

ส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อจัดกลุ่มปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการออกกำลังกายจำนวน 27 ข้อ ให้เป็นกลุ่มๆ เพื่อเป็นการสรุปข้อมูลให้มีความกระชับและง่ายต่อการวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป โดยใช้ เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Principle Component Analysis) และหมุนแกนโดยใช้วิธีแวนริ แมกซ์ (Varimax) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าดัชนี KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) ของการวิเคราะห์ข้อมูลมีค่าเท่ากับ .914 (Sig. = .000) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ข้อมูลที่สำรวจมาได้นี้มีความเหมาะสมสามารถวิเคราะห์ได้ด้วยเทคนิคนี้

ผลลัพธ์ของการวิเคราะห์ตามตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าคำถามทั้งสิ้น 27 ข้อ สามารถจัดกลุ่ม ได้เป็น 6 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยที่ 1 ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยที่ 2 ปัจจัยด้านแรงจูงใจภายใน ปัจจัยที่

3 ปัจจัยด้านแรงจูงใจภายนอก ปัจจัยที่ 4 ปัจจัยด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ปัจจัยที่ 5 ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ในตน และปัจจัยที่ 6 ปัจจัยด้านการรับรู้ทางสังคม

ค่า Communalities ของทั้ง 27 ข้อคำถาม มีค่ามากกว่า .400 แสดงถึงความเหมาะสมของข้อคำถาม ส่วนค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loadings) ของข้อคำถามนั้นมีค่าระหว่าง .417 - .853 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ความน่าเชื่อถือแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Reliability Coefficients) ของแต่ละปัจจัยแล้วจะพบว่ามีค่าระหว่าง .845 - .921 และมีค่าสัมประสิทธิ์รวมของทั้ง 27 ข้อคำถามเท่ากับ .936 แสดงให้เห็นความน่าเชื่อถือของเครื่องมือวัดในภาพรวม (Overall Reliability) และความน่าเชื่อถือภายในแต่ละปัจจัย (Internal Reliability)

การวิเคราะห์ดัชนีจัดกลุ่ม

ค่าคะแนนปัจจัย (Factor Scores) ของทั้ง 6 ปัจจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ในขั้นแรกจะถูกคำนวณขึ้นมาโดยวิธีการเฉลี่ยคะแนนของทุกข้อคำถามในปัจจัยนั้น ซึ่งคะแนนปัจจัยที่ได้นี้จะถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่าง 340 ตัวอย่าง ให้เป็นกลุ่มย่อยด้วยเทคนิคการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มแบบไม่เป็นขั้นตอน (Nonhierarchical Cluster Analysis) ด้วยวิธี K-means Clustering ซึ่งเป็นเทคนิคการวิเคราะห์ที่สามารถใช้จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยกำหนดพฤติกรรม การออกกำลังกายของกลุ่มตัวอย่าง

โดยตัวแปรทั้ง 27 ตัวแปร สามารถแบ่งกลุ่มได้เป็น 6 กลุ่มปัจจัย แต่ละปัจจัยมีลักษณะของกลุ่มตัวแปรที่ความเหมาะสมและมีจำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มที่เหมาะสมด้วย โดยในการประมวลผลทำการคำนวณค่าเฉลี่ย ของแต่ละ Cluster ที่เปลี่ยนไปในแต่ละรอบของการคำนวณรวม 9 รอบ (Iteration) จึงไม่พบการเปลี่ยนแปลงของค่ากลาง และได้จำนวนสมาชิกของแต่ละกลุ่ม ดังตารางที่ 3 โดยกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดคือ กลุ่มที่ 2 มีสมาชิกรวม 103 คน ร้อยละ 30.29

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบหลัก จำนวนและร้อยละของปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการออกกำลังกาย

กลุ่ม (Cluster) ปัจจัย	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	กลุ่มที่ 5	กลุ่มที่ 6	F	Sig.
ปัจจัยด้านการตลาด	3.99	3.18	3.70	3.22	2.41	1.91	62.920	.000
ปัจจัยด้านแรงจูงใจภายใน	4.42	3.36	4.23	4.10	2.61	1.98	102.996	.000
ปัจจัยด้านแรงจูงใจภายนอก	3.93	3.16	2.04	1.94	1.89	1.73	135.792	.000
ปัจจัยด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	4.25	3.28	4.05	3.47	3.09	1.90	81.175	.000
ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ในตน	4.42	3.48	4.55	4.11	3.81	2.19	79.081	.000
ปัจจัยด้านการรับรู้ทางสังคม	4.04	3.10	3.58	2.00	3.36	1.62	83.615	.000
จำนวนและร้อยละของสมาชิกในแต่ละกลุ่ม (Cluster Members)							รวม	
จำนวน	76	103	53	52	41	15	340	
ร้อยละ	22.35	30.29	15.59	15.29	12.06	4.41	100	

จากการทดสอบตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการออกกำลังกายของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า การกำหนดการแบ่งกลุ่มจำนวน 6 กลุ่ม โดยมีความค้ำคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่อปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการออกกำลังกาย

หลังจากการแบ่งกลุ่มได้ทำการตรวจสอบ ค่า Mean Square ระหว่าง Cluster (Between – cluster Mean Square) และ Mean Square Error หรือ Within – Cluster Mean Square ด้วยค่าสถิติ F ในการ ทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของแต่ละตัวแปรเมื่ออยู่ต่าง Cluster กัน พบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวแปรของทุกกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.00 โดยปัจจัยด้านแรงจูงใจภายนอก เมื่อมีอยู่ในกลุ่มต่างกันจะมีความแตกต่างกันมากที่สุด ($F = 135.792$) รวมทั้งทำการวิเคราะห์ลักษณะประชากรของที่เป็นสมาชิกของแต่ละกลุ่ม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละปัจจัยภายในกลุ่มจำแนกทั้ง 6 กลุ่มดังตารางที่ 4 หากใช้เกณฑ์ค่าคะแนน 3.30 เป็นหลักในการกำหนดความสำคัญแล้ว จะสามารถอธิบายลักษณะของแต่ละกลุ่มได้ ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 มีจำนวนสมาชิก 76 คน ร้อยละ 22.35 มีค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบหลักนั้นสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทั้งสิ้น โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และภาพลักษณ์ในตน จึงขอตั้งชื่อกลุ่มว่า **“กลุ่มยิมตีแบรนต์เด่นเลือกเฟ้นสังคม”**

กลุ่มที่ 2 จำนวนสมาชิก 103 คนร้อยละ 30.29 มีค่าเฉลี่ยในปัจจัยด้านทั้งด้านการตลาดด้านแรงจูงใจในภายนอก และการรับรู้ทางสังคม จึงขอตั้งชื่อกลุ่มที่ 2 ว่า **“กลุ่มเป้าหมายชัดเจนภาพลักษณ์ดี”**

กลุ่มที่ 3 มีจำนวนสมาชิก 53 คน ร้อยละ 15.59 ค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบหลักทางด้านปัจจัยทางด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมสูงโดดเด่นเท่ากับ 4.55 และปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายในเท่ากับ 4.10 ยกเว้นค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบหลักทางด้านปัจจัยแรงจูงใจภายนอกที่มีค่าเพียง 2.04 จึงขอตั้งชื่อกลุ่มว่า **“ไม่ต้องกดดันฉันไปยิมเอง”**

กลุ่มที่ 4 มีจำนวนสมาชิก 52 และร้อยละ 15.29 เป็นกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบหลักของปัจจัยด้านภาพลักษณ์ในตนและปัจจัยด้านแรงจูงใจค่อนข้างสูง แม้ว่ากลุ่มที่ 4 มีค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบหลักใกล้เคียงกับกลุ่มที่ 2 แต่ค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบหลักของปัจจัยด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมสูงกว่าเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ตลอดจนค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบหลักของปัจจัยด้านแรงจูงใจภายนอกมีค่าเพียง 1.94 จึงทำให้มีค่าแตกต่างจากกลุ่มที่ 2 อย่างชัดเจน จึงขอตั้งชื่อกลุ่มว่า **“กลุ่มจูงใจตนเองครั้นเครงกับเพื่อน”**

กลุ่มที่ 5 มีจำนวนสมาชิก 41 คน ร้อยละ 12.06 เป็นกลุ่มที่ค่อนข้างมีเอกลักษณ์องค์ประกอบหลักทางด้านปัจจัยปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการรับรู้ทางสังคมเท่านั้นที่สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ข้างต้น จึงขอตั้งชื่อกลุ่มว่า **“กลุ่มดูดีมีระดับเท่ากับออกกำลังกาย”**

และกลุ่มที่ 6 มีจำนวนสมาชิก 15 คน ร้อยละ 4.41 มี ค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบหลักของปัจจัยด้านแรงจูงใจภายในและการรับรู้ทางสังคมน้อยมาก จึงขอตั้งชื่อตามลักษณะด้อยของกลุ่มว่า **“กลุ่มขาดแรงจูงใจ ไม่ฝึกไฝหาเพื่อน”**

อภิปรายผล (Discussion)

จากผลการวิจัยข้างต้น จำนวนกลุ่มแตกต่างจากงานวิจัยของ และแม้ว่ามีจำนวน 6 กลุ่ม เท่ากับงานวิจัยจำนวนกลุ่มที่แบ่งได้จะเท่ากับ 6 กลุ่มตามผลของ Voráček, Josef & Eva, Čáslavová & Šíma, Jan. (2016, p. 32 & p. 45) และใช้เทคนิคเดียวกับ Teixeira, Mario & Correia, Abel. (2009, p.1) แต่ในรายละเอียดของตัวแปรยังคงมีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาผลที่ได้จากงานวิจัยนี้จึงสามารถนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยออกเป็น 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกกำลังกายนั้นมุ่งเน้นไปที่ภาพลักษณ์ในตน กล่าวคือ ประเด็นทางด้านประโยชน์ของการออกกำลังกายที่สะท้อนในข้อคิดเห็นทางการออกกำลังกายทำให้แข็งแรง กระฉับเฉง นำไปสู่การมีเรือนร่างที่สมส่วน ภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นจากการออกกำลังกาย ตัวตนของเด่นชัดขึ้นเมื่อออกกำลังกาย ตลอดจนการออกกำลังกายส่งเสริมให้ผู้ที่ออกกำลังกายดูดีมีระดับ ล้วนแต่เป็นองค์ประกอบหลักของการออกกำลังหลายด้าน ทั้งในแง่มุมมองทางด้านประชากรศาสตร์ จากการศึกษาทางด้านตัวแปรเพศ อายุ รายได้ หรือตัวแปรทางด้านพฤติกรรม ตลอดจนตัวแปรทางด้านจิตวิทยาแล้ว นั้น โดยอาศัยแนวคิดจากการทบทวนวรรณกรรมจากงานวิจัยของ สรีลรัตน์ พลอินทร์ (2542) และขยายรายละเอียดและเพิ่มเทคนิคทางด้านสถิติลงในงานวิจัยนี้

2. ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน มีผลกับกลุ่มวัยหนุ่มสาว ใกล้เคียงกับงานวิจัยของวรารภรณ์ คำรศ(2562, น. 359) กล่าวคือ คนกลุ่มนี้มีการวางแผนเป้าหมายในการออกกำลังกายชัดเจน สามารถไป การออกกำลังกายได้ด้วยตนเอง ตลอดจนทราบความต้องการและแรงบันดาลใจในการเปลี่ยนแปลงตนเอง ประกอบกับการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม อาทิ มุมมองทางการออกกำลังกายเป็นการฝึกจิตใจ ทำให้รู้จักตนเอง อีกทั้งยังเห็นว่าการออกกำลังกายเป็นการเข้าสังคมหรือมีเพื่อนใหม่ และยังพบว่าการมีเพื่อนมีส่วนในการที่ทำให้ท่านไปออกกำลังกาย เมื่อได้เข้าสังคมนั้นเป็นเหตุให้ออกกำลังกายเป็นต้น

3. ปัจจัยทางการตลาดและปัจจัยทางด้านรับรู้ทางสังคม ในปัจจัยแรกนั้น Arora, R., Stoner, C. and Arora, A. (2006), กล่าวถึงไว้โดยภาพรวมแต่ ปัจจัยทางด้านราคา เช่น ค่าอุปกรณ์กีฬา เสื้อผ้า รองเท้า ค่าสมาชิกสถานออกกำลังกาย ค่าเข้าร่วมสถานออกกำลังกาย ค่าเข้าประเภทต่าง ๆ ค่าบำรุงสมาชิกชมรม การจัดโปรโมชั่น การโฆษณาผ่านสื่อของสถานออกกำลังกาย สถานออกกำลังกาย และสปอร์ตคลับ หรือการจูงใจของสถานประกอบการสุขภาพ สถานที่ออกกำลังกาย สะดวก สะอาด ปลอดภัย การบริการและพนักงานของสถานที่ออกกำลังกายดีเป็นที่พึงพอใจ ตลอดจนความหลากหลายของประเภทในการออกกำลังกาย เช่น อุปกรณ์ พื้นที่ ยังสามารถจูงใจให้คนออกกำลังกายไม่มากนัก ใกล้เคียงกับปัจจัยที่สอง การรับรู้ทางสังคม ตลอดจนข้อคิดเห็นทางการมีชื่อเสียงและก้าวหน้าในงานและอาชีพจากการออกกำลังกาย ยังมีน้ำหนักไม่มากนัก

ข้อเสนอแนะ

1. ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาบางส่วน เช่น แรงจูงใจภายนอก ไม่มีค่าน้ำหนักในการพิจารณา เพื่อจัดกลุ่มลูกค้าผู้ออกกำลังกายวัยหนุ่มสาวในงานศึกษาวิจัยครั้งนี้ แต่ในงานวิจัยที่ศึกษาทางด้าน

กลยุทธ์ทางการตลาดเฉพาะกลุ่ม (niched market) ภาวะความเครียด แแรงกดดันจากสังคม ปัญญาทางด้านสุขภาพจิตของคนทางด้านรูปร่าง ยังคงสามารถทำการค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติมในโอกาสถัดไปได้

2. กลุ่มเป้าหมายในงานวิจัยนี้จะนำไปสู่การวางแผนทางการตลาด ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานทั้งสถานศึกษา ภาครัฐที่จะเข้ามาช่วยบริหารจัดการออกกำลังกายและผลักดันนโยบายให้ตอบสนองได้ถูกกลุ่มเป้าหมาย

เอกสารอ้างอิง

- กวีพล พันธุ์เพ็ง. (2558). **กระแสนิยมการออกกำลังกายกับโอกาสของธุรกิจฟิตเนสไทยที่ไม่ควรมองข้าม**. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานคร
- จิราภา พึ่งบางกรวย. (2552). **ส่วนประสมตลาดบริการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการฟิตเนสเซ็นเตอร์ ในกรุงเทพมหานคร**. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม: กรุงเทพฯ.
- เดชา เดชานพวงศ์. (2559). **แนวทางการจัดการและองค์ประกอบมาตรฐานของฟิตเนสเซ็นเตอร์ เอกชนขนาดย่อม**. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชาญชลักษณ์ เขียมมิตร. (2556). **การศึกษาการออกกำลังกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ปีการศึกษา 2554**. วิทยานิพนธ์. กศ.ม.(พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- เพชร พันธวิโชค. (2559). **การจัดพื้นที่ใช้ประโยชน์ภายในฟิตเนสเซ็นเตอร์: กรณีศึกษาฟิตเนสเฟิร์ส สาขาเดอะพรอมาเนด กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาสถาปัตยกรรมภายใน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- พัทธ์ธนนันท์ ธนประกอบกุล. (2558). **แผนธุรกิจ หู ฟิตเนส**. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาสหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- บมจ.ธนาคารกรุงเทพ. (2564). **ธุรกิจออกกำลังกายออนไลน์ กับโอกาสเติบโตช่วงโควิด**. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbanksme.com/en/online-fitness-business-during-covids>
- ประสพชัย พสุนนท์. (2553). **เอกสารคำสอนวิจัยตลาด 1**. นครปฐม: เพชรเกษมพริ้นติ้ง.
- วรารณณ์ คาร์ศ. (2562). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออกกำลังกายของกลุ่มตัวอย่างในเขตภาษีเจริญกรุงเทพมหานคร**. Chulalongkorn Medical Journal, 1(4), 359 – 368.
- วรารณณ์ คาร์ศ และคณะ (2556). **รายงานการวิจัยพฤติกรรมและการเข้าถึงการออกกำลังกายของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร**. สืบค้นวันที่ 27 มีนาคม 2563. จากเว็บไซต์ <http://rcfcd.com/>
- สร้อยรัตน์ พลอินทร์ . (2542). **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ความสามารถของตนเองในการออกกำลังกายการรับรู้ประโยชน์ของการออกกำลังกายและสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยกับพฤติกรรมกรรมการออกกำลังกายของนักศึกษาพยาบาล**. กรุงเทพมหานคร: ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.

- เสาวนารถ เล็กเลอสินธุ์. (2562). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนนทบุรี**. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 8(2), 182-194.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. 2544. **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อโนทัย พลิตนันทเกียรติ และคณะ. (2561). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักศึกษากายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ**. วารสาร มฉก.วิชาการ, 21(42), 55-64.
- Arkin, H., & Colton, R. R. (1950). **College outline series. Tables for statisticians**. Barnes & Noble Books.
- Arora, R., Stoner, C. and Arora, A. (2006), "Using framing and credibility to incorporate exercise and fitness in individuals' lifestyle", *Journal of Consumer Marketing*, Vol. 23 No. 4, pp. 199-207.
- Bock HH. (2007) **Clustering Methods: A History of k-Means Algorithms**. In: Brito P., Cucumel G., Bertrand P., de Carvalho F. (eds) *Selected Contributions in Data Analysis and Classification. Studies in Classification, Data Analysis, and Knowledge Organization*. Springer, Berlin, Heidelberg
- Courneya, K. S., & McAuley, E. (1995). Reliability and discriminant validity of subjective norm, social support, and cohesion in an exercise setting. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 17(3), 325–337.
- Devecioglu, S., Sahan, H., Yildiz, M., Tekin, M. & Sim, H. (2012). Examination of Socialization Levels of University Students Engaging in Individual and Team Sports. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 46(2012), 326-330.
- Grönroos, C. (1993). **An Applied Service Marketing Theory**. *European Journal of Marketing*, 16(7), 30-41.
- Hagger, M. S., & Chatzisarantis, N. L. D. (Eds.). (2007). **Intrinsic motivation and self-determination in exercise and sport**. Human Kinetics.
- McCormack, J. B., & Chalip, L. (1988). Sport as socialization: A critique of methodological premises. *The Social Science Journal*, 25(1), 83-92.
- Katie Feehan et. al. (2012). **Factors Influencing Physical Activity in Children and Youth with Special Health Care Needs: A Pilot Study**. *International Journal of Pediatric*. Volume 2012 1-11.
- Lisa M. Quintiliani, et. al. (2012). **Factors across home, work, and school domains influence nutrition and physical activity behaviors of nontraditional college students**, *Nutrition Research*, Volume 32, Issue 10, 757-763.

- Pender, N.J., & Pender, A. R. (1986). Attitudes, subjective norms, and intentions of engagement in health behaviors. *Nursing Research*, 35(1), 15-18.
- Pender, N. J. (1996). Health promotion in nursing practice. (3rd ed.). Stamford, Conn: Appleton and Lange.
- Poosanapas, S. & Thawichai, K. (2016). Factors Affecting Exercise Adherence Behavior of University Students in Upper Northeastern, Thailand. *Asian Social Science*, 12(12), 205-212.
- Ramos, A. (2019). **How will demographics influence the fitness market in Spain by 2035?**
- Rovniak, L. S., Sallis, J. F., Saelens, B. E., Frank, L. D., Marshall, S. J., Norman, G. J., Conway, T. L., Cain, K. L., & Hovell, M. F. (2010). **Adults' physical activity patterns across life domains: cluster analysis with replication.** *Health psychology: official journal of the Division of Health Psychology, American Psychological Association*, 29(5), 496–505
- Ryan, R. M., Frederick, C. M., Lepes, D., Rubio, N., & Sheldon, K. M. (1997). **Intrinsic motivation and exercise adherence.** *International Journal of Sport Psychology*, 28(4), 335–354.
- Teixeira, M. & Correia, A. (2009). **Segmenting fitness centre clients.** *International Journal of Sport Management and Marketing*, 5(4), 396-416.
- Thomas, E. F., McGarty, C., & Louis, W. (2014). **Social interaction and psychological pathways to political engagement and extremism.** *European Journal of Social Psychology*, 44(1), 15–22.
- Voráček, J., Čáslavová, E. & Šíma, J. (2016). **Segmentation in sport services: a typology of fitness customers.** *AUC KINANTHROPOLOGICA*, 51(2), 32-47.
- Wilson, P. M., Mack, D. E., & Grattan, K. P. (2008). **Understanding motivation for exercise: A self-determination theory perspective.** *Canadian Psychology/ Psychologie canadienne*, 49(3), 250–256.

การวิเคราะห์ต้นทุนด้านการขนส่ง กรณีศึกษา
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี.เอส.ทรานสปอร์ต
Transportation Cost Analysis Case Study
C.P.S Transport Limited

อังสนา พจน์ศิริ^{1*}, สุมาลี เรืองประชา², ภัทรวดี ศรีทอง³,
สุรินทร์ทิพย์ กาญจนประทุม⁴ และวิมลวัลย์ ทรงศิริยศ⁵

Angsana Pojsiri¹, Sumalee Rueangpracha², Phattharawadi Sritong³,
Surintip Kanjanapratum⁴ and Wimonwan Songsiriyot⁵

¹⁻⁴ สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, โทร. 0894230403

¹⁻⁴Bachelor of Business Administration (Logistics Management) Bangkokthonburi University, ¹Tel. 0894230403

⁵สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะโลจิสติกส์และเทคโนโลยีการบิน วิทยาลัยเซาท์อีสต์บางกอก

⁵Faculty of Logistics and Aviation Technology Southeast Bangkok College

*e-mail: chalita.thr@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานของห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี.เอส.ทรานสปอร์ต และ 2) เพื่อศึกษาหารูปแบบการคำนวณหาต้นทุน พิจารณาเสนอราคาขนส่งอย่างง่าย โดยวิเคราะห์เอกสารโดยใช้เครื่องมือคุณภาพ 7 QC Tools เพื่อวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและคำนวณสูตรอย่างง่ายจากต้นทุนที่เกิดขึ้น

ผลการวิจัย พบว่า 1) ต้นทุนผันแปร ต้นทุนรวม และต้นทุนที่ylvกลับส่งผลให้ต้นทุนการดำเนินงานสูงขึ้น ทำให้เสียโอกาสในการรับงานที่ylvลัดไป รวมทั้งปัญหาการรอโหลดขึ้นสินค้าที่พนักงานขนส่งได้จอตกรอโหลดสินค้าโดยติดเครื่องยนต์เพื่อเปิดแอร์ลดอากาศร้อนทำให้สูญเสียค่าเชื้อเพลิงจากการรอคอยโหลดสินค้าโดยเปล่าประโยชน์ จากการวิเคราะห์ ต้นทุนผันแปร ต้นทุนรวม และต้นทุนที่ylvกลับส่งผลให้ต้นทุนสูงขึ้น 2) การคำนวณหาต้นทุนอย่างง่ายเพื่อเสนอราคาในการขนส่งกับลูกค้า สามารถทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และใกล้เคียงกับต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงโดยพบว่าการขนส่งในแต่ละเส้นทางทั้ง 3 เส้นทาง โดยเฉลี่ย 2,901 บาท / วัน สามารถให้ต้นทุนที่ลดลงจากเดิมและการทำงานง่ายขึ้น ทั้งนี้การจัดส่งสินค้าที่มีการวางแผนการบริหารคำสั่งซื้อการจัดเส้นทาง การจัดส่งที่มีประสิทธิภาพส่งผลให้เกิดต้นทุนที่เหมาะสม ควรมีประสานการบูรณาการร่วมกับการจัดการขนส่งสินค้าในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การวิเคราะห์ต้นทุน การขนส่ง รถบรรทุก

Abstract

The purpose of this study was 1) to study the problems of limited partnership, C.P.S. transports and 2) to determine the model calculation cost. Consider the offer transport simple. By analyzing the document using quality tools 7 QC Tools to analyze issues, and a simple calculation formula of costs.

The results 1) variable cost, total cost and return cost resulting in higher operating costs Causing the opportunity to receive the next trip Including the problem of loading and unloading the products that the transport staff had parked, waiting to load the product by attaching the engine to turn on the air, reducing hot air, resulting in loss of fuel costs from waiting to load the product in vain Based on the analysis of variable costs, total cost and return cost, resulting in higher costs. 2) Simple cost calculation in order to bid on transportation with customers. Can make it convenient, fast and close to the actual cost, found that Transportation in each of the 3 routes, on average, 2,901 baht / day, can provide lower costs from the original and easier operation. The delivery of products that have an order management plan, efficient delivery routing results in reasonable costs. There should be integration of integration with the management of other forms of cargo for greater efficiency.

Keywords: Cost Analysis, Transportation, Truck

บทนำ

ปัจจุบันสภาวะการณ์ทางอุตสาหกรรมที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ทั้งการผลิต การจัดจำหน่าย การจัดส่งในเวทีการค้าเสรี ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ที่ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจในภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ มีการแข่งขันกันอย่างมากยิ่งขึ้นการกำหนดเกิดธุรกิจใหม่ ๆ มากมาย กิจกรรมด้านโลจิสติกส์ นับได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญ ที่สามารถส่งผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กรได้ เนื่องจากการจัดการโลจิสติกส์ที่ดี จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานการวางแผนต้นทุนต่ำและสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างเหมาะสม (จักร์ จันทระพิน, 2550) การกระจายสินค้าเป็นการเชื่อมโยงลูกค้าเข้ากับห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่ง ที่มีอิทธิพลต่อทั้งความจงรักภักดีของลูกค้า และสมรรถนะของห่วงโซ่อุปทานโดยรวม ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมอื่น ๆ เช่น กระบวนการสั่งซื้อ การดำเนินงานเกี่ยวกับศูนย์กระจายสินค้า การจัดเก็บ การควบคุมและการส่งมอบสินค้าคงคลัง เป็นต้น (ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์, 2550) โดยเริ่มต้นจากลูกค้า การตัดสินใจของลูกค้าที่มีต่อสินค้า หรือบริการ การส่งมอบ และการชื่นชมในบริการต่าง ๆ จะช่วยให้องค์กรสามารถกำหนดลักษณะของห่วงโซ่อุปทาน และความจำเป็นในการปรับปรุงประสิทธิภาพ และประสิทธิผล สามารถสร้างกำไร และผลประกอบการให้องค์กรดียิ่งขึ้น

ฉะนั้นการขนส่งสินค้าในปัจจุบันถือว่ามีความสำคัญสำหรับระบบเศรษฐกิจภายในประเทศเป็นอย่างมาก การขนส่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประเทศเกิดการพัฒนามากยิ่งขึ้น การพัฒนาระบบการขนส่งและโลจิสติกส์จึงมีบทบาทสำคัญมากต่อกระบวนการวางแผนธุรกิจของผู้ประกอบการต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างศักยภาพด้านการแข่งขัน การขนส่ง ถือได้ว่าเป็นหัวใจของระบบโลจิสติกส์ที่ประสานเชื่อมต่อกันให้เกิดการเติมเต็มเป็นบริการขนส่งจากที่ถึงที่ (Door to Door Service) ในกระบวนการโลจิสติกส์ ดังนั้นการปรับปรุงประสิทธิภาพขนส่ง สิ่งที่ต้องคำนึงถึงต้นทุนต่าง ๆ ได้แก่ 1) ต้นทุนคงที่ (Fixed cost) เป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงตามปริมาณการขนส่ง จะเกิดขึ้นเป็นจำนวนที่คงที่ที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในอัตราเท่าเดิม 2) ต้นทุนผันแปร (Variable cost) เป็นต้นทุนหรือ ค่าใช้จ่ายที่มีการเปลี่ยนแปลง ตามปริมาณการบริการขนส่ง 3) ต้นทุนรวม (Total cost) เป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่รวมเอาต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรเข้าไว้ด้วยกัน ไม่สามารถแยกออกได้ว่าต้นทุนของการขนส่งสินค้า หรือบริการแต่ละอย่าง แต่ละประเภะนั้นเป็นเท่าใด 4) ต้นทุนที่เยวกลับ (Back Haul Cost) เป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่ได้รวมเอาลักษณะของค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) การขนส่งสินค้าหรือบริการ ไปส่งยังจุดหมายปลายทางแล้ว ในที่เยวกลับนั้น ไม่ได้บรรทุกอะไรกลับมาเลย ถือว่าการสูญเสียไปที่เกิดขึ้นและถือเป็นการขนส่งที่ไม่ทำให้เกิดการประหยัด ต้องคำนึงถึงต้นทุนที่เยวกลับ (โลจิสติกส์คาเฟ่, 2561)

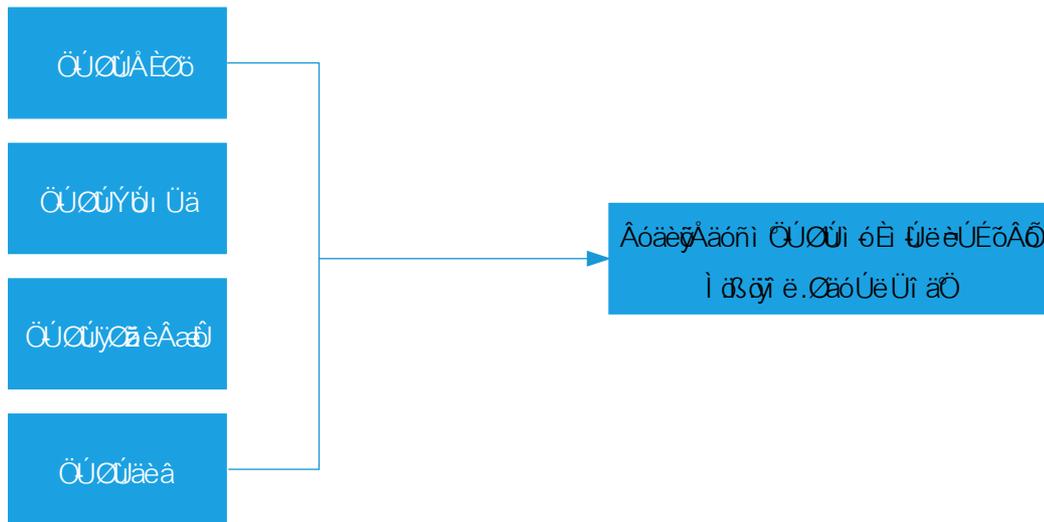
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี.เอส.ทรานสปอร์ต เป็นบริษัทที่รับจ้างขนส่งภายในประเทศที่ให้บริการขนส่งสินค้าโดยรถบรรทุก จำนวน 70 คัน คอยให้บริการและตอบสนองความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ปัจจุบันห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี.เอส.ทรานสปอร์ต ได้ประสบปัญหาต้นทุนในการดำเนินงานขนส่งที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงมีความสนใจที่จะนำความรู้มาศึกษาปัญหาของห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี.เอส.ทรานสปอร์ต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และลดต้นทุนการดำเนินงานขนส่งรวมทั้งการคิดคำนวณต้นทุนอย่างง่าย เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาต้นทุนในส่วนของการบริการจัดการภายในองค์กร และในด้านการขนส่งสินค้าให้มีคุณภาพและต้นทุนที่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานของห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี.เอส.ทรานสปอร์ต
2. เพื่อศึกษาหารูปแบบการคำนวณหาต้นทุน พิจารณาเสนอราคาขนส่งอย่างง่าย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ต้นทุนการขนส่งนับเป็นต้นทุนที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อต้นทุนรวมของผลิตภัณฑ์ / บริการ ยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเพิ่มคุณค่าของสินค้าหรือบริการ ต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการขนส่งจำแนกตามลักษณะของกิจกรรมที่เกิดส่งผลให้เกิดต้นทุน (วรลักษณ์ คุณทะสิงห์ และศิโรจน์ ปรีชาไว , 2555; ทิพวรรณ วิริยะสทกิจ, 2558; มณิสรา บารมีชัย และบุศรินทร์ ศรีสตรียานนท์, 2561) ได้แก่ ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) ต้นทุนผันแปร (Variable Cost) ต้นทุนรวม (Total Cost หรือ Joint Cost) และต้นทุนที่เยวกลับ (Back Haul Cost) ตามภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ต้นทุนอย่างง่าย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนการดำเนินงานการขนส่งทางบกด้วยรถบรรทุก ทั้งเอกสารปฐมภูมิและทุติยภูมิ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยที่เหมาะสมด้วยการขนส่งทางบกโดยรถบรรทุก รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานการขนส่งของห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี.เอส.ทรานสปอร์ต โดยใช้ผังเหตุและผล (Cause and Effect diagram) หนึ่งในเครื่องมือ 7 QC Tools มาวิเคราะห์ประเด็นปัญหา

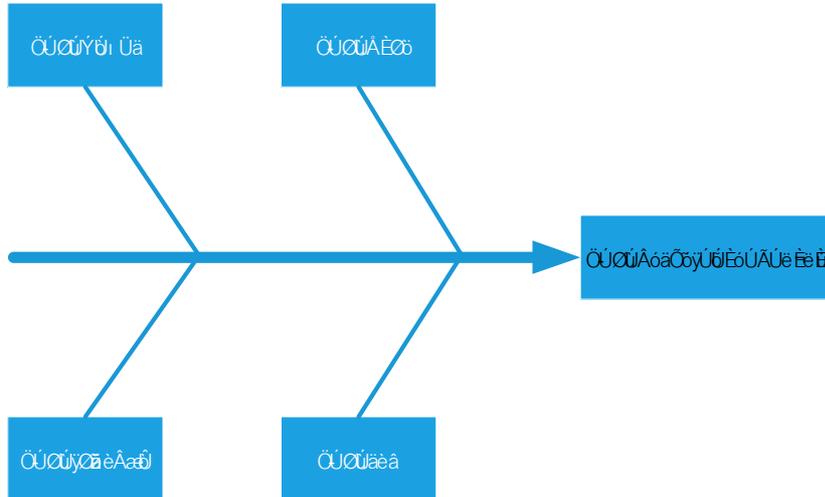
2. สร้างกรอบแนวคิดจากการศึกษาทบทวนวรรณกรรม และจากการดำเนินงานการขนส่งห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี.เอส.ทรานสปอร์ต จากการวิเคราะห์ต้นทุนที่เกิดขึ้น ได้แก่ (วรลักษณ์ คุณทะสิงห์ และศิโรจน์ ปรีชาไว , 2555; ทิพวรรณ วิริยะสทกิจ, 2558; มณิสรา บารมีชัย และบุศรินทร์ ศรีสตรียานนท์, 2561) ได้แก่ ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) ต้นทุนผันแปร (Variable Cost) ต้นทุนรวม (Total Cost หรือ Joint Cost) และต้นทุนเที่ยวกลับ (Back Haul Cost) เพื่อให้ทราบต้นทุนของการดำเนินงานของห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี.เอส.ทรานสปอร์ต ที่เกิดขึ้นจริง ทั้งนี้เพื่อได้ต้นทุนในแต่ละเส้นทางเพื่อเสนอราคาที่เหมาะสมในการรับงานหรือเสนอราคาให้ลูกค้าแต่ละรายได้อย่างเหมาะสม

3. จำลองวิเคราะห์จากต้นทุนจากการเก็บสถิติของการดำเนินงานขนส่งเพื่อให้ได้ข้อมูลใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุดโดยคำนึงถึงผลกำไรของห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี.เอส.ทรานสปอร์ตที่เหมาะสมและยอมรับกันได้ทั้งสองฝ่าย

4. สรุปผล และเสนอแนวทางในการดำเนินงานขนส่งของห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี.เอส.ทรานสปอร์ต เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้สอดคล้องกับยุคปัจจุบันรวมทั้งการแข่งขันที่เพิ่มมากยิ่งขึ้นในปัจจุบันให้เหมาะสมกับสภาพของปัญหาในปัจจุบันมากที่สุด

ผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานขนส่งของห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี.เอส.ทรานสปอร์ตที่ส่งผลต่อต้นทุน

ภาพที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานขนส่งห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี.เอส.ทรานสปอร์ต

จากภาพที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาต้นทุนการดำเนินงานขนส่งของห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี.เอส.ทรานสปอร์ต ที่เพิ่มสูงขึ้น พบว่า ต้นทุนคงที่เป็นต้นทุนที่ต้องจ่ายในปริมาณที่เท่ากันในทุกๆ เดือนอยู่แล้วสามารถคำนวณและไม่มีผลกระทบต่อต้นทุนการดำเนินงานมากเท่าไร จากการวิเคราะห์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งพนักงานขนส่งสินค้าต้นทุนผันแปร ต้นทุนรวม และต้นทุนที่volvกลับส่งผลให้ต้นทุนการดำเนินงานสูงขึ้นเนื่องจากบางช่วงเวลาเป็นช่วงเวลาเร่งด่วนส่งผลให้ไม่สามารถหลีกเลี่ยงจากพื้นที่จราจรที่แออัดได้ ทำให้เสียโอกาสในการรับงานเที่ยวที่สองทำให้ไม่สามารถใช้ยานพาหนะได้อย่างเต็มที่ ประกอบกับต้นทุนเกี่ยวกับที่ต้องเติมน้ำมันกลับส่งผลโดยตรงที่ทำให้บริษัทได้กำไรน้อยลง รวมทั้งการรอโหลดขึ้นสินค้าที่พนักงานขนส่งได้จอดรถรอโหลดสินค้าโดยติดเครื่องยนต์เพื่อเปิดแอร์ลดอากาศร้อนทำให้สูญเสียค่าเชื้อเพลิงจากการรอคอยโหลดสินค้าโดยเปล่าประโยชน์ จากการวิเคราะห์ ต้นทุนผันแปร ต้นทุนรวม และต้นทุนที่volvกลับส่งผลให้ต้นทุนสูงขึ้น

ตารางที่ 1 การคำนวณต้นทุนขนส่งอย่างง่ายของห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี.เอส.ทรานสปอร์ต

ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง		บาท/ลิตร
อัตราสิ้นเปลืองเชื้อเพลิง		กม./ลิตร
ต้นทุนค่ารถ		บาท
มูลค่าซาก		บาท (เอารถไปขายมือสอง)
ระยะเวลาค่าเสื่อมราคา		ปี
ค่าแรงงาน		บาท/คน/วัน
จำนวนพนักงาน		คน
ค่าซ่อมบำรุง		บาท/กม. (ค่าเปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่อง, ค่าเปลี่ยนยาง, ค่าซ่อมบำรุง ฯลฯ)
จำนวนรอบที่วิ่ง		รอบ/วัน
กำไรที่คาดหวัง		เปอร์เซ็นต์
จำนวนวันทำงานต่อเดือน		วัน
ระยะทางที่วิ่งต่อรอบ		กม.

ต้นทุนคงที่

ค่าเสื่อมราคา		บาท/วัน		บาท/เดือน
ค่าแรงงาน		บาท/วัน		บาท/เดือน
ต้นทุนคงที่ต่อวัน		บาท/วัน		บาท/เดือน
ต้นทุนคงที่ต่อรอบ		บาท/รอบ		

ต้นทุนผันแปร

ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง		บาท/กม.
ค่าซ่อมบำรุง		บาท/กม.
ค่าใช้จ่ายแปรผันรวมต่อกิโลเมตร		บาท/กม.
ค่าใช้จ่ายรวมต่อวัน		
ค่าใช้จ่ายรวมต่อรอบ		

ราคาที่เสนอ บาท

2. รูปแบบการคำนวณหาต้นทุน พิจารณาเสนอราคาขนส่งอย่างง่าย การวิเคราะห์ต้นทุนคงที่

2.1 การวิเคราะห์ต้นทุนคงที่เป็นต้นทุนของการทำงานทั้งหมดจากการขนส่ง เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ปัจจัยคงที่ โดยจากหลักการที่ว่า ลูกค้าน่าจะต้องจ่ายค่าบริการให้กับบริษัทเป็นจำนวนเท่ากับเวลาที่บริษัททำงานให้กับลูกค้าเท่านั้น แสดงดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ต้นทุนคงที่

รายการ	ต้นทุน (บาท/เดือน)
ค่าผ่อนรถ	12,000
ค่าเสื่อมราคา	5,952
ค่าจ้างพนักงานขับรถ	7,800
ค่าประกันวินาศภัย	347
ค่าประกันสินค้า	763
ค่า GPS	375
รวม	27,237

จากตารางที่ 2 ต้นทุนคงที่เป็นต้นทุนของการทำงานทั้งหมดจากการขนส่ง เป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตที่เกิดจากการใช้ปัจจัยคงที่ที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี.เอส.ทรานสปอร์ต ต้องชำระคงที่ รวมเป็นเงิน 27,237.00 บาท/ เดือน

2.2 การวิเคราะห์ต้นทุนผันแปร ทั้งนี้จะผันแปรตามระยะทางที่รถวิ่ง ต้นทุนผันแปรตามระยะทางที่รถวิ่งจะเปลี่ยนแปลงตามระยะทางการวิ่งรถ ตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ต้นทุนผันแปรตามระยะทางการขนส่งสินค้า ต่อ 100 กิโลเมตร / รอบ

รายการ	จำนวนเงิน (บาท/เดือน)	ต้นทุนการขนส่ง (บาท/กิโลเมตร)
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	7,800	2.60
ค่าซ่อมบำรุง	3,625	1.20
รวม	11,425	3.80

หมายเหตุ : 1 รอบระยะทางไป 50 กิโลเมตร กลับ 50 กิโลเมตร รวมเป็น 100 กิโลเมตร

จำนวนเงินในการเปลี่ยนยางรถเป็นหน่วยบาทต่อ 249,600 กิโลเมตร

ค่าซ่อมบำรุงน้ำมันเครื่องกับ ยาง 0.75 บาท/กม.

จากตารางที่ 3 ต้นทุนผันแปรเป็นต้นทุนของการทำงานทั้งหมดจากการขนส่ง เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานขนส่งที่จะผันแปรตามระยะทางที่รถวิ่ง ดังนั้นห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี.เอส.ทรานสปอร์ต ต้องชำระต้นทุนผันแปรในแต่ละเส้นทางที่แตกต่างกันตามระยะทางที่รถวิ่ง

การวิเคราะห์พื้นที่ในการจัดส่งของห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี.เอส.ทรานสปอร์ต ดังนี้

1. ขนส่งสาย A มีระยะทางการวิ่งทั้งหมด 127.4 กม./รอบ โดยรับสินค้าจากต้นทางบางนา กม.19 ส่งปลายทางที่ Marko มหาชัย โดยใช้เส้นทางด่วนวงแหวนกาญจนาภิเษก – พระราม2 และ

เส้นทางธนบุรี - ปากท่อ ใช้เวลาในการขนส่งต่อ 1 รอบ จากต้นทางไปยังปลายทางเป็นเวลา 2 ชั่วโมง โดยมีค่าใช้จ่ายรวมต่อวัน 1,199.33 บาทต่อ 1 รอบ

2. ขนส่งสาย B มีระยะทางการวิ่งทั้งหมด 138.8 กม./รอบ โดยรับสินค้าจากต้นทางบางนา กม.19 ส่งปลายทางที่ 7-11 บางบัวทอง โดยใช้เส้นทางคือทางด่วนวงแหวนกาญจนาภิเษก - พระราม 2 และเส้นทางกาญจนาภิเษก - บางใหญ่ ใช้เวลาในการขนส่งต่อ 1 รอบ จากต้นทางไปยังปลายทางเป็นเวลา 2 ชั่วโมง 44 นาที โดยมีค่าใช้จ่าย 1,266.13 บาทต่อ 1 รอบ

3. ขนส่งสาย C มีระยะทางการวิ่งทั้งหมด 170.4 กม./รอบ โดยรับสินค้าจากต้นทางบางนา กม.19 ส่งปลายทางที่ DHL วังน้อย โดยใช้เส้นทางด่วนวงแหวนกาญจนาภิเษกฝั่งตะวันออก และเส้นทาง วังน้อย-อยุธยา ใช้เวลาในการขนส่งต่อ 1 รอบ จากต้นทางไปยังปลายทางเป็นเวลา 3 ชั่วโมง โดยมีค่าใช้จ่ายรวมต่อวัน 1,310.33 บาทต่อ 1 รอบ

อภิปรายผล

การดำเนินงานขนส่งเพื่อให้เกิดต้นทุนที่เหมาะสมในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เข้ามาให้พิจารณามากมาย ควรดำเนินงานตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเกิดการประสานงานแบบไร้รอยต่อ โดยรถขนส่งไม่ต้องจอดรอเพื่อโหลดสินค้าขึ้นลง ประกอบกับการจราจรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานขนส่งที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริการ สอดคล้องกับ พงษ์ชัย อธิคมรัตนกุล (2554) ทำการศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนรายกิจกรรมสำหรับงานขนส่งสินค้าทางถนน โดยผู้ประกอบการขนส่งสินค้าทางถนนส่วนใหญ่ไม่ทราบต้นทุนในการดำเนินการที่แท้จริง ทำให้ไม่สามารถวางแผนและตัดสินใจทางด้านราคาได้อย่างถูกต้อง พบว่า ต้นทุนกิจกรรมขนส่งสินค้า มีสัดส่วนที่สูงถึง 82.76% ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมการขนส่งด้วยรถบรรทุกประกอบไปด้วยต้นทุนหลักที่เกี่ยวข้องกับยานพาหนะในส่วนของต้นทุนผันแปร ในส่วนต้นทุนการให้บริการลูกค้า 1 รอบการขนส่ง จากการคำนวณจะพบว่ารถพ่วงที่ใช้น้ำมันมีต้นทุนอยู่ที่ 26,634.82 บาท/รอบการขนส่ง ขณะที่รถพ่วงที่ใช้ NGV มีต้นทุนอยู่ที่ 21,183.82 บาท/รอบการขนส่ง ในส่วนการวิเคราะห์คุณค่ากิจกรรม พบว่า กระบวนการขนส่งมีกิจกรรมที่ไม่เพิ่มคุณค่าในอัตราสูง เช่น การรอคอยเพื่อรอโหลดสินค้าขึ้นลง ฉะนั้นเพื่อเป็นการลดต้นทุนในการขนส่งด้วยรถบรรทุกควรดำเนินงานโดยบูรณาการด้านอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัย ประจักษ์ พรหมงาม (2558, : 34) ได้กล่าวถึงแนวทางการลดต้นทุนในการขนส่งสินค้า ประกอบด้วย 1) วิธีการขับรถเป็นการวิเคราะห์พฤติกรรมการขับขี่ของผู้ขับขี่ รวมถึงการเลือกใช้เส้นทางการเดินทางอย่างถูกต้องเหมาะสม 2) การสร้างทีมงาน และระบบการวิเคราะห์ภายในองค์กรเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายได้อย่างต่อเนื่อง 3) การบริหารจัดการ หาแนวทางการปรับปรุง เพื่อลดการใช้พลังงาน และจัดการซัพพลายเชน ที่ดีเพื่อให้งานออกมาเป็นแนวทิศทางเดียวกัน 4) ทางวิศวกรรมและเทคโนโลยี เป็นการวิเคราะห์ระบบเชิงกายภาพของรถยนต์ขนส่งให้เหมาะสม 5) การใช้พลังงานทางเลือกแทนเพื่อเป็นการลดต้นทุนค่าเชื้อเพลิง 6) การปรับเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งแบบใหม่ หรือใช้วิธีการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ 7) การสร้างศูนย์กระจายสินค้าเป็นศูนย์รวบรวม และกระจายสินค้าตามจุดยุทธศาสตร์

ต่างๆ ให้สามารถกระจายส่งต่อไปได้โดยสะดวก 8) การขนส่งสินค้าทั้งเที่ยวไป และกลับ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่ง และเป็นการใช้ประโยชน์จากยานพาหนะ และ 9) การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มาช่วยในการลดต้นทุนทางโลจิสติกส์ และเพิ่มประสิทธิภาพในการขนส่งในการวางแผนการขนส่ง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. การดำเนินงานขนส่งควรออกกฎระเบียบให้ชัดเจนเพื่อให้พนักงานขนส่งได้ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันรวมทั้งไม่ควรให้พนักงานติดเครื่องยนต์และเปิดเครื่องปรับอากาศระหว่างรอโหลดสินค้าขึ้นและลง การประสานงานตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำโดยใช้เครื่องมือสื่อสารสามารถช่วยให้เกิดการวางแผนในการปรับเปลี่ยนเส้นทางเพื่อหลีกเลี่ยงเส้นทางจราจรที่แออัดได้

2. ควรจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าเพื่อให้เกิดการเดินทางที่สั้นและสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้นพร้อมทั้งควรบรรจุทุกสินค้าแบบเต็มคันเพื่อให้เกิดการประหยัดต่อหน่วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษากลยุทธ์ที่ในการลดต้นทุนการดำเนินงานขนส่งของห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี.พี. เอส.ทราน สปอร์ต

2. ควรศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขนส่งด้วยเทคโนโลยีและสารสนเทศ

เอกสารอ้างอิง

จักษ์ จันทระประทีน. (2550). การพัฒนาระบบการจัดการคลังสินค้า โดยวิธีปฏิบัติแบบประสาน
ปรองดองของธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์. (2550). การจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน. กรุงเทพมหานคร: เอ็กสเปอร์
เน็ท.

โลจิสติกส์คาเฟ่. (2561). ต้นทุนของการขนส่ง (Cost of Transportation) คืออะไร?. ค้นเมื่อ 2
เมษายน 2562, จาก <https://www.logisticafe.com>.

วรลักษณ์ คุณทะสิงห์ และ ศิโรจน์ ปรีชาไว. (2555). การวิเคราะห์ต้นทุนด้านการขนส่งสินค้า
กรณีศึกษา: กิจการค่าน้ำดื่ม เค แอนด์ เค. การประชุมวิชาการแห่งชาติ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ครั้งที่ 9 หน้า 1743 – 1749.

ทิพวรรณ วิริยะสหกิจ. (2558). การลดต้นทุนการขนส่งโดยการศึกษาประยุกต์ใช้การขนส่งแบบ
มิลค์รัน (Milk run). งานนิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และ
โซ่อุปทาน คณะโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

มณิสรา บารมีชัย และบุศรินทร์ ศรีสตรียานนท์. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนการขนส่งสินค้า.
ค้นเมื่อ 2 เมษายน 2562, จาก <http://www.logistics.go.th/index.php/2013-03-24-17-03-35/2013-03-24-17-15-58/885-1-gujanwala-32>.

- พงษ์ชัย อธิคมรัตน์กุล. (2554). **การวิเคราะห์ต้นทุนรายกิจกรรมสำหรับงานขนส่งสินค้าทางถนน.**
กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ประจักษ์ พรหมงาม. (2558). **แนวทางพัฒนาลดความล่าช้าในการขนส่งสินค้าปูนซีเมนต์ผอง
กรณีศึกษา บริษัท มีนาทรานสปอร์ต จำกัด** ปริญญาวิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีโลจิสติกส์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.

การวิเคราะห์เปรียบเทียบงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
Comparative Analysis of Financial Statements of Companies listed
on the Stock Exchange of Thailand Agriculture and Food Industry

ชฎารัช คำแพงตา¹, ตูลทริญา อยู่เจริญ,²

Chadarat Kumpangta¹, Tultariya Yucharoen,²

¹สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

¹Accounting Faculty of Business Administration Phanomwan College of Technology

²สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

²Business Administration Faculty of Business Administration Phanomwan College of Technology

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท และเปรียบเทียบความสามารถในการทำกำไรของบริษัทกับกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิต่าง ๆ ข้อมูลทางการเงินและรายงานทางการเงินจากงบการเงินของบริษัท ระหว่างปี พ.ศ.2559-2561 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratios Analysis)

พบว่า ผลการดำเนินงานในภาพรวมของบริษัทเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารบริษัทมีประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ การทำกำไร และการบริหารหนี้สินต่ำกว่ากลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ส่วนสภาพคล่องทางการเงินและมูลค่าตลาดมีค่าสูงกว่ากลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร อาจเนื่องมาจากบริษัทดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป บริษัทมีอาจส่งผลสินค้าคงเหลือมีปริมาณค่อนข้างสูง เช่นนี้บริษัทควรเข้ากำกับดูแลในเรื่องของสินค้าเหลือความสามารถในการขายสินค้า และยังคงส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของบริษัทความเสี่ยงจากการเสื่อมถอยของสินค้า

คำสำคัญ: การวิเคราะห์, งบการเงิน

Abstract

This study aims to To study the financial status and operating results of the company and compare the profitability of the company with those of agriculture and food industry for those involved to use as information in planning, controlling and make decisions in running the business successfully By using various secondary

information, financial information and financial reports from the Company's financial statements during the year 2016-2018. The tools used in the study were: Financial Ratios Analysis.

It was found that the overall performance of the company compared to the agriculture and food industry group, the company's asset utilization, profitability and debt management performance were lower than that of the agriculture and food industry group. Financial liquidity and market capitalization were higher than those in the agricultural and food industries. This may be due to the company's business in the production of ready-made animal feed. The company may result in a relatively high volume of inventories. As such, the company should take care of the remaining goods. ability to sell products It will also affect the liquidity of the company, the risk of product deterioration.

Keywords: analysis, Financial statements.

บทนำ

โครงสร้างระบบเศรษฐกิจทั่วโลกมีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก บางธุรกิจจำเป็นต้องปิดตัวลง ส่งผลให้โลกธุรกิจมีการแข่งขันสูงมากขึ้น นักลงทุนจึงต้องตระหนักถึงปัจจัยต่าง ๆ ก่อนการตัดสินใจลงทุนในธุรกิจนั้น ๆ ดังนั้นนักลงทุนหรือผู้ที่สนใจจะลงทุนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเตรียมความพร้อมสำหรับความรู้เรื่องการลงทุน การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อมูลค่าหุ้น การประเมินราคาที่เหมาะสมของมูลค่าหุ้นที่สนใจจะลงทุน ผู้ลงทุนจะต้องศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ทั้งข้อมูลระดับมหภาค ข้อมูลระดับอุตสาหกรรมและข้อมูลระดับบริษัท เนื่องจากการที่ผู้ลงทุนจะตัดสินใจลงทุนในบริษัทนั้น ๆ ถือเป็นมุมมองมูลค่าของกิจการในอนาคตที่มีโอกาสในการเจริญเติบโตและความสามารถในการทำกำไร ซึ่งเป็นตัวกำหนดความสามารถของกิจการในการสร้างข้อได้เปรียบการแข่งขันและโอกาสในการลงทุนสูง

จากการศึกษาบทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นว่าสิ่งสำคัญอย่างมากสำหรับการประกอบธุรกิจ คือ ระบบบัญชีและงบการเงินของบริษัท ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรศึกษาและเรียนรู้เนื่องจากจะทำให้ผู้ประกอบการรู้ผลการดำเนินงานของบริษัท สามารถคาดการณ์ผลการดำเนินงานในอนาคตได้นอกจากนี้ยังสามารถนำงบการเงินของบริษัทมาวิเคราะห์เพื่อประเมินสภาพคล่องหรือประเมินคุณภาพผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท (พิมพ์วิศา, 2562)

ธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีความหมายครอบคลุมถึง การดำเนินธุรกิจการเกษตร เพื่อให้เกิดผลิตผลทางการเกษตร และจากการ จัดหาเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบการแปรรูปโดยกระบวนการอุตสาหกรรม เพื่อให้ได้ ผลิตภัณฑ์ตามต้องการ และเกิดการสูญเสียเปลืองน้อยที่สุด ธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารจึงมีความสำคัญต่อการ ดำรงชีวิตของประชากรในสังคมอย่าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมี

ความสนใจที่จะทำการวิเคราะห์งบการเงินของบริษัทแห่งหนึ่งในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร เพื่อศึกษาฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับภาพรวมของกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และนำผลมาใช้ในการวางแผน ควบคุมและตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท แห่งหนึ่งในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับภาพรวมของกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการทำกำไรของบริษัทแห่งหนึ่งในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กับภาพรวมของกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

การทบทวนวรรณกรรม

การวิเคราะห์งบการเงิน (ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543) กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ มาทำการประเมินผล เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจหรือการวางแผน การควบคุม การตัดสินใจ รวมถึงช่วยพยากรณ์สถานการณ์ทางธุรกิจของกิจการในอนาคตวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์งบการเงินวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์งบการเงินขึ้นอยู่กับผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งต้องการทราบข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้นผู้ใช้งบการเงินจะมีวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์งบการเงินที่แตกต่างกัน

ข้อจำกัดในการวิเคราะห์งบการเงิน

การวิเคราะห์งบการเงิน เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน มากกว่าการศึกษาจากงบการเงินเพียงอย่างเดียว แต่การวิเคราะห์งบการเงินก็มีข้อจำกัดต่าง ๆ ที่ผู้ใช้งบการเงินพึงระมัดระวังก่อนที่จะใช้ข้อจำกัดต่าง ๆ มีดังนี้

1. งบการเงินเป็นข้อมูลในอดีต การนำข้อมูลในอดีตมาใช้สำหรับการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตอาจเกิดความผิดพลาดได้ เพราะอาจมีปัจจัยอื่นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไป เช่น นโยบายรัฐบาล ส่วนแบ่งการตลาด เทคโนโลยี คู่แข่งขัน เป็นต้น
2. ตัวเลขที่ได้จากการประมาณการงบการเงินที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์นั้น ตัวเลขหลายๆรายการเป็นตัวเลขที่ได้มาจากการประมาณการ เช่น การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ การประมาณการหนี้สินที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งการประมาณรายการต่างๆเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน ดังนั้นการที่จะนำตัวเลขในงบการเงินมาวิเคราะห์จะต้องคำนึงถึงตัวเลขเหล่านี้ด้วย
3. นโยบายบัญชี ในการเปรียบเทียบงบการเงิน เป็นการเปรียบเทียบภายในระหว่างปี หรือเปรียบเทียบกับบริษัทอื่น จะไม่สามารถเปรียบเทียบได้ถ้าเลือกนโยบายบัญชีที่แตกต่างกัน เช่น นโยบายในการตีราคาสินค้าคงเหลือ การคิดค่าเสื่อม เป็นต้น
4. การบันทึกราคาหุ้น ในการบันทึกบัญชีครั้งแรกมักจะบันทึกในราคาหุ้น เนื่องจากมีหลักฐานในการบันทึกบัญชี แต่ในปัจจุบันตามมาตรฐานการบัญชีสามารถประเมินราคาขายการในงบ

การเงินเพื่อที่จะปรับปรุงรายการ ให้แสดงราคายุติธรรมแทนที่ราคาทุนได้ ดังนั้นในการวิเคราะห์งบการเงินก็ต้องพิจารณาว่ารายการนั้น เป็นรายการที่ใช้ราคาทุนหรือเป็นราคาประเมินใหม่แล้ว

5. ข้อมูลตัวเลขในงบการเงิน ข้อมูลตัวเลขในงบการเงิน เช่น งบแสดงฐานะการเงิน จะเป็นการแสดงตัวเลขในวันสิ้นงวดบัญชี ซึ่งข้อมูลในวันสิ้นงวดบัญชีอาจไม่ใช่ตัวแทนของข้อมูลทั้งปี และในบางกิจการอาจมีนโยบายในการรายงานข้อมูลในตอนสิ้นงวด ให้แสดงผลการดำเนินงานที่ดีซึ่งอาจไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

6. ข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์งบการเงินที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวเลขเป็นหลัก แต่การที่จะนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้จะต้องพิจารณาข้อมูลอื่น ๆ ในเชิงคุณภาพประกอบด้วยการวิเคราะห์งบการเงินเป็นกระบวนการในการนำข้อมูลที่แสดงไว้ในงบการเงินมาทำการจำแนกแยกแยะ ดีความ ข้อมูลในงบการเงิน ด้วยการหาความสัมพันธ์ของข้อมูลในงบการเงิน ในรอบ ระยะเวลาบัญชีเดียวกัน หรือต่างรอบระยะเวลาบัญชี โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น การใช้อัตราส่วนทาง การเงิน การวิเคราะห์แนวโน้ม การวิเคราะห์แนวดิ่ง การวิเคราะห์แนวนอน การจัดทำกระแสเงินสด โดยเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ การรวบรวมข้อมูล การปรับสภาพข้อมูล การเลือก วิธีการวิเคราะห์ และสุดท้ายซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดคือ การแปลความหมายสรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์ แล้วจัดทำรายงานการวิเคราะห์เพื่อเสนอต่อบุคคลในกลุ่มนั้นๆและเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจ จะต้องคำนึงถึงข้อจำกัดของการวิเคราะห์ด้วย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ใช้แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ(Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องบทวิเคราะห์จากหน่วยงานต่างๆ ข้อมูลทางการเงินของบริษัทในกลุ่มกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร โดยใช้ข้อมูลศึกษาในช่วงปี 2559-2561

การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56 - 1) ของกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ในระหว่างปี 2559 - 2561 จากระบบสารสนเทศ ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน โดยนำข้อมูลเชิงปริมาณมาประมวลผลด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์ เอ็กเซล (Microsoft Excel) ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การวิเคราะห์ของแต่ละวิธี มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 ประเภทและเกณฑ์การวัดของการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

ประเภทอัตราส่วนทางการเงิน	
1. อัตราส่วนสภาพคล่อง : เป็นการวัดความสามารถในการบริหารสภาพคล่องของบริษัท	
1.1 อัตราส่วนหมุนเวียน	ตัวเลขยิ่งสูงยิ่งดี
1.2 อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว	ตัวเลขยิ่งสูงยิ่งดี
2. อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน : เป็นการวัดความสามารถในการบริหารการลงทุนในสินทรัพย์ของบริษัทว่าก่อให้เกิดประโยชน์ได้ดีเพียงใด	
2.1 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ	ตัวเลขยิ่งสูงยิ่งดี
2.2 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม	ตัวเลขยิ่งสูงยิ่งดี
2.3 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร	ตัวเลขยิ่งสูงยิ่งดี
3. อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้: เป็นการวัดโครงสร้างทางการเงินของบริษัทว่ามีสัดส่วนหนี้สิน เป็นกี่เท่าของทุน โดยการมีหนี้มากเกินไป ย่อมเป็นภาระทางด้านดอกเบี้ยและมีความเสี่ยงที่อาจทำให้ ขาดสภาพคล่องได้	
3.1 อัตราส่วนหนี้สิน	ตัวเลขสูงความเสี่ยงสูง
3.2 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	ตัวเลขยิ่งน้อยยิ่งดี
4. อัตราส่วนความสามารถทำกำไร : เป็นการวัดถึงกำไรต่อยอดขาด รวมถึงการวัดผลตอบแทนการลงทุน ของผู้ถือหุ้น และการลงทุนในทรัพย์สิน	
4.1 อัตรากำไรขั้นต้น	ตัวเลขยิ่งสูงยิ่งดี
4.2 อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ	ตัวเลขยิ่งสูงยิ่งดี
4.3 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	ตัวเลขยิ่งสูงยิ่งดี
4.4 อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น	ตัวเลขยิ่งสูงยิ่งดี
5. อัตราส่วนทางการตลาดของหุ้น : เป็นอัตราส่วนที่ผู้ถือหุ้น หรือผู้ที่สนใจจะลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัท นำมาพิจารณาเพื่อการตัดสินใจ	
5.1 อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้น	ตัวเลขยิ่งสูงยิ่งคาดว่ากำไรจะสูง
5.2 อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี	ตัวเลขยิ่งสูงยิ่งดี

ที่มา : ธานินทร์ ไชยเชชน (2564) บทความวิจัย

ผลการวิจัย

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงิน ของบริษัทแห่งหนึ่งในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร รายปีตั้งแต่ 2559-2561

รายการ	บริษัทแห่งหนึ่งใน กลุ่มเกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร			กลุ่มเกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร		
	2559	2560	2561	2559	2560	2561
1. การวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงิน						
1.1.อัตราส่วนหมุนเวียน เท่า	11.34	10.81	10.72	6.97	2.69	2.83
1.2 อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว เท่า	0.21	0.2	0.3	3.21	0.49	0.66
2. การวิเคราะห์ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน						
2.1.อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนรวม	1.61	1.12	1.03	1.71	0.96	0.99
2.2 อัตราส่วนหมุนเวียนสินทรัพย์ถาวร	4.9	4.87	4.36	6.45	3.4	3.37
2.3 อัตราการหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	19.37	25.59	14.33	1.71	89.62	31.03
3.การวิเคราะห์ด้านประสิทธิภาพในการทำกำไร						
3.1 อัตรากำไรขั้นต้น	8.76	1.00	3.36	21.77	18.31	11.07
3.2 อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ	7.29	5.84	2.8	89.96	61.64	34.06
3.3 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	9.85	7.56	3.42	12.02	2.72	24.03
3.4 อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น	27.33	21.13	9.05	38.63	18.02	24.03
4.การวิเคราะห์ด้านประสิทธิภาพในการบริหารหนี้สิน						
4.1 อัตราส่วนหนี้สิน	40.49	37.89	58.61	81.65	71.28	90.02
4.2 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	0.31	0.35	0.34	4.58	5.06	4.66
5.การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการตลาดของหุ้น						
5.1 อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้น	2.91	2.87	2.77	2.59	1.13	2.12

ที่มา : ที่มา : รายงานประจำปี <https://www.set.or.th> สืบค้นวันที่ 31 สิงหาคม 2562

ตารางที่ 2 แสดงเปรียบเทียบ ของบริษัทแห่งหนึ่งในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ในภาพรวมปี 2559-2561

รายการ	บริษัทแห่งหนึ่งใน กลุ่มเกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร		กลุ่มเกษตรและ อุตสาหกรรม
	2559	2561	
1. การวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงิน			
1.1.อัตราส่วนหมุนเวียน เท่า		10.96	4.16
1.2 อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว เท่า		0.24	1.45

รายการ	บริษัทแห่งหนึ่งใน กลุ่มเกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	กลุ่มเกษตรและ อุตสาหกรรม
2. การวิเคราะห์ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน		
2.1. อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนรวม	1.25	1.22
2.2. อัตราส่วนหมุนเวียนสินทรัพย์ถาวร	4.71	4.41
2.3. อัตราการหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	19.76	40.79
3. การวิเคราะห์ด้านประสิทธิภาพในการทำกำไร		
3.1. อัตรากำไรขั้นต้น	4.37	17.05
3.2. อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ	5.31	61.89
3.3. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	6.94	12.92
3.4. อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น	19.17	26.89
4. การวิเคราะห์ด้านประสิทธิภาพในการบริหารหนี้สิน		
4.1. อัตราส่วนหนี้สิน	45.66	80.98
4.2. อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	0.33	4.77
5. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการตลาดของหุ้น		
5.1. อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้น	2.85	1.95

ที่มา: รายงานประจำปี <https://www.set.or.th> สืบค้นวันที่ 31 สิงหาคม 2562

การอภิปรายผล

สภาพคล่องทางการเงินของบริษัท และกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารในภาพรวมอยู่ในระดับสูง กล่าวคือ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน มีค่ามากกว่าหนึ่ง ในทุกปี เมื่อดูในภาพรวมสามปี สภาพคล่องทางการเงินของบริษัท มีค่าสูงกว่ากลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร แสดงให้เห็นว่าบริษัทมีสภาพคล่องดีกว่ากลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร แต่หากวิเคราะห์ในส่วนของอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วกลับมีค่าต่ำกว่า 1 อาจเกิดจากบริษัทมีหนี้สินระยะสั้นมากกว่าสินทรัพย์ระยะสั้น หรือเรียกว่ามีสินทรัพย์ไม่พอจะจ่ายหนี้ระยะสั้น เนื่องจากค่าที่ได้ต่ำกว่า 1 อันจะส่งผลโดยตรงต่อการชำระหนี้ระยะสั้นของบริษัทตลอดจนการจ่ายชำระดอกเบี้ยจ่ายจากกู้ยืมเงิน แต่ในภาพรวมของกลุ่มธุรกิจมีค่ามากกว่า 1 นั้นแสดงให้เห็นว่ากลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีความสามารถในการจ่ายชำระหนี้ระยะสั้น

ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เป็นตัวชี้วัดทางการเงินในการวัดว่าสินทรัพย์ของบริษัทได้ถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านสินทรัพย์รวมกับสินทรัพย์ถาวรบริษัทได้มีการใช้อย่างมีประสิทธิภาพมีค่าสูงกว่ากลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร แต่ อัตราการหมุนของสินค้าคงเหลือเมื่อเทียบกับกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร แสดงให้เห็นว่าบริษัทมีสินค้าคงเหลือค่อนข้างสูง เช่นนี้บริษัทควรเข้ากำกับดูแลในเรื่องของสินค้าเหลือ ความสามารถในการขายสินค้า และยังคงส่งผลต่อ

สภาพคล่องของบริษัทความเสี่ยงจากการเสื่อมถอยของสินค้า เมื่อดูรายปีก็ยังคงพบว่า อัตราการหมุนของสินค้าคงเหลือใน 2561 มีอัตราลดลงมาก สอดคล้องกับ ธาณินนท์ ไชยเชษฐ์ (2564) ประสิทธิภาพในส่วนสินค้าคงเหลือมีแนวโน้มที่ไม่ดีนัก กล่าวคือ สามารถเปลี่ยน สินค้าคงเหลือเป็นเงินสดรับได้น้อยครั้งลง และระยะเวลาเฉลี่ยการขายสินค้าคงเหลือที่ใช้เวลามากขึ้นในการ เปลี่ยนสินค้าคงเหลือออกไปเป็นการขาย ขณะที่ความสามารถในการใช้สินทรัพย์ถาวร และสินทรัพย์รวมของ บริษัทเพื่อสร้างยอดขายยังอยู่ในระดับต่ำ ทรงตัวไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางดีนัก

ด้านประสิทธิภาพในการทำกำไร อัตรากำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีแนวโน้มลดลง และเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรม บริษัทมีค่าต่ำกว่า แสดงให้เห็นว่าบริษัทมีประสิทธิผลลดลงในการควบคุมค่าใช้จ่าย การบริหารสินทรัพย์เกิดกำไรก็ลดลง หรืออาจเกิดจากบริษัทไม่ได้ใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่อย่างเต็มที่หรือใช้สินทรัพย์ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เกิดการแข่งขันในอุตสาหกรรมที่รุนแรง การควบคุมต้นทุนการผลิตที่ไม่ได้ประสิทธิภาพ และยังส่งผลต่อผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้น

ในส่วนของมูลค่าตลาด พบว่า อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น ของบริษัทมีแนวโน้มลดลงทุกปี ในส่วนของกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารลดลงในปี 2560 แต่เมื่อดูในภาพรวมบริษัทมีอัตราส่วนกำไรต่อหุ้นที่ดีว่ากลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร สะท้อนให้เห็นว่าผู้ลงทุนยินดีที่จะซื้อหุ้นในราคาตลาดที่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับกำไรต่อหุ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชลกนก โขจิตตคณิน. (2562). การวิเคราะห์งบการเงินของบริษัท ไทยสตาร์ ซัพพลาย จำกัดระหว่างปี พ.ศ. 2556-2560. วารสาร ศึกษาศาสตร์ มจร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2562
- ธานินนท์ ไชยเชษฐ์ (2564) การวิเคราะห์ทางการเงินของบริษัทโรงแรม XYZ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย. วารสารวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม(63-77)
- สภาวิชาชีพอัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ . พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท, 2554
- พัชรนันท์ ดวงมงคลเจริญ. (2561) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานในธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2562). บริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.สืบค้น10 พฤศจิกายน 2562 ,จาก <https://www.set.or.th/>

การวิเคราะห์องค์ประกอบการเรียนออนไลน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Analysis of the Components of Online Learning of Students at Bangkok Thonburi University

โสพัฒน โสภากิมุข¹, เสงี่ยม บุชบาบาน²

Sophat Sopapimuk¹, Sangiam Boossababarn²

¹⁻²อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Lecturer, Bangkokthonburi University.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวแปรการเรียนออนไลน์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จำนวน 341 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการเรียนออนไลน์ มีความเชื่อมั่น ตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคอยู่ที่ 0.83 วิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยวิธีการสกัดองค์ประกอบหลัก การหมุนแกนองค์ประกอบ ด้วยวิธีวาริแมกซ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบการเรียนออนไลน์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ประกอบด้วย 3 ด้าน บรรยายด้วย 24 ตัวแปร ทั้ง 3 องค์ประกอบมีค่าความแปรปรวนรวม 54.58 คือ 1) การโต้ตอบ 2) อุปกรณ์สนับสนุน 3) เนื้อหาสื่อ โดยแต่ละองค์ประกอบอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 20.39, 19.02 และ 15.16 ตามลำดับ และพบว่า องค์ประกอบที่ 1 การโต้ตอบ มีร้อยละความแปรปรวนมากที่สุด

คำสำคัญ: วิเคราะห์องค์ประกอบ การเรียนออนไลน์

Abstract

The research objectives was: study the components and variables of online learning. of students at Bangkok Thonburi University The sample group was 341 Bangkok Thonburi University students by simple random sampling. The tool used to collect the data was the opinion questionnaire on variables that are components of online learning. and have confidence according to the Alpha Cronbach coefficient

formula 0.83. The data were analyzed by elemental analysis by means of extraction of principal constituents. Rotate the element axis. Orthogonal by Varimax method The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Exploratory Factor Analysis (EFA).

The results revealed that the information technology competency components of Krungthep University students consisted of 3 aspects, 24 variables described, with a total variance of 54.58, 1) interactions 2) supporting devices 3) media content, each of which accounted for a percentage of variance. 20.39, 19.02 and 15.16, respectively, and found that component 1 interaction had the highest percentage of variance.

Keywords: Analysis of the Composition, Online Learning

บทนำ

ปัจจุบันที่การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (COVID-19) ด้วยโรคที่รุนแรงจนอาจถึงแก่ชีวิต สามารถติดต่อกันได้ง่ายผ่านการสัมผัสตัวสารคัดหลั่ง หรือละอองที่กระจายผ่านการจาม หายใจในอากาศ การรวมตัวกันก็ทำให้การแพร่ระบาดเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและกระจายไปทั่วทุกประเทศ (World Health Organization, 2020)

แต่การเรียนรู้และการใช้ชีวิตก็ยิ่งถือเป็นเรื่องสำคัญที่ขาดไม่ได้ จึงได้มีการแก้ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนของทั้งระดับโรงเรียนและมหาวิทยาลัย โดยใช้วิธีการเรียนในรูปแบบของการเรียนออนไลน์เข้ามาช่วยแก้สถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งการจัดการเรียนการสอนทางออนไลน์ในยุคดิจิทัลเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ เปลี่ยนแปลงวิธีเรียนที่เป็นอยู่เดิมเป็นการเรียนที่ใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าสำหรับการจัดการเรียนการสอน แบบออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ เพื่อไปสู่ เป้าหมายเดียวกันในการเรียนรู้วิถีใหม่ (New Normal) (สุวิมล มธรรส, 2564)

อย่างไรก็ดี การเรียนออนไลน์ของนักศึกษาแต่ละบุคคลนั้นย่อมมีความแตกต่างกันออกไป ปัจจุบันยังมักพบปัญหาการเรียนออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ การไม่มีอุปกรณ์การเข้าถึงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ เช่น ไม่มีโทรศัพท์มือถือ ไม่มีคอมพิวเตอร์ ไม่มีไอแพด และอื่น ๆ ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต หรือมีแต่อินเทอร์เน็ตหลุดบ่อย กล้อง ไมโครโฟนมีปัญหา สัญญาณภาพและเสียงจากครูผู้สอน สื่อการสอนของครูมีขนาดตัวอักษรเล็กจนเกินไป การไม่เปิดกล้องในระหว่างเรียน

ดังนั้น การค้นหาหรือวิเคราะห์หาค่าองค์ประกอบในการเรียนออนไลน์ที่เหมาะสมจึงเป็นการเตรียมตัวที่ดี สำหรับการเรียนออนไลน์ ที่ยังมีแนวโน้มจะยังคงอยู่และถูกนำมาผสมผสานกับการเรียนในห้องเรียนเพิ่มมากขึ้นในอนาคตอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบการเรียนออนไลน์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยการนำเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบมาใช้เนื่องจากเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory

Factor Analysis: EFA) เพื่อค้นหาองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร และนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนการสอนที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวแปรการเรียนออนไลน์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

การวิเคราะห์องค์ประกอบ

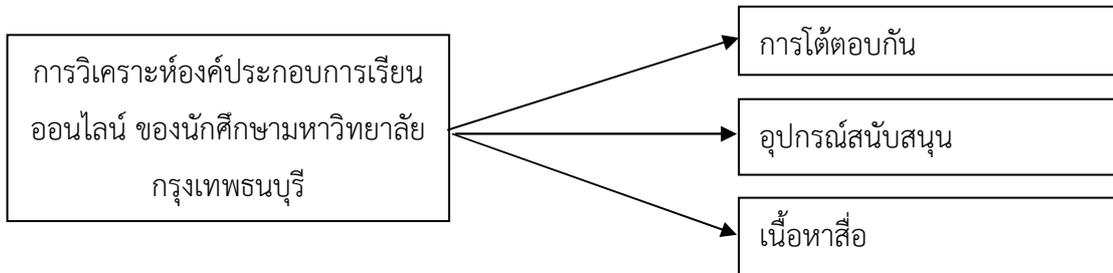
สุภมาส อังศุโชติ (2551: 92) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) สามารถเรียกได้หลายคำ เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์ตัวประกอบ การวิเคราะห์ปัจจัย สำหรับเอกสารนี้เรียกว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์องค์ประกอบ คือ เทคนิคที่ช่วยให้สามารถสร้างองค์ประกอบจากการรวบรวมตัวแปรที่เกี่ยวข้องกันเป็นกลุ่มเดียวกัน ตัวแปรที่อยู่ในองค์ประกอบเดียวกันจะมีความสัมพันธ์กันมาก ตัวแปรที่อยู่ในองค์ประกอบเดียวกันนั้นจะมีความสัมพันธ์กันมาก ในขณะที่ตัวแปรที่อยู่คนละองค์ประกอบจะมีความสัมพันธ์กันน้อย องค์ประกอบหนึ่งๆ จะแทนตัวแปรแฝง ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่นักวิจัยต้องศึกษา

การเรียนออนไลน์

การเรียนตามปกติในชั้นเรียนมีความแตกต่างกับการเรียนออนไลน์ (วิชุดา รัตนเพียร, 2542) สามารถสรุปได้ว่า การเรียนออนไลน์เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เข้าถึงผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งแตกต่างจากการเรียนตามปกติในชั้นเรียนที่ต้องเข้าห้องเรียนเพื่อเรียนตามเวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ ผู้สอนจะเป็นคนกำหนดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยเตรียมเนื้อหาสาระ แล้วบรรยาย กล่าวคือ พูดบอกเล่าอธิบายเนื้อหาสาระ หรือสิ่งที่ต้องการสอนแก่ผู้เรียน และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ซึ่งมีวัตถุประสงค์คือวิธีการบรรยายเป็นวิธีการ ที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้เรียนรู้เนื้อหาสาระพร้อม ๆ กันได้ในเวลาที่จำกัด สำหรับการเรียนออนไลน์นั้น ผู้เรียนจะสามารถเลือกเรียนได้ด้วยตนเอง สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว สะดวกสบายและทันทีที่ต้องการผ่านโลกอินเทอร์เน็ต แต่หากเป็นการเรียนตามปกติในชั้นเรียนก็จะสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้เฉพาะหนังสือ เอกสาร หรือตำรา ตามที่ผู้สอนนำเสนอ และถูกจำกัดการสื่อสารเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากการเรียนออนไลน์ที่สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์กับผู้เรียนอื่น ๆ ในเครือข่ายได้ด้วย ในภาพรวมแล้วการเรียนออนไลน์ทำให้ผู้เรียนมีอิสระในด้านของเวลา มีความเป็นส่วนตัวสูง สามารถเข้าถึงข้อมูลในปริมาณมากได้โดยเสียค่าใช้จ่ายต่ำ ต่างจากการเรียนตามปกติในชั้นเรียนที่ผู้เรียนไม่มีอิสระในการเลือกกำหนดเวลาเรียน มีความเป็นส่วนตัวต่ำ เพราะต้องเรียนพร้อมกับผู้เรียนคนอื่น ๆ ในเวลาและห้องเรียนเดียวกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิเคราะห์องค์ประกอบการเรียนออนไลน์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การโต้ตอบกัน องค์ประกอบที่ 2 อุปกรณ์สนับสนุน องค์ประกอบที่ 3 เนื้อหาสื่อ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อให้การวิจัยนี้ดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ประชากร คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร จำนวน 3,000 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร จำนวน 341 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

1. แบบสอบถามความเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับตัวแปรต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบการเรียนออนไลน์ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับ หลัก/แนวคิด/วัตถุประสงค์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการเรียนออนไลน์

1.2 สัมภาษณ์ผู้สอนและทรงคุณวุฒิด้านการสร้างแรงจูงใจ จำนวน 5 ท่าน เกี่ยวกับปัจจัยและตัวแปรองค์ประกอบการเรียนออนไลน์ ที่นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ควรมี

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลและออกแบบโครงสร้างของแบบสอบถามการวิเคราะห์องค์ประกอบการเรียนออนไลน์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดประเด็นหลัก แจกแจงประเด็นหลัก เป็นประเด็นย่อยๆ ให้มีสัดส่วนที่เหมาะสม กำหนดรูปแบบของคำถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากสุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยมาก และแบบคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบเขียนบรรยาย

1.4 ร่างแบบสอบถาม และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ จัดทำส่วนต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยชื่อแบบสอบถามคำชี้แจงตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ ตอนที่ 2 สารที่ต้องการถามซึ่งได้จำนวนข้อคำถาม (ตัวแปร) ทั้งสิ้น 31 ตัวแปร

1.5 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาดัชนีความสอดคล้องและคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

1.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร แล้ววิเคราะห์ และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามสูตรของ ครอนบาค

ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำแบบสอบถามไปให้นักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร และรวบรวม ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

2. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้หลังจากการเก็บรวบรวมแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วด้วย โปรแกรมสำเร็จรูปโดยแบ่งออกเป็น

2.1 การวิเคราะห์ในส่วนข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากรในกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยค่าร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจการใช้สื่อการสอนครูโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ใช้สถิติเชิงอนุมาน โดยเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจโดยมีวัตถุประสงค์ในการคิดวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจนี้เพื่อสำรวจหรือค้นหาตัวแปรแฝงที่อยู่ภายใต้ตัวแปรที่สังเกตได้และลดจำนวนตัวแปรการรวมตัวแปรหลายๆ ตัวให้อยู่ใน องค์ประกอบเดียวกัน Exploratory Factor Analysis (EFA) องค์ประกอบที่ได้ถือว่าเป็นตัวแปรใหม่ที่สามารถหาค่าข้อมูลขององค์ประกอบที่สร้างขึ้นได้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ผลการวิจัย

ผลการการวิเคราะห์องค์ประกอบการเรียนรู้ออนไลน์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร จากกลุ่มตัวอย่าง 341 คน มีดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD.) ของตัวแปรทั้ง 31 ตัว เรียงลำดับจากมากไปน้อยแสดงในตารางที่ 1 (แสดงเพียง 10 ตัวแปร)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร (แสดงเฉพาะ 10 ตัวแปร เรียงลำดับมากไปน้อย)

ลำดับ	ตัวแปร	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	การเปิดกล้อง	4.28	.812	มาก
2	การตั้งข้อตกลงในการเรียน	4.22	.786	มาก
3	การเสนอแนะ	4.19	.873	มาก
4	ระยะเวลาในการเรียน	4.18	.661	มาก
5	ระบบเสียง	4.05	.782	มาก
6	การออกความคิดเห็น	4.05	.733	มาก
7	ภาพที่คมชัด	3.99	.786	มาก
8	สัญญาณอินเทอร์เน็ต	3.93	.843	มาก
9	สื่อการสอนที่น่าสนใจ	3.89	.811	มาก
10	สัญญาณไมโครโฟน	3.88	.912	มาก

2. นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยตรวจสอบความเหมาะสมของการนำตัวแปรทั้งหมด เพื่อไปสร้างปัจจัยร่วมหรือลดจำนวนตัวแปร โดยพิจารณาจากค่าสถิติ Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ค่า Chi - Square = 2387.440 ค่า Significance = .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ H0 แสดงว่าตัวแปรต่างๆ ในแบบสอบถามทั้ง 31 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์ Factor Analysis ได้

ตารางที่ 2 ตารางแสดงการตรวจสอบความเหมาะสมของการนำตัวแปรทั้งหมด ไปใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Kaiser-Meyer-Olkin; KMO) และค่า Bartlett's Test

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.782
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	2387.440
	df	435
	Sig.	.000

3. เมื่อหาค่าความแปรปรวน (Total Varince Explained) ได้แล้วจึงใช้วิธีการหมุนแกนแบบวาริแม็กซ์ (Varimax) แบบออโธโกนอล ผลพบว่าองค์ประกอบที่มีจำนวนตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไปมี 3 องค์ประกอบ ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบมีค่าร้อยละความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 54.58 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงค่าความแปรปรวนสะสม ของทั้ง 3 องค์ประกอบการเรียนออนไลน์

Total Variance Explained									
Comp onent	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulati ve %	Total	% of Variance	Cumulativ e %	Total	% of Variance	Cumulativ e %
	1	13.733	45.777	45.777	13.733	45.777	45.777	6.118	20.393
2	2.461	8.204	53.981	2.461	8.204	53.981	5.707	19.024	39.416
3	1.821	6.072	60.053	1.821	6.072	60.053	4.551	15.169	54.585
4	1.449	4.829	64.882	1.449	4.829	64.882	2.048	6.825	61.410
5	1.411	4.704	69.585	1.411	4.704	69.585	1.886	6.285	67.696
6	1.172	3.908	73.493	1.172	3.908	73.493	1.739	5.797	73.493

Extraction Method: Principal Component Analysis.

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 24 ตัวแปร สามารถนำมาสกัดองค์ประกอบได้ 3 องค์ประกอบ ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบมีค่า Eigenvalues มากกว่า 1.00 โดยองค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวนสะสมมากที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 1 มีค่าความแปรปรวนสะสมอยู่ที่ 20.39 และองค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวนน้อยที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 3 มีค่าความแปรปรวนสะสมอยู่ที่ 15.16

ตารางที่ 4 แสดงค่าความแปรปรวนองค์ประกอบการเรียนออนไลน์ หลังจากการใช้วิธีการหมุนแบบวาริแมกซ์ (Varimax)

	Rotated Component Matrix ^a					
	Component					
	1	2	3	4	5	6
x1	.826	.060	.193	.115	-.058	.192
x2	.797	.217	-.010	.189	.063	.225
x3	.680	.197	.419	.051	.067	.045
x5	.367	.203	.199	.439	.615	-.118
x6	.541	.448	.310	.095	.303	-.048
x7	.686	.342	.213	-.123	.244	-.009
x8	.581	.462	.248	-.241	.321	-.020
x9	.533	.198	.251	-.148	.358	.253
x10	-.004	-.022	.009	-.067	.897	.237
x11	-.001	-.024	-.037	.805	-.016	.035
x12	.018	.163	.004	.823	.008	-.155
x13	.482	-.094	.335	-.166	.304	.488

	Rotated Component Matrix ^a					
	Component					
	1	2	3	4	5	6
x14	.283	.185	.188	-.120	.198	.737
x15	.521	.529	.226	-.193	.118	.042
x16	.463	.456	.533	-.190	.155	-.071
x17	.362	.598	.546	-.102	.113	-.171
x18	.102	.615	.299	-.065	.163	.368
x19	.164	.383	.785	.006	.168	.074
x20	.101	.123	.790	-.012	.064	.420
x21	.056	.719	.441	.111	.071	.002
x22	.328	.542	.502	.100	.069	.046
x23	.465	.161	.718	-.041	.057	.071
x24	.455	.348	.499	.239	-.044	.120
x25	.233	.790	.066	.274	-.039	.061
x26	.587	.411	.236	.172	-.156	.286
x27	.447	.300	.580	-.045	-.113	.321
x28	.113	.811	.100	.196	-.078	.360
x29	.332	.697	.115	-.040	.068	-.042
x30	.605	.491	.380	-.088	-.018	.102
x31	.470	.568	.382	-.064	.044	-.036

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 24 iterations.

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสกัดองค์ประกอบได้ 3 องค์ประกอบรวมทั้งหมด 24 ตัวแปรโดยอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรทุกตัวได้ร้อยละ 54.58 โดยแต่ละองค์ประกอบมีตัวแปรต่างๆ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วย 10 ตัวแปร ดังนี้ 1) การตอบคำถาม 2) การเกริ่นนำ 3) การแสดงออก 4) การเปิดกล่อง 5) การตั้งข้อตกลง 6) การรักษาเวลา 7) การเสนอแนะ 8) การออกความเห็น 9) การส่งงาน 10) การมอบหมายงาน ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การโต้ตอบกัน

องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วย 9 ตัวแปร ดังนี้ 1) ระบบเสียง 2) ภาพที่คมชัด 3) สัญญาณอินเตอร์เน็ต 4) ความเร็วคอมพิวเตอร์ 5) อุปกรณ์ที่หาซื้อได้ง่าย 6) ไมโครโฟน 7) หูฟัง 8) ตำราประกอบ 9) โปรแกรมที่ใช้ง่าย ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า อุปกรณ์สนับสนุน

องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ดังนี้ 1) สื่อการสอนที่น่าสนใจ 2) การวัดและประเมินผล 3) ตัวหนังสือที่ชัดเจน 4) การเลือกสีของสื่อ 5) เนื้อหาที่น่าสนใจ ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า เนื้อหาสื่อ

ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบการเรียนออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ประกอบด้วย 3 ด้าน บรรยายด้วย 24 ตัวแปร มีค่าความแปรปรวนรวม 54.58 คือ 1) การโต้ตอบ

2) อุปกรณ์สนับสนุน 3) เนื้อหาสื่อ โดยแต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 20.39, 19.02 และ 15.16 ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าร้อยละความแปรปรวนมากที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 1 การโต้ตอบ

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploration Factor Analysis, EFA) หรือ การวิเคราะห์องค์ประกอบการเรียนรู้ออนไลน์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครธนบุรี จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 341 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ได้องค์ประกอบที่สำคัญ 3 องค์ประกอบซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การโต้ตอบ สามารถอธิบายได้ว่า ในการเรียนออนไลน์ ผู้สอนและผู้เรียนจะมีการการตั้งข้อตกลงในการเข้าชั้นเรียนตั้งแต่เริ่มต้น แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการเรียน การมอบหมายงาน การส่งงาน ต้องให้ความสำคัญกับการรักษาเวลา การพูดการซักถาม การตอบปัญหา การตอบคำถาม มีการเกริ่นนำเพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าต้องเรียนในเนื้อหาอะไร มีการเปิดกล่องเพื่อให้เห็นสีหน้าท่าทาง รวมถึงการแสดงออกของผู้เรียน มีการออกความเห็นจากผู้เรียน รวมถึงการเสนอแนะจากครูผู้สอนในเรื่องต่างๆ

องค์ประกอบที่ 2 อุปกรณ์สนับสนุน สามารถอธิบายได้ว่า อุปกรณ์สนับสนุนมีส่วนทำให้การเรียนเป็นไปได้อย่างราบรื่น และเป็นสิ่งที่มีความสำคัญกับการเรียน โดยเฉพาะอุปกรณ์ทางเทคโนโลยี เช่น อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบเสียง ไม่ว่าจะเป็น ไมโครโฟน ลำโพง หูฟัง อุปกรณ์เหล่านี้จะทำให้การเรียนต่อเนื่อง หากอุปกรณ์ไม่สมบูรณ์อาจทำให้การเรียนติดขัดหรือทำให้ผู้เรียนไม่มีสมาธิในการเรียนเต็มที่ อุปกรณ์ที่เกี่ยวกับภาพ ไม่ว่าจะเป็นภาพสื่อการสอนหรือภาพของผู้เรียน อุปกรณ์ต่างๆ ควรที่จะหาซื้อได้ง่าย รวมทั้งสัญญาณอินเทอร์เน็ตจะต้องมีความเสถียรและมีความต่อเนื่องเพื่อให้การเรียนไม่ติดขัด มีโปรแกรมที่ใช้ง่ายและใช้งานสะดวก

องค์ประกอบที่ 3 เนื้อหาสื่อ สามารถอธิบายได้ว่า ในการเรียนออนไลน์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นในห้องเรียนสื่อการสอนจะเป็นตัวกลางในการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายที่ผู้สอนที่ต้องการสื่อสารได้ง่ายขึ้น ผู้สอนเลือกใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจ การเลือกสี และความชัดเจนของตัวหนังสือช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียน เนื้อหาได้ง่ายขึ้น สามารถวัดและประเมินผลได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้ มีดังนี้

ผู้วิจัยสามารถนำผลการวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบการเรียนรู้ออนไลน์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครธนบุรี มาเป็นข้อมูลเบื้องต้น ประกอบการพิจารณาเพื่อวางแผนทางช่วยส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาในด้านการเรียน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นเชิงปริมาณที่มีลักษณะเพื่อการวิเคราะห์องค์ประกอบการเรียนรู้ออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำเป็นวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น
2. ผู้วิจัยแนะนำให้ศึกษาองค์ประกอบด้านอื่นๆ ของนักศึกษา เพื่อใช้ผลการวิจัยมาสร้างประโยชน์ให้แก่ นักศึกษากลุ่มอื่นๆ มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- วิชุดา รัตนเพียร. (2542). การเรียนการสอนผ่านเว็บ: ทางเลือกใหม่ของเทคโนโลยีการศึกษาไทย. **วารสารครุศาสตร์**, 27(3): 29-35.
- สุวิมล มธูรส. (2564). การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19 (Management Education Online in the NEW NORMAL COVID-19). **วารสารรัชต์ภาคย์**, 15(40): 35.
- สุภมาส อังศุโชติ. (2551). **สถิติวิเคราะห์สำหรับกาวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL**. กรุงเทพฯ: วิรัตน์ เอ็ดดุกะชัย
- Mary Ann Coughlin and William Knight. (2007). **Structural Equation Modeling for Institutional Researchers: Applications using SPSS and AMOS**. [Online]. Retrieved on December, 24, 2020. Accessible. <http://web.stanford.edu/group/ssds/weblog/archives/2007/04/>
- World Health Organization. (2020). **Coronavirus disease (COVID-19) questions and answers**. Retrieved September 24, 2020. from <https://www.who.int/thailand/emergencies/novelcoronavirus-2019/q-a-on-covid-19>

การวิเคราะห์องค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนโรงเรียน วัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

An Analysis of the Motivational Composition of Students of Wat Chanpradittharam School Phasi Charoen District Office Bangkok

โสพัฒน์ โสภากิมุข

Sophat Sopapimuk

สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สังกัดคณะศึกษาศาสตร์, โทรศัพท์ 0832247156

Educational Technology and Communication Bachelor of Education Bangkokthonburi University, Tel. 0832247156

e-mail: sopath1234@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำนวน 360 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจ และมีความเชื่อมั่นตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค 0.84 วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยวิธีการสกัดองค์ประกอบหลัก หมุนแกนองค์ประกอบแบบ ออโรโคโนลด้วยวิธีวาริแมกซ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 ด้าน บรรยายด้วย 25 ตัวแปร มีค่าความแปรปรวนรวม 58.84 คือ 1) การสร้างความมุ่งมั่น 2) ตัวอย่างที่ดี 3) การสร้างบรรยากาศที่ท้าทาย 4) เป้าหมายความสำเร็จ โดยแต่ละองค์ประกอบอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 18.98, 16.51, 12.34 และ 10.99 ตามลำดับ และพบว่า องค์ประกอบที่ 1 การสร้างความมุ่งมั่น มีร้อยละความแปรปรวนมากที่สุด

คำสำคัญ: วิเคราะห์องค์ประกอบ แรงจูงใจ

Abstract

The research objectives was: to study the components of learning motivation among students of Wat Chanpradittharam School. Phasi Charoen District Office

Bangkok The sample group was students of Wat Chanpradittharam School. Phasi Charoen District Office Bangkok, 360 people by simple random sampling. The tool used to collect data was a questionnaire about the variables that were components of the use of teaching materials in schools and have confidence according to the Alpha Cronbach coefficient formula 0.84. The data were analyzed by elemental analysis by means of extraction of principal constituents. Rotate the element axis. Orthogonal by Varimax method The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Exploratory Factor Analysis (EFA).

The results showed that Elements of motivation in studying for students of Wat The results of the research revealed that the components of motivation in learning of students at Wat Chanpradittharam School Phasi Charoen District Office Bangkok consisted of 4 aspects, described by 25 variables, with a total variance of 58.84: 1) building commitment 2) good example 3) creating a challenging atmosphere 4) goal achievement. Each component explained the variance of 18.98%, 16.51, 12.34 and 10.99, respectively. has the largest percentage variance.

Keywords: An Analysis of the Composition, Motivational

บทนำ

การจัดการศึกษาและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไม่ใช่เพียงกระบวนการถ่ายทอดความรู้ แต่คือการส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับผู้คน เพราะฉะนั้นการศึกษาควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มิใช่การ จดจำเนื้อหาวิชา เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากความ ต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง และลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง และต่อยอดความรู้ นั้นได้ด้วยตนเอง ผู้สอนต้องสามารถสร้างและออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศ เกื้อหนุนและเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย การเชื่อมโยงความรู้หรือแลกเปลี่ยนความรู้กับชุมชน และสังคมโดยรวม เรียนรู้ผ่านบริบทความเป็นจริง การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือ และแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

จากการสังเกตของครูผู้สอนที่ผ่านมา พบว่าพฤติกรรมหลายอย่างของผู้เรียน บ่งชี้ถึงการขาด แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เช่น ความกระตือรือร้นในการเข้าเรียน ขาดความตั้งใจใน การทำงาน อย่างเร่งรีบเมื่อได้รับมอบหมาย ไม่สนใจกิจกรรมหรือปฏิบัติงานตามคำสั่งของครูผู้สอน ไม่มีความอดทนในการทำงาน ย่อท้อต่ออุปสรรคระหว่างการทำงาน การเล่นโซเชียลมีเดีย เช่น เกมออนไลน์ การดูวิดีโอในเว็บไซต์ต่างๆ ระหว่างทำการสอน (เขียน วันทนียตระกูล, 2553)

แรงจูงใจ ที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรม ที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตาม มาตรฐานที่เป็นเลิศ (Standard of excellence) ดังนั้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นความปรารถนาของ

ครูกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนในโรงเรียนที่จะใช้พลังความสามารถทำงานให้ประสบความสำเร็จในเป้าหมาย โดยไม่ย่อท้อ ต่ออุปสรรค มีความพยายามที่จะทำให้ดีกว่าคนอื่น มีมาตรฐานในการทำงานที่สูง มีความรู้สึกในการปฏิบัติงานเชิงบวก และมีความตั้งใจจริงในการทำงาน (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2544)

ดังนั้นการค้นหาหรือวิเคราะห์หาค่าองค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนจึงเป็นการเตรียมตัวที่ดี สำหรับการเรียนการสอน เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยการนำเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบมาใช้เนื่องจากเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหลายๆ ตัวเพื่อค้นหาว่าตัวแปรนั้น สามารถรวมกลุ่มกันได้หรือไม่ ซึ่งจะกลายเป็นองค์ประกอบเดียวกัน (Mary Ann Coughlin & William Knight, 2007) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการเรียนออนไลน์ของนักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ว่ามีองค์ประกอบใดบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

การวิเคราะห์องค์ประกอบ

นางลักษณ์ วิรัชชัย (2542) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ชุดหนึ่งว่า เกิดจากตัวแปรแฝงหรือลักษณะแฝงที่เป็นองค์ประกอบร่วม ภายใต้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีว่า มีองค์ประกอบใดบ้างที่ส่งอิทธิพลต่อ ตัวแปรสังเกตได้ องค์ประกอบใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กัน เพื่อทราบถึงโครงสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร โดยกำหนดเป็นโมเดลองค์ประกอบ

ปัจจุบันนักวิจัยนิยมใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแทนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ มีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ มีข้อดีหลายประการ ดังนี้

1. วิธีการวิเคราะห์มีหลากหลาย แต่ละวิธีได้ผลการวิเคราะห์ที่ไม่สอดคล้องกัน
2. เทคนิควิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ มีข้อตกลงเบื้องต้นไม่ตรงตามความเป็นจริง เช่น ตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวเป็นผลมาจากองค์ประกอบร่วมกันทุกตัว ส่วนที่เป็นความคลาดเคลื่อนของตัวแปรไม่สัมพันธ์กัน
3. สเกลองค์ประกอบที่สร้างขึ้นแปรความหมายได้ยาก เนื่องจากสเกลองค์ประกอบเกิดขึ้นจากการสุ่มตัวแปรที่ไม่น่าจะจะมีองค์ประกอบร่วมกัน

แรงจูงใจ

ในการเรียนการสอนนั้น สิ่งสำคัญที่สุดประการหนึ่งก็คือ ส่งเสริมให้เด็กเกิดมีแรงจูงใจขึ้น ถ้าสามารถทำได้ควรส่งเสริมให้เด็กเกิดแรงจูงใจภายใน แต่แรงจูงใจภายในนั้นปลูกฝังได้ยาก ครูทั่วไปจึงมักใช้แรงจูงใจภายนอกเข้าช่วย แรงจูงใจภายนอกที่ครูใช้อยู่เป็นประจำ (ขจิตต์นิษฐา สรรพสิริมงคล, 2562) มีดังนี้

1. รางวัล การให้รางวัลมีหลายอย่าง เช่น ให้รางวัลเป็นของ การให้เครื่องหมายอันเป็นสัญลักษณ์แห่งความดี เช่น ให้ดาว หรือให้เกียรติบางอย่าง หรือให้สิทธิพิเศษบางอย่าง การให้รางวัลนี้ ครูแทบทุกคนปฏิบัติกันอยู่ และเมื่อให้รางวัลไปแล้ว เด็กรู้สึกตื่นเต้นและเรียนดีขึ้น แต่นักจิตวิทยา และนักการศึกษาบางท่านไม่เห็นด้วยกับการให้รางวัล โดยกล่าวว่า การให้รางวัลนั้นมีทางทำให้เด็กเรียนเพื่อเอารางวัล มากกว่าเรียนเพื่อให้เกิดความรู้จริง ๆ ถ้าครูให้รางวัลบ่อยเกินไป นอกจากนั้นเมื่อเด็กได้รับรางวัลไปแล้ว จะไม่ทำให้เด็กกระตือรือร้นอย่างเดิมอีก

2. ความสำเร็จในการเรียน การที่เด็กได้รับความรู้และทักษะเพิ่มขึ้นจากการเรียน ก็เป็นแรงจูงใจให้เด็กเรียนดีขึ้นกว่าเดิม อย่างไรก็ตามครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย นั่นคือ ครูต้องจัดการสอนให้สอดคล้องกับระดับความสามารถของเด็กทุกคน เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้รับความสำเร็จตามระดับของตน การสอนที่เราทำกันเป็นปกตินั้น ได้แก่การสอนตามแบบกลางๆ ซึ่งไม่พยายามปรับบทเรียนให้เข้ากับเด็กทุกระดับ ซึ่งอาจจะทำให้เด็กที่เรียนเก่ง เบื่อหน่าย เพราะเรื่องที่สอนนั้นง่ายเกินไป คนปานกลางอาจสนุก ส่วนเด็กอ่อนอาจจะเรียนไม่ทัน เพราะครูสอนเร็วเกินไป

3. การยกย่องชมเชย คำชมที่เหมาะกับโอกาสและเหมาะสมกับการกระทำของนักเรียนย่อมเป็นแรงจูงใจให้แก่เด็กเป็นอย่างดี แต่ถ้าครูชมอย่างไม่จริงจัง และเด็กรู้กันทั่วไปว่า คำชมเชยของครูไม่มีความหมายพิเศษเด็กจะไม่เอาใจใส่ต่อคำชมเชยนั้น ครูไม่ควรใช้คำชมพร่ำเพรื่อสำหรับเด็กที่เรียนอ่อนนั้น แม้เรียนดีขึ้นเพียงเล็กน้อย เราก็ควรชมเชย ส่วนเด็กเรียนเก่ง จะชมก็ต่อเมื่อทำงานยากๆ ได้สำเร็จ คำชมของครูจึงจะมีค่าสำหรับเด็กทุกคน ในแง่ของจิตวิทยามีผู้พบแล้วว่า การชมเชยเด็กที่เก็บตัวมักได้ผลดีในการจูงใจกว่าการชมเด็กเปิดเผย และการชมเด็กเก่งมากๆ มักได้ผลน้อยกว่าการชมเด็กอ่อน

4. การตำหนิ การตำหนิก็เหมือนกับการชมเชย ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบุคคล ถ้าครูตำหนิเด็กเรียนอ่อนมากๆ คำตำหนินั้นจะไม่มีผลในการสร้างแรงจูงใจ ถ้าตำหนิเด็กเรียนเก่งให้ตรงกับข้อบกพร่องของเด็ก คำตำหนิของครูจะมีผลดีมาก แต่เท่าที่เราปฏิบัติกันอยู่นั้นเรามักทำตรงข้ามกับคำกล่าวนี้ คือเราชอบตำหนิเด็กเรียนอ่อนและยกย่องเด็กเรียนเก่ง ครูไม่ควรตำหนิเด็กโดยไม่มีหลักฐาน และต้องให้เด็กรู้ว่าตนควรแก้ไขอย่างไร

5. การแข่งขัน การแข่งขันในการเรียน ถ้าเป็นไปในทำนองเป็นมิตรก็เป็นการจูงใจในการเรียนที่ดี อย่างหนึ่ง ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กแข่งขันหลาย ๆ ทางการแข่งขันนักจิตวิทยาแบ่งออกเป็น 3 วิธีคือ

5.1 แข่งขันระหว่างนักเรียนทั้งหมด

5.2 แข่งขันระหว่าง หมู่ต่อหมู่

5.3 แข่งขันกับตนเอง

6. ความช่วยเหลือ

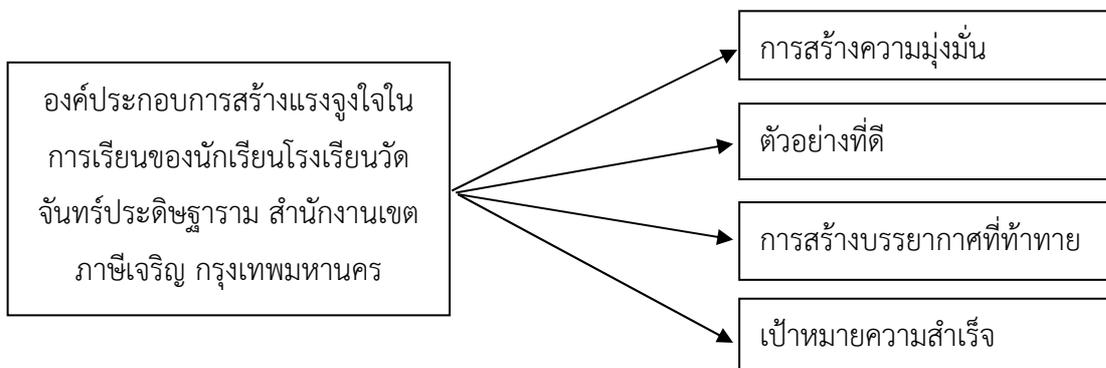
ความช่วยเหลือก็นับเป็นแรงจูงใจในการเรียนที่ตืออย่างหนึ่ง ตามปกติเด็กย่อมมีความต้องการฐานะทางสังคม และความต้องการความรักอยู่แล้วความช่วยเหลือเป็นการสนับสนุนให้เด็กสนองความต้องการทั้งสองอย่างนี้ได้เป็นอย่างดี

7. การรู้จักความก้าวหน้าของตน ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับความสำเร็จ แต่การที่เด็กจะทราบถึงความก้าวหน้าของคนนั้นต้องอาศัยการบอกกล่าวของครู ถ้าเด็กทราบความก้าวหน้าของตนอยู่เสมอ เด็กจะมีกำลังใจที่จะเรียนมากขึ้น

8. การรู้จักวัตถุประสงค์ของการเรียน การทราบวัตถุประสงค์ของการเรียนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จะทำให้เด็กเข้าใจแนวการเรียนได้ดีขึ้น และจะทำให้เด็กมีแรงจูงใจมากขึ้น วัตถุประสงค์ที่เด็กควรทราบมีทั้งจุดประสงค์ในระยะใกล้ และจุดประสงค์ในระยะไกล จุดประสงค์ในระยะใกล้ได้แก่ประโยชน์ปัจจุบันของการเรียนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ส่วนวัตถุประสงค์ในระยะไกล ได้แก่ การเรียนในอนาคตของเด็กเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

องค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การสร้างความมุ่งมั่น องค์ประกอบที่ 2 ตัวอย่างที่ดี องค์ประกอบที่ 3 การสร้างบรรยากาศที่ท้าทาย องค์ประกอบที่ 4 เป้าหมายความสำเร็จ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อให้การวิจัยนี้ดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ประชากร คือ นักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำนวน 1,734 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำนวน 360 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

1. แบบสอบถามความเห็นของนักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับตัวแปรต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจในการเรียน ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับ หลัก/แนวคิด/วัตถุประสงค์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจในการเรียน

1.2 สัมภาษณ์ผู้สอนและทรงคุณวุฒิด้านการสร้างแรงจูงใจ จำนวน 5 ท่าน เกี่ยวกับปัจจัยและตัวแปรองค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจที่นักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ควรมี

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลและออกแบบโครงสร้างของแบบสอบถามองค์ประกอบด้านการสร้างแรงจูงใจของนักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดประเด็นหลัก แจกแจงประเด็นหลัก เป็นประเด็นย่อยๆ ให้มีสัดส่วนที่เหมาะสม กำหนดรูปแบบของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากสุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยมาก และแบบคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบเขียนบรรยาย

1.4 ร่างแบบสอบถาม และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ จัดทำส่วนต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยชื่อแบบสอบถามชี้แจงตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบตอนที่ 2 สารที่ต้องการถาม

1.5 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์แล้วหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) และคัดเลือกคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

1.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร แล้ววิเคราะห์และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามสูตรของครอนบาค

ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำแบบสอบถามไปให้นักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร และรวบรวมข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ คือ การสร้างเมตริกสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการสกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) การหมุนแกนองค์ประกอบแบบอโรทอนอลด้วยวิธีวาริเมกซ์การเลือกค่า Factor loading และการตั้งชื่อองค์ประกอบหลักตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

2. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้หลังจากการเก็บรวบรวมแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยแบ่งออกเป็น

2.1 การวิเคราะห์ในส่วนข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากรในกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยค่าร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 วิเคราะห์องค์ประกอบด้านการสร้างแรงจูงใจที่นักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ใช้สถิติเชิงอนุมาน โดยเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจโดยมีวัตถุประสงค์ในการคิดวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจนี้เพื่อสำรวจหรือค้นหาตัวแปรแฝงที่อยู่ภายใต้ตัวแปรที่สังเกตได้และลดจำนวนตัวแปรการรวมตัวแปรหลายๆ ตัวให้อยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน Exploratory Factor Analysis (EFA) องค์ประกอบที่ได้ถือถือว่าเป็นตัวแปรใหม่ที่สามารถหาค่าข้อมูลขององค์ประกอบที่สร้างขึ้นได้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร มีผลการวิเคราะห์องค์ประกอบหรือการวิเคราะห์ปัจจัยของตัวแปรองค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จากกลุ่มตัวอย่าง 360 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนตัวแปรประมาณ 10 เท่า แสดงว่ามีจำนวนข้อมูลมีมากพอที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (ยુทซ์ ไกรวรรณ, 2551) มีดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD.) ของตัวแปรทั้ง 31 ตัว เรียงลำดับจากมากไปน้อยแสดงในตารางที่ 1 (แสดงเพียง 10 ตัวแปร)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร (แสดงเฉพาะ 10 ตัวแปร เรียงลำดับมากไปน้อย)

ลำดับ	ตัวแปร	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	การสาธิตที่ดี	4.64	0.59	มากที่สุด
2	การอดทนต่อการทำงาน	4.63	0.61	มากที่สุด
3	การให้นักเรียนรู้จักความก้าวหน้าของตน	4.63	0.57	มากที่สุด
4	การทำให้นักเรียนมีการตื่นตัว	4.58	0.60	มากที่สุด
5	ทำให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลง	4.57	0.62	มากที่สุด
6	การยกย่องชมเชย	4.57	0.60	มากที่สุด
7	สร้างเครือข่าย ความสัมพันธ์กันในชั้นเรียน	4.56	0.60	มากที่สุด
8	สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความอบอุ่น	4.55	0.62	มากที่สุด
9	การทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณค่า	4.54	0.64	มากที่สุด
10	มุ่งเน้นการทำภาระกิจงาน	4.53	0.60	มากที่สุด

2. นำข้อมูลจากตัวอย่างมาตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลเบื้องต้น ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Kaiser - Meyer - Olkin; KMO) และค่า Bartlett's Test ดังแสดงในตารางที่ 2 จะเห็นว่าค่า Bartlett's Test มีการแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi - Square = 2404.451 ได้ค่า Significance = .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ H0 แสดงว่าตัวแปรต่างๆ ในแบบสอบถามทั้ง 31 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์ Factor Analysis ได้

ตารางที่ 2 แสดงค่าความเหมาะสมของข้อมูลเบื้องต้น ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Kaiser-Meyer-Olkin; KMO) และค่า Bartlett's Test

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.715
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	2404.451
	df	435
	Sig.	.000

3. เมื่อหาค่าความแปรปรวน (Total Varince Explained) และใช้วิธีการหมุนแบบวาริเม็กซ์ (Varimax) แบบออโรโกนอนอล พบว่าค่า Factor Loading ที่มีค่าไอเกน (Eigen Values) มากกว่า 1.0 และในแต่ละองค์ประกอบจะต้องมีตัวแปร 3 ตัวขึ้นไป (ซัชชัชย แซ่ปึง และคณะ, 2557) โดยองค์ประกอบที่มีจำนวนตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไปมี 4 องค์ประกอบ ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบมีค่าร้อยละความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 58.84 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงค่าความแปรปรวนสะสม ของทั้ง 4 องค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

Com- ponent	Total Variance Explained								
	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	% of	Cumulative		% of	Cumulative	% of	Cumulative		
	Total	Variance	%	Total	Variance	%	Total	Variance	%
1	13.625	45.417	45.417	13.625	45.417	45.417	5.696	18.986	18.986
2	2.547	8.490	53.907	2.547	8.490	53.907	4.954	16.512	35.498
3	1.988	6.628	60.535	1.988	6.628	60.535	3.705	12.349	47.847
4	1.535	5.117	65.653	1.535	5.117	65.653	3.299	10.997	58.844

Extraction Method: Principal Component Analysis.

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 31 ตัวแปร สามารถนำมาสกัดองค์ประกอบได้ 4 องค์ประกอบ ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบมีค่า Eigenvalues มากกว่า 1.00 โดย

องค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวนสะสมมากที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 1 มีค่าความแปรปรวนสะสมอยู่ที่ 18.98 และองค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวนน้อยที่สุดคือ องค์ประกอบที่ 4 มีค่าความแปรปรวนสะสมอยู่ที่ 10.99

ตารางที่ 4 แสดงค่าความแปรปรวนองค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร หลังจากการใช้วิธีการหมุนแบบวาริแมกซ์ (Varimax)

Rotated Component Matrix ^a							
	Component						
	1	2	3	4	5	6	7
x17	0.796	0.146	0.352	0.271		0.103	
x16	0.71	0.304	0.379	0.165	-0.17	0.17	
x15	0.703	0.391		0.186	-0.181	0.175	0.212
x29	0.67	0.202		0.392			
x30	0.66	0.469	0.217	0.212			0.215
x31	0.619	0.343	0.325	0.293			
x24	0.587	0.225	0.472		0.28	-0.13	0.289
x6	0.512	0.496	0.397	0.287	0.126	0.157	
x1	0.16	0.83	0.179				0.136
x2	0.269	0.752			0.233		0.229
x7	0.407	0.67	0.141	0.258		0.248	
x3	0.364	0.625	0.404	0.116			0.122
x9	0.143	0.619	0.235	0.201		0.4	
x8	0.435	0.573	0.212	0.337	-0.158	0.298	-0.124
x26	0.404	0.535	0.161	0.23	0.164	-0.183	0.3
x13		0.494	0.415	-0.106	-0.113	0.379	0.379
x20		0.118	0.792	0.29			0.283
x19	0.33	0.132	0.749	0.352		0.167	
x23	0.328	0.418	0.701				
x27	0.417	0.345	0.518	0.126		-0.104	0.384
x18	0.132	0.226	0.219	0.766	-0.108	0.159	0.153
x28	0.363	0.102		0.72	0.214	-0.101	0.336

Rotated Component Matrix ^a							
	Component						
	1	2	3	4	5	6	7
x21	0.409		0.338	0.682	0.12		-0.109
x25	0.576	0.176		0.578	0.253	-0.166	0.215
x22	0.306	0.384	0.425	0.554	0.117		-0.137
x12				0.104	0.91		
x11	-0.178				0.813		
x10						0.911	0.154
x5	0.491	0.234	0.23		0.48	0.493	
x14		0.223	0.171	0.194	-0.132	0.297	0.787

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 11 iterations.

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสกัดองค์ประกอบได้ 4 องค์ประกอบรวมทั้งหมด 25 ตัวแปร โดยอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรทุกตัวได้ร้อยละ 58.84 โดยแต่ละองค์ประกอบมีตัวแปรต่างๆ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วย 8 ตัวแปร ดังนี้ 1) การสร้างความคาดหวัง 2) การทำให้นักเรียนมีการตื่นตัว 3) การทำให้นักเรียนรู้สึกว่าตนเองมีค่า 4) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน 5) การอดทนต่อการทำงาน 6) การใช้สื่อการสอน 7) การทำทหายความคิดของนักเรียน 8) มุ่งให้นักเรียนมีความพยายาม ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การสร้างความมุ่งมั่น

องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วย 8 ตัวแปร ดังนี้ 1) ให้นักเรียนได้รับข่าวสารดี ๆ 2) การเขียนเป้าหมายที่แน่นอน 3) ทำให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลง 4) สร้างเครือข่าย ความสัมพันธ์กันในชั้นเรียน 5) การยกย่องชมเชย 6) สร้างความสำเร็จในการเรียน 7) การให้ผู้เรียนมีสมาธิในการเรียน 8) การให้นักเรียนรู้จักความก้าวหน้าของตน ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ตัวอย่างที่ดี

องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ดังนี้ 1) มอบหมายให้ผู้เรียนทำงานที่ท้าทายความสามารถ 2) สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความอบอุ่น 3) การสาธิตที่ดี 4) มุ่งเน้นการทําภาระกิจงาน ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การสร้างบรรยากาศที่ท้าทาย

องค์ประกอบที่ 4 ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ดังนี้ 1) การทำให้ชั้นเรียนสนุกสนาน 2) การให้คะแนนที่ชัดเจน 3) ให้ผู้เรียนได้เห็นตัวแบบที่ประสบความสำเร็จ 4) การสะท้อนการประเมินผลให้นักเรียนทราบ 5) การอธิบายงานอย่างชัดเจน ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า เป้าหมายความสำเร็จ

ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 ด้าน บรรยายด้วย 25 ตัวแปร มีค่าความแปรปรวนรวม 58.84 คือ 1) การสร้างความมุ่งมั่น 2) ตัวอย่างที่ดี 3) การสร้างบรรยากาศที่ท้าทาย 4) เป้าหมายความสำเร็จ โดยแต่ละองค์ประกอบอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 18.98, 16.51, 12.34 และ 10.99 ตามลำดับ และพบว่า องค์ประกอบที่ 1 (การสร้างความมุ่งมั่น) มีร้อยละความแปรปรวนมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ที่องค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ได้องค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การสร้างความมุ่งมั่น สามารถอธิบายได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนเมื่อครูสามารถทำให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่า สร้างความคาดหวัง ทำให้นักเรียนมีการตื่นตัว โดยการท้าทายความคิดของนักเรียน มุ่งให้นักเรียนมีความพยายาม ให้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีความอดทนต่อการทำงาน และครูเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม ส่งผลให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเกิดความยอมรับนับถือตนเอง การสร้างความมุ่งมั่นเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมุ่งมั่น ตั้งใจ และจดจ่อกับความพยายามในการเรียนรู้ การทำความเข้าใจ การฝึกฝนทักษะความรู้ เพื่อให้สิ่งที่เรียนรู้บรรลุผล เช่น แบบฝึกหัด งานที่ได้รับมอบหมาย หรือเกรด เป็นต้น รวมทั้งผู้เรียนได้ประโยชน์จากการเรียนที่นักเรียนกำลังเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ในด้านอื่นๆ ได้อีก

องค์ประกอบที่ 2 ตัวอย่างที่ดี สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อนักเรียนมีเป้าหมายที่แน่นอน ต้องการสร้างความสำเร็จในการเรียน ทำให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงในการเรียน มีผลการเรียนที่ดีขึ้น ครูส่งเสริมด้านการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนได้รับข่าวสารดีๆ สร้างเครือข่าย ความสัมพันธ์กันในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียน รู้จักความก้าวหน้าของตน และมีการยกย่องชมเชย เมื่อผู้เรียนประสบความสำเร็จในด้านการเรียน ทำให้สามารถเป็นแบบอย่างหรือตัวอย่างที่ดีกับนักเรียนคนอื่นได้ รวมถึงสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียน และเสริมสร้างให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมตามแบบอย่าง เมื่อผู้เรียนมีโอกาสได้คิด ได้ตัดสินใจเลือกตัวอย่างที่ดี สิ่งที่มีความหมาย และมีคุณค่า รวมถึงโอกาสที่จะทำผิด เช่นนี้แล้ว จะส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจโดยไม่รู้สึกรังเกียจจนเกินไป

องค์ประกอบที่ 3 การสร้างบรรยากาศที่ท้าทาย สามารถอธิบายได้ว่า การสร้างบรรยากาศที่ท้าทาย เป็นบรรยากาศที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำงานที่ท้าทายความสามารถ มีการสาธิตที่ดี มุ่งเน้นการทำภาระกิจงาน กระตุ้นให้กำลังใจนักเรียน สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความอบอุ่น เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนและการทำกิจกรรมในชั้นเรียน นักเรียนจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและพยายามทำงานให้สำเร็จ และเป็นบรรยากาศที่ครูทำให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นบุคคลสำคัญ มี

คุณค่า และสามารถเรียนรู้ อันส่งผลให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองในมุ่งเน้นการทำภาระกิจงาน และประสบความสำเร็จได้

องค์ประกอบที่ 4 เป้าหมายความสำเร็จ สามารถอธิบายได้ว่า การที่บุคคลสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายจนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ การที่ผู้เรียนมีเป้าหมายความสำเร็จ ได้รับความรู้และทักษะเพิ่มขึ้นจากการเรียน ก็เป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียน เรียนดีขึ้นกว่าเดิม อย่างไรก็ตามสิ่งที่ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย นั่นคือ ครูต้องจัดการสอนให้สอดคล้องกับระดับความสามารถของนักเรียนทุกคน มีการอธิบายงานอย่างชัดเจน การให้คะแนนที่ชัดเจน การทำให้ชั้นเรียนสนุกสนาน รวมถึงการสะท้อนการประเมินผลให้นักเรียนทราบ ให้ผู้เรียนได้เห็นตัวแบบที่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนประสบความสำเร็จตามระดับของตน ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงาน หรือกิจกรรมที่ทำ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ผู้สอนจึงควรพูดถึงสิ่งที่ผู้เรียนประสบความสำเร็จให้มากกว่าการพูดถึงความล้มเหลว เพราะการที่คนเราคำนึงถึงแต่สิ่งที่ล้มเหลวจะมีผลทำให้ความคาดหวังต่ำ ซึ่งไม่ส่งเสริมให้การเรียนรู้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้ มีดังนี้

ผู้วิจัยสามารถนำผลการวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร มาเป็นข้อมูลเบื้องต้น ประกอบการพิจารณาเพื่อวางแผนทางช่วยส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการเรียน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นเชิงปริมาณที่มีลักษณะเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำเป็นวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น
2. ผู้วิจัยแนะนำให้ศึกษาองค์ประกอบด้านอื่นๆ ของนักเรียน เพื่อใช้ผลการวิจัยมาสร้างประโยชน์ให้แก่นักเรียนกลุ่มอื่นๆ มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เขียน วันทนีตระกูล. (2553). **แรงจูงใจมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนอย่างไร**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา.
- ซัชชัย แซ่ปึง พิทักษ์ นิลนพคุณ และอุษา คงทอง. (2557). การวิเคราะห์องค์ประกอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**. 8(2), 1-11.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). **โมเดลลิสรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยุทธ ไถยวรรณ. (2551). **วิเคราะห์ข้อมูลวิจัย Step by Step SPSS 4**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2544). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

Mary Ann Coughlin and William Knight. (2007). **Structural Equation Modeling for Institutional Researchers: Applications using SPSS and AMOS**. [Online]. Retrieved on December, 24, 2020. Accessible. <http://web.stanford.edu/group/ssds/weblog/archives/2007/04/>

การศึกษาความเชื่อมั่นในการให้บริการตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาล
เมืองบางบัวทอง ของประชาชนผู้มารับบริการ
Study of confidence in providing services according to good
governance of Bang Bua Thong Municipality of the people who
receive the service

ณภัทร ศิลปมา

Napath Sillapama

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ โทร 085-6033497

Branch: Public Administration Faculty of Political Science Tell. 085-6033497

e-mail: napath_sillapama@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้รับบริการที่มีต่อการปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี (2) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อมั่นของผู้รับบริการที่มีต่อการปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้รับบริการของเทศบาลเมืองบางบัวทอง จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความสะดวก (Convenience sampling) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า (1) ลักษณะส่วนบุคคลทั่วไปของผู้รับบริการของเทศบาลเมืองบางบัวทอง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 21 – 39 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และมีอาชีพรับจ้าง (2) พบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อมั่นของผู้รับบริการที่มีต่อการปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85, S.D. = .637$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การยึดหลักความโปร่งใส ซื่อสัตย์และสุจริต ไม่เรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ไม่ควรได้ คำนึงถึงความถูกต้องเป็นหลักไม่ยึดพวกพ้อง ไม่มีพฤติกรรมที่น่าสงสัย ส่อไปในทางทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ให้บริการด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความเชื่อมั่น, หลักธรรมาภิบาล, การให้บริการ

Abstract

The objectives of this research were (1) to study general information of service recipients towards the performance of government services according to good

governance of Bang Bua Thong Municipality. (2) to study the level of opinions about the confidence of service recipients towards the performance of government services according to the good governance of Bang Bua Thong Municipality. Nonthaburi Province It is a quantitative research. The sample group was 400 service recipients of Bang Bua Thong Municipality. by using questionnaires as a tool to collect data The statistics used in the analysis were percentage, mean, standard deviation.

The results of the research found that (1) general personal characteristics of service recipients of Bang Bua Thong Municipality found that the respondents Most of them were female, aged 21-39 years, with education below a bachelor's degree. (2) It was found that the level of opinions about the service recipient's confidence in the performance of government services in accordance with the principles of good governance Overall, it was at a high level ($\bar{X} = 3.85$,SD = .637). upholding transparency honest and honest Do not demand bribes or any other benefits that should not be obtained. Considering correctness as the main, not relying on peers No suspicious behavior suggesting fraud or misconduct. Provide services with equality without discrimination, respectively.

Keywords: confidence, good governance, service

บทนำ

การปกครองระดับเทศบาล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นลักษณะการปกครองชั้นพื้นฐานของประเทศ ประชาชนอยู่ภายใต้เขตการปกครองในรูปแบบเทศบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปัจจุบันมีเทศบาลทั้งหมดจำนวน 7,850 แห่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้มีบทบาทสำคัญในการปกครอง เทศบาล ถือว่าอยู่ในระบบประชาธิปไตยโดยยึดหลักการกระจายอำนาจซึ่งวิถีทางประชาธิปไตยมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือประชาชน ทั้งในด้าน การประกอบอาชีพ ความเป็นอยู่ และความสงบสุขต่างๆ ภายในเทศบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทภารกิจในด้านการพัฒนาท้องถิ่น

การกระจายอำนาจถือเป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการเพิ่มศักยภาพให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเทศบาลเป็นหนึ่งในหน่วยงานที่อยู่ในหน่วยงานของการปกครองที่เรียกว่าหน่วยงานส่วนท้องถิ่น เทศบาลนับว่าเป็นท้องถิ่นที่มีขีดความสามารถจัดบริการสาธารณะตามภารกิจต่างๆ องค์กรบริหารส่วนเทศบาลเพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการสาธารณะเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ขององค์กรท้องถิ่นอย่างแท้จริงตามหลักการกระจายอำนาจธรรมาภิบาล (Good Governance) คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการการควบคุมดูแล กิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดีซึ่ง

สามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานนี้ มีความหมายอย่างกว้าง กล่าวคือ หากได้มีความหมายเพียงหลักธรรมทางศาสนาเท่านั้น แต่รวมถึง ศิลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งวิญญูชนพึงมีและพึงประพฤติปฏิบัติ อาทิ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ การปราศจากการแทรกแซงจากองค์กรภายนอก เป็นต้น ธรรมมาภิบาล เป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ด้วยเหตุ เพราะ ช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ อาทิ พนักงานต่างทำงาน อย่างซื่อสัตย์สุจริตและขยันหมั่นเพียร ทำให้ผลประกอบการขององค์กรธุรกิจนั้นขยายตัว นอกจากนี้ แล้วยังทำให้บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ศรัทธาและเชื่อมั่นในองค์กรนั้น ๆ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น องค์กรที่โปร่งใส ย่อมได้รับความไว้วางใจในการร่วมทำธุรกิจ รัฐบาลที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนและประชาชน ตลอดจนส่งผลดีต่อเสถียรภาพของรัฐบาลและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ เป็นต้น (<http://th.wikipedia.org>) สำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดไว้โดยได้เสนอเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่า หลักธรรมมาภิบาลนั้น ประกอบด้วย 6 หลักการคือ 1. หลักคุณธรรม 2. หลักนิติธรรม 3. หลักความโปร่งใส 4. หลักความมีส่วนร่วม 5. หลักความรับผิดชอบ 6. หลักความคุ้มค่า แต่จะเป็นหลักการใดก็ตาม ก็จะเห็นว่าหลักการทั้งหลายล้วนมีจุดมุ่งหมายที่จะรักษา “ความสมดุล” ในมิติต่างๆ ไปได้ เช่น หลักคุณธรรมก็คือการรักษาสมดุลระหว่างตนเองกับผู้อื่น คือไม่ เบียดเบียน ผู้อื่นหรือตัวเองจนเดือดร้อน ซึ่งการที่มีความโปร่งใส เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ตรวจสอบ ก็เพื่อมุ่งให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เห็นถึงความสมดุลดังกล่าวว่าอยู่ในวิสัยที่ยอมรับได้ส่วน หลักความรับผิดชอบ ก็ต้องสมดุลกับเสรีภาพที่เป็นสิ่งสำคัญของทุกคน และหลักความคุ้มค่า ก็ต้อง สมดุลกับหลักอื่นๆ เช่น บางครั้งองค์กรอาจมุ่งความคุ้มค่าจนละเลยเรื่องความเป็นธรรมหรือโปร่งใส หรือบางครั้งที่หน่วยงานโปร่งใสมากจนคู่แข่งชั้นล่างรู้ความลับที่สำคัญในการประกอบกิจการ ความ สมดุล หรือ ธรรม จึงเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของธรรมมาภิบาล

หน่วยงานที่รับผิดชอบต่อคุณภาพชีวิตของพี่น้องประชาชนที่ทั้งคนพื้นที่และประชากรแฝง ในการให้บริการประชาชนจึงเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาและคำนึงถึงเป็นส่วนแรกในการให้บริการต้องยึดหลักการ และสร้างความเชื่อมั่นในการให้ไปไปตามหลักธรรมมาภิบาล ในกระบวนการทำงาน ดังนั้น หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดชิดประชาชนมากที่สุด จึงควรมีค่าความเชื่อมั่นตามหลักการดังกล่าวสูงกว่า จึงจะเป็นตัวอย่างที่ดีให้เกิดขึ้นเชิงประจักษ์ต่อสายตาและความรู้สึกประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศและเงินภาษีจึงเป็นที่มาของงานวิจัยครั้งนี้ คือ การศึกษาความเชื่อมั่นในการให้บริการตามหลักธรรมมาภิบาล ของเทศบาลเมืองบางบัวทอง ของประชาชนผู้มารับบริการเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการของเทศบาลเมืองบางบัวทองต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้รับบริการที่มีต่อการปฏิบัติราชการตามหลักธรรมมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อมั่นของผู้รับบริการที่มีต่อการปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

สมาน บูชารัตนชัย (2551, หน้า 19) กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล (Good Governance) ไม่ได้เป็นสิ่งใหม่ แต่ได้รับการกล่าวถึงมานานแล้วพร้อม ๆ กับความเจริญของมนุษยชาติ โดยเฉพาะในประเทศทางแถบตะวันตก แต่ทว่าสำหรับประเทศในแถบเอเชียตะวันออกและตะวันออกเฉียงใต้มีการกล่าวถึงแนวคิดนี้เมื่อไม่นานมานี้ โดย “ธรรมาภิบาล” เป็นทั้งแนวความคิด หลักการพื้นฐานและวิธีการปฏิบัติงานหรือการบริหารงาน เช่นที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้ทัศนะไว้ว่า “ธรรมาภิบาล” นั้น เป็นเรื่องของหลักการบริหารงานแนวใหม่ที่มุ่งเน้นหลักการ อันมิใช่หลักการที่เป็นระบบเชิงทฤษฎีการบริหารงาน หากแต่เป็นหลักการทำงานสำหรับองค์กร ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม โดยองค์กรเหล่านี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นกรอบ กติกา และแนวทางในการบริหารจัดการภายใต้ความคาดหวังจะก่อให้เกิดผลท้ายสุดให้องค์กร สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ความเป็นธรรม ความสุจริตโปร่งใส ความคุ้มค่าเงิน และอื่น ๆ อันเชื่อว่าจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำไปสู่สภาพแห่งการพัฒนาของ องค์กรและสังคม ประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน

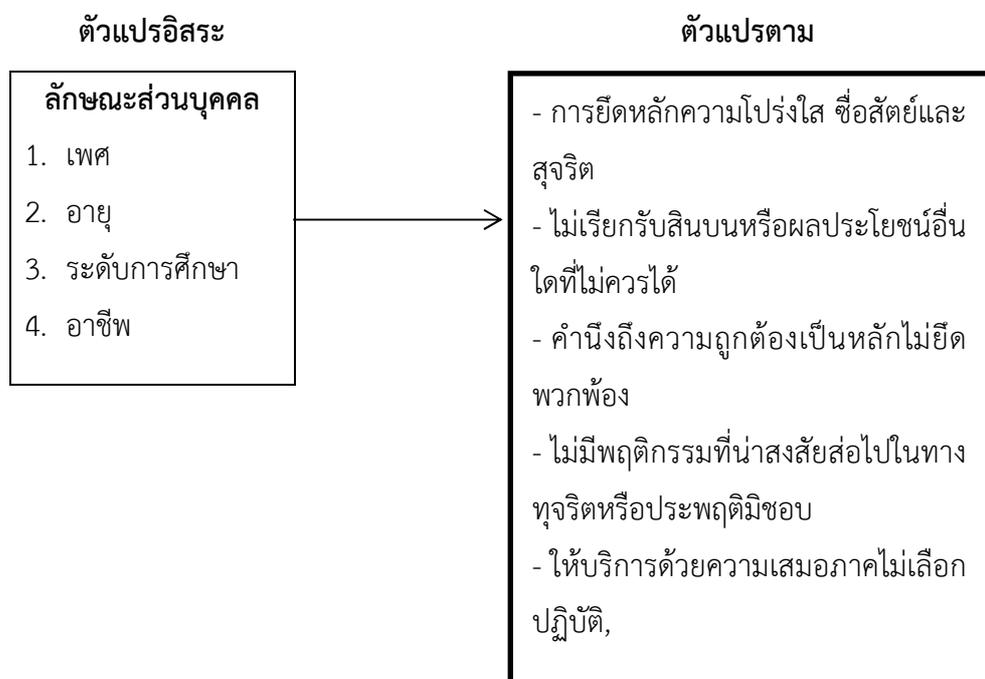
อนุชา โมกขเวส (2547 อ้างถึงใน สมใจ วิริยพงศ์รัตน์, 2550, หน้า 29) กล่าวว่า วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองตามต้องการของประชาชน ดังนี้

1. ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรลดระยะเวลาในการพิจารณา สั่งการ การอนุญาต การอนุมัติหรือการปฏิบัติราชการที่มีผลโดยตรงต่อประชาชนให้เกิดความสะดวก
2. กระจายอำนาจในการตัดสินใจ การมอบอำนาจให้กับผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่ ความรับผิดชอบโดยตรง เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน
3. จัดตั้งศูนย์บริการร่วม ซึ่งเป็นศูนย์บริการประชาชนในการติดต่อสอบถามข้อมูล ยื่นคำขอ อนุมัติ ขออนุญาตในเรื่องที่เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภารกิจ ของหน่วยงานภายนอกที่ต่อเนื่องจากภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การขออนุญาต ใช้น้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์
4. การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดเวลาแล้วเสร็จของกระบวนการงาน เพื่ออำนวยความสะดวก แก่ประชาชนให้ได้รับบริการโดยเร็ว รวมทั้งจัดให้มีช่องทางการติดต่อ สื่อสารเพื่อที่จะตรวจสอบ ความต้องการของประชาชน รับรู้ปัญหาและแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา Good Governance หรือระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีนั้นได้มีการกล่าวถึงอยู่บ้างในช่วงก่อนการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 แต่ยังไม่แพร่หลายมากนัก เมื่อประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจและการเงิน บุคคลฝ่ายต่าง ๆ จึงได้หันมาให้ความสนใจและตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในฐานะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบูรณะสังคมและประเทศ เพื่อพลิกฟื้นภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจ สังคมและ การเมืองของประเทศ และสามารถรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างทันสถานการณ์ จึงได้มีการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและ สังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ขึ้น เพื่อให้เป็นกรอบปฏิบัติของส่วนราชการต่าง ๆ ในทุกระดับ โดยยึด หลักการพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่

1. หลักนิติธรรม (The Rule of Law)
2. หลักคุณธรรม (Morality)
3. หลักความโปร่งใส (Accountability)
4. หลักการมีส่วนร่วม (Participation)
5. หลักความรับผิดชอบ (Responsibility)
6. หลักความคุ้มค่า (Cost-effectiveness or Economy)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้รับบริการของเทศบาลเมืองบางบัวทอง ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ซึ่งได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน สำหรับการเก็บกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความสะดวก (Convenience sampling) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้เพื่อเก็บรวบรวม ตั้งแต่งเดือน สิงหาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2564 โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 2 ตอน ดังนี้

- 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ
2. ระดับความเชื่อมั่นของผู้รับบริการที่มีต่อการปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ การยึดหลักความโปร่งใส ซื่อสัตย์และสุจริต ไม่เรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ไม่ควรได้ คำนึงถึงความถูกต้องเป็นหลักไม่ยึดพวกพ้อง ไม่มีพฤติกรรมที่น่าสงสัยส่อไปในทางทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ให้บริการด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ,
3. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ลักษณะส่วนบุคคลทั่วไปของผู้รับบริการของเทศบาลเมืองบางบัวทอง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 52.75 มีอายุ 21 – 39 ปี จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 59.75 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 62.00 และมีอาชีพรับจ้าง จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.75
2. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความเชื่อมั่นของผู้รับบริการที่มีต่อการปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 1 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อมั่นของผู้รับบริการที่มีต่อการปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

การพัฒนาศักยภาพทักษะการชาย	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิด
การยึดหลักความโปร่งใส ซื่อสัตย์และสุจริต	4.15	.621	มาก
ไม่เรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ไม่ควรได้	3.98	.592	มาก
คำนึงถึงความถูกต้องเป็นหลักไม่ยึดพวกพ้อง	3.90	.760	มาก
ไม่มีพฤติกรรมที่น่าสงสัยส่อไปในทางทุจริตหรือประพฤติมิชอบ	3.71	.569	มาก
ให้บริการด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ	3.55	.646	มาก
รวม	3.85	.637	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อมั่นของผู้รับบริการที่มีต่อการปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = .637) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การยึดหลักความโปร่งใส ซื่อสัตย์และสุจริต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .621) รองลงมาคือไม่เรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ไม่ควรได้ ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = .592) รองลงมาคือคำนึงถึงความถูกต้องเป็นหลักไม่ยึดพวกพ้อง ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = .760) รองลงมาคือไม่มีพฤติกรรมที่น่าสงสัยส่อไปในทางทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = .569) รองลงมาคือให้บริการด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = .646) เป็นลำดับสุดท้าย

อภิปรายผล

ผู้รับบริการของเทศบาลเมืองบางบัวทอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อมั่นของผู้รับบริการที่มีต่อการปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = .637) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การยึดหลักความโปร่งใส ซื่อสัตย์และสุจริต ไม่เรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ไม่ควรได้ คำนึงถึงความถูกต้องเป็นหลักไม่ยึดพวกพ้อง ไม่มีพฤติกรรมที่น่าสงสัยส่อไปในทางทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ให้บริการด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ เป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งถือได้ว่าประชาชนที่เข้ารับบริการมีความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาล สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิสา ใจภักดี (2559) การบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลตุ๊กตุ๋ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดสุพรรณบุรี ตามการรับรู้ของประชาชน .การบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลตุ๊กตุ๋ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดสุพรรณบุรี ตามการรับรู้ของประชาชน ในภาพรวม อยู่ในระดับ มากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับของการรับรู้สูง

ที่สุด ได้แก่ หลักคุณธรรม รองลงมา หลักนิติธรรม หลักความ รับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส

ข้อเสนอแนะ

1. ควบคู่ศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของข้าราชการเทศบาลเมืองบางบัวทอง
2. ควบคู่ศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของข้าราชการเทศบาลเมืองบางบัวทอง

เอกสารอ้างอิง

สมาน บุชรัตน์ชัย. (2551). **ระดับการปฏิบัติในบทบาทและการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว**. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมใจ วิริยพงศ์รัตน์. (2550). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการที่ดีตามหลัก ธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรีจังหวัดชลบุรี**. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

นินสา ใจภักดี. (2559). **การบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลตุ๊กตุ๋ อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี**. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐแนวใหม่. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

<http://th.wikipedia.org>

การศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting ของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย A Need Assessment of Online Teaching and Learning Via Zoom Cloud Meeting of College Students

เพลงไพร์ รัตนวงศ์¹, ฐิตินันท์ ธีรเวชเจริญชัย², วาทีนี บรรจง³,
โชติพัชร์ สมบุญตนนท์⁴ และอิสรา งามจรัสวานิชย์⁵

Plengprai Rattanawong¹, Thitinun Teravecharoenchai², Vatinee Bunjong³,
Chotipat Sombuntanont⁴ and Itsara Ngamjarasvanij⁵

¹สาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครบุรี, โทรศัพท์ 0855539352

¹ Branch Early Childhood Education Department of Education, Tel. 0855539352

²สาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดมหาวิทยาลัยรามคำแหง, โทรศัพท์ 0866061587

² Branch Early Childhood Education Department of Education, Tel. 0866061587

³นักวิชาการอิสระ, โทรศัพท์ 0925858696

³Independent scholar, Tell. 0925858696

⁴นักวิชาการอิสระ, โทรศัพท์ 0877948694

⁴Independent scholar, Tell. 0877948694

⁵ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, โทรศัพท์ 0806939156

⁵Chula Unisearch, Chulalongkorn university, Tel. 0806939156

¹e-mail : plengprai.r@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting 2) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting 3) เพื่อกำหนดแนวทางในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting ตัวอย่างประชากร คือนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting จำนวน 83 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที ด้วยวิธีการเปรียบเทียบรายคู่ (Paired – Sample T-Test) และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting ในสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

2. ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านความพึงพอใจด้านประสิทธิผลในการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านความพึงพอใจต่อระบบ Zoom cloud meeting

3. แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting ด้านประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักศึกษา โดยอาจารย์ผู้สอนควรเน้นให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ และทำงานเป็นกลุ่มย่อย ผ่านการใช้ฟังก์ชันการแบ่งห้องย่อยในแอปพลิเคชัน และด้านความพึงพอใจต่อระบบ Zoom cloud meeting ได้แก่ การใช้โปรแกรมอื่นร่วมในการติดต่อกับนักศึกษา เพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้กับการเรียนการสอนและเพิ่มช่องทางการติดต่อระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ให้มีความหลากหลายและสะดวกมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, การจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์, นักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

Abstract

The objectives of this research are 1) to conduct a need assessment on conducting an online Zoom Cloud Meeting classroom, 2) to identify the priority needs in conducting an online Zoom Cloud Meeting classroom, 3) to set guideline in facilitating an online Zoom Cloud Meeting classroom. The samples were 83 undergraduate students in Early Childhood Education program, Faculty of Education, Bangkok Thonburi University. The students in sample group were in the first semester of Academic Year 2020 which undertook their classes via Zoom Cloud Meeting platform. The research instruments used for this research were questionnaire and guide questions in focus group. The data was analyzed by the methods of frequency distribution and calculation (percentage, mean, and standard deviation), paired – sample T-test, modified priority needs index technique, and content analysis. The research found;

1. The data from questionnaire regarding the students' satisfaction in the Zoom Cloud Meeting system and its effectiveness in facilitating education shown that the mean between real classroom result and preferable result have significant different at .01

2. The most needed was the satisfaction in the effectiveness of the Zoom Cloud Meeting in facilitating classroom. The second most needed was the satisfaction in the Zoom Cloud Meeting system itself.

3. The guideline in facilitating an online Zoom Cloud Meeting classroom is as follows: for educational effectiveness, conducts activities with student involvement of which teacher focus giving students practice-oriented experience, and has students works in groups via the application Breakout Rooms function; for the satisfaction on using the Zoom Cloud Meeting system, utilizes other programs in

parallel to allow the teacher to communicate with students and make class more interesting, and increases communication methods between students and the teacher to be more varied and convenient such as using LINE application Sticker function to allow students to express their emotion.

Keywords: Need Assessment, Online Teaching and Learning, College Students

บทนำ

โรคโควิด 19 เป็นโรคติดต่อจากไวรัสโคโรนาชนิดที่มีการค้นพบล่าสุด เป็นโรคอุบัติใหม่ที่มีการแพร่ระบาดครั้งแรกที่เมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน ในช่วงปลายปี 2562 จนกระทั่งมีการระบาดไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการแพร่ระบาดสามารถแพร่กระจายได้จากการสัมผัสของน้ำมูก น้ำลาย จากการไอจาม และละอองฝอยเหล่านั้นที่เกาะติดอยู่บนพื้นผิวต่าง ๆ เช่น โต๊ะ ลูกบิดประตู ราวจับ ซึ่งหากผู้ป่วยสัมผัสใกล้ชิดกับผู้อื่น ก็จะสามารถแพร่กระจายไวรัสได้อย่างรวดเร็ว การป้องกันและควบคุมการระบาดที่ดีที่สุด คือ การล้างมือบ่อยๆทุกครั้งเมื่อสัมผัสพื้นผิวต่าง ๆ ใช้เจลแอลกอฮอล์เช็ดมือ รักษาระยะห่างจากบุคคลอื่น ๆ อย่างน้อย 1 เมตร และสวมใส่หน้ากากอนามัย เพื่อลดการแพร่เชื้อและรับเชื้อดังกล่าว

ในประเทศไทย ผู้ป่วยติดเชื้อต้องกักตัวหรือแยกตัวจากบุคคลอื่น ๆ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดเพิ่มขึ้น หรือแม้แต่กลุ่มเสี่ยง เช่น กลุ่มที่เดินทางมาจากต่างประเทศ จะต้องกักตัวอย่างน้อย 14 วัน เพื่อดูอาการ ในช่วงการระบาดของโควิด 19 ช่วงต้นปี 2563 รัฐบาลขอความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กร สถาบันการศึกษา ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ออกมาตรการการ work from home มีการจัดสรรบุคลากรในหน่วยงานให้สลับกับทำงาน ลดความแออัดในที่ทำงานและในการเดินทางโดยขนส่งสาธารณะ จากสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้แอปพลิเคชันในการประชุมออนไลน์ เช่น Zoom Cloud, Microsoft Teams หรือ Cisco Webex ถูกนำมาใช้ในการประชุมออนไลน์ สำหรับผู้ที่ทำงานจากที่ทำงาน และผู้ที่ทำงานจากที่บ้าน ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมไม่ต้องมาเจอกัน

สำหรับในสถาบันการศึกษา ซึ่งเป็นสถานที่รวมของกลุ่มคนจำนวนมาก ในช่วงเปิดเทอม รัฐบาลได้ขอความร่วมมือให้สถาบันการศึกษาทุกระดับชั้น หาแนวทางในการลดความเสี่ยงในการกระจายหรือแพร่เชื้อ ทั้งการสลับจำนวนนักเรียน/นักศึกษา มาโรงเรียนสลับกลุ่มกัน บางสถาบันการศึกษาสามารถสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การเรียนผ่านวิดีโอ หรือการเรียนผ่านออนไลน์ ในส่วนสถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษา การเปิดเรียนในเทอมแรก ส่วนใหญ่สถาบันศึกษามีนโยบายให้นักศึกษา เรียนผ่านช่องทางออนไลน์ในระยะเวลาหนึ่ง และเริ่มมีการผสมผสานการเรียนออนไลน์ (Online) และออนไซต์ (on site)

การเรียนการสอนผ่านทางออนไลน์ อาจารย์แต่ละคนต่างเลือกใช้แพลตฟอร์มหลากหลาย มาก ทั้ง Zoom, Blackboard Collaboration, Line, Webinar หรือ Google Meet ขึ้นอยู่กับลักษณะการเรียนการสอนของแต่ละวิชา ซึ่งส่วนใหญ่คำนึงถึงความสะดวกของผู้เรียนเป็นหลัก

Zoom เป็นแอปพลิเคชันที่มีอัตราการเติบโตสูงมากที่สุด มีผู้ใช้งานเพิ่มขึ้นถึง 828% (ข้อมูลเฉพาะผู้ใช้งานโทรศัพท์ผ่านระบบ DTAC) ซึ่ง Zoom มีข้อดี ที่ทำให้เป็นแอปพลิเคชันที่นิยมอย่างมาก เนื่องจากสามารถใช้งานหรือประชุมร่วมกันได้ โดยไม่ต้องเพิ่มบัญชีรายชื่อเป็นเพื่อนกัน (Add Friend) สามารถรองรับการใช้งานผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์และมือถือ ใช้งานฟรีได้ 40 นาที รองรับผู้ใช้ได้มากถึง 100 คน และสามารถแบ่งปันเนื้อหา (Share Content) ได้หลากหลาย ทั้งแชร์ภาพหน้าจอ (Share Screen) หรือส่งไฟล์งานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นรูปภาพ หน้าเว็บไซต์ และไฟล์เอกสาร

แม้ว่าปัจจุบันประเทศไทยสามารถควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ได้เป็นอย่างดี แต่ประเทศอื่น ๆ ทั่วโลกยังมีการแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการผลิตวัคซีนในเชิงพาณิชย์ยังไม่สำเร็จ โรคโควิด 19 จึงถือเป็นความเสี่ยงสำคัญอย่างหนึ่ง ที่กระทบต่อกระบวนการเรียนการสอนอย่างมาก สถาบันการศึกษาต่าง ๆ และครูอาจารย์ รวมถึงผู้สอน ได้มีความพยายามในการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนในระบบออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อพร้อมรับมือกับความไม่แน่นอนในการเรียนการสอนที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต การเตรียมความพร้อมพร้อมกับกระบวนการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เพื่อจะได้ทราบถึงความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ พร้อมทั้งหาแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting
2. เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting
3. เพื่อกำหนดแนวทางในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting

การทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้โปรแกรม Zoom Cloud Meeting ในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ และการประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อให้ทราบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting เพื่อการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ ซึ่งจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โรคระบาดเช่นในปัจจุบัน

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. การรวบรวมข้อมูล

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

1.1.1 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามผ่าน Google Form เพื่อให้นักศึกษาประเมินความต้องการจำเป็นในการการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting

1.1.2 ตรวจสอบจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา แล้วสรุปจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา รวมทั้งสิ้น 83 ฉบับ

1.1.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาไปตรวจสอบหาความสมบูรณ์ของข้อมูล พบว่ามีความสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้วจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

1.1.4 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการออกแบบประเด็นคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแนวคำถามในการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแนวคำถามในการสัมภาษณ์ ดังนี้

1.2.1 ดำเนินการติดต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสัมภาษณ์ จำนวน 3 ท่าน

1.2.2 ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาแนวทางในการการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting

2. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อนำเสนอแนวทางส่งเสริมครูในการจัดการเรียนนอกห้องเรียนสำหรับเด็กวัยอนุบาล ดำเนินการดังนี้

2.1 การวิเคราะห์แบบสอบถาม ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นเพื่อนำเสนอแนวทางการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting วิเคราะห์โดยหาค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting ในสภาพที่เป็นจริง และค่าเฉลี่ยการปฏิบัติในการการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting ในภาพที่ควรจะเป็น และเปรียบเทียบ โดยการทดสอบค่าที (t-test) ด้วยวิธีการเปรียบเทียบรายคู่ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2.2 การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting โดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) โดยดัชนี $PNI_{Modified}$ ที่มีค่า 0.3 ขึ้นไป ถือเป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วน แล้วนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยเรียงดัชนี

จากมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่ามากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อยกว่า และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2.3 การวิเคราะห์แนวทางการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meetingจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตรมหาวิทาลัยกรุงเทพมหานคร แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างประชากร คือนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตรมหาวิทาลัยกรุงเทพมหานคร จำนวน 83 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นเพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 100 ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 49.40 ใช้ Smart phone เป็นอุปกรณ์ในการเข้าระบบ Zoom cloud meeting คิดเป็นร้อยละ 83.13 ใช้งานเฉลี่ย 2 - 5 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 44.58 และมีประสบการณ์ในการใช้ระบบ Zoom cloud meeting น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 78.31

ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นเพื่อนำเสนอแนวทางการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของนักศึกษาในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud meeting จำแนกตามสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

การจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud meeting	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรเป็น			t-test
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	
1. ด้านระบบ Zoom cloud meeting	3.80	.30	สูง	4.80	.31	สูงมาก	42.27*
2. ด้านประสิทธิผลในการเรียนการสอน	3.73	.41	สูง	4.79	.36	สูงมาก	47.03*

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting จำแนกตามสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรเป็น และผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น มีดังนี้

1) ด้านระบบ Zoom cloud meeting พบว่า ค่าเฉลี่ยการจัดการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting จำแนกตามสภาพที่เป็นจริง อยู่ในระดับสูง และสภาพที่ควรเป็น อยู่ในระดับสูงมาก การทดสอบค่าที่ พบว่า ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติของความพึงพอใจต่อระบบ Zoom cloud meeting จำแนกตามสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นในทุกประเด็นย่อย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า มีความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting ทุกประเด็นย่อย

2) ด้านประสิทธิผลในการเรียนการสอน พบว่า ค่าเฉลี่ยการจัดการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting จำแนกตามสภาพที่เป็นจริง อยู่ในระดับสูง และสภาพที่ควรเป็น อยู่ในระดับสูงมาก การทดสอบค่าที่ พบว่า ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติของความพึงพอใจด้านประสิทธิผลในการเรียนการสอนจำแนกตามสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นในทุกประเด็นย่อย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า มีความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting ทุกประเด็นย่อย

ตอนที่ 3 การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting

ตารางที่ 2 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting

การปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting	สภาพที่เป็นจริง (D)	สภาพที่ควรจะเป็น (I)	ความต้องการจำเป็น		
			(I - D)	$PNI_{Modified} = (I - D) / D$	ลำดับ
1. ความพึงพอใจต่อระบบ Zoom cloud meeting	3.80	4.80	1.00	0.26	(2)
2. ความพึงพอใจด้านประสิทธิผลในการเรียนการสอน	3.73	4.79	1.06	0.28	(1)

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษามีความต้องการจำเป็นในการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting ทุกด้าน โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.26 - 0.28 เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting ทั้ง 2 ด้าน พบว่า ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านความพึงพอใจด้านประสิทธิผลในการเรียนการสอน ($PNI_{Modified} = 0.28$) รองลงมาคือ ด้านความพึงพอใจต่อระบบ Zoom Cloud Meeting ($PNI_{Modified} = 0.26$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting

จากการประเมินความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 ในด้านการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบ Zoom cloud meeting

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่นักศึกษาผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting สามารถทำได้ดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักศึกษา โดยอาจารย์ผู้สอนควรเน้นให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ และทำงานเป็นกลุ่มย่อย ผ่านการใช้ฟังก์ชันการแบ่งห้องย่อยในแอปพลิเคชัน
2. การใช้นวัตกรรมและสื่ออื่น ๆ ประกอบการสอนนอกเหนือจากการบรรยายในระบบ Zoom Cloud Meeting เช่น การเปิดวิดีโอคลิป
3. การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาเมื่อจัดการเรียนการสอนไปแล้วระยะหนึ่ง เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงรูปแบบการสอนให้มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักศึกษา

ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 ด้านระบบ Zoom cloud meeting

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่นักศึกษาผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting สามารถทำได้ดังต่อไปนี้

1. การใช้โปรแกรมอื่นร่วมในการติดต่อกับนักศึกษา เพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้กับการเรียนการสอน และเพิ่มช่องทางการติดต่อระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ให้มีความหลากหลายและสะดวกมากยิ่งขึ้น เช่น การใช้แอปพลิเคชันไลน์ เนื่องจากแอปพลิเคชันไลน์มีฟังก์ชัน Sticker ซึ่งสามารถแสดงอารมณ์ ความรู้สึกของผู้สื่อสารได้
2. การอบรมการใช้งานระบบ Zoom cloud meeting ให้กับนักศึกษาก่อนเริ่มจัดการเรียนการสอน เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษา หรือการจัดให้มีวีดีโอบันทึกวิธีการใช้ระบบ Zoom cloud meeting ที่นักศึกษาสามารถเปิดดูด้วยตนเองได้ เมื่อไม่เข้าใจหรือต้องการความช่วยเหลือในงานใช้งาน
3. การกระตุ้นให้นักศึกษาใช้ประโยชน์จากระบบ Zoom cloud meeting อย่างเต็มที่ เช่น การใช้ระบบการแบ่งห้องย่อยเมื่อต้องการทำงานกลุ่ม หรือกระตุ้นให้นักศึกษามีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น ผ่านระบบ ซึ่งสามารถทำได้ทั้งการพิมพ์และเขียนแสดงความคิดเห็น เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาสนใจการเรียนผ่านระบบ Zoom cloud meeting มากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยในด้านการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting และแนวทางการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

1. ด้านประสิทธิภาพการสอน จากการสำรวจ พบว่า ค่าเฉลี่ยตามสภาพที่เป็นจริง อยู่ในระดับสูงทุกข้อ และสภาพที่ควรเป็น อยู่ในระดับสูงมากทุกข้อ และการจัดลำดับความต้องการจำเป็น

ด้านประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ซึ่งเป็นความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 โดยพบว่า การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบ Zoom cloud meeting ช่วยให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น และการเรียนการสอนผ่านแอปพลิเคชัน Zoom cloud meeting สามารถสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักศึกษาได้ (อันดับที่ 1) และการนำเสนอผลงานของตนเองผ่านระบบ Zoom cloud meeting ได้ และนักศึกษามีความรู้สึกเหมือนได้เรียนจริงภายในห้องเรียน (อันดับที่ 2) เป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากการเข้าถึงโครงข่ายอินเทอร์เน็ตที่สัญญาณไม่สม่ำเสมอ รวมถึงการเรียนการสอนผ่านระบบ Zoom cloud meeting เป็นปีแรก ทำให้ผู้เรียนประสบปัญหา เช่น เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ปัญหาเรื่องโปรแกรมที่ใช้พื้นที่ในหน่วยความจำของมือถือ หรือ notenook มาก เครื่องมือ/อุปกรณ์ในการเข้าใช้งานไม่รวดเร็วเพียงพอต่อการใช้เป็นระยะเวลานาน (ให้สัมภาษณ์โดยปิยณัฐ สร้อยคำ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เรื่องเสียงสะท้อนเรียนออนไลน์, 2563)

นอกจากนี้การสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักศึกษาซึ่งเป็นบทบาทในการสอนของผู้สอนที่ต้องการปรับตัวเช่นกัน ผู้สอนต้องสรรหาบทเรียน คลิป เอกสาร อุปกรณ์ หรือกระบวนการต่างๆ ให้สอดคล้อง เหมาะสม และมีความน่าสนใจกับวิชาที่สอน (จักรกฤษณ์ โปตาพล, 2563) ศาสตราจารย์ ดร. พิริยะ ผลพิรุฬห์ ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้ให้เหตุผลเพิ่มเติมว่าการเรียนออนไลน์เป็นเรื่องของความพร้อมของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนมีทักษะการใช้งาน และความมีวินัยในการเรียนแตกต่างกันซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจบทเรียนได้ตลอดการเรียนได้ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบ Zoom ของผู้สอนจำเป็นต้องมีความสามารถในการใช้งานของระบบเพื่อส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจต่อบทเรียนง่ายมากขึ้น หรือสร้างประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้เรียนตามผลการวิจัยของ Sayem และ คณะ (2017) ศึกษาการใช้เทคโนโลยี Zoom และ วิดีโอการสอนอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมและการเรียนระยะไกลของนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัย CQ University Australia the School of Engineering and Technology พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการนำเทคโนโลยี Zoom เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน เนื่องจากผู้สอนสามารถใช้เครื่องมือของ Zoom ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับกระบวนการเรียนรู้ (interactive Learning) มากขึ้น ส่งผลให้นักศึกษามีความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้นจากรูปแบบการใช้งานต่างๆของระบบ ซึ่ง Zoom สามารถสร้างประสบการณ์ที่ดีต่อการเรียนรู้แก่นักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ได้

2. ด้านระบบ Zoom cloud meeting จากการสำรวจ พบว่า ค่าเฉลี่ยตามสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับสูงทุกข้อ และสภาพที่ควรเป็น อยู่ในระดับสูงมากทุกข้อ ซึ่งมีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 ด้านระบบ Zoom cloud meeting โดยพบว่า ความจำเป็นเร่งด่วนคือการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่น่าสนใจ และการกระตุ้นให้สนใจเรียนมากขึ้น (อันดับที่ 1) และระบบ Zoom cloud meeting สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนักศึกษาคิดว่าระบบ Zoom cloud meeting มีตัวเลือกการใช้งานที่ครอบคลุมการใช้งานด้านการเรียนการสอน (อันดับที่ 2) ซึ่งฟังก์ชันการใช้งานของ Zoom cloud meeting ที่ใช้สำหรับการมีส่วนร่วมและสร้างบรรยากาศในการเรียน เช่น Share

Screen คือการเตรียมสไลด์หรือกระดาษสำหรับนำเสนอผู้เรียนหรือผู้ประชุม Chat คือการสนทนากับผู้เรียนหรือผู้ประชุมซึ่งเป็นกลุ่มหรือคนเดียวก็ได้ Reaction คือการมีส่วนร่วมต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศของการสอนหรือประชุม เช่น การปรบมือ, การกด Like ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถมีส่วนร่วมและสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ร่วมกันได้ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ได้มีการสำรวจข้อมูลการจัดการเรียนการสอนในช่วงโควิด 19 พบว่า นักเรียน/ครู/ผู้ปกครองไม่มีความคุ้นเคยในการใช้ระบบ ผู้สอนต้องการแนวทางหรือการฝึกอบรมการใช้โปรแกรมต่าง ๆ รวมถึงเทคนิคการสอนออนไลน์เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเรียนมากขึ้น (ให้สัมภาษณ์โดย ศ.ดร. ชูกิจ ลิ้มปิงานงค์ ผู้อำนวยการ สสวท., 2563)

ทั้งนี้บทบาทของผู้สอน คือ ผู้สอนต้องมีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามหลักสูตร ผู้สอนต้องจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในทางกายภาพ เช่น ลักษณะขนาดห้องเรียน อุปกรณ์การเรียน และสื่อการสอน และบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในทางจิตวิทยา ได้แก่ บรรยากาศที่อบอุ่น บรรยากาศที่เป็นอิสระ บรรยากาศที่ทำหาย บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ บรรยากาศแห่งการควบคุม และบรรยากาศแห่งความสำเร็จ ซึ่งล้วนส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ (พิมพ์พัญ ทองกิ่ง, 2563) ดังนั้นการสอนผ่าน Zoom cloud meeting ผู้สอนจึงควรมีวิธีการสร้างบรรยากาศ หรือการมีส่วนร่วม และกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจมากขึ้นผ่านการใช้งานฟังก์ชันต่างๆ ของระบบ Zoom cloud meeting เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ฟังก์ชันในการนำเสนอหรือซักถาม และหลีกเลี่ยงการบรรยายเพียงอย่างเดียว

3. แนวทางการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting

3.1 ก่อนการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting ควรมีการจัดการอบรมให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนในการใช้งานระบบ Zoom Cloud Meeting เพื่อเตรียมความพร้อม และมีการจัดสื่อแนะนำการใช้งานเพื่อให้นักศึกษาสามารถศึกษาวิธีการใช้งานฟังก์ชันต่างๆ ได้ นอกจากนี้ การเลือกบทเรียนหรือเนื้อหาที่สอดคล้องต่อรูปแบบการใช้ระบบ Zoom Cloud Meeting ยังมีผลต่อจุดประสงค์และประสิทธิภาพของการเรียนรู้ที่ผู้สอนต้องการ สำหรับระบบ Zoom Cloud Meeting มีความสอดคล้องกับการเรียนรูปแบบของการเสวนา การนำเสนอผลงาน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนและผู้สอน

3.2 ระหว่างการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting ความสามารถในการใช้งาน ระบบ Zoom Cloud Meeting ของผู้สอนมีส่วนส่งเสริมในการสร้างบรรยากาศการเรียนให้เกิดการมีส่วนร่วมและสร้างความน่าสนใจแก่ผู้เรียน เนื่องจาก ระบบ Zoom Cloud Meeting มีฟังก์ชันหลากหลายซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น Manage Participants หรือ การบริหารจัดการผู้เข้าร่วม ซึ่งผู้สอนสามารถใช้คำสั่งจัดย้ายผู้เข้าร่วมรอใน Waiting room ได้ระหว่างการสอน หรือ Share Screen ในการอนุญาตให้ผู้เข้าร่วมมีสิทธิในการแชร์สไลด์ของตัวเองโดยการปรับค่าที่ Advanced Sharing Options เนื่องจากบางครั้งที่ผู้สอนไม่ทราบรายละเอียดของการปรับแต่งค่าการใช้งาน ส่งผลให้ระหว่างการเรียนการสอนเกิดการติดขัดและ

ไม่สามารถควบคุมเวลาให้เป็นไปตามแผนการสอนได้ นอกจากนี้ การใช้ Breakout rooms สามารถสร้างกิจกรรมเสมือนจริงในห้องเรียนสำหรับการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อให้การสอนบรรลุตามเป้าหมาย และสร้างบรรยากาศในการเรียนที่หลากหลายและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

3.3 หลังการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting ควรมีการประเมินหรือสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาเป็นระยะ เพื่อสามารถประเมินปัญหาอุปสรรคในการเรียนและการใช้ระบบ Zoom Cloud Meeting เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงรูปแบบการสอน สื่อที่ใช้ในการสอน หรือเทคนิควิธีการกระตุ้นความสนใจของนักศึกษาในครั้งต่อไป และมีช่องทางการติดต่อสื่อสารอื่นๆ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถซักถามหรือแลกเปลี่ยนเรื่องการเรียนได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์/ผู้สอน

1.1 ผู้สอนควรศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้จากงานวิจัยเพื่อนำไปเป็นแนวในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud meeting

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

2.1 ผู้บริหารควรนำข้อมูลความต้องการจำเป็นที่เร่งด่วนไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud meeting

2.2 ผู้บริหารควรมีการจัดอบรม ให้ความรู้อาจารย์/ผู้สอน เกี่ยวกับการการใช้ระบบ Zoom Cloud meeting

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะกลุ่มนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ซึ่งในอนาคตหากมีผู้สนใจศึกษาเพิ่มเติมสามารถศึกษาในกลุ่มนักศึกษา สาขาวิชาอื่น คณะอื่น หรือมหาวิทยาลัยอื่นได้เช่นกัน

2. งานวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting ซึ่งในอนาคตหากมีผู้สนใจศึกษาเพิ่มเติมสามารถศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ อาทิเช่น เพศ ระดับการศึกษา ทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี

3. ควรนำวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ โดยเฉพาะการสอนออนไลน์ที่ใช้โปรแกรม Zoom Cloud Meeting เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนมากยิ่งขึ้น โดยเน้นปัจจัยการสร้างประสบการณ์ที่ดีในการเรียนให้กับนักศึกษา ผ่านการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเป็นระยะ

นอกจากนั้นผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาโปรแกรมเพื่อสามารถใช้ฟังก์ชันต่าง ๆ ในโปรแกรมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- CEO Channels. (2020). ประวัติ Eric Yuan เจ้าของแอปพลิเคชัน Zoom หม่อมจีนผู้กลายเป็นเศรษฐีโลก หลังการระบาดของไวรัส COVID-19. เข้าถึงจาก <https://www.ceochannels.com/eric-yuan-zoom/>
- กรชนวัฒน์ วุฒินุญ. (2560). ความพึงพอใจการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบออนไลน์ผ่านทางโปรแกรม Skype ของนักเรียนในสถาบันสอนภาษา ECC. วารสารออนไลน์บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง: 330 - 358.
- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2563). โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สถานการณ์ในประเทศไทย และสถานการณ์ทั่วโลก. เข้าถึงได้จาก <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/index.php>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2020). การจัดการเรียนรู้ออนไลน์: วิธีที่เป็นไปทางการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- บริษัท LINE คอร์ปอเรชั่น. ผลิตภัณฑ์และบริการ. เข้าถึงได้จาก <https://linecorp.com/th/business/service>.
- พิมพ์พาญ ทองกิ่ง. (2563). บทบาทครูกับการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21. ศึกษาศาสตรสาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ปีที่ 4. ฉบับที่ 1. 2563. เข้าถึงได้จาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/cmujedu/article/download/226951/164122/>
- พิริยะ ผลพิรุฬห์. (2563). เรียน “ออนไลน์” กับการเปิดโรงเรียนในช่วงโควิด. เข้าถึงได้จาก <http://nfepurasat.ac.th/knowledge.php?n=94>
- มติชนออนไลน์. เสียงสะท้อนเรียนออนไลน์ “อาจารย์แนะ-ทำให้มีคุณภาพ”. ให้สัมภาษณ์โดย ปิยณัฐ สร้อยคำ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. วันที่ 27 เมษายน 2563. เข้าถึงได้จาก https://www.matichon.co.th/politics/news_2158592
- สมาคมนักคิดเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). รู้จัก 8 แอปฯ Video Conference ช่วยการเรียน-ประชุม ในช่วงการระบาด COVID-19. เข้าถึงได้จาก <https://dct.or.th/covid-19/detail/57>
- สุดาว เลิศวิสุทธิไพบูลย์. (2557). เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบ e-learning. จุลสารสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพออนไลน์ ปีที่ 4.

- อุมาสวรรค์ และ คณะ. (2562). การศึกษาความพึงพอใจในการใช้แอปพลิเคชัน Zoom cloud meeting ช่วยสอนในรายวิชาปฏิบัติการผดุงครรภ์. **วารสารโรงพยาบาลมหาสารคาม**. 16(1): 176-182.
- Bali, S. and Liu, M.C. (2108). Students' perceptions toward online learning and face-to-face learning courses. **Journal of Physics Conference Series**. 1108(1): 1-8.
- El-Seoud, M.S. and others. (2014). E-learning and Student's Motivation: A research study on the effect of E-learning on Higher education. **International Journal of Emerging Technologies in Learning**. 9(4): 20-25.
- Everett, M. Rogers. (1995). **Diffusion of innovations**. 4th ed. New York: Free Press.
- Sayem, A.S.M. and others. (2017). Effective use of Zoom technology and instructional videos to improve engagement and success of distance students in Engineering. **Conference: Australasian Association for Engineering Education**. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/323268816_Effective_use_of_Zoom_technology_and_instructional_videos_to_improve_engagement_and_success_of_distance_students_in_Engineering. [10 December 2020]

การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะบุคลากร ลักษณะทาง
กายภาพ และกระบวนการให้บริการกับพฤติกรรมกรรมการเลือกใช้บริการ
ร้านเสริมสวย ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร

The study of the relationship of personal factors Personnel
characteristics physical appearance and the service process and
the behavior of choosing beauty salon services of
consumers in Bangkok

สุชาติ ปรักทยานนท์¹, อัครพงศ์ สมบรรณ², วัชรพงศ์ สุภัทรชัยวงศ์³,
ศิริพันธ์ คงสมเพียร⁴ และพิชญานันท์ ผลสวัสดิ์⁵

Suchart Prakthayanon¹, Akkarapong Somban², Watcharapong Supatarachayawong³,
Sitipun Kongsomphain⁴ and Pichayanon Phonsawat⁵

¹ สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹ Faculty of Business Administration, Bangkok Thonburi University

² สาขาวิชาการจัดการเสริมสวยและความงาม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

² Faculty of Business Administration, Bangkok Thonburi University

³⁻⁵ สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

³⁻⁵ Faculty of Business Administration (Management), Bangkok Thonburi University

¹ e-mail: suchat.prak@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานและรูปแบบการให้บริการให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าสำหรับนักลงทุนและผู้ประกอบการร้านเสริมสวย (2) เพื่อนำผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาดของร้านเสริมสวยของผู้ประกอบการ และผู้สนใจให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ได้แก่ กลุ่มผู้บริโภคที่ใช้บริการร้านเสริมสวยในเขตกรุงเทพมหานครแต่เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่ ี่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% จึงได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 385 คน และเพิ่มตัวอย่างจำนวน 10 ชุด รวมจำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการร้านเสริมสวยของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ บุคลากร ลักษณะทางกายภาพ และกระบวนการให้บริการ และมีพฤติกรรมการใช้บริการร้านเสริม

สวย พบว่า ความถี่ของการใช้บริการสถานเสริมความงามส่วนใหญ่ใช้บริการสัปดาห์ละ 1 ครั้ง จำนวนครั้งที่ใช้บริการแต่ละเดือน น้อยกว่า 3 ครั้ง/เดือน และช่วงเวลาที่ใช้บริการ 16.01-20.00 น.

คำสำคัญ : การให้บริการ,ผู้ประกอบการ,ร้านเสริมสวย

Abstract

The objectives of this study were twofold: (1) 1) To use the information obtained from the research as a guideline for improving the operation and service model in accordance with the needs of the customers. For investors and beauty salon operators (2) to use this research as a guideline for formulating the marketing mix strategy of the entrepreneur's beauty salon and interested parties in accordance with the needs of consumers. The sample group used in this research was a group of consumers who used beauty salon services in Bangkok, but because the number of the population was unknown. At the 95% confidence level, the error was not more than 5%, the sample size was 385 people and 10 samples were added for a total of 400 people. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results showed that The majority of respondents had their opinions on the factors influencing the choice of beauty salon services among consumers in Bangkok. Overall, it's at a high level. when classified by aspect It was found that it was at a high level in all aspects. When considering each aspect, it was found that The aspects with the highest averages were personnel, physical characteristics. and service process And there was a behavior of using beauty salon services. It was found that the frequency of using beauty salon services was mostly once a week. The number of times that the service is used each month, less than 3 times/month, and the service period is 16.01-20.00 hrs.

Keywords: service, operator, beauty salon

บทนำ

ปัจจุบันธุรกิจบริการเป็นธุรกิจที่มีบทบาทสำคัญต่อภาคธุรกิจของเศรษฐกิจไทย ในปี 2560 มีสัดส่วนร้อยละ 47.74 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ คิดเป็นมูลค่า 3.73 ล้านล้านบาท ซึ่งถือเป็นธุรกิจหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กับคนไทยได้เป็นอย่างดี ในประเทศไทยธุรกิจการให้บริการมีอยู่มากมายหลายประเภท เช่น ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจสปาและธุรกิจความงาม เป็นต้น หาก

จะมองถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับความสวยงามก็เป็นอีกธุรกิจหนึ่งที่น่าสนใจโดยเฉพาะในกลุ่มของตลาดผู้บริโภคสตรี ซึ่งเห็นได้ร้อยละ 80 ของสินค้าที่ออกสู่ตลาดของไทยเป็นสินค้าที่มุ่งตอบสนองความต้องการของผู้หญิงในเรื่องเกี่ยวกับความสวยงามทั้งสิ้น สินค้าเหล่านี้มีตั้งแต่เครื่องสำอางจนถึงอาหารเสริมเพื่อสุขภาพ รักษารูปร่าง ลดความอ้วน เครื่องประดับ เครื่องแต่งกาย ซึ่งมีมูลค่าตลาดรวมกว่า 50,000 ล้านบาท โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจเสริมสวยนั้นสามารถสร้างรายได้ภายในประเทศกว่า 5 พันล้านบาท และมี อัตราการเติบโตร้อยละ 3 ต่อปี นับเป็นธุรกิจที่มีศักยภาพสูงสามารถสร้างเม็ดเงินให้กับประเทศได้มหาศาล (ดารารัตน์ สุพรรณบรรจง. 2556) ธุรกิจร้านเสริมสวยและความงาม ติดอันดับ 1 ใน 10 ธุรกิจดาวเด่นในปี 2555 (เสาวนีย์ ไทยรุ่งโรจน์. 2557) ที่จะมีแนวโน้มการขยายตัวเติบโตได้ดีในปี นี้ บริการร้านเสริมสวยจึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนในยุคปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่าแทบจะไม่มีใครที่ไม่เคยใช้บริการร้านเสริมสวย เนื่องจากต้องการเสริมสร้างบุคลิกภาพ รูปร่างหน้าตา ผิวพรรณ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับผู้หญิงทุกเพศทุกวัย นอกจากนั้นผู้ชายยุคปัจจุบันมีพฤติกรรมการใช้บริการร้านเสริมสวยเหมือนผู้หญิงมากขึ้น ได้แก่ การตัดผม สระผม ดัดผม ทาสีผม รวมถึงการบำรุงสุขภาพเส้นผม จึงส่งผลดีต่อตลาดธุรกิจร้านเสริมสวยและความงาม มูลค่าตลาดโดยรวมของธุรกิจร้านเสริมสวยมีแนวโน้มที่เติบโตต่อเนื่องและมีการแข่งขันสูงขึ้นเรื่อยๆ สำหรับในในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศ และเป็นเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก กิจกรรมทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่จึงเป็นกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริการนักท่องเที่ยว โดยประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 87 ประกอบอาชีพด้านการค้าและการบริการแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งจำนวนประชากรตามทะเบียนบ้านมีจำนวน 108,804 คน เป็นชาย 50,504 คนและหญิง 58,300 คน ประชากรแฝง 400,000 - 500,000 คน เนื่องจากในในเขตกรุงเทพมหานครมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ซึ่งข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าในในเขตกรุงเทพมหานคร มีเพียงคนในพื้นที่เท่านั้นแต่ยังมีคนนอกพื้นที่ที่มาอาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร

งานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการร้านเสริมสวยของผู้บริโภคในในเขตกรุงเทพมหานคร จะเป็นประโยชน์กับผู้ประกอบธุรกิจร้านเสริมสวยที่ดำเนินกิจการอยู่ในปัจจุบัน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุง วางแผนและกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดและการบริการร้านเสริมสวยให้เหมาะสมกับความต้องการของลูกค้าหรือผู้ที่สนใจจะลงทุนทำธุรกิจเสริมสวยสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการคิดและตัดสินใจที่จะลงทุนทำธุรกิจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานและรูปแบบการให้บริการให้สอดคล้องกับการความต้องการของลูกค้า สำหรับนักลงทุนและผู้ประกอบการร้านเสริมสวย
2. เพื่อนำผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาดของร้านเสริมสวยของผู้ประกอบการ และผู้สนใจให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสตร์ด้านการตลาดอย่างใกล้ชิด แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคจึงมีการพัฒนาควบคู่ไปกับแนวคิดด้าน การตลาด โดยแนวคิดทางการตลาดดั้งเดิม (Classical marketing) อาศัยพื้นฐานของศาสตร์ทางด้านสังคมศาสตร์ เช่น เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา และมนุษยวิทยา ซึ่งเป็นการศึกษาผลรวมของพฤติกรรมตลาด โดยได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีอุปสงค์ (Demand theory) การเข้าใจพฤติกรรมผู้บริโภคจึงเกิดความต้องการสินค้าเพิ่มมากขึ้น และมีการแข่งขันในการออกสินค้าใหม่ การตลาดจึงเริ่มเป็นแนวคิดเชิงบริหาร (Managerial marketing) การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคเป็นแบบผลรวมคือเป็นการศึกษาผู้บริโภคแต่ละคน เช่น การศึกษาพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคแต่ละคน เป็นต้น ต่อมาแนวคิดทางการตลาดเปลี่ยนแปลงไปสู่การตลาดเชิงพฤติกรรม (Behavioral marketing) โดยใช้ศาสตร์ทางจิตวิทยาเพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคและพบว่าพฤติกรรมผู้บริโภค การซื้อไม่ได้เกิดจากแรงผลักดันทางตรรกวิทยา (Logically driven) แต่เป็นแรงผลักดันทางจิตวิทยา (Psychologically driven) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเกิดขึ้นของสังคมบนอินเทอร์เน็ต ที่ต้องมีการศึกษาผู้บริโภคเพื่อให้สามารถทำการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการตลาดเชิงพฤติกรรมจึงทวีความสำคัญมากขึ้นเพราะเป็นการตลาดที่อาศัยพื้นฐานพฤติกรรมของผู้บริโภค และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคในปัจจุบัน

การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันผู้บริหารการตลาดจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior) ไม่เพียงแต่สร้างสินค้าและบริการออกสู่ ตลาดเท่านั้นองค์การต้องพยายามสนองความต้องการ (Needs) และความพึงพอใจ (Satisfaction) ของผู้บริโภคให้ได้มากที่สุด เพื่อให้สามารถผลิตสินค้าหรือบริการที่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคได้เหมาะสมและสร้างความได้เปรียบเหนือกว่าคู่แข่งโดยการศึกษากฎพฤติกรรมผู้บริโภคเพราะแต่ละคนมีพฤติกรรมการบริโภคที่แตกต่างกัน

Hoyer and Macinnis (2010) ระบุว่าพฤติกรรมผู้บริโภคเป็นสิ่งที่สะท้อนจากผลรวมของการตัดสินใจ โดยมีลำดับตั้งแต่การจัดหา การบริโภค และการทิ้งสินค้าหรือบริการ ที่มีต่อกิจกรรม ประสบการณ์ บุคคล และความคิด ของการตัดสินใจในช่วงเวลาหนึ่ง จากความหมายดังกล่าวนี้สามารถแบ่งองค์ประกอบของพฤติกรรมผู้บริโภคได้เป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 คือการตัดสินใจซื้อหรือไม่ ซื้ออะไร ทำไมต้องซื้อ ซื้ออย่างไรซื้อเมื่อไร ซื้อที่ไหน ซื้อเท่าไร ซื้อบ่อยแค่ไหน และใช้เวลานานเท่าไร

องค์ประกอบที่ 2 คือเกี่ยวกับการบริโภค ได้แก่ การได้รับมา การใช้และการทิ้ง

องค์ประกอบที่ 3 คือสิ่งที่นำเสนอ ได้แก่ สินค้า บริการ กิจกรรม ประสบการณ์ บุคคล และความคิด

องค์ประกอบที่ 4 คือหน่วยของการตัดสินใจ ได้แก่ ผู้รวบรวมข้อมูล ผู้มีอิทธิพลผู้ตัดสินใจ ผู้ซื้อและผู้ใช้

องค์ประกอบที่ 5 คือ ระยะเวลา ได้แก่ ชั่วโมง วัน สัปดาห์ เดือน ปี ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 5 ส่วน ทำให้เกิดความสัมพันธ์และสองทิศทางกับกลยุทธ์และยุทธวิธีทางการตลาด โดยพฤติกรรม

ผู้บริโภคเป็นพื้นฐานของการกำหนดกลยุทธ์ระยะยาววิธีทางการตลาด ในขณะที่เดียวกันกลยุทธ์และยุทธวิธีทางการตลาดจะต้องมีความสอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภค

Kuester, Sabine (2012) พฤติกรรมผู้บริโภคคือ การศึกษาปัจจัยบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์การ และกระบวนการที่พวกเขาเหล่านั้นใช้เลือกสรร รักษา และกำจัด สิ่งที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ บริการ ประสบการณ์ หรือแนวคิด เพื่อสนองความต้องการและผลกระทบที่กระบวนการเหล่านี้มีต่อผู้บริโภคและสังคม พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นการผสมผสานจิตวิทยา สังคมวิทยา มานุษยวิทยา สังคม และเศรษฐศาสตร์ เพื่อพยายามทำความเข้าใจกระบวนการการตัดสินใจของผู้ซื้อ ทั้งปัจจัยบุคคลและกลุ่มบุคคล พฤติกรรมผู้บริโภคศึกษาลักษณะเฉพาะของผู้บริโภค อาทิ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ และตัวแปรเชิงพฤติกรรม เพื่อพยายามทำความเข้าใจความต้องการของประชาชน พฤติกรรมผู้บริโภคโดยทั่วไปก็ยังพยายามประเมินสิ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้บริโภค โดยกลุ่มบุคคล เช่น ครอบครัว มิตรสหาย กลุ่มอ้างอิง และสังคมแวดล้อมด้วย

การศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคมีรากฐานมาจากพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคซึ่งแสดงบทบาทที่แตกต่างกันสามบทบาทได้แก่ ผู้ใช้ ผู้จ่าย และผู้ซื้อ ผลการวิจัยได้แสดงว่า พฤติกรรมผู้บริโภคนั้นยากที่จะพยากรณ์ แม้กระทั่งโดยผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นเอง การตลาดความสัมพันธ์คือ สิ่งหนึ่งที่ทรงคุณค่าและมีอิทธิพลสำหรับการวิเคราะห์พฤติกรรม ด้วยการยอมรับความสำคัญของลูกค้าหรือผู้ซื้อ การรักษาผู้บริโภค การจัดการความสัมพันธ์ต่อผู้บริโภค การปรับตามปัจจัยบุคคล การปรับตามผู้บริโภค และการตลาดหนึ่งต่อหนึ่ง ก็เป็นสิ่งที่ได้ให้ความสำคัญมากขึ้นการทำหน้าที่เชิงสังคมสามารถจัดประเภทเป็นทางเลือกของสังคมและการทำหน้าที่สวัสดิการ

พฤติกรรมผู้บริโภคมิผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ ดังนั้นการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคจะทำให้สามารถสร้างกลยุทธ์ทางการตลาดที่สร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภคและความสามารถในการค้นหาทางแก้ไข พฤติกรรมในการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคในสังคมได้ถูกต้องและสอดคล้อง กับความสามารถในการตอบสนองของธุรกิจมากยิ่งขึ้น ที่สำคัญจะช่วยให้การพัฒนาตลาดและ พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้บริโภคที่ฉลาด นอกจากจะต้องมีหลักเกณฑ์ในการเลือกซื้อสินค้า บริการแล้ว จะต้องรอบรู้เท่าทันกลวิธี เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการขายสินค้าและบริการ รวมถึงสามารถปกป้องสิทธิที่ตนเองพึงได้รับด้วย การเรียนรู้การเป็น ผู้บริโภคที่ฉลาด จะทำให้ทราบและสามารถลำดับความสำคัญของทางเลือกต่าง ๆ ในการใช้เงิน ตลอดจนรู้จักหลักเกณฑ์ในการเลือกซื้อและใช้สินค้าและบริการ

แนวคิดและทฤษฎีส่วนประสมทางการตลาด

ส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mix) หมายถึง การมีสินค้าที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้ากลุ่มเป้าหมายได้ ขายในราคาที่ผู้บริโภคยอมรับได้และผู้บริโภคยินดีจ่ายเพราะเห็นว่าคุ้ม รวมถึงมีการจัดจำหน่ายกระจายสินค้าให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการซื้อหาเพื่อความสะดวกแก่ลูกค้า ด้วยความพยายามจงใจให้เกิดความชอบในสินค้าและเกิดพฤติกรรมอย่างถูกต้อง (เสรีวงษ์มณฑา. 2554, น.11)

แนวความคิดส่วนประสมทางการตลาด ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2539 อ้างถึงใน รัชฎาภรณ์ พรหมิรัตน์. 2553, น. 9-10) ได้กล่าวถึงทฤษฎีส่วนประสมการตลาด Philip Kotler ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรทางการตลาดว่า เป็นตัวแปรที่สามารถควบคุมได้ในการเลือกซื้อสินค้าและต้องนำมาใช้ร่วมกัน เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย (Target Market) เป็นหลัก โดยส่วนประสมการตลาดจะประกอบด้วย รายละเอียดดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์ (Product) เป็นสิ่งที่สามารถสนองความจำเป็นและความต้องการของลูกค้า ได้ ผลิตภัณฑ์อาจเป็นคุณสมบัติที่แต่ละต้องได้และแต่ละต้องไม่ได้ ส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ได้แก่ ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ คุณภาพสินค้า ชื่อเสียงบริษัท การรับประกันและบริการ

2. ราคา (Price) เป็นสิ่งที่กำหนดมูลค่าได้ในการแลกเปลี่ยนหรือบริการ ในรูปของเงินตรา เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิธีการกำหนดราคา นโยบายและกลยุทธ์ต่างๆ ในการกำหนดราคา ได้แก่ ราคาจำหน่าย ส่วนลด วิธีการชำระเงินสด วงเงินเครดิต และระยะเวลาชำระเงิน

3. การกระจายผลิตภัณฑ์ (Place or Distribution) หมายถึง ท่าเลที่ตั้งหรือกิจกรรม การเคลื่อนย้ายตัวสินค้าจากผู้ผลิตไปยังสถานที่ที่ต้องการและเวลาที่เหมาะสมของผู้บริโภคหรือผู้ใช้ ทางอุตสาหกรรม ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วนดังนี้คือ

3.1 ช่องทางการจัดจำหน่าย (Channel of Distribution) เน้นถึงชนิดของช่องทาง จำหน่ายว่าใช้วิธีการขายสินค้าให้กับผู้บริโภคหรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมโดยตรง หรือขายผ่านสถาบันคนกลางต่างๆ เช่น พ่อค้าส่ง (Wholesalers) พ่อค้าปลีก (Retailers) และตัวแทนคนกลาง (Agent Middleman)

3.2 การกระจายตัวสินค้า (Physical Distribution) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระจายสินค้าจากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภคหรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรม ได้แก่ การขนส่งสินค้า การเก็บรักษาสินค้า และการบริหารสินค้าคงเหลือ

4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion) เป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้จำหน่ายและตลาดเป้าหมายเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแจ้งข่าวสาร หรือชักจูงให้เกิดทัศนคติและพฤติกรรมการซื้อ การส่งเสริมการตลาด อาจทำได้ 4 แบบด้วยกัน ซึ่งเราเรียกว่าส่วนประสม การส่งเสริมการตลาด (Promotion Mix) หรือส่วนประสมในการติดต่อสื่อสาร (Communication Mix) ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การโฆษณา (Advertising) เป็นการติดต่อสื่อสารแบบไม่ใช้บุคลากร (Non Personal) โดยผ่านสื่อต่างๆ และผู้อุปถัมภ์รายการต้องเสียค่าใช้จ่ายในการโฆษณา ประกอบด้วย การโฆษณาผ่านหนังสือพิมพ์ วิทยุ ป้ายโฆษณา แผ่นพับ วารสารเกี่ยวกับวงการก่อสร้าง และสมุดรายนามโทรศัพท์ (Yellow Pages)

4.2 การขายโดยใช้พนักงานขาย (Personal Selling) เป็นการเสนอขายสินค้าแบบเผชิญหน้ากัน พนักงานขายต้องเข้าพบปะผู้ซื้อโดยตรงเพื่อเสนอขายสินค้า

4.3 กิจกรรมส่งเสริมการขาย (Sales Promotion) เป็นกิจกรรมทางการตลาด ที่นอกเหนือจากการโฆษณาการขายโดยใช้พนักงานขาย และการประชาสัมพันธ์ที่ช่วยกระตุ้นการซื้อ

ของผู้บริโภคให้เกิดความต้องการในตัวสินค้า การส่งเสริมการขายทำได้ในรูปแบบของการลดราคา แจกของกำนัล และชิงโชค เป็นต้น

4.4 การให้ข่าวและการประชาสัมพันธ์ (Publicity Relation) การให้ข่าว (Publicity) เป็นการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการแบบไม่ใช้บุคคล โดยที่องค์กรที่เป็นเจ้าของผลิตภัณฑ์นั้นไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ จากการเสนอข่าวนั้น ส่วนการประชาสัมพันธ์ (Public Relation) เป็นความพยายามที่ได้จัดเตรียมไว้ขององค์กร เพื่อชักจูงกลุ่มสาธารณะให้เกิดความคิดเห็นหรือทัศนคติที่ดีต่อธุรกิจ เช่น การให้ข่าวเพื่อให้ทราบความเคลื่อนไหวขององค์กรการสร้างความสัมพันธ์ อันดีกับชุมชน การบริจาค การสนับสนุนกีฬา การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และจัดอบรม ให้ความรู้แก่นิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์

ส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mixed) หมายถึง องค์กรประกอบโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการที่นำเสนอสู่ผู้บริโภค ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับส่วนผสมทางการตลาดประกอบด้วยปัจจัยด้านการตลาดสี่ชนิดที่มักเรียกกันว่า “4 Ps” ดังต่อไปนี้

ผลิตภัณฑ์ (products) หมายถึง สินค้าหรือบริการที่นำเสนอขายสู่ผู้บริโภค

ราคา (prices) หมายถึง ราคาของสินค้าหรือบริการที่ผู้บริโภคจะต้องจ่ายเพื่อให้สินค้านั้นๆ ราคาคงต้องมีมูลค่าสูงกว่าต้นทุนของสินค้าหรือบริการเพื่อจะเกิดส่วนต่างเป็นผลกำไรให้แก่กิจการ

สถานที่ (place) หมายถึง ช่องทางในการที่จะนำสินค้าเสนอขายสู่ผู้บริโภค การส่งเสริมการ

จำหน่าย (promotion) หมายถึง กระบวนการในการส่งเสริมและกระตุ้นให้ ผู้บริโภคหันมาใช้สินค้าและผลิตภัณฑ์ของกิจการ (สุตากร กุลชลบุตร. 2552, น.12)

ผลิตภัณฑ์ (Product)

สุรสิฐ อินต๊ะ (2551, หน้า 26)กล่าวไว้ว่า ผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึง “สิ่งใด ๆ ที่นำเสนอเพื่อตอบสนองความจำเป็นหรือความต้องการของตลาดให้ได้รับความพึงพอใจ” ดังนั้นจากความหมายนี้ “ผลิตภัณฑ์” จึงมีความหมายที่กว้างครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถตอบสนองความจำเป็นและความต้องการของตลาดหรือผู้บริโภคได้

ราคา (Price)

สุรสิฐ อินต๊ะ (2551, หน้า 26)กล่าวไว้ว่า ความหมายของราคา คือ อัตราในการแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ระหว่างกันในตลาด โดยใช้เงินเป็นสื่อกลาง ในปัจจุบันราคาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานการตลาดอย่างมาก ซึ่งผู้บริหารการตลาดจะต้องกำหนดกลยุทธ์ ด้านราคาให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ต่าง ๆ อาทิ สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ พฤติกรรมและกรอบการตัดสินใจของผู้บริโภค ระดับความรุนแรงของการแข่งขันในตลาด ความสอดคล้องกับกลยุทธ์ทางการตลาดด้านอื่น ๆ รวมถึงการประยุกต์ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับ กฎเกณฑ์ของอุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) มาเป็นองค์ประกอบการตัดสินใจกำหนด กลยุทธ์ด้านราคา เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีระดับราคาที่เป็นที่น่าพอใจขององค์กร คือ สามารถตอบสนอง ต่อวัตถุประสงค์ขององค์กร และเหมาะสมกับระดับความสามารถหรือกำลังซื้อของผู้บริโภคในตลาด

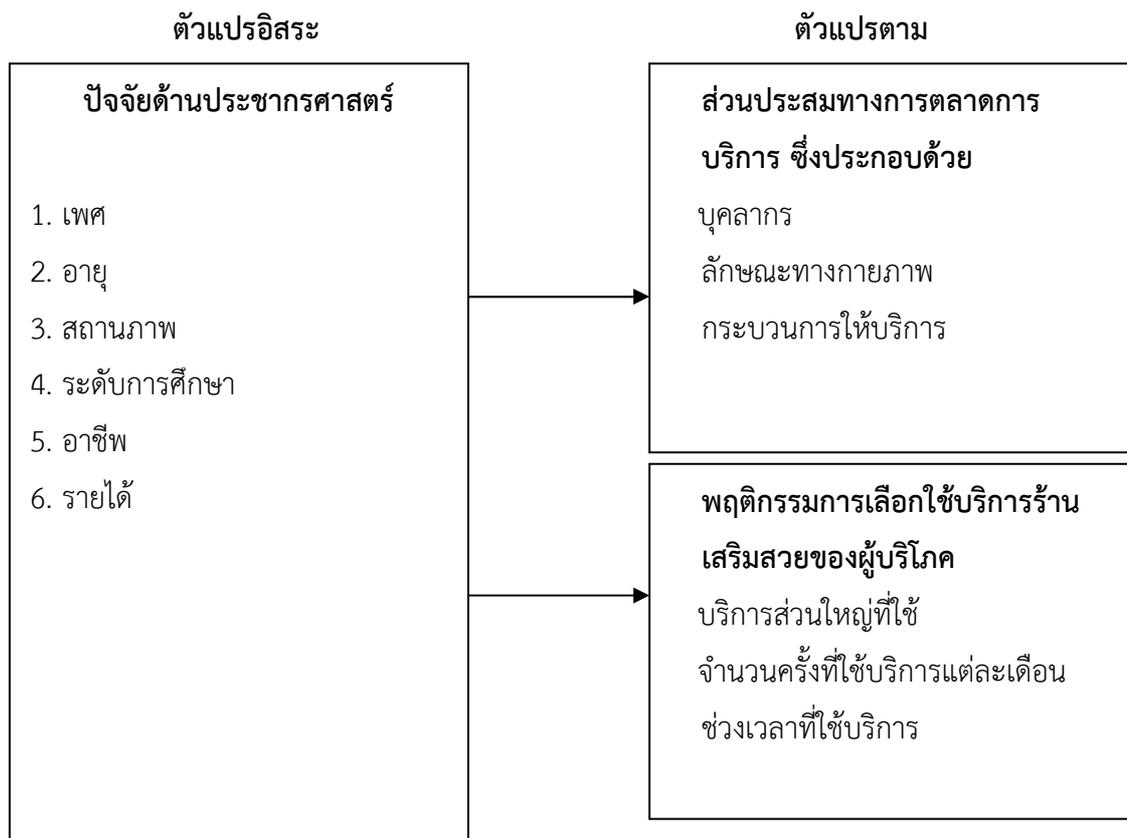
การจัดจำหน่าย (Place)

สุรสิฐ อินต๊ะ (2551, หน้า 26)กล่าวไว้ว่า ความหมายของการจัดจำหน่าย (Distribution) คือ กระบวนการเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภคหรือผู้ใช้ซึ่งอาจจะมีหลายขั้นตอนมีส่วนร่วมจากหลายบริษัท ดังนั้น การจัดจำหน่ายจึงประกอบด้วยโครงสร้างของช่องทาง (สถาบัน และกิจกรรม) ที่ใช้เพื่อเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการจากองค์การไปยังตลาด

การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

สุรสิฐ อินต๊ะ (2551, หน้า 26) กล่าวไว้ว่า ความหมายของการส่งเสริมการตลาด คือ วิธีการติดต่อบอกข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าให้ผู้บริโภคทราบรวมทั้งเป็นกิจกรรมที่ไปกระตุ้นให้ เกิดการตัดสินใจซื้ออย่างรวดเร็ว ได้แก่ การโฆษณา (Advertising) เป็นการสื่อสารในลักษณะ บอกกล่าวเชิญชวนผู้บริโภค โดยผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ ในลักษณะของการจ่ายเงินซื้อสินค้า เครื่องมือที่ใช้ในการโฆษณามีดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

วิจัยนี้เป็นเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้ การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ กลุ่มผู้บริโภคที่ใช้บริการร้านเสริมสวย ในเขตกรุงเทพมหานครแต่เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการคำนวณขนาดประชากรที่ไม่สามารถระบุจำนวนประชากรที่แน่นอนได้ (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2545: 26) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% จึงได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 385 คน และเพิ่มตัวอย่างจำนวน 10 ชุด รวมจำนวน 400 คน

ผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการร้านเสริมสวยของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ บุคลากร ลักษณะทางกายภาพ และกระบวนการให้บริการ และมีพฤติกรรมการใช้บริการร้านเสริมสวย พบว่า ความถี่ของการใช้บริการสถานเสริมความงามส่วนใหญ่ใช้บริการสัปดาห์ละ 1 ครั้ง จำนวนครั้งที่ใช้บริการแต่ละเดือน น้อยกว่า 3 ครั้ง/เดือน และช่วงเวลาที่ใช้บริการ 16.01-20.00 น.

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการร้านเสริมสวยของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ ณา กิตติคุณาพร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ส่วนประสมการตลาดบริการที่มีผลต่อผู้สูงวัยในการเลือกใช้บริการ คลินิกเสริมความงาม ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาส่วนประสมการตลาดบริการที่มีผลต่อผู้สูงวัยในการเลือกใช้บริการ คลินิกเสริมความงาม ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สูงวัยที่มาใช้บริการคลินิกเสริมความงาม ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ ทั้งที่อยู่ในศูนย์การค้าและนอกศูนย์การค้า จำนวน 200 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก และนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ซึ่งสรุปผลการศึกษาดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 60 – 64 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 20,000 บาท เคยไปใช้บริการคลินิกเสริมความงาม ชายติชาย คลินิกเวชกรรม ภายในช่วง 6 เดือน ที่ผ่านมา เคยใช้บริการบำรุงผิวหน้า เช่น การทำ ทริทเมนต์ ยกกระชับใบหน้า เลเซอร์ และในช่วง 6 เดือน – 1 ปี เคยใช้บริการการปรับแต่งรูปหน้า โดยการฉีดโบทอกซ์ / ฟิลเลอร์ สาเหตุที่ตัดสินใจมาใช้บริการคลินิกเสริมความงาม ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ การได้รับคำแนะนำจากบุคคลรอบข้าง เข้ามารับบริการในช่วงวันธรรมดา (วันจันทร์-ศุกร์) ช่วงบ่าย (12.00 – 17.00) ใช้บริการคลินิก

เสริมความงามโดยเฉลี่ย 1-2 ครั้งต่อเดือน ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อครั้ง 8,001 - 10,000 บาท รู้จักคลินิกเสริมความงามจาก เพื่อนหรือคนรู้จักแนะนำ ตนเองเป็นบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจในการใช้บริการคลินิกเสริมความงามมากที่สุด จำนวนคลินิกเสริมความงามที่ใช้บริการเป็นประจำ 1 ร้าน และเหตุผลที่เลือกใช้บริการ คลินิกเสริมความงาม ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ คือ แพทย์มีความเชี่ยวชาญตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงความพึงพอใจ ความคาดหวัง ปัญหาและความต้องการของผู้บริโภคเพื่อให้ออก สอนองถึงความต้องการด้านต่างๆเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาธุรกิจได้มากขึ้น
2. ควรศึกษาผู้บริโภคในพื้นที่ใกล้เคียงหรือ ที่อื่น ๆ เพื่อหาความแตกต่างเพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนา และปรับปรุงธุรกิจให้สอดคล้องกับความต้องการของ กลุ่มเป้าหมายในทุกพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- ดารารัตน์ สุพรรณบรรจง. (2546). **ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านเสริมสวยของผู้บริโภคสตรี ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- เสาวนีย์ ไทยรุ่งโรจน์. (2555). **ทิศทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย.** สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2555, จาก www.manager.co.th.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). **การบริหารงานบุคคล.** พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2546). **การบริหารการตลาดยุคใหม่.** กรุงเทพฯ: ดวงกลมสมัย.
- Schiffman, Leon G.; & Leslie Lazar Kanuk. (2000). **Consumer Behavior.** 7th ed. New Jersey: Prentice-Hall

การศึกษาค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองในจังหวัดอุบลราชธานี

A study aerosol optical depth at Ubon Ratchathani province

ลัดดาวรรณ บัวขาว^{1*}

Laddawan Buakhao^{1*}

¹สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยธนบุรี กรุงเทพมหานคร

¹General Education Affair, Thonburi University, Bangkok, THAILAND

*Corresponding Author E-mail: laddawan@thonburi-u.ac.th

บทคัดย่อ

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาฝุ่นละอองโดยใช้ค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละออง (AOD) ในการบอกปริมาณของฝุ่นละออง โดยถ้าค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองมากแสดงว่ามีการลดทอนรังสีตรงของดวงอาทิตย์เนื่องจากฝุ่นละอองไปได้มาก นั่นคือ มีปริมาณฝุ่นละอองมาก ทำการเก็บข้อมูลจากเครื่องเซ็นโฟโตมิเตอร์ ที่ติดตั้งในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคม 2012 ถึงเดือนธันวาคม 2021 พบว่า ในช่วงเดือนมีนาคมของทุกปีมีค่าฝุ่นละอองมาก โดยปี 2021 มีค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองสูงที่สุด ค่ารายวันเฉลี่ยต่อเดือนสูงถึง 1.35 ค่ารายวันบางวันสูงถึง 2.07 นั้นหมายถึงฝุ่นละอองมีปริมาณมาก รังสีตรงของดวงอาทิตย์ถูกลดทอนลงไปมาก ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศ ทำให้ทัศนวิสัยต่ำ บรรยากาศจะมีความขุ่นมัวมาก ในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคมค่ารายวันเฉลี่ยต่อเดือนทุกปีแปรค่าอยู่ระหว่าง 0.16-0.20 หมายถึงบรรยากาศมีความแจ่มใส ฝุ่นละอองค่อนข้างน้อยมากเนื่องจากช่วงนี้มีฝนตกทำให้ฝนชะล้างฝุ่นละอองในบรรยากาศ จากข้อมูลรายปีพบว่า ค่ารายวันเฉลี่ยทั้งปีของทุกปีมีค่าใกล้เคียงกันแปรค่าระหว่าง 0.27-0.47

คำสำคัญ: ฝุ่นละออง, ความลึกเชิงแสงของฝุ่นละออง, AOD, อุบลราชธานี

Abstract

In this work, studied aerosols using the aerosol optical depth (AOD) to tell the amount of aerosols. If AOD is high, it means that the direct radiation of the sun is attenuated due to aerosols, i.e. there is a lot of aerosols. The researchers obtained data during the period January 2012 to December 2021 from the sunphotometer at Ubon Ratchathani province. Results show during March of every year there are high aerosol amounts, with 2021 having the highest. The monthly average value in March 2021 is as high as 1.35, some daily values are as high as 2.07, which means high aerosols affect the atmosphere and low visibility. Between June and August, the monthly average value every year varies between 0.16-0.20, meaning the

atmosphere is clean and the period blank data because it rainy season in the period because rainfall washed out aerosol particles. The yearly data found that the average daily values for the year every year were similar, varying between 0.27-0.47.

Keywords: aerosols, aerosol optical depth, AOD, Ubon Ratchathani

บทนำ

ฝุ่นละอองหรือละอองลอยในชั้นบรรยากาศที่พบโดยทั่วไปมีขนาดตั้งแต่ 0.1 -100 ไมครอน สามารถเกิดขึ้นได้เองจากธรรมชาติ เช่น ฝุ่นที่เกิดจากการพัดพาของลมจากผิวน้ำดิน พื้นทราย ซึ่งในพื้นที่การเกษตรจะมีฝุ่นแบบนี้อยู่มาก ฝุ่นจากไอละอองเกลือจากการพัดพาของลมที่บริเวณผิวน้ำทะเล ฝุ่นละอองประเภทนี้มีขนาดอนุภาคใหญ่ตั้งแต่ 1 ไมครอนขึ้นไป (Ramanathan et al., 2001) และฝุ่นละอองที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์เช่น ควันจากท่อไอเสียเครื่องยนต์ การจราจร ควันจากการเผาวัสดุทางการเกษตร ควันจากโรงงานอุตสาหกรรม ฝุ่นละอองจำพวกนี้จะมีขนาดอนุภาคเล็กมาก ถ้าได้สูดดมเข้าไปในระบบทางเดินหายใจ จะสามารถไปถึงขั้วปอดอาจก่อให้เกิดผลอันตรายต่อสุขภาพได้ (Chen et al., 2017) ซึ่งในการบอกค่าของฝุ่นละอองสามารถบอกในรูปแบบของค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละออง โดยเป็นผลจากการลดทอนรังสีตรงของดวงอาทิตย์ เครื่องมือที่สามารถวัดค่านี้ได้โดยตรงเรียกว่า เครื่องชั้นโฟโตมิเตอร์ (sunphotometer)

ที่ผ่านมาประเทศไทยเริ่มมีฝุ่นละอองจำนวนมากอันก่อให้เกิดปัญหาทางด้านบรรยากาศ การใช้ชีวิตประจำวัน อาจจะไปถึงการศึกษาด้านรังสีอวกาศด้วย จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาและวิจัยทางด้านฝุ่นละออง โดยในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองเล็กน้อยที่จังหวัดอุบลราชธานี ทำการเก็บข้อมูลช่วง 10 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากยังไม่มีการศึกษาในช่วงปีดังกล่าวที่จังหวัดนี้ ทั้งนี้ข้อมูลที่ศึกษานี้ยังสามารถเป็นข้อมูลตัวแทนค่าฝุ่นละอองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทยได้ ในศึกษาจะวิเคราะห์ปริมาณฝุ่นละอองในแต่ละปี และค่ารายเดือน และค่ารายปี เพื่อเป็นข้อมูลการศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อการรับมือฝุ่นละอองต่อไป

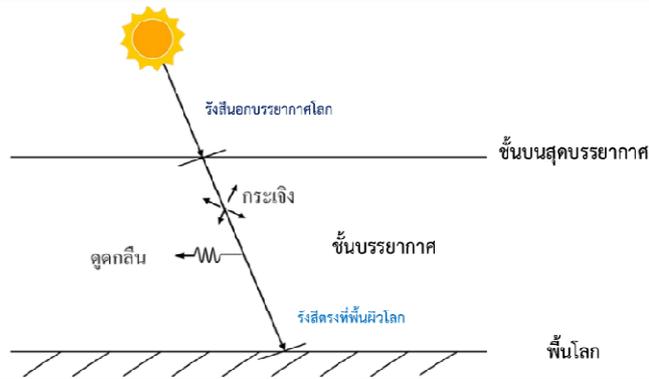
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองที่จังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อศึกษาลักษณะทางสถิติของค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองในช่วงปี 2012-2021

ทฤษฎี

โลกของเราปกคลุมไปด้วยชั้นบรรยากาศเรียงจากชั้นที่อยู่บนสุดคือ ชั้นเทอร์โมสเฟียร์ ชั้นเมโซสเฟียร์ ชั้นสตราโตสเฟียร์ และชั้นโทรโพสเฟียร์ ในชั้นโทรโพสเฟียร์นี้เป็นชั้นที่มนุษย์ใช้ดำรงชีวิต มีองค์ประกอบบรรยากาศต่างๆ เช่น เมฆ หมอก ไอน้ำ โมเลกุลอากาศ และฝุ่นละออง ซึ่งเป็นชั้นที่มีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตมากที่สุดถือว่าสำคัญมาก เมื่อดวงอาทิตย์แผ่รังสีออกมามจะเรียกว่า รังสี

นอกบรรยากาศโลกมีค่าคงที่ตามความยาวคลื่นและเมื่อรังสีเดินทางมาถึงบรรยากาศชั้นนี้ จะถูกลดทอนจากองค์ประกอบต่างๆ ของบรรยากาศโดยการกระเจิง (scatter) ทำให้รังสีตรงนั้นเป็นรังสีกระจายและการดูดกลืน (absorb) รังสีไว้ในบรรยากาศดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การลดทอนรังสีตรงของดวงอาทิตย์ที่เดินทางผ่านชั้นบรรยากาศมายังพื้นผิวโลก
(ดัดแปลงมาจากเสริม จันทร์ฉาย,2560)

ตามกฎของบูเกอร์ (Bouguer's law) สามารถแสดงความสัมพันธ์ของรังสีนอกบรรยากาศโลกและรังสีตรงที่ตกลงมายังพื้นโลกได้ดังนี้

$$I_{n\lambda} = I_{0n\lambda} \exp(-k_{\lambda} m_{\lambda}) \quad (1)$$

เมื่อ $I_{0n\lambda}$ คือ รังสีอาทิตย์นอกบรรยากาศโลก (วัดต่อตารางเมตรต่อไมครอน)

$I_{n\lambda}$ คือ รังสีตรงที่พื้นผิวโลก (วัดต่อตารางเมตรต่อไมครอน)

k คือ ความลึกเชิงแสงของบรรยากาศ (-)

m_{λ} คือ มวลอากาศ (-)

รังสีอาทิตย์นอกบรรยากาศโลกจะมีค่าคงที่เนื่องจากนอกชั้นบรรยากาศรังสีอาทิตย์จะไม่ถูกกระเจิงและดูดกลืน ค่ารังสีอาทิตย์นอกบรรยากาศโลกจะมีค่าตามความยาวคลื่นเรียกว่า สเปกตรัมรังสีอาทิตย์นอกบรรยากาศโลก (extraterrestrial spectral solar irradiance) ปัจจุบันสมาคมการทดสอบและวัสดุของสหรัฐอเมริกาได้ประกาศค่าสเปกตรัมมาตรฐานในปี ค.ศ.2000 ให้ใช้ตรงกันทั่วโลก ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่าสเปกตรัม ASTM E-490 (ASTM, 2000)

รังสีตรงที่พื้นผิวโลก คือรังสีอาทิตย์ที่พุ่งตรงที่เหลือจากการกระเจิงและการดูดกลืนวัดค่าโดยใช้เครื่องวัดรังสีตรงที่ส่องไปยังดวงอาทิตย์และมีการติดตามการเคลื่อนที่ของดวงอาทิตย์ตลอดทั้งวันมีค่าเป็นวัดต่อตารางเมตรต่อไมครอน

ค่าความลึกเชิงแสง (optical depth) เป็นค่าที่แสดงถึงความโปร่งแสงของตัวกลางหรือวัตถุ โดยในชั้นบรรยากาศรังสีอาทิตย์จะถูกลดทอนด้วยการกระเจิงและดูดกลืน ถ้าวัดค่ารังสีตรงของดวงอาทิตย์ที่ตกลงมายังพื้นโลกเทียบกับค่ารังสีนอกบรรยากาศโลกจะสามารถคำนวณความหนาของตัวกลางได้ ในที่นี้คือความหนาขององค์ประกอบในชั้นบรรยากาศ

มวลอากาศ (air mass) ในคอลัมน์ของบรรยากาศเป็นผลจากการติดตามการเคลื่อนที่ของดวงอาทิตย์คำนวณได้จากมวลอากาศสัมพัทธ์ (relative air mass) และความดันบรรยากาศ ดังสมการ (2) และในด้านพลังงานรังสีอาทิตย์จะใช้สมการเอมไพริคัลคำนวณมวลอากาศสัมพัทธ์ ดังสมการ (3)

$$m_a = m_r \left(\frac{p}{101.325} \right) \quad (2)$$

และ
$$m_r = [\cos\theta_z + 0.15(93.885 - \theta_z)^{-1.253}]^{-1} \quad (3)$$

เมื่อ m_r คือ มวลอากาศสัมพัทธ์ (-)
 p คือ ความดันบรรยากาศ (กิโลปาสกาล)
 θ_z คือ มุมเซนิตของดวงอาทิตย์ (องศา)

ฝุ่นละออง (aerosols) หมายถึงอนุภาคของแข็งหรือของเหลวที่แขวนลอยอยู่ในบรรยากาศ อาจจะเป็นของแข็ง ของเหลว หรือผสมกันระหว่างของแข็งและของเหลวก็ได้ (วิลาวรรณ คำหาญ, 2560) โดยทั่วไปฝุ่นละอองที่แขวนลอยในชั้นบรรยากาศ มีขนาดตั้งแต่ 0.1 – 100 ไมครอน มีรูปร่างของอนุภาคและองค์ประกอบทางเคมีแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นกับแหล่งกำเนิดของฝุ่นละอองด้วย (Iqbal, 1983) ซึ่งฝุ่นละอองนี้สามารถเกิดได้เองตามธรรมชาติหรือเกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ ในการบอกค่าฝุ่นละอองในรูปแบบค่าความลึกเชิงแสงนั้น ถ้าค่านี้มีค่ามากแสดงว่ามีฝุ่นละอองมาก ถ้ามีค่าน้อยแสดงว่ามีฝุ่นละอองน้อย ซึ่งสมมติถ้ารังสีอาทิตย์เดินทางผ่านบรรยากาศโลกมีเฉพาะฝุ่นละอองอยู่ โดยฝุ่นละอองมีความลึกเชิงแสงเท่ากับ 1 มวลอากาศเท่ากับ 1 คือคอลัมน์บรรยากาศที่อยู่ตรงกลางศีรษะพอดี จะได้ว่า

$$\frac{I_a}{I_{a0}} = \frac{1}{e} = 0.368 \quad (4)$$

จากสมการ (4) รังสีอาทิตย์ที่มาถึงพื้นผิวโลกจะมีค่าประมาณ 37% ของรังสีนอกบรรยากาศโลก โดยรังสีอาทิตย์ประมาณ 63% ถูกทำให้ลดลง โดยการดูดกลืนและการกระเจิงของฝุ่นละออง ดังนั้นความลึกเชิงแสงเท่ากับ 1 จึงถือว่ามีความมาก (เสริม จันทรฉาย, 2560)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Janjai et al. (2012) ได้ทำการศึกษาหาค่าคุณสมบัติเชิงแสงในประเทศไทย จำนวนสี่สถานี ได้แก่จังหวัดเชียงใหม่ อุบลราชธานี นครปฐมและสงขลา โดยศึกษาที่ความยาวคลื่น 500 นาโนเมตร เก็บข้อมูลตั้งแต่ปี 2006 – 2011 โดยได้แนวโน้ม ค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองในจังหวัดเชียงใหม่ อุบลราชธานีและนครปฐมมีค่าคล้ายคลึงกันคือสูง ในช่วงเดือน พฤศจิกายนถึงเมษายน และมีค่าน้อยในช่วงเดือน พฤษภาคมถึงตุลาคม โดยค่า รายวันเฉลี่ยต่อเดือนของความลึกเชิงแสงมีค่า 0.92, 0.78 และ 0.61ตามลำดับ แต่ในจังหวัดสงขลาค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองจะมีค่า ค่อนข้างคงที่ตลอดทั้งปีแปรค่าในช่วง 0.16-0.27 รวมทั้งยัง คำนวน ถ้าพารามิเตอร์ของอังสรอมด้วย

Watt A.D, 1978 ได้ทำการศึกษาค่าสเปกตรัมรังสีตรงของดวงอาทิตย์โดยใช้ข้อมูลในช่วงที่ท้องฟ้าปราศจากเมฆ ซึ่งสามารถละตัวแปรผลของเมฆออกไปได้ สรุปได้ว่า การลดลงของรังสีอาทิตย์เป็นผลมาจากโอโซน 0.5-3.0% ไอน้ำ 3.5-14% โมเลกุลอากาศ 11-13% และฝุ่นละออง 0.1-26% โดยฝุ่นละอองประเภทจะมีผลแต่แตกต่างกัน

Ångström, (1929) ได้เสนอวิธีที่ใช้ค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองที่เป็นผลจากการลดทอนรังสีตรงของดวงอาทิตย์ โดยเลือกที่เวลาเดียวกันจาก 2 ความยาวคลื่น และทำการคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ 2 ตัวแปรได้แก่ ค่าความหนาแน่นของฝุ่นละออง และ ขนาดของอนุภาคฝุ่นละออง

ลัดดาวรรณ (2561) ทำการศึกษาสมบัติเชิงแสงของฝุ่นละอองที่จังหวัดลพบุรีโดยใช้เครื่องสเปกโตรเรดิโอมิเตอร์ที่ดัดแปลงให้วัดสเปกตรัมรังสีตรง โดยแสดงวิธีการคำนวณค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองรวมทั้งสมบัติเชิงแสง ที่เป็นพารามิเตอร์ของอังสตรอมด้วย โดยผลที่ได้จะเปรียบเทียบกับเครื่องเซ็นโฟโตมิเตอร์ขององค์การนาซาที่ติดตั้งในสถานีเดียวกัน สรุปว่าที่จังหวัดลพบุรีค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละออง แปรค่าในรอบปีค่อนข้างสูงโดยเฉลี่ยสูงสุดที่เดือนมีนาคมและต่ำสุดที่เดือนสิงหาคม

ระเบียบวิธีวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการคำนวณค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองจำเป็นจะต้องใช้ข้อมูลสเปกตรัมรังสีตรงในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลจากเครื่องเซ็นโฟโตมิเตอร์ของบริษัท Cimel Electronique ที่ทำการติดตั้ง ณ ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ดังภาพที่ 2 ภายใต้การดูแลโดยห้องปฏิบัติการวิจัยพลังงานแสงอาทิตย์ ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เครื่องนี้จะวัดค่าสเปกตรัมรังสีตรงของดวงอาทิตย์ที่ความยาวคลื่น 340, 440, 500, 675, 870, 940, 1020 และ 1640 nm ข้อมูล จะเป็นค่าในหน่วยจำนวนนับต่อเวลา (count/s) และทำการวัดทุก 15 นาที ทำการสแกนท้องฟ้าทั้งหมดเพื่อวัดค่า ในช่วงเวลาที่ท้องฟ้าปราศจากเมฆ โดยมีการวัดครึ่งกลมกลมท้องฟ้าเพื่อประมวลผลและแยกข้อมูลเมฆออก จากนั้นจะส่งข้อมูลไปยังผู้ควบคุมที่เชื่อมกับระบบคอมพิวเตอร์ ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์นี้จะทำการส่งต่อข้อมูลไปยังเครือข่าย Aerosol Robotic Network (AERONET) เพื่อประมวลผลและบันทึกข้อมูลลงเว็บไซต์ที่เชื่อมต่อกันทั่วโลกภายใต้การควบคุมระบบขององค์การบริหารการบินและอวกาศแห่งชาติ (National Aeronautics and Space Administration) หรือ องค์การนาซา (NASA) เครื่องมือนี้มีความแม่นยำเนื่องจากการสอบเทียบทุกๆ 1-2 ปี โดยเครือข่าย AERONET

ภาพที่ 2 เครื่องชั้นโฟโตมิเตอร์ ที่ติดตั้งในจังหวัดอุบลราชธานีรูปจาก (เสริม จันทร์ฉาย,2560)

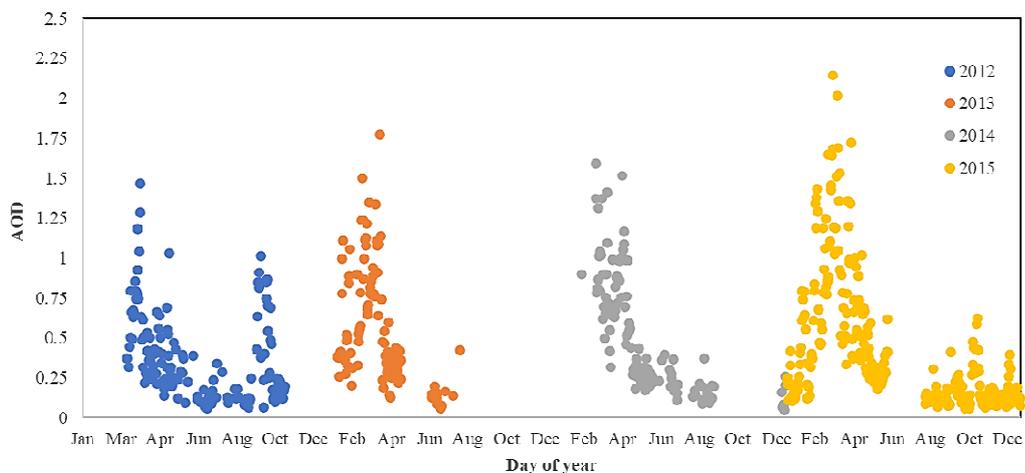
2. การเก็บบันทึกข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกทำการศึกษาค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคม ปี 2012 ถึง เดือนธันวาคม ปี 2021 เป็นระยะเวลาทั้งหมด 10 ปี เครื่องมือจะวัดการวัดค่าทุก 15 นาทีและสรุปเป็นค่ารายวันมาให้ ผู้วิจัยจึงนำค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองรายวันทำการวิเคราะห์หาค่ารายวันเฉลี่ยต่อเดือนและค่ารายปี ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะความยาวคลื่นที่มีผลต่อฝุ่นละอองและโมเลกุลอากาศเท่านั้น โดยทั่วไปแล้วนิยมใช้ที่ความยาวคลื่น 500 นาโนเมตร จากนั้นทำการวิเคราะห์ค่ารายวันในระยะยาวของช่วงปีดังกล่าว และทำการคำนวณค่ารายวันเฉลี่ยต่อเดือนของทุกปี จากนั้นคำนวณและวิเคราะห์เป็นค่าเฉลี่ยรายปี

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

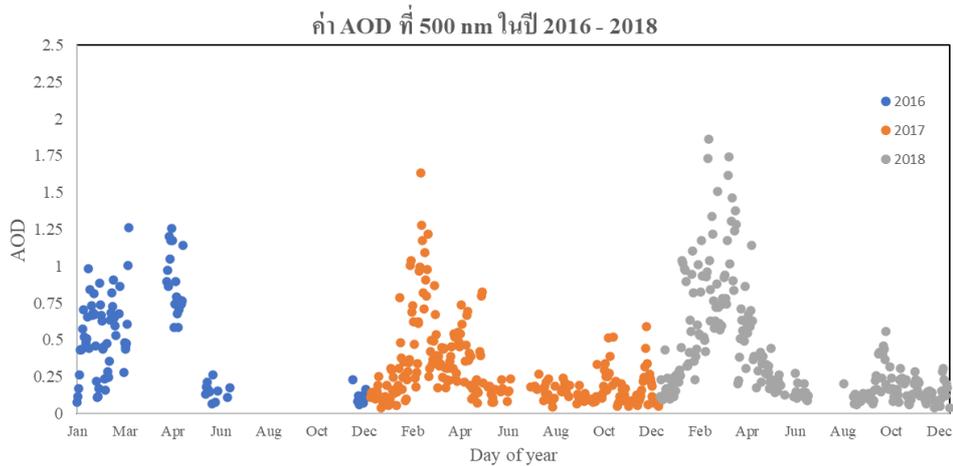
ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองรายวันจากข้อมูลตั้งแต่เดือน

ค่า AOD ที่ 500 nm ปี 2012 - 2015

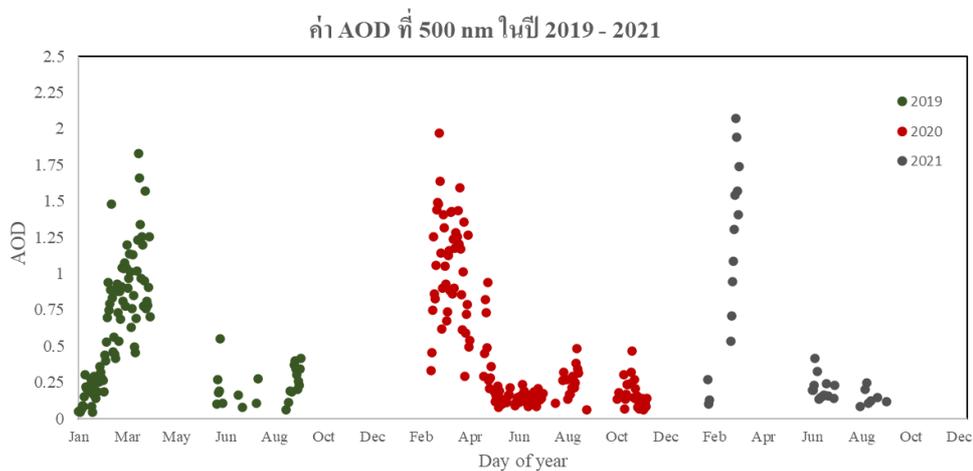

มกราคม ปี 2012 ถึง เดือนธันวาคม ปี 2021 เพื่อดูการแปรค่าตลอดทั้งปีได้ผลดังนี้

ภาพที่ 3 ค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองรายวันที่ความยาวคลื่น 500 nm ปี 2012-2015

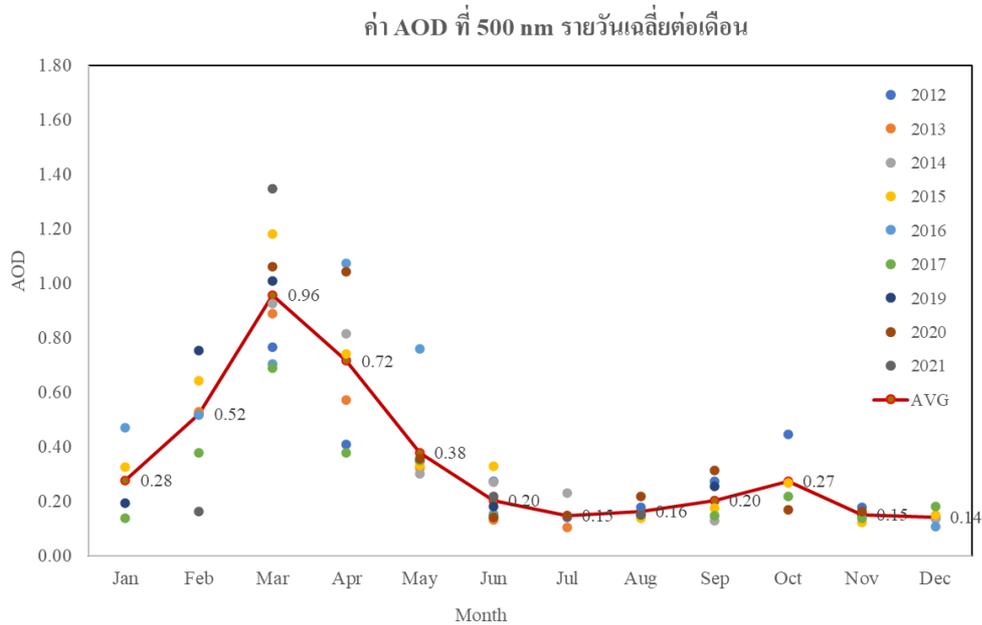
ภาพที่ 4 ค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองรายวันที่ความยาวคลื่น 500 nm ปี 2016-2018

ภาพที่ 5 ค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองรายวันที่ความยาวคลื่น 500 nm ปี 2019-2021

จากภาพที่ 3 - 5 แสดงให้เห็นว่าในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคมของทุกปีจะมีค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองมาก โดยในช่วงเดือนมีนาคมจะมีวันที่ค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองสูงที่สุดและมีค่าสูงติดต่อกันหลายวัน ในปี 2021 มีค่าฝุ่นละอองมากที่สุดในรอบช่วงปีดังกล่าวมีค่าอยู่ที่ 2.07 แสดงว่ารังสีตรงของดวงอาทิตย์ถูกลดทอนลงไปมาก นั่นคือมีปริมาณฝุ่นละอองมาก ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศ ทำให้ทัศนวิสัยต่ำ บรรยากาศจะมีความขุ่นมัวมาก พิจารณาจากค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองรายวันที่มีค่ามากที่สุดในปี 2012 ถึงปี 2021 มีค่า 1.46, 1.78, 1.59, 2.01, 1.26, 1.63, 1.86, 1.82, 1.97 และ 2.07 ตามลำดับ ค่ารายวันที่มากที่สุดจะมีค่าเพิ่มมากขึ้นตามจำนวนปีที่เพิ่มขึ้น แสดงว่าในปัจจุบันมีปริมาณฝุ่นละอองมากกว่าในอดีต ในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคมมีค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองน้อยแสดงว่ามีฝุ่นละอองน้อย ทั้งนี้ในช่วงนี้มีฝนตก ฝนจะทำการชะล้างฝุ่นละอองในบรรยากาศทำให้มีฝุ่นละอองน้อย บรรยากาศแจ่มใส และข้อมูลในช่วงที่ขาดหายอาจเป็นเพราะช่วงนั้นมีฝนตกทำให้เมฆปกคลุมท้องฟ้าเครื่องจึงไม่สามารถวัดค่าได้

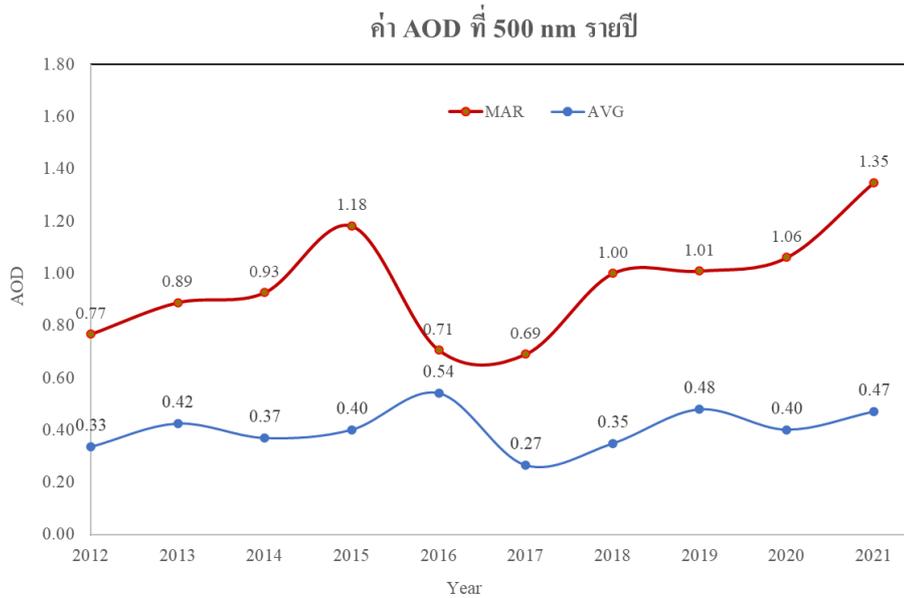
ผู้วิจัยได้นำค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองรายวันคำนวณค่าทางสถิติเพื่อให้ได้ค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองรายวันเฉลี่ยต่อเดือนได้ผลดังนี้

ภาพที่ 6 ค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองรายวันเฉลี่ยต่อเดือนที่ความยาวคลื่น 500 nm ปี 2012-2021

จากภาพที่ 6 แสดงให้เห็นว่า ในเดือนมีนาคมจะมีค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองสูงเกือบทุกปี โดยค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองรายวันเฉลี่ยต่อเดือนในปี 2021 มีค่ามากที่สุดในรอบ 10 ปี มีค่า 1.35 จากข้อมูลสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในปีดังกล่าวระบุว่าท้องฟ้าของจังหวัดอุบลราชธานี มีกลุ่มควันปกคลุมเป็นบริเวณกว้างตรวจพบฝุ่นละอองเกินมาตรฐานในระดับที่มีผลต่อสุขภาพ โดยส่วนใหญ่สาเหตุมาจากในพื้นที่นี้ได้มีการเผาวัชพืชทางการเกษตร เผาขยะ รวมทั้งฝุ่นละอองที่เกิดจากการก่อสร้างปรับปรุงขยายถนนบริเวณชานเมืองด้วย (กลุ่มงานติดตามประเมินสถานการณ์กตป., 2564). ค่าเฉลี่ยรายวันในเดือนมีนาคมของทุกปีมีค่าอยู่ที่ 0.96 ซึ่งถือว่ามีความสูงในระดับทำให้บรรยากาศขุ่นมัว แต่ในปี 2016 เดือนเมษายนมีค่ามากกว่าเดือนมีนาคมและเดือนตุลาคมมีค่าฝุ่นสูงมากแตกต่างจากปีอื่นๆ อาจจะเป็นเนื่องมาจากการแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ผลการวิเคราะห์โดยรวมเกือบทุกปี ในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคมค่ารายวันเฉลี่ยต่อเดือนของฝุ่นละอองมีค่าลดลงเนื่องจากในช่วงนี้มีฝนตกจึงทำให้ค่าฝุ่นละอองลดลง แปรค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.16-0.20 และช่วงท้ายปีของทุกปีฝุ่นละอองมีค่าน้อยมากค่าเฉลี่ยรวมในเดือนธันวาคมมีค่า 0.14

ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองในเดือนมีนาคมของทุกปีซึ่งเป็นเดือนที่มีค่าฝุ่นละอองมากที่สุดกับค่ารายปีโดยค่ารายปีนี้คำนวณจากนำค่ารายวันทุกวันมาเฉลี่ยตลอดทั้งปี ได้ผลดังนี้

ภาพที่ 7 ค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองรายปีที่ความยาวคลื่น 500 nm ปี 2012-2021

จากภาพที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองในเดือนมีนาคมกับค่ารายปี จะเห็นว่าเดือนมีนาคมมีค่าสูงกว่าค่ารายปีทุกปี แต่มีช่วงห่างแตกต่างกันโดยในเดือนมีนาคม ปี 2015 และปี 2021 มีช่วงห่างกับค่ารายปีมากเนื่องจาก ในปีดังกล่าว มีฝุ่นละอองค่อนข้างมากติดต่อกันตลอดเกือบทั้งเดือน ในเดือนมีนาคมปี 2016 มีช่วงห่างกับค่ารายปีน้อย เนื่องจากในปีนี้มีค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองในเดือนมีนาคมน้อยกว่าค่าในเดือนเมษายนอาจจะเกิดจากการแปรปรวนของสภาพอากาศท้องถิ่น

จากข้อมูลค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองรายปีตั้งแต่ 2012 - 2021 พบว่ามีค่าใกล้เคียงกันแปรค่าระหว่าง 0.27-0.47 จากข้อมูลค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองในเดือนมีนาคม แปรค่าอยู่ระหว่าง 0.69 – 1.35 ซึ่งจากงานวิจัย Janjai et al. (2012) ค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองในจังหวัดอุบลราชธานีตั้งแต่ปี 2008-2011 มีค่าสูงสุดที่เดือนมีนาคมอยู่ที่ 0.78 จะเห็นได้ว่าในปี 2013-2015 และ ปี 2018-2021 ค่าฝุ่นละอองมีค่าสูงขึ้นมากทั้งนี้ในอนาคตอาจจะมีแนวโน้มปริมาณฝุ่นละอองเพิ่มขึ้นอีกด้วย จึงจำเป็นต้องศึกษาที่มาและแนวทางแก้ไขปัญหาด้านฝุ่นละอองเพิ่มขึ้น

สรุปผล

ปริมาณของฝุ่นละอองสามารถบอกในรูปของการลดทอนรังสีตรงของดวงอาทิตย์โดยวัดเป็นค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละออง ในงานวิจัยนี้ใช้เครื่องเซนโฟโตมิเตอร์วัดค่าสเปกตรัมรังสีตรงของดวงอาทิตย์แล้วนำมาคำนวณเพื่อหาค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละออง โดยถ้าค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองมากแสดงว่ามีฝุ่นมาก ผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษาในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคม ปี 2012 ถึงเดือนธันวาคม ปี 2021

จากข้อมูลรายวันพบว่า ในช่วงเดือนมีนาคมของทุกปีมีค่าฝุ่นละอองมาก ความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองรายวันที่มีค่ามากที่สุดในปี 2012 ถึงปี 2021 มีค่า 1.46, 1.78, 1.59, 2.01, 1.26, 1.63, 1.86, 1.82, 1.97 และ 2.07 ตามลำดับเห็นได้ว่าในปี 2021 มีค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองสูงที่สุดในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคมฝุ่นละอองมีค่าน้อยเนื่องจากในช่วงเดือนนี้ฝนตก ฝนจะชะล้างฝุ่นละอองในบรรยากาศตกลงสู่พื้นดินทำให้บรรยากาศแจ่มใส ในช่วงที่ข้อมูลขาดหายเนื่องจากท้องฟ้าปกคลุมไปด้วยเมฆตลอดทั้งวัน เครื่องมือจึงไม่สามารถวัดค่ารังสีตรงจากดวงอาทิตย์เพื่อทำการคำนวณค่าฝุ่นละอองได้

จากข้อมูลรายวันเฉลี่ยต่อเดือน ค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองในปี 2021 มีค่ามากที่สุดในรอบ 10 ปี มีค่า 1.35 ค่าเฉลี่ยรายวันในเดือนมีนาคมของทุกปีมีค่าอยู่ที่ 0.96 ซึ่งถือว่ามีความมากในระดับทำให้บรรยากาศขุ่นมัว แต่ในปี 2016 เดือนเมษายนมีค่ามากกว่าเดือนมีนาคมและเดือนตุลาคม มีค่าฝุ่นสูงมากแตกต่างจากปีอื่นๆ อาจจะเป็นเนื่องมาจากการแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคม ฝุ่นละอองลดลง แปรค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.16-0.20 และช่วงท้ายปีของทุกปีฝุ่นละอองมีค่าน้อยมากค่าเฉลี่ยรวมในเดือนธันวาคมมีค่า 0.14

จากข้อมูลรายปี ค่าความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองรายปีตั้งแต่ 2012 - 2021 พบว่ามีค่าใกล้เคียงกันแปรค่าระหว่าง 0.27-0.47 ในเดือนมีนาคมของทุกปีค่ารายปีแปรค่าอยู่ระหว่าง 0.69 - 1.35 โดยรวมในรอบ 10 ปีมีค่าฝุ่นละอองมีค่าเพิ่มขึ้นในช่วงเดือนมีนาคมมากและมีแนวโน้มจากกราฟมีค่าสูงขึ้นไปอีก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาที่มาและแนวทางแก้ไขปัญหาด้านฝุ่นละอองเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากปริมาณฝุ่นละอองมีค่ามากในช่วงเดือนมีนาคมก่อให้เกิดมลพิษทางด้านอากาศ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อมนุษย์ในหลายด้านและในระยะยาวจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ดังนั้นผู้วิจัยเสนอแนะให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อทราบถึงสาเหตุแหล่งที่มาของฝุ่นละอองเพื่อการรับมือและปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มงานติดตามประเมินสถานการณ์ กตป.(2564). 17 มีนาคม 2564 จ.อุบลราชธานีฝุ่นPM 2.5เกินค่ามาตรฐานผู้ว่าฯสั่งจับผู้ฝ่าฝืนเผาป่าและต่อซังข้าว. สืบค้น 1 มกราคม 2565, จาก <https://mgronline.com/south/local/detail/9640000025601>
- เสริม จันทรฉาย. (2560). **รังสีอาทิตย์**. หน่วยวิจัยพลังงานแสงอาทิตย์ ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, : บริษัท เพชรเกษมพรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด.
- วิลาวรรณ คำหาญ. (2560). ฝุ่นละอองในบรรยากาศ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ลัดดาวรรณ บัวขาว. (2561). **การศึกษาสมบัติเชิงแสงของฝุ่นละอองที่จังหวัดลพบุรี โดยใช้เครื่องสเปกโตรเรดิโอมิเตอร์ ซึ่งดัดแปลงให้วัดสเปกตรัมรังสีตรง**. (ปริญญาโท), มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- Ångström, A. (1929). **On the Atmospheric Transmission of Sun Radiation and on Dust in the Air.** *Geografiska Annaler*, 11, 156-166. doi:10.2307/519399
- ASTM. (2000). **Standard solar constant and zero air mass solar spectral tables.** Standard E-490. American Society for Testing and Materials
- Chen, J., Li, C., Ristovski, Z., Milic, A., Gu, Y., Islam, M. S., Wang, S., Hao, J., Zhang, H., He, C., Guo, H., Fu, H., Miljevic, B., Morawska, L., Thai, P., Lam, Y. F., Pereira, G., Ding, A., Huang, X., & Dumka, U. C. (2017). A review of biomass burning: Emissions and impacts on air quality, health and climate in China. *The Science of the total environment*, 579, 1000–1034. <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2016.11.025>
- Iqbal, M. (1983). **An Introduction to Solar Radiation.** New York: Academic Press.
- Janjai, S., Núñez, M., Masiri, I., Wattan, R., Buntoung, S., Jantarach, T., & Promsen, W. (2012). **Aerosol Optical Properties at Four Sites in Thailand.** *02*. doi:10.4236/acs.2012.24038
- Ramanathan, V., Crutzen, P. J., Lelieveld, J., Mitra, A. P., Althausen, D., Anderson, J., Andreae, M. O., Cantrell, W., Cass, G. R., Chung, C. E., Clarke, A. D., Coakley, J. A., Collins, W. D., Conant, W. C., Dulac, F., Heintzenberg, J., Heymsfield, A. J., Holben, B., Howell, S., ... Valero, F. P. J. (2001). Indian Ocean Experiment: An integrated analysis of the climate forcing and effects of the great Indo-Asian haze. *Journal of Geophysical Research-Atmospheres*, 106(D22), 28371-28398. [2001JD900133]. <https://doi.org/10.1029/2001JD900133>
- Watt A.D. (1978). **On the nature and distribution of solar radiation.** The Branch: for sale by the Supt. of Docs., U.S. Govt. Print. Off.

การศึกษาปัจจัยการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล กรณีศึกษา
กลุ่ม Generation X ตำบลจ้อหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
A Study of Personal Financial Planning Factors : A Case Study of
Generation X Choho Subdistrict Mueang District
Nakhon Ratchasima Province

ทวีพร ตูพจ^{1*}, วิบูลย์ ลือมงคล² และเมตต์ เมตต์การุณจิต³

Taveporn Toopoj^{1*}, Viboon Luemongkhon² and Met Metkarunchit³

^{1,2}สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ โทรศัพท์ 044-955-121

^{1,2}Management Faculty of Business Administration Telephone 044-955-121

³สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ โทรศัพท์ 044-955-121

³Branch public administration Department liberal arts Tel. 044-955-121

¹e-mail: tavepron.tu1234@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ต่อปัจจัยการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของกลุ่ม Generation X เพื่อศึกษาการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของกลุ่ม Generation X เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมเงินของกลุ่ม Generation X โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากร Generation X ในตำบลจ้อหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 400 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 40-45 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี อาชีพเป็นพนักงานเอกชน, ลูกจ้าง มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท มีระดับความคิดเห็นปัจจัยการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชากร Generation X โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ยกเว้น ด้านวัตถุประสงค์การจัดการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลอยู่ในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเตรียมความพร้อมทางการเงินทั้งในปัจจุบัน และอนาคต กล่าวคือ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งก่อนและหลังเกษียณมากที่สุด เพื่อเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและคุมค่าใช้จ่ายไม่ให้มีภาระหนี้สิน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการทำให้เกิดความมั่นคงในชีวิต เช่น เพื่อสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี รองลงมาเพื่อสามารถป้องกัน บรรเทาความเสี่ยงในอนาคต เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชากร Generation X ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านรายได้อยู่ในระดับมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้จากงานประจำ ลงทุนเกี่ยวกับเงินฝาก เช่น เงินฝากประจำ, สลากออมทรัพย์ รับจ้างทั่วไปหรือลงทุน ขายของออนไลน์ เพื่อหารายได้

คำสำคัญ: ปัจจัยการวางแผน, การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล, Generation X

Abstract

The purpose of this research was to compare the personal data of the respondents on the personal financial planning factors of Generation X group. To study the personal financial planning of Generation X group. To study the savings behavior of Generation X group. Data from the Generation X population sample in Cho Ho Sub-district, Mueang District. Nakhon Ratchasima Province, 400 people It was found that most of the samples were male, aged 40-45 years, marital status, graduated with a bachelor's degree. Occupation is a private employee, employee with average monthly income. 10,001–15,000 baht, average monthly expenses 5,001–10,000 baht, with a moderate level of opinion on personal financial planning factors of Generation X populations overall. When considering each aspect, it was found that all aspects were at a moderate level.

Except for personal financial planning management objectives at a high level Most of the samples were intended to be used as a tool for financial preparation both in the present and in the future, that is, to have a better quality of life both before and after retirement as much as possible. as a tool for checking and Worth the cost without having to be in debt To be used as a tool to create wealth in life, such as for tax benefits followed by protection mitigate future risks When considering the personal financial planning behavior of Generation X populations Overall, it was at a moderate level. When considering each aspect, it was found that the income aspect was at the highest level. Most of the sample group had income from full-time jobs. Invest in deposits such as fixed deposits, savings lottery tickets. General contracting or investment sell products online to earn

Keywords: Planning factors, Personal financial planning, Generation X

บทนำ

ความมั่นคงในการดำเนินชีวิต และมีอิสรภาพทางการเงินอย่างยั่งยืนบุคคลใดมีการวางแผนทางการเงินที่ดีย่อมทำให้บุคคลนั้นมีความมั่นคงทางการเงิน การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการดำเนินชีวิต ซึ่งจะช่วยจัดการกับ “เงิน” ไม่ให้เป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตแต่จะช่วยจัดการกับ “เงิน” ให้เป็นเครื่องมือสนับสนุนชีวิตไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้บุคคลนั้นมีการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ไม่เดือดร้อนเพราะเหตุที่เกิดจาก “เงิน” อันนำมา ซึ่งความมั่นคงของครอบครัว สังคม และประเทศชาติ อย่างไรก็ตาม การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล จึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของทุกคน และมีความสำคัญต่อบุคคลทุกช่วงอายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่สภาวะ

แวดล้อมทางเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การรู้จักหาเงิน (How to Earn) การรู้จักออมเงิน (How to Save) การรู้จักใช้เงิน (How to Spend) และการรู้จักทำให้เงินงอกเงย (How to Invest) การวางแผนการเงินส่วนบุคคล (Personal Financial Planning) อย่างเหมาะสมจะช่วยให้ทุกคนสามารถจัดการกับเรื่องเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีแนวทางการวางแผนทางการเงินมี 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ควรมีการกำหนดเป้าหมายตามที่ต้องการ 2) มีการวางแผนหาเงิน, เปลี่ยนงาน 3) ควรมีการเก็บเงินออมบางส่วน 4) ควบคุมการใช้จ่ายเงิน 5) บริหารภาระหนี้ และ 6) จัดสรรเวลาเพื่อหาความรู้ และสร้างความเข้าใจในการลงทุน (ทรายทอง เลิศเปียง, 2557 : 17)

การลงทุนได้มีการพัฒนาอย่างมาก ในปัจจุบันรูปแบบของการวางแผนการเงินส่วนบุคคล โดยมีการให้ความสนใจในการลงทุนนอกเหนือจากการนำเงินไปฝากธนาคาร เพื่อหวังผลตอบแทนจากดอกเบี้ย แต่อัตราดอกเบี้ยค่อนข้างลดลง และอัตราเงินเฟ้อเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การวางแผนการเงินส่วนบุคคลในปัจจุบันนั้นมีหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ 1) การวางแผนการซื้อหรือครอบครองสินทรัพย์ 2) การวางแผนในด้านของหนี้สิน 3) การวางแผนการออม และการลงทุน 4) การวางแผนผลประโยชน์ของพนักงาน 5) การวางแผนทางภาษี 6) การวางแผนการเกษียณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ช่วงอายุ รายได้ เป็นต้น (อรอนงค์ ไชยบุญเรือง, 2552 : 1) ดังนั้น การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเป็นแนวคิดที่ทำให้ประชาชนจะต้องเตรียมความพร้อม และนำชีวิตไปสู่ความมั่นคงทางการเงิน โดยเริ่มตั้งแต่การปลูกฝังการออม และการใช้เงินที่ดี เมื่อเข้าสู่วัยทำงานก็ต้องรู้วิธีการวางแผนการเงิน และการจัดสรรเงินให้เพียงพอต่อการใช้จ่ายในประจำวัน การใช้จ่ายในอนาคตอีกด้วย ดังนั้น การวางแผนการเงินส่วนบุคคลจึงเป็นแนวคิดสำคัญที่จะทำให้ประชาชนสามารถดำเนินในแต่ละช่วงชีวิตได้อย่างมีสุขภาพทางการเงินที่ดี ความมั่นคงในชีวิตหลายคนมองถึงการมีรายได้สูง การมีทรัพย์สินเงินทองเป็นจำนวนมาก (นันทิตา วัฒนประภา, 2559 : 1)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของกลุ่ม Generation X
2. เพื่อศึกษาการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของกลุ่ม Generation X
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมเงินของกลุ่ม Generation X

การทบทวนวรรณกรรม

“การวางแผนการเงินส่วนบุคคล” เป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิต ซึ่งหากมองในลักษณะของการบริหารจัดการหรือการวางแผนการเงินส่วนบุคคลแล้ว การวางแผนการเงินส่วนบุคคลนั้นเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ช่วยแสดงพฤติกรรมการใช้เงิน เป็นการแสดงขอบเขตของการใช้จ่าย และการบริหารเงินให้เพียงพอต่อภาระค่าใช้จ่าย เพียงพอต่อการชำระหนี้ และมีการออมเงิน ดังนั้น ประชากรวัยทำงานจึงควรมีการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ประชากรส่วนใหญ่เข้าใจว่า การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเป็นเรื่องของการควบคุมการใช้จ่าย และการออมเงินเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงการวางแผนการเงิน

ส่วนบุคคลเป็นส่วนสำคัญเพียงส่วนหนึ่ง หากจะวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ต้องมีองค์ประกอบอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

เงินออม ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งในการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจเป็นแหล่งเงินทุนที่จะนำมาพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หากประเทศไทยมีเงินออมภายในประเทศ ซึ่งเป็นฐานเงินทุนที่เพียงพอ จะช่วยให้การพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศลดลง การกั๊ยืมเงินจากต่างประเทศอาจทำให้เกิดภาวะผูกพันกับต่างประเทศผู้เป็นเจ้าของเงินทุนทั้งในด้านการชำระหนี้ ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมการวางแผนการเงินหรือการออมเงินในประเทศให้เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นเงินทุนในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศได้อย่างอิสระ และพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด การมีเงินออมนอกจากจะช่วยสร้างความมั่นคงส่วนบุคคลแล้วยังถือเป็นเรื่องสำคัญ ระดับชาติ ช่วยลดการกั๊ยืมเงินจากต่างประเทศมาลงทุน ซึ่งจะทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศ ขยายตัวอย่างแข็งแกร่ง (จุฑาธิบัติ ฤกษ์สันทัต, 2558 : 1)

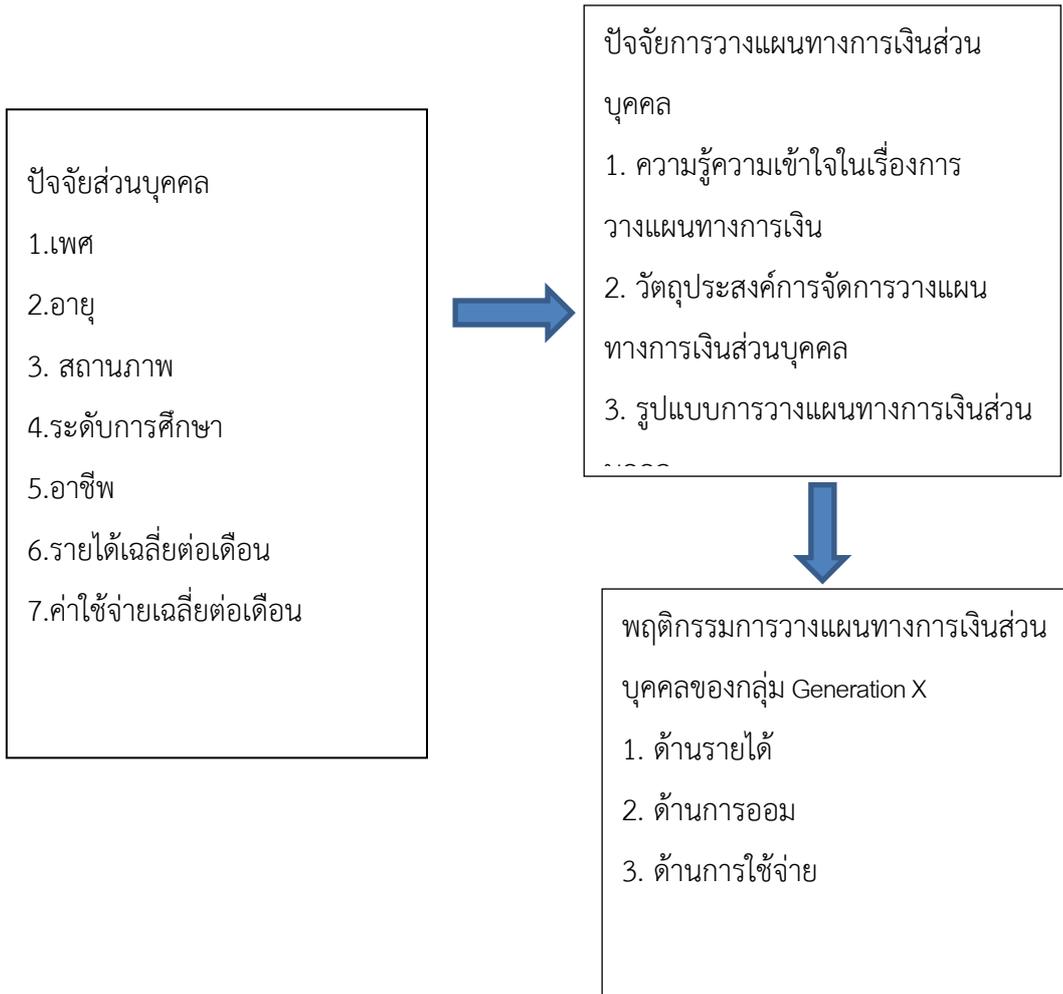
Generation X คือ ประชากรที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2508 – 2522 เป็นประชากรที่ใกล้เข้าสู่วัยเกษียณอายุจากการทำงานมากที่สุด วัยเกษียณอายุ คือ ประชากรที่มีอายุ 60 ปี จะครบกำหนดอายุรับราชการหรือสิ้นกำหนดเวลารับราชการ ซึ่งกลุ่มประชากร Generation X จะเติบโตมาในช่วงเศรษฐกิจเริ่มมั่งคั่ง มีวัฒนธรรมสมัยใหม่ และเริ่มมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้มากขึ้น อีกทั้งยังเป็นช่วงปีที่มีอัตราการเกิดอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2506-2526 ในระหว่างนี้มีเด็กเกิดในประเทศไทยมากกว่าหนึ่งล้านคนต่อปี และยังเป็นช่วงคาบเกี่ยวปีเกิดของคนรุ่นนี้พอดี จึงเรียกได้ว่า เป็นยุค “Baby Boom” ของประเทศไทย และทำให้คนรุ่นนี้ได้รับฉายาว่า “ประชากรรุ่นเกิดล้าน” (ปราโมทย์ ประสาทกุล, 2557) จากเหตุการณ์ดังกล่าวจึงส่งผลให้ประชากรรุ่น Generation X กลายเป็นกลุ่มประชากรที่มีขนาดใหญ่รองจากกลุ่ม Generation Y (รุ่งตะวัน แซ่พั้ว, 2560, 01)

Generation X เป็นกลุ่มประชากรที่ใช้เงินฟุ่มเฟือย จึงควรระวังเรื่องการก่อหนี้จนเกินตัว ควรมีการออมเงินเพื่ออนาคตให้มากขึ้น และมีการวางแผนทางการเงิน เพราะแม้จะเป็นช่วงที่หาเงินได้มาก แต่ก็เต็มไปด้วยภาระต่าง ๆ ที่มากขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า การวางแผนทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในการดำเนินชีวิต จึงสนใจศึกษา “การวางแผนการเงินส่วนบุคคลของกลุ่ม Generation X” โดยทำการศึกษาความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล และรูปแบบการออมส่วนบุคคล ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านการหารายได้ ด้านการออมเงิน และด้านการใช้จ่าย เพื่อทำให้ทราบถึงปัจจัยการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของกลุ่ม Generation X เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการเงิน การส่งเสริมการออมเงินให้กับบุคคลทั่วไป รวมถึงด้านการออมเงินจากประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการ ในการดำรงชีวิตต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยที่แสดงขั้นตอน หรือความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ ตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาถึง “การศึกษาปัจจัยการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล กรณีศึกษากลุ่ม Generation X ตำบลจوه อําเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา”

1. การรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัย ประชาชนที่ศึกษาได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลจوه 27,458 คน (ข้อมูลเทศบาลตำบลจوه, 2564: เว็บไซต์) ส่วนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของทาโรยามานะ (Taro Yamane, อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555 : 148) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อน ± 5 จำนวนเท่ากับ 400 คน โดยเก็บตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มศึกษาโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage) และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการการการศึกษปัจจัยการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล กรณีศึกษากลุ่ม

Generation X ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัจจัยการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล กรณีศึกษา กลุ่มGeneration X ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา” ได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาวิจัยดังนี้

1. เนื้อหา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัจจัยการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล กรณีศึกษา กลุ่มGeneration X ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา” ขอบเขตด้านเนื้อหาประกอบด้วย

- 1.1 ความเป็นมาของการวางแผนทางการเงิน
- 1.2 การวางแผนการเงินส่วนบุคคลของกลุ่ม Generation X
- 1.3 พฤติกรรมการออมเงินของกลุ่ม Generation x

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัจจัยการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล กรณีศึกษา กลุ่ม Generation X ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา” ขอบเขตด้านเนื้อหาประกอบด้วย

2.1 ประชากรที่ศึกษาได้แก่ ประชากร และกลุ่มGeneration X อยู่ในเขตตำบลจอหอ อำเภอเมืองนครราชสีมา (ข้อมูลอำเภอเมือง ณ วันที่ 23 มกราคม 2565)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร และกลุ่มGeneration X อยู่ในเขตตำบลจอหอ อำเภอเมืองนครราชสีมา (ข้อมูลอำเภอเมืองนครราชสีมา ระบบทางทะเบียน, 2564:เว็บไซต์) ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555 : 148) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อน ± 5 จำนวนเท่ากับ 400 คน โดยเก็บตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

3. ระยะเวลา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัจจัยการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล กรณีศึกษา กลุ่มGeneration X ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา” ได้กำหนดระยะเวลาในการจัดทำเครื่องมือ ตรวจสอบ ทดลองใช้ จัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปและอภิปรายผล ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงเวลาเดียว (Cross-sectional approach) ตามขั้นตอนวิธีวิจัยให้แล้วเสร็จในช่วงเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2564 ถึงเดือน มกราคม พ.ศ. 2565

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชากร Generation X ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สามารถอภิปรายผลดังนี้

1. ด้านปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุส่วนใหญ่ 40-45 ปี สถานภาพสมรส มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี อาชีพเป็นพนักงานเอกชน, ลูกจ้าง มีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท และยังมีค่าใช้จ่ายต่อเดือน 5,001-10,00 บาท

โดยปัจจัยส่วนบุคคลดังกล่าวไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชากร Generation X อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของ มุกดา ไควหกุล (2559) ที่ศึกษาการจัดการการเงินส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชากรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ การศึกษาและ รายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมทุกด้าน ยกเว้น ด้านอายุ สถานภาพและรายจ่ายที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม

2. ปัจจัยการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชากร Generation X ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมมี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับแรก คือ ด้านวัตถุประสงค์การจัดการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล (\bar{X} = 3.60) รองลงมา เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล (\bar{X} = 3.47) ด้านรูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล (\bar{X} = 3.32) และรูปแบบการออมส่วนบุคคล (\bar{X} = 3.06) ประกอบด้วย ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ด้านวัตถุประสงค์การจัดการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล กับด้านรูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ผลการศึกษาพบว่า 1)ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล คือ สามารถนำหลักการเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของศรุตติ กิตติมหาชัย (2560) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการศึกษารวบรวมการใช้ชีวิต การวางแผนเรื่องการเงิน และการพัฒนาการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานระดับปฏิบัติการบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าการวางแผนการใช้ชีวิต การวางแผนเรื่องการเงิน และการพัฒนาการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานระดับปฏิบัติการบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการวางแผนการใช้ชีวิต ประกอบด้วย ความพอประมาณ ไม่ส่งผลต่อการเกษียณอายุของพนักงานระดับปฏิบัติการบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2)ด้านวัตถุประสงค์การจัดการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล คือ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเตรียมความพร้อมทางการเงินทั้งในปัจจุบัน และอนาคต กล่าวคือ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งก่อน และหลังเกษียณ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพัฒน์ ทองพิง (2555) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ : กรณีศึกษาเฉพาะครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยด้วยสถิติเชิงพรรณนา พบว่า รูปแบบการออมที่สำคัญ คือ เงินบำเหน็จเงินบำนาญเลี้ยงชีพข้าราชการ (กบข.) การลงทุนในเงินฝากธนาคาร การลงทุนหุ้นสหกรณ์ ปัจจัยด้านความพร้อม พบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุมีการรับรู้ ข้อมูล ข่าวสาร

ทางการเงิน เศรษฐกิจ การเมือง การตลาด และการลงทุนเป็นประจำ 3) ด้านรูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล คือ ประชากรมีรูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล เพื่ออิสรภาพทางการเงินสอดคล้องกับผลงานวิจัยของธนพร จันทร์สว่าง (2561) พบว่า ด้านรูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.37$) และด้านรูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล มีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษาด้านการออม ที่ระดับ นัยสำคัญ 0.05 4) รูปแบบการออมส่วนบุคคล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับแรก คือ แบ่งเงินจากรายได้ส่วนหนึ่งไว้ก่อนก่อนที่จะนำไปใช้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของศรีัญญา วรานุชิตกุล (2554) พบว่า ความหมายของการออมเงิน คือ การค่อย ๆ เก็บสะสมเงินทีละเล็กทีละน้อยเป็นประจำเพื่อเอาไว้ใช้ในอนาคตกายเป็น การจัดบันทึกรายรับ-รายจ่าย และการฝากเงินกับธนาคาร นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการออมเงินเพราะทำให้รู้จักคุณค่าของเงิน เป็นการฝึกลักษณะนิสัยที่ดีในการออมเงิน พฤติกรรมการออมเงิน คือ ใช้จ่ายเฉพาะที่จำเป็น แบ่งเงินออกเป็น 2 ส่วน สำหรับใช้จ่าย และเก็บออมในกระปุกออมสิน ทำบันทึกรายรับ - รายจ่าย

3. พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชากร Generation X ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับแรก คือ ด้านรายได้ ($\bar{x} = 3.25$) รองลงมา เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการใช้จ่าย ($\bar{x} = 3.09$) และด้านการออมเงิน ($\bar{x} = 2.77$) ประกอบด้วย ด้านรายได้ ด้านการใช้จ่าย ด้านการออม ผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านรายได้ คือ รายได้จากงานประจำสอดคล้องกับผลงานวิจัยของธนพร จันทร์สว่าง (2561) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม ผลการศึกษา พบว่าด้านการหารายได้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.07$) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน ทุกด้านมีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษาในด้านการหารายได้ และด้านการออม 2) ด้านการใช้จ่าย คือ ประชากรมีการวางแผนค่าใช้จ่ายประจำ, ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ และค่าใช้จ่ายสำหรับการออมหรือลงทุนอย่างเป็นระบบ และเหมาะสมกับจำนวนรายได้ที่ได้รับ และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของศรีัญญา วรานุชิตกุล (2554) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการให้ความหมายพฤติกรรม และแนวทางปฏิบัติดีเกี่ยวกับการออมเงินของเยาวชน กรณีศึกษา นักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย จังหวัดนครปฐมที่เป็นสมาชิกธนาคารโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่าความหมายของการออมเงิน คือ การค่อย ๆ เก็บสะสมเงินทีละเล็กทีละน้อยเป็นประจำเพื่อเอาไว้ใช้ในอนาคตกายเป็น การจัดบันทึกรายรับ-รายจ่าย และการฝากเงินกับธนาคาร นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการออมเงินเพราะทำให้รู้จักคุณค่าของเงิน เป็นการฝึกลักษณะนิสัยที่ดีในการออมเงิน พฤติกรรมการออมเงิน คือ ใช้จ่ายเฉพาะที่จำเป็น แบ่งเงินออกเป็น 2 ส่วน สำหรับใช้จ่าย และเก็บออมในกระปุกออมสิน ทำบันทึกรายรับ-รายจ่าย โดยมีแนวทางปฏิบัติที่ดีในการออมเงิน คือ ใช้จ่ายอย่างประหยัด พิจารณาวางแผนก่อนใช้จ่าย รู้จักคุณค่าของเงิน รู้จักความพอเพียงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง รู้จักประมาณตนดีที่สุด 3) ด้านการออมเงิน คือ ประชากรเก็บออมเงินตามการตั้งเป้าหมาย เช่น การซื้อสิน

ค้า ชื่อทอง และอื่นๆ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของรุ่งตะวัน แซ่พั้ว (2560) พบว่า พฤติกรรมการออม และการลงทุน การกระจายการลงทุน ช่องทางการออมในคนวัยนี้ เลือกออมมากที่สุด คือ เงินฝาก ธนาคาร กองทุนรวม อสังหาริมทรัพย์และที่ดิน โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการลงทุน คือ เพื่อการใช้ จ่ายยามเกษียณอายุ ด้านทัศนคติการลงทุน พบว่า Generation X เป็นกลุ่มนักลงทุนที่สามารถทนต่อการขาดทุนเงินต้นได้เพื่อมีโอกาสได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น

อภิปรายผล

ปัจจัยการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชากร Generation X ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในภาพรวมของการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวัตถุประสงค์การจัดการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลมีความสำคัญมากที่สุด ส่วนพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชากร Generation X ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมของการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านรายได้มีความสำคัญ มากที่สุด การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล และรูปแบบการออมส่วนบุคคล ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านการหารายได้ ด้านการออมเงิน และด้านการใช้จ่าย เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของกลุ่ม Generation X เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการเงิน การส่งเสริมการออมเงินให้กับบุคคลทั่วไป รวมถึงด้านการออมเงินจากประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการ ในการดำรงชีวิตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการส่งเสริมการให้ความรู้ด้านบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเอง และครอบครัว เพื่อให้มีแนวทางในการประหยัด และเก็บออมเงินได้เพิ่มมากขึ้น
2. หน่วยงานภาครัฐหรือสถาบันทางการเงิน ควรมีมาตรการต่าง ๆ ที่เป็นแรงจูงใจให้ประชาชนเห็นประโยชน์ของการวางแผนทางการเงิน และการออมเงิน

เอกสารอ้างอิง

- ธนพร จันท์สว่าง. (2561). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม**. การค้นคว้าแบบอิสระ บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสยาม.
- ธรรมธร ไกรก่อกิจ. (2020). **Active Income และ Passive Income คืออะไร** [ออนไลน์]. เข้าได้จาก <https://www.zentheicon.com/what-is-active-passive-income>.
- ระบบทางการทะเบียน. (2562). **จำนวนประชากรและบ้าน** [เว็บไซต์]. เข้าได้จาก <http://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statTDD/views/showVillageData.php?>

- รุ่งตะวัน แซ่พั้ว. (2560). **การศึกษาพฤติกรรมการออมและการลงทุนของ Generation X ในเขตกรุงเทพมหานคร**. การค้นคว้าแบบอิสระ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และคณะ. (2561). **การจัดการการเงินส่วนบุคคลกับความสุขด้านการเงินของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย**. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- สุทิน สุขเกษม. (2562). **นิยามของการวางแผนการเงิน** [ออนไลน์]. เข้าได้จาก <https://www.tiins.com/นิยามของการวางแผนการเงิน>

การศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของ
บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงเวลา ก่อนเกิด
กับหลังเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
The Study of Economic Factors Affecting Profitability Of Companies
Listed on The Stock Exchange of Thailand During The Period Before
and After The Outbreak of The Coronavirus Disease 2019

ณรงค์ฤทธิ์ ยิ้มเจริญพรสกุล¹, ชานยูทุท ธนอมเวช², , มรรยาท ลี้มโฬารสุขสกุล³,
ธฤษณ รอดรักษา⁴ และสุภาพร โคตรสงคราม⁵

Narongrid Yimchaloenpornsakul¹, Chanyuth Thanomwet², Manyad Limiransuksakul³,
Thijsanu Rodruksa⁴ and Supaporn Kotrsongkram⁵

¹⁻³ สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹⁻³Faculty of Business Administration, Logistics Management, Bangkok Thonburi University

⁴สาขาวิชาบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

⁴Faculty Of Management Science, Accounting, Phetchaburi Rajabhat University

⁵สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

⁵Faculty of Management Science Public Administration, Silpakorn University

*e-mail :Narong.R.Yim@gmail.com, โทรศัพท์ 090-932-9465

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความสามารถในการ
สร้างกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทยในช่วงเวลา ก่อนเกิดกับหลังเกิดสถานการณ์
การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากงบการเงินในระหว่างปี
พ.ศ. 2561 ถึงปี พ.ศ. 2563 รวม 3 ปี รวม 1,203 บริษัท เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย
สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Collation Analysis) กับ การ
วิเคราะห์สมการถดถอย (Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อ
ความสามารถในการสร้างกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทย

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ อันประกอบด้วย ขนาดของธุรกิจ (Business size)
รายได้ของบริษัท (The company revenue) อายุบริษัท (Company age) ส่งผลต่อความสามารถ
ในการสร้างกำไร คือ ระดับกำไรขั้นพื้นฐาน (Gross Profit Margin: GPM) อัตรากำไรจากการ
ดำเนินงาน (Operating Profit Margin: OPM) อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin: NPM) อัตร
ผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return On Assets: ROA) อัตรผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น
(Return On Equity: ROE) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทย

คำสำคัญ: ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ, ความสามารถในการสร้างกำไร, สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อ
ไวรัสโคโรนา 2019

Abstract

This research aims to Study the economic factors affecting the profitability of companies listed on the Stock Exchange of Thailand during the period before and after the outbreak of the coronavirus disease 2019 by collecting secondary data from the financial statements during the year. 2018-2020, a total of 3 years, a total of 1,203 companies. Research instruments consist of descriptive statistics. correlation analysis and regression analysis To analyze economic factors affecting profitability of companies listed on the Stock Exchange of Thailand.

The results showed that economic factors which consists of business size The company's income, the age of the company, affects its profitability, which is the gross profit margin. operating profit margin net profit margin Return on Total Assets Return on Equity of companies listed on the Stock Exchange of Thailand.

Keywords: economic factors, profitability, coronavirus epidemic situation 2019

บทนำ

ตลาดหลักทรัพย์ไทย มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจไทย โดยเป็นกลไกหลักของช่องทางระดมทุนของผู้ประกอบการทางธุรกิจให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน ในปัจจุบันการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากจากนักลงทุนทั่วโลก เนื่องจากนักลงทุนมีโอกาสจะได้รับอัตราผลตอบแทนสูงกว่าการนำเงินไปออมในรูปของเงินฝากกับธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้การลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ อาจเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับการวางแผนออมเงินระยะยาวของนักลงทุนได้ การที่นักลงทุนสามารถเลือกลงทุนในธุรกิจที่สร้างผลกำไรก็มีการเจริญเติบโตได้นั้น จะทำให้ผู้ถือหลักทรัพย์มีฐานะเป็นผู้ลงทุนกับเป็นเจ้าของกิจการไปในขณะเดียวกัน ซึ่งมีสิทธิได้รับเงินปันผลจากกำไรที่เกิดขึ้นในการทำธุรกิจนั้นในทุก ๆ ปี

ตลาดหุ้นไทย เป็นหนึ่งในตลาดหลักทรัพย์ทั่วโลกที่เปิดให้นักลงทุนสามารถซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านตลาดหลักทรัพย์ไทย (The Stock Exchange of Thailand: SET) โดยเปิดให้มีการซื้อขายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 จนถึงปัจจุบัน การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ไทยเป็นทางเลือกหนึ่งของนักลงทุนที่มีความสนใจในการลงทุน ซึ่งการตัดสินใจในการลงทุนของนักลงทุนนั้นควรต้องศึกษาปัจจัยพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจรวมถึงงบการเงินซึ่งงบการเงินเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่ใช้นำมาวิเคราะห์เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของนักลงทุนเป็นอย่างมาก นอกจากนี้รัฐบาลของไทยยังให้ความสำคัญกับส่งเสริมให้นักลงทุนหันมาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มากขึ้นส่งผลให้ตลาดหลักทรัพย์มีบทบาทที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทยกับเป็นแหล่งระดมเงินทุนเพื่อนำเงินทุนไปพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม กับเศรษฐกิจของประเทศ เป็นการส่งเสริมให้เศรษฐกิจไทยขยายตัว นำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

ดังนั้นการศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความสามารถในการสร้างกำไรของบริษัท ลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทยในช่วงเวลา ก่อนเกิดกับหลังเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจกับมีประโยชน์ต่อนักลงทุนในการคาดการณ์การเคลื่อนไหวของดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ไทย เล็งเห็นความสามารถในการสร้างกำไรเพื่อใช้ในการวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์ กับใช้เป็นข้อมูลกับแรงจูงใจในการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความสามารถในการสร้างกำไรของบริษัท ลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทยในช่วงเวลา ก่อนเกิดกับหลังเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ประโยชน์ของการวิจัย

ทราบปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความสามารถในการสร้างกำไรของบริษัท ลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทยในช่วงเวลา ก่อนเกิดกับหลังเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

การทบทวนวรรณกรรม

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาในการทบทวนวรรณกรรม โดยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1.แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (economic factors) หมายถึง ปัจจัยพื้นฐานที่มีผลต่อสถานะเศรษฐกิจ ในช่วงเวลานั้น ๆ จะส่งผลถึงความมั่นคงกับความเป็นอยู่ของประชากรในแต่ละประเทศ ซึ่งปัจจุบันในประเทศไทยก็มีหน่วยงานของรัฐที่ศึกษากันวางแผนเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจทั้งระยะสั้นกับระยะยาว เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจกับสังคมแห่งชาติ สำนักดัชนีการค่า กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กับตลาดหลักทรัพย์ไทย ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งสำคัญที่ควรให้ความสนใจกับหากมีการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชากรในแต่ละประเทศเป็นอย่างมาก (ตลาดหลักทรัพย์ไทย, 2558)

2.แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการสร้างกำไร

ความสามารถในการสร้างกำไร (Profitability) หมายถึง ความสามารถในการก่อให้เกิดกำไรขององค์กร การวิเคราะห์กำไรเป็นสิ่งสำคัญที่ควรพิจารณาสำหรับผู้ถือหุ้นคือผลกำไรที่ควรจะได้รับซึ่งอยู่ในรูปของเงินปันผล กำไรยังมีความสำคัญต่อเจ้าหนี้ด้วยเนื่องจากถือเป็นแหล่งเงินทุนอันหนึ่งในการชำระหนี้ รวมทั้งผู้บริหารเป็นผู้ใช้กำไร ในการวัดผลการดำเนินงานขององค์กรด้วย ความสามารถในการสร้างกำไรทางการเงิน (Return on Equity: ROE) เป็นตัวบ่งชี้ว่าในการวัดกำไรสุทธิด้วยเงินทุนกับเงินทุนของ บริษัท หรือธุรกิจ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือพยายามที่จะวัดความมีชีวิตของ บริษัท

ที่มีต่อคู่ค้าเนื่องจากสิ่งที่พยายามทำคือรู้ว่าแต่ละคนมีรายได้อะไรจากเงินทุนกับเงินทุนที่เท่ากัน (ศิริดา นวลประดิษฐ์, 2547)

3.บทบาทของตลาดหลักทรัพย์ไทย

การดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ จะปฏิบัติตามที่พระราชบัญญัติหลักทรัพย์กับตลาดหลักทรัพย์กับกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ฯ มีอำนาจหน้าที่วางนโยบายกำกับดูแลกับควบคุมการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ กับปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามที่พระราชบัญญัติหลักทรัพย์กับตลาดหลักทรัพย์กำหนด โดยผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์ฯ มีหน้าที่บริหารกิจการของตลาดหลักทรัพย์ฯ ให้เป็นไปตามนโยบายกับระเบียบข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์ฯ กับมติของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ฯ ทั้งนี้ รายละเอียด

ตารางที่ 1 การแบ่งกลุ่มธุรกิจในตลาดหลักทรัพย์ไทย

กลุ่มอุตสาหกรรม		กลุ่มธุรกิจ
เกษตรกับอุตสาหกรรมอาหาร (AGRO)	AGRI	ธุรกิจการเกษตร
	FOOD	อาหารกับเครื่องดื่ม
สินค้าอุปโภคบริโภค (CONSUMP)	FASHION	แฟชั่น
	HOME	ของใช้ในครัวเรือนกับสำนักงาน
	PERSON	ของใช้ส่วนตัวกับเวชภัณฑ์
ธุรกิจการเงิน (.FINCIAL)	BANK	ธนาคาร
	FIN	เงินทุนกับหลักทรัพย์
	INSUR	ประกันภัยกับประกันชีวิต
สินค้าอุตสาหกรรม (.INDUS)	AUTO	ยานยนต์
	IMM	วัสดุอุตสาหกรรมกับเครื่องจักร
	PAPER	กระดาษกับวัสดุการพิมพ์
	PETRO	ปิโตรเคมีกับเคมีภัณฑ์
	PKG	บรรจุภัณฑ์
	STEEL	เหล็กกับผลิตภัณฑ์โลหะ
	CONMAT	วัสดุก่อสร้าง
อสังหาริมทรัพย์กับก่อสร้าง (PROP CON)	CONS	บริการรับเหมาก่อสร้าง
	PF&REITs	กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์กับกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์
	PROP	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์
	ENERG	พลังงานกับสาธารณูปโภค
ทรัพยากร (RESOURC)	MINE	เหมืองแร่
	COMM	พาณิชย์
บริการ (SERVICE)	HEALTH	การแพทย์
	MEDIA	สื่อกับสิ่งพิมพ์

กลุ่มอุตสาหกรรม	กลุ่มธุรกิจ
	PROF บริการเฉพาะกิจ
	TOURISM การท่องเที่ยวเกี่ยวกับสนทนาการ
	TRANS ขนส่งกับโลจิสติกส์
เทคโนโลยี (TECH)	ETRON ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์
	ICT เทคโนโลยีสารสนเทศกับการสื่อสาร

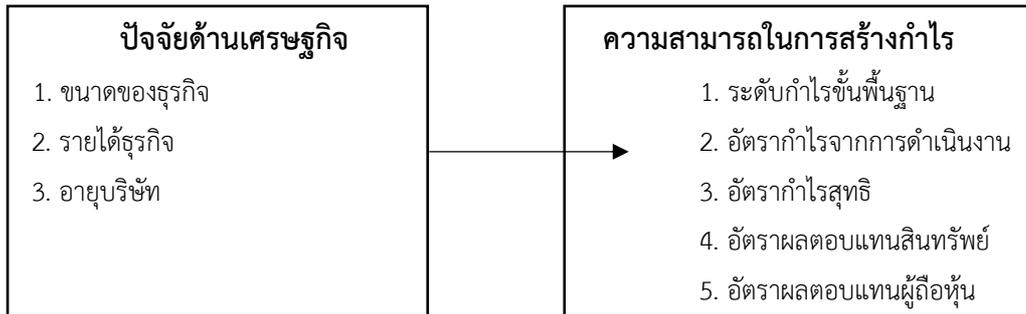
4.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาณุวัฒน์ เบญจปฐมรงค์ (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสามารถในการสร้างกำไรของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ไทยกับในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีโดยการศึกษาใช้การทดสอบปัจจัยความสัมพันธ์ของ ROA การศึกษาพบว่าจากการศึกษาพบว่า อัตรากำไรสุทธิ กับราคาหลักทรัพย์ของกลุ่มขนส่ง ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์ทางบวก กับราคาตลาดของหลักทรัพย์ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.280 ถือว่ามีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ โดยมี 3 บริษัทที่อัตรากำไรสุทธิ มีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์

กวินตรา นำพล (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการสร้างกำไรของหลักทรัพย์ที่เสนอขายให้แก่ประชาชนทั่วไปในครั้งแรกของตลาดหลักทรัพย์ไทย โดยการศึกษาใช้สถิติเชิงพรรณนา กับการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน ผลการศึกษาพบว่า มีตัวแปรอิสระ 7 ตัว ได้แก่ ขนาดของบริษัท รายได้บริษัท อายุของบริษัท มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด มูลค่าหลักทรัพย์ไอพีโอที่เสนอขาย กลุ่มอุตสาหกรรม ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ไทย สรุปผลการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ ของปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการสร้างกำไรของหลักทรัพย์ที่เสนอขายให้แก่ประชาชนในครั้งแรกของตลาดหลักทรัพย์ไทย โดยใช้อัตรากำไรจากการดำเนินงาน ซึ่งเป็นตัวแทนในการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ เนื่องจากจำนวนตัวแปรต้นมากที่สุด คือ 4 ตัวแปร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อีกทั้งผลลัพธ์ที่ได้แสดงถึงความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับรายได้จากการขายหลังจากหักค่าใช้จ่ายทั้งหมดแล้วเพื่อเป็นการวัดระดับความสามารถในการสร้างกำไรในช่วงเวลานั้นกับยังสะท้อนให้เห็น แนวโน้มของรายได้กับการควบคุมค่าใช้จ่ายทั้งด้านการผลิต การตลาด การจัดการ แสดงว่าบริษัทมีความสามารถในการ ควบคุมค่าใช้จ่ายได้ดีจึงทำให้ได้กำไรสูงกับมีประสิทธิภาพในการจัดการที่ดี

อัญชลี เมืองเจริญ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการสร้างกำไรของบริษัทที่ลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทยกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานกับสาธารณูปโภค โดยการศึกษาใช้ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา สถิติเชิงอนุมาน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการสร้างกำไรของบริษัทที่ลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทย อุตสาหกรรมพลังงานกับสาธารณูปโภคด้านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์กับด้านอัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างมีนัยสำคัญได้แก่ สภาพคล่องทางการเงินกับราคาน้ำมันดิบ พบว่าไม่มีผลกระทบต่อความสามารถในการสร้างกำไรของบริษัท

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ประชากรกับกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทที่ลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทย (The Stock Exchange of Thailand: SET) ที่มีรายชื่ออยู่ในตลาดหลักทรัพย์ไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2561 ถึงปี พ.ศ. 2563 รวมทั้งสิ้น 3 ปี รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,929 บริษัท

กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

คณะผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทที่ลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทย (The Stock Exchange of Thailand: SET) ที่มีรายชื่ออยู่ในตลาดหลักทรัพย์ไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ถึงปี พ.ศ. 2563 รวมทั้งสิ้น 3 ปี รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,203 บริษัท โดยแบ่งออกเป็น 7 กลุ่มอุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรกับอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์กับก่อสร้าง กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี กลุ่มอุตสาหกรรมอุปโภคบริโภค คณะผู้วิจัยจะใช้กลุ่มตัวอย่างเฉพาะกลุ่มบริษัทที่มีข้อมูลครบถ้วน เนื่องจากความจำเป็นในการเข้าถึงข้อมูลเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการศึกษาวิจัยตามตัวแปรที่กำหนด นอกจากนี้ยังมีบริษัทที่ลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทย ที่ยกเว้นไม่นำมารวมในการวิจัย

ตารางที่ 2 ตารางแสดงจำนวนประชากรกับกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิจัย

	จำนวน (บริษัท)			รวม (บริษัท)
	พ.ศ.	พ.ศ.	พ.ศ.	
	2561	2562	2563	
ข้อมูลรายชื่อบริษัทจดทะเบียนใน SET	632	644	653	1,929
หัก กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน	61	62	64	187
กองทุน หลักทรัพย์	66	68	68	202
บริษัทจดทะเบียนที่ถูกเพิกถอน	4	10	11	25
บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงาน	6	6	5	17
บริษัทที่มีงบการเงินไม่ครบถ้วน	82	60	153	295
คงเหลือข้อมูลตัวอย่าง	413	438	352	1,203

ที่มา : จากรายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์, โดยตลาดหลักทรัพย์ไทย, 2564

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้คือการวิเคราะห์การแบ่งส่วนทางการเงิน โดยใช้อัตราส่วนวัดความสามารถในการสร้างกำไรเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความสามารถในการสร้างกำไร ดังนี้

1. ระดับกำไรขั้นพื้นฐาน (Gross Profit Margin: GPM)

$$\text{ระดับกำไรขั้นพื้นฐาน} = \frac{\text{กำไรขั้นต้น} \times 100}{\text{ยอดขาย}}$$

2. อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin: OPM)

$$\text{อัตรากำไรจากการดำเนินงาน} = \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน} \times 100}{\text{ยอดขาย}}$$

3. อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin: NPM)

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ยอดขาย}}$$

4. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return On Assets: ROA)

$$\text{อัตรากำไรผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

5. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น (Return On Equity: ROE)

$$\frac{\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความสามารถในการสร้างกำไรของบริษัท ลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทย

ตารางที่ 2 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) ในช่วงเวลาภาพรวม ตั้งแต่ก่อนเกิดกับหลังเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ถึงปี พ.ศ. 2563

		Correlations							
		Size	Income	Age	GPM	OPM	NPM	ROA	ROE
Size	Pearson Correlation	1	.940	.048	-.018	-.005	.012	.035	.023
	Sig. (2-tailed)		0.000**	.096	.534	.851	.688	.231	.424
	n	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203
Income	Pearson Correlation	.940	1	.040	-.067	-.006	.005	.049	.032
	Sig. (2-tailed)	0.000**		.166	.020*	.840	.852	.091	.271
	n	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203
Age	Pearson Correlation	.048	.040	1	-.100	.005	-.099	-.077	-.074
	Sig. (2-tailed)	.096	.166		.000**	.854	.001**	.007**	.011*
	n	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203
GPM	Pearson Correlation	-.018	-.067	-.100	1	-.266	.314	.339	.167
	Sig. (2-tailed)	.534	.020*	.000**		.000**	.000**	.000**	.000**
	n	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203
OPM	Pearson Correlation	-.005	-.006	.005	-.266	1	.074	.041	.043
	Sig. (2-tailed)	.851	.840	.854	.000**		.010*	.157	.133
	n	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203
NPM	Pearson Correlation	.012	.005	-.099	.314	.074	1	.485	.541
	Sig. (2-tailed)	.688	.852	.001**	.000**	.010*		.000**	.000**
	n	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203
ROA	Pearson Correlation	.035	.049	-.077	.339	.041	.485	1	.570
	Sig. (2-tailed)	.231	.091	.007**	.000**	.157	.000**		.000**
	n	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203
ROE	Pearson Correlation	.023	.032	-.074	.167	.043	.541	.570	1
	Sig. (2-tailed)	.424	.271	.011*	.000**	.133	.000**	.000**	
	n	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) ในช่วงเวลาภาพรวม ตั้งแต่ก่อนเกิดกับหลังเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ถึงปี พ.ศ. 2563 พบว่า รายได้บริษัท

(Income) มีความสัมพันธ์กับระดับกำไรขั้นพื้นฐาน (GPM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) เท่ากับ 0.020 อายุบริษัท (Age) มีความสัมพันธ์กับระดับกำไรขั้นพื้นฐาน (GPM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) เท่ากับ 0.000 อายุบริษัท (Age) มีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ (NPM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) เท่ากับ 0.001 อายุบริษัท (Age) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) เท่ากับ 0.007 อายุบริษัท (Age) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) เท่ากับ 0.011

ตารางที่ 3 ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หลังจากแก้ปัญหา Multicollinearity ของตัวแปร

		Correlations						
		GPM	OPM	NPM	ROA	ROE	Size	Age
GPM	Pearson Correlation	1	-.266	.314	.339	.167	-.018	-.100
	Sig. (2-tailed)		.000**	.000**	.000**	.000**	.534	.000**
	n	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203
OPM	Pearson Correlation	-.266	1	.074	.041	.043	-.005	.005
	Sig. (2-tailed)	.000**		.010*	.157	.133	.851	.854
	n	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203
NPM	Pearson Correlation	.314	.074	1	.485	.541	.012	-.099
	Sig. (2-tailed)	.000**	.010*		.000**	.000**	.688	.001**
	n	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203
ROA	Pearson Correlation	.339	.041	.485	1	.570	.035	-.077
	Sig. (2-tailed)	.000**	.157	.000**		.000**	.231	.007**
	n	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203
ROE	Pearson Correlation	.167	.043	.541	.570	1	.023	-.074
	Sig. (2-tailed)	.000**	.133	.000**	.000**		.424	.011*
	n	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203
Size	Pearson Correlation	-.018	-.005	.012	.035	.023	1	.048
	Sig. (2-tailed)	.534	.851	.688	.231	.424		.096
	n	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203
Age	Pearson Correlation	-.100	.005	-.099	-.077	-.074	.048	1
	Sig. (2-tailed)	.000**	.854	.001**	.007**	.011*	.096	
	n	1203	1203	1203	1203	1203	1203	1203

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

2.ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Regression Analysis)

ตารางที่ 4 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ใช้พยากรณ์ความสามารถในการสร้างกำไรที่วัดโดยอัตรากำไรจากการดำเนินงาน

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	Reg	1558.671	2	779.336	5.713	.003 ^b
Residual	Res	14609.109	1071	136.410		
Total	Tot	14765.780	1073			

a. Dependent Variable: OPM

b. Predictors: (Constant), AGE, Size

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าค่า Sig. เท่ากับ 0.003 ซึ่งงานวิจัยในครั้งนี้กำหนดระดับความเชื่อมั่นไว้ในระดับ 0.01 กับ 0.05 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญ ที่ทางคณะผู้วิจัยได้กำหนดไว้ นั่นคือมีตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการสร้างกำไรที่วัดโดยอัตรากำไรจากการดำเนินงาน โดยสามารถอธิบายค่า Sum of Squares Regression เท่ากับ 1558.671 กับค่า Residual ที่แสดงให้เห็นถึงปัจจัยอื่น ๆ นอกเหนือจากตัวแปรที่คณะผู้วิจัยศึกษา มีค่าเท่ากับ 14609.109

สรุปผลการวิจัย

กล่าวคือ ผลการศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อความสามารถในการสร้างกำไร เป็นไปตามแนวคิดการวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยใช้ปัจจัยพื้นฐาน ดังนี้

การวิเคราะห์เศรษฐกิจ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญต่อการวิเคราะห์หลักทรัพย์ทางปัจจัยพื้นฐาน เนื่องจากในการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจจะส่งผลกระทบต่อราคาของหลักทรัพย์ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการสร้างกำไร นักเศรษฐศาสตร์ทั่วโลกออกมาวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อเศรษฐกิจว่าจะมีผลกระทบผ่านห่วงโซ่อุปทานโลก ประเทศไทยได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากในหลายด้าน ผลกระทบต่อตลาดหุ้นไทยส่งผลให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทยมีความผันผวน การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยังส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของบริษัทอีกด้วย ทำให้ตอนนี้ต้องเผชิญกับความท้าทายของปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการสร้างกำไรของบริษัทที่ลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เป็นไปรวมถึงการวิเคราะห์บริษัท องค์ประกอบที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ขนาดของบริษัท อัตรากำไรเติบโต รวมถึงผลดำเนินงาน พบว่า ขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการสร้างกำไร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จุฑามาส จรุงกลิ่น (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสามารถในการสร้างกำไรของธุรกิจอาหารเครื่องดื่มที่ลงทะเบียนใน

ตลาดหลักทรัพย์ไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการสร้างกำไรกับวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดความสามารถในการสร้างกำไรของธุรกิจอาหารกับเครื่องดื่มที่ลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทย โดยใช้ข้อมูลทางสถิติมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุดกับค่าต่ำสุด มาวิเคราะห์ความสามารถในการสร้างกำไร พบว่าธุรกิจอาหารกับเครื่องดื่มที่ลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทยมีค่าเฉลี่ยในระดับที่ไม่สูงมากนักแต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งนี้จากการวิเคราะห์การถดถอยพบว่าคุณพวบนานาชาติของกิจการมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อความสามารถในการสร้างกำไร

เอกสารอ้างอิง

- ตลาดหลักทรัพย์ไทย (2558) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic factors)
- ศิริดา นวลประดิษฐ์. (2547). ความสามารถในการสร้างกำไร (Profitability)
- ศิริดา นวลประดิษฐ์. (2547). ระดับกำไรขั้นพื้นฐาน (Gross Profit Margin)
- ศิริดา นวลประดิษฐ์. (2547). อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin)
- ศิริดา นวลประดิษฐ์. (2547). อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin)
- ศิริดา นวลประดิษฐ์. (2547). อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return On Assets)
- ศิริดา นวลประดิษฐ์. (2547). อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น (Return On Equity)
- สมิตรา ตั้งสมรพงษ์. (2564). สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตลาดหลักทรัพย์ไทย. (2558). การวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยใช้ปัจจัยพื้นฐาน
- วศิล โดตระกูลพิทักษ์. (2552). การวิเคราะห์หลักทรัพย์
- ศุภย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน. (2555). แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับตลาดที่มีประสิทธิภาพ
- ณัฐนันท์ กุลจิรัฏฐิติกาล. (2549). การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ
- ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2551). แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับตัวแทน
- เพชร ชุมทรัพย์. (2544). แนวคิดเกี่ยวกับการลงทุน (Theories of Investment)
- อัจฉรา โยมสินธุ์. (2555). แนวคิดเกี่ยวกับผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment)
- ศุภลักษณ์ จงรักษ์. (2559). ทฤษฎีความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์
- เพชรรี ชุมทรัพย์. (2540). ความเสี่ยง (Risk)
- อภิรัช ถาวรสุข. (2554). ความเสี่ยงทางอุตสาหกรรม
- สถาบันพัฒนา บุคลากรทางธุรกิจ (TSI) ตลาดหลักทรัพย์ไทย. (2546). การวัดความเสี่ยงที่เป็นระบบ ตลาดหลักทรัพย์ไทย. (2564). ข้อมูลทั่วไปของตลาดหลักทรัพย์ไทย
- ภาณุวัฒน์ เบญจปฐมรงค์. (2562). ความสามารถในการสร้างกำไรของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ไทย กับในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี
- กวินทรา นำพล. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการสร้างกำไรของหลักทรัพย์ที่เสนอขายให้แก่ประชาชนทั่วไปในครั้งแรกของตลาดหลักทรัพย์ไทย
- อัญชลี เมืองเจริญ. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการสร้างกำไรของบริษัทที่ลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทยกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานกับสาธารณสุข

- ไพสรณ์ สูงสมบัติ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราความสามารถในการสร้างกำไรกับราคาตลาด
ของหลักทรัพย์ของกลุ่มขนส่งที่ลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทย
- พุดิประภา เกตุแก้ว. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการสร้างกำไรของบริษัทที่
ลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์กับก่อสร้าง
- ภาวิณี งามขำ. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการสร้างกำไรของกลุ่มอุตสาหกรรมขนส่งที่
ลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทย
- ชาลินี แสงสร้อย. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการแบ่งส่วนทางการเงินกับราคาตลาด
หลักทรัพย์ไทย
- เบญจพร เตชะ. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการแบ่งส่วนทางการเงินกับผลตอบแทนของ
หลักทรัพย์ของบริษัทที่ลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทย
- สินี ภาคย์อุฬาร. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการแบ่งส่วนทางการเงินกับราคาหลักทรัพย์ของ
บริษัทที่มีมูลค่าหลักทรัพย์ตลาดสูงสุดของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมที่ลงทะเบียนในตลาด
หลักทรัพย์ราคาประเทศไทย
- โสภณ บุญถนอมวงศ์. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการสร้างกำไรกับประสิทธิภาพ
การบริหารสินทรัพย์
- ฐกฤต กาญจนสำราญวงศ์. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ไทยในช่วงก่อนกับหลัง
เหตุการณ์รัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2557
- ศรุตดา โภควรรณากร. (2558). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบกับดัชนีราคาหลักทรัพย์ตลาด
หลักทรัพย์ไทยกับดัชนีกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจบริการ
- วิรุฬห์ ลำกุล. (2558). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการสร้างกำไรของธนาคารพาณิชย์
กรณีศึกษาธนาคารขนาดใหญ่ 5 อันดับแรกในประเทศไทย
- แววดาว อ่ำอ่อน. (2556). ปัจจัยทางการเงินที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของธุรกิจประกันภัย
โดยการศึกษาใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้น
- ศรียรา พิพัฒน์. (2556). ความสามารถในการสร้างกำไรของบริษัทลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของ
ธุรกิจโรงสีข้าวในประเทศไทย
- ชุตินา เพื่อนสุริยา. (2556). เรื่องปัจจัยเศรษฐกิจที่มีผลต่อราคาหลักทรัพย์บริษัท การบินไทย จำกัด
(มหาชน)
- สรียา อัจฉมาสัย. (2555). ความสามารถในการสร้างกำไรของบริษัทที่ลงทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใน
อุตสาหกรรมการแพทย์
- นันทพร บำสันเทียะ. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการสร้างกำไรของธนาคารพาณิชย์
ขนาดใหญ่
- จุฑามาส จรุงกลิ่น. (2554). ความสามารถในการสร้างกำไรของธุรกิจอาหารเครื่องดื่มที่ลงทะเบียนใน
ตลาดหลักทรัพย์ไทย

การศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู
สาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Teaching Practice Competencies in School for Pre-Service
Teachers, Program in Early Childhood Education, Faculty of
Education, Bangkokthonburi University.

ชิตเวทย์ จันทสร, วชรินทร์ อิศรนาเวศ

Chitawate Juntasorn, Wacharin Itsaranawet

สาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์, โทรศัพท์ 0816966196

Brach Program in Early Childhood Education

Department Faculty of Education, Tell 0816966196

e-mail : chitawate.jun@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 5 สาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 54 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบประเมินสมรรถนะประสบการณ์วิชาชีพในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ภาพรวมแปลผลอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู และสมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

คำสำคัญ: สมรรถนะการปฏิบัติการสอน นักศึกษาวิชาชีพครู

Abstract

The objectives of this research were to study the teaching practice competencies in school for pre-service teachers, program in Early Childhood Education, Faculty of Education, Bangkokthonburi University. The populations for this study are 54 students were senior (fifth-year) program Early Childhood Education,

Faculty of Education, BangkokThonburi University, second semester of the academic year 2020, enrolled in Internship 2. Therefore, the researchers used the five-rating scale questionnaire about the competency of the internship as a method of this research. The criterion in the norms had 5 levels. The statistical data are \bar{X} (mean) and S.D. (standard deviation).

The finding of the research were found as following competencies in school for pre-service teachers of overview at the high level and when considered in each main competency, the researchers found that the result is at the highest competence in all competency, The highest competence is Learning Management, Followed by the competency of teachers' competencies according and the competency of establishing good relationship between the parents and community.

Keyword : teaching practice competencies, pre-service teachers

บทนำ

ประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยถูกนำมาใช้เป็นกรอบความคิดในการพัฒนาการศึกษาของชาติ ซึ่งเป็นภารกิจหลักในการพัฒนาคน อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า การศึกษาจะมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ 3 หรือยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยกำหนดให้คนไทยในอนาคตต้องเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อม ทั้งกาย ใจ สติปัญญา สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ที่สำคัญในยุทธศาสตร์นี้ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเน้นการจัดระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูง และยืดหยุ่นผ่านกลไกต่าง ๆ การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561)

จากปัญหาที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองขณะนี้ ทั้งทางด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจล้วนแต่มีสาเหตุหลักมาจากเรื่องคุณภาพของคนเป็นสำคัญ ซึ่งในการสร้างคุณภาพของคนนั้น “ครู” เป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพครูย่อมต้องรับผิดชอบต่อภาระที่สูงตามมาด้วย เพราะ มีผลกระทบต่อผู้รับบริการทางการศึกษา สังคมจึงต้องมีการควบคุมการประกอบวิชาชีพเป็นพิเศษ เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อผู้รับบริการทางการศึกษาและสังคมส่วนรวม ดังนั้นเพื่อให้วิชาชีพครูได้รับการยกย่องว่า เป็นวิชาชีพชั้นสูงอย่างแท้จริง ครูสภาซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 5 และตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 9 จึงได้ออกข้อบังคับครูสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 เพื่อให้

บุคคลที่จะมาประกอบวิชาชีพทางการศึกษาหรือผู้ที่ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาอยู่แล้ว ไม่ว่าจะ เป็นครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา รวมถึงบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด (จุฑารัตน์ ศุขรัตน์ และคณะ, 2556)

นอกจากนี้ ครูสภา ยังมีหน้าที่ในการกำกับดูแลภาครัฐและบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นไปตามการกำหนดวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งถือเป็นวิชาชีพควบคุมวิชาชีพที่ทำหน้าที่หลักด้านการเรียน การสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งการรับผิดชอบ การบริหาร สถานศึกษา ในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน และการบริหารการศึกษานอกสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนการสนับสนุน การศึกษาให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหาร การศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) วิชาชีพครู 2) วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา 3) วิชาชีพผู้บริหารการศึกษา 4) วิชาชีพบุคลากรทางการศึกษาอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549 อ้างถึงใน กนกวรรณ ศรีวาปี และคณะ, 2561)

ซึ่งมหาวิทยาลัยที่เป็นสถาบันผลิตบุคลากรทางการศึกษา มีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนา วิชาชีพทางการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐาน ข้อกำหนดคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการ ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา (กนกวรรณ ศรีวาปี และคณะ, 2561) ดังนั้น นักศึกษาที่เรียนใน สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู จะต้องผ่านมาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ เรื่อง รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วย มาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษานั้น จะต้องผ่านฝึก ประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษา จำนวน 1 ปี ซึ่งการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน และ การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ และสมรรถนะ ประกอบด้วย 1) การปฏิบัติตาม มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครู มีองค์ประกอบคือ 1.1) สารระการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้ และ ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน 1.2) สมรรถนะ 3 ด้าน ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการ เรียนรู้ และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน 2) การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู มี องค์ประกอบคือ สารระการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตาม จรรยาบรรณของวิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา และสมรรถนะ ซึ่งเป็นการประพฤติปฏิบัติตนตาม จรรยาบรรณของวิชาชีพครู

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าว หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการผลิตบัณฑิตวิชาชีพครูให้มี คุณภาพและมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่คุรุสภากำหนด นักศึกษาทุกคนจะต้องผ่านการฝึกปฏิบัติ วิชาชีพในสถานศึกษา ประกอบด้วย รายวิชา การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน รายวิชา การ ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และรายวิชา การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 ซึ่งเป็น ประสบการณ์สำคัญของการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู เนื่องจาก วิชาชีพครูเป็นอาชีพเฉพาะหรือเป็นวิชาชีพ ชั้นสูง ที่นักศึกษาจะต้องได้รับการฝึกปฏิบัติงานในหน้าที่ครูอย่างต่อเนื่องและเต็มศักยภาพ เพื่อได้รับ

ประสบการณ์จากการทำงานจริง เกิดทักษะในวิชาชีพอย่างแท้จริง และได้รับการฝึกทักษะด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปปฏิบัติงานในหน้าที่ครูในอนาคตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งนี้ฝ่ายกิจการนักศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรม และฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เป็นหน่วยงานที่ดูแลและรับผิดชอบนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ ทั้งด้านการปฏิบัติงาน สมรรถนะ และจรรยาบรรณวิชาชีพ

จากความสำคัญในการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา คณะผู้วิจัยซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จึงมีแนวคิดในการศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี รวมทั้งนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพครูของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาอย่างมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

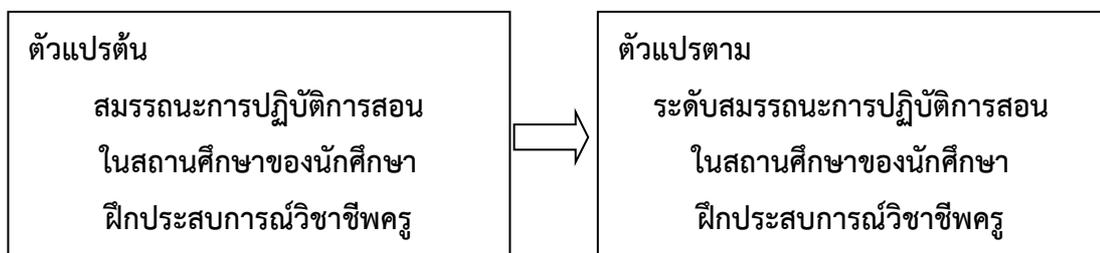
การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาและนำหลักการที่เกี่ยวข้องของสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู ประกอบด้วย มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และราชกิจจานุเบกษา ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วย มาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 โดยที่เป็นการสมควรยกเลิกข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 9 (1) (11) (ฉ) และมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ประกอบกับมติคณะกรรมการคุรุสภา ในการประชุม ครั้งที่ 5/2556 วันที่ 16 พฤษภาคม 2556 และครั้งที่ 11/2556 วันที่ 2 กันยายน 2556 สมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะหรือขีดความสามารถในการทำงาน (Competency) ในช่วงต้นของศตวรรษที่ 1970 โดย David McClelland ลักษณะ องค์ประกอบ และประเภทของสมรรถนะ สมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู กรอบสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู และราชกิจจานุเบกษา (2563) ประกาศรายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 หลักเกณฑ์และวิธีการทดสอบและประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู พ.ศ. 2563 มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครู ข้อมูลสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี และขอบเขตการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และศึกษางานวิจัยของ กนกวรรณ ศรีวาปี และคณะ (2561) ที่ได้

ศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครู ศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของสำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครู ศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตามมาตรฐานวิชาชีพทาง การศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถจัดการ เรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ ด้านความสามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ เหมาะสมกับศักยภาพผู้เรียน ด้านความสามารถวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านความสามารถ จัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และ นักศึกษามีสมรรถนะการปฏิบัติการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้าน ความสามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน รองลงมาคือ ด้านความสามารถ จัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ ด้านความสามารถวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้าน ความสามารถประเมิน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพผู้เรียน ตามลำดับ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานเอกสารที่เกี่ยวข้อง และนำมากำหนดกรอบแนวคิดในวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 การศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 5 สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 จำนวน 54 คน เครื่องมือที่

ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบประเมินสมรรถนะประสบการณ์วิชาชีพในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และสมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบประเมินสมรรถนะประสบการณ์วิชาชีพในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา ประเมินก่อนการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 สัปดาห์สิ้นในสัปดาห์สุดท้าย โดยใช้ระยะเวลา 1 สัปดาห์ระหว่างวันที่ 14-18 กุมภาพันธ์ 2565 และวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

สมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.02 อยู่ในระดับมาก โดยสมรรถนะด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.10 รองลงมา คือ สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.02 และลำดับสุดท้าย คือ สมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.96 โดยทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูในภาพรวม และรายด้าน ประกอบด้วย สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และสมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู และลำดับสุดท้าย คือ สมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาได้รับการศึกษาจากสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ โดยอาจารย์ผู้สอนทุกท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาศาสตร์และวิชาชีพครู ที่สำคัญเป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีคุณลักษณะและมีบุคลิกภาพที่ดี เป็นต้นแบบให้แก่ นักศึกษาวิชาชีพครู ดูแลเอาใจใส่และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ นักศึกษาอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งการที่สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ได้ดำเนินกิจกรรมในโครงการเสริมความเป็นครู ตามแนวปฏิบัติของคุรุสภา อาทิ กิจกรรมการศึกษาดูงานในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ทั้งการปฏิบัติหน้าที่ครู ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยนักศึกษาจะได้ประสบการณ์ตรงทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติในวิชาชีพครู กิจกรรมโครงการวิชาการ (เช่น การศึกษาปฐมวัย การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ และการผลิตสื่อสร้างสรรค์ เป็นต้น) โดยการเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพครูและการศึกษาศาสตร์ มาถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์ และมีกิจกรรมให้นักศึกษาได้ปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาได้จริง และอีกประการที่ส่งผลต่อสมรรถนะการ

ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยตรง คือ การที่นักศึกษาต้องผ่านการปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียน 1 และ 2 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จะต้องผ่านการฝึกประสบการณ์ที่โรงเรียนในการสังเกตการสอน การมีส่วนร่วม และการทดลองสอน ซึ่งสิ่งนี้ทำให้นักศึกษาเกิดประสบการณ์ตรง/จริงในการปฏิบัติงานจริง สถานที่จริง และคนจริง (ผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง) ส่งผลให้เมื่อนักศึกษาออกไปปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในปีที่ 5 นักศึกษามีความพร้อมในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาดังปรากฏผลจากการวิจัย ซึ่งสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ ศรีวาปี และคณะ (2561) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ชั้นปีที่ 5 ที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีการศึกษา 2558 ทั้งสิ้น 12 สาขาวิชา โดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 300 คน ครูพี่เลี้ยง ในโรงเรียนเครือข่ายวิชาชีพครู จำนวน 300 คน ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายวิชาชีพครู จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบประเมินสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา แบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นความสอดคล้องภายในโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ ด้านความสามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพผู้เรียน ด้านความสามารถวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านความสามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษามีสมรรถนะการปฏิบัติการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความสามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน รองลงมาคือ ด้านความสามารถจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ ด้านความสามารถวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านความสามารถประเมิน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพผู้เรียนตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ**ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้**

1. ควรศึกษาข้อมูลนักศึกษาแต่ละบุคคล และบริบทการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งให้เข้าใจ เพื่อสามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์
2. ควรศึกษาคู่่มือการใช้แบบประเมินสมรรถนะประสบการณ์วิชาชีพในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาให้เข้าใจ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำผลที่ได้จากการศึกษาที่ได้ มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักศึกษามีสมรรถนะเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานวิชาชีพครูเพิ่มมากขึ้น
2. การศึกษาสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ในด้านอื่น ๆ อาทิเช่น ด้านความสามารถวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านความสามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ ศรีวาปี และคณะ. (2561). การศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เกียรติวัฒน์ วัชฎาภาณูจน์. (2553). สภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษา. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตศรีสะเกษ.
- กุลชาติ พันธวรกุล. (2563). การวิเคราะห์สมรรถนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ : กรณีศึกษากลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏวารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 14(3): 12 - 26.
- กรนาลิน สารिया. (2557). การพัฒนารอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้าน ของนักศึกษาครูเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จุฬารัตน์ คชรัตน์ และคณะ. (2556). สมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วารสารการประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 9. 347-358.
- บัญชา นวนสาย และอภิลักษณ์ จันทร์พานิชย์. (2559). สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- แพรววนภา เรียงริลา และคณะ. (2564). พัฒนาการอบสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา สำหรับนักศึกษาคครู. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร., 8(4): 1,367-1,379.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2563). ประกาศรายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 และหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบและประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู พ.ศ. 2563. เล่ม 137 (ตอน พิเศษ 109 ง), หน้า 10-14. (2563, 7 พฤษภาคม).
- สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. (2551). **โครงการพัฒนาสมรรถนะของครู ตามระบบการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวง ศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2549). **รวมกฎหมาย ฎระเบียบการบริหารงานบุคคลด้านกฎหมายของข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2550). **คู่มือสมรรถนะราชการพลเรือนไทย (ฉบับ ปรับปรุง ครั้งที่ 1)**. กรุงเทพมหานคร: แมนไคนด์ มีเดีย.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553a). **คู่มือการกำหนดความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะสำหรับตำแหน่ง**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ประชุมช่าง จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553b). **คู่มือการพัฒนาข้าราชการตามสมรรถนะ หลัก**. นนทบุรี: บริษัท แอร์บอร์นพริ้นต์ จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). **รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2561 (Education in Thailand 2018)**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- Best, J. W. (1981). **Research in education**. New Jersey: Prentice-Hall.

การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์แก่เด็กตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0

The promotion of analytical thinking of children in the policy of Thailand 4.0

เพชรรัตน์ ฮีมินกุล¹, นิตยา ศรีมกุฎพันธ์²

Petcharat Heeminkool¹, NitayaSrimakutphun²

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โทร.0818214942

Educational Administration Faculty Of Education

²สาขา การศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีโทร.0818133778

Early Childhood Education Faculty Of Education

Petch01@live.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1.) เพื่อทราบถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 2.) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการคิดวิเคราะห์ของเด็กตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ก่อนและหลังประชากรเป็นเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนวัดจินดาราม อ.เมือง จ. นครปฐม จำนวน 30 คนภาคเรียนที่1 ปีการศึกษา 2563 เครื่องมือที่ใช้เป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ จำนวน 14 แผน เนื้อหาสาระ “ผลไม้แสนอร่อย” สถิติที่ใช้ นำบันทึกผลการทดลองมาวิเคราะห์(Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า เด็กมีความสามารถการคิดวิเคราะห์ตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0ในระดับดี การเปรียบเทียบความสามารถการคิดวิเคราะห์ของเด็กตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 หลังการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา เด็กมีความสามารถการคิดวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ :การคิดวิเคราะห์,นโยบายไทยแลนด์ 4.0

Abstract

This research aims to: 1.) To understand the analytical abilities of children in the policy of Thailand 4.0. 2.) To compare the analytical abilities of children in Thailand 4.0 before and after. The population are 30 students of the elementary school age Kindergarten year 3, Wat Chedi Ram School, Muang District, Nakhon Pathom of the 1st semester, academic year 2020. The tool used as a plan for enriching the experience of 8 plans. about "delicious fruit". The Statistics used to record the results of the analysis (Content Analysis).

The results show that children have the ability to analyze in accordance with the policy of Thailand 4.0 at a good level. The Comparative analysis of the analytical ability of children in Thailand policy 4.0 after promotion of analytical thinking with educational game activities shows that the children have the ability to analyze more.

Keywords : Policy Thailand 4.0, children have the ability to analyze in accordance

บทนำ

ปัจจุบันมีการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีส่งผลให้มีความก้าวหน้าในด้านอื่นๆตามมามีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วอย่างรอบด้าน ซึ่งเป็นการเข้าสู่ยุคสังคมแห่งข้อมูลข่าวสาร ยุคของสังคมแห่งการเรียนรู้ ผู้คนต้องรับและเรียนรู้ข่าวสาร จะต้องรู้คิด วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล วิเคราะห์ข่าวสารให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างชาญฉลาดจะส่งผลดีต่อสังคมไทยในกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 24 ระบุให้สถานศึกษาฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาในการสร้างให้เด็กไทย คนไทยคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ส่งเสริมให้เด็กมีพื้นฐานทางสมองจะเอื้อในการเรียนรู้และสัมพันธ์กับการพัฒนาด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และด้านสังคม การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ซึ่งเด็กทุกคนควรได้รับเพราะจะทำให้เด็กประสบความสำเร็จและก้าวหน้าในการเรียนรู้และดำรงชีวิตอยู่รอดในอนาคต เนื่องจากการพัฒนาสมองควรให้ความสำคัญในช่วงปฐมวัยเพราะสมองของมนุษย์โดยทั่วไปจะเจริญเติบโตมากที่สุดกว่าทุกช่วงวัย ในวัยเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 3 ขวบ เซลล์สมองแต่ละเซลล์จะถูกสร้างขึ้น และมีการเชื่อมโยงของเซลล์สมองมากจึงส่งผลต่อการพัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ สังคมสติปัญญา และการเรียนรู้ ดังนั้น การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ที่ในเด็ก มีความสำคัญต่อการกระตุ้นการพัฒนาสมองอย่างต่อเนื่อง หากมีการกระตุ้นประสาทสัมผัสทั้งห้า อาทิ การมองเห็น การได้กลิ่น การได้ยิน การได้รับ และการได้สัมผัส จะทำให้การทำงานของสมองและการเชื่อมประสานเส้นใยสมองทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆหรือสามารถรับรู้ เรียนรู้เพิ่มขึ้น ช่วยให้เกิดทักษะการตัดสินใจ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเองอย่างสมวัย

เด็กปฐมวัยที่สามารถคิดวิเคราะห์เนื่องจากเด็กทำความเข้าใจข้อมูล เรียนรู้ตรวจสอบข้อมูลจากประสบการณ์ สิ่งที่สนใจ สืบค้นและตัดสินใจข้อดีหรือจุดเด่น และวิเคราะห์แล้วสรุปความสัมพันธ์ของข้อมูลอย่างมีเหตุผลของตน เป็นการคาดคะเน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยประเทศไทย 4.0 ที่เด็กปฐมวัยจะต้องได้รับการส่งเสริมทุกคนอย่างเป็นองค์รวมและส่งเสริมอย่างรอบด้านที่สมดุล ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา เต็มศักยภาพ และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การคิดวิเคราะห์เป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของทุกคนที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ ให้สูงขึ้น ซึ่งจะช่วยให้รู้ข้อเท็จจริง มีเหตุผลและเข้าใจความเป็นมาของเหตุการณ์ ที่นำไปสู่การตัดสินใจในการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจในเรื่องต่างๆได้ถูกต้อง

ด้วยเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์แก่เด็กตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งตระหนักถึงการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ให้แก่อีกอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับการพัฒนาของสมองตามช่วงวัยว่าผู้ที่มีบทบาทสำคัญคือ ครู เพราะครูจะต้องทำความเข้าใจหลักสูตรปฐมวัย กิจกรรมการส่งเสริมและนำกระบวนการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์บูรณาการกับกิจกรรมการเรียนรู้ในการส่งเสริมการคิดแก่เด็กซึ่งจะส่งผลให้เด็กกล้าคิด สามารถแก้ปัญหาและภาคภูมิใจในตนเองและทำให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ในอนาคตที่ดีด้วย และที่สำคัญหาก เด็กไทยสามารถคิดวิเคราะห์ จะเป็นพลังในการเปลี่ยนแปลงให้ประเทศเจริญก้าวหน้าเทียบเท่าระดับสากลได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ก่อนและหลังการส่งเสริม

ทบทวนวรรณกรรม

การรับรู้ของบุคคลซึ่งบางคนจะจินตนาการที่แตกต่างกันตามพื้นฐาน เพียเจต์(Piaget, อ้างใน ทิศนา แคมมณี,2548:64) ได้กล่าวถึงพัฒนาการด้านสติปัญญาของทุกคนเป็นไปตามวัย มีขั้นตอน 4 ขั้นตอนคือ

- 1) ประสาทการรับรู้และการเคลื่อนไหว 2) ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด 3) การคิดแบบเป็นรูปธรรม 4) การคิดแบบเป็นนามธรรม เมื่อใดที่เราผ่านครบทุกขั้นตอนแล้ว ไม่ว่าจะอายุเท่าไรก็ตาม เราจะได้เข้าถึงระดับสติปัญญาของมนุษย์ที่พัฒนาแล้ว

ขั้นที่ 1 ประสาทการรับรู้และการเคลื่อนไหว (อายุ 0 – 2 ปี)ขั้นตอนนี้พัฒนาประสาทสัมผัสทั้ง 5 ผ่านประสบการณ์และการเคลื่อนไหว จะมองเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น รับรส และสัมผัสได้มากที่สุด ขั้นตอนแรก เราเริ่มจากปฏิกิริยาตอบสนองแบบง่าย ๆ ซึ่งหลังจากนั้นไม่นานก็จะเริ่มพัฒนามาเป็นนิสัย เมื่ออายุถึง 4 เดือนจะเริ่มรับรู้สิ่งรอบตัวนอกเหนือจากร่างกายของตัวเอง และเมื่อโตขึ้นจะเริ่มเรียนรู้จากการทำบางสิ่งบางอย่างด้วยตัวเอง ซึ่งพัฒนาหน่วยความทรงจำการรับรู้ความคงอยู่ของวัตถุ เมื่อเราเห็นคุณแม่ยกตุ๊กตาหมีขึ้นมาแล้วซ่อนมันไว้ข้างหลัง เราก็จะคิดว่ามันหายไป แต่เมื่อโตขึ้นเราก็จะเข้าใจว่าตุ๊กตาหมีตัวนั้นยังคงอยู่แม้เราจะมองไม่เห็นเริ่มสงสัยในทุกสิ่ง มีดมกลิ่นดอกไม้ ชิมอาหาร ฟังเสียงและพูดคุยกับคนแปลกหน้า เป็นการสำรวจและขยับตัวเริ่มเรียนรู้การนั่ง คลาน ยืน เดิน และวิ่ง การเคลื่อนไหวร่างกายมากขึ้นซึ่งนำไปสู่การพัฒนาด้านปัญญา

ขั้นที่ 2 ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (อายุ 2 – 7 ปี)ความคิดจะถูกจัดประเภทตามสัญลักษณ์และความคิดโดยสัญชาตญาณไม่สามารถแยกแยะหรือเฉพาะเจาะจงได้ ซึ่งเป็นขั้นตอนก่อนปฏิบัติการคิดเรียนรู้ที่จะพูดและเข้าใจคำศัพท์ รูปภาพ และท่าทางซึ่งเป็นสัญลักษณ์บางสิ่งบางอย่าง การวาดรูปบุคคลจะไม่กังวลว่าจะต้องวาดให้ได้สัดส่วน แต่จะวาดจากสัญลักษณ์ที่เรามองเห็นเท่านั้น ชอบเล่นเหตุการณ์สมมุติเพราะทำให้ได้เรียนรู้และทดลองสิ่งใหม่ ๆ เมื่ออายุราว 4 ขวบ จะเริ่มมีข้อสงสัยและ

ถามคำถาม อยากรู้ทุกอย่าง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการใช้เหตุผล เป็นวัยแห่ง ‘สัญชาตญาณ’ ความคิดในขั้นตอนนี้มีตัวเองเป็นศูนย์กลางอยู่เพราะเราคิดว่าทุกคนเห็นโลกใบนี้เหมือนอย่างที่เราเห็น

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติการคิดแบบเป็นรูปธรรม (อายุ 7 – 11 ปี) เริ่มมีเหตุผลเชิงตรรกะและพัฒนาความคิดแบบเป็นรูปธรรม เช่น การเรียงวัตถุในลำดับที่แน่นอน อาทิ หากเห็นใครคนหนึ่งกำลังกินขนมก็สามารถสรุปคร่าว ๆ ในการกระทำของเขาได้ และสามารถเข้าใจสามารถจัดเรียงความคิดต่าง ๆ เพื่อจำแนกและสร้างความคิดเป็นรูปธรรมได้ เมื่อได้เรียนรู้จะช่วยทำให้รู้จักตัวเองมากขึ้น รับรู้และเข้าใจว่าความคิดและความรู้สึกเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่เหมือนกันทุกคน เราเริ่มเรียนรู้ที่จะเอาใจเขามาใส่ใจเรามากขึ้น

ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติการคิดแบบเป็นนามธรรม (อายุ 12 ปีขึ้นไป) เมื่อเราโตขึ้นจะเริ่มคิดเป็นนามธรรมได้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผลมากขึ้นเกี่ยวกับแนวความคิดที่เป็นนามธรรมและสมมติฐานได้ ความสามารถทางปัญญาที่สูงขึ้นทำให้เข้าใจแนวคิดที่ไม่สามารถจับต้องได้มากขึ้น อาทิความสำเร็จและความล้มเหลว ความรู้สึกรักและเกลียด เข้าใจลึกซึ้งมากขึ้น รับรู้ในสิ่งที่คนอื่นทำให้เราเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้น สามารถเปรียบเทียบข้อมูลสองอย่างและนำไปสู่ข้อสรุปที่มีเหตุผล สามารถวางแผนและจัดลำดับความสำคัญในชีวิตของตัวเองได้ สามารถตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับความเป็นจริงได้

ขอบเขตการวิจัย

ด้านเนื้อหา

การคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังแผนการจัดกิจกรรมประสบการณ์ จำนวน 14 แผน ด้วยเนื้อหา ผลไม้แสนอร่อย

ประชากร

ประชากรเป็นเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนวัดจินดาราม อ.เมือง จ.นครปฐม จำนวน 30 คน

ตัวแปรต้น

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์

ตัวแปรตาม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0

ผลการวิจัย

การวิจัยการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์แก่เด็กตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 มีวัตถุประสงค์ 1 เพื่อทราบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 2.) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการคิดวิเคราะห์ของเด็กตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ก่อนและหลังการส่งเสริม พบว่า เด็กมีความสามารถการคิดวิเคราะห์ตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในระดับดี การ

เปรียบเทียบความสามารถการคิดวิเคราะห์ของเด็กตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 หลังการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา เด็กมีความสามารถการคิดวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้น

อภิปรายผล

การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์เด็กตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 แก่เด็กปฐมวัยจะต้องได้รับการส่งเสริมทุกคนอย่างเป็นองค์รวมและส่งเสริมอย่างรอบด้านที่สมดุล ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา เต็มศักยภาพ และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เพราะการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของทุกคนที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ ให้สูงขึ้นตามที่มายเออร์ (Myer, 1997) ได้เสนอวิธีการในการส่งเสริมเริ่มจากการกระตุ้นสมองให้เด็กคิดด้วยตนเอง การกระตุ้นสมองสัมพันธ์กับกิจกรรมที่ใช้ฝึก มีการตั้งปัญหาหรือคำถามเพื่อกระตุ้นให้คิด และให้เด็กทดลองซึ่งช่วยให้เด็กสร้างความคิดขึ้นมาเอง โดยสัมพันธ์กับข้อมูลหรือสิ่งที่สนใจรอบตัวเด็กและประเมินความคิดของเด็ก โดยพิจารณาจากความสำเร็จและประสิทธิผลของความคิดและสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) (2558: 23-42) การจัดการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย 3 ขั้นตอน คือ 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อม และการทบทวนความรู้เดิม เชื่อมโยงความรู้ใหม่ 2) ชี้นำดำเนินการสอน ประกอบด้วย กระตุ้นเร้า ลงมือปฏิบัติ และฝึกปฏิบัติในบริบทต่าง ๆ 3) ชี้นำสรุป คือการสรุปเป็นความคิดรวบยอดการวัดและประเมินพัฒนาการ ครูสังเกตว่าพัฒนาการของเด็กก่อนและหลังการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการและความก้าวหน้าของเด็ก มากกว่าที่การตัดสินใจ ด้วยการวิเคราะห์คะแนนสอดคล้องกับ กัญญาชลา ศิริชัย (2559 : 5) ศึกษาการจัดการกิจกรรมเกมการศึกษาในการพัฒนาความคิดมิติสัมพันธ์ที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลของเด็กปฐมวัย พบว่า กิจกรรมเกมการศึกษามีมิติสัมพันธ์ต่อความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลของเด็กปฐมวัย หลังการพัฒนาด้วยกิจกรรมเกมการศึกษามีมิติสัมพันธ์ มีพัฒนาการด้านการคิดอย่างมีเหตุผลสูงขึ้นและลักษณะ แก้วทอง (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วยเกมการศึกษา ผลการศึกษาพบว่าแผนการจัดประสบการณ์ด้านความคิดสร้างสรรค์ด้วยเกมการศึกษามีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และสามารถทำให้เด็กมีการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น และวอลลิง (Walling, 1977) ได้ศึกษาการเรียนโดยใช้เกมการศึกษาเป็นสื่อขั้นตอนการสอน ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มเด็กที่ใช้เกมเป็นสื่อการสอนทุกขั้นตอนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูงกว่าเด็กกลุ่มอื่น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการวิจัยสามารถนำไปใช้หรือปรับใช้ในการส่งเสริมหรือพัฒนาทักษะการเตรียมความพร้อมให้เกิดขึ้นแก่เด็กปฐมวัยในระดับชั้นและบริบทที่ใกล้เคียงกับโรงเรียนวัดจินดาราม อ.เมือง จ.นครปฐมดังนี้

1. ควรนำกิจกรรมเกมการศึกษามารวมในการส่งเสริมทักษะการคิดเร็ว คิดคล่องส่งเสริมการตัดสินใจในการแก้ปัญหาแก่เด็ก

2. ควรนำกิจกรรมเกมการศึกษาบูรณาการในการส่งเสริมทักษะวิทยาศาสตร์ในกิจวัตรประจำวัน อาทิ การจัดเก็บของเล่น เครื่องเขียน ของใช้ส่วนบุคคล(ตน)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ด้วยการใช้กิจกรรมอื่นที่ไม่ใช่กิจกรรมเกมการศึกษา
2. ควรศึกษาวิจัยการส่งเสริมความสามารถด้านการคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- กัญญาชลา ศิริชัย .(2549).ผลของการจัดกิจกรรมเกมการศึกษามิติสัมพันธ์ที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2548). **ลายแทงนักคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ชัคเชสมิเดีย.
- ทิตินา แชมมณี. (2548). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2559). **นโยบายส่งเสริมศึกษาในประเทศไทย**. สำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- พัชรกัลยา. (2551). **ความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเกมการศึกษามิติสัมพันธ์**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ. (2560). **การศึกษาไทย 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 4) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งรวี กนกวิบูลย์ศรี. (2529). **การเปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกด้วยการมองเห็นของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมและแบบฝึก**. วิทยานิพนธ์กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ลักขณา แก้วทอง. (2559).**การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วยเกมการศึกษา**.วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสารคาม.
- ยศวีร์ สายฟ้า. (2557). **แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ STEM**. เอกสารประกอบการสอนของสาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**.กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น.
- วรรณมา แจ่มก้างวาล. (2534). **การศึกษาความคิดรวบยอดในด้านอนุรักษ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการเล่นเกมการศึกษาปกติและที่เสริมด้วยเกมมิติสัมพันธ์**. วิทยานิพนธ์ กศม. (การศึกษาปฐมวัย)กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547).**กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์**.กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนภาพการพิมพ์.

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน). (2558). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ตาม
หลักการพัฒนามอง สำหรับเด็กวัย 3-6 ปี**. กรุงเทพฯ: ธนาพรินดีง.

อัญชลี ไสยวรรณ. (2548). **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนทักษะการคิดแสวงหาความรู้
สำหรับเด็กปฐมวัย**. ปรินญานินพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต.

(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Myers, B. E., & Dyer, J. E. (2006). **Effects of investigative laboratory instruction on
content knowledge and scienceprocess skill achievement across learning
styles**. *Journal of Agricultural Education*, 47(4), 52-63.

Walling, J.I. (1977). **An Experimental Study of Conditions Which Affect Learning From
Simulation Games in Speech Communication Instruction**. *Dissertation Abstracts
International*, 37,(4), 6147.

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
Student Morality and Ethics Promotion of School Administrators
under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Education
Service Area Office

ฐิตาภา เบ็ญจาทิกุล

Thitapa Benjatikul

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายแนะแนวการศึกษาและประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เบอร์โทร 095-368-978-3

Assistant to the President for Education Guidance and Public Relations Bangkokthonburi University. Tel. 095-368-978-3

e-mail: dr.thitapha@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา 2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รองมาคือ ด้านความซื่อสัตย์ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการอยู่อย่างพอเพียง
2. ความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

คำสำคัญ: ผู้บริหารโรงเรียน การส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม

Abstract

The objectives of this research were to study the student and to compare the student morality and ethics promotion of school administrators under the Phra Nakhon Si

Ayutthaya Secondary Education Service Area Office according to the opinions of government teachers and educational personnel classified by position and work experience. The sample size consisted of 302 government teachers and educational personnel of schools under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Educational Service Area Office. The instrument used for data collection was the 5 scale questionnaire on the student morality and ethics promotion of school administrators under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Education Service Area Office. The statistics used to analyze data were frequency percentage, mean, standard deviation, t-test and analysis of variance (One-way ANOVA).

The results of the study found that

1. The student morality and ethics promotion of school administrators under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Education Service Area Office was in general moderate. When considering each aspect, it was found that, the aspect with the highest practice was patriotism, religion, and monarchy, followed by honesty. The aspect with the lowest practice was sufficiency

2. The student morality and ethics promotion of school administrators under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Education Service Area Office according to the opinions of government teachers and educational personnel classified by job position that and work experience were not different both in overall and in each aspect.

Keywords: school administrators, promotion, morality and ethics

บทนำ

สังคมโลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและทุกคนอยากจะหลีกเลี่ยงนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นส่งผลต่อมนุษย์ทุกคน ดังนั้นความสามารถในการปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งในสถานการณ์เช่นนี้ทำให้ระบบการศึกษาเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกในสังคม เพื่อให้สามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วได้อย่างราบรื่น ระบบการศึกษาและกระบวนการเรียนการสอนเป็นจุดแรกที่จะต้องถูกทบทวน และปรับเปลี่ยนให้มีศักยภาพที่จะทำให้บุคคลสามารถอยู่ท่ามกลางกระแสสังคมโลกในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี จุดนี้เองกระบวนการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้จึงเกิดขึ้นเพื่อให้เกิดความตระหนักและสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับระบบการศึกษาโดยรวม อีกมุ่งพัฒนาให้กระบวนการเรียนการสอนและการเรียนรู้ ได้มีความเหมาะสมกับบริบทของสังคมโลกปัจจุบัน สอดคล้องกับ กระทรวงวัฒนธรรม (2552, คำนำ) ที่เสนอว่า ปัจจุบันสังคมไทยต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ทำให้เกิดภาวะสับสนในวิถีชีวิต ค่านิยมและภูมิคุ้มกันทางสังคมลดลง ละเลยศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งปัญหาเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อคนทุกวัย เด็ก เยาวชนนักเรียน นักศึกษาให้หลงผิดและมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่พึงประสงค์ เช่น เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทะเลาะวิวาท มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และขาดวินัยในการดำเนินชีวิต ดังนั้นจึงมี

ความจำเป็นอย่างเร่งด่วนในการปลูกฝังกล่อมเกลียดด้วยหลักศีลธรรมทางศาสนาเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันแก่เด็กและเยาวชนให้มีสำนึกผิดชอบชั่วดี มีสติพิจารณาอย่างคิด มีจิตใจใฝ่ดี และมีพลังใจที่เข้มแข็งในการดำเนินชีวิตต่อไป

ความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถปรับตัวให้เกิดความสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เพื่อใช้ในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ แผนดังกล่าวได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ไว้หลายประเด็น เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และให้บรรลุผลตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ต่อคุณภาพของผู้เรียน โดยในส่วนของยุทธศาสตร์ที่สนองต่อพันธกิจด้านการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทสู่สากล ได้มีการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ พัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และกำหนดตัวชี้วัด “ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทุกระดับการศึกษาที่มีคุณธรรมจริยธรรม” เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงการบรรลุผลสำเร็จภายใต้แผนพัฒนาการศึกษาฯ ฉบับนี้ จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องของคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) พบว่าปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือมีภารกิจโดยตรงในการรวบรวมศึกษาผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในมิติด้านความมีคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนดั่งนั้น เพื่อให้การศึกษาผลการดำเนินงานภายใต้แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ในตัวชี้วัด “ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทุกระดับการศึกษาที่มีคุณธรรมจริยธรรม” เป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพและมีข้อมูลครบถ้วน ประกอบกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาโดยส่งเสริมสนับสนุนการสร้างจิตสำนึก รักสิ่งแวดลอม มีคุณลักษณะ คุณธรรมจริยธรรมและนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

สถานศึกษาถือเป็นรากฐานสำคัญที่จะขับเคลื่อนให้แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นกลไกการปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จตามจุดหมายในการพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว สังคมจึงมุ่งให้สถานศึกษาได้เป็นองค์กรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจอย่างสมดุล โดยเฉพาะการหล่อหลอมขัดเกล่าให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาพระนครศรีอยุธยา, 2562: 19)

ความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนดังกล่าว ทำให้กระทรวงศึกษาธิการมีการกำหนดคุณธรรมพื้นฐานสำหรับผู้เรียนขึ้น โดยกำหนดไว้ 8 ประการ คือ ความมีวินัย ความมีสติ ความกตัญญู ความเมตตา ความอดทน ความซื่อสัตย์ การประหยัด ความขยันและพึ่งตนเอง เพราะเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น นอกจากจะดำเนินการด้วยการสนับสนุนส่งเสริมเยาวชนแล้ว ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการป้องกันและแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเยาวชนเป็นสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 8) การเรียนการสอนและการปลูกฝังจริยธรรมนับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ และกำลังได้รับความสนใจจากสถาบันการศึกษามาอย่างต่อเนื่องทั้งนี้เพราะการที่บุคคลในสังคมเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมย่อมทำให้สังคมมีความสงบสุขอย่างแท้จริง สอดคล้องกับข้อเสนอของ สุภาพร สุขสวัสดิ์, (2552 : 27) ที่เสนอว่า คุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์ทุกคน

เป็นสิ่งสำคัญในสังคม ความสงบสุขและความเจริญก้าวหน้าจะบังเกิดขึ้นเมื่อคนในสังคมมีคุณธรรมจริยธรรม ก็จะทำให้สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างสมานฉันท์บนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม จึงมีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสังคมไทยที่ต้องการทั้งคนดี และคนเก่ง

จากการวิเคราะห์ผลการประเมินที่ทางสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้สรุปและแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ พบว่า ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์เหมาะสมกับวัย มีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินต่ำสุด ซึ่งกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ลงความเห็นพ้องกันว่า โรงเรียนต้องหาแนวทางแก้ปัญหา โดยพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนให้สูงขึ้นเพื่อเป็นตัวชี้วัดว่านักเรียนมีคุณภาพมีมาตรฐานในด้านนี้อย่างเร่งด่วน

อย่างไรก็ดี ปัจจุบันนี้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เป็นสถานศึกษาอีกแห่งหนึ่งในจำนวนสถานศึกษาที่มีทรัพยากรบุคคล ตลอดจนนักเรียนที่อยู่ในการให้บริการทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เนื่องจากในแต่ละปีการศึกษานั้น ได้มีบุคลากร และนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดได้เข้ามาใช้บริการทางการศึกษาจากทางมหาวิทยาลัยจำนวนหนึ่ง ประกอบกับในปัจจุบันนี้ทางมหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณธรรมจริยธรรมที่บุคคลต้องน้อมนำไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เป็นบุคคลที่สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ทางมหาวิทยาลัยจึงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้มีความต่อเนื่องจากการพัฒนามาก่อนในระดับการศึกษาขั้นตามนโยบายที่มุ่งพัฒนาให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และใช้ชีวิตร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งการมุ่งให้นักเรียนเป็นคนดีถือเป็นความมุ่งหมายแรกของการพัฒนา ซึ่งมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีได้ให้ความสำคัญในด้านนี้อย่างต่อเนื่องเสมอมา

ดังนั้นผู้วิจัย ในฐานะที่เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีพัฒนาการ ทั้งด้านความรู้และคุณธรรมอย่างเต็มศักยภาพตามจุดมุ่งหมายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติให้มีคุณภาพที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล จึงได้ทำการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในด้านต่าง ๆ ให้กับนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ซึ่งถือเป็นแหล่งของสถานศึกษาที่มีนักศึกษาเข้ามาใช้บริการทางการศึกษาจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีอย่างต่อเนื่องจำนวนมาก เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จะเป็นส่วนหนึ่งสำหรับกรวางแผนการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยให้มีความต่อเนื่องโดยทางมหาวิทยาลัยจะได้นำข้อมูลไปเป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนพัฒนาด้านหลักสูตรและการสอนสำหรับการจัดการศึกษาให้กับนักศึกษาในคณะต่างและสาขาวิชาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่มีพื้นฐานมาจากระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริง ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา แบ่งแยกตามตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1. ความหมายของคุณธรรม จริยธรรม

จากการศึกษาความหมายของคุณธรรมจริยธรรม มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

วิทย์ วิกทเวทย์และเสฐียรพงษ์ วรรณปก (2540) กล่าวไว้ในหนังสือสังคมศึกษารายวิชา ส.017 จริยธรรมกับบุคคล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นว่า “จริยธรรม หมายความว่า หลักคำสอนว่าด้วยความประพฤติ เป็นหลักสำหรับให้บุคคลยึดถือในการปฏิบัติตน”

บัญชา อึ้งสกุล (2545) กล่าวถึงความหมายของคุณธรรมจริยธรรมว่า “จริยธรรมคือพฤติกรรมที่แสดงออกในสิ่งที่ตั้งงามเป็นที่ยอมรับของสังคม จะเห็นได้ว่าความหมายของคุณธรรมจริยธรรม มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน กล่าวคือคุณธรรมเป็นลักษณะความดีที่อยู่ในจิตใจ เป็นนามธรรม ส่วนจริยธรรมเป็นการประพฤติคุณงามความดีให้เป็นรูปธรรม เกิดความเด่นชัดของพฤติกรรม เพื่อเป็นแบบอย่างของพฤติกรรมที่ดีต่อไป”

พระดอนลาร์ เสนา (2560) กล่าวว่า “คุณธรรม หมายถึง หลักความดีและความถูกต้องตามเกณฑ์ทางจริยธรรมทางศาสนาและวัฒนธรรม เป็นหลักที่บุคคลยึดมั่นไว้เป็นหลักประจำใจเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ ทั้งนี้โดยมีความเชื่อว่า การประพฤติปฏิบัติเช่นนี้ จะนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข”

จากการศึกษาความหมายของคุณธรรมจริยธรรม สรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดีที่ถูกปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับบุคคลเป็นความดีที่มีในจิตใจเป็นนามธรรม ส่วนจริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติ เป็นความถูกต้องตั้งงาม ดังนั้น คุณธรรมจริยธรรม จึงหมายถึงคุณงามความดีที่บุคคลในสังคมควรประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความดี ความถูกต้องในสังคม และมีจุดหมายปลายทางอยู่ที่คุณงามความดีต่อสังคมโดยรวม

2. คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด “8 คุณธรรมพื้นฐาน” ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้กับสถานศึกษาได้นำไปปฏิบัติ และประยุกต์ใช้ตามเหตุการณ์และปัญหาในท้องถิ่นของตน โดยมุ่งหวังว่าเด็ก และเยาวชนทุกคนสามารถนำไปทบทวน ประพฤติปฏิบัติให้เป็นนิสัย เพื่อให้เกิดผลดีทั้งต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของคุณธรรม 8 ประการดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 17-18)

1) ขยัน 2) ประหยัด 3) ซื่อสัตย์ 4) มีวินัย 5) สุภาพ 6) สะอาด 7) สามัคคี และ 8) มีน้ำใจ

ความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสภาพสังคมไทยในปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด สังคมมีทั้งส่วนที่เจริญขึ้นและส่วนที่เสื่อมลง ส่วนที่เจริญขึ้นคือด้านวัตถุ ส่วนที่เสื่อมถอยคือด้านคุณธรรม จริยธรรม จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม การปลูกฝังคุณธรรม โดยเฉพาะแก่เยาวชน โดยจะต้องเป็นกิจกรรมที่บุคคลหลายระดับต้องช่วยกัน เช่น บิดามารดา ต้องรู้จักอบรมสั่งสอนบุตรหลานให้เข้าใจหลักต่าง ๆ และต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างแก่เยาวชนอีกทางหนึ่งด้วย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยได้พัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัย จากทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้ทำการพัฒนากรอบแนวคิดได้ดังแสดงในภาพที่ 1 ดังนี้

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม
ปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 1. ตำแหน่งหน้าที่ 2. ประสบการณ์การทำงาน	ความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน 8 ประการ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทยและ 8) มีจิตสาธารณะ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,360 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 302 คน ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการกำหนดจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึงใน ประยูร อาษานาม, 2543:167) เนื่องจากเป็นตารางสำหรับการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดสัดส่วนระหว่างประชากรกับกลุ่มตัวอย่างที่ชัดเจน โดยกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ในส่วนของผู้บริหารผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากมีจำนวนน้อย จึงได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 87 คน จึงมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนจำนวน 215 คน ซึ่งผู้วิจัยได้สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากรายชื่อของครูผู้สอนจากประชากรทั้งหมด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยผู้วิจัยคิดขึ้นมา ซึ่งสามารถจำแนกได้ 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการประกอบด้วย ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยมีลักษณะประเด็นคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งเป็นแนวคิดของ Likert โดยกำหนดเกณฑ์วัดระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 100)

- 5 หมายถึง มีการส่งเสริมในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการส่งเสริมในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีการส่งเสริมในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการส่งเสริมในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีการส่งเสริมในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบเสนอความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

4.1 จัดทำหนังสือขออนุญาตเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับนำมาทำการวิจัย จากข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ยื่นเสนอต่อผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

4.2 นำหนังสืออนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมแบบสอบถามเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียน ที่มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งได้รับการสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูผู้สอน โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวผู้วิจัยเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

บันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการทำงาน โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ข้อมูล ที่มีความเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การแปลความหมายข้อมูล พิจารณาค่าเฉลี่ย ของช่วงระดับคะแนน 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์คะแนนของ Likert (อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553:100) ดังรายละเอียดดังนี้

- 4.51 - 5.00 แปลความว่า มีการส่งเสริมในระดับ มากที่สุด
- 3.51 - 4.50 แปลความว่า มีการส่งเสริมในระดับ มาก
- 2.51 - 3.50 แปลความว่า มีการส่งเสริมในระดับ ปานกลาง
- 1.51 - 2.50 แปลความว่า มีการส่งเสริมในระดับ น้อย
- 1.00 - 1.50 แปลความว่า มีการส่งเสริมในระดับ น้อยที่สุด

5.3 เปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนฯ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยการทดสอบที และแบ่งแยกตามประสบการณ์การทำงาน 3 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถแยกออกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 28.81 เป็นครูผู้สอน ร้อยละ 71.19 มีประสบการณ์ไม่เกิน 5 ปี ร้อยละ 25.50 มีประสบการณ์ 6-10 ปี ร้อยละ 31.79 และมีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 42.71

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยาในภาพรวมและรายด้าน

รายการ	ระดับการส่งเสริม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	3.64	0.55	มาก
2. ด้านความซื่อสัตย์	3.60	0.59	มาก
3. ด้านความมีวินัย	3.57	0.59	มาก
4. ด้านความใฝ่เรียนรู้	3.50	0.51	ปานกลาง
5. ด้านการอยู่อย่างพอเพียง	3.29	0.63	ปานกลาง
6. ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน	3.43	0.56	ปานกลาง
7. ด้านการรักความเป็นไทย	3.48	0.63	ปานกลาง
8. ด้านการมีจิตสาธารณะ	3.37	0.58	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.48	0.41	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่าภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ($\bar{X} = 3.64$) รองมาคือ ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 3.60$) ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 3.60$) ด้านความมีวินัย ($\bar{X} = 3.60$) ด้านความใฝ่เรียนรู้ ($\bar{X} = 3.50$) ด้านการรักความเป็นไทย ($\bar{X} = 3.48$) ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน ($\bar{X} = 3.43$) ด้านการมีจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 3.37$) และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการอยู่อย่างพอเพียง ($\bar{X} = 3.29$)

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

รายการ	ครูผู้สอน (215)		ผู้บริหาร (87)		t	p- values
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	3.37	0.54	3.40	0.63	0.98	0.27
2. ด้านความซื่อสัตย์	3.55	0.68	3.50	0.67	0.91	0.38
3. ด้านความมีวินัย	3.53	0.47	3.58	0.55	0.37	0.75
4 ด้านความใฝ่เรียนรู้	3.54	0.59	3.51	0.52	0.17	0.83
5. ด้านการอยู่อย่างพอเพียง	3.42	0.77	3.30	0.60	0.65	0.50
6. ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน	3.49	0.64	3.43	0.64	1.44	0.14
7. ด้านการรักความเป็นไทย	3.47	0.60	3.40	0.67	0.62	0.51
8. ด้านการมีจิตสาธารณะ	3.42	0.40	3.43	0.73	0.44	0.60
เฉลี่ยรวม	3.49	0.57	3.40	0.55	0.84	0.32

*P<.05

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า ครูผู้สอนด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ($\bar{X} = 3.37$) ผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.40$) ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 3.55$) ผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.50$) ด้านความมีวินัย ($\bar{X} = 3.53$) ผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.58$) ด้านความใฝ่เรียนรู้ ($\bar{X} = 3.54$) ผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.51$) ด้านการอยู่อย่างพอเพียง ($\bar{X} = 3.42$) ผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.30$) ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน ($\bar{X} = 3.49$) ผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.43$) ด้านการรักความเป็นไทย ($\bar{X} = 3.47$) ผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.40$) ด้านการมีจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 3.42$) ผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.43$) จากข้อมูลดังกล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่าความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา แบ่งแยกตามตำแหน่งหน้าที่ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 3 การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามประเภทการทำงาน

รายการ	แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p- values
1. ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	ระหว่างกลุ่ม	0.050	2	0.025	0.080	0.923
	ภายในกลุ่ม	45.845	300	0.308		
	รวม	45.895	302			

รายการ	แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-values
2. ด้านความซื่อสัตย์	ระหว่างกลุ่ม	0.363	2	0.181	0.507	0.604
	ภายในกลุ่ม	53.338	300	0.358		
	รวม	53.700	302			
3. ด้านความมีวินัย	ระหว่างกลุ่ม	0.919	2	0.460	1.322	0.270
	ภายในกลุ่ม	51.805	300	0.348		
	รวม	52.724	302			
4 ด้านความไม่เรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.002	2	0.001	0.004	0.996
	ภายในกลุ่ม	39.518	300	0.262		
	รวม	39.520	302			
5. ด้านการอยู่อย่างพอเพียง	ระหว่างกลุ่ม	0.077	2	0.039	0.096	0.909
	ภายในกลุ่ม	60.061	300	0.403		
	รวม	60.138	302			
6. ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน	ระหว่างกลุ่ม	0.635	2	0.317	0.990	0.371
	ภายในกลุ่ม	47.321	300	0.318		
	รวม	47.956	302			
7. ด้านการรักความเป็นไทย	ระหว่างกลุ่ม	0.565	2	0.283	0.758	0.471
	ภายในกลุ่ม	55.607	300	0.373		
	รวม	56.172	302			
8. ด้านการมีจิตสาธารณะ	ระหว่างกลุ่ม	0.593	2	0.296	0.539	0.090
	ภายในกลุ่ม	82.032	300	0.551		
	รวม	82.625	302			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.114	2	0.057	0.320	0.726
	ภายในกลุ่ม	26.358	300	0.177		
	รวม	26.472	302			

*P<.05

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงานไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

อภิปรายผล

จากวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นพบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจ ผู้วิจัยจึงนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รองมาคือ ด้านความซื่อสัตย์ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการอยู่อย่างพอเพียง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจะให้ความสำคัญและต้องตระหนักถึงเรื่องพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ของนักเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา มุ่งมั่นเริ่มสร้างนักเรียนให้มีความก้าวหน้าควบคู่กับคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระมหาเวหา วาฤทธิ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินผลโครงการปฏิบัติธรรมภาคกลางคืน : ศึกษาเฉพาะกรณีวัดสุทัศนเทพวราราม ซึ่งผลจากวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง เพราะผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมจะรู้สึกภูมิใจในการมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น การขอคำแนะนำหรือคำปรึกษาจากพระสงฆ์การได้บริจาคปัจจัยทำบุญ และการได้มีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมในโครงการ 2) การยอมรับความสามารถของพระสงฆ์อยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าพระสงฆ์ยังมีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่พระศาสนาและยังเป็นผู้นำทางด้านจิตใจได้ ถึงแม้จะมีชาวที่ไม่ค่อยดีเกี่ยวกับสถาบันสงฆ์ 3) วิธีในการฝึกพัฒนาซึ่งกำหนดเป็นภาคปริยัติและภาคผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมยอมรับในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ทั้งนี้เพราะเวลาและกิจกรรมมีความสอดคล้องกัน จึงทำให้ผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมคลายเครียดและรู้สึกว่าเป็นการพักผ่อนที่มีประโยชน์ 4) สถานที่และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติธรรมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เพราะมีความสะอาด มีบรรยากาศที่สงบ ร่มรื่น และผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมมีความสะดวกในการเดินทาง 5) ความเข้าใจและสามารถประกอบพิธีอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เพราะผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมเป็นประจำจะรู้ลำดับขั้นตอนในการประกอบพิธี รู้ว่าช่วงไหนจะทำกิจกรรมอะไร 6) การนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมหายสงสัยในเรื่องของการทำบุญมีจิตใจที่มั่นคง เชื่อมั่นในตนเอง ลดความเครียดและยึดมั่นในหลักธรรมความดีและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรศักดิ์ สุขสมบูรณ์ (2563) ได้ทำการประเมินผลโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งจากการประเมิน ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบทหรือสิ่งแวดล้อม ความพร้อมและคุณภาพอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยนำเข้า ด้านบุคลากรงบประมาณ ระยะเวลา มีความเหมาะสมปานกลาง ยกเว้นด้านวัสดุ – อุปกรณ์ที่มีความเหมาะสมน้อย 3) กระบวนการดำเนินโครงการ ขั้นตอน กิจกรรม การบริหารงบประมาณ ระยะเวลา มีความเหมาะสมปานกลาง 4) ผลผลิต ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจ อยู่ในระดับปานกลาง มีความตระหนักอยู่ในระดับสูงมีส่วนปฏิบัติขณะฝึกพัฒนาอยู่ในระดับปานกลางและมีส่วนร่วมปฏิบัติหลังฝึกพัฒนาอยู่ระดับสูง

2. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้านทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ต่างก็ปฏิบัติงานในหน้าที่เดียวกัน เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดแบ่งภาระงานตามความสามารถ และบริหารจัดการเกี่ยวกับบุคคลตามความสามารถและคุณวุฒิเป็นสำคัญ ดังนั้นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันจึงมีการรับรู้ในการบริหารจัดการในลักษณะเดียวกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ราวี เพชรอุทัย (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ของโรงเรียนมีนประสาธ เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจในการพัฒนาของวิทยากร แต่วิธีการและเทคนิคการพัฒนาไม่ควรจะเครียด และโครงการดังกล่าว มีสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการพัฒนา คือการเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในตัวเองในการดำเนินชีวิต การให้คำอธิบายและการแนะนำสิ่งที่เป็นคุณงามความดีต่อผู้อื่น นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าเมื่อผ่านการพัฒนาแล้ว ทำให้มีความรู้เพิ่มมากขึ้น สามารถนำความรู้

และประสบการณ์ที่ได้รับ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและพัฒนาบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพบว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันและระดับการศึกษาต่างกัน แต่ได้มีความคิดเห็นที่ไม่ต่างกัน

3. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงานไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้ เนื่องด้วยยุคแห่งการปฏิรูป การศึกษา สถานศึกษาทุกแห่งต่างก็พัฒนาการบริหารภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สูงสุด มีการปฏิรูปการบริหารโดยการจัดโครงสร้างการบริหารในรูปแบบเดียวกัน มีการบริหารงานโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานโดยการส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึง ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวรวมไปถึงการดำเนินการในส่วนของการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนด้วย จึงทำให้ความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีประสบการณ์ ในการทำงานต่างกัน ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรหมหาเวหา วาฤทธิ์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินผลโครงการปฏิบัติธรรมภาคกลางคืน : ศึกษาเฉพาะกรณีวัดสุ ทักตนเทพวราราม ซึ่งผลจากวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง เพราะผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมจะรู้สึกภูมิใจในการมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น การขอคำแนะนำหรือคำปรึกษา จากพระสงฆ์การได้บริจาคปัจจัยทำบุญ และการได้มีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมในโครงการ 2) การยอมรับความสามารถของพระสงฆ์อยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าพระสงฆ์ยังมีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่พระศาสนาและยังเป็นผู้นำทางด้านจิตใจได้ ถึงแม้จะมีชาวที่ไม่ค่อยดีเกี่ยวกับสถาบันสงฆ์ 3) วิธีในการฝึก พัฒนาซึ่งกำหนดเป็นภาคปริยัติและภาคผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมยอมรับในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ทั้งนี้ เพราะเวลาและกิจกรรมมีความสอดคล้องกัน จึงทำให้ผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมคลายเครียดและรู้สึกว่าเป็นการ พักผ่อนที่มีประโยชน์ 4) สถานที่และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติธรรมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เพราะมีความ สะอาด มีบรรยากาศที่สงบ ร่มรื่น และผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมมีความสะดวกในการเดินทาง 5) ความเข้าใจ และสามารถประกอบพิธีอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เพราะผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมเป็นประจำจะรู้ลำดับขั้นตอนใน การประกอบพิธี รู้ว่าช่วงไหนจะทำกิจกรรมอะไร 6) การนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอยู่ใน ระดับค่อนข้างสูง

ข้อเสนอแนะ

จากวิเคราะห์การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา มีประเด็นที่น่าสนใจผู้วิจัยจึงนำมาเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรกำกับติดตามให้นักเรียนแสดงความเคารพต่อพระมหากษัตริย์อย่าง สม่าเสมอ

1.2 ผู้บริหารควรกำกับติดตามให้ครูได้ทำตัวเป็นแบบอย่างในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตแก่นักเรียน

1.3 ผู้บริหารควรกำกับติดตามให้ครูทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการมีระเบียบวินัย

1.4 ผู้บริหารควรจัดให้นักเรียนได้มีการศึกษาหาความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นตามความเหมาะสม

1.5 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์สูงสุด

1.6 ผู้บริหารควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน

1.7 ผู้บริหารควรกำกับติดตามให้ครูได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในเรื่องการเป็นผู้มีจิตสาธารณะ

1.8 ผู้บริหารควรประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนลักษณะนิสัยรักความเป็นไทยของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัญหาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเอกชนและสังกัดอื่น ๆ เพื่อจะได้นำข้อมูลมาประกอบการวางแผนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึงทุกระดับการศึกษาอย่างแท้จริง

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูผู้สอนในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันต่อ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงวัฒนธรรม. (2552). **การพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมประชาชนประจำปี 2552**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา. (2562). **รายงานการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ประจำปี 2561 (อัตสำเนา)**. พระนครศรีอยุธยา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

สุภาพร สุขสวัสดิ์. (2552). **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีรัตนบุรี**. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

บัญชา อึ้งสกุล. (สิงหาคม 2545). “วิกฤตศีลธรรมการส่งเสริมจริยธรรมและค่านิยมที่สร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชน” ในวารสารวิชาการ. 5(8) : 35.

บุญชม ศรีสะอาด .(2553). **การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุง** . (พิมพ์ครั้งที่ 7) . กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น .

ประยูร อาษานาม. (2543). **การวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- พระดอนลาร์ เสนา. (2560). **การประเมินผลโครงการอบรมคุณธรรม จริยธรรมเยาวชนค่ายพุทธบุตร บุตร**. ภาคนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พระมหาเวหา วาฤทธิ์. (2561). **การประเมินผลโครงการปฏิบัติธรรมภาคกลางคืน : ศึกษาเฉพาะกรณีวัดสุทัศนเทพวราราม**. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ราวี เพชรอุทัย. (2561). **การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ของโรงเรียนมีนประสาธ เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร**. ค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิทย์ วิศกเวทย์ เสฐียรพงษ์ วรรณปก. (2540). **การศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม**. วารสารข้าราชการครู ฉบับที่ 28 (5) : 217.
- ศรศักดิ์ สุขสมบูรณ์. (2563). **การประเมินผลโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

การส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของสำนักงานแรงงาน จังหวัดกาญจนบุรี

Social Promotion and Welfare SERVICE of the Kanchanaburi Provincial Labor Office

ธิติยา คำนนท์,พีระ จันทร,ติน บุนตระกุล,จุมพล โพธิสุวรรณ และโสมาลี ชยามฤต
Thitiya Khamnont, Peera Chandra, Tin Buntrakul, jumpon Potisuwan and
Somwaiee Chayarnarit

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์, โทร 0987979642
Branch: Public Administration Faculty of Political Science Tell. 0987979642
e-mail: Thitiya_Khamnont.221@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาการส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของ
ของสำนักงานแรงงานจังหวัดกาญจนบุรี 2) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมและ
สวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของสำนักงานแรงงานจังหวัดกาญจนบุรี ประชากรและกลุ่ม
ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการของสำนักงานแรงงานจังหวัดกาญจนบุรี
จำนวน 397 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลโดยที่การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมและสวัสดิการสังคม
ด้านการรับบริการของของสำนักงานแรงงานจังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า ด้านข้อมูลข่าวสาร มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ และด้าน
ระบบการให้บริการ อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

คำสำคัญ: การส่งเสริมและสวัสดิการสังคม,การรับบริการ

Abstract

This research is to study 1) promotion and social welfare in terms of receiving
services of the Kanchanaburi Provincial Labor Office 2) problems and
recommendations for promotion and social welfare Service of the Kanchanaburi
Provincial Labor Office. The population and samples used in this research were 397
people who came to use the services of the Kanchanaburi Provincial Labor Office.
and standard deviation.The results of the study found that The respondents had
their opinions on social promotion and welfare. In terms of receiving services of the

Kanchanaburi Provincial Office, overall, it was at a high level. When considering each item, it was found that the information aspect was the most, followed by the service of the officers. and service system at the same high level

Keywords: promotion and social welfare, service

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมก้าวหน้าขึ้น รูปแบบและวิธีการในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ด้อยโอกาสได้พัฒนาไปสู่การจัดตั้งเป็นองค์กร/องค์การ สถาบันหรือหน่วยงานทางสังคมที่มีการนำเอาเรื่องของสิทธิทางสังคม สิทธิมนุษยชน และความเป็นธรรมทางสังคมมาใช้เป็นกรอบในการวางนโยบาย ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติงาน พร้อมกับมีการขยายขอบเขตการช่วยเหลือที่เดิมเน้นเฉพาะเรื่องปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในช่วงประสบปัญหา ให้ครอบคลุมไปยังเรื่องของการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และบริการสังคมทั่วไปโดยองค์กรหรือองค์การให้บริการที่เกิดขึ้น ก็มีทั้งประเภทที่ไม่แสวงหากำไรและประเภทที่ให้บริการในเชิงธุรกิจเพื่อเป็นทางเลือกแก่ประชาชนกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเตรียมความพร้อมทั้งด้านองค์ความรู้และคุณภาพของคนที่ทำงานด้านการจัดการบริการสังคมให้สามารถขับเคลื่อนภารกิจได้อย่างมีคุณภาพโดยเฉพาะในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้รับการถ่ายโอนภารกิจด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

หลักการสำคัญที่ตอบสนองต่อเจตนารมณ์ที่จะส่งเสริมความเป็นอิสระของในการกำหนดนโยบาย การจัดการบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคลภายใต้กรอบของกฎหมายและการจัดแบ่งภารกิจในการบริการสาธารณะระหว่างรัฐบาลและการส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของสำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ หลักความเป็นอิสระที่มีความอิสระภายใต้กรอบของกฎหมาย หลักการจัดความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานรัฐในการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งกำหนดให้การส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของสำนักงานจังหวัดกาญจนบุรีรับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะระดับชุมชนท้องถิ่น และสุดท้ายหลักประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของสำนักงานจังหวัดกาญจนบุรีที่ส่งเสริมให้มีทิศทางและการบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีคุณภาพมาตรฐาน บริหาร งานอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของการส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของสำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี (วุฒิสาร ตันไชย, 2546) ขณะเดียวกันความสำคัญของการการส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของสำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี คือ ช่วยในการแก้ปัญหาของท้องถิ่น เพราะประชาชนในท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาดีกว่าคนภายนอกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเท่ากับเป็นการฝึกฝนประชาชนให้รู้ถึงการปกครองระดับชาติและหากท้องถิ่นมีความมั่นคง แข็งแรง และมี

เสถียรภาพ ประชาชนย่อมมีความเชื่อมั่นต่อการบริหาร และนอกจากเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลแล้วยังฝึกฝนให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเองอีกด้วย ซึ่งการส่งเสริมและสวัสดิการสังคมด้านการรับบริการของสำนักงานจังหวัดกาญจนบุรีเป็นหน่วยงานที่เน้นการบริการประชาชนเป็นสำคัญ แต่การให้บริการประชาชนที่ผ่านมา ยังมีปัญหาว่าให้บริการล่าช้ามีขั้นตอนมาก มีกฎระเบียบแบบฟอร์มมากมาย ขาดคุณภาพ และการนำเทคโนโลยีมาใช้ยังไม่ทันสมัย จึงต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปและปรับปรุงคุณภาพการให้บริการที่รวดเร็วเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่ดีขึ้น

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของสำนักงานแรงงานจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาด้านบริการให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของของสำนักงานแรงงานจังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของสำนักงานแรงงานจังหวัดกาญจนบุรี

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

ความพึงพอใจหมายถึงชอบชอบใจพึงใจสนใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542, หน้า 659) ความพึงพอใจนั้นหมายรวมถึงความพึงพอใจในการบริการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้รับบริการและผู้ให้บริการซึ่งเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในสถานการณ์การบริการให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพหากองค์กรสามารถสร้างความพึงพอใจในการบริการโดยทำให้ผู้เกี่ยวข้องกับการบริการมีความรู้สึกในทางบวก ได้นั้นย่อมก่อให้เกิดผลดีต่อกิจการบริการขององค์กร

ลักขณา สิริรัตนพลกุล (2541, หน้า 34) ได้ให้ความหมาย พึงพอใจ หมายถึง การบรรลุถึงความต้องการหรือปรารถนาให้เกิดความอิ่มใจ การบรรลุถึงข้อกำหนด หรือสิ่งจำเป็น

เทพพนม เมืองแมนและสวิง สุวรรณ (2540, หน้า 98) กล่าวว่า “ความพึงพอใจเป็นภาวะของความพอใจ หรือภาวะของการมีอารมณ์ในทางบวกที่มีผลเกิดขึ้น เนื่องจากการประเมินประสบการณ์ของคน ๆ หนึ่ง สิ่งที่เขาคาดหวังไประหว่างการเสนอให้กับสิ่งที่ได้รับจะเป็นรากฐานแห่งความพอใจและไม่พอใจ”

สุวรรณมา สิละเศรษฐกุล (2541, หน้า 18) ได้ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับความ พึงพอใจ สรุปได้ว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวก เป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้มีความสุข ความสุขนี้เป็นความสุขที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับ ความสุขสามารถทำให้เกิดความสุขทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อน และ

ความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ ความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวก และความสุขมีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน และระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้ เรียกว่า ระบบความพึงพอใจ โดยความ พึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความพึงพอใจมีความรู้สึก ทางบวกมากกว่าทางลบ

ทฤษฎีความพึงพอใจ (สมปอง จันตรี, 2540, หน้า 30-32) ทฤษฎีนี้กล่าวว่า บุคคลพอใจจะ กระทำสิ่งใด ๆ ที่ให้ความสุขและจะหลีกเลี่ยงไม่กระทำสิ่งที่เขาจะได้รับความทุกข์หรือความ ยากลำบาก อาจแบ่งประเภทความพอใจกรณีนี้ได้ 3 ประเภท คือ

1. ความพอใจด้านจิตวิทยา (Psychological Hedonism) เป็นทฤษฎีของความสุขที่มองว่า มนุษย์โดยธรรมชาติแล้วต้องแสวงหาความสุขส่วนตัว หรือหลีกเลี่ยงจากความทุกข์ใด ๆ

2. ความพอใจเกี่ยวกับตนเอง (Egoistic Hedonism) เป็นทฤษฎีของความสุขที่มองว่ามนุษย์ จะพยายามแสวงหาความสุขส่วนตัว แต่ไม่จำเป็นว่าการแสวงหาความสุขจะต้องเป็นธรรมชาติของ มนุษย์เสมอไป

3. ความพอใจเกี่ยวกับจริยธรรม (Ethical Hedonism) ทฤษฎีนี้ถือว่ามนุษย์แสวงหา ความสุข เพื่อประโยชน์ของมวลมนุษย์หรือสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ และจะเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์นี้ ผู้หนึ่งด้วย

นักจิตวิทยาที่สนับสนุนทฤษฎีนี้กล่าวว่า คนถูกจูงใจให้กระทำเรื่องมาจากการกระทำนั้น ๆ จะทำให้คนได้รับความพอใจ อารมณ์จึงกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม

สมพงษ์เกษมสิน (2526) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจของ Maslow ว่า A.H.Maslow ได้เสนอทฤษฎี เกี่ยวกับการจูงใจซึ่งเป็นที่ยอมรับกันแพร่หลายและได้ตั้งสมมุติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ ดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการความต้องการมีอยู่เสมอและไม่มีสิ้นสุดความต้องการใดที่ได้รับการ ตอบสนองแล้วความต้องการอย่างอื่นจะเข้ามาแทนที่ขบวนการนี้ไม่มีที่สิ้นสุดตั้งแต่เกิดจนตาย

2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไปความ ต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม

3. ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นตามความสำคัญ (a hierarchy of needs) กล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการในระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการ ตอบสนอง

การวัดความพึงพอใจนั้นบุญเรียงจรศิลป์ (2529) ได้ให้ทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่าทัศนคติ หรือเจตคติเป็นนามธรรมเป็นการแสดงออกค่อนข้างซับซ้อนจึงเป็นการยากที่จะวัดทัศนคติได้โดยตรง แต่เราสามารถที่จะวัดทัศนคติได้โดยอ้อมโดยวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นแทนฉะนั้นการวัด ความพึงพอใจก็มีขอบเขตที่จำกัดด้วยอาจมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นถ้าบุคคลเหล่านั้นแสดงความ คิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงซึ่งความคลาดเคลื่อนเหล่านี้ย่อมเกิดขึ้นได้เป็นธรรมดาของการวัด โดยทั่ว ๆ ไป

ภณิดาชัยปัญญา (2541) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจนั้นสามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระคำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่างๆ
2. เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจากริยาท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผนจากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า “ความพึงพอใจ” เป็นการแสดงความรู้สึกดีใจยินดีของเฉพาะบุคคลในการตอบสนองความต้องการในส่วนที่ขาดหายไปซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องโดยปัจจัยเหล่านั้นสามารถสนองความต้องการของบุคคลทั้งทางร่างกายและจิตใจได้เหมาะสมและเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลที่จะเลือกปฏิบัติในกิจกรรมนั้น ผู้บริโภคจะมีความพึงพอใจมากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับความต้องการของตนว่าได้รับการตอบสนองมากน้อยเพียงไรหากได้รับการตอบสนองมากก็จะก่อให้เกิดความจงรักภักดีและเกิดการสื่อสารแบบปากต่อปาก แต่ถ้าได้รับการตอบสนองน้อยก็จะรู้สึกในแง่ลบพฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นต้องมีสิ่งจูงใจ (motive) หรือแรงขับ (drive) เป็นความต้องการที่กดดันจนมากพอที่จะจูงใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองซึ่งความต้องการของแต่ละคนไม่เหมือนกันความต้องการบางอย่างเป็นความต้องการทางชีววิทยา (biological) เกิดขึ้นจากสภาวะตึงเครียดเช่นความหิวกระหายหรือความลำบากบางอย่างเป็นความต้องการทางจิตวิทยา (psychological) เกิดจากความต้องการการยอมรับ (recognition) การยกย่อง (esteem) หรือการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน (belonging) ความต้องการส่วนใหญ่อาจจะไม่มากพอที่จะจูงใจให้บุคคลกระทำในช่วงเวลานั้นความต้องการกลายเป็นสิ่งจูงใจเมื่อได้รับการกระตุ้นอย่างเพียงพอจนเกิดเป็นความตึงเครียดโดยทฤษฎีที่ได้รับนิยามมากที่สุด 2 ทฤษฎีคือทฤษฎีของซิกมันด์ فروยด์ และทฤษฎีของอับราฮัม มาสโลว์ (Kotler and Armstrong, 2002, p. 49)

การวัดความพึงพอใจในบริการ

ความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นความรู้สึกที่เป็นนามธรรมของผู้รับบริการซึ่งเกิดจากการที่ผู้ให้บริการได้ดำเนินการให้เกิดสมดุลระหว่างสิ่งที่ผู้รับบริการให้ค่ากับความคาดหวังของผู้รับบริการในการให้บริการของโรงพยาบาลผู้รับบริการคือผู้ป่วยซึ่งผู้ป่วยจะมีความพึงพอใจเมื่อได้รับการตอบสนองตรงตามความคาดหวังหรือความต้องการอันจะทำให้ระดับความตึงเครียดหรือความวิตกกังวลที่เป็นผลมาจากความต้องการของผู้ป่วยก็จะลดลงทำให้ผู้ป่วยเกิดความพึงพอใจ (หลุยส์ ปาเทค 2517 : 8)

การบริหารงานหรือรูปแบบของโรงพยาบาลเมื่อผู้รับบริการมาขอรับบริการจากโรงพยาบาลนั้นผู้รับบริการจะเกิดความพึงพอใจหรือประทับใจก็ต่อเมื่อบริการที่ได้รับนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้ครบถ้วนตามที่เขาคาดหวังไว้

องค์ประกอบของคุณภาพการให้บริการทางการแพทย์ดังนี้ (อนุวัฒน์ ศุภชุติกุล, 2541 : 69)

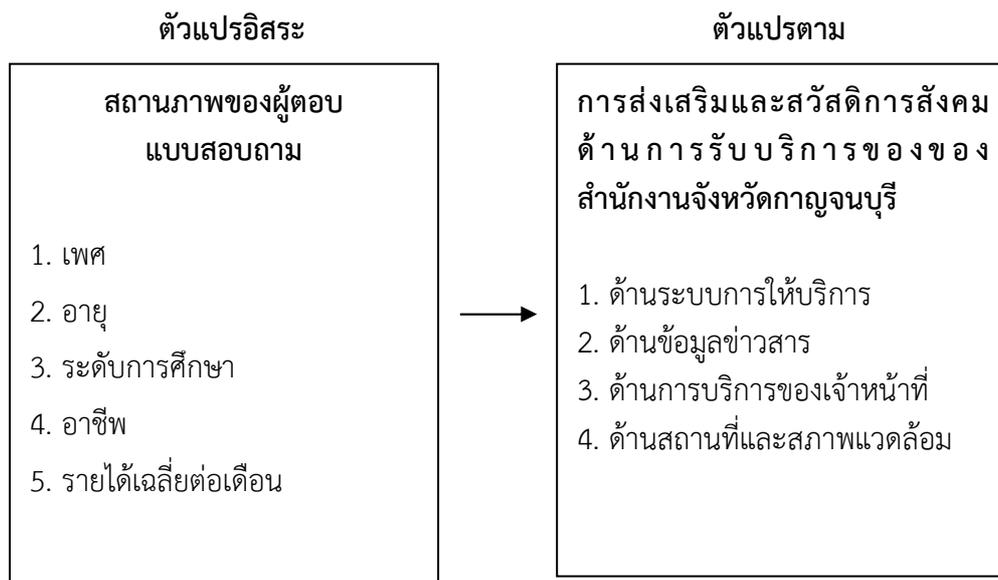
1. การเข้าถึงบริการได้แก่การเข้าถึงด้านภูมิศาสตร์ด้านเศรษฐกิจด้านสังคมด้านภาษาและการจัดการองค์การที่ให้ความสะดวกแก่ผู้ป่วยเช่นระบบนัดที่ตีเวลาในการจัดให้บริการ

2. ลักษณะทางกายภาพหมายถึงบริการที่ไม่เกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลทางด้านคลินิกแต่จะช่วยให้ผู้ป่วยมีความพึงพอใจมากขึ้นได้แก่ความสวยงามความสะดวกสบายความเป็นส่วนตัวเสียงเพลงดนตรีการให้ความรู้สึกหย่อนใจด้วยวิธีต่างๆ

3. คุณภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและการที่ทั้งสองฝ่ายจะได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นในการให้บริการทั้งด้านที่เป็นการแสดงความต้องการของผู้มารับบริการและด้านคำแนะนำที่ผู้มารับบริการได้รับประโยชน์นี้โดยอาศัยการให้ความเคารพความสุภาพการฟังและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพการตอบสนองอย่างเหมาะสมและการแสดงความเห็นอกเห็นใจ

4. คุณภาพด้านเทคนิคบริการหมายถึงการให้บริการทางคลินิกสอดคล้องกับสภาพของผู้ป่วยเพื่อให้ผู้ป่วยคืนสภาพปกติอย่างรวดเร็วและปลอดภัยและการที่ผู้ป่วยจะสามารถมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาตนเองได้ถึงระดับที่สามารถทำได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของของสำนักงานจังหวัดกาญจนบุรีการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการด้านการรับบริการ ผ่านกระบวนการถ่ายทอดความรู้และให้ความหมายของผู้ที่มีประสบการณ์ตรงในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการมาใช้ รวมทั้งศึกษา รูปแบบ และวิธีการบริการครอบคลุมถึงด้านต่าง ๆ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการของสำนักงานแรงงานจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 397 คน

ผลการศึกษา

การส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของของสำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านข้อมูลข่าวสาร มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ และด้านระบบการให้บริการ น้อยที่สุด

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของของสำนักงานจังหวัดกาญจนบุรีพบว่า สอดคล้องกับการงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะนุช ต้นเจริญ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพการให้บริการสาธารณะด้านงานสวัสดิการของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองชุมพลเหนือ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี พบว่า

1) ปัจจัยทางด้านคุณภาพการให้บริการสาธารณะด้านงานสวัสดิการขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองชุมพลเหนือ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรีในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และคุณภาพการ ให้บริการสาธารณะด้านงานสวัสดิการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองชุมพลเหนือ อำเภอเขาย้อย จังหวัด เพชรบุรีในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

2) ปัจจัยด้านการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจต่อผู้รับบริการ ความน่าเชื่อถือไว้วางใจ ความเป็นรูปธรรมของบริการและการให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการมีความสัมพันธ์เชิง บวกกับคุณภาพการให้บริการสาธารณะด้านงานสวัสดิการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองชุมพลเหนือ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ด้านระบบการให้บริการ การส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของของสำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริการ มีการบริการที่รวดเร็ว และถูกต้อง และมีความสะดวกในการติดต่อขอรับบริการควรมีข้อคิดเห็นและแนะนำให้กับผู้ใช้บริการอย่างครบถ้วน

2. ด้านข้อมูลข่าวสาร การส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของของสำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี ควรมีการให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการให้บริการมีคู่มือด้านกฎหมายเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาแก่ประชาชนอย่างถูกต้องได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์

3. ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ การส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของของสำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี ควรมีมนุษยสัมพันธ์และกิริยามารยาทในการให้บริการและแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน เรื่องราวร้องทุกข์ให้แก่ประชาชนเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพถึงการส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของการส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของของสำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี
2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการในปัจจุบัน เพื่อนำผล การศึกษามาปรับปรุงการบริการการส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ด้านการรับบริการของของสำนักงานจังหวัดกาญจนบุรีให้ตรงตามความต้องการของประชาชนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชลิตา เพียรสร้าง. (2554). **การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษาอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด**. รายงานวิจัยอิสระแบบฝึกหัดการวิจัย ปัญหาเศรษฐกิจปัจจุบัน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นภาพรรณ วงศ์มณี. (2553). **การนำแนวทางปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชน: กรณีศึกษาชุมชนทรายทอง ตำบลเจริญเมือง อำเภอบาง จังหวัดเชียงราย**.
- วิถิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2554). **เศรษฐกิจพอเพียง**. (ออนไลน์) แหล่งที่มา <http://th.wikipedia.or>
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว) (2552) วิเคราะห์นโยบายรัฐในระดับต่างๆ รวมทั้งภารกิจเอกชนและภาคประชาคมจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ.2540-2549) เล่มที่ 1.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). **เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร** คณะกรรมการการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง.

การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็น โดยเน้นการสะสมรูปแบบของจังหวะ สำหรับแซกโซโฟน

Constructing of Sight-Reading Exercise Base on Rhythmic Pattern For Saxophone

มิ่งขวัญ นาคอก¹, สุธิดา หนูแก้ว²

Mingkhwan Nakok¹, Suttida Nukaew²

¹ นักวิจัยอิสระ, โทรศัพท์ 099-345-4509

¹ Researcher, Tell. 099-345-4509

² นักวิจัยอิสระ โทรศัพท์ 080-824-8839

² Researcher, Tell. 080-824-8839

¹e-mail: maxmaxmingkhwan@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็น โดยเน้นการสะสมรูปแบบของจังหวะ สำหรับแซกโซโฟน มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็น โดยเน้นการสะสมรูปแบบของจังหวะ สำหรับแซกโซโฟน ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่ปฏิบัติแซกโซโฟน จากวงโยธวาทิต โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ปีการศึกษา 2563 จำนวน 5 คน เกณฑ์ในการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล สถิติที่ใช้ในการคิดวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

มีผลการวิจัยดังนี้ 1) ผลการหาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็น โดยเน้นการสะสมรูปแบบของจังหวะ สำหรับแซกโซโฟน มีค่าเท่ากับ 83.62/86.29 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 80/80 จึงสรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็น โดยเน้นการสะสมรูปแบบของจังหวะ สำหรับแซกโซโฟน มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ผลการหาผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนของนักเรียน มีผลดังนี้ ก่อนเรียนนักเรียนทำแบบทดสอบได้ร้อยละ 21.9 และหลังเรียน มีคะแนนร้อยละ 34.52 ซึ่งสรุปผลได้ว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นความรู้ ความสามารถ ทักษะของบุคคลแต่ละบุคคลที่สามารถประเมินได้จากการทำแบบฝึกทักษะ แบบทดสอบ หรือการทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้แบบทดสอบภาคปฏิบัติ และการวัดทางเนื้อหา โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการสร้างแบบฝึกทักษะที่ใช้ฝึกทักษะของนักเรียน ควรสร้างแบบฝึกที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะของนักเรียนได้ตรงตามความต้องการ และเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นนั้นมีความยากหรือง่ายเกินไป จึงมีการกำหนดหลักเกณฑ์การทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ

คำสำคัญ: การอ่านโน้ตแรกเห็น, บันไดเสียง, การสะสมรูปแบบของจังหวะ

Abstract

The aims of this research paper, practiced construction of the saxophone's sight-reading exercises, were 1) to show the saxophone's sight-reading exercises based on rhythmic patterns with an efficiency of 80 / 80 and 2) to compare achievement between before learning and after learning. That is, there are a number of five samples, by means of purposive sampling, who are to practice saxophone from a marching band of Nawaminthrachinuthit Satriwitthaya Phutthamonthon School in year 2020. The researcher collected and analyzed the data which was used the statistics, namely percentage, mean, and standard deviation.

Research findings demonstrated the valued efficiency of the saxophone's sight-reading exercises, focusing on rhythms, was 83.62/86.29, which was higher than the set criteria of 80 / 80 ; hence, it is effective according to the set criteria. Additionally, regarding student's achievement results in classroom, the results were as follows: before studying, the students scored 21.9 percentage of the tests and after studying, the scores were 34.52 percentage. In other words, the number of students has better achievement pertaining to knowledge, abilities, and skills that can be assessed by exercises, quizzes, or assignments. Thus, the criteria for testing the effectiveness of the skill exercises have been established.

Keywords: Sight-Reading, Scales, Rhythmic pattern

บทนำ

ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของชีวิตมนุษย์ มนุษย์สร้างดนตรีขึ้นมาเพื่อใช้ในวิถีชีวิต ซึ่งเห็นได้จากการที่แต่ละพื้นที่ทั่วโลกนั้น มีวิวัฒนาการในการออกแบบสร้างสรรค์เครื่องดนตรี และมีแนวทางการพัฒนาวิชาการดนตรีให้มีรูปแบบที่เหมาะสมกับความต้องการของตนเอง มีวิธีในการฝึกซ้อม และการสืบทอดเผยแพร่วัฒนธรรมทางดนตรีไปอย่างแพร่หลาย ดนตรีตะวันตกเข้ามามีบทบาทในสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากการแลกเปลี่ยนถ่ายเทวัฒนธรรม ในช่วงต้นรัตนโกสินทร์ เริ่มมีการนำดนตรีในรูปแบบการบรรเลงแบบชาวตะวันตกเข้ามาใช้ในราชการทางทหาร เพื่อใช้บรรเลงเพลงแสดงความเคารพ และบรรเลงเพลงมาร์ชสำหรับการเดินสวนสนาม ก่อนที่จะมีการเผยแพร่เข้าสู่สถาบันการศึกษาต่าง ทำให้เกิดการพัฒนาด้านดนตรีมีการฝึกทักษะดนตรี ซึ่งการอ่านโน้ตก็เป็นหนึ่งในทักษะทางด้านดนตรี ดังนั้นนักดนตรีจึงจำเป็นต้องมีทักษะในด้านการอ่านโน้ต (ภิญโญ ภูเทศ, 2562)

โน้ตดนตรีมีความสำคัญต่อดนตรีอย่างมาก เปรียบเสมือนภาษาที่ใช้สื่อสารระหว่างผู้ประพันธ์และนักดนตรี โดยการบันทึกโน้ตครั้งแรกเกิดขึ้นในศตวรรษที่ 7 และพัฒนาจนเป็นระบบบรรทัด 5

เส้น กุญแจเสียง และสัญลักษณ์ทางดนตรีต่าง ๆ จนครบถ้วนสมบูรณ์และใช้มาจน การอ่านโน้ตอาจ แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ การอ่านโน้ตแบบทั่วไปที่ผู้เรียนดนตรีฝึกซ้อมหรือฝึกหัดในการเรียนดนตรีหรือ เล่นดนตรี โดยมีได้มีเวลาหรือสิ่งใดเป็นตัวกำหนดเป็นการฝึกซ้อมก่อนที่จะเล่นดนตรี และการอ่านโน้ตแรกเห็น (Sight-Reading) คือ การอ่านโน้ตที่ผู้เรียนไม่เคยเห็นมาก่อนในทันที และการอ่านโน้ตแรกเห็น เป็นองค์ประกอบของการเรียนดนตรี ที่สำคัญอย่างมาก เพราะจะส่งผลต่อการเรียน ปฏิบัติดนตรี รวมไปถึงความสามารถทางการอ่านโน้ตที่ดีจะช่วยให้ปฏิบัติดนตรีได้อย่างถูกต้อง (อนุชา พัฒนรัตน์โมฬี, 2553)

การอ่านโน้ตแรกเห็นนั้น มักถูกนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของบททดสอบ ทั้งการสอบเข้าเรียน ดนตรีในระดับสูง การสอบวัดระดับทางดนตรีหรือการทดสอบเข้าเป็นสมาชิกในวงดุริยางค์ทั้งระดับ สมัยครเล่นและอาชีพ ฉะนั้นการอ่านโน้ตแรกเห็น จึงมีความสำคัญที่นักดนตรีต้องฝึกฝนให้ชำนาญ การอ่านโน้ตแรกเห็นที่ดีนั้น ต้องการการฝึกซ้อมและประสบการณ์ ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านโน้ตแรก เห็น จะได้เปรียบมากเพราะสามารถเล่นเพลงร่วมกับผู้อื่นได้โดยง่าย การอ่านโน้ตแรกเห็นนับเป็น อุปกรณ์ที่สำคัญของนักดนตรีที่ทำให้ศึกษาบทเพลงต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วหลากหลายและ ประหยัดเวลาในการฝึกซ้อม (อภิชัย เลี่ยมทอง, 2551)

การอ่านโน้ตแรกเห็นนั้นสามารถฝึกฝนจากการเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรี โดยผู้สอนให้นักเรียน ฝึกการอ่านโน้ตแรกเห็น จากบทเพลงที่มีระดับความยากง่ายที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง ก็จะช่วยให้นักเรียนมีทักษะในด้านของการอ่านแรกเห็น เมื่อนักเรียนมี ความสามารถในการอ่านโน้ตแรกเห็นดีขึ้นก็จะสามารถเรียนรู้บทเพลง และฝึกซ้อมได้ด้วยตัวเอง อีกทั้งยังทำให้นักเรียนสนุกไปกับการเล่นอีกด้วย ทำให้ลดเวลาการแก้ไขข้อผิดพลาดจากบรรเลงด้าน จังหวะและระดับเสียงของนักเรียนได้เป็นอย่างดี สำหรับปัญหาที่พบโดยทั่วไปทางด้านการอ่านโน้ต แรกเห็น คือ การปฏิบัติโน้ตผิดจังหวะ ซึ่งทำให้นักเรียนไม่เข้าใจการอ่านโน้ตแรกเห็นอย่างถูกวิธี โดย ไม่สามารถบรรเลงให้ต่อเนื่อง จึงเกิดการสะดุดและติดขัด และเนื่องจากผู้จัดทำโครงการมีความถนัด ในเครื่องดนตรีแซกโซโฟน ผู้จัดทำโครงการจึงได้ทำการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็น โดย เน้นการสะสมรูปแบบของจังหวะ สำหรับแซกโซโฟน เพื่อนำมาใช้พัฒนาทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็น และนำไปใช้กับนักเรียนที่ปฏิบัติแซกโซโฟน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็น โดยเน้นการสะสมรูปแบบของจังหวะ สำหรับแซกโซโฟน ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเรื่องการสะสมรูปแบบของจังหวะจากทฤษฎีการเรียนรู้

กลุ่มพฤติกรรมนิยม

การเสริมแรงด้วยการให้ผู้เรียนปฏิบัติรูปแบบของจังหวะเดิมซ้ำด้วยลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก จะเป็นการสร้างให้ผู้เรียนได้สะสมรูปแบบของจังหวะ เพื่อให้เข้าใจในรูปแบบของจังหวะที่เกิดขึ้นจนสามารถนำประสบการณ์จากการสะสมรูปแบบของจังหวะไปใช้ในการอ่านโน้ตแรกเห็นได้

กลุ่มปัญญานิยม

การสะสมของรูปแบบควรมีลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก รูปแบบของจังหวะต้องมีความคล้ายคลึงกัน เพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้ใหม่และประสบการณ์ความรู้เดิม เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และต้องมีการเสริมแรงโดยการฝึกให้ผู้เรียนปฏิบัติรูปแบบของจังหวะเดิมซ้ำ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในรูปแบบของจังหวะที่เกิดขึ้นอย่างถาวร และนำประสบการณ์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในการอ่านโน้ตแรกเห็น (บุศรา แพทย์รัตน์, 2541)

การสะสมรูปแบบของจังหวะในการสอนดนตรี

การสอนการอ่านโน้ตแบบทั่วไป

การสะสมรูปแบบของจังหวะในดนตรีโดยเน้นการซ้ำทวนมืออยู่ในวิธีการสอนดนตรีของโคตายและกอร์ดอน โดยสะสมรูปแบบของจังหวะไปพร้อมกับการพัฒนาการรับรู้ดนตรี โดยมีเนื้อหาจากง่ายไปหายากการฟังและการร้องเป็นส่วนสำคัญในการเรียนดนตรี โดยวิธีการสอนดนตรีของโคตายจะเน้นที่การฟังและการร้องเป็นอันดับแรก ด้วยระบบซอล - ฟา ทั้งนี้การร้องในระบบซอล - ฟา จะมีทั้งจังหวะและทำนอง เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกร้องตาม และใช้สัญญาณมือในการเรียนการสอนร่วมกับการฝึกร้องในระบบซอล - ฟา

วิธีการสอนดนตรีของโคตาย

มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจในองค์ประกอบของดนตรีในเรื่องจังหวะและทำนอง ด้วยการพัฒนาการรับรู้ทางดนตรีจากการฟังและการร้อง สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ดนตรีแบบลำดับขั้นในเรื่องการรับรู้ดนตรีของกอร์ดอน ซึ่งให้ความสำคัญกับการรับรู้ดนตรีจากการฟังและการร้องด้วยเช่นกัน โดยจะเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ให้เหมาะสมกับระดับและวัยของผู้เรียน

การอ่านโน้ตแรกเห็น

เป็นทักษะหนึ่งของการปฏิบัติดนตรี และเป็นทักษะทางดนตรีที่จำเป็นต่อผู้เรียนดนตรี เพราะสื่อการเรียนส่วนใหญ่ของดนตรีคือโน้ตดนตรี เมื่อผู้เรียนดนตรีมีทักษะการอ่านโน้ตดนตรีได้ดีก็สามารถทำให้เรียนดนตรีได้เร็ว และช่วยส่งเสริมการปฏิบัติดนตรีให้ถูกต้องยิ่งขึ้นดังนั้นทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็นจึงจำเป็นต่อผู้เรียนดนตรีในทุกระดับการศึกษา

ลักษณะของการอ่านโน้ตแรกเห็น

การอ่านโน้ตแรกเห็นว่าเป็นทักษะที่คล้ายกับการอ่านหนังสือ โดยผู้อ่านจะมองเห็นโน้ตจากทางซ้ายไปขวา มองเห็นโน้ตและเข้าใจในรูปแบบของกลุ่มตัวโน้ตทั้งจังหวะ สามารถเข้าใจในประโยคดนตรีของกลุ่มตัวโน้ตที่เกิดขึ้น แม้ปฏิบัติผิดพลาดก็จะสามารถปฏิบัติโน้ตในจังหวะต่อไปได้โดยยัง

รักษาจังหวะที่เกิดขึ้นไว้ได้ และมีความสามารถทางโสตประสาทที่ดี เพื่อในการอ่านโน้ตแรกเห็นให้ดียิ่งขึ้น การอ่านโน้ตแรกเห็นจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยอาศัยการทำงานของทักษะต่าง ๆ มากมาย เพื่อให้เกิดทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็นที่ดี

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านโน้ตแรกเห็น

1) ลักษณะทางกายภาพ ผู้เรียนแต่ละบุคคลมีลักษณะทางกายภาพแตกต่างกันออกไปตั้งแต่กำเนิด รวมไปถึงวัยของผู้เรียน สภาพแวดล้อม ประสบการณ์ความรู้ ความถนัด การศึกษา ล้วนส่งผลให้เกิดความแตกต่างระหว่างผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้นผู้สอนจึงควรศึกษาผู้เรียนเพื่อให้เข้าใจในตัวผู้เรียน เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพในตนเองได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และจากการศึกษาสรุปได้ว่าเด็กในวัย 11 – 15 ปี จะมีความเข้าใจในด้านนามธรรมมากขึ้น มีการคิดที่เป็นระบบคล้ายวัยผู้ใหญ่ จึงสามารถทำความเข้าใจและมีวิธีคิดที่แตกต่างจากวัยที่ผ่านมา และประสบการณ์ความรู้ ความคิดที่เกิดขึ้นในวัยนี้จะติดตัวผู้เรียนไปจนถึงวัยผู้ใหญ่

2) การรับรู้ดนตรี การรับรู้ดนตรีในด้านเสียงก่อนสัญลักษณ์จากการฟัง การร้อง และการอ่านด้วยเสียงในความคิด เป็นตัวแปรที่สำคัญในการรับรู้ดนตรี ซึ่งการฟัง การร้องและการอ่าน เป็นความสามารถที่อาจเรียกรวมกันว่าโสตทักษะ โดยผู้ที่ใช้โสตทักษะในการอ่านโน้ตแรกเห็น ช่วยให้สามารถอ่านโน้ตได้ดีขึ้น เพราะเป็นตัวแปรที่สำคัญของทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็นที่ดี

3) ประสบการณ์ทางดนตรี ที่ได้มาจากการเรียนดนตรี การฝึกฝน การบรรเลง การสังเกต และลอกเลียนแบบ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ และการสะสมด้วยระยะเวลา ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพและการรับรู้ ดนตรีของตนให้มากขึ้น (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541)

แบบฝึกทักษะ

ความหมายของแบบฝึกทักษะ

สื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความรู้ ความเข้าใจเพิ่มขึ้น โดยที่กิจกรรมที่ได้ปฏิบัติในแบบฝึกนั้นจะครอบคลุมเนื้อหาที่ได้เรียนไปแล้ว จะทำให้นักเรียนมีความรู้ และมีทักษะมากขึ้นเพราะมีรูปแบบหรือลักษณะที่หลากหลาย

ความสำคัญของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะมีความจำเป็นต่อการเรียนอย่างยิ่ง ซึ่งครูผู้สอนสามารถที่จะผลิตขึ้นมาใช้เอง นับว่าแบบฝึกนั้นเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญอย่างยิ่งในการเรียนการสอน เพื่อฝึกทักษะหลังจากได้เรียนเนื้อหาจากแบบเรียนไปแล้ว ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความแม่นยำและเกิดความชำนาญเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนทราบข้อบกพร่องของตนเองและนำมาปรับปรุงแก้ไข นักเรียนให้ได้เพิ่มพูนความรู้ และทักษะมากยิ่งขึ้น

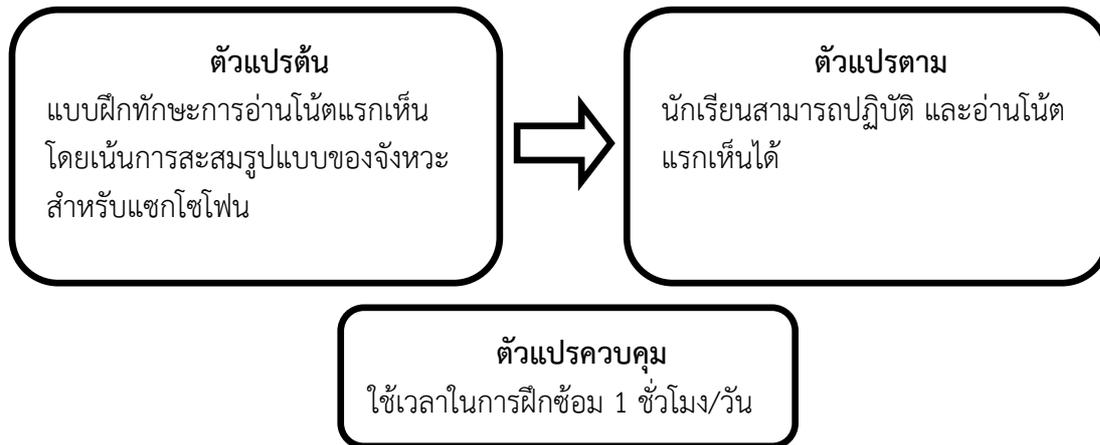
ประโยชน์ของแบบฝึก

ช่วยในการฝึกหรือเสริมทักษะทำให้จดจำเนื้อหาได้คงทน สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มได้ดี สามารถนำแบบฝึกมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้ ทำให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง เป็นเครื่องมือที่ครูผู้สอนใช้ประเมินผลการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีว่านักเรียนเข้าใจมากน้อยเพียงใด

ลักษณะที่ดีของแบบฝึก

ต้องมีจุดหมายที่แน่นอนว่าจะทำการฝึกทักษะด้านใด ควรใช้ภาษาง่าย ๆ และมีความน่าสนใจ เรียงลำดับจากง่ายไปยากให้เหมาะกับวัย และความสามารถของผู้เรียน มีเนื้อหาให้ตรง จัดกิจกรรมให้หลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อนักเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ประชากร (Populaton) นักเรียนวงโยธวาทิต โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 47 คน

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) จำนวน 5 คน โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตั้งนี้เป็นนักเรียนที่ปฏิบัติแซกโซโฟน จากวงโยธวาทิต โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ปีการศึกษา 2563 เฉพาะผู้ที่ปฏิบัติแซกโซโฟน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็น
2. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
3. แบบประเมินค่าความเชื่อมั่น

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้จัดทำโครงการได้ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลไปที่โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

2. หลังจากที่ได้รับอนุญาตแล้วผู้วิจัยได้ปรึกษากับคุณครูที่ดูแลและควบคุมวงโยธวาทิต

3. ผู้จัดทำโครงการได้กำหนดเวลาในการทดลอง คือ 2 สัปดาห์ โดย สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ

1 ชั่วโมง

4. ผู้จัดทำโครงการได้เริ่มดำเนินการทดลองเดือนกันยายน 2563
5. หลังจากที่ผู้จัดทำโครงการทดลองแล้วได้มีการทดสอบระหว่างเรียน
6. เมื่อทำการทดลองครบทุกบทแล้ว ผู้จัดทำโครงการได้ทำการทดสอบหลังเรียน
7. ผู้จัดทำโครงการได้ดำเนินการเก็บข้อมูลเสร็จสิ้นเดือนตุลาคม 2563
8. ผู้จัดทำโครงการนำผลการทดสอบที่ได้มาคำนวณหาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2
9. นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

หาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 โดยใช้สถิติร้อยละ

$$E_1 = \frac{\sum X_1}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_1	คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X_1$	คือ คะแนนของแบบฝึกหัดหรืองาน
	N	คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชิ้นรวมกัน
	A	คือ จำนวนนักเรียน

$$E_2 = \frac{\sum X_2}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum X_2$	คือ คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน
	N	คือ คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน
	B	คือ จำนวนนักเรียน

โดยที่ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียนหลังการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ การสอน) คิดเป็นอัตราส่วนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนและหรือประกอบกิจกรรมหลังเรียน

ΣY คือ คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนและหรือการประกอบกิจกรรมหลังเรียน

B คือ คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียนและหรือกิจกรรมหลังเรียน

N คือ จำนวนผู้เรียน

ผลการวิจัย

1. ผลการหาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็น โดยเน้นการสะสมรูปแบบของจังหวะ สำหรับแซกโซโฟน มีค่าเท่ากับ 83.62/86.29 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 80/80 จึงสรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็น โดยเน้นการสะสมรูปแบบของจังหวะ สำหรับแซกโซโฟน มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ผลการหาผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนของนักเรียน มีผลดังนี้ ก่อนเรียนนักเรียนทำแบบทดสอบ ได้ร้อยละ 21.9 และหลังเรียนมีคะแนนร้อยละ 34.52 ซึ่งสรุปผลได้ว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น

อภิปรายผล

1. แบบฝึกทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็น โดยเน้นการสะสมรูปแบบของจังหวะ สำหรับแซกโซโฟน มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ โดยผลประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็น โดยเน้นการสะสมรูปแบบของจังหวะ สำหรับแซกโซโฟน มีค่าเท่ากับ 83.62/86.29 เป็นผลมาจากผู้จัดทำโครงการงาน 1) ผู้วิจัยได้มีการวางแผนการเลือกใช้แบบฝึกทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็น โดยเน้นการสะสมรูปแบบของจังหวะ สำหรับแซกโซโฟน ซึ่งสอดคล้องกับ ฌรุฑ์ สุทธจิตต์ (2541) การสะสมรูปแบบของจังหวะในดนตรีโดยเน้นการซ้ำทวนมืออยู่ในวิธีการสอนดนตรีของโคคายและกอร์ดอน โดยสะสมรูปแบบของจังหวะไปพร้อมกับการพัฒนาการรับรู้ดนตรี โดยมีเนื้อหาจากง่ายไปหายากการฟังและการร้องเป็นส่วนสำคัญในการเรียนดนตรี โดยวิธีการสอนดนตรีของโคคายจะเน้นที่การฟังและการร้องเป็นอันดับแรกด้วยระบบซอล - ฟาทั้งนี้การร้องในระบบซอล - ฟา จะมีทั้งจังหวะและทำนอง เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกร้องตาม และใช้สัญญาณมือในการเรียนการสอนร่วมกับการฝึกร้องในระบบซอล - ฟาวิธีการสอนดนตรีของโคคายในเบื้องต้นมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจในองค์ประกอบของดนตรีในเรื่องจังหวะและทำนอง ด้วยการพัฒนาการรับรู้ทางดนตรีจากการฟังและการร้อง สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ดนตรีแบบลำดับขั้นในเรื่องการรับรู้ดนตรีของกอร์ดอน ซึ่งให้ความสำคัญกับการรับรู้ดนตรีจากการฟังและการร้องด้วยเช่นกัน โดยจะเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ให้เหมาะสมกับระดับและวัยของผู้เรียน โดยผลที่ปรากฏคือ 83.62/86.29 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 ที่ตั้งไว้ 80/80

2. จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็น โดยเน้นการสะสมรูปแบบของจังหวะ สำหรับแซกโซโฟน สรุปผลได้ว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น โดยผลก่อนเรียนนักเรียนทำแบบทดสอบ ได้ร้อยละ 21.9 และหลังเรียนมีคะแนนร้อยละ 34.52 ซึ่งสอดคล้องกับ บุศรา แพทย์รัตน์. (2541) ได้กล่าวถึง ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ความสามารถทั้งหลายของผู้เรียนซึ่ง ประกอบด้วย ความถนัด และพื้นฐานเดิมของผู้เรียน 2) สภาพการณ์หรือแรงจูงใจที่จะทำให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ใหม่ได้แก่ ความสนใจ เจตคติที่มีต่อเนื้อหาวิชาที่เรียน โรงเรียน และระบบการเรียน ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลักษณะบุคลิกภาพ 3) การได้รับคำแนะนำ การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การเสริมแรงจากครู การแก้ไขข้อผิดพลาด และรู้ผลว่าตนเองกระทำถูกต้องหรือไม่ เป็นต้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นความรู้ ความสามารถ ทักษะของบุคคลแต่ละบุคคลที่สามารถประเมินได้จากการทำแบบฝึกทักษะ แบบทดสอบ หรือการทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้แบบทดสอบภาคปฏิบัติ และการวัดทางเนื้อหา โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการสร้างแบบฝึกทักษะที่ใช้ฝึกทักษะของนักเรียน ควรสร้างแบบฝึกที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะของนักเรียนได้ตรงตามความต้องการ และขั้นตอนสำคัญก็คือ การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นนั้นมี

ความยากหรือง่ายเกินไป ทำให้เราวัดจุดประสงค์ได้ไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ ดังนั้น จึงมีการกำหนดหลักเกณฑ์การทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกขึ้นเพื่อให้แบบฝึกมีประสิทธิภาพตาม เกณฑ์ที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้สอนสามารถนำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้จัดทำโครงการได้พัฒนาขึ้นไปใช้ในการประยุกต์กับการสอนในเครื่องดนตรีอื่น ๆ ได้ โดยคำนึงถึงเทคนิคและข้อจำกัดของการปฏิบัติเครื่องดนตรี รวมไปถึงข้อจำกัดทางด้านเทคนิคการปฏิบัติของผู้เรียน ระยะเวลาที่เรียน เพราะข้อจำกัดที่กล่าวมานี้ อาจเป็นอุปสรรคต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์
2. ควรมีการนำแบบฝึกทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็น โดยเน้นการสะสมรูปแบบของจังหวะสำหรับแซกโซโฟน ไปทดลองกับกลุ่มทดลองอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2541). **จิตวิทยาการสอนดนตรี**. (พิมพ์ครั้งที่4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุศรา แพทย์รัตน์. (2541). **การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยวิธีเรียนแบบทางไกล และวิธีเรียนด้วยตนเอง**. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง)
- ภิญโญ ภูเทศ. (2562). **ดนตรีในวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์จีนจังหวัดนครสวรรค์. วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์**, 6 (2), 106.
- อนุชา พัฒนรัตน์โมฬี. (2553). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการสะสมรูปแบบของจังหวะด้วยสื่อการสอนแบบปฏิสัมพันธ์ เพื่อฝึกการอ่านโน้ตแบบฉับพลันสำหรับนักเรียนกีตาร์ในระดับชั้นต้น** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิชัย เลี่ยมทอง. (2551). **วิธีปรับปรุงและพัฒนาการ Sight-Reading, วารสารดนตรีรังสิต**, 3 (1), 23-27.

การสร้างสรรคและผลิตสื่อวีดิทัศน์ เรื่องอาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุให้แก่ วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก

Media creativity and production of “Functional Foods ” and “4 elements of life” for Kanchanabhishek Institute of Medical and Public Health Technology

ศนียา พันธศรี¹, ธนภรณ์ ้วยคุณา² และบุพพพันธ์ วลลิกุล³

Saneeya Phansri¹, Tanaporn Waikuna² and Bupphan Vallikul³

¹สาขาวิชานวัตกรรมสื่อสาร คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ, โทรศัพท์ 0989269441

Communication Innovation Rajamangala University of Technology Tawan-ok, Tell. 0989269441

e-mail : saneeya_ph@rmutto.ac.th

บทคัดย่อ

หัวข้อการวิจัย : การสร้างสรรคและผลิตสื่อวีดิทัศน์ เรื่องอาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ
ให้แก่ วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก

การศึกษาโครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1.เพื่อผลิตสื่อ โดยใช้การทำสื่อวีดิทัศน์ เพื่อ
แนะนำเรื่อง “อาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ” 2. เพื่อให้ความรู้ในเรื่อง “อาหารเป็นยาและธาตุทั้ง
4 ธาตุ” ให้แก่ วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1
คือการผลิตสื่อวีดิทัศน์ เรื่องอาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุให้แก่วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์
และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก มีขั้นตอนการผลิตดังนี้ 1.ขั้นตอนก่อนการผลิต (Pre-production)
เริ่มจากการติดต่อสอบถามความต้องการ กำหนดปัญหา คณะผู้ศึกษาได้วางแผนการศึกษารั้งนี้โดย
เริ่มจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิด และเล็งเห็นถึง ปัญหาในเรื่องเดียวกัน คือการสร้างสรรคและ
ผลิตสื่อวีดิทัศน์ เรื่องอาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการรับประทานอาหาร
ตามธาตุเจ้าเรือน 2.ขั้นตอนการผลิต (Production) มีการคิดบทเรื่อง และวาดสตอรี่บอร์ด เพื่อนำไป
ถ่ายทำสื่อวีดิทัศน์และหลังจากนั้นนำสื่อวีดิทัศน์มาจัดทำด้วยโปรแกรมตัดต่อสำเร็จรูปทาง
คอมพิวเตอร์ 3.ขั้นตอนหลังการผลิต (Post-production) ตรวจสอบความเรียบร้อยของชิ้นงาน
หลังจากตรวจสอบเสร็จสิ้น จึงจะนำไปเผยแพร่ให้กับกลุ่มตัวอย่างได้รับชม โดยหลังการรับชมจะมีการ
ประเมินโดยใช้แบบสอบถาม ส่วนที่ 2 การประเมินผลหลังจากการรับชมสื่อวีดิทัศน์ เป็นการวิเคราะห์
ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยวิธีการสำรวจแบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการ
เก็บข้อมูล จากกลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 67 คน และนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ได้แก่ จำนวน (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S.D.) ผลวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.0 อายุ 19 ปี
คิดเป็นร้อยละ 19.0 กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจด้านประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

ที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.36 จาก คะแนนเต็ม 5 และค่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 มีความพึงพอใจด้านเทคนิค โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.28 จากคะแนนเต็ม 5 และค่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.68 มีความพึงพอใจด้านเนื้อหา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.21 จาก คะแนนเต็ม 5 และค่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.68

คำสำคัญ: ผลิตสื่อวีดิทัศน์, อาหารเป็นยา, ธาตุทั้ง4

Abstract

Subject of research: Creation and production of video media. food as medicine and all 4 elements for Kanchanabhishek Institute of Medical and Public Health Technology

The objectives of this research project were 1. to produce media Using video media making to introduce the subject "Food as medicine and all 4 elements" 2. To provide knowledge on "Food as medicine and all 4 elements" to science, technology, medicine and public health Kanchanabhishek 2 parts as follows: Part 1 is the production of video media. On food as medicine and all 4 elements to the Kanchanabhishek Institute of Medical and Public Health Technology There is a production process as follows 1. Pre-production steps (Pre-production) started by contacting teacher and needs to determining the problem. And foresee Same issue Is the creation and production of video media About food as medicine and all 4 elements to educate about eating food based on household elements 2. Production process (Production) has a chapter on the subject. And draw storyboards for filming of video media and afterwards using video media to make with ready-made computer editing programs 3. Post-production process (Post-production) check the finished work. After checking is complete So it will be published to the sample group to be viewed After viewing, they will be assessed using questionnaires After viewing media video, it is a quantitative research by questionnaire survey method. As a tool to collect information from a sample of 67 people and the data obtained for statistical analysis. The statistics used in the analysis were number (Frequency), percentage (Percentage), Mean (Mean), standard deviation (S.D.). The research found that most of the samples were female. Accounted for 60.0 percent, age 19 years, accounting for 19.0 percent, most of the sample Have satisfaction on benefits Overall, it was the highest, with a mean 4.36 out of 5 and a standard deviation of 0.64. Overall, at the highest level the mean value was 4.28 out of 5, and the value of

the standard deviation was 0.68. Overall, at the highest level This is the mean 4.21 out of 5, and the value of the standard deviation is 0.68.

Keywords: Creation,production,video media,food as medicine ,4 elements

บทนำ

ปัจจุบันตามทฤษฎีการแพทย์แผนปัจจุบันหรือการแพทย์แบบตะวันตกมีความสำคัญมาตั้งแต่ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่ถึงจะมีความสำคัญมากเพียงใดการแพทย์แผนปัจจุบันก็ต้องรักษาควบคู่กับการแพทย์แผนไทย เพราะการแพทย์แผนไทยมีมาก่อนการแพทย์แผนปัจจุบันที่ใช้รักษาผู้คนที่ให้หายได้โดยไม่เป็นผลอันตรายต่อร่างกายเท่ากับการแพทย์แผนปัจจุบันที่ใช้สารเคมี การฉายรังสี และการผ่าตัด ซึ่งมีความเสี่ยงต่อร่างกายมากกว่าการแพทย์แผนไทยที่ใช้สมุนไพรและอาหารเป็นยารักษา โดยตามทฤษฎีการแพทย์แผนไทยกล่าวว่าคนเราเกิดมาในร่างกายประกอบด้วยธาตุทั้งสี่ ดิน น้ำ ลม ไฟ ซึ่งในแต่ละคนจะมีธาตุหลักเป็นธาตุประจำตัว เรียกว่า “ธาตุเจ้าเรือน” ซึ่งธาตุเจ้าเรือนนี้ คือ ธาตุเจ้าเรือนเกิด ซึ่งในแต่ละคนจะมีธาตุหลักเป็นธาตุประจำตัว เรียกว่า “ธาตุเจ้าเรือน” ซึ่งธาตุเจ้าเรือนนี้ไม่มี ธาตุเจ้าเรือนเกิดซึ่งเป็นไปตาม วันเดือนเกิดและธาตุเจ้าเรือนปัจจุบันที่พิจารณาจากบุคลิกลักษณะ อุปนิสัยและภาวะด้านสุขภาพโดยมีธาตุดินเป็นหลักหรือเป็นธาตุแห่งโครงสร้าง (สำนักข่าว Hfocus. 2558: ออนไลน์, สืบค้นวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ 2563)

เทคโนโลยีการแพทย์แผนปัจจุบันมีความก้าวหน้ามากขึ้นมีเครื่องมือการแพทย์มากขึ้นและทันสมัยมากขึ้นทำให้การแพทย์แผนไทยได้รับความนิยมน้อยลงและคนยุคใหม่ให้ความสนใจแพทย์แผนไทยน้อยลงแต่ก็ยังมีคนยุคสมัยก่อนที่ยังรักษาโดยการแพทย์แผนไทยเพราะยังเชื่อมั่นในการแพทย์แผนไทยมากกว่าการแพทย์แผนปัจจุบัน

คนในยุคสมัยนี้ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการแพทย์ไทยมากขึ้น ทำให้การแพทย์แผนไทยกลับมามีบทบาทในวงการแพทย์ เพราะด้วยเทรนรักษาสุขภาพในปัจจุบันที่กำลังเป็นที่นิยมในกลุ่มคนยุคสมัยนี้ ซึ่งการแพทย์แผนไทยมีประสิทธิภาพมากขึ้นมากกว่าสมัยก่อนแต่ให้ผลที่ช้าและมีระยะรักษาที่ยาวนาน

โดยการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยนำวิธีการรับประทานอาหารตามธาตุเจ้าเรือนกับผู้คนที่สนใจและอยากศึกษาจะได้รับประทานได้อย่างถูกต้องวิธีตามลักษณะธาตุของแต่ละบุคคล แม้การรักษาจะเห็นผลได้ช้าแต่เป็นผลดี 2 ต่อร่างกายเพราะเป็นยาจากธรรมชาติที่สามารถหาได้ตามท้องถิ่น ทั้งนี้ลักษณะของสมุนไพรอาจจะ เกิดขึ้นเองหรือปลูกขึ้นเองอีกทั้งสามารถนำมาทำอาหาร ปรงยา ประคบแผล ตามคุณลักษณะ ประโยชน์ของสรรพคุณแต่ละตัวยา (หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์. 2559: ออนไลน์, สืบค้นวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ 2563)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำสื่อวีดิทัศน์เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับอาหารเป็นยาและธาตุทั้ง4ธาตุ ซึ่งเป็น วิธีการแพทย์แผนไทยที่ใช้สมุนไพรและอาหารในการรักษาบุคคลให้หายมานักต่อนักแล้วซึ่งสื่อ

วีดิทัศน์ เป็นสื่อที่เข้าถึงบุคคลได้ง่าย เพราะได้เห็นทั้งภาพทั้งเสียงที่สร้างการจดจำ ความเข้าใจและกระจาย ข้อมูลข่าวสารเรื่องอาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ ได้เข้าใจง่ายมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

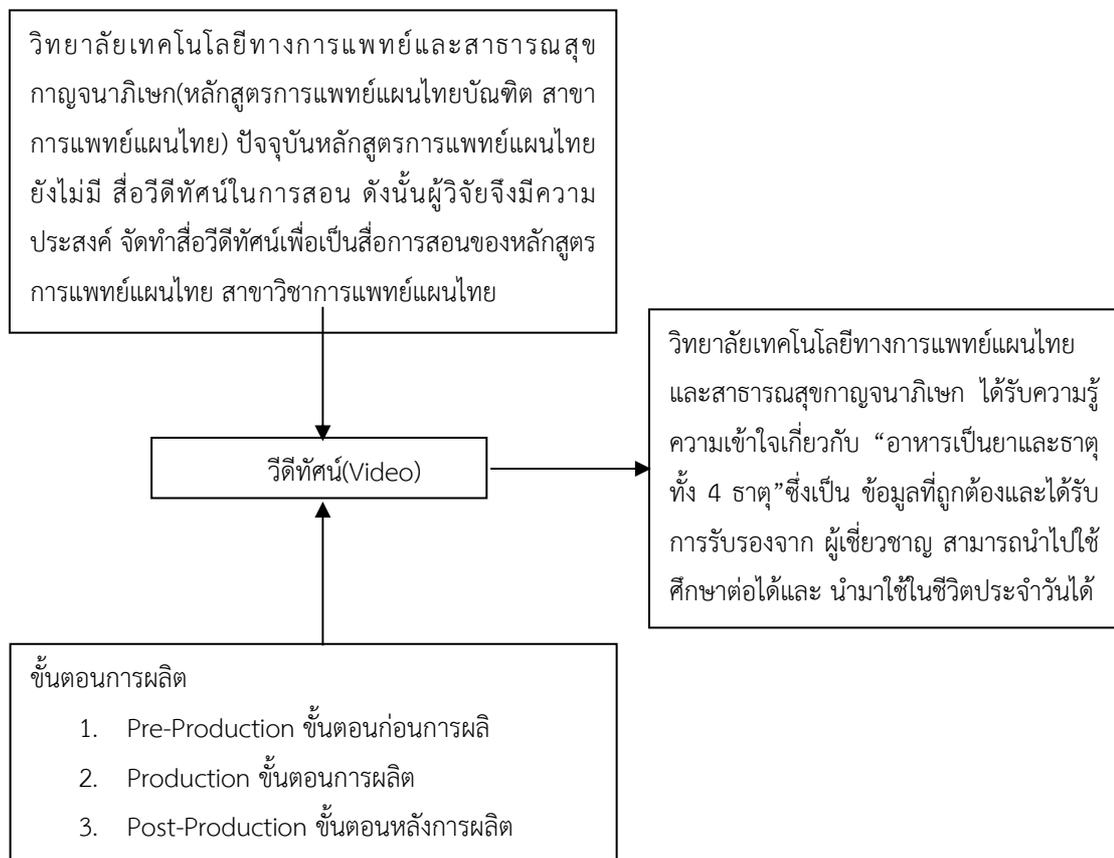
1. เพื่อผลิตสื่อวีดิทัศน์ แนะนำเรื่อง “อาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ”
2. เพื่อให้ความรู้ในเรื่อง “อาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ” ให้แก่ วิทยาเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก

การทบทวนวรรณกรรม

ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย กะทัดรัด และชัดเจน การใช้คำย่อ ต้องมีคำสมบูรณ์ไว้ในครั้งแรกก่อน เนื้อหาของตัวเรื่องควรมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวคิด ทฤษฎีและ/หรือผลการศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวข้อง ส่วนนี้เป็นการตรวจสอบเอกสารโดยบรรยายข้อมูลความรู้เดิม ผลการวิจัย ตลอดจนแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำวิจัย ซึ่งได้จากการตรวจสอบจากหนังสือ ตำรา เอกสารและแหล่งข้อมูลอื่นๆ ตลอดจนสมมติฐาน อาจมีนิยามศัพท์เฉพาะ หรือนิยามศัพท์ปฏิบัติการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การสร้างสรรคและผลิตสื่อวีดิทัศน์ เรื่องอาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ ให้แก่

วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก”เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ว่าการสร้างสรรคและผลิตสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง “อาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ ให้แก่วิทยาลัย เทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก” ได้หรือไม่ ซึ่งมีรายละเอียดในการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ประชากร
2. วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
3. วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. แหล่งที่มาของข้อมูล
6. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
7. การเก็บรวบรวมข้อมูล
8. วิธีการนำเสนอข้อมูลและการรายงานผลการวิจัย
9. ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
10. งบประมาณที่ใช้ในการศึกษา

ประชากร

สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในการศึกษาครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก คณะการแพทย์แผนไทย ประชากรในการประเมินครั้งนี้ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย จำนวนทั้งสิ้น 67 คน (ข้อมูลจาก : ดร.ภญ.วรัญญา อนุโณทยานันท์อาจารย์เจมส์ พิ๋งผล ภาควิชาการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก วันที่24 มีนาคม พ.ศ 2562)

วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากคณะผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมดได้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อย จึงสามารถกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่างดังนี้ 4.2.1 สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในการศึกษาครั้งนี้ ประชากร ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย ในวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก จำนวน 67 คน เนื่องจากประชากรของกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อยผู้วิจัยจึงทำการเก็บแบบสอบถามทั้งหมดตามจำนวนประชากร ดังนั้นในที่นี้ จึงได้ขนาด

ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจำนวน 67 คน เพราะฉะนั้นในการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากแบบสอบถาม ครั้งนี้จะเก็บข้อมูลจากจำนวนนักศึกษาชั้นปีที่1 คณะการแพทย์แผนไทย

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในการศึกษาครั้งนี้ ทำการสุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยหลักความน่าจะเป็น (Non – Probability Random Sampling) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Accidental Sampling) โดยก่อนที่จะทำการเก็บข้อมูล ด้วยแบบสอบถามที่เตรียมไว้ต่อไป 3.4

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวม ข้อมูลดังนี้ คือ แบบสอบถามความพึงพอใจ และ แบบวัดความรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย แบบสอบถาม ชนิดปลายปิด (Close – ended Questionnaire) และคำถามปลายเปิด (Open - ended Questionnaire) ได้มาจากการค้นคว้าและดัดแปลงจากแนวคิดและงานวิจัยที่ใกล้เคียงที่เคย ได้แบ่ง เนื้อหาของแบบสอบถามออกเป็น 5 ส่วน

แหล่งที่มาของข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ทำการเก็บข้อมูลโดยการลงพื้นที่ ในวิทยาลัย เทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เอกสารอ้างอิงต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการเขียนที่มาและความสำคัญของปัญหา แนวคิดและทฤษฎี ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่จำนวน (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการแปลความเชิง บรรยายเพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปทางประชากรศาสตร์ ความพึงพอใจภายหลังจากการได้รับชมการ สร้างสรรค์และผลดีวิถีทัศน์เรื่อง “การวิจัยเรื่อง “การสร้างสรรค์และผลดีสื่อวิถีทัศน์ เรื่องอาหารเป็น ยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ ให้แก่วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก และ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆของกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเผยแพร่การทำวิจัยในหัวข้อ การสร้างสรรค์และผลิตวีดิทัศน์ให้แก่วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์กาญจนาภิเษก เมื่อกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทยได้รับชมสื่อ ทางคณะผู้ศึกษาจะทำการประเมินผลโดยการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในด้านการวัดความรู้และด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับชมสื่อวีดิทัศน์ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับอาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ เพื่อประเมินความเข้าใจในการรับชมสื่อ เพื่อเป็นการแสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อประเมินความเข้าใจในการรับชมสื่อ เรียบร้อยแล้วก็จะทำแบบสอบถาม

วิธีการนำเสนอข้อมูลและการรายงานผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามใช้ตารางประกอบคำอธิบายใต้ตาราง ตามข้อคำถามในแบบสอบถาม ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปทางประชากรศาสตร์ ความรู้ภายหลังจากการได้รับชมการสร้างสรรค์และผลิตสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง “การสร้างสรรค์และผลิตสื่อวีดิทัศน์ เรื่องอาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ ให้แก่วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม เรื่อง การสร้างสรรค์และผลิตสื่อวีดิทัศน์ เรื่องอาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ ให้แก่วิทยาลัย เทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นโดยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาเทคโนโลยีการโฆษณา และประชาสัมพันธ์ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ตะวันออก วิทยาเขตจักรพงษ์วนารม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาการศึกษาโครงการโฆษณาและ ประชาสัมพันธ์ ประจำภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการปรับปรุงพัฒนาการผลิตสื่อวีดิทัศน์คณะผู้ศึกษาใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบ แบบสอบถามตามความเป็นจริงมากที่สุดและขอขอบพระคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

งบประมาณที่ใช้ในการศึกษา

ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากงานวิจัย คณะผู้ศึกษาต้องคำนวณงบประมาณค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้ทั้งหมด

ผลการวิจัย

ทางคณะผู้ศึกษาได้ทำการเก็บข้อมูลการวัดความรู้ก่อนรับชมสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง อาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ พบว่ามีช่วงคะแนนระหว่าง 00-03 คะแนน จำนวน 0 คน คิดเป็น ร้อยละ 0.0 รองลงมา มีช่วงคะแนนระหว่าง 04-06 คะแนน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 และ สุดท้ายมีช่วงคะแนนระหว่าง 07 - 10 คะแนน มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 มากที่สุด แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้เรื่องอาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ มีความรู้ที่มาก

ซึ่งต่อมาหลังจากได้รับชมสื่อกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีช่วงคะแนนความรู้หลังรับชมสื่อ วีดิทัศน์ เรื่อง “อาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ” พบว่ามีช่วงคะแนนระหว่าง 07 - 10 คะแนน จำนวน 67

คน คิดเป็นร้อยละ 67.0 รองลงมา มีช่วงคะแนนระหว่าง 04 - 06 คะแนน จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.0 และสุดท้าย มีช่วงคะแนนระหว่าง 03 - 00 คะแนน มีจำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.0 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้เรื่องเรื่อง “อาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ” จากการ สร้างสรรค์ และผลิตสื่อวีดิทัศน์เรื่อง “อาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ” มากที่สุด

จึงทำให้ทราบได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อได้รับชมสื่อวีดิทัศน์เรื่อง “อาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ” ได้ทราบเรื่องธาตุเจ้าเรือนและอาหารของแต่ละธาตุ และทำให้ได้ มีความรู้เพิ่มมาจากเดิมที่มีเบื้องต้น

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์และผลิตสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง อาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ ให้แก่วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก คณะผู้ศึกษาสามารถอภิปรายผลจากการศึกษาได้ดังนี้

- ผลจากการวิจัยสื่อการสร้างสรรค์และผลิตสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง อาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ ให้แก่วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจจากการรับชมสื่อการสร้างสรรค์และผลิตวีดิทัศน์ เรื่อง อาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ ให้แก่วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาความพึงพอใจจากการรับชมการสร้างสรรค์และผลิตสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง อาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ ให้แก่วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก ด้านประโยชน์ มีความพึงพอใจจากการรับชมสื่อการสร้างสรรค์และผลิตสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง อาหารเป็นยาและ ธาตุทั้ง 4 ธาตุ ให้แก่วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก ในระดับมาก และทำการเรียงลำดับได้ดังนี้ ข้อที่ 1.สื่อวีดิทัศน์มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ เป็นสื่อประกอบการ เรียนการสอน และข้อที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาข้อที่ 4. ความรู้ในสื่อวีดิทัศน์ สามารถ นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อยู่ในระดับมากที่สุด และสุดท้ายข้อที่ 2.สื่อวีดิทัศน์ได้ให้ความรู้ ที่ถูกต้องครบถ้วนและเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้จากการที่ทาง คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในเรื่อง การผลิตสื่อวีดิทัศน์ การให้บริการอนามัย โรงเรียน กัลยาณี ดันตรานนท์ วชิระ สุริยวงศ์ นพมาศ ศรีเพชรวรรณดี วิลาวณิชย์ เตือนราษฎร์ ดวงเดือน บุคดา รังสิยา นารินทร์ วันเพ็ญ ทรงคำ (2562.) วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ให้บริการ อนามัยโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 ที่ ลงทะเบียนเรียนวิชาการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน จำนวน 50 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(ที่มา:วารสาร พยาบาลทหารบก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2562) ผลการวิจัยของคุณกัลยาณี ดันตรานนท์ วชิระ สุริยวงศ์ นพมาศ ศรี เพชรวรรณดี วิลาวณิชย์ เตือนราษฎร์ ดวงเดือน บุคดา รังสิยาและนารินทร์ วันเพ็ญ ทรงคำ(2562.) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประเมินความสามารถในการใช้งานของสื่อวีดิทัศน์และความพึงพอใจต่อ

สื่อวีดิทัศน์ในระดับมาก และมากที่สุดโดยคะแนนความสามารถในการใช้งานของสื่อวีดิทัศน์มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.5 ถึง 4.80 (คะแนนเต็ม 5 คะแนน) คะแนนความพึงพอใจต่อสื่อวีดิทัศน์มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.36 ถึง 4.86 (คะแนนเต็ม 5 คะแนน) ผลการวิจัยบ่งชี้ว่าวีดิทัศน์ที่ถูกพัฒนาขึ้นมีประโยชน์ต่อนักศึกษาพยาบาลในการศึกษา หลักการให้บริการอนามัยโรงเรียน 99

- จากการที่คณะผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามกลุ่มเป้าหมายได้ทำการตอบแบบสอบถามในด้านการวัดความรู้จำนวน 5 ตอน ได้แก่ ด้านเนื้อหา แบ่งเป็น Pretest และ Posttest รวมจำนวน 10 ข้อ โดยจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการวัดความรู้ก่อนจากการรับชมสื่อการสร้างสรรคและผลิตสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง อาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ ให้แก่วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก มีผู้ตอบผิดเป็นจำนวนมากโดยเรียงลำดับดังนี้ ข้อที่ 2. บุคคลที่เกิดเดือน เมษายน-มิถุนายน จะมีธาตุน้ำเป็นธาตุเจ้าเรือน และข้อที่ 4 บุคคลที่มีธาตุดินเป็นธาตุเจ้าเรือน เมื่อมีอาการป่วย จะมีอาการหนักกว่าธาตุอื่น มากที่สุด รองลงมา ข้อที่ 6. น้ำขิงและน้ำตะไคร้ คือเครื่องดื่มของบุคคลที่มีธาตุไฟเป็นธาตุเจ้าเรือน และข้อที่ 7. ต้มยำ คืออาหารของบุคคลที่มีธาตุดินเป็นธาตุเจ้าเรือน, ข้อที่ 9 บุคคลที่มีธาตุน้ำและธาตุไฟเป็นธาตุเจ้าเรือน จะมีลักษณะนิสัยคล้ายกัน น้อยที่สุดและ Posttest ได้แก่จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการวัดความรู้หลังจากการรับชมสื่อการสร้างสรรคและผลิตสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง อาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ ให้แก่วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก หลังจากที่ได้รับชมสื่อเรื่อง อาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ ให้แก่วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก มีผู้ตอบถูกจำนวนเพิ่มขึ้นเรียงลำดับได้ดังนี้ ข้อที่ 1 ธาตุเจ้าเรือนมีทั้งหมด 4 ธาตุและข้อที่ 10. อาหารสามารถเป็นยาได้ มากที่สุด รองลงมาข้อที่ 2. บุคคลที่เกิดเดือน เมษายน-มิถุนายน จะมีธาตุน้ำเป็นธาตุเจ้าเรือน และข้อที่ 3. ธาตุเจ้าเรือนสามารถบอกนิสัยของแต่ละบุคคลมีสุดท้ายข้อที่ 5.5.อาหารรสขม เย็น จืด คือรสอาหารของบุคคลที่มีธาตุไฟเป็นธาตุเจ้าเรือน และข้อที่ 8. บุคคลที่มีธาตุลมเป็นธาตุเจ้าเรือน จะมีปัญหาเรื่องลมล้นในข้อหรือลมล้นในท้อง น้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ทางผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ โดยแต่ละธาตุทั้ง 4 ธาตุผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความรู้เพิ่มเติม ในธาตุลม ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวเกี่ยวกับเรื่องอาการเจ็บป่วยของธาตุลมว่า โดยทั่วไปธาตุลมจะมีอาการลมล้นในข้อและท้องเป็นส่วนใหญ่อย่างเช่น การหักนิ้ว หรือเวลาเดินและนั่ง และบุคคลธาตุลมส่วนใหญ่จะมีรูปร่างที่ผอมบางแต่ถ้ารูปร่างอวบอ้วนจะเป็นผู้ผิดปกติ ในธาตุดินโดยปกติจะเป็นธาตุที่ไม่ค่อยเป็นโรคหรือเจ็บป่วยได้ยากแต่ถ้าได้เจ็บป่วยนั้นจะเป็นหนักกว่าธาตุอื่น ธาตุไฟจะเป็นบุคคลที่ลมในท้องเยอะและเจ็บป่วยอาการที่เกี่ยวข้องกับท้องบ่งตั้งนั้นจึงควรหลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารเผ็ดร้อนเพราะจะทำให้เกิดให้เกิดลมในท้องตักกลับขึ้นมาให้เรอบ่อยซึ่งถ้าเรอบ่อยมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไปอาจเป็นการบอกเหตุอาการของโรคกรดไหลย้อนได้ ธาตุน้ำ เป็นคนที่มีปัญหาเกี่ยวกับของเหลวในร่างกาย ถ้าจะเป็นภูมิแพ้ จะมีเสมหะและจะเป็นหวัดได้ง่ายมากๆ (ข้อมูลจาก : อาจารย์เจมส์ พิงผล(สอบถามความรู้เพิ่มเติม) แพทย์แผนไทยปฏิบัติการ วันที่ 17 สิงหาคม 2563)

● จากความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่ทำการตอบแบบสอบถามในด้านความพึงพอใจ มีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการนำเสนอเนื้อหาที่มีความละเอียดเข้าใจง่าย มากที่สุดซึ่งจากผลที่ได้มาแสดงให้เห็นว่าสื่อวีดิทัศน์ที่ทาง 100 คณะผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้นนั้น สามารถนำเสนอเนื้อหาได้อย่างดีเยี่ยม ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะในการจัดทำสื่อครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการผลิตสื่อของ อติศร พิงศรี (2561.) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องคือ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ออนไลน์ วิชาถ่ายภาพ เรื่อง “Advance Flash Photography” และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของ นิสิตที่เรียนโดยบทเรียนวีดิทัศน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 30 คน เครื่องที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1)แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญ 2)บทเรียนวีดิทัศน์ออนไลน์ เรื่อง Advance Flash Photography 3)แบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4)แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อบทเรียนวีดิทัศน์ ออนไลน์การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้นิสิตเรียนจากบทเรียนวีดิทัศน์ที่ผ่านการหาประสิทธิภาพตาม เกณฑ์ที่กำหนด การวิเคราะห์ ข้อมูลด้านประสิทธิภาพของบทเรียนการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและการสัมภาษณ์ความคิดเห็นโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ T-test Dependent ผลการวิจัยของ อติศร พิงศรี (2561.) 1.ประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ออนไลน์ ค่า คะแนนเฉลี่ยผลการปฏิบัติงาน ระหว่างเรียนเท่ากับ 36.43 คิดเป็นร้อยละ 91.08 ค่าคะแนนเฉลี่ยผล การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เท่ากับ 27.87 คิดเป็นร้อยละ 92.89 แสดงให้เห็นว่า บทเรียนวีดิทัศน์ที่สร้าง และพัฒนาขึ้นมามีประสิทธิภาพ เท่ากับ 91.08/92.89 ซึ่งสูงกว่าที่กำหนดไว้ คือ 80/80 2.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3.นิสิตมีความคิดเห็นที่ดีต่อวีดิทัศน์ (ที่มาสารนิพนธ์ การศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2560) 6.2.4 จากการศึกษาวิจัยได้รับการแสดงความคิดเห็นโดยการสนทนากับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็น นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย จึงทำให้ผู้วิจัยได้รับรู้ปัญหาในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับ การการสร้างสรรค์และผลิตสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง อาหารเป็นยาและธาตุทั้ง 4 ธาตุ ให้แก่วิทยาลัย เทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับอาหารเป็นยาและธาตุ ทั้ง 4 ธาตุ ซึ่งนักศึกษาที่ได้รับชมสื่อวีดิทัศน์ทั้ง 5 ตอน เกี่ยวกับธาตุเจ้าเรือน นั้นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ได้ให้ความเห็นว่าเกี่ยวกับเนื้อหาในสื่อวีดิทัศน์ว่าเนื้อหาในสื่อวีดิทัศน์มีความเข้าใจง่าย สั้นและกระชับ และยังมีภาพกราฟิกที่ช่วยกระตุ้นความสนใจอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สื่อสามารถนำไปต่อยอดให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย ได้ ศึกษาก่อนเรียนในบทเรียนในภาควิชาเพื่อความรู้ความเข้าใจก่อนเรียนรู้อันเนื้อหาจริง

2. ในการวิจัยครั้งนี้ควรศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อให้มีความทันสมัยและไม่ ล้าหลังของข้อมูล และควรเป็นข้อมูลที่ถูกต้องจาก วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนนาภิเษก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไป การเก็บรวบรวมข้อมูลมีข้อเสนอแนะด้านเทคนิคที่ ควรปรับปรุง คือ เสียงในวีดิทัศน์ควรมีการบันทึกด้วยโทรศัพท์สำรองเพื่อป้องกันเสียงพูดของนักแสดง ในละคร เพราะกรณีที่อยู่ปรณมีความไม่เสถียรหรือขัดข้องในการถ่ายทำจะแก้ปัญหารองเสียงได้ เพราะอาจเกิดเหตุขัดข้องได้ตลอดการถ่ายทำ

2. ในการศึกษาครั้งต่อไป เนื่องจากวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และ สาธารณสุข กาญจนนาภิเษก เป็นวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขจึงทำให้การเก็บ ข้อมูลจึงเป็นเรื่องยาก เพราะกลุ่มตัวอย่างต้องทำการนัดเวลาล่วงก่อนเข้าเก็บข้อมูล

3. การติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญค่อนข้างยาก เพราะผู้เชี่ยวชาญมีเวลาว่างที่ไม่ ตรงกันทำให้ การติดต่อเป็นเรื่องที่ค่อนข้างลำบากมาก จึงต้องมีการนัดก่อนล่วงหน้า 1 สัปดาห์ก่อน เข้าพบผู้เชี่ยวชาญ

4. เนื่องจากระยะเวลาในการผลิตสื่อวีดิทัศน์นั้นจำกัด ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถ ผลิตสื่อวีดิทัศน์ออกมาได้สมบูรณ์เท่าที่ควรผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่าควรลำดับความสำคัญก่อนและ หลังให้ดีเพื่อให้เหมาะสมกับเวลาที่ค่อนข้างจำกัด

5. ระยะเวลาแก้ไขสื่อวีดิทัศน์มีจำกัด ทำให้ผู้วิจัยจึงได้ทำการแก้ไขสื่อวีดิทัศน์ เท่าที่ผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการได้ให้คำแนะนำ

6. เนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 ทำให้การถ่ายทำสื่อวีดิทัศน์และเก็บ แบบสอบถามนั้นมีความล่าช้า จึงต้องมีการทำเอกสารจึงมีระยะในการดำเนินการที่นาน

เอกสารอ้างอิง

กัลยานี ต้นตรานนธ์ วชิระ สุริยวงศ์ นพมาศ ศรีเพชรวรรณดี (2562.) การพัฒนาสื่อ วีดิทัศน์การ ให้บริการอนามัยโรงเรียน. เข้าถึงข้อมูลวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ 2563, สืบค้นจาก <https://www.tcithaijo.org>

จิตราภรณ์ ชั่งกริส. (2559) 1) วีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom. เข้าถึง ข้อมูลวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ 2563, สืบค้นจาก [http:// www.repository.rmutt.ac.th](http://www.repository.rmutt.ac.th).

อดิศร พิงศรี (2561). การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ออนไลน์ วิชาถ่ายภาพ เรื่อง Advance Flash Photography. เข้าถึงวันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ 2563 สืบค้นจาก <http://www.edu.nu.ac.th>.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ กรุงเทพธุรกิจ. (2557) อาหารเป็นยา. เข้าถึงข้อมูลวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ 2563, สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/>. สืบค้นจาก <https://www.tcithaijo.org>

- คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล หน่วยแพทย์ทางเลือก. (2556). **การแพทย์แผนไทยประยุกต์**. เข้าถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ 2563, สืบค้นจาก <https://med.mahidol.ac.th>.
- ดร.สนั่น ศุภธีรสกุล. (2556). **มารู้จักแพทย์แผนไทยกันเถอะ**. เข้าถึงข้อมูลวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ 2563, สืบค้นจาก <http://www.ttmed.psu.ac.th>. ทฤษฎีสี่[ออนไลน์]. เข้าถึงข้อมูลวันที่ 5 กันยายน 2563 จาก <https://homegame9.wordpress.com>.
- ไทยโพสต์ [ออนไลน์]. **บำบัดสุขภาพด้วยสมุนไพรตามธาตุเจ้าเรือน**. เข้าถึง วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ 2563, สืบค้นจาก <https://www.thaihealth.or.th/Content>.
- ปิยะดน้อย วิเคียน. (2561) **กระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์**. เข้าถึงข้อมูลวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ 2563, สืบค้นจาก <https://krupiyadanai.wordpress.com>.
- วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก. (2561) **ประวัติวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก**. เข้าถึงข้อมูลวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ 2563, สืบค้นจาก <http://www.kmpht.ac.th>.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2563). **ธาตุเจ้าเรือน**. เข้าถึงข้อมูลวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ 2563, สืบค้นจาก <https://www.gj.mahidol.ac.th>. 103
- สำนักข่าว Hfocus. (2558). **แพทย์แผนไทย จากอดีตสู่ปัจจุบัน**. เข้าถึงข้อมูลวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ 2563, สืบค้นจาก <https://www.hfocus.org>.

การสื่อสารการตลาดออนไลน์ของผู้ประกอบการ
สถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี
Online Marketing Communication of Small Business
Stations in Chanthaburi Province

ธนอนันต์ จันทร์ทิพย์¹, ภูริพัฒน์ แก้วตารณวัฒนา² และจำเริญ คังคะศรี³

Tanaanun Chantip¹, Puripat Keawtathanawattana and Chamroen Kangkasri

¹⁻³คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

¹⁻³(Master of Communication Arts). Chanthaburi: Rambhai Barni Rajabhat University

corresponding author e-mail: tanaanun16@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้สื่อออนไลน์เพื่อส่งเสริมการตลาดของผู้ประกอบการสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี ผ่านเครื่องมือการสื่อสารการตลาดทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย การโฆษณาออนไลน์ การประชาสัมพันธ์ออนไลน์ การส่งเสริมการขายออนไลน์ การขายโดยบุคคลออนไลน์ และการตลาดทางตรงออนไลน์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษาคือ ผู้ประกอบการสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 46 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ One way ANOVA (F-test) และ Pearson Correlation ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี ทำการตลาดออนไลน์ผ่านเครื่องมือการสื่อสารการตลาด ทั้ง 5 ด้าน คือด้านการโฆษณาออนไลน์ ด้านการประชาสัมพันธ์ออนไลน์ ด้านการส่งเสริมการขายออนไลน์ ด้านการขายโดยบุคคลออนไลน์ และด้านการตลาดทางตรงออนไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยยังพบว่า ผู้ประกอบการสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี ทำการตลาดออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งจากผลงานวิจัยนี้ สถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการ ปรับกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคแห่งการสื่อสารยุคใหม่ และยังเป็นการขยายฐานการเข้าถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มจำนวนผู้ฟังของสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็ก ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการส่งเสริม และพัฒนาเศรษฐกิจของธุรกิจสถานีวิทยุขนาดเล็กให้เติบโตขึ้นต่อไป

คำสำคัญ : การสื่อสารการตลาด, การตลาดออนไลน์, สถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็ก

Abstract

This research aims to study the use of online media to promote marketing among small business radio station operators in Chanthaburi Province through marketing communication tools in all 5 areas, including online advertising online publicity online promotion Online sales by individuals and online direct marketing by using quantitative research methodology The study population was 46 small business radio operators in Chanthaburi province. The statistics used in the research were frequency distribution, percentage, mean and standard deviation. The hypothesis was tested by statistical one way ANOVA (F-test) and Pearson Correlation. small business radio station operator in Chanthaburi Marketing online through marketing communication tools in all 5 areas, namely online advertising. online public relations online promotion On-line sales and online direct marketing Overall, it's at a high level. and the results of the research also found that small business radio operator in Chanthaburi province The online marketing communication was significantly different at the 0.05 level. A small business radio station can be taken as a guide to the process. Adjust marketing communication strategies to cope with the changes in the new era of communication. and also expanding the reach of the targeted people even more to increase the audience of small business radio stations which will benefit the promotion and develop the economy of the small radio station business to grow in the future.

Keywords : Marketing Communications, Online Marketing, Small Business Radio Stations

บทนำ

การสื่อสารถือเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่จำเป็นอย่างยิ่ง ประชาชนทุกคนต้องมีการติดต่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ทักษะ และ ประสบการณ์ต่างๆ ผ่านช่องทางการสื่อสาร ทั้งการสื่อสารระหว่างบุคคล (Face to face communication) และ การสื่อสารที่มีสื่อกั้นกลาง หรือ อาศัยสื่อต่างๆ (Interposed Communication) เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic media) สื่อเฉพาะกิจ (Special media) สื่อประเพณีและสื่อท้องถิ่น (Traditional and Folk media) และ สื่อมวลชน (Mass media) เพื่อที่จะสามารถดำรงตนอยู่ในกลุ่ม หรือในสังคมนั้นๆ ได้อย่างมีความสุข ในอดีตที่ผ่านมาการสื่อสารจากสื่อหนึ่งที่ได้รับคามนิยมจากประชาชนจำนวนมาก จากประชาชน หลายกลุ่มวัย นั่นก็คือวิทยุกระจายเสียง ทั้งนี้ก็เนื่องด้วยเครื่องรับวิทยุกระจายเสียงมีความใกล้ชิด ประชาชนเป็นอย่างมาก และมีราคาถูกทำให้ประชาชนสามารถซื้อ และเป็นเจ้าของเครื่องรับ วิทยุกระจายเสียงได้ และสามารถติดตั้งได้ง่ายในสถานที่ต่างๆ อาทิ ในรถยนต์ส่วนบุคคล บ้านพัก

สถานที่ทำงาน ฯลฯ สามารถนำติดตัวไปได้ทุกที่ วิทยุกระจายเสียงจึงกลายเป็นสื่อสารมวลชนที่มีประสิทธิภาพในการส่งข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิงได้เป็นอย่างดี การสื่อสารผ่านวิทยุกระจายเสียงจึงมีความรวดเร็วทันต่อสถานการณ์ ออกอากาศครอบคลุมพื้นที่ได้อย่างกว้างขวางเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย สามารถรับฟังไปด้วย และทำงานอื่นร่วมด้วยได้ ถือเป็นสื่อที่มีการเข้าถึงผู้ฟังได้มากกว่าสื่ออื่นๆ ทำให้วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่มีอิทธิพลในวงการต่าง ๆ กาญจนา แก้วเทพ (2540)

การพัฒนาวิทยุกระจายเสียงในปัจจุบันเป็นการผสมผสานไปกับการพัฒนาเทคโนโลยีเพราะเทคโนโลยีการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) ที่เข้ามาอยู่ในชีวิตประจำวันของประชาชน ได้มีการพัฒนามาเพื่อเอื้อต่อการจัดการ “การสื่อสาร (Communication)” หรือ “การขนส่งข่าวสาร (Transfer of Information)” ไม่ว่าจะเป็นทางด้านภาพ (Image) เสียง (Voice) หรือทางด้านข้อมูล (Data) ได้รับการพัฒนาจนผู้ใช้สามารถเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารกันได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และเป็นเครือข่ายที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทั่วโลก เทคโนโลยีการสื่อสารถือว่าเป็นอิทธิพลอย่างมากในชีวิตของประชาชน การดำรงชีวิตของประชาชนก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยนไปตามกาลเวลา รัชชชัย พานิชยกรณ (2539)

สื่อวิทยุยังคงมีความสำคัญ และยังคงจำเป็นต่อสังคมต่อไป ทั้งนี้เพราะวิทยุกระจายเสียงมีจุดเด่นและข้อดีที่ได้เปรียบบรรดาสื่ออื่นๆ ทั้งหมด สื่อวิทยุมีสิ่งที่มีสื่ออื่นไม่มีก็คือความผูกพันระหว่างคนฟังกับดีเจ ความสัมพันธ์นี้หายากจากสื่ออื่น และวิทยุก็ไม่เคยลบลายไปจากผู้ฟัง แต่วิทยุมีการเปลี่ยนดีไวซ์เท่านั้น วิทยุเป็นสื่อในพื้นที่ถ้าในต่างจังหวัดก็จะเป็นคลื่นวิทยุท้องถิ่น ฐานคนฟังอาจจำกัดด้วยพื้นที่ แต่เทคโนโลยีได้เข้ามาช่วยทำให้สื่อวิทยุทั้งในส่วนกลางและวิทยุท้องถิ่นดีขึ้น สามารถขยายออกไปสู่แอปพลิเคชันออนไลน์ ขยายฐานคนดู คนฟังทำให้มีสปอนเซอร์เข้ามามากขึ้น ปัจจุบันสื่อวิทยุกระจายเสียงมีรายได้จากการโฆษณาในปี พ.ศ.2561 ประมาณ 4,800 ล้านบาท ในอดีตการรับฟังวิทยุจำกัดพื้นที่ วิทยุกระจายเสียงไม่สามารถต่อสู้กับทีวีได้เพราะผู้รับฟังวิทยุกระจายเสียงไม่สามารถเห็นภาพได้ แต่ปัจจุบันนี้เทคโนโลยีทำให้วิทยุกระจายเสียงพัฒนาดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด มีแอปพลิเคชัน A time Online ผู้ฟังได้เห็นภาพการจัดรายการในห้องส่ง ห้องจัดรายการ ก็ส่งผลให้บริษัทห้างร้านต่างๆ เข้ามาเป็นผู้สนับสนุนรายการโดยมีมีโลโก้ของสินค้าเหมือนในทีวี มีการติดต่อคลิปรายการ ทำให้การฟังวิทยุในปัจจุบันไม่จำกัดพื้นที่อีกต่อไป สื่อวิทยุสามารถดูหรือฟังได้ทั่วโลก การฟังวิทยุก็เปลี่ยนดีไวซ์ตามยุคสมัย ปัจจุบันคนฟังไม่ได้ซื้อเครื่องรับวิทยุแล้ว เลยทำให้คนคิดว่าวิทยุตายแล้วแต่จริงๆ ไม่เป็นเช่นนั้น วิทยุยังอยู่เพียงแค่เปลี่ยนดีไวซ์ ซึ่งทำให้ชีวิตง่ายมากขึ้น ไม่ได้ฟังผ่านวิทยุอย่างเดียว ไม่ต้องแบกเครื่องรับวิทยุติดตัวไปด้วยแต่สามารถฟังได้ผ่านมือถือ คอมพิวเตอร์ กลายเป็นว่าข้อดีของเทคโนโลยีได้เข้ามาช่วยให้สื่อวิทยุได้รับความนิยมมากขึ้น เทคโนโลยีไม่ได้ทำให้วิทยุตายแต่กลับทำให้การฟังวิทยุสะดวกสบายมากขึ้น สายทิพย์ มนตรีกุล ณ อยุธยา ออนไลน์ (2562) วิทยุกระจายเสียงได้ก้าวเข้าสู่แพลตฟอร์มออนไลน์อย่างเต็มรูปแบบ ผู้บริหารองค์กรวิทยุต้องให้ความสำคัญ และหากกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดมาผสมผสานในธุรกิจของวิทยุกระจายเสียงในยุคดิจิทัลผ่านการบูรณาการและเชื่อมโยงสู่ช่องทางสื่อสารให้สอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องการนำเสนออื่นๆ ทำให้รายการต่างๆ ของวิทยุกระจายเสียงสอดคล้องกับความสนใจของผู้ฟัง และผู้ฟังจะ

เป็นผู้เลือกช่องทางการเข้าถึงเนื้อหาของสื่ออื่นๆ ตามพฤติกรรมความพึงพอใจในการเปิดรับสื่อของตน หรือเรียกว่า Content is the King, the Queen is the Platform สุวิทย์ สาสนพิจิตร (2557) อ้างถึงในศุภศิลป์ กุลจิตต์เจี๊วงค์ (2557)

จากข้อมูลข้างต้นเห็นได้ว่าพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงของประชาชนกลุ่มต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปซึ่งในอดีตผู้ฟังวิทยุกระจายเสียงเป็นเพียงผู้รับสารแต่ปัจจุบันเมื่อสื่อมีจำนวนและหลากหลายเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับเทคโนโลยีการสื่อสารมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดการหลอมรวมของสื่อ (Media Convergence) โดยผู้ฟังวิทยุกระจายเสียงมีโอกาสในการเลือกเนื้อหาและช่องทางที่เหมาะสมตามลักษณะการดำเนินชีวิตของตนเอง ดังนั้นผู้ประกอบการวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรีจึงต้องมีการปรับวิธีการบริหาร โดยการนำเทคโนโลยีการสื่อสาร มาประยุกต์ใช้กับการสื่อสารการตลาด จนเกิดเป็นการสื่อสารการตลาดออนไลน์ เช่นการโฆษณาออนไลน์ การประชาสัมพันธ์ออนไลน์ การส่งเสริมการขายออนไลน์ การขายโดยบุคคลออนไลน์ และการตลาดทางตรงออนไลน์ เหล่านี้ ให้สามารถขยายฐานการเข้าถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มจำนวนผู้ฟังของสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการธุรกิจการค้า ประชาชน ชุมชนท้องถิ่น เป็นการช่วยส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดจันทบุรีให้ขยายตัว อันจะเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ทางการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสื่อสารการตลาดออนไลน์ของผู้ประกอบการสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะทางประชากร และการสื่อสารการตลาดออนไลน์ของผู้ประกอบการสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การสื่อสารการตลาดออนไลน์ของผู้ประกอบการสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาการสื่อสารการตลาดออนไลน์ของผู้ประกอบการสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะทางประชากร และประเภทของสื่อออนไลน์กับการสื่อสารการตลาดออนไลน์ของผู้ประกอบการสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือผู้ประกอบการวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 46 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานการวิจัยด้วยสถิติ Pearson Correlation และ One way ANOVA (F-test) เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe โดยงานวิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากเอกสารวิชาการตำราเรียน ในแง่มุมของความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ ประเภท

ประโยชน์และหลักการ เพื่อนำแนวคิดที่ได้มาสังเคราะห์และสรุปเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาไปสู่ การกำหนดกรอบแนวคิดการสื่อสารการตลาดออนไลน์ของผู้ประกอบการสถานีวิทยธุรกิจขนาดเล็กใน จังหวัดจันทบุรี โดยกำหนดเป็นตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1.ลักษณะทางประชากรของผู้ประกอบการ สถานีวิทยธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี ประกอบไปด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) การศึกษา 2. ประเภทของสื่อออนไลน์ และข้อมูลเกี่ยวกับการตลาดออนไลน์ โดยใช้เครื่องมือการสื่อสารการตลาด 5 ด้าน คือ 1) การโฆษณาออนไลน์ 2) การประชาสัมพันธ์ออนไลน์ 3) การส่งเสริมการขายออนไลน์ 4) การขายโดยบุคคลออนไลน์ และ 5) การตลาดทางตรงออนไลน์ ส่วนตัวแปรตามได้แก่การสื่อสาร การตลาดออนไลน์ของผู้ประกอบการสถานีวิทยธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับสื่อออนไลน์

สื่อออนไลน์ คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ช่วยให้ผู้ส่งสารสามารถสื่อสารไปยังผู้รับสารผ่านสื่อ ออนไลน์ และช่วยผู้รับสารสามารถรับสารได้ทุกที่ทุกเวลา โดยสามารถสนทนากันโต้ตอบกันระหว่างผู้ ส่งสารและผู้รับสาร รวมทั้งผู้รับสารด้วยกันเอง ทั้งนี้สมาชิกในสังคมออนไลน์จะมีการปฏิสัมพันธ์ โต้ตอบการสื่อสาร เรียกว่าสังคมออนไลน์ (Social Network) โดยการใช้สายนำสัญญาณและใช้ ซอฟต์แวร์ (Software) จัดการให้ข้อมูลในเครื่องหนึ่งไปแสดงผลบนเครื่องอื่นได้ สื่อมัลติมีเดียก็ได้ พัฒนาขึ้นตามลำดับ และถูกนำไปใช้ประโยชน์ในระบบเครือข่ายเล็กๆ นั้น คือการเริ่มใช้เป็นสื่อแบบ ออนไลน์ที่อาศัยสายสัญญาณที่เชื่อมต่อกันนำข้อมูลมัลติมีเดียจาก เครื่องแม่ข่ายกระจายไป แสดงผลที่ทุกเครื่องที่เป็นลูกข่ายในเครือข่าย โดยมีอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายขนาดใหญ่ ทำหน้าที่เป็น ศูนย์กลางในการสื่อสารกระจายข้อมูลไปทั่วโลก ซึ่งการติดต่อทางอินเทอร์เน็ตสามารถทำได้โดยการ ผ่านเครือข่ายใยแมงมุม (World Wide Web, WWW) และเมื่อใช้โปรแกรมบราวเซอร์ (Browser) เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต ก็จะพบเว็บไซต์ พรพิไล เลิศวิชา (2544) สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางใหม่ที่ สำคัญ ในการดำเนินกลยุทธ์ทางธุรกิจให้ประสบความสำเร็จในปี 2560 นักการตลาดหลายท่านหันมา ให้ความสำคัญในการสร้างสื่อการตลาดบนอินเทอร์เน็ตและในปี 2561 นักวิชาการหลายท่านให้ความ คิดเห็นไปในทางเดียวกันว่าอัตราเติบโตของสื่อนี้จะเพิ่มมากขึ้นซึ่งก่อนหน้านี้ไม่นานการใช้ อินเทอร์เน็ตเพื่อผลประโยชน์ทางการตลาดเป็นลักษณะของธุรกิจที่ไม่มีค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด แต่ สถานการณ์เปลี่ยนไปเมื่อเกิด World Wide web ขึ้นมาด้วยคุณลักษณะของการแสดงข้อมูล เป็น ภาพ และเสียงได้ในเวลาเดียวกัน รวมถึงความสามารถในการถ่ายโอนข้อมูล จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ได้อย่างง่ายดาย เป็นการเปิดระบบอินเทอร์เน็ตให้สามารถแพร่ไปสู่คนจำนวนมากได้ในเวลา อันรวดเร็ว นักการตลาดกลุ่มหนึ่งเห็นศักยภาพของสื่อนี้ว่าสามารถนำมาใช้ในการสื่อสารทาง การตลาดได้ ไม่ว่าจะเป็นโฆษณาออนไลน์ ประชาสัมพันธ์ออนไลน์ การส่งเสริมการขายออนไลน์ การ ขายโดยบุคคลออนไลน์ และการตลาดทางตรงออนไลน์ ล้วนเป็นการสื่อสารการตลาดที่สำคัญใน ปัจจุบันนั่นเอง

แนวคิดที่เกี่ยวกับวิทยุธุรกิจขนาดเล็ก

สถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็ก เป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ให้บริการเฉพาะเจาะจงในพื้นที่หรือเขตบริการส่งกระจายเสียงเป็นลักษณะแนวแคบไม่ใช่แพร่กระจายไปสู่สาธารณชน โดยมีวัตถุประสงค์ที่เสนอเนื้อหาสาระสำคัญให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของชุมชน และกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะเฉพาะพิเศษด้านเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรม และศาสนา โดยที่สถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กเป็นสื่อกระจายเสียงที่ให้บริการเฉพาะเจาะจง มีเป้าหมายในการให้บริการสาธารณะ บริการชุมชน และบริการธุรกิจ ตามประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ สถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กเป็นสื่อที่ตั้งอยู่ในชุมชน จึงมีความใกล้ชิดผู้ฟัง และมีการนำเสนอเนื้อหาได้หลากหลายสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างกว้างขวาง มีอัตราค่าบริการโฆษณาในราคาที่ไม่แพงและมีการดำเนินการด้านเทคนิคที่ยุงยากน้อยกว่าโทรทัศน์ การรับฟังรายการวิทยุผู้ฟังสามารถรับฟังได้ทุกช่วงเวลา จากข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยจึงได้นำมาใช้ในการศึกษา เรื่องการสื่อสารการตลาดออนไลน์ของผู้ประกอบการสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี

ผลการวิจัย

การสื่อสารการตลาดออนไลน์ของสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี สามารถแยกเป็น 5 ด้าน ได้ดังนี้

1. การสื่อสารการตลาดออนไลน์ ด้านการโฆษณาออนไลน์ (Online Advertising) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.98 เมื่อวิเคราะห์รายด้านดังนี้ สถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการโฆษณารายการเพลงผ่านสื่อออนไลน์ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.17 รองลงมาคือสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการชักชวนให้เกิดความต้องการซื้อรายการหรือบริการของสถานีฯ มีค่าเฉลี่ย 4.08 สถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการชักจูงใจ ให้รับรู้ และจดจำรายการหรือบริการของสถานีฯ มีค่าเฉลี่ย 4.06 สถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการโฆษณารายการข่าวผ่านสื่อออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย 4.04 สถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการบอกรายละเอียดเกี่ยวกับรายการหรือบริการ รวมทั้งความสะดวกสบายที่เอื้ออำนวยให้ลูกค้า มีค่าเฉลี่ย 3.95 สถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการโฆษณารายการบันเทิงผ่านสื่อออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย 3.93 สถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการบอกรายละเอียดเกี่ยวกับรายการต่าง ๆ หรือบริการของสถานีฯ มีค่าเฉลี่ย 3.93 สถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการกล่าวถึงประโยชน์ของรายการหรือบริการของสถานีฯ มีค่าเฉลี่ย 3.91 และสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการกระตุ้น เร่งเร้าให้ซื้อรายการหรือบริการของสถานีฯ มีค่าเฉลี่ย 3.78 ตามลำดับ

2. การสื่อสารการตลาดออนไลน์ ด้านการประชาสัมพันธ์ออนไลน์ (Online Public Relation) โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.30 เมื่อวิเคราะห์รายด้านดังนี้ สถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการเสนอความช่วยเหลือแก่สังคม บริการสังคมและชุมชน เช่น เป็นสื่อกลางในการสื่อสารข้อมูลไปสู่ประชาชน เช่น ภาวะวิกฤติอุทกภัย ภาวะวิกฤติโควิด-19 มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.50 รองลงมาคือสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการเสนอข่าวสาร และข้อมูลที่เป็นจริง เช่น

การรายงานสถิติ ผู้ติดเชื้อ โควิด-19 ในจังหวัด มีค่าเฉลี่ย 4.34 สถาบันวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการนำเสนอ สารระควมรู้ ที่มีประโยชน์ เช่น การดูแลตนเอง ให้ปลอดภัยจากป้องกันโควิด-19 มีค่าเฉลี่ย 4.34 สถาบันวิทยุ ธุรกิจขนาดเล็กของท่าน มีการเปิดรับ ฟังความคิดเห็นจากผู้ฟังในการพัฒนารายการต่าง ๆ หรือบริการของสถานีฯ มีค่าเฉลี่ย 4.34 และสถาบันวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่าน มีการส่งเสริม คุณภาพชีวิตของประชาชน เช่น การส่งเสริมอาชีพ, การศึกษา, ประเพณีวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.15 ตามลำดับ

3.การสื่อสารการตลาดออนไลน์ ด้านการส่งเสริมการขายออนไลน์ (Online Sale Promotion) โดยรวมอยู่ในระดับ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.96 เมื่อวิเคราะห์รายด้านดังนี้ สถาบันวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการเพิ่มช่วงเวลาในการออกอากาศทางสถานีฯ ให้ลูกค้าที่ซื้อเวลาหรือใช้บริการ เช่น เป็นลูกค้าที่ซื้อรายการต่าง ๆ หรือใช้บริการเป็นประจำมาอย่างยาวนาน เป็นลูกค้าที่มียอดการซื้อรายการหรือบริการมากที่สุด เป็นต้น มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.06 รองลงมาคือสถาบันวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการให้ลูกค้ารายใหม่ที่มีความสนใจจะซื้อรายการต่าง ๆ หรือ บริการได้ทดลอง ออกอากาศฟรีตามเงื่อนไขที่ทางสถานีฯ กำหนด มีค่าเฉลี่ย 3.93 สถาบันวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการมอบของ แถมเมื่อลูกค้าซื้อรายการต่าง ๆ หรือบริการของสถานีฯ ตามจำนวนที่กำหนดมีค่าเฉลี่ย 3.91และ สถาบันวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการมอบส่วนลด เมื่อลูกค้าติดต่อขอซื้อรายการหรือบริการของสถานีฯ ตามจำนวนที่กำหนด มีค่าเฉลี่ย 3.84 ตามลำดับ

4.การสื่อสารการตลาดออนไลน์ ด้านการขายโดยบุคคลออนไลน์ (Online Personal Selling) โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.96 เมื่อวิเคราะห์รายด้านดังนี้ สถาบันวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่มีความซื่อสัตย์และปฏิบัติต่อลูกค้าอย่างเป็นธรรม มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.21 รองลงมาคือ สถาบันวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่คอยให้บริการที่ดีและดูแลเอาใจใส่ต่อลูกค้า อย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.02 สถาบันวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่คอยติดตามผลการซื้อรายการต่าง ๆ หรือบริการของทางสถานีฯ เพื่อสร้างความพึงพอใจให้เกิดการใช้บริการอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.00สถาบันวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่สามารถให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของรายการ หรือบริการต่าง ๆ และการดำเนินธุรกิจของสถานีฯ ค่าเฉลี่ย 3.97 สถาบันวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับการตลาดและพฤติกรรมของลูกค้าเพื่อที่จะเสนอขายรายการหรือบริการต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการ มีค่าเฉลี่ย 3.93 สถาบันวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่มีทักษะในการ ให้ข้อมูลในลักษณะโน้มน้าวชักจูงใจให้เกิดการตัดสินใจซื้อรายการหรือบริการต่าง ๆ ของสถานีฯ มีค่าเฉลี่ย 3.91และ สถาบันวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านจำเป็นต้องมีพนักงานหรือเจ้าหน้าที่เพื่อให้รายละเอียดเกี่ยวกับรายการหรือบริการต่าง ๆ ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เช่น เพจเฟซบุ๊กของสถานีฯ มีค่าเฉลี่ย 3.69 ตามลำดับ

5.การสื่อสารการตลาดออนไลน์ ด้านการตลาดทางตรงออนไลน์ (Online Personal Selling) โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.76 เมื่อวิเคราะห์รายด้านดังนี้ สถาบันวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการติดต่อสื่อสารกับลูกค้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ หรือส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

(E-mail) เนื่องจากโอกาสวันสำคัญของลูกค้าเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.17 รองลงมาคือ สถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีฐานข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) Facebook , Instagram, Line Blog หรือ Website ฯลฯ ของลูกค้า และมีการจัดเก็บฐานข้อมูลของลูกค้าอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ย 4.10 สถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook , Instagram , Line , Blog หรือ Website เป็นต้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าใน การติดต่อสื่อสารทางธุรกิจมีค่าเฉลี่ย 4.04 สถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายการหรือบริการต่าง ๆ ของสถานีในลักษณะจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) สื่อออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อให้ลูกค้าทราบอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 3.26 สถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กของท่านมีการติดต่อสื่อสารกับลูกค้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หรือส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เพื่อให้ข้อมูลข้อเสนอพิเศษแก่ลูกค้าที่ใช้บริการของสถานี มีค่าเฉลี่ย 3.21 ตามลำดับ

การทดสอบความสัมพันธ์เกี่ยวกับการสื่อสารการตลาดออนไลน์ พบว่า ลักษณะทางประชากรของผู้ประกอบการสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี และประเภทของสื่อออนไลน์ มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารการตลาดออนไลน์ทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ส่วนที่ 1 การศึกษาการสื่อสารการตลาดออนไลน์ของผู้ประกอบการสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี

1) ด้านการโฆษณาออนไลน์ (online Advertising) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า วิทยุธุรกิจขนาดเล็กมีการบอกรายละเอียดเกี่ยวกับรายการและบริการต่างๆ มีการชักจูงใจให้รับรู้ และจดจำรายการหรือบริการของสถานี และวิทยุธุรกิจขนาดเล็กมีการกล่าวถึงประโยชน์ของรายการหรือบริการของสถานี และวิทยุธุรกิจขนาดเล็กมีการชักชวนให้เกิดความต้องการซื้อรายการหรือบริการของสถานี อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวัลรัตน์ ทองช่วย และบำรุง ศรีนวลปาน (2556) ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การใช้สื่อโฆษณาบนสื่ออินเทอร์เน็ตประเภทเว็บไซต์ของธุรกิจที่ผลต่อการรับข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย ที่ผลการวิจัย พบว่า ด้านปัจจัยที่ส่งผลให้ธุรกิจนิยมใช้โฆษณาบนสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก คือต้องนำเสนอตัวสินค้าให้เห็นทุกแง่มุม และผู้บริโภคยุคใหม่มีแนวทางการแสวงหาข้อมูลเพื่อการตัดสินใจมากขึ้น และยังพบว่าประเภทสินค้าหรือบริการที่มีความเหมาะสมสำหรับการโฆษณาในสื่ออินเทอร์เน็ตในระดับมากที่สุดคือสินค้าประเภทบริการ เช่น โรงแรม สถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ธนภฤต วันตะเมธ (2557) ที่กล่าวว่า การโฆษณาเป็นหนึ่งในเครื่องมือส่งเสริมการตลาด ที่สามารถเห็นและเข้าใจการสื่อสารได้มากกว่าเครื่องมืออื่นๆ ในการสื่อสารกับผู้บริโภค การโฆษณาเป็นการสื่อสารที่ใช้ในการแนะนำโน้มน้าว ชักจูงตัวสินค้า/บริการหรือความคิด ในการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายผ่านสื่อต่างๆ

2) ด้านการประชาสัมพันธ์ออนไลน์ (online Public Relation) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า วิทยุธุรกิจขนาดเล็กมีการเสนอข่าวเกี่ยวกับการสนับสนุนกิจกรรมสาธารณะ วิทยุธุรกิจขนาดเล็กมีการนำเสนอสาระความรู้ที่มีประโยชน์ เช่น การดูแลตนเองในการป้องกันโควิด -19 เป็นต้น วิทยุ

ธุรกิจขนาดเล็กมีการเสนอความช่วยเหลือแก่สังคม บริการสังคมและชุมชน เช่น เป็นสื่อกลางในภาวะวิกฤติอุทกภัยระหว่างเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานกับผู้ประสบภัย เป็นต้น อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนกพล ชัยรัตน์ศักดิ์ดา (2557) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพของสื่อประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวในประเทศไทย พบว่า ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวได้รับข่าวสาร ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านการท่องเที่ยว และตัดสินใจเดินทางเที่ยว และ พบว่า การประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวผ่านสื่อสารมวลชนเป็นการสร้างรายได้ของคนในชุมชน ซึ่งการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน สื่อมวลชนเป็นผู้เสนอความช่วยเหลือแก่สังคมผ่านการให้บริการสังคมและชุมชนเป็นการส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมอันเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ เป็นอาชีพนำมาซึ่งรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เซาว์ โรจน์แสง (2561) ที่กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์เป็นการดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับผลิตภัณฑ์หรือองค์การหรืออินัยหนึ่งก็คือ เป็นการสื่อสารที่ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อผลิตภัณฑ์และธุรกิจ กิจกรรมการประชาสัมพันธ์ เช่น การบริจาคช่วยเหลือสังคมเมื่อมีอุบัติเหตุหรืออุทกภัย การให้ทุนการศึกษาแก่สถานศึกษา หรือนักเรียน การเป็นเจ้าของภาพหรืออุปกรณ์การศึกษา การบริการสังคมด้านต่างๆ การออกข่าว (publicity) เป็นเครื่องมือของการประชาสัมพันธ์ การออกข่าวประชาสัมพันธ์ทำให้สาธารณชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นความรู้ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจการ มีภาพพจน์ที่ดีต่อกิจการ การประชาสัมพันธ์เป็นการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มเป้าหมายอย่างมีแผนต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อหน่วยงาน

3) ด้านการส่งเสริมการขายออนไลน์ (online Sale Promotion) โดยรวมอยู่ในระดับที่สูงสุด พบว่า สถานีวิทยธุรกิจขนาดเล็กมีการมอบส่วนลดเมื่อลูกค้าติดต่อขอซื้อรายการหรือบริการตามจำนวนที่ของสถานีกำหนด วิद्यธุรกิจขนาดเล็กมีการให้ลูกค้ารายใหม่ที่มีความสนใจจะซื้อรายการหรือบริการได้ทดลองออกอากาศฟรีตามเงื่อนไขที่ทางสถานีกำหนด วิद्यธุรกิจขนาดเล็กมีการเพิ่มช่วงเวลาในการออกอากาศทางสถานี ให้ลูกค้าที่ใช้บริการเป็นประจำมาอย่างยาวนาน เป็นลูกค้าที่มียอดการซื้อรายการหรือบริการมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รติวัลย์ วัฒนสิน (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการขายที่มีประสิทธิภาพในธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่: มุมมองของผู้บริโภคและผู้บริหาร พบว่า การลดราคาและแถมสินค้าแบบเดียวกันเป็นการส่งเสริมการขายที่ทั้งผู้บริโภคและผู้บริหารธุรกิจมีความพึงพอใจในระดับสูงสุด โดยที่การลดราคาเป็นวิธีการที่เข้าง่าย ชัดเจนไม่ซับซ้อน คุณค่าของการลดราคาจะสัมพันธ์กับคุณภาพและจำนวนเงินของการลดราคา ยิ่งได้ส่วนลดสูง ยิ่งมีคุณค่ามากขึ้น ดังนั้นการลดราคาสินค้าใหม่หรือสินค้าคุณภาพระดับเดียวกัน จะทำให้ผู้บริโภคมีความพึงพอใจมาก ส่วนการแถมสินค้าอย่างเดียวกัน โดยเฉพาะซื้อ 1 แถม 1 ถือว่าเป็นการให้ส่วนลดที่สูงมาก ลูกค้าตัดสินใจซื้อได้เร็ว ซึ่งการส่งเสริมการตลาดเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะติดต่อสื่อสารกับลูกค้าที่คาดหวังเพื่อแจ้งข่าวสาร เพื่อจูงใจให้เกิดความต้องการและตัดสินใจซื้อ เพื่อสร้างทัศนคติและภาพพจน์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับธุรกิจและบริการของธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Alice (1996) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมของผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าผ่านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ได้ทดลองสุ่มกลุ่มตัวอย่าง 5 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน แบ่งเป็นชาย 6 คนหญิง

9 คน ให้ใช้บริการศูนย์การค้าบนอินเทอร์เน็ต ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการชำระเงินกับการตัดสินใจซื้อ และความสัมพันธ์ของการวางตำแหน่ง (Layout) ของสินค้าบนเว็บไซต์และผลกระทบจากการขายลดราคาสินค้า ผลกระทบจากกิจกรรมส่งเสริมการขาย ที่นอกเหนือจากการซื้อสินค้า พบว่าการเสนอราคาสินค้าและส่วนลด ของแถมต่างๆ แจกไว้บนเว็บไซต์จะมีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้ามากที่สุด

4) ด้านการขายโดยบุคคลออนไลน์ (online Personal Selling) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า วิทยุธุรกิจขนาดเล็กมีความจำเป็นที่ต้องมีพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ให้ความรู้เกี่ยวกับรายการหรือบริการผ่านสื่อโซเชียลมีเดียหรือเพจเฟซบุ๊กของสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กมีพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ให้ความรู้เกี่ยวกับความต้องการของลูกค้าในรายการหรือบริการของสถานีสื่อออนไลน์ของสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กมีพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่มีความซื่อสัตย์และปฏิบัติต่อลูกค้าอย่างเป็นธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกรัตน์ ลตวรรณ (2550) ได้ศึกษาเรื่องการใช้การสื่อสารการตลาดแบบผสมผสานในการตลาดเพื่อโลกสีเขียวของเดอะบอดีส์ซ็อบ ผลการศึกษาพบว่า การขายโดยพนักงานขาย หรือการขายโดยบุคคล เป็นเครื่องมือการสื่อสารที่มีความสำคัญสำหรับธุรกิจที่ต้องมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า เนื่องจากพนักงานขายถือเป็นตัวแทนของบริษัทในการทำหน้าที่สื่อสารให้เห็นถึงนโยบายหลัก คือ บริการที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพแม่นยำ และเป็นมิตร ซึ่งพนักงานขายจะทำหน้าที่ขายค่านิยมของบริษัทต่อลูกค้าโดยเป็นผู้แนะนำสินค้าและบริการให้ลูกค้ารู้จักสร้างความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า และจัดหาข้อมูลให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคต่างๆ ตลอดจนวิธีการใช้ผลิตภัณฑ์ สอดคล้องกับแนวคิดของ ธนภฤต วันตะเมธล (2557) ที่สรุปว่า การขายโดยบุคคลนับเป็นเครื่องมือการสื่อสารการ รูปแบบหนึ่งที่มีประโยชน์มากในปัจจุบัน เพราะสามารถสร้างการสื่อสารสองทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการของลูกค้าได้มากกว่าเครื่องมือการสื่อสารการตลาดประเภทอื่นๆ พนักงานขายสามารถอธิบายคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ ชี้ให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์ที่นำเสนอสามารถสามารถแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างสมบูรณ์ เป็นการเสนอข้อมูลผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์ โดยสามารถทำได้หลายวิธี ได้แก่ การเสนอตัวช่วยเหลือ สาธิตการใช้ผลิตภัณฑ์ เปิดโอกาสให้ลูกค้าได้ทดลองใช้ผลิตภัณฑ์

5) ด้านการตลาดทางตรงออนไลน์ (online Direct Marketing) โดยรวมอยู่ในระดับที่สูงสุดมาก พบว่า วิทยุธุรกิจขนาดเล็กมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายการหรือบริการของสถานีสื่อออนไลน์ในลักษณะจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เพื่อให้ลูกค้าทราบอย่างต่อเนื่อง วิทยุธุรกิจขนาดเล็กมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายการหรือบริการของสถานีสื่อโซเชียลมีเดีย เช่น Facebook , Instagram , Line , Blog หรือ Website เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอพิเศษแก่ลูกค้าที่ใช้บริการของสถานีสื่อออนไลน์อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จเร เกื้อนพวงแก้ว (2563) ศึกษาการใช้สื่อออนไลน์เพื่อส่งเสริมการตลาดของธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษา พบว่า ธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ใช้การตลาดทางตรงออนไลน์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยให้ลูกค้าสมัครเป็นสมาชิกของธุรกิจผ่านทางเว็บไซต์เพื่อรับข้อมูลข่าวสารจากธุรกิจ ซึ่งการตลาดทางตรงเป็นกระบวนการสื่อสารการตลาดที่มีพื้นฐานมาจากการที่ธุรกิจมีฐานข้อมูลของลูกค้าที่สามารถใช้สื่อสารกันได้อย่างเป็น

ส่วนตัว อาทิจ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ และสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ได้แก่ Face book Instagram Twitter LINE เว็บไซต์ อีเมล อินเทอร์เน็ต ที่ทำให้ผู้บริโภคคือนักท่องเที่ยวสามารถตอบโต้กันได้ โดยใช้สื่อออนไลน์ที่หลากหลายเพื่อจูงใจให้ลูกค้าและผู้บริโภคที่คาดหวังเกิดการตอบสนอง เป็นการสื่อสารที่มุ่งกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เพื่อส่งข่าวสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการของธุรกิจไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นลูกค้าเป้าหมาย ซึ่งธุรกิจสามารถประเมิน และวัดผลการตอบสนองของลูกค้า นักท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจนและแม่นยำ สอดคล้องกับแนวคิดของ ดารา ทีปะपाल (2553) ที่กล่าวว่าในปัจจุบัน มีรูปแบบการส่งข้อความ ข่าวสารที่สำคัญเพิ่มขึ้นมาอีก คือ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เป็นการรับส่งข้อมูล ข่าวสารผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ผู้ใช้สามารถส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ถึงผู้รับที่อยู่ภายใต้อินเทอร์เน็ต หรือเครือข่ายอื่นที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ทั่วโลกได้เกือบทันทีทันใด

ส่วนที่ 2 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคล และประเภทของสื่อออนไลน์ กับการสื่อสารการตลาดออนไลน์ของผู้ประกอบการสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคล และประเภทของสื่อออนไลน์ กับการสื่อสารการตลาดออนไลน์ของผู้ประกอบการสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี ที่แตกต่างกัน มีผลให้การสื่อสารการตลาดออนไลน์ของผู้ประกอบการสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรีแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ อินจันทร์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้วิทยุธุรกิจขนาดเล็กเพื่อส่งเสริมการตลาดของผู้ประกอบการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในจังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และขนาดของผู้ประกอบการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับการใช้วิทยุธุรกิจขนาดเล็กเพื่อส่งเสริมการตลาดสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งด้านการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการขาย การขายโดยบุคคล และการตลาดทางตรง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจุดแข็งและข้อได้เปรียบของวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในฐานะเป็นสื่อสารมวลชน และเป็นช่องทางในการสื่อสารข้อมูล ข่าวสาร กิจกรรมการให้บริการต่างๆ ของผู้ประกอบการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จึงช่วยเปิดโอกาสให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มากขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรีชา ศรีศักดิ์เจริญ (2561) ที่กล่าวว่าผู้ประกอบการจะใช้เครื่องมือของการสื่อสารการตลาดผ่านส่วนผสมการตลาดในการตอบสนองความต้องการ โดยผู้ประกอบการจะพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคต้องการ กำหนดราคาในระดับที่ผู้บริโภคพอใจ จัดจำหน่ายโดยวิธีที่สามารถนำผลิตภัณฑ์ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และการส่งเสริมการตลาดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภค การสื่อสารการตลาดจึงมีความสำคัญต่อผู้บริโภค ผู้ผลิต และผู้จัดจำหน่าย การสื่อสารการตลาดจึงเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภค การสื่อสารการตลาดเป็นหลักการที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการ ตัวผลิตภัณฑ์และสื่อต่างๆ ที่ผู้ประกอบการเลือกใช้เพื่อเป็นพาหนะนำพาเรื่องราวของผลิตภัณฑ์ไปสู่ผู้บริโภค ผ่านเครื่องมือทางการตลาดที่เรียกว่าการสื่อสารการตลาด ฉะนั้นการสื่อสาร

ผ่านสื่อต่างๆ จะต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ในรูปของความสอดคล้อง และสนับสนุนซึ่งกันและกัน เป็นไปในแนวทางเดียวกันหรือทิศทางเดียวกัน อย่างสม่ำเสมอ ชัดเจน

สรุปผลการวิจัย

ผู้ประกอบการสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรีมีการสื่อสารการตลาดออนไลน์ ผ่านเครื่องมือสื่อสารการตลาด 5 ด้าน คือ การโฆษณาออนไลน์ การประชาสัมพันธ์ออนไลน์ การส่งเสริมการขายออนไลน์ การขายโดยบุคคลออนไลน์ และการตลาดทางตรงออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ลักษณะทางประชากร และประเภทของสื่อออนไลน์ของผู้ประกอบการสถานีวิทยุธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดจันทบุรี มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารการตลาดออนไลน์ทั้ง 5 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในการประมวลผลการวิจัยเพื่อความหนักแน่นของงานวิจัย และศึกษาการตลาดออนไลน์ของผู้ประกอบการด้านอื่น ๆ ด้วย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเริญ คังคะศรี คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ และอาจารย์ ดร.ภูริพัฒน์ แก้วตาธนวัฒนา รองคณบดีฝ่ายบริหารคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ทุกขั้นตอน และขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้กล่าวถึงในที่นี้

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. (2540). **สื่อมวลชนในปี 2000**. (พิมพ์ครั้งที่ 1.) : ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาฯ
- จเร เลื่อนพวงแก้ว. (2563). **การใช้สื่อออนไลน์เพื่อส่งเสริมการตลาดของธุรกิจในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี**. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. จันทบุรี : (การจัดการการสื่อสาร) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จุฑามาศ อินจันทร์. (2562). **การใช้วิทยุธุรกิจขนาดเล็กเพื่อส่งเสริมการตลาดของผู้ประกอบการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในจังหวัดจันทบุรี**. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. จันทบุรี: (การจัดการการสื่อสาร) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ชนกพล ชัยรัตน์ศักดิ์ดา. (2557). **ประสิทธิภาพของสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในประเทศไทย**. สารนิพนธ์นิพนธ์ นศ.ม. (การประชาสัมพันธ์) กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชวัลรัตน์ ทองช่วย และบำรุง ศรีนวลปาน. (2556). **กลยุทธ์การใช้สื่อโฆษณาบนสื่ออินเทอร์เน็ต ประเภทเว็บไซต์ของธุรกิจที่มีผลต่อการรับรู้ข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย**. Journal of Information Science and Technology.มหาวิทยาลัยศรีปทุม. Vol. 1. Issue 1. Jan-Jun 2010

เชาว์ โจรจนแสง. (2561). เอกสารการสอนชุดวิชาการสื่อสารและการส่งเสริมการตลาด. พิมพ์ครั้งที่

4. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ดารา ทีปะปาล. (2553). การสื่อสารการตลาด. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.

ชนกฤต วันดีเมธ. (2557). การสื่อสารการตลาด Marketing Communications. กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธวัชชัย พานิชยากรณ์. (2539) การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และ การมี

ส่วนร่วมในการใช้เครือข่ายสารสนเทศห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (จุฬาลิเนต) ของ

นิสิต และบุคลากรภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แหล่งที่มา : www.brandinside.asia.com (14 มิถุนายน 2562).

ปรีชา ศรีศักดิ์หิรัญ. (2561). เอกสารการสอนชุดวิชาการสื่อสารและการส่งเสริมการตลาด. พิมพ์

ครั้งที่ 4. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

พรพิไล เลิศวิชา. (2544). มัลติมีเดียกับโรงเรียนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: นัยเทคโนโลยี

อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

รติวัลย์ วัฒนสิน. (2555). การส่งเสริมการขายที่มีประสิทธิภาพในธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ : มุมมอง

ของผู้บริโภคและผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

ศุภศิลป์ กุลจิตต์เจือวงศ์. (2557). การปรับตัวของรายการโทรทัศน์กับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ

หลายหน้าจอ, วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

สายทิพย์ มนตรีกุล ณ อยุธยา (2562). วิทย์ไม่ตายแค่เปลี่ยนดีไวซ์. (ออนไลน์).

สุวิทย์ สาสนพิจิตร. (2557). สื่อโทรทัศน์ในยุคดิจิทัลเรื่องเล่าเรื่องใหม่ในโลกใบเดิม. พิมพ์ครั้งที่ 1.

กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

เอกรัตน์ ลตวรรณ. (2550). การใช้การสื่อสารการตลาดแบบผสมผสานในการตลาดเพื่อโลกสีเขียว

ของเดอะบอดีชี้อป. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

Alice (1996). Gender, Internet identification, and Internet anxiety: Correlates of

Internet use. Cyber Psychology & Behavior, 8 (4), 371-378

การสื่อสารทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ
สถานเสริมความงามของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร
Marketing communication influencing consumers' decision to
use beauty salon services in Bangkok

พรประภา ศรีราพร¹, น้ำฝน มั่นศรีจันทร์², พีรญา ปลื้มปิยาภรณ์³,
ชญาณิศ ประทุมรัตน์⁴ และกนกวรรณ นราแห้ว⁵

Phornprapa Sriraphorn¹, Namfon mansrijan², Peeraya Pluempiyaporn³,
ChayaPrathumrat⁴ and Kanokwan Narawaew⁵

¹ สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹ Faculty of Business Administration, Bangkok Thonburi University

² สาขาวิชาการจัดการเสริมสวยและความงาม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

² Faculty of Business Administration, Bangkok Thonburi University

³⁻⁵ สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

³⁻⁵ Faculty of Business Administration (Management), Bangkok Thonburi University

¹e-mail: pomprapa.sri@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานเสริมความงามของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร (2) เพื่อศึกษาส่วนผสมการสื่อสารทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานเสริมความงามของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร (3) เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานเสริมความงามของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เคยใช้บริการสถานเสริมความงาม จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานเสริมความงามของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การโฆษณา รองลงมา การส่งเสริมการขาย และการประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ข่าว อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

คำสำคัญ : การสื่อสารทางการตลาด,การตัดสินใจเลือกใช้,สถานเสริมความงาม

Abstract

This research aims to (1) To study the demographic characteristics affecting the decision to choose beauty salon services of consumers in Bangkok; (2) to study the ingredients of marketing communication that influence the decision to use beauty salon services of Consumers in Bangkok (3) to study the behavior of consumers affecting the decision to use beauty salon services of consumers in Bangkok. The samples used in this research were people living in Bangkok. 400 people who had used beauty salon services. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results showed that Most of the respondents had opinions about how marketing communications influenced consumers' decision to choose beauty salon services in Bangkok. Overall, it's at a high level. When classified by aspect, it was found that it was at a high level in every aspect. when considering each aspect at a high level in all aspects When considering each aspect, it was found that The side with the highest average including advertising, followed by promotion and public relations and news dissemination at the same high level.

Keywords: Marketing communication, decision making, beauty salon

บทนำ

ความสวยความงามเป็นค่านิยมที่ผู้บริโภคในสังคมไทยให้ความสำคัญในปัจจุบันและมีแนวโน้มที่จะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ความสวยความงามได้เป็นคุณค่าทางสังคมที่แพร่หลายไปยังกลุ่มต่างๆ อย่างรวดเร็ว จากเดิมผู้ที่ให้ความสนใจด้านความสวยความงามมักเป็นกลุ่มผู้หญิง วัยกลางคนที่มีกำลังซื้อสูง หรือผู้ที่ต้องใช้ภาพลักษณ์ในงานอาชีพ ก็ได้ขยายวงกว้างไปยังกลุ่มวัยรุ่น นักศึกษา รวมทั้งกลุ่มผู้ชายมากขึ้น ค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับความงามบนใบหน้าและผิวพรรณเกิด จากวิถีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม การติดต่อพบปะในสังคมหรือธุรกิจ ทำให้คนส่วนใหญ่ต้องการมีหน้าตา และผิวพรรณที่ดี ซึ่งช่วยสร้างความมั่นใจและเสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้แก่ ตนเองมากขึ้น อีกทั้งวัฒนธรรมจากต่างประเทศที่สังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดรับอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะวัฒนธรรมจากประเทศเกาหลีที่ส่งผ่านทางศิลปินที่ใช้ภาพลักษณ์ของความสวยความงาม ของหน้าตาและผิวพรรณเป็นจุดขาย (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2554)

ปัจจุบันสถานเสริมความงามกำเนิดขึ้นทั่วทุกแห่งทั้งในอาคารสำนักงาน และห้างสรรพสินค้า เกิดขึ้นมากมาย มีอาจกล่าวได้ว่าเพียงแต่ในประเทศไทยเท่านั้น แต่ยังแพร่กระจายไปถึงภูมิภาคต่าง ๆ ในกลุ่ม AEC (Asean Economics Community) ตลอดจนประเทศจีนในตะวันออกกลาง ก็ได้รับผลกระทบการเปลี่ยนแปลงด้วย ประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบันประเทศไทยมุ่งการ

เป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์และการขนส่ง รวมถึงการพัฒนาความเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (Medical Hub) อันได้แก่ คุณภาพและมาตรฐานทางการแพทย์ ความโดดเด่นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การบริการที่เป็นเอกลักษณ์ของไทย และการร่วมมือของภาครัฐและเอกชน ซึ่งเป็นหนึ่งในเป้าหมายของรัฐบาล ด้านยุทธศาสตร์ชาติ 10 ปี ตอรับกระแส Medical Tourism แข่งขันกับประเทศสิงคโปร์อีกด้วย ดังนั้นจึงส่งผลให้ประเทศไทยได้รับการตอบรับจากนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศร่วมกันทำการตลาดด้านความสวยงาม ด้วยการได้รับการยอมรับด้านเสริมความงามมากขึ้นของในประเทศไทย

พฤติกรรมของผู้บริโภคในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะผู้บริโภคในกลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ที่ปัจจุบันนิยมใช้บริการคลินิกเสริมความงามกันมากขึ้น โดยมีพฤติกรรมด้าน การรักษาผิวพรรณบริเวณใบหน้าตั้งแต่เกิดปัญหาเพียงเล็กน้อย เช่น เรื่องสิว ก็มักจะมีการตัดสินใจใช้บริการทันทีไม่ปล่อยทิ้งไว้ และกลุ่มพันวัยรุ่นมาแล้วซึ่งจะมีปัญหาในเรื่องริ้วรอย ฝ้า จุดต่าง ๆ ทั้งนี้เนื่องมาจากค่านิยมของการมีหน้าใสเรียบเนียนเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคยุคปัจจุบันมาก (มาร์เก็ตอินโฟ, 2556)

การแข่งขันทางด้านคลินิกเสริมความงาม มีการแข่งขันสูงมากจึงส่งผลต่อการทำการตลาดสื่อสารไปยังผู้บริโภคเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดมีความยากลำบากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มสถานเสริมความงามคลินิก ถึงแม้ว่าปัจจุบันด้านการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการส่งเสริมการขายต่าง ๆ ย่อมทำได้ง่ายมากกว่าแต่ก่อนเพราะมีระบบการสื่อสารไร้พรมแดนอย่างระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) และเครื่องมือการสื่อสารอิสระอย่างเฟสบุ๊ค (Facebook) ถึงอย่างไรก็ตามสถานเสริมความงามคลินิกที่มีจำนวนมากนี้ และใช้เครื่องมือเหล่านี้ล้วนทั้งสิ้น ผู้บริโภคก็มีสิทธิในการเลือกตัดสินใจใช้บริการกับสถานเสริมความงามที่สนใจได้อย่างเสรี

ดังนั้น ในเขตกรุงเทพมหานครมีการแข่งขันในเรื่องธุรกิจคลินิกเสริมความงาม จึงต้องมีกลยุทธ์ในการแข่งขันที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์และบริการ ที่ปัจจุบันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัย ทำให้มีนวัตกรรมใหม่ๆ ในการดูแลผิวพรรณ และช่วยแก้ไขปัญหาด้านผิวพรรณต่างๆ เช่น ริ้วรอย แผลเป็น สิว ฝ้า และกระ เป็นต้น ประกอบกับประสบการณ์และความเชี่ยวชาญของบุคลากรทางการแพทย์ที่มีคุณภาพ หรือการขยายสาขาเพื่อให้สะดวกต่อการเข้าถึงบริการของผู้บริโภคมากขึ้น และกลยุทธ์การตลาดต่างๆ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค เช่น การโฆษณาเพื่อให้เกิดการจดจำ การส่งเสริมการขาย เป็นต้น เพื่อสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคให้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้ธุรกิจสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการสื่อสารทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานเสริมความงามของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ และ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ เพื่อทราบแนวโน้มและความต้องการ ในอนาคตของผู้บริโภคที่มีผลต่อการบริการคลินิกเสริมความงาม โดยหวังว่าข้อมูลจากการ วิจัยจะเป็นประโยชน์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการของ

คลินิกเสริมความงาม เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมถึง การนำเสนอประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการคลินิกเสริมความงาม ไปเป็น แนวทางในการปรับปรุงแก้ไขวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานเสริมความงามของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาส่วนผสมการสื่อสารทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานเสริมความงามของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานเสริมความงามของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรมการบริโภคมีปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางการตลาดที่เรียกว่า ส่วนผสมทางการตลาด และปัจจัยภายในที่เป็นปัจจัยทางจิตวิทยาของบุคคล มารวมกันโดยผ่านความต้องการและแรงจูงใจ (Motivation (การรับรู้) Perception (การการเรียนรู้) Learning (บุคลิกภาพ) Personality (และทัศนคติ (Attitudes) ดังภาพที่ 2 แบบจำลองการตัดสินใจซื้ออย่างง่ายของผู้บริโภค

วิเชียร วิทย์อุดม (2555) กระบวนการตัดสินใจซื้อ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ซึ่งเกี่ยวกับผู้บริโภคโดยตรง โดยที่ผู้บริโภคนั้นจะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับ เราจะซื้อหาอะไร และจะซื้อเมื่อใด จากไหน และจะจ่ายอย่างไร แต่การซื้อของผู้บริโภคจะถูกจำกัดด้วยเรื่องเงินหรือเวลา ทำให้รูปแบบการจัดซื้อเปลี่ยนไปจากความตั้งใจเดิม กระบวนการตัดสินใจซื้อทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการรับรู้ปัญหา ด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร ด้านการประเมินทางเลือก ด้านการซื้อหา และด้านการประเมินภายหลังการซื้อ

ฉัตรยาพร เสมอใจ (2550) กระบวนการในการเลือกที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่ซึ่งผู้บริโภคมักจะตัดสินใจในทางเลือกต่างๆของสินค้าและบริการอยู่เสมอ โดยที่จะเลือกสินค้าหรือบริการตามข้อตามข้อมูล และข้อจำกัดของสถานการณ์การตัดสินใจจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญอยู่ภายในจิตใจของผู้บริโภค

อดุลย์ ตรงคกุล (2550) ได้กล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจของผู้ซื้อซึ่งกระบวนการผู้บริโภคจะตัดสินใจนั้นมีขั้นตอนการตัดสินใจอย่างไร ซึ่งกระบวนการตัดสินใจของผู้ซื้อนั้นมีขั้นตอนการตัดสินใจอย่างไร

แคร์รียา ภูพัฒน์ (2551) กระบวนการตัดสินใจของผู้บริโภค มีความแตกต่างกันมีความต้องการแตกต่างกัน แต่ผู้บริโภคจะมีรูปแบบ การตัดสินใจซื้อที่คล้ายคลึงกัน

สรุปว่าผู้บริโภคแต่ละกลุ่มจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถแบ่งตามลักษณะของ กลุ่มผู้บริโภคตามเขตภูมิศาสตร์ ตามลักษณะประชากร ตามจิตนิสัย และตามพฤติกรรม ซึ่งผู้บริโภคจะมีลักษณะแตกต่างกันนี้ทำให้มีผลในการตัดสินใจบริโภคหรือเลือกซื้อสินค้าและบริการแตกต่างกันออกไป

กระบวนการตัดสินใจซื้อ

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) คือ ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ใน 2 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย การดำเนินการขององค์การธุรกิจที่ต้องการให้ผู้บริโภคเกิดความ ต้องการด้วยการใช้เครื่องมือส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) การส่งเสริมการขาย (Promotion) ส่วนปัจจัยทาง สังคมและวัฒนธรรม เป็นสภาพแวดล้อมรอบตัวที่มีอิทธิพลในการเกิดพฤติกรรมของผู้บริโภค ได้แก่ ครอบครัว กลุ่มอ้างอิง ชนชั้นทางสังคม วัฒนธรรม และแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั้งสองปัจจัยจะมีอิทธิพล ร่วมกันในการตัดสินใจ สถานที่ และวิธีการบริโภคสินค้า/บริการของผู้บริโภค

2. กระบวนการ (Process) หมายถึง ขั้นตอนที่แสดงถึงกระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ซึ่งเป็นปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ ความต้องการ แรงจูงใจ การรับรู้ การเรียนรู้ บุคลิกภาพ ทัศนคติ ค่านิยม รวมทั้งวิถีชีวิตของผู้บริโภค ล้วนส่งผลในการตระหนักถึงความต้องการ รวมทั้งการ แสวงหาหรือค้นหาข้อมูล จากนั้นจึงประเมินทางเลือกก่อนทำการซื้อ และยังเกี่ยวข้อง กับประสบการณ์ที่ประเมินหลังจากได้บริโภคผลิตภัณฑ์นั้นๆ

3. ผลลัพธ์ (Output) หมายถึง ขั้นตอนการซื้อที่เป็นขั้นสุดท้าย ได้แก่ การซื้อ การใช้งาน กำจัดสินค้าส่วนที่เหลือ การซื้อซ้ำ และการประเมินหลังการบริโภค จะแสดงออกมาในรูปแบบความ พึงพอใจ/ไม่พึงพอใจต่อสินค้าหรือบริการนั้น ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นทำให้ผู้บริโภคจดจำเป็นประสบการณ์ที่มี ต่อการบริโภค และยังส่งผลกับปัจจัยทางจิตวิทยาของผู้บริโภคในระยะถัดไปอีกด้วย

ทั้งนี้ในอีกรูปแบบหนึ่งนักวิชาการส่วนใหญ่แบ่งกระบวนการตัดสินใจออกเป็น 5 ขั้นตอน อย่างเช่น Solomon (2012) ได้แก่ ขั้นการตระหนักปัญหา (Problem Recognition) ขั้นการค้นหาข้อมูล (Information Search) ขั้นการประเมินทางเลือก (Evaluation of Alternatives) ขั้นการเลือก สินค้า/ผลิตภัณฑ์ (Product Choice) และขั้นผลลัพธ์ (Outcomes)

ขั้นตอนการตัดสินใจซื้อ (Purchase Decision)

ผู้บริโภคจะสามารถกำหนดความพึงพอใจที่ได้จากการประเมินทางเลือกผลิตภัณฑ์ต่างๆ การตัดสินใจเลือกนี้จะก่อให้เกิดความตั้งใจซื้อ ผู้บริโภคจะตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์ที่ตนชอบมากที่สุด ซึ่ง ความตั้งใจซื้อ เรียกว่า Intention to Buy, Buying intention, Purchase intention แตกต่างกันไป ซึ่งอธิบายคานิยามได้ดังนี้

Howard (1998) ให้คำจำกัดความว่า ความตั้งใจซื้อเป็นสภาพของจิตใจที่สะท้อนให้เห็นการวางแผนของผู้ซื้อที่เกี่ยวกับจำนวนสินค้า ตราสินค้า ในช่วงเวลาหนึ่ง

Belch และ Belch (2012) กล่าวว่า เกิดขึ้นหลังจากการทำการค้นหาข้อมูลและประเมินผลทางเลือกคุณสมบัติหรือลักษณะเฉพาะของตราสินค้าที่ทำการพิจารณา (Evoke set) แล้วจึงนำไปเป็นความตั้งใจซื้อหรือการตัดสินใจซื้อซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความต้องการซึ่งเป็นแรงจูงใจส่วนบุคคล

Assael (1998) Schiffman และ Kanuk (2010) ให้คำนิยามที่สอดคล้องกันว่า ความตั้งใจซื้อเกิดจากการรับรู้ข่าวสารจากตราสินค้าทำการประเมิน โดยผู้บริโภคจะเลือกตราสินค้าใดสินค้าหนึ่งที่สามารถตอบสนองความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้บริโภคในระดับสูงสุด และอาจก่อให้เกิดการซื้อสินค้าและกลับมาซื้อสินค้าซ้ำในอนาคต แนวคิดดังกล่าวจึงเป็นประโยชน์ต่อการทำนายพฤติกรรมการซื้อได้

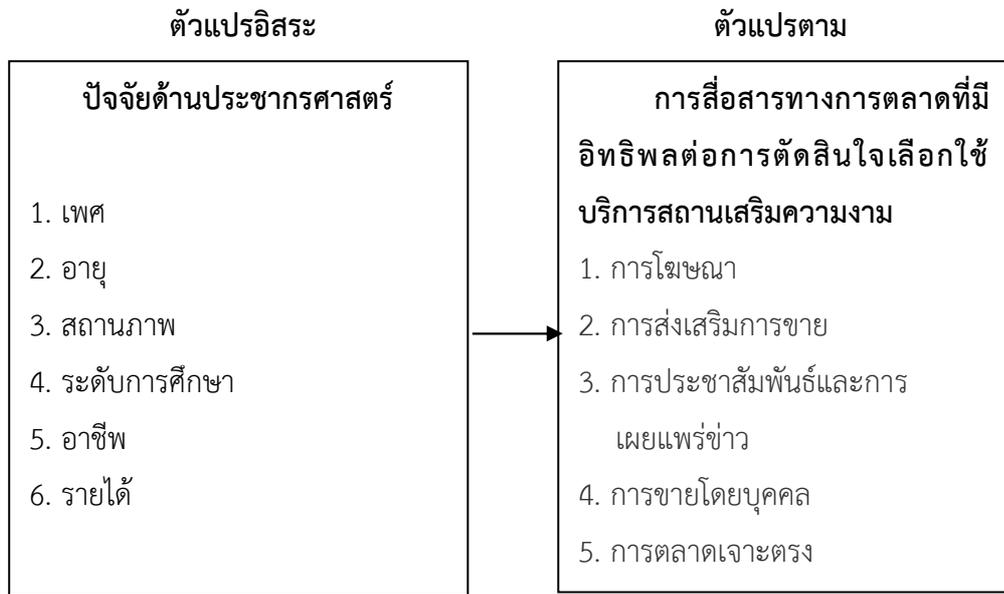
Moven และ Minor (1998) กล่าวว่า ก่อนจะทำการซื้อสินค้า ผู้บริโภคจะมีแนวโน้มในการตั้งใจซื้อสินค้า และแสดงออกโดยการแสวงหาข้อมูลหรือการบอกต่อไปยังบุคคลอื่นๆถึงประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สินค้าและบริการนั้นๆ ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่าความตั้งใจซื้อที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้ออย่างมาก

Berkman, Lindquist และ Sirgy (1997) ระบุว่า ความตั้งใจซื้อถือเป็นองค์ประกอบของทัศนคติอย่างหนึ่ง เพราะความตั้งใจซื้อสื่อถึงทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าและบริการ และยังสามารถคาดเดาและวัดพฤติกรรมได้ชัดเจนมากกว่าด้านความเชื่อและความรู้สึกของบุคคล โดยที่

Engel, Blackwell และ Miniard (1995) กล่าวว่า ความตั้งใจซื้อนับเป็นปัจจัยก่อให้เกิดพฤติกรรมการซื้อสินค้าและบริการ ที่ขึ้นกับสองปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านเวลา ถ้าช่วงเวลาเกิดขึ้นในระยะสั้นจะทำให้เกิดการซื้อสินค้า ในทางตรงกันข้ามหากเป็นระยะเวลาที่ยาวนานอาจส่งผลความตั้งใจซื้อเกิดการเปลี่ยนแปลง และปัจจัยด้านประสบการณ์จะส่งผลกับทัศนคติ รวมถึงความตั้งใจซื้อ หากผู้บริโภคมีประสบการณ์ที่ไม่ดีจะทำให้เกิดความตั้งใจซื้อที่มีลดลง กล่าวคือ ช่วงเวลาและประสบการณ์นั้นมีความสัมพันธ์กันซึ่งมีผลต่อความตั้งใจซื้อสินค้า สอดคล้องกับ Peter และ Olsen (2010) ที่มีความเห็นคล้ายกันว่า ช่วงเวลา (Time interval) มีผลกับการซื้อสินค้า เพราะถ้าหากทิ้งระยะเป็นเวลานานอาจทำให้ผู้บริโภคเปลี่ยนใจไม่ซื้อสินค้าดังกล่าว

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าความตั้งใจซื้อจะช่วยทำให้คาดเดาพฤติกรรมการซื้อได้นั้น แต่การตัดสินใจซื้อและความตั้งใจซื้อต่างกัน โดยความตั้งใจซื้อจะนำไปสู่การตัดสินใจซื้อ แต่อาจไม่จริงเสมอไป เนื่องจากความตั้งใจซื้อกับการตัดสินใจซื้อจริง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการสื่อสารทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานเสริมความงามของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เคยใช้บริการสถานเสริมความงาม

ผลการวิจัย

การสื่อสารทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานเสริมความงามของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การโฆษณา รองลงมา การส่งเสริมการขาย และการประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ข่าว ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการสื่อสารทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานเสริมความงามของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมภัสสร ชุตระกู (2557) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเลือกซื้อเครื่องสำอางสมุนไพรของผู้บริโภคในเขตเทศบาล เมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 125 ราย คิดเป็นร้อยละ(83.3) มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 60 ราย คิดเป็นร้อยละ(40.0) มีอาชีพข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ จำนวน(73 ราย คิดเป็น)

ร้อยละ 48.7) และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000-20,000 บาท จำนวน 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.3) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกซื้อเครื่องสำอางสมุนไพรประเภทบำรุงผิวพรรณ (Skin care) จำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.0) มีปริมาณการซื้อต่อครั้ง จำนวน 1-2 ชิ้น จำนวน 101 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.3) เหตุผลในการตัดสินใจซื้อของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพราะเป็นสินค้าที่มีคุณภาพปลอดภัย จำนวน 81 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.0) ผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตัดสินใจด้วยตนเอง จำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.0) ความถี่ในการซื้อของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ 1 ครั้งต่อเดือน จำนวน 120 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.0) ค่าใช้จ่ายในการซื้อต่อครั้งของผู้ตอบแบบสอบถามต่ำกว่า 1,000 บาท จำนวน 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.3) และช่วงเวลาในการซื้อของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นทุกสิ้นเดือน จำนวน 105 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.0) และปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกซื้อเครื่องสำอางสมุนไพร โดย เพศ อายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางสมุนไพรในการเลือกประเภทผลิตภัณฑ์ ปริมาณในการซื้อต่อครั้ง ความถี่ในการซื้อ และค่าใช้จ่ายในการซื้อต่อครั้ง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านการจัดจำหน่าย คือ มีจัดจำหน่ายมีความน่าเชื่อถือ เนื่องจากปัจจุบันผู้ใช้สินค้าเข้าถึงมากขึ้น ควรมีช่องทางจัดจำหน่ายที่หลากหลายและควรเพิ่มช่องทางมากยิ่งขึ้น
2. ด้านการส่งเสริมการตลาด มีการให้คำแนะนำ/ปรึกษา เกี่ยวกับข้อสงสัยต่าง ๆ เลือกใช้บริการสถานเสริมความงามควรจะต้องมีการแจ้งรายละเอียดการจัดกิจกรรมให้ลูกค้ามีส่วนร่วมที่ตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการสถานเสริมความงาม

เอกสารอ้างอิง

- ดารา ทีปะปาล. (2546). การสื่อสารการตลาด. กรุงเทพฯ: อมรรการพิมพ์.
- ธงชัย สันติวงศ์. (2554). พฤติกรรมบุคคลในองค์กร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญพัฒน์.
- ธีรพันธ์ โล่ทองคำ. (2544). กลยุทธ์สื่อสารการตลาดแบบครบวงจร. กรุงเทพฯ: ทิปโป่งพอยท์.
- ธนวรรณ แสงสุวรรณ และคณะ. (2546). การจัดการการตลาด. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- ปิยะพร อัศวฤทธิ์ (2547). การสื่อสารทางการตลาดแบบผสมผสานที่มีต่อการใช้บริการสตูดิโอถ่ายภาพแต่งงานของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหิดลวิทยาจารย์ศรีนครินทร์วิโรฒ.
- ปณิศา ลัญชานนท์. (2548). หลักการตลาด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธรรมสาร.

การสื่อสารมวลชนในยุค digital disruption

Mass Communication in the age of digital disruption.

กฤติญา กวีजारุกรณ์

Kittiya Kaweejarukorn

สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบสื่อและการผลิตสื่อ คณะนิเทศศาสตร์,โทรศัพท์ 095-1465561

Faculty of Innovative Media Design and Media Production, Communication Arts,

Bangkok Thonburi University

e-mail : kittiya_performance@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์ 1.) เพื่อศึกษาการปรับตัวของสื่อมวลชนในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงของสื่อ การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาการสื่อสารมวลชนในยุค digital disruption ประกอบการวิเคราะห์ภาพรวมจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์แบบ เจาะลึกจำนวน 4 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1.ผู้บริหารในองค์กรสื่อสารมวลชน 2.ผู้ปฏิบัติ งานด้านสื่อสารมวลชน ได้แก่ ผู้สื่อข่าว และ พิธีกร โดยจะนำเสนองานวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาปรับตัวของสื่อมวลชน ในยุคแห่งการ ทำลายล้างทางดิจิทัล

ผลการศึกษาพบว่า การปรับตัวของสื่อมวลชนในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงมีผลต่อการสื่อสารมวลชนในยุค digital disruption คือส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่ามีทั้งการปรับตัวขององค์กรและการปรับตัวของพนักงานในองค์กรทั้งในรูปแบบสื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่เพื่อขยายการเข้าถึงกลุ่มผู้ฟังให้มีจำนวนมากขึ้น เนื่องจากเดิมนั้น มีสื่อหนังสือพิมพ์ สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม หลังจากมีการพัฒนาทางเทคโนโลยีและมีแพลตฟอร์มของออนไลน์และมีแอปพลิเคชันการติดตามย้อนหลังได้ สื่อมวลชนจึงต้องมีการปรับตัวอย่างมาก

คำสำคัญ: ยุคดิจิทัล, การทำลายล้างทางดิจิทัล, สื่อสารมวลชน

Abstract

The objectives of this research are 1.) to study media adaptation in the era of media change. this research This is a qualitative research to study mass communication in the digital disruption era. It consists of an overview analysis of related documents and in-depth interviews with 4 people divided into 2 groups: 1. Executives in a mass communication organization 2. Persons Working in mass communication, including reporters and MCs, will present descriptive research to

inform on the approach to the development and adaptation of mass communication in the era of digital destruction. The results showed that The adaptation of the media in the era of change affects the media. Mass media in the era of digital disruption is that most of the informants give their opinions in the same way. that there is both organizational adjustment and organizational adaptation in both traditional media and media formats New to expand the reach of a larger audience. because originally newspaper satellite television station After the development of technology and the platform Online forms and has a traceable application. The media therefore has to be very adaptive.

Keywords: digital age, digital destruction, mass communication, digital disruption

บทนำ

เมื่อเรานึกถึงคำว่า “สื่อมวลชน” บางท่านอาจนึกถึงเพียงนักข่าวหรือผู้สื่อข่าวเท่านั้น แต่แท้จริงแล้ว คำว่า “สื่อมวลชน” ยังมีความหมายครอบคลุมถึงบุคคลผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน หรือบุคคล หรือคณะบุคคล ไม่ว่าจะเป็ นนิติบุคคลหรือไม่ก็ตามที่ประกอบกิจการสื่อมวลชน ซึ่งทำหน้าที่ เป็นสื่อกลางในการนำข่าวสาร สาร และเนื้อหาสาระทุกประเภท ไปสู่มวลชนเพื่อประโยชน์สาธารณะ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อดิจิทัลหรือในรูปอื่นใดที่สามารถสื่อ ความหมายให้ประชาชนทราบได้เป็นการทั่วไปและยังมีสำนักงานตรวจการแผ่นดินได้ให้ความหมาย คำว่า “สื่อมวลชน” เพิ่มเติม ดังนี้

"สื่อมวลชน" หมายความว่า บุคคลผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน หรือบุคคล หรือคณะบุคคล ไม่ว่าจะเป็ นนิติบุคคลหรือไม่ก็ตามที่ประกอบกิจการสื่อมวลชน ซึ่งทำหน้าที่ เป็นสื่อกลางในการนำ ข่าวสาร สาร และเนื้อหาสาระทุกประเภท ไปสู่มวลชนเพื่อประโยชน์สาธารณะ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปสื่อ สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อดิจิทัลหรือในรูปอื่นใดที่สามารถสื่อความหมายให้ ประชาชนทราบได้เป็นการทั่วไป (สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2564 จาก <https://e-media.audit.go.th/th/question/24>) โดยการประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน หรือประกอบกิจการ สื่อมวลชน คือ การประกอบวิชาชีพเป็นปกติธุระในการสร้างสรรค์หรือกำกับดูแลเนื้อหาหรือ ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน และให้หมายความรวมถึงบุคคลซึ่งทำหน้าที่ เป็นสื่อกลางในการ นำข่าวสาร สาร และเนื้อหาสาระทุกประเภท ไปสู่มวลชนเพื่อประโยชน์สาธารณะ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ นักข่าว พิธีกร ผู้ประกาศข่าว ผู้สื่อข่าว นักหนังสือพิมพ์ ฯลฯ เป็นต้น

และโลกปัจจุบันสื่อมวลชนได้รับผลกระทบมากมายจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จาก ยุค Analog ไปสู่ยุค Digital และยุค Robotic จึงทำให้เทคโนโลยีดิจิทัลมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตและ การทำงานทำให้หน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนทั้งที่เป็นสื่อมวลชนหรือองค์กรอื่นๆ ต้อง

ปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงที่เทคโนโลยีเข้ามาถาโถมใส่ในทุกภาคส่วนและในทุกธุรกิจนั้น ไม่ว่าจะเกิดจากการพัฒนาเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด, การไม่พัฒนาในตัวเองค์กร หรือการมี “Disruptive Challenge” (ผู้เข้ามาแข่งขันในธุรกิจในยุคดิจิทัล) เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ได้เข้ามาในโลกธุรกิจมากขึ้นและทำให้เกิดการสั่นสะเทือนในวงการธุรกิจเป็นอย่างมาก ตัวอย่างธุรกิจที่ถูก Disruption ที่เรารู้จักกันดีในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็น Amazon, Alibaba , Netflix, Hulu Plus, Spotify ทำให้วงการสื่อและวงการบันเทิง หรือแม้แต่การค้าขายต้อง “หยุดชะงัก” โดยเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่เหล่านี้เข้ามาเปลี่ยนวิธีการเข้าถึงของผู้บริโภคและสร้างรายได้จากการลงโฆษณาของผู้ที่โฆษณาแพลตฟอร์มนั้น

ซึ่งสาเหตุหลักของปรากฏการณ์เหล่านี้ได้รับการประเมินว่าเป็นผลมาจากการที่ผู้ประกอบการเหล่านี้ไม่สามารถแบกรับภาระขาดทุนที่สะสมพอกพูนเพิ่มขึ้นได้ ขณะเดียวกันประเด็นว่าด้วย Digital Disruption ได้รับการประเมินว่าเป็นกระแสคลื่นที่ถาโถมเข้าใส่สื่อเก่า ทั้งนิตยสาร หนังสือพิมพ์ หรือแม้กระทั่งสื่อโทรทัศน์ เพราะทางเลือกในการเข้าถึงข่าวสารเปิดกว้างขึ้นไปสู่การเสพสื่อในแพลตฟอร์มใหม่บนโลกออนไลน์ จนทำให้สื่อเก่าเสื่อมความนิยมลงอย่างไม่อาจเลี่ยงความรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลที่ดำเนินผ่านเทคโนโลยี และเครื่องมือสื่อสาร โดยเฉพาะมือถือ ส่งผลให้ปริมาณการเสพสื่อสิ่งพิมพ์ลดน้อยถอยลง และกำลังจะถึงจุดที่สื่อหนังสือพิมพ์และนิตยสารมีความสำคัญน้อยลง ไม่เว้นแม้แต่สื่อโทรทัศน์ ที่ต้องอยู่ในกระแสธารของการปรับตัวครั้งใหญ่ หลังจากปริมาณการเข้าถึงของประชาชนมีอัตราการลดน้อยถอยลงอย่างต่อเนื่อง บทบาทและอิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์ในยุคปัจจุบัน ทวีน้ำหนักและเพิ่มพลังให้กับประเด็นต่างๆ มากขึ้น หลังจากที่ประชาชนรวมถึงสถาบันสื่อสารมวลชนและกลไกภาครัฐ ต่างหันมาหิบบกประเด็นบนโลกออนไลน์ไปจุดประเด็นและสานต่อ หรือแม้กระทั่งนำประเด็นเหล่านี้ไปแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วนรวดเร็ว ที่สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของสื่อออนไลน์ที่เพิ่มมากขึ้นทุกขณะ และเป็นกลไกขับเคลื่อนเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหลายกำแพงของเวลาลงอย่างสิ้นเชิง

ทั้งนิตยสาร หนังสือพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ซึ่งได้รับการประเมินว่าอยู่ในภาวะเสื่อมถอย จำเป็นต้องปรับตัว เพื่อให้สามารถที่จะเดินหน้าหรือดำรงสถานะต่อไปได้ และหากสื่อใดยังจ่อมจมที่จะผลิตสื่อในรูปแบบเดิมๆ อาจจะต้องปิดตัวลงไปเป็นที่สุด

การปรับตัวในสื่อที่ปรากฏในปัจจุบัน ทำให้ผู้ประกอบการหลากหลายหันมาให้ความสำคัญกับสื่อออนไลน์มากขึ้น ด้วยหวังว่าวิธีดังกล่าวจะเพิ่มมูลค่า และสร้างสินค้าหรือแม้กระทั่งช่องทางธุรกิจใหม่ๆ ให้กับองค์กร ผลพวงที่ติดตามมาจึงไม่น่าแปลกใจที่จะเห็นธุรกิจสื่อบันเทิงหลากหลายผันตัวเองมาเป็นผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับความสวยความงาม ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสุขภาพ รวมไปถึงธุรกิจการท่องเที่ยวอีกด้วย

ช่องทางธุรกิจที่เกิดขึ้นจากสินค้าใหม่ๆ ที่ผู้ประกอบการสื่อผลิตขึ้นมาใหม่เหล่านี้กลายเป็นแหล่งที่มาของรายได้ใหม่ที่หนุนนำความอยู่รอดขององค์กรสื่อได้มากกว่ารายได้เดิมที่องค์กรสื่อเคยได้รับ และนำไปสู่ความอยู่รอดในปัจจุบัน ซึ่งทำให้องค์กรสื่อมีสภาพไม่แตกต่างจากองค์กรการค้าที่มีสินค้าจำหน่ายนอกเหนือจากเนื้อหาและสาระข่าวอย่างที่เคย

ข้อเท็จจริงที่น่าสนใจประการหนึ่งจากกรณีดังกล่าว อยู่ที่ในขณะที่องค์กรสื่อแต่ละองค์กรพยายามนำเสนอคอนเทนต์ที่รวดเร็วและสอดคล้องกับวิถีสำนักของผู้บริโภคบนสื่อออนไลน์ กลับกลายเป็นการเพิ่มน้ำหนักและส่งให้สื่อออนไลน์เบียดแทรกเข้ามาทดแทน และมีบทบาทมากขึ้นเหนือสื่อเดิมไปโดยปริยาย

พัฒนาการของสื่อสังคมออนไลน์นับจากนี้ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะในมิติของเทคโนโลยี หากแต่ยังครอบคลุมประเด็นว่าด้วยเนื้อหาและรูปแบบในการสื่อที่นับเป็นปัจจัยสำคัญนับจากนี้ด้วยว่าสื่อกระแสหลักจะสามารถประสานการนำเสนอกับสื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและดำรงสถานะการมีอยู่ขององค์กรสื่อนี้ได้อย่างไร

ความสำเร็จของผู้ประกอบการสื่อในช่วงเวลานับจากนี้ ได้รับความประเมินว่าไม่สามารถดำเนินผ่านเนื้อหาสาระในลักษณะของ mass content หากแต่ต้องสร้างเนื้อหาที่มีลักษณะเจาะจงเฉพาะกลุ่มมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ปริมาณเม็ดเงินจากการโฆษณาที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างตรงจุด ความเปลี่ยนแปลงซึ่งดำเนินไปตามวิถีแห่งอนิจจังลักษณะ อาจนำพาเทคโนโลยีให้เข้ามามีบทบาทต่อการใช้ชีวิตของมนุษย์มากขึ้น ซึ่งสำหรับผู้ประกอบการสื่อที่เคยได้รับสถานะเป็นหนึ่งในผู้ทรงอิทธิพลในการครอบครองข้อมูลข่าวสารกำลังถูกท้าทายและเผชิญการแข่งขันอย่างหนักหน่วง

สิ่งที่ท้าทายในยุคดิจิทัลนับจากนี้ย่อมมิได้ผูกพันอยู่เฉพาะประเด็นว่าด้วยการเปลี่ยนผ่านของเทคโนโลยีเท่านั้น หากแต่เป็นประเด็นปัญหาว่าด้วยระบบวิถีความคิดและศักยภาพในการปรับตัวและนำเสนอว่าจะผ่านพ้นคลื่นการเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างไร ขณะที่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการมาถึงของยุคสมัยแห่งดิจิทัลดูจะเป็นโลกที่เสริมสร้างความเติบโตและส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนภูมิทัศน์ให้กับภาคธุรกิจอุตสาหกรรมอย่างกว้างขวาง หากแต่ท่ามกลางความไร้ขีดจำกัดของเทคโนโลยียุคดิจิทัล ที่ทำให้วิถีชีวิตและไลฟ์สไตล์ของผู้คนเปลี่ยนไปนี้ กลับเป็นแรงสั่นสะเทือนที่วิ่งเข้ากระทบต่อวงการสื่อไทยอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน และทำให้สื่อกระแสหลักที่เคยครองความนิยมมาอย่างยาวนานต้องตกอยู่ในสภาพขาลง และมีแนวโน้มที่จะลดลงอย่างต่อเนื่อง เมื่อมีสื่อใหม่ในนาม สื่อออนไลน์ เข้ามาแทนที่

บทบาทและอิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์ในยุคปัจจุบันทวีน้ำหนักและเพิ่มพลังให้กับประเด็นต่าง ๆ มากขึ้น หลังจากที่ประชาชน รวมถึงสถาบันสื่อสารมวลชนและกลไกภาครัฐต่างหันมาหยิบยกประเด็นบนโลกออนไลน์ไปจุดประเด็นและสานต่อหรือแม้กระทั่งนำประเด็นเหล่านั้นไปแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วนรวดเร็ว ที่สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของสื่อออนไลน์ที่เพิ่มมากขึ้นทุกขณะ และเป็นกลไกขับเคลื่อนเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและหลายกำแพงของเวลาลงอย่างสิ้นเชิง

กรณีดังกล่าวทำให้สื่อกระแสหลัก ทั้งนิตยสาร หนังสือพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ซึ่งได้รับการประเมินว่าอยู่ในภาวะเสื่อมถอย จำเป็นต้องปรับตัว เพื่อให้สามารถที่จะเดินหน้าหรือดำรงสถานะต่อไปได้ และหากสื่อใดยังจ่อมจมที่จะผลิตสื่อในรูปแบบเดิมๆ อาจจะต้องปิดตัวลงไปในที่สุด

ดังนั้น พัฒนาการของสื่อสังคมออนไลน์นับจากนี้ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะในมิติของเทคโนโลยี หากแต่ยังครอบคลุมประเด็นว่าด้วยเนื้อหาและรูปแบบในการสื่อที่นับเป็นปัจจัยสำคัญนับจากนี้ด้วยว่าสื่อกระแสหลักจะสามารถประสานการนำเสนอกับสื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและดำรงสถานะการมีอยู่ขององค์กรสื่อนี้ได้อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปรับตัวของสื่อมวลชนในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงของสื่อ

ขอบเขตการวิจัย

1. รูปแบบ / วิธีการวิจัย

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2. ประชากร ได้แก่ สื่อมวลชนประเภทต่างๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ทุกประเภท

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและผู้สื่อข่าวสำนักข่าว Bangkoktoday พิธีกร ผู้ประกาศรายการ BAAN BAAN TV TV ช่อง PSI 73, 117 และ ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ 5 เหล่าทัพ

3. เครื่องมือวิจัย/วิธีการรวบรวมข้อมูล

- 3.1 ผู้วิจัยสัมภาษณ์สื่อมวลชนประเภทต่างๆแบบสัมภาษณ์เชิงลึกได้แก่

ดร.วโรตม ศิริสุข ผู้จัดละครโทรทัศน์

ดร.จุมพล โปธิสุวรรณ ผู้บริหารและผู้สื่อข่าวสำนักข่าว Bangkoktoday

น.ส. อัญชลี พุทธรังษี พิธีกร ผู้ประกาศ รายการ BAAN BAAN TV อก PSI 73, 117

ดร.กัญธรรมา สนเจริญ ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ ๕ เหล่าทัพ

วิธีการรวบรวมข้อมูล

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์อ้างอิงและนำมาอภิปรายผล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยผู้วิจัยจะวิเคราะห์การปรับตัวของสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ซึ่งจะนำข้อมูล (data) ข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างนำมาเป็นหลักฐานในการหาข้อยุติเป็นคำตอบต่อสิ่งที่ผู้วิจัยศึกษา หรือได้รับการบอกเล่าอีกทอดหนึ่งโดยผ่านการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล (informant) ซึ่งอาจเป็นรายละเอียดหรือข้อเท็จจริงที่มีลักษณะเป็นความคิดเห็น ความเชื่อ เจตคติ คุณค่า โลกทัศน์ ความรู้ พฤติกรรม วิถีชีวิต ปฏิสัมพันธ์ โครงสร้างทางสังคม กระบวนการภายในกลุ่มหรือองค์กร การรับรู้ อารมณ์ ความรู้สึก เป็นข้อมูลที่มีลักษณะเป็นข้อความหรือเป็นการพรรณนา (Descriptive) เป็นต้น

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การสื่อสารมวลชนในยุค digital disruption ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ คือการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และรวบรวมข้อมูลเอกสารต่างๆ โดยมีผลการวิจัยตามปัญหานำวิจัย ดังต่อไปนี้ การปรับตัวของสื่อมวลชนในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงมีผลต่อการสื่อสารมวลชนในยุค digital disruption คือ ส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า

มีทั้งการปรับตัวขององค์กรและการปรับตัวของผู้ทำงานในองค์กร ทั้งใน รูปแบบ สื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่ เพื่อขยายการเข้าถึงกลุ่มผู้ฟังให้มีจำนวนมากขึ้น สื่อมวลชนอยู่ในช่วงปรับตัวอย่างมาก เนื่องจากว่าแต่เดิมนั้นคือหนังสือพิมพ์ สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม หลังจากมีการพัฒนาทางเทคโนโลยีและมีสื่อออนไลน์เข้ามาแทนที่ รวมถึงความรวดเร็วในการรับข่าวสาร รูปแบบที่คนเราต้องการคือเปิดรับภาพและเสียงรวมถึงกราฟิกต่างๆ โดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์ไม่สามารถทำได้ ถ้าไม่ปรับตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงเวลาในการรับสื่อ เพราะปัจจุบันนี้ก็อยู่ในแพลตฟอร์มของออนไลน์ จึงจะสามารถมีแอปพลิเคชันและก็มีติดตามย้อนหลังได้ อีกทั้งประชาชนมีทางเลือกในการเสพสื่อหรือเพื่อสนองความต้องการในด้านข่าวสาร ความบันเทิง ของตนเองในช่องทางต่างๆ ได้ จากโลกออนไลน์หรือทางอินเทอร์เน็ตซึ่งรวดเร็วกว่าการรอรับชมจากทางสถานีโทรทัศน์ หรือจากการอ่านหนังสือพิมพ์ จึงทำให้องค์กรสื่อเหล่านี้ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของประชาชนหรือผู้ฟัง

ดังนั้นผู้บริหารเองจำเป็นต้องแสวงหาเนื้อหาที่สร้างความน่าสนใจต่อผู้ฟังอย่างต่อเนื่อง แนวทางที่สื่อมวลชน มีการปรับตัวเพื่อเข้าสู่ยุคดิจิทัล มีทั้งเปลี่ยนรูปแบบเป็นออนไลน์ 100% และยังคงสื่อดั้งเดิมไว้ด้วย โดยการสื่อสารมวลชนในยุค digital disruption คือยุคแห่งการให้ความสำคัญกับเนื้อหาที่มีคุณภาพ เพื่อเพิ่มกลุ่มเป้าหมายในทุกช่องทาง ผลการศึกษา จากการศึกษาวิจัยเรื่องการสื่อสารมวลชนในยุค digital disruption ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ คือการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และรวบรวมข้อมูลเอกสารต่างๆ โดยมีผลการวิจัยตามปัญหานำวิจัยดังต่อไปนี้ การปรับตัวของสื่อมวลชนในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงมีผลต่อการสื่อสารมวลชนในยุค digital disruption คือ ส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่ามีทั้งการปรับตัวขององค์กรและการปรับตัวของผู้ทำงานในองค์กร ทั้งใน รูปแบบ สื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่ เพื่อขยายการเข้าถึงกลุ่มผู้ฟังให้มีจำนวนมากขึ้น สื่อมวลชนอยู่ในช่วงปรับตัวอย่างมาก เนื่องจากว่าแต่เดิมนั้นคือหนังสือพิมพ์ สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม หลังจากมีการพัฒนาทางเทคโนโลยีและมีสื่อออนไลน์เข้ามาแทนที่ รวมถึงความรวดเร็วในการรับข่าวสาร รูปแบบที่คนเราต้องการคือเปิดรับภาพและเสียง รวมถึงกราฟิกต่างๆ โดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์ไม่สามารถทำได้ถ้าไม่ปรับตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงเวลาในการรับสื่อ เพราะปัจจุบันนี้ก็อยู่ในแพลตฟอร์มของออนไลน์ จึงจะสามารถมีแอปพลิเคชันและก็มีติดตามย้อนหลังได้ อีกทั้งประชาชนมีทางเลือกในการเสพสื่อหรือเพื่อสนองความต้องการในด้านข่าวสาร ความบันเทิง ของตนเองในช่องทางต่างๆ ได้ จากโลกออนไลน์หรือทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งรวดเร็วกว่าการรอรับชมจากทางสถานีโทรทัศน์ หรือจากการอ่านหนังสือพิมพ์ จึงทำให้องค์กรสื่อเหล่านี้ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของประชาชนหรือผู้ฟัง ดังนั้นผู้บริหารเองจำเป็นต้องแสวงหาเนื้อหาที่สร้างความน่าสนใจต่อผู้ฟังอย่างต่อเนื่อง แนวทางที่สื่อมวลชน มีการปรับตัวเพื่อเข้าสู่ยุคดิจิทัล มีทั้งเปลี่ยนรูปแบบเป็นออนไลน์ 100% และยังคงสื่อดั้งเดิมไว้ด้วย โดยการสื่อสารมวลชนในยุค digital disruption คือยุคแห่งการให้ความสำคัญกับเนื้อหาที่มีคุณภาพ เพื่อเพิ่มกลุ่มเป้าหมายในทุกช่องทาง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่าสิ่งที่การปรับตัวขององค์กรและการปรับตัวของพนักงานในองค์กร ทั้งใน รูปแบบ สื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่ เพื่อขยายการเข้าถึงกลุ่มผู้ฟังให้มีจำนวนมากขึ้น สอดคล้องกับโกศล จิตวิรัตน์ (โกศล จิตวิรัตน์, 2561) ได้ระบุว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญ เป็นการยืนยันได้ว่าโมเดลการปรับตัวขององค์กร ธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการทำลายล้างของเทคโนโลยีดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 สามารถอธิบายความเหมาะสมได้ด้วย อิทธิพลเชิงสาเหตุจำนวน 6 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) การปรับตัวสู่องค์การดิจิทัล (2) การใช้เทคโนโลยีทดแทนแรงงานคน (3) การสร้างนวัตกรรม (4) ขับเคลื่อนทุกสิ่งเข้าสู่อินเทอร์เน็ต (5) การพัฒนาตลาดออนไลน์ และ (6) การจัดการ ประสบการณ์ลูกค้า และสอดคล้องกับ เดนิส แม็คควอล (Dennis McQuail, 1998) กล่าวว่า โครงสร้างมีผลกระทบโดยตรงต่อการปฏิบัติงานขององค์กร และยังส่งผลกระทบต่องานที่ผลิตออกมาเช่นเดียวกัน โดยภายในตัวองค์กรสื่อ นั้น จะต้องประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1. การจัดการองค์กร (Management) จึงต้องอาศัยการจัดการบริหารที่ดี 2. ด้านเทคนิค (Technical) และ 3. ความเป็นมืออาชีพ (Media professional) จะต้องมีการฝึกหัดและต้องมีความรู้ทางด้านสื่อสารมวลชน และปัจจัยที่เกิดขึ้น คือ การจัดการ (Management) คือ การบริหารงานและนโยบาย (Technology) เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต และการประสานงานต่างๆ ให้การทำงานในแต่ละส่วนนั้น เกิดความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านการสื่อสารและการวางระบบการทำงาน ทำให้องค์กรที่มีอุปกรณ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า ย่อมประสบความสำเร็จในการทำงานได้ง่าย ความสามารถทางวิชาชีพ (Media Professional) คือ การมีความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และประสบการณ์ของการทำงานในแต่ละฝ่าย ที่จะทำให้นื่องานที่ผลิตมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

สำหรับปัจจัยภายนอก ที่เกิดจากแรงกดดันทางการเมืองและสังคม (Social and Political Pressure) การดำเนินงานขององค์กรสื่อมวลชน แรงกดดันทางการเมืองและสังคมมีผลโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องกฎหมาย ข้อบังคับ พระราชบัญญัติต่าง ๆ หรือแม้แต่ปัญหาทางการเมืองในขณะนั้น ก็ทำให้การดำเนินงานมีลักษณะที่แตกต่างออกไป การผลิตงานสื่อสารมวลชนต้องถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดเห็น ความประพฤติของคนในสังคม ที่แสดงออกมาในลักษณะของภาษา ศิลปะ ความเชื่อถือ ระเบียบประเพณีของสังคมในแต่ละสมัย ซึ่งการผลิตงานสื่อสารมวลชนถือเป็นหนึ่งในผลผลิตของส่วนรวมที่ทำให้คนในสังคมได้เรียนรู้ มีอิทธิพลโดยตรงและโดยอ้อมต่อกระบวนการผลิตนิตยสารขององค์กร ซึ่งเป็นหน้าที่ขององค์กรสื่อมวลชน ที่จะต้องนำเสนอผลงานออกมาให้สอดคล้องกับความเชื่อถือระเบียบประเพณีของคนในสังคมนวมถึงความสนใจและความต้องการของผู้รับสาร (Audience Interest/Demand) ซึ่งเป็นความคาดหวัง ความสนใจของผู้รับสาร และกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลงานขององค์กรสื่อมวลชน ซึ่งความสนใจและความต้องการของผู้รับสาร มีอิทธิพลโดยตรงและโดยอ้อมต่อกระบวนการผลิตนิตยสารขององค์กร นอกจากการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง องค์กรสื่อมวลชนต้องนำเสนอผลงานที่อยู่ในความสนใจและความต้องการของผู้รับสารอีกด้วย

ทั้งนี้สิ่งที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้องค์กรที่เกี่ยวข้องกับสื่อสารมวลชนดำเนินต่อไปได้ คือต้องปรับตัวให้เข้ากับบริบทของสังคมที่สื่อออนไลน์เข้ามาแทนที่สื่อดั้งเดิม สื่อวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ต้องใช้สื่อออนไลน์เข้ามาช่วยในการกระจายเครือข่ายของผู้รับฟังให้มากขึ้น เช่นมีแอปพลิเคชันของสถานี ใช้โซเชียลมีเดีย เช่นเฟซบุ๊กไลฟ์ ในการจัดทำรายการและเผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ เสริมเข้าไปกับการกระจายเสียงในคลื่นความถี่ที่กระจายเสียงอยู่ในรายการปกติ ต้องเพิ่มแพลตฟอร์มหรือช่องทางในการกระจายเสียงขยายฐานผู้รับชมและรับฟังมากขึ้นโดยใช้โซเชียลมีเดียในการสื่อสาร

สำหรับ แนวทางการปรับตัวของสื่อสารมวลชนในยุค digital disruption จากการศึกษาพบว่า สื่อสารมวลชนมีการปรับตัวเพื่อให้เข้าสู่ยุคดิจิทัลตามสังคมนวัตกรรมสื่อสารในยุคปัจจุบันนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการเปิดรับนำสื่อใหม่ๆและทำเป็นสื่อสองทางได้เพื่อให้เข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินกิจกรรมขององค์กร อีกทั้งต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของรายการให้มีเนื้อหาที่น่าสนใจมากขึ้น ในขณะเดียวกันก็เพิ่มช่องทางการเผยแพร่ให้หลากหลาย เช่น ในเพจเฟซบุ๊กขององค์กร อัปโหลดลิงค์เพื่อส่งตามแอปพลิเคชัน ไลน์ มีแอปพลิเคชันขององค์กร ซึ่งไม่ว่าคุณจะอยู่ส่วนไหนของโลก ก็สามารถเปิดได้ ถ้าพื้นที่นั้นมีอินเทอร์เน็ตเข้าถึง สอดรับกับ จิราภรณ์ ศรีนาค (2556) ที่กล่าวถึงสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ว่าเป็นสื่อที่แพร่กระจายด้วยปฏิสัมพันธ์เชิงสังคม ทั้งนี้ Social media อาจจะอยู่ในรูปของเนื้อหา รูปภาพ เสียงหรือวิดีโอ ซึ่งสอดคล้องกับ กานดา รุณนะพงศา (2557) ที่ว่า โซเชียล “Social” หมายถึงการแบ่งปันในสังคม ซึ่งอาจจะเป็นการแบ่งปันเนื้อหา ไฟล์ รสนิยม ความเห็น หรือการปฏิสัมพันธ์ในสังคม (การรวมกันเป็นกลุ่ม) ส่วนมีเดีย “Media” หมายถึงสื่อหรือเครื่องมือที่ใช้เพื่อการสื่อสาร ในปัจจุบันการแพร่กระจายของสื่อก็ทำได้ง่ายขึ้น โดยเกิดจากการแบ่งปันเนื้อหา (Content Sharing) จากใครก็ได้

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การสื่อสารมวลชนในยุค digital disruption

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหาของสารที่มีการนำเสนอ กระบวนการสื่อสารของผู้ส่งสารกับผู้ฟังในการรับรู้ การเข้าใจ การเข้าถึง และกระบวนการตอบกลับของสารจากผู้รับสาร กับองค์กรที่มีชื่อเสียงและได้มีการปรับตัวในยุคทำลายล้างของเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลได้สำเร็จ เพื่อวิเคราะห์ให้ทราบถึงสารที่ส่งไปนั้นมีความหมายไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

จิราภรณ์ ศรีนาค. (2556). การวิเคราะห์ประเภท รูปแบบ เนื้อหาและการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พินิตตา สุขโกศล. (2549). เอกสารประกอบการสอนวิชา การผลิตสื่อกระจายเสียง. คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศ ภาควิชาวิทยาศาสตร์. ม.นเรศวร.

เดนิส แม็คเคลล, (2005) รูปแบบการตลาดและปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารของนิตยสารในยุค 4.0, น.6

โกศล จิตวิรัตน์, 2561. โมเดลการปรับตัวขององค์กรธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการทำลายล้าง
ของเทคโนโลยีดิจิทัลในศตวรรษที่ 21. เข้าถึงได้จาก : [https://so04.tcithaijo.org/
index.php/jar/article/view/241905](https://so04.tcithaijo.org/index.php/jar/article/view/241905)

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. ระบบเปิดเผยข้อมูลการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้สื่อมวลชนด้วย
วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2564 จาก [https://emedia.
audit.go.th/th/question/24](https://emedia.audit.go.th/th/question/24))

ความคาดหวังรายการ BTU Talks ฐ่ Youtube Channel

The Expectation of BTU Talks is to create a channel on Youtube

รัตติพร ณ นคร

Rattiporn Na Nakorn

สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบสื่อและการผลิตสื่อ คณะนิเทศศาสตร์
Innovative Media Design and Media Production of Communication Arts.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษากระบวนการผลิตรายการ BTU Talks เป็นอย่างไร 2) เพื่อศึกษารูปแบบรายการ BTU Talks ที่เหมาะสม ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการพูดคุยสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงทั้งหมด 7 ท่าน

ผลการศึกษาพบว่า 1. ด้านรูปแบบรายการ รายการ BTU Talks ควรมีสัดส่วนเนื้อหา รายการด้านสาระความรู้เป็นจุดแข็งของรายการ เพื่อตอบสนองภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ธนบุรี 2.ด้านกระบวนการผลิตรายการ ควรมีการวางแผนในขั้นก่อนถ่ายทำรายการเพื่อให้ผลจากการ ถ่ายทำมีองค์ประกอบของรายการตามหลักการกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์และได้คุณภาพ รายการที่ดีและมีความเป็นมืออาชีพ โดยการเผยแพร่ทาง Youtube มีความเหมาะสมที่จะใช้เป็น ช่องทางในการเผยแพร่รายการ BTU Talks

คำสำคัญ: สถานีโทรทัศน์, รายการข่าว, นิตยสารข่าว, สื่อออนไลน์, ยูทูป, ความบันเทิง

Abstract

The Research aimed to 1) study the production process of BTU Talks 2) study the appropriate format of BTU Talks A qualitative research approach was selected by a researcher for the research subject "BTU Talks Expectations," with in-depth interview research questions with a total of 7 specific sample groups.

The results of the study found that 1) The format of the program, BTU Talks should have proportion of the content of the Program in term of knowledge as the strength of the program to meetmeet the image of Bangkok Thonburi University. 2) The production process There should be paln in the Pre-production so that the results of the filming have elements of the program according to the TV production process principle and have good quality and professionalaism. By publishing on Youtube,it's suitable to be used as a channel for broadcasting BTU Talks.

Keywords: TV Station, News, News Magazine, Online media, Youtube, Entertainmen

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีทำให้เกิดการพัฒนาด้านการสื่อสารให้มีความทันสมัย ส่งผลให้เกิดการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วฉับไว สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ทันที่ในทุกที่ทุกเวลา จากการรายงานผลสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยปี 2561 ผลปรากฏว่า การอินเทอร์เน็ตของคนไทยเฉลี่ยวันละ 10 ชม. 5 นาทีซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2560 โดยเป็นการใช้อินเทอร์เน็ตที่มีความสัมพันธ์กับโทรศัพท์เคลื่อนที่ (smart phone) นับเป็นการสร้างสื่อสังคมออนไลน์อีกรูปแบบหนึ่ง โดยสื่อสังคมออนไลน์ยอดนิยมของคนไทยคือ Youtube ร้อยละ 98.8, Line ร้อยละ 98.6 และ Facebook ร้อยละ 96 การใช้สื่อดิจิทัลสมัยใหม่ (New Digital Media หรือ NDM) มีความสัมพันธ์ในการสื่อสารที่เกี่ยวกับการรับรู้ การส่งข้อมูล การสร้างตัวตนและการสร้างอัตลักษณ์ ของคนสมัยใหม่ด้วยการใช้สื่อใหม่มาเป็นตัวกลางหรือเครื่องมือ จึงถือว่าสื่อดิจิทัลสมัยใหม่เป็นช่องทางที่เปิดให้ผู้ส่งสาร ทำการส่งข้อมูลหรือแนวคิดของสารต่างๆสู่ผู้รับสารหรือผู้ฟังนั่นเอง ทั้งนี้สื่อใหม่ได้เข้ามาช่วยเติมเต็มข้อมูลใหม่ๆของผู้คนและได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้คนในสังคมไปด้วย จากการสำรวจดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึงชีวิตคนไทยที่เริ่มเปลี่ยนผ่านไปสู่อินเทอร์เน็ต(Digital Life)ที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้มีการปรับพฤติกรรมกิจกรรมต่างๆผ่านสมาร์ทโฟน ผ่านแอปพลิเคชันที่เป็นตัวเสริมในการทำกิจกรรมต่างๆเช่น การขายสินค้าบริการ การจองโรงแรม การเรียกแท็กซี่ การจองตั๋วเครื่องบิน รวมถึงการอ่านหนังสือ รวมถึงการฟังรายการหรือชมรายการต่างๆผ่านสมาร์ทโฟน โดยผู้ใช้สมาร์ทโฟนจะเป็นผู้เลือกรายการที่ตนเองชื่นชอบทั้งเป็นความมรหรือความบันเทิงต่อตนเอง ประกอบกับเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลที่มีการพัฒนาให้เข้าถึงสื่อในรูปแบบต่างๆที่เพิ่มมากขึ้น จึงส่งผลให้เกิดการแทนที่ของสื่อจากจอทีวีไปสู่รูปแบบของสื่อมัลติสกรีนรูปแบบต่างๆที่มีการแปรผันไปตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

Youtube (ยูทูป) คือ เว็บไซต์ที่มีคลังเก็บวิดีโอเป็นจำนวนมากกว่าล้านคลิปจากผู้ใช้งานที่อัปโหลดคลิปวิดีโอจากทั่วโลก โดยเป็นการให้บริการฟรีและมีหลากหลายหมวดให้เลือกชม เช่น หมวดสารคดี, หมวดกีฬา, หมวดภาพยนตร์, หมวดการ์ตูน, หมวดรายการทีวีและหมวดวิดีโอเพลง เป็นต้น จึงทำให้ Youtube เป็นสื่อ Social media ที่มีผู้ใช้บริการทุกเพศทุกวัยให้ความนิยมเป็นอย่างมากและนอกจากจะเป็นช่องทางในการใช้สำหรับรับชมคลิปวิดีโอต่างๆแล้วนั้น Youtube ยังสนับสนุนให้ผู้ใช้งานสามารถเป็น Creator นักสร้างสรรค์วิดีโอ ที่สามารถเผยแพร่หรือที่นิยมเรียกกันว่า “ยูทูปเบอร์” (Youtuber) เพื่อสร้างช่อง (Channel) อัปโหลดวิดีโอให้ผู้คนได้เข้าชมติดตาม และสร้างรายได้ให้กับผู้สร้างคลิปวิดีโออีกด้วย ซึ่งในปัจจุบัน Youtube มีผู้คนใช้งานทั่วโลกมากกว่า 2,000 ล้านคน และมีสถิติผู้เข้าชมคลิป Youtube รวมมากถึง 1 ล้านกว่าชั่วโมงต่อวัน และมากกว่า 1,000 ล้านครั้งต่อเดือน โดยส่วนใหญ่เป็นการรับชมเนื้อหาเพื่อความบันเทิง อาทิ เพลงการ์ตูน Vlog รายการโทรทัศน์ ละคร ภาพยนตร์ เป็นต้น ด้วยศักยภาพและประสิทธิภาพของสื่อ Social Media ที่ทรงอิทธิพลทั้งในเรื่องของความนิยม ตลอดจนสามารถส่งทั้งภาพและเสียงได้พร้อมกันสามารถทำให้ สามารถทำให้คนทุกเพศทุกวัยเข้าถึงเนื้อหาที่ผู้ส่งสารต้องการไปยังกลุ่มผู้รับสารหรือผู้ชมได้อย่างรวดเร็ว

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เป็นสถาบันการศึกษาที่เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และนำความรู้ที่ได้จากการศึกษานั้นนำไปใช้ในการ

พัฒนาตนเองและประเทศต่อไป โดยได้รวบรวมองค์ความรู้วิชาการแขนงต่างๆทั้ง 3 กลุ่มการศึกษา กล่าวคือ กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคม,กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพและกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามปรัชญาแห่งสถาบันที่ว่า “สร้างปัญญา พัฒนาคคน ฝึกฝนคุณธรรม” และอัตลักษณ์ของบัณฑิตที่ว่า “บัณฑิตนักปฏิบัติ มุ่งสู่มืออาชีพ” นอกจากนั้น มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี สถานีโทรทัศน์ BTU Channel โดยมีการผลิตรายการข่าวเพื่อเผยแพร่ข่าวสารความเคลื่อนไหวและกิจกรรมความร่วมมือต่างๆที่เกิดขึ้นภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ไปยังนักศึกษา,คณาจารย์ร่วมไปถึงบุคลากรในมหาวิทยาลัยตลอดจนเผยแพร่ข่าวสารให้แก่บุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยให้สามารถได้รับข้อมูลข่าว โดยได้ใช้ช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อ Social media คือ สื่อเว็บไซต์ (www.bkkthon.ac.th), สื่อ Facebook และ Youtube เป็นช่องทางเผยแพร่รายการของสถานีโทรทัศน์ BTU Channel เพราะเป็นสื่อที่ทันสมัยเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน

รายการ BTU Talks เป็นรายการข่าวประจำสถานีโทรทัศน์ BTU Channel ที่มีรูปแบบรายการแนวสาระและบันเทิง ประเภทวิทยุสารคดีสารข่าว (News Magazine) โดยมีเนื้อหารายการเป็นลักษณะการสัมภาษณ์พูดคุยกับแขกรับเชิญที่มาร่วมรายการ ในประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องในเรื่องเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่เป็นกระแสสังคมในปัจจุบัน รวมถึงเนื้อหารายการที่เป็นลักษณะการเล่าข่าวประชาสัมพันธ์ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสาร ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดรายการเพื่อใช้เป็นพื้นที่หรือเวลาที่กลางให้บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องหรือมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมได้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนมุมมองและความคิดเห็นในประเด็นต่างๆที่น่าสนใจ เพื่อให้ผู้ชมได้รับชมรายการสามารถนำเอาสาระความรู้และความเป็นไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ปัจจุบันรายการดังกล่าวได้ออกอากาศผ่านทางช่อง Youtube มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

โดยรายการ BTU Talks นั้นเป็นรายการที่ได้มีการพัฒนารูปแบบรายการมาจาก รายการ BTU News ซึ่งเดิมเป็นรายการข่าวสั้นประจำสถานีซึ่งรูปแบบรายการ BTU NEWS แต่เดิมเป็นการนำเสนอภาพข่าวเคลื่อนไหวเพียงอย่างเดียว ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานีโทรทัศน์BTU Channel ภายใต้การบริหารงานโดย รศ.ดร.บงอร เบ็ญจาธิกุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จึงมีความคิดเห็น ว่า ควรต้องมีการปรับปรุงรูปแบบรายการ BTU NEWS ใหม่ โดยเปลี่ยนชื่อรายการเป็นรายการ BTU Talks เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและพฤติกรรมผู้บริโภคที่รับสื่อดิจิทัลของคนในสังคมมากยิ่งขึ้น จึงมีนโยบายให้ ทีมผลิตรายการสถานีโทรทัศน์ BTU Channel พัฒนารายการดังกล่าวให้มีรูปแบบที่ทันสมัยและมีเนื้อหารายการที่มีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังมีนโยบายในการพัฒนารูปแบบรายการให้มีความสร้างสรรค์ และเน้นให้มีกระบวนการการผลิตรายการให้มีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบรายการใหม่ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ชมได้รับความบันเทิงและเนื้อหาสาระในทุกมิติ และเพื่อรายการที่เปลี่ยนแปลงรูปแบบแล้วนั้นมีภาพลักษณ์ของรายการสอดคล้องกับช่องทางการเผยแพร่รายการผ่านทาง Youtube ซึ่งเป็นช่องทางที่ผลิตรายการต่างๆในปัจจุบันใช้เป็นช่องทางเผยแพร่ข่าวสารไปยังผู้ชม

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงนำมาซึ่งการวิจัยเพื่อศึกษาความคาดหวังรายการ BTU Talks สู่ Youtube Channel เพื่อนำเอาข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบรายการ BTU Talks ซึ่งในปัจจุบันได้มีการผลิตรายการเผยแพร่ทาง Youtube แล้วในขณะนี้ โดยจะนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการผลิตรายการ BTU Talks ให้รายการมีรูปแบบที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์การจัดทำรายการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารประชาสัมพันธ์องค์กรให้มีรูปแบบและเนื้อหาที่น่าสนใจ มีความเหมาะสมในทุกมิติ เพื่อให้ผู้ที่ได้รับชมรายการสามารถนำเอาสาระความรู้และความบันเทิงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและนำสาระที่ได้รับชมจากรายการไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตต่อไป มี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการผลิตรายการ BTU Talks เป็นอย่างไร
2. เพื่อศึกษารูปแบบรายการ BTU Talks ที่เหมาะสม

การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสาร

การเปิดรับข่าวสาร ข่าวสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ และการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในยุคปัจจุบัน เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องอาศัยการสื่อสารในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ และเพื่ออยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม และยังสังคมในปัจจุบันเป็นสังคมซับซ้อน ข่าวสารยังมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญในการที่บุคคลใช้เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆที่เข้ามาเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตประจำวัน

แมคคอมบ์ และ เบคเคอร์ (Macomb and Becker, 1979) โดยได้ให้แนวคิดที่ว่า โดยทั่วไปบุคคลแต่ละคนมีการเปิดรับข่าวสารหรือเปิดรับสื่อ เพื่อตอบสนองความต้องการ 6 ประการ

1. เพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ (Surveillance)
2. เพื่อต้องช่วยตัดสินใจ (Decision)
3. เพื่อพูดคุยสนทนา (Discussion)
4. เพื่อความต้องการมีส่วนร่วม (Participation)
5. เพื่อเสริมสร้างความคิดเห็นหรือสนับสนุนการตัดสินใจ (Reinforcement)
6. เพื่อความบันเทิง (Entertainment)

รูธันและรูเบน (1993) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารของบุคคล คือ ความต้องการ(Need)เบี่ยงปัจจัยสำคัญที่สุดในกระบวนการเลือกของมนุษย์

แนวคิดรายการโทรทัศน์

แนวความคิดของ วาร์โซว์ (Warshaw, 1975) การจำแนกรายการมีประโยชน์ต่อผู้ชมผู้ฟังในแง่ของการตอบสนองความต้องการหรือความคาดหวัง การจำแนกประเภทรายการจะทำให้คนดูทราบว่า สามารถคาดหวังว่าจะเห็นอะไรจากรายการแต่ละประเภท เช่น รายการประเภทชิตคอมผู้ชมย่อมคาดหวังจะได้ความสนุก เป็นต้น

แนวความคิดของ จอห์น ฟิกส์ (John Figs, 1987) กล่าวว่า “การจำแนกประเภทรายการมีไว้เพื่อ 2 เหตุผล 2 ประการ ด้านหนึ่งคือ เพื่อกำหนดมาตรฐานและความคุ้นเคย กับอีกด้านหนึ่งคือ สร้างความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์”

แนวความคิดของ ไบรอัน แมคแนร์ (Brian McNair, 2003) อธิบายว่า การผลิตรายการข่าวและวารสารศาสตร์กลายเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ที่ขยายตัวรวดเร็ว ปัจจุบันสถานีโทรทัศน์ไม่ได้แข่งขันหรือดึงดูดผู้ชมด้วยรายการบันเทิงเช่นในอดีต แต่ใช้รายการข่าวเป็นจุดขาย เพื่อเพิ่มจำนวนผู้ชมและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับสถานีด้วย

แนวความคิดทฤษฎีความคาดหวัง

ทฤษฎีความคาดหวังจากสื่อ เป็นทฤษฎีที่อธิบายพฤติกรรมของผู้รับสารพัฒนามาจากแนวทฤษฎีพฤติกรรมและแรงจูงใจ (Action/Motivation Perspective) และแนวทฤษฎีการใช้สื่อและความพึงพอใจด้วย โดยเน้นในเรื่องการใช้สื่อว่าเป็น พฤติกรรมที่เกิดขึ้นอย่างเป้าหมายตาม

Schutz (1972) อธิบายว่า พฤติกรรมของมนุษย์ล้วนแล้วแต่เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยตั้งใจ เนื่องจากก่อนที่มนุษย์จะทำอะไรใด ต้องวาดภาพในใจก่อนแล้ว”

Mcquail & Gurevitch (1974) อธิบายว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อถูกมองว่าเป็นพฤติกรรมอิสระ ซึ่งผู้รับสารแสวงหาเพื่อจะได้ซึ่งผลประโยชน์ฉับพลัน (Immediate Benefit) ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นประโยชน์ที่ผู้รับสารมองเห็นและต้องการ

Palmgreen & Rayburn (1982) อธิบายว่า ความพยายามที่จะแยกความคาดหวัง (Expectation) ต่อสื่อหนึ่งๆกับความพึงพอใจที่ได้รับตามมา (Gratification Obtained) เป็นการพัฒนาทฤษฎีการใช้สื่อและความพึงพอใจ อธิบายว่า ความพยายามที่จะแยกความคาดหวัง

แนวคิดเกี่ยวกับสื่อดิจิทัลสมัยใหม่ (New Digital Media)

Lev Manovich (2001) อธิบายว่า สื่อดิจิทัลสมัยใหม่ถือเป็นผลของการหลอมรวมระหว่างพัฒนาการด้านคอมพิวเตอร์และนวัตกรรมการสื่อสาร สื่อใหม่ จึงหมายถึง สื่อที่เป็นอุปกรณ์การสื่อสารผู้ใช้สื่อใหม่เป็นช่องทางในการสื่อสาร

Denis McQuail (2005) อธิบายว่า การใช้เทคโนโลยีได้ส่งผลต่อพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบชีวิตประจำวันของสังคม จึงสรุปได้ว่า เทคโนโลยีใหม่ได้เข้ามาเอื้ออำนวยต่อการสื่อสาร

กาญจนา แก้วเทพ (2547) อธิบายว่า สื่อใหม่จะมีผลต่อเนื่องไปถึงการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ของมนุษย์มีอยู่ 3 ประการ คือ การตอบโต้ (Interactivity), การตอบเฉพาะบุคคล

(Individualize) และข่าวสารสามารถแยกส่วนได้ (Asynchronous Nature Communication) ทั้ง 3 ประการนี้จะมีความหมายเปลี่ยนไปในสังคมที่เรียกว่า สังคมข่าวสาร ซึ่งมีคุณสมบัติที่เด่นอยู่ 2 ประการคือ กิจกรรมทางเศรษฐกิจและสินค้าประเภทบริการ จะมีความสำคัญมากกว่ากิจกรรมการผลิต และข่าวสารจะกลายเป็นทรัพยากรที่มีค่าแทนเงินทุนและเครื่องจักรดังเช่นสมัยก่อน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคาดหวัง หมายถึง การคาดการณ์ต่อเหตุการณ์หรือความรู้สึกที่มีต่อรูปแบบรายการ BTU Talks ของผู้ชม

สถานีโทรทัศน์ BTU Channel หมายถึง หน่วยงานที่มีผลิตรายการเพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวและกิจกรรมความร่วมมือต่างๆที่เกิดขึ้นภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ไปยังนักศึกษา,คณาจารย์ร่วมไปถึงบุคคลากรในมหาวิทยาลัยตลอดจนเผยแพร่ข่าวสารให้แก่บุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยให้สามารถรับรู้ข่าวสาร

รายการ BTU Talks หมายถึง รายการข่าวประจำสถานีโทรทัศน์ BTU Channel ที่มีรูปแบบรายการแนวสาระและบันเทิง ประเภทรายการนิตยสารข่าว (News Magazine) โดยมีเนื้อหารายการ ลักษณะ การสัมภาษณ์พูดคุยกับแขกรับเชิญที่มาร่วมรายการ ในประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ สังคม รวมถึงมีเนื้อหารายการที่มีลักษณะการเล่าข่าวประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดรายการเพื่อใช้เป็นพื้นที่หรือเสลาที่กลางให้บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องหรือมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมได้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนมุมมองและความคิดเห็นในประเด็นต่างๆที่น่าสนใจ เพื่อให้ผู้ชมที่ได้รับชมรายการสามารถนำเอาสาระความรู้และความบันเทิงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สื่อ New Digital Media หมายถึง ช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อ Social Media คือ สื่อเว็บไซต์(www.bkkthon.ac.th), สื่อ Facebook และ Youtube เป็นช่องทางเผยแพร่รายการของสถานีโทรทัศน์ BTU Channel

รูปแบบรายการโทรทัศน์ หมายถึง รายการ BTU Talks รายการข่าวประจำสถานีโทรทัศน์ BTU Channel ที่มีรูปแบบรายการแนวสาระและบันเทิงประเภทรายการนิตยสารข่าว (News Magazine)

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) โดยมีคำถามการวิจัยด้วยการนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาตั้งคำถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านรายการวิทยุโทรทัศน์โยเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะจงจจำนวน 7 ท่าน โดยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกแล้วนำคำตอบจากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้านเนื้อหาตามหัวข้อวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานผลสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยผู้วิจัยได้

สัมภาษณ์ตัวอย่างที่ให้ข้อมูล คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านรายการวิทยุโทรทัศน์ โดยมีรายละเอียดของผู้ให้ข้อมูล แนวคำถามในการสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล โดยการรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์

2. การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยได้นำคำตอบจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านรายการวิทยุโทรทัศน์ มาทำวิเคราะห์ตามแนวทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและสรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องความคาดหวังรายการ BTU Talks ช่อง Youtube Channel สามารถสรุปผลการวิจัยได้เป็น 3 ด้านคือ 1. ด้านรูปแบบรายการ ควรมีการปรับปรุงให้รายการ BTU Talks มีการแบ่งสัดส่วนเนื้อหารายการในด้านสาระความรู้ให้เป็นจุดแข็งของรายการ เพื่อตอบสนองภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีที่เป็นสถาบันการศึกษาให้มีความน่าเชื่อถือ และควรมีการสอดแทรกความบันเทิงเข้าไปในเนื้อหารายการร่วมด้วย เพื่อดึงดูดให้ผู้ชมมีความสนใจในรายการ โดยควรให้ช่วงสัมภาษณ์กับแขกรับเชิญหรือในช่วง Talks เป็นช่วงสำคัญที่สุด(Climax)ของรายการ และเป็นการทำให้รายการนั้นมีช่วงดังกล่าวเป็นช่วงที่เป็นจุดแข็งของรายการ โดยควรเน้นให้มีการสัมภาษณ์นั้นมีการนำเอาแง่มุมที่น่าสนใจของแขกรับเชิญหรือในประเด็นที่สัมภาษณ์เป็นประเด็นที่สามารถนำไปใช้ในการประชาสัมพันธ์รายการ (Promote) รายการก่อนวันที่เทปรายการจะออกอากาศ ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการสร้างแรงดึงดูดให้ผู้ชมอยากที่จะรอดูติดตามชมรายการในเทปนั้น 2. ด้านกระบวนการผลิตรายการ ควรมีการวางแผนในขั้นก่อนถ่ายทำรายการ (Pre-production) เพื่อให้ผลจากการถ่ายทำมีองค์ประกอบของรายการอันได้แก่ ภาพ, แสง, เสียง, การดำเนินรายการของพิธีกรและกราฟฟิกที่ใช้ในรายการมีสร้างสรรค์สมบูรณ์แบบตามหลักการกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์และได้คุณภาพรายการที่ดีและมีความเป็นมืออาชีพ โดยการเผยแพร่รายการทาง Youtube มีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นสื่อดิจิทัลสมัยใหม่ เป็นช่องทางในการเผยแพร่รายการ BTU Talks

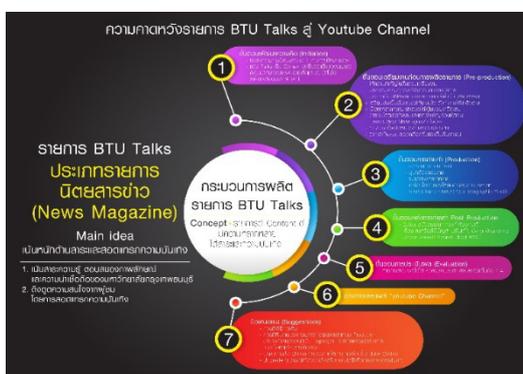
อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) โดยมีคำถามการวิจัยด้วยการนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาตั้งคำถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านรายการวิทยุโทรทัศน์โยเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะจงจางจำนวน 7 ท่าน โดยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกแล้วนำคำตอบจากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้านเนื้อหาตามหัวข้อวิจัย จากการวิจัยเรื่องความคาดหวังรายการ BTU Talks ช่อง Youtube Channel สามารถสรุปผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลโดยแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้เป็น 2 ข้อใหญ่คือ

1. ด้านรูปแบบรายการ ควรมีการปรับปรุงให้รายการ BTU Talks มีการแบ่งสัดส่วนเนื้อหารายการด้านสาระความรู้ให้เป็นจุดแข็งของรายการ เพื่อตอบสนองภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีที่เป็นสถาบันการศึกษาให้มีความน่าเชื่อถือ และควรมีการสอดแทรกความบันเทิงเข้าไปในเนื้อหา

รายการร่วมด้วย เพื่อดึงดูดให้ผู้ชมมีความสนใจในรายการ ควรมีการแบ่งช่วงรายการให้มีเนื้อหาแต่ละช่วงรายการที่หลากหลาย โดยเนื้อหาในด้านบันเทิงนั้นนอกจากจะเป็นการแบ่งช่วงรายการให้มีความหลากหลายแล้วนั้น ประเด็นที่ใช้สัมภาษณ์และแขกประเชิญในแต่ละเทป ควรมีการสร้างสรรค้อริยาบทระหว่างการสัมภาษณ์ให้มีความน่าสนใจ เช่น มีการใช้มุขล้อที่หลากหลาย,มีการเปลี่ยนฉากไปตามความหัวข้อที่สัมภาษณ์ หรือ การมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างแขกรับเชิญกับผู้ดำเนินรายการในช่วงที่สัมภาษณ์ เป็นต้น แต่เน้นจุดขายของรายการคือ ช่วง “สัมภาษณ์” ให้เป็นจุดแข็งของรายการ BTU Talks เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบรายการนิตยสารข่าว ตามแนวความคิดของผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ BTU Channel และยังเป็นกรจำแนกประเภทรายการให้มีรูปแบบรายการให้มีความชัดเจนที่จะนำมาซึ่งแนวทางในการจัดทำเนื้อหารายการให้มีความสอดคล้องกับประเภทรายการนิตยสารข่าว

2. ด้านกระบวนการผลิตรายการ ควรมีการวางแผนในขั้นก่อนถ่ายทำรายการ (Pre-production) เพื่อให้ผลลัพธ์ที่ได้จากการถ่ายทำมีองค์ประกอบของรายการที่มีความสร้างสรรค์และสมบูรณ์แบบ ตามหลักการกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์และได้คุณภาพรายการที่ดีและมีความเป็นมืออาชีพ อันได้แก่ ภาพ,แสง,เสียง,การดำเนินรายการของพิธีกรและกราฟฟิกที่ใช้ในรายการ เช่น ด้านภาพของรายการ ควรต้องมีการตัดต่อ ให้มีภาพและกราฟฟิกประกอบ ประเด็นสัมภาษณ์ แขกรับเชิญ เพื่อทำให้ผู้ชมมีความเข้าใจในเนื้อหาการสัมภาษณ์มากและควรมีการวางแผนให้การถ่ายทำในระหว่างบันทึกเทปนั้นมีการถ่ายทำให้ภาพมีความสวยงามทั้งด้านการสร้างสรรค์มุมกล้องและการเคลื่อนไหวกล้องให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับประเด็นสัมภาษณ์ในรายการมากยิ่งขึ้น , ด้านเสียง ควรมีการใช้เพลงประจำรายการให้ผู้ชมเกิดการจดจำ และควรมีเสียง Sound effect ประกอบรายการเพื่อดึงดูดความสนใจและเพื่อความบันเทิงในระหว่างที่พิธีกรกำลังดำเนินรายการเพื่อสร้างบรรยากาศและทำให้ผู้ชมได้รับความบันเทิงในเรื่องของภาพและเสียงในระหว่างรับชมรายการ , ด้านพิธีกร ควรมีพิธีกรมากกว่า 1 คนเพื่อให้นำเสนอเนื้อหาในรายการที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น และแต่ละช่วงพิธีกรก็ควรมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในการนำเสนอเนื้อหาในช่วงนั้นเพื่อสร้างการจดจำและสร้างความน่าสนใจในแต่ละช่วงของรายการ เป็นต้น

ภาพที่ 1 Infographic ผลการวิจัย
“ความคิดหวังรายการ BTU Talks สู Youtube Channel”

ข้อเสนอแนะ

หากมีการนำผลจากการวิจัยไปใช้ปรับปรุงและใช้เป็นแนวทางการพัฒนารูปแบบและกระบวนการผลิตรายการ BTU Talks จนได้รูปแบบรายการที่เหมาะสมแล้วนั้น ผลงานวิจัยดังกล่าวยังสามารถที่นำเอารูปแบบรายการที่มีความเหมาะสมและมีความอึดตัวในการผลิตรายการแล้วนั้นมาใช้ต่อยอดในการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของกลุ่มผู้ชม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบรายการให้เป็นที่มีความนิยมมากยิ่งขึ้นในมุมมองของผู้ผลิตโทรทัศน์ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารสถานีโทรทัศน์ BTU Channel ที่มีความต้องการให้รายการ BTU Talks เป็นรายการเผยแพร่ข่าวสารความเคลื่อนไหวและกิจกรรมความร่วมมือต่างๆที่เกิดขึ้นภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ไปยังนักศึกษา, คณาจารย์ร่วมไปถึงบุคลากรในมหาวิทยาลัยตลอดจนเผยแพร่ข่าวสารให้แก่บุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยให้สามารถได้รับข้อมูลข่าว ผ่านสื่อ Social media เพื่อนำไปใช้ในการสร้างประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังสามารถนำผลการวิจัยที่ได้นั้นใช้เป็นแนวทางในการนำไปสู่การวิเคราะห์การตลาดของรายการ BTU Talks ทั้งในสื่อ offline และสื่อ ออนไลน์ เพื่อผู้สนับสนุนรายการและการศึกษาต่อในด้านการตลาดจากรายการจากสื่อ Social media ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- สมสุข หินวิมาน, ศิริมิตร ประพันธ์ธุรกิจ, ภัทธีรา สารากรบริษัท, อารดา ครุจิต, กรรณิกา รุ่งเจริญพงษ์และกุลนารี เสือโรจน์. (2554). **ความรู้เบื้องต้นทางวิทยุและโทรทัศน์**. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อลิสสา ชินคงอำนาจ. (2560). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับชมรายการ The Mask singer หน้ากากนักร้อง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะ \ฯพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เหมือนตะวัน สุทธิวิจิตรวรรณ. (2559). **การเปิดรับ ความรู้ ทักษะคติและพฤติกรรมของผู้ชมรายการต่อดิจิทัลทีวี ในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสื่อมวลชน, คณะวารสารศาสตร์และสื่อมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภาวัฒน์ สงวนงาม. (2557). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกรับชมรายการข่าวสารของสถานีโทรทัศน์ของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- TWF AGENCY. (2561). **พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในไทย2561**. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก [http:// www.twfdigital.com/blog/2019/03/thailand-internet-user-profile-2018/](http://www.twfdigital.com/blog/2019/03/thailand-internet-user-profile-2018/)

ความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

The Opinion to Exercise of Bangkokthonburi University's
Law Students

พรวรินทร์ เตโชภาส

Pornwarin Techophat

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, โทรศัพท์ 0870308936

Faculty of Law Bangkokthonburi University, Tel. 0870308936

e-mail: pornwarin.tec@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการออกกำลังกาย โดยจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา (ชั้นปี)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จำนวน 100 คน เป็นนักศึกษาชาย 65 คน และนักศึกษาหญิง 35 คน ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$, S.D. 0.16) เนื่องจากมีอายุ การเรียน เวลาว่างที่คล้ายกัน การทำกิจกรรมจึงคล้ายคลึงกัน 2) ความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมการออกกำลังกาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.42) ด้านอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = 0.29) ด้านสถานที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.33) และด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.24) 3) ความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา (ชั้นปี) พบว่า 3.1) ความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน 3.2) ความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายในแต่ละระดับการศึกษา (ชั้นปี) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความคิดเห็น การออกกำลังกาย

Abstract

The purpose of this research is to study 1) the opinion to exercise of Bangkok Thonburi University's law students and 2) compare the opinion of the students on the exercise classified by gender and educational level (year level).

This research is survey research. The sample group is Bangkok Thonburi University's law student, using a simple random sampling method. A total of sample group is 100 students, consisted of 65 male students and 35 female students. The questionnaire created by the researcher was used as a data collection tool. Research Data was analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance.

The results showed that 1) The opinion to exercise of Bangkok Thonburi University's law students in the overall with a high level ($\bar{x} = 3.82$, S.D. 0.16). It was because they have similar age, study, and leisure time that making the activities are similar. 2) The opinion to exercise of Bangkok Thonburi University's law students in 4 areas found that in the aspect of physical activity, the overall with a high level ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.42). In the aspect of equipment, facilities, and management, the overall with a high level ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = 0.29). In the aspect of location, the overall with a high level ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.33), and in the aspect of learning efficiency, the overall with a high level ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.24). 3) The opinion to exercise of Bangkok Thonburi University's law students that classified by gender and educational level (year level) found that 3.1) The opinion to exercise between male students and female students of Faculty of Law, Bangkok Thonburi University no difference in overall. 3.2) The opinion to exercise in each educational level (year level) statistically significant difference at .05 level.

Keywords: Opinions, Exercise

บทนำ

สาขาวิชานิติศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับการศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการเกี่ยวกับสาระของกฎหมาย โดยมุ่งเน้นศึกษาบทบาทของกฎหมายที่มีต่อประชาชนและสังคม ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชานิติศาสตร์จึงมุ่งเน้นที่การสอนทฤษฎีเป็นหลัก มีการจัดเนื้อหาการสอนที่หลากหลาย การเรียนการสอนในสาขาวิชานิติศาสตร์ไม่เพียงแต่จะเน้นให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความสามารถทางกฎหมายเท่านั้น แต่ยังปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักนำหลักกฎหมายมาคิด วิเคราะห์ และปรับใช้ให้ถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ สาขาวิชานิติศาสตร์มีเป้าหมายหลักคือมุ่งหวังให้ผู้สำเร็จ

การศึกษาที่มีความรอบรู้กฎหมายทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ดี สามารถออกไปประกอบวิชาชีพทางกฎหมายแขนงต่างๆ ได้

เนื่องจากการเรียนการสอนในสาขาวิชานิติศาสตร์มุ่งเน้นการสอนในเชิงทฤษฎีเป็นหลัก ดังนั้น ในเวลาว่างจากการเรียนนักศึกษาคณะนิติศาสตร์จึงมักจะใช้เวลาส่วนใหญ่อ่านหนังสือทบทวนบทเรียน เป็นเหตุให้นักศึกษาเกิดความเครียดจากการเรียนได้ง่าย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ทำให้กระบวนการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ และการจดจำเนื้อหากฎหมายของนักศึกษาไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้ หนึ่งในวิธีการผ่อนคลายความเครียดและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนที่สามารถทำได้ง่าย ได้แก่ การออกกำลังกาย นักศึกษาสามารถแบ่งเวลาว่างจากการเรียนหรือการทบทวนบทเรียนมาออกกำลังกายได้ การออกกำลังกายให้ประโยชน์อย่างมหาศาล มีผลต่อการลดความเครียดของประสาท เนื่องจากในขณะที่ออกกำลังกายจะมีการใช้ส่วนต่างๆ ของกล้ามเนื้ออยู่เสมอ ทำให้ความกดดันผ่อนคลายลง (วิทย์ อารีกุล, 2525) การออกกำลังกายไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้ที่ออกกำลังกายได้ผ่อนคลายความเครียด แต่การออกกำลังกายยังเป็นประโยชน์ต่อร่างกายและจิตใจของผู้ออกกำลังกายโดยตรงอีกด้วย อันสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า การออกกำลังกายนั้นช่วยพัฒนาผู้ที่ออกกำลังกายทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสังคม แต่การจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพเช่นนี้ ผู้ออกกำลังกายต้องมีความมุ่งมั่นในการออกกำลังกาย และมองเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการออกกำลังกาย (วชิระ อาสาแข็ง, 2549)

ด้วยเหตุนี้ การออกกำลังกายจึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมแก่นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ในการเสริมสร้างความแข็งแรงของร่างกาย ช่วยผ่อนคลายความเครียดและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาวิจัยเพื่อสำรวจความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ว่ามีความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายอย่างไร เพื่อให้มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครและคณะนิติศาสตร์สามารถนำผลการวิจัยไปปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม และจัดให้มีกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างการออกกำลังกายให้แก่ นักศึกษา มีการพัฒนาปรับปรุงในด้านสถานที่ ด้านอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและการจัดการต่างๆ เพื่อให้รองรับกับความต้องการในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับการออกกำลังกายของนักศึกษาในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา (ชั้นปี)

การทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้ก็นำมาเป็นแนวทางการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครนั้น สามารถนำเสนอได้ดังนี้

การสำรวจความคิดเห็นเป็นการศึกษาความรู้สึกของบุคคล กลุ่มคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ละคนจะแสดงความเชื่อ และความรู้สึกใดๆ ออกมาโดยการพูด การเขียนเป็นต้น ซึ่งการสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบายต่างๆ การเปลี่ยนแปลงนโยบาย (Feld M. P. Man. 1971) อย่างไรก็ตาม ความคิดเห็นเป็นเพียงการแสดงออกทางความรู้สึกหรือความเชื่อมั่นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งอาจเกิดจากการประเมินผลสิ่งนั้นหรือเหตุการณ์นั้นโดยมีอารมณ์ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นพื้นฐาน ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ (ศรีสมบุรณ์ แยมกมล. 2538) ดังนั้น การสำรวจความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จึงเป็นการศึกษาถึงความรู้สึกหรือความเชื่อมั่นของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ที่มีต่อการออกกำลังกาย โดยมีพื้นฐานทางอารมณ์ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมเป็นตัวแปรหลักที่ทำให้ นักศึกษามีความคิดเห็นและความต้องการที่แตกต่างกัน

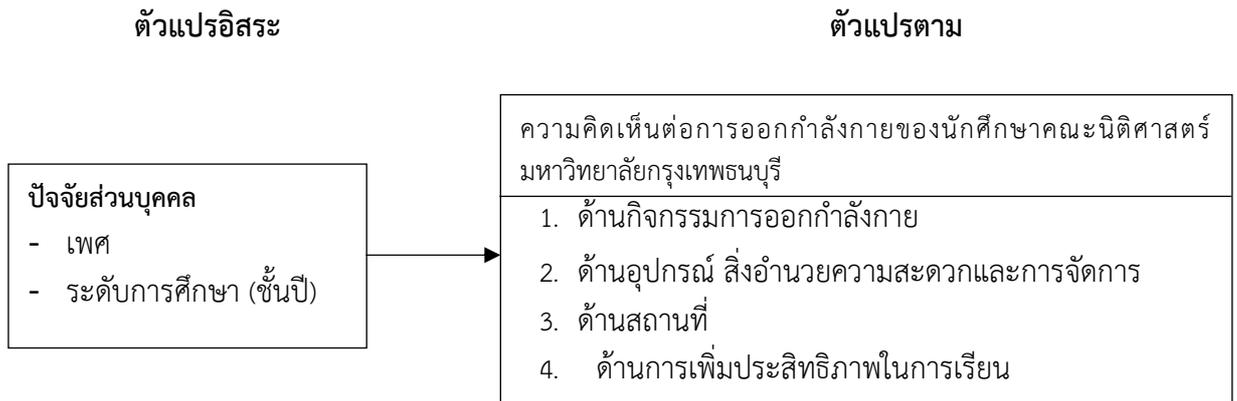
การออกกำลังกาย เป็นกิจกรรมทางกายที่ทำด้วยความตั้งใจ ผลของการออกกำลังกายจะทำให้ การหายใจและการไหลเวียนเลือดมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ การออกกำลังกายถือเป็นกิจกรรมที่ไม่มีกระบวนการและไม่มีการใคร่ชอบการออกกำลังกายในลักษณะใดยอมแล้วแต่ความต้องการ เช่นการเดิน การวิ่ง การเล่นกีฬาบางอย่าง (อำนาจ อะโน. 2527) การออกกำลังกายโดยสม่ำเสมอมีประโยชน์มากมายหลายด้าน ช่วยทำให้อวัยวะต่างๆ ของร่างกายทำงานได้ดีขึ้น ทำให้มีสุขภาพ แข็งแรง ช่วยป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ สามารถประกอบกิจกรรมหรือทำงานต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความเชื่อมั่น กล้าตัดสินใจ และยังช่วยลดความตึงเครียดจากการทำงานได้อีกด้วย (นพดล อิ่มสุด. 2548) จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศและต่างประเทศ มีผู้วิจัยหลายท่านได้ ทำการศึกษาความต้องการในการออกกำลังกาย ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน ซึ่งมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ทองสุข สัมปหังสิต (2531) ได้ศึกษาการใช้เวลาว่างด้วยการออกกำลังกายของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ผลการศึกษาพบว่า นิสิตส่วนมากใช้เวลาว่างด้วยการออกกำลังกาย โดยจะใช้โรงฝึกพลศึกษาเป็นสถานที่ออกกำลังกาย นิสิตชายสนใจกิจกรรมกีฬาฟุตบอลมากที่สุด นิสิตหญิงสนใจกิจกรรมกีฬาว่ายน้ำมากที่สุด นิสิตมีปัญหาการออกกำลังกาย ด้านสถานที่ เช่น โรงฝึกพลศึกษามีอากาศร้อนอบอ้าว อุปสรรคการออกกำลังกายไม่เพียงพอ นิสิตมีเวลาว่างไม่เพียงพอจะออกกำลังกายและมีภาระด้านการเรียนมาก

สมภพ สาครดี และมหาลาภ ป้อมสุข (2553) ได้ศึกษาความต้องการในการออกกำลังกายของ นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา มีความต้องการการออกกำลังกายด้านวิชาการ ด้านบริการ และด้านงบประมาณสนับสนุน อยู่ในระดับมาก และมีความต้องการการออกกำลังกายในด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมากที่สุด โดยสิ่งที่มีนิสิตมีความต้องการมากที่สุดในการออกกำลังกายในด้านบริการ คือการต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องของการออกกำลังกายที่จะให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการออกกำลังกาย

Jones & Nies (1996) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการออกกำลังกาย พบว่าความสะดวกในการออกกำลังกายเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อการออกกำลังกายของเพศหญิง ได้แก่ สถานที่ อุปกรณ์ในการออกกำลังกาย ค่าใช้จ่าย เสื้อผ้าที่สวมใส่เป็นต้น ซึ่งหากสิ่งเหล่านี้ไม่มีความเหมาะสมย่อมส่งผลให้เกิดความยุ่งยากและขาดความมั่นใจในการออกกำลังกาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. รูปแบบ / วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเป็นหลัก โดยสำรวจความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร เมื่อจัดทำแบบสอบถามและหาคุณภาพแบบสอบถามแล้วจึงดำเนินการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อหาข้อสรุปต่อไป

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้การวิจัยคือ นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นนักศึกษาชาย 65 คน นักศึกษาหญิง 35 คน โดยเป็นนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 25 คน นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 25 คน และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน

3. เครื่องมือวิจัย / วิธีการรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

3.2 แจกแบบสอบถามให้แก่ประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม และเก็บแบบสอบถามทั้ง 100 ชุด กลับคืนเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

4.2 ศึกษาความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยเป็นระดับความคิดเห็น

4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร โดยการจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา (ชั้นปี) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา (ชั้นปี) ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาชาย ร้อยละ 65 นักศึกษาหญิง ร้อยละ 35 เป็นนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 25 นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 30 นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 25 และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 20

2. ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

ความคิดเห็น	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านกิจกรรมการออกกำลังกาย	3.69	0.42	มาก
2. ด้านอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและการจัดการ	3.84	0.29	มาก
3. ด้านสถานที่	3.89	0.33	มาก
4. ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน	3.87	0.24	มาก
รวม	3.82	0.16	มาก

จากตารางพบว่า ความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$, S.D. 0.16) นอกจากนี้ในการวิเคราะห์ผลความคิดเห็นเป็นรายด้าน ผลการวิจัยพบว่า

2.1 ด้านกิจกรรมการออกกำลังกาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.42) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ เดิน-วิ่ง เพื่อสุขภาพ ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = 0.95) เต้นแอโรบิก ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.96) และกิจกรรมเข้าจังหวะ ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.90) ตามลำดับ

2.2 ปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = 0.29) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ การเปิดใช้สนามกีฬานอกเวลาเรียน ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.90) มีการจัดแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการออกกำลังกาย ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.81) และมีบริการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการออกกำลังกาย ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.85) ตามลำดับ

2.3 สนที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.33) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ สถานที่ออกกำลังกายสะอาด และมีความปลอดภัย ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.78) สถานที่ออกกำลังกายมีไฟฟ้าให้แสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทสะดวก ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = 0.76) และมีห้องปฐมพยาบาลสำหรับผู้บาดเจ็บจากการออกกำลังกาย ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.87) ตามลำดับ

2.4 ารเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.24) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ ช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.81) ช่วยผ่อนคลายความเครียด ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.85) และช่วยให้ความจำดีขึ้น ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.81) ตามลำดับ

3. บเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ระหว่างนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง โดยใช้สถิติ (t-test Independent) พบว่า นักศึกษาชายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 (S.D. = 0.17) นักศึกษาหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 (S.D. = 0.15) เมื่อทำการทดสอบแล้วพบว่า ความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ระหว่างนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงโดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. บเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ตามตัวแปรระดับชั้นที่ศึกษา พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมการออกกำลังกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและการจัดการ ด้านสถานที่ และด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนนั้นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี พบว่าความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านซึ่งประกอบด้วย ด้านกิจกรรมการออกกำลังกาย ด้านอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและการจัดการ ด้านสถานที่ และด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความต้องการกิจกรรมการออกกำลังกายที่หลากหลาย รวมถึงต้องการให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ มีการจัดการที่ดี มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการออกกำลังกาย มีสถานที่สำหรับการออกกำลังกายที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษามีความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับวิทย์ อารีกุล (2525) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การออกกำลังกายให้ประโยชน์อย่างมหาศาล มีผลต่อการลดความเครียดของประสาท ทำให้ความกดดันผ่อนคลายลง และส่งผลให้ประสิทธิภาพในการเรียนดีขึ้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ตามตัวแปรระดับชั้นที่ศึกษา พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับศรีสมบุญ แยมกมล (2538) ที่ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นเพียงการแสดงออกทางความรู้สึก โดยอาจเกิดจากการประเมินผลสิ่งนั้นหรือเหตุการณ์นั้นโดยมีอารมณ์ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมเป็นพื้นฐาน ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านกิจกรรมการออกกำลังกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอีก 3 ด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับอำนาจ อะโน (2527) ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการออกกำลังกายไว้ว่า การออกกำลังกายเป็นกิจกรรมที่ไม่มีกระบวนการและไม่มีการใคร่ชอบการออกกำลังกายในลักษณะใดย่อมแล้วแต่ความต้องการ ดังนั้น ความคิดเห็นต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ในด้านกิจกรรมการออกกำลังกายจึงแตกต่างกัน เนื่องจากนักศึกษาแต่ละคนมีการเลือกกิจกรรมการออกกำลังกายตามความสนใจและความต้องการของตนที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาวิจัยความพึงพอใจของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ที่มีต่อการออกกำลังกายและการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการออกกำลังกาย
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชานิติศาสตร์ของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสอน เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการเรียน

เอกสารอ้างอิง

- ทองสุข สัมปหังสิต. (2531). **การใช้เวลาว่างด้วยการออกกำลังกายของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- นพดล อิ่มสุด. (2548). **สภาพและความต้องการการออกกำลังกายของประชาชนในศูนย์กีฬาประจำตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก ปี พ.ศ. 2548.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- วชิระ อาสาแข็ง. (2549). **ปัญหาและความต้องการออกกำลังกายของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2547.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- ศรีสมบูรณ์ แยมกมล. (2538). **ความคิดเห็นของข้าราชการต่อศักยภาพในการบริหารงานของสภาตำบลภายใต้พระราชบัญญัติสภาตำบล พ.ศ. 2537: ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดฉะเชิงเทรา.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์).
- สมภพ สาครดี และมหาลาภ ป้อมสุข. (2553). **ความต้องการในการออกกำลังกายของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- อำนาจ อะโน. (2527). **การบริหารกาย.** กรุงเทพฯ: ภาควิชาพลศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Fled, M. P. Man. (1971). **Psychology in the industrial environment.** London: Butterworth and Co.
- Jones, M.; Nies, M.A. (1996). **The Relationship of Perceived Benefits of and Barriers to Reports Exercises in Older African American Women. Public Health Nursing.** 13(2), 151-158.

ความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 2

Emotional Quotient of School Adminators in Bang Ban District,
Pa Na Khon Si Ayutthaya Province Under The
Pha Na Khon Si Ayutthaya Primary Educational
Service Area Office 2

พรหมพิริยะ พนาสนธิ์

Phrompiriya Panarson

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ โทรศัพท์ 095-7473458
Branch Educational Administration Department Education, Tell 095-7473458

บทคัดย่อ

การวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ: (1) ศึกษาระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนของสถานศึกษาในอำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ต่อความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนของสถานศึกษาในอำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ต่อความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบตัดขวาง (Cross-sectional Study) ประชากร คือ ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 197 คน ของโรงเรียนในเขตอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม ชนิดประมาณค่า 5 ระดับ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบความแตกต่างของตัวแปรด้วยการทดสอบค่าทีแบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test)

ผลการวิจัยพบว่า (1) คิดเห็นของครูผู้สอนต่อความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรตามตามการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระตามความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่าในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

คำสำคัญ: ความฉลาดทางด้านอารมณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบาล

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the teachers' opinion level of school in Bang-Ban District under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2 toward emotional quotient of school administrators (2) to compare the teachers' opinion level of school in Bangban District under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2 toward emotional quotient of school administrators, classified by gender, educational level. and working experience.

This research is a cross-sectional study. The population were 197 teachers and educational personnel of schools in Bang-Ban District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2. The sample consisted of 132 people which were selected by Krejcie & Morgan table and was determined by proportional stratified random sampling. Research instrument was a 5-level rating scale questionnaire. The statistics for data analysis were frequency, percentage, mean and Standard Deviation and hypothesis testing by independent t-test.

Major findings were as follow: (1) the teachers' opinion level of school in Bang-Ban District under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2 toward emotional quotient of school administrators, in overall, was at high level and (2) the comparison of the teachers' opinion level of school in Bang-Ban District under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2 toward emotional quotient of school administrators, classified by gender and educational level, in overall, were not different while classified by working experiences was different at .05 statistical significant.

Keywords: Emotional Quotient, School Administrators in Bang-Ban District

เหตุผลความจำเป็นและความสำคัญของปัญหา

ความฉลาดทางด้านอารมณ์จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ โดยเฉพาะกับผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะช่วยให้บริหารงานอย่างถูกต้องและเหมาะสม รู้จักใช้คนและครองใจคนสามารถโน้มน้าว

นำผู้อื่นให้ทำในสิ่งที่ตนต้องการได้ โดยที่งานนั้นเกิดจากความรัก ความสามัคคีของคนในองค์กร ทำให้ผลสำเร็จของงานเป็นที่น่าพึงพอใจ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความฉลาดทางด้านอารมณ์นอกจากจะช่วยพัฒนาตนเองแล้ว สามารถสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ลดความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน ความผิดพลาดในการบริหารงานมีน้อยหรือไม่มีเลย มีมนุษยสัมพันธ์ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ผู้บริหารงานของตนเพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการบริหารงาน (นงครักษ์ ทันเพื่อน.2560: 4)

จากปัญหาดังกล่าวการควบคุมอารมณ์ของตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องควบคุม ไม่ให้แสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าวออกมาให้ผู้อื่นได้เห็น ไม่ว่าจะเป็นกับชุมชน นักเรียน ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ที่ผู้บริหารนั้นต้องการความร่วมมือในการทำงานเพื่อให้งานนั้นมีประสิทธิภาพ ถ้าหากผู้บริหารไม่สามารถควบคุมอารมณ์หรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้ จะส่งผลให้งานมีประสิทธิผลลดลง แต่หากผู้บริหารรู้จักควบคุมอารมณ์ บริหารจัดการอารมณ์ของตนอย่างเหมาะสม ประสิทธิภาพของงานก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังที่ กีบ (Gibbs.2013: 261) ได้กล่าวว่า ผู้ที่มีความสามารถ ตระหนักถึงความรู้สึกของตนเอง และคนอื่น สร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง บริหารจัดการอารมณ์ได้ รู้จักควบคุมอารมณ์ แสดงอารมณ์ได้อย่างถูกต้อง ตามกาลเทศะ เข้ากับสังคมได้อย่างเหมาะสม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข บุคคลนั้นเรียกว่าเป็นผู้ที่มีความฉลาดทางด้านอารมณ์ การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในชีวิตหรือหน้าที่การงานนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการที่มีสติปัญญาดีเสมอไป สติปัญญาอย่างเดียวนั้นไม่สามารถทำให้การเรียนหรือทำงานด้านต่างๆ บรรลุผลสำเร็จได้ ต้องอาศัยความฉลาดทางด้านอารมณ์เป็นส่วนประกอบด้วย

โกลแมน (Goleman. 2013: 45-46) ได้กล่าวว่า ความฉลาดทางด้านอารมณ์เป็นความสามารถในการตระหนักถึงความรู้สึกของตนเองและความรู้สึกของผู้อื่น จนสามารถบริหารหรือจัดการกับอารมณ์ของตน เพื่อเป็นแรงจูงใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ได้อย่างประสบความสำเร็จนอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นอีกว่าความฉลาดทางด้านอารมณ์มีความสำคัญมากกว่าเชาว์ปัญญา โดยกล่าวว่าเป็นระยะเวลายาวนานที่คนเราให้ความสำคัญกับสมอง โดยไม่ใส่ใจสิ่งสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความสำเร็จชีวิต คือ กลุ่มทักษะทางด้านอารมณ์ที่สามารถสอนได้ ไม่เหมือนกับเชาว์ปัญญาที่ยากต่อการสอนและการพัฒนา ความฉลาดทางด้านอารมณ์จึงสามารถอธิบายได้ว่าทำไม บุคคลที่มีความฉลาดทางด้านปัญญาสูงไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ ในขณะที่บุคคลที่มีความฉลาดทางปัญญาธรรมดากลับเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบาย ปิงบประมาณ พ.ศ. 2561 เกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษาไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 6 คือ 1) พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบการวางแผนพัฒนาระบบงบประมาณและการสนับสนุนค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐาน สร้างความเข้มแข็ง และยกระดับคุณภาพการศึกษาตามบริบทของพื้นที่ ส่งเสริมระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง และยกย่องเชิดชูเกียรติสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สถานศึกษา และองค์คณะบุคคลที่มีผลงานเชิงประจักษ์

2) สร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม คือ ส่งเสริมการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาจัดทำแผนบูรณาการจัดการศึกษาร่วมกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและสำนักงานศึกษาธิการภาค สร้างความเข้มแข็งในการยกระดับคุณภาพ การศึกษารูปแบบเครือข่าย และส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนด้วยพลังประชารัฐอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คือ ส่งเสริม สนับสนุนผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และสาธารณชนให้มีความรู้ความเข้าใจ สร้างความตระหนักในการจัดการศึกษา

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงเห็นได้ถึงความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารงานเป็นอย่างมาก ซึ่งทำให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี ความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ในอำเภอบางบาล ประกอบด้วย การตระหนักรู้ อารมณ์ตนเอง การควบคุมอารมณ์ตนเอง การสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และการมีทักษะทางสังคม เพื่อจะได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความฉลาดทางด้านอารมณ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางด้านอารมณ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ต่อความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูหัวหน้าฝ่ายบริหารด้านบุคคลในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ต่อความฉลาดทางด้านอารมณ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

วิธีการวิจัย

1.ขอบเขตการวิจัย

1.1 รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เป็นการวิจัยแบบตัดขวาง (Cross-sectional Design)

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 197 คน ของโรงเรียนในเขตอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู และบุคลากร ทางการศึกษาของโรงเรียนในเขต อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พระนครศรีอยุธยา เขต 2 ปีการศึกษา 2562 ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และสุ่มตัวอย่างโดยตาราง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม มีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบตามรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5-Levels Rating Scale) ตามแนวคิดของไลเคิร์ต (Likert's five rating scale) (Likert, อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531: 114-115) โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ เป็นเกณฑ์การให้คะแนน ซึ่งมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์ระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์ระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์ระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์ระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 มาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (Preliminary Data Analysis) เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถาม แบบวัดประมาณค่า (Rating Scale) นำมาตรวจให้คะแนนตามค่าน้ำหนัก 5 ระดับ จากนั้นนำไปบันทึก และวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย \bar{X} และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ในการแปลความหมายซึ่งเป็นช่วงคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 100) มีดังนี้ (ตอบวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 เปรียบเทียบความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา (ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2) ของครูของครูหัวหน้าฝ่ายบริหารด้านบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นโดยการทดสอบค่าทีแบบ 2 กลุ่มอิสระต่อกัน (Independent t-test)

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ

1) ตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหา (Content Validity) ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objectives Congruence : IOC)

2) วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค

4.2 สถิติพื้นฐาน

1) ค่าร้อยละ (Percentage)

2) ค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X})

3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

4.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบค่าทีแบบ 2 กลุ่มเป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test)

วรรณกรรมและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยกำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางด้านอารมณ์
3. ความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ผลการวิจัย

1. คิดเห็นของครูผู้สอนต่อความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าครูผู้สอนต่อความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยสามารถเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ (1)การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง (2) การสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง (3) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (4) การมีทักษะทางสังคม และ (5) การควบคุมอารมณ์ตนเอง

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรตามตามการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระตามความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามเพศ ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าเกือบทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการมีทักษะทางสังคม ที่ครูผู้สอนจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี กับครูผู้สอนจบการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีความเห็นต่อความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

2.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี และประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 2 ด้านคือ (1) ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง และ (2) ด้านการสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง ด้านส่วนที่เหลือไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาค้นคว้าเรื่อง ความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าครูผู้สอนต่อความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประการที่หนึ่งผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีความพึงพอใจในชีวิตการทำงานทั้งงานในบทบาทหน้าที่และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอบางบาลรู้สึกผ่อนคลายและมีความสุขหรือรื้นกับความสุขในชีวิตการทำงานส่งผลให้ระดับความฉลาดทางอารมณ์ และการทำงานของอารมณ์ทั้งหมดของตนเอง ทำให้ตนเองไม่มีความกังวลใจไม่มีแรงกดดัน ทำให้เป็นบุคคลที่มองโลกในแง่ดี มีทัศนคติด้านบวก จึงทำให้มีความสามารถในการแสดงออกทางด้านอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และทำให้ประสบความสำเร็จในการทำงานได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ บาร์ออนและปาร์คเกอร์ (Bar – On and Parker) กล่าวว่า สภาวะอารมณ์ทั่วไป ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านอารมณ์ดี เป็น ความสามารถที่จะรู้สึกพอใจในชีวิตของตนเอง มีความสนุกสนานกับตัวเองและผู้อื่น ความสุข ประกอบไปด้วยความพึงพอใจในตนเองและสิ่งทั่วไป เป็นความสามารถที่จะมีความสุขกับชีวิต ผู้ที่มีความสุขจะรู้สึกดีและสบายใจทั้งในขณะที่ทำงานและในยามว่าง พวกเขาจะรู้สึกผ่อนคลายและมีความสุขกับโอกาสต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดความสนุกสนาน การมีความสุขนั้นจะเกี่ยวข้องกับ ความรู้สึกสำเร็จและกระตือรือร้น ความสุขที่เกิดขึ้นเป็นผลพวงจากระดับความฉลาดทางอารมณ์ และการทำงานของอารมณ์ทั้งหมดของตัวบุคคล โดยบุคคลที่มีองค์ประกอบด้านนี้อาจแสดงอาการที่ถูกครอบงำด้วยแรงกดดัน เช่น มีแนวโน้มที่จะกังวลไม่แน่ใจในอนาคต ถอดถอนตนเองจากสังคม ขาดแรงขับเคลื่อนภายในมีความคิดที่กดดัน รู้สึกผิด ไม่พอใจในชีวิตของตนเอง และเป็นพวกสุดขั้ว เป็นต้น ทั้งยังมีความคิดและพฤติกรรมทำลายตนเองอีกด้วย และองค์ประกอบด้านการมองโลกในแง่ดีเป็นความสามารถมองในด้านที่ดีของชีวิตและรักษาทัศนคติทางด้านบวกแม้กำลังเผชิญกับสิ่งเลวร้ายการมองโลกในแง่ดีสรุปรวมได้กับการมีความหวังในชีวิตของบุคคล ซึ่งเป็นวิถีการดำรงชีวิตในทางบวก ตรงกันข้ามกับการมองโลกในแง่ร้ายที่โดยปกติจะมีอาการเก็บกด ประการที่สองจิริ (Geery) ได้ทำวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางในการใช้ความฉลาดทางอารมณ์สำหรับผู้บริหารเพื่อจัดการความขัดแย้งภายในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายความรู้ ทักษะ พฤติกรรม และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งผู้นำใช้จัดการความขัดแย้งในองค์กร วิธีการวิจัยใช้การสำรวจวิธีการจัดการความขัดแย้งของผู้นำ 8 คน ซึ่งถูกคัดเลือก โดยกระบวนการเสนอชื่อแต่งตั้ง โดยมีกรอบแนวคิดของความฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 5 ด้าน ผลการวิจัย พบว่า ผู้นำที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความฉลาดทางอารมณ์ในด้านความเชื่อมั่นในตนเองความสามารถ ใช้ความรู้แห่งตนในการควบคุมอารมณ์ ความสามารถยับยั้งการตอบสนองทางลบ และความสามารถในการมองโลกในแง่ดี ผู้นำ เหล่านี้สามารถ 1) ค้นหาความเข้าใจและตอบสนองทาง อารมณ์กับผู้อื่นเพื่อที่จะป้องกันการนำไปสู่ความขัดแย้งมากขึ้น 2) แสดงความเมตตาและยอมรับ โดยการปรับตัวให้เข้ากับพฤติกรรมที่ไม่ใช่จากที่ติดกับผู้อื่น 3) เข้าใจถึงอิทธิพลในอำนาจแห่งตนและใช้อย่างสมเหตุสมผล 4) พัฒนาความ

ไว้วางใจที่เป็นพื้นฐานในการสร้างสัมพันธภาพให้คงอยู่ 5) ใช้อารมณ์เพื่อกระตุ้นโน้มน้าวและชักจูงผู้อื่นให้คล้อยตาม ประการที่สามโซซิค และเมเจอร์ เรียน (Sosik and Megerrian) ได้ทำวิจัยเรื่องความฉลาดทางอารมณ์และผลปฏิบัติงานของผู้ในกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้จัดการด้านข่าวสารเทคโนโลยีจำนวน 63 คน พบว่า 1) ผู้ที่ประเมินตนเองได้สอดคล้องกับที่ลูกน้องประเมินนั้นมีความฉลาดทางอารมณ์การรับรู้ในความสามารถของตน ความมั่นใจในตนเองต่อสาธารณชนสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง 2) ผู้ที่ ประเมินว่าตนเองต่ำกว่าลูกน้องประเมินความฉลาดทางอารมณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงยกเว้นมิติความมั่นใจในตนเองต่อสาธารณชน ส่วนมิติสร้างความมั่นใจในตนเองต่อสาธารณชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนพฤติกรรมกรนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรตามตามการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระตามความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามเพศ ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารทั้งชายและหญิงเป็นบุคคลที่ตระหนักถึงความรู้สึก ความคิด และอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น สามารถ ควบคุมอารมณ์และแรงกระตุ้นภายใน ตลอดจนสามารถคอยการตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างถูกกาลเทศะสามารถให้กำลังใจตนเองในการที่จะเผชิญกับอุปสรรคและข้อขัดแย้งต่างๆได้อย่างไม่คับข้องใจ รู้จักจัดการความเครียดที่จะมาขัดขวางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อันมีค่าของตนเองได้ สามารถชี้้นำความคิดและการกระทำของตนในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในฐานะผู้นำ หรือผู้ตามได้อย่างมีความสุขจนประสบความสำเร็จในการบริหาร ตลอดจนความสำเร็จในชีวิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ รดาการ ภูริพงษ์ (2558) ได้ศึกษา ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 พบว่า 1) ความฉลาดทางอารมณ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 โดยรวม อยู่ใน ระดับมากที่สุด และ 2) เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 จำแนกตามเพศอายุ และระดับการศึกษาพบว่า มีความฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน

2.2 ความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจากครู และบุคลากรทางการศึกษา ของสถานศึกษาในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้งหมดจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี บางส่วนจบการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี นอกจากนั้นครู และบุคลากรทางการศึกษา ยังได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีทักษะทางสังคม ซึ่ง

เป็นความสามารถในการรับรู้เข้าใจ และสามารถระบุถึงความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อื่นจากการแสดงออกได้อย่างชัดเจน รวมทั้งสามารถแสดงออกถึงความรู้สึกเห็นอกเห็นใจเพื่อการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้อย่างไร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิณนัท วลาบุรณ์, เจริญวิษญ์ สมพงษ์ ธรรม และสิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ (2559) ที่ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับแรงจูงใจในการทำงานของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า ความฉลาด ทางอารมณ์ของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามสถานภาพบุคคล และวุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.3 ความฉลาดทางด้านอารมณ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ทั้งนี้อาจเนื่องเพราะ ประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหารย่อมมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ เหมือนกัน ดังนั้น ความ ฉลาดทางอารมณ์จึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการตระหนักถึงความเข้าใจความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น สามารถควบคุมและใช้ประโยชน์จากอารมณ์ของผู้บริหารได้อย่างเหมาะสม ประการที่หนึ่งซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บาร์ออนและปาร์คเกอร์ (Bar – On and Parker) ได้กล่าวว่า ลักษณะทางบุคลิกภาพมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในชีวิตและระบุงค์ประกอบ 5 ด้านคือ 1) ความสามารถภายในตนเอง 2) ทักษะของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3) ความสามารถในการปรับตัว 4) การจัดการกับความเครียด 5) สภาวะอารมณ์ทั่วไปโดย องค์ประกอบทั้งห้าด้านนี้มีความเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งหน้าที่ของแต่ละบุคคลแต่ประการใด ประการที่สองซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมิตท์ (Schmitz) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการปฏิบัติภาวะผู้นำในองค์กรที่ไม่หวังผลกำไร พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์และภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ถ้าผู้บริหารคนใดมีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะมีภาวะผู้นำสูงไปด้วย แต่การศึกษาครั้งนี้ไม่ได้มุ่งศึกษาถึง ความสำเร็จขององค์กรในด้านผลกำไร ผลผลิตและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนวิทย์ จงใจ (2558) ได้ศึกษา ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 - 4 พบว่า 1) ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และ 2) เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการวางนโยบายและวางแผนพัฒนาผู้บริหารในหลายด้านโดยพิจารณาจากการวิจัยได้ตามประเด็นดังต่อไปนี้

(1) ด้านความสามารถภายในตนเองของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านแล้วพบว่าผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า เมื่อโกรธหรือไม่พึงพอใจผู้บริหารสามารถรับรู้ความรู้สึกนั้นได้ มีวิธีระบายอารมณ์โกรธได้อย่างเหมาะสมและสามารถระงับสติอารมณ์ตนเองได้ในขณะที่โกรธหรือไม่พอใจ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงควรตระหนักรู้ความแตกต่างระหว่างอารมณ์และความรู้สึกอยู่เสมอเพื่อสามารถแสดงออกอารมณ์ต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

(2) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมมีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้บริหารสามารถรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นด้วยการสังเกตสีหน้าและแววตาสามารถชักจูงบุคลากรให้คล้อยตามสิ่งที่ผู้บริหารต้องการได้โดยไม่ใช้อำนาจและมักเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมต่างๆของชุมชน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงควรเป็นผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียนโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

(3) ด้านความสามารถในการปรับตัว พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมมีความสามารถในการปรับตัวอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าเมื่อกระทำผิดพลาดผู้บริหารจะกล่าวคำขอโทษอย่างเต็มใจและสามารถอธิบายแนวทางการแก้ปัญหาที่ถูกต้องได้ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงควรสามารถระบุสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นได้และแสดงให้เห็นถึงกระบวนการที่เหมาะสมในการจัดการความขัดแย้ง

(4) ด้านการจัดการกับความเครียดพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมมีความสามารถในการจัดการกับความเครียดอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าผู้บริหารสามารถระบายอารมณ์โกรธออกมาได้อย่างเหมาะสมและสามารถคัดค้านการกระทำที่ไร้ความรับผิดชอบซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสามารถยอมรับแรงกระตุ้นด้านลบจากสภาพแวดล้อมได้ มีความอดทนต่อความคับข้องใจ รวมถึงไม่แสดงพฤติกรรมอย่างหุนหันพลันแล่น

(5) ด้านสภาวะอารมณ์ทั่วไปพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมมีความสามารถในการจัดการกับสภาวะอารมณ์ทั่วไปอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่รู้สึกพึงพอใจในการดำเนินชีวิตตนเองและมีความสุขวิตกกังวลกับวิถีชีวิตตนเอง ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรนำ ประสพการณ์ใหม่ๆมาใช้ในการปฏิบัติงานและมองโลกบนพื้นฐานของความจริง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กับโรงเรียนในพื้นที่อื่นๆของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2 ควรศึกษาในเชิงลึกเพื่อหาคำตอบว่าเพราะเหตุใดความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจึงล้วนแต่อยู่ในระดับที่ดี เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สร้างนโยบายในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กร ศิริโชควัฒนา. (2551). **E.Q.การบริหารอารมณ์อย่างฉลาด**. กรุงเทพฯ: ซีซีเน็ อินเตอร์เนชั่นแนล.
- กาญจนกมล สุวิทย์รัตน์ (เมษายน - มิถุนายน 2557). “การศึกษาและพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้” **วารสารสุทธิปริทัศน์**, 28 (86) : 132
- เจนวิทย์ จงใจ. (2558). **ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 - 4**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา), กาญจนบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
- ธัญญารัตน์ ทับทิม. (2557). **ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี**, วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา), ลพบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2553). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : บิซิเนสอาร์แอนด์ดี
- วัลยา ธรรมพนิชวัฒน์. (2553). “**ทฤษฎีการควบคุมตนเอง : แนวคิดและการประยุกต์ใช้ในการพยาบาลเด็กและครอบครัว**” **วารสารสภาการพยาบาล**. 25 (4) : 5.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2557). **การศึกษาความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ : ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient : EQ)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- วีระวัฒน์ บันนิต้ามัย. (2551). **เขาว์อารมณ์ (E.Q.) : ดัชนีความสุขและความสำเร็จของชีวิต** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิธร ศิริพัฒน์โกศล. (2553). **ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- Cooper, R.K. and Sawaf, A. (1997). **Executive E.Q. : Emotional Intelligence in Leadership and Organization**. New York: Grosset and Putnam.
- Weisinger, H. (1998). **Emotional Intelligence at Work: The Untapped Edge for Success**. San Francisco: Jossey-Bass.
- Zins, J.E. and et al. (2004). **Building Academic Success on Social and Emotional Learning: What Does the Research Say?**. New York: Teacher College.

ความต้องการในการให้บริการด้านวิชาการ กรณีศึกษา

ชุมชนวัดศาลาแดง กรุงเทพมหานคร

Academic Service Needs, Case Studies,

Saladaeng Temple Community Bangkok

สุจิตรา แรมมี

ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เบอร์โทร 061-3549926

Director of the Office of Academic Resources Bangkok Thonburi University

Tel. 061-3549926 e-mail: volvo_jitra@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการในการให้บริการด้านวิชาการ กรณีศึกษา ชุมชนวัดศาลาแดง กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะความต้องการในการให้บริการด้านวิชาการ กรณีศึกษา ชุมชนวัดศาลาแดง กรุงเทพมหานคร ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนชุมชนวัดศาลาแดง กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยการเก็บข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามและความต้องการในการให้บริการด้านวิชาการ

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนชุมชนวัดศาลาแดง กรุงเทพมหานครที่จะเข้ารับบริการด้านวิชาการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการศึกษา สรรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

คำสำคัญ: ความต้องการ, การให้บริการด้านวิชาการ

Abstract

This research is to study 1) To study the need for academic service, a case study of Wat Sala Daeng community Bangkok 2) to study problems and suggestions on the need for academic services, a case study of Saladaeng Temple community Bangkok. The population and samples used in this research were people of Saladaeng Temple community. 400 people in Bangkok. and standard deviation

The results of the study found that Community people of Wat Saladaeng Bangkok has an opinion on the need for academic services as a whole, at a high level. When considering each item, it was found that the aspect with the highest average was the aspect of promoting exchange learning and experiences among

individuals, families, communities, and localities; and the aspect with the lowest mean was education, needs survey. Support for academic work to the community was at a high level as well.

Keywords: needs, academic services

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คำว่า “การบริการวิชาการแก่ชุมชน” (Community Services) มีการใช้คำที่มีความใกล้เคียงกันในหลายๆ คำ เช่น การบริการวิชาการแก่สังคม การบริการสังคม การบริการวิชาการ เป็นต้น ถึงแม้จะมีการเรียกคำที่แตกต่างกัน แต่ การบริการวิชาการแก่ชุมชน เป็นพันธกิจหลักที่สำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง โดยบุคลากรทุกๆ คน ในสถาบันอุดมศึกษามีความรับผิดชอบร่วมกัน การบริการวิชาการแก่ชุมชนเป็นกระบวนการที่สำคัญในการนำองค์ ความรู้ที่หน่วยงานนั้นๆ มีความเชี่ยวชาญ น ไปสู่กระบวนการเผยแพร่ ถ่ายทอดสู่ชุมชน ในรูปแบบโครงการ หรือ กิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงความต้องการของชุมชนนั้นๆ เป็นสำคัญ

ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม (สมศ., 2561) หมายถึง การที่สถานศึกษาระดับอุดมศึกษามี การ ให้บริการวิชาการที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่ง อาจให้บริการโดยการใช้ ทรัพยากรของสถานศึกษาหรือใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งในระดับสถาบันและ ระดับบุคคลในหลายลักษณะ อาทิการให้ คำปรึกษา การศึกษา วิจัยค้นคว้า เพื่อแสวงหาคำตอบให้กับ สังคม การฝึกอบรมระยะสั้นต่างๆ การจัดให้มีการศึกษา ต่อเนื่อง บริการศิษย์เก่าและประชาชนทั่วไป การให้บริการทางวิชาการนี้สามารถจัดในรูปแบบการให้บริการแบบให้เปล่าด้วยสำนึกความ รับผิดชอบของความเป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในฐานะเป็นที่พึ่งของสังคม หรือเป็นการ ให้บริการเชิงพาณิชย์ที่ให้ผลตอบแทนเป็นรายได้ หรือเป็นข้อมูลย้อนกลับมาพัฒนาและปรับปรุง เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ การให้บริการทางวิชาการโดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ที่เป็นประโยชน์เป็นที่พึ่งและแหล่งอ้างอิง ทางวิชาการ เสนอแนะแนวทางที่ประเทศชาติและ นานาชาติ ตลอดจนการส่งเสริมการมีบทบาททางวิชาการ และวิชาชีพ ในการตอบสนอง ชี้นำ และ เตือนสติสังคมของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ

การส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการศึกษาที่จะส่งเสริมให้ ชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น ส่งผลให้กระบวนการจัด การศึกษาบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ สถานศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ของชุมชนมี ความสัมพันธ์ ส่งเสริมและสนับสนุนและกันผลักดันให้สถานศึกษาและชุมชนเกิดความเข้มแข็งและ เกื้อหนุนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน ต่อไป (สุเทพ ทองประดิษฐ์, 2554)

ชุมชนวัดศาลาแดง กรุงเทพมหานคร มีความต้องการในการให้บริการด้านวิชาการ จากการ ดำเนินงานการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนมีหลากหลายรูปแบบและเนื้อหา ดังนั้น การอาศัยแต่ความรู้ และประสบการณ์ของผู้รับผิดชอบโครงการหรือจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เพียงอย่างเดียวย่อมมีความ

เสียง กล่าวคือ ความเป็นไปได้ที่จะไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจาก วิธีการรูปแบบและเนื้อหาอาจไม่ตรงต่อความต้องการชุมชนในปัจจุบัน ซึ่งส่งผลต่อความพึงพอใจ ของผู้เข้ารับบริการวิชาการของชุมชนในแต่ละท้องถิ่น และทำให้การบริการวิชาการอาจไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในการให้บริการด้านวิชาการ กรณีศึกษา ชุมชนวัดศาลาแดง กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพื่อให้สามารถดำเนินการบริการวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการจัดสรรทรัพยากร การวางแผนการดำเนินงาน และยังเป็นแนวทางในการจัดดำเนินโครงการบริการด้านวิชาการต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการให้บริการด้านวิชาการ กรณีศึกษา ชุมชนวัดศาลาแดง กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาความต้องการในการให้บริการด้านวิชาการ กรณีศึกษา ชุมชนวัดศาลาแดง กรุงเทพมหานคร

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

งานบริการวิชาการเป็นภารกิจหลักที่สำคัญประการหนึ่งในภารกิจหลัก 4 ประการของมหาวิทยาลัย คือ การจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการชุมชนและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยมีหลากหลายรูปแบบ แต่การที่จะตัดสินใจว่าควรบริการวิชาการในรูปแบบใดต้องยึดหลัก ดังต่อไปนี้

(ก) บริการให้สอดคล้องกับนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาชุมชน ที่รัฐกำหนดไว้

(ข) บริการให้สอดคล้องกับความต้องการอันจำเป็น ความขาดแคลนของชุมชนและการบริการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

(ค) การจัดประชุมสัมมนาวิชาการ เป็นการให้บริการวิชาการแก่ผู้ที่สนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะ มีการบรรยาย อภิปรายในหัวข้อต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

(ง) นิทรรศการและการแสดง เป็นการเผยแพร่ความรู้ออกสู่มวลชน จัดขึ้นเพื่อเผยแพร่ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งนำเอาเทคโนโลยีต่าง ๆ มาให้ชมพร้อมแสดงผลงานสิ่งประดิษฐ์ ของบุคลากรของมหาวิทยาลัยหรือการแสดงละคร ดนตรีต่าง ๆ

(จ) การให้บริการแนะนำช่วยเหลือและสาธิต ส่วนใหญ่เป็นการบริการให้ชุมชนในท้องถิ่น ได้แก่แนะนำ ปรีक्षा ช่วยเหลือ ด้านการประกอบอาชีพการเกษตร พัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม ของโรงงาน

(ฉ) การให้บริการผ่านสื่อและสิ่งพิมพ์เป็นการให้ความรู้ไปยังสังคมให้กว้างขวาง ได้แก่การผลิตรายการวิทยุ โทรทัศน์

(ข) การให้บริการเป็นที่ปรึกษาโครงการ การทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาโครงการ ส่วนใหญ่เป็นการบริหารเชิงธุรกิจ เช่น เป็นที่ปรึกษาการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในองค์กรเอกชน

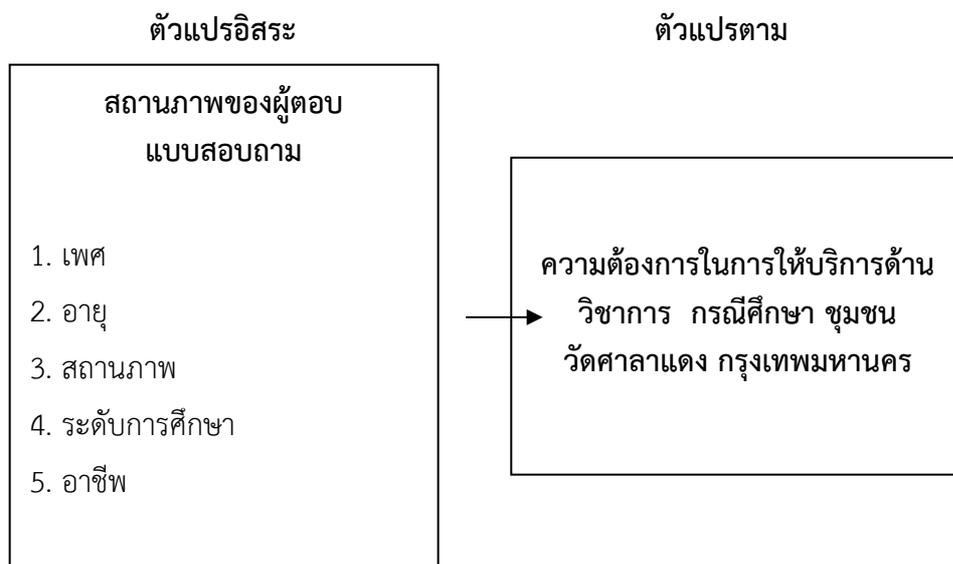
กระบวนการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จัดขึ้น เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยมุ่งที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ

(ก) เพิ่มพูนความรู้ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทันกับ เหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อ ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

(ข) เพิ่มพูนทักษะและความชำนาญ เพื่อบรรเทาการสูญเสีย เนื่องจากการขาดทักษะและประสบการณ์

(ค) เปลี่ยนแปลงทัศนคติ เพื่อก่อให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ตามความประสงค์ของหน่วยงาน เพื่อพัฒนานิสัยหรือพฤติกรรมให้มีการกระทำที่เหมาะสมถูกแบบแผนสำหรับการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยมีหลากหลายรูปแบบทั้งที่เป็นแบบเดี่ยวและแบบผสมผสานกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการความเหมาะสมและวัตถุประสงค์ของกลุ่มผู้ที่ขอรับบริการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยนำระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณมาใช้ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของความต้องการในการให้บริการด้านวิชาการ กรณีศึกษา ชุมชนวัดศาลาแดง กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เรื่องความต้องการในการให้บริการด้านวิชาการ กรณีศึกษา ชุมชนวัดศาลาแดง กรุงเทพมหานครเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนวัดศาลาแดง กรุงเทพมหานคร จำนวน 23,159 คน (ข้อมูลจากเขตทวีวัฒนา, 2564)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง (sampling) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการสุ่มตัวอย่างจากกรอบของประชากรที่ได้ทำการรวบรวมไว้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดของ กลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของคริกซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม(Questionnaire)เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเครื่องมือวิจัยนี้สร้างขึ้นมาจากการศึกษากรอบแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความต้องการในการให้บริการด้านวิชาการ กรณีศึกษา ชุมชนวัดศาลาแดง กรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษา

ความต้องการในการให้บริการด้านวิชาการ กรณีศึกษา ชุมชนวัดศาลาแดง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมให้มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการศึกษา สรรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ ชุมชนตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องความต้องการในการให้บริการด้านวิชาการ กรณีศึกษา ชุมชนวัดศาลาแดง กรุงเทพมหานคร พบว่า ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของนิรมล ชาสงวน(2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนของสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า 1) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริม ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการศึกษา สรรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน 2) การเปรียบเทียบการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนของสถานศึกษาใน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามขนาดสถานศึกษาพบว่า ด้านการศึกษา สรรวจความต้องการ สนับสนุน งานวิชาการแก่ชุมชน ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และที่จัด โดยบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และด้านการส่งเสริมให้มีการ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้และ ประสพการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษา ขนาดใหญ่พิเศษกับสถานศึกษาขนาดกลาง มีระดับความคิดเห็นมากกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ เมื่อจำแนกตามประสพการณ์การทำงาน พบว่า ด้านการศึกษา สำนวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน ด้านการจัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด เทคนิค ทักษะทาง วิชาการเพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น และด้านการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทาง วิชาการของสถานศึกษา และที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่ จัด การศึกษา และโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยบุคลากรที่มี ประสพการณ์การทำงานสูงกว่า 10 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่าบุคลากรที่มีประสพการณ์การ ทำงานตั้งแต่ 5-10 ปี และบุคลากรที่มีประสพการณ์การทำงานตั้งแต่ 5-10 ปี มีระดับความคิดเห็น มากกว่าบุคลากรที่มีประสพการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ชุมชนมีความต้องการให้มีการสนับสนุนงานทางด้านวิชาการแก่ชุมชน
2. ด้านการจัดให้ความรู้มีการเสริมสร้างความคิด เทคนิค ทักษะทางวิชาการเพื่อการพัฒนา ทักษะวิชาชีพ และคุณภาพ ชีวิตของประชาชนให้แก่ชุมชน
3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการด้านการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วน ร่วมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนใกล้เคียง
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- จารุวรรณ มียิม. (2550). ความความต้องการบริการวิชาการชุมชนด้านฝึกอบรมสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ฉัตรพล มณีกุล และ พิเชษฐ์ตั้งสงค์ไพบูลย์. (2552). ความต้องการของชุมชนในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในการเข้ารับบริการวิชาการของวิทยาลัยราชพฤกษ์. วิทยาลัยราชพฤกษ์
- นิรมล ชาสงวน. (2558). การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนของสถานศึกษา ในสังกัด เทศบาลเมืองนครพนมจังหวัดนครพนม.มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ปวรรัตน์ เลิศสุวรรณเสรี. (2553). ความต้องการพัฒนาตนเองของประชากรในชุมชนบางขุน จังหวัดนนทบุรี. วิทยาลัยราชพฤกษ์.

สุเทพ ทองประดิษฐ์. (2554). การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนของสถานศึกษา ในสังกัด
เทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศิลปศาสตร์
และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม.

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความตั้งใจลาออกจากงานของเจ้าพนักงาน The causal relationship of employee resignation intentions.

กานต์กมล นาคศรีสังข์^{1*} นฤธนัน ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา², อรชดา ประเสริฐ³,
เสาวลักษณ์ รักษ์ภานุสิทธิ⁴ และวราพร กำบุญ⁵

Karnkamol Naksrisung¹, Naruethanun Palakawong na Ayutthaya², Ornthada Prasert³,
Saowaluck Rukpanusith⁴, Waraporn Kumboon⁵

¹⁻⁵สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹⁻⁵Management branch Faculty of Business Administration Bangkok Thonburi University

*e-mail: Karnkamol422@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความต้องการลาออก
จากงานของเจ้าพนักงาน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร และวัฒนธรรม
องค์กรที่มีต่อความตั้งใจลาออกจากงานของพนักงาน ตัวแปรในโมเดลประกอบด้วยตัวแปรแฝง 4 ตัว
ได้แก่ ความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร วัฒนธรรมองค์กร และความตั้งใจลาออกจาก
งาน ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ข้อมูลถูกเก็บรวบรวมโดย
แบบสอบถามชนิดตอบด้วยตนเอง ซึ่งมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาและค่าความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ดี การ
วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาและการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า โมเดลที่ปรับแก้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดย
พิจารณาจากค่าไคสแควร์เท่ากับ 100.246 ที่องศาอิสระเท่ากับ 81 ค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ .072 ดัชนี
RMSEA เท่ากับ .022 ดัชนี SRMR เท่ากับ .027 ดัชนี CFI เท่ากับ .997 และดัชนี TLI เท่ากับ .995 ตัว
แปรทั้งหมดในโมเดลสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความตั้งใจลาออกจากงานได้ร้อยละ 50

คำสำคัญ: โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ, ความตั้งใจลาออกจากงาน

Abstract

The purpose of this research was to develop a causal relationship model of
employee resignation intentions and to study job satisfaction commitment to the
organization and organizational culture towards employees' intention to resign. The
model consisted of four latent variables including job satisfaction, organizational
commitment, organizational culture and turnover intention based on conceptual
framework of the research. The samples included 400 people. The data were collected
by using self-administered questionnaires with good validity and reliability. Descriptive
statistics and structural equation modeling were used to analyze data.

The results showed that the adjusted model was consistent with the empirical data as demonstrated by the following fit measures: chi-square test = 100.246, $df = 81$, $P = .072$, RMSEA = .022, SRMR = .027, CFI = .997, TLI = .995, all variables in the adjusted model account for 50% of the total variance in turnover intention.

Keywords: Causal Relationship Model, Turnover Intention

บทนำ

การลาออกจากงาน ถือเป็นเรื่องปกติของชีวิตการทำงานที่เรามักเห็นกันอยู่ทั่วไป ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกองค์กร ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคนที่มีตำแหน่งเล็กไปจนถึงตำแหน่งใหญ่ในองค์กร บางครั้ง การลาออก ก็เป็นการลาจากกันด้วยดี ระหว่างตัวพนักงานเองหรือบริษัท แต่ก็ยังมีหลายครั้ง เช่นกันที่ การลาออกนั้น จะเป็นการจากลาที่ไม่ค่อยดีนัก ซึ่งก็มีทั้งออกไปแล้วไม่ได้ทำงานต่อ และออกไปเพื่อไปทำงานที่บริษัทอื่น สาเหตุสำคัญที่ทำให้พนักงานลาออกจากบริษัท เข้าสู่วงจรการลาออกจากงาน ที่ไม่จบสิ้นอาจมาจาก ตัวพนักงานเองมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน มีความขัดแย้งกับเจ้านาย หรือทะเลาะกับคนอื่น ๆ ในองค์กร หลายคนที่เจอบรรยากาศแบบนี้ นานเข้า จึงไม่มีความสุขในการทำงาน สุดท้าย พวกเขาจึงเลือกที่จะลาออกจากงานที่ทำ เพื่อหนีปัญหาเรื่องคนในองค์กร หรือถ้าพนักงานรู้สึกว่าเขาได้รับเงินเดือนน้อยกว่าปริมาณงานที่ได้รับ หรือน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมนั้น จึงทำให้เขาเลือกที่จะลาออกเพื่อไปรับเงินที่ใหม่ที่ให้มากกว่าที่เก่า หรือแม้แต่เรื่องของสวัสดิการ ไม่ว่าจะเป็น เรื่องสุขภาพ การรักษาพยาบาล ประกันชีวิต วันหยุด การให้ทุนการศึกษา ค่าเดินทาง และค่าล่วงเวลา การทำงานที่หนักเกินไป จนมีอาการหมดไฟในการทำงาน ไม่มีโอกาสเติบโตในหน้าที่การงาน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ นับเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้พนักงานตัดสินใจลาออกไปทำงานที่อื่น หากพวกเขาได้รับข้อเสนอสวัสดิการที่ดีกว่าในที่ใหม่ สุดท้ายจึงส่งผลให้พนักงานขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตัวเอง ขาดการใฝ่หาความรู้เพิ่มประสบการณ์ทำงาน ซึ่งในระยะยาว เรื่องนี้ไม่เพียงแต่ส่งผลเสียต่อตัวพนักงานเอง แต่ยังรวมไปถึงองค์กรด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร และวัฒนธรรมองค์กรที่มีต่อความตั้งใจลาออกจากงาน โดยใช้เทคนิคที่เรียกว่าการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง เนื่องจากวิธีการทางสถิติดังกล่าว สามารถแสดงการเชื่อมโยงของสาเหตุ ตลอดจนความสัมพันธ์อิทธิพลระหว่างตัวแปรต่างๆ ในโมเดลได้เป็นอย่างดี ซึ่งผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารขององค์กรในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนากลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อลดความตั้งใจลาออกจากงานของพนักงาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความต้องการลาออกจากงานของเจ้าพนักงาน

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กร และวัฒนธรรมองค์การที่มีต่อความตั้งใจลาออกจากงานของพนักงาน

การทบทวนวรรณกรรม

วัฒนธรรมองค์กร (Organizational Culture) คืออะไร?

หากวัฒนธรรมทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมหรือสิ่งที่คนสร้างขึ้นร่วมกันเพื่อนำไปสู่เจริญงอกงาม วัฒนธรรมองค์กรก็มีความหมายไม่ต่างกัน นั่นคือสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กรเพื่อนำไปสู่ความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียว และความยั่งยืนขององค์กร กรอบดังกล่าวประกอบด้วยปัจจัยหลาย ๆ อย่าง อาทิ ทัศนคติ ค่านิยม หรือแม้กระทั่งความเชื่อ ที่จะช่วยสร้างเป้าหมายองค์กรให้ทุกคนมองเห็นเป็นภาพเดียวกัน ทั้งยังเป็นตัวกำหนดวิธีการทำงานให้เป็นไปตามกลยุทธ์ธุรกิจ ฉะนั้นการเกิดขึ้นของวัฒนธรรมองค์กรจึงเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องคิดร่วมกัน สร้างร่วมกัน และใช้ร่วมกันจนกลายเป็นธรรมเนียมสำหรับองค์กรนั้น ๆ นั่นเอง (HR NOTE.asia, 2564)

ทำไมวัฒนธรรมองค์กร (Organizational Culture) ถึงสำคัญ?

ปีเตอร์ ดรักเกอร์ (Peter F. Drucker) กูรูด้านการบริหารระดับโลกเคยกล่าวไว้ว่า “Culture eats strategy as breakfast.” หมายถึง ต่อให้องค์กรมีกลยุทธ์ธุรกิจเจ๋งขนาดไหน ถ้าวัฒนธรรมองค์กรไปด้วยกันไม่ได้ ความสำเร็จก็ไม่มีวันเกิดขึ้น เพราะการสร้างวัฒนธรรมองค์กรมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานอย่างมีนัยยะสำคัญ โดยเฉพาะการกำหนดวิธีการทำงานของคนในองค์กรให้เป็นที่มาทิศทางเดียวกัน เพื่อสร้างความเจริญงอกงามให้กับองค์กร

ทฤษฎีการบริหารจัดการสมัยใหม่ ของ Peter F. Drucker (2005)

- การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดหน้าที่การงานที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยกำหนดว่าจะดำเนินการอย่างไรและดำเนินการเมื่อไร เพื่อให้สำเร็จตามแผนที่วางไว้ การวางแผนต้องครอบคลุมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- การจัดองค์กร (Organizing) การจัดการองค์กรเป็นการมอบหมายงานให้บุคลากรในแผนกหรือฝ่ายได้ปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนที่วางไว้ เมื่อแผนกหรือฝ่ายประสบความสำเร็จก็จะทำให้ทั้งองค์กรประสบความสำเร็จไปด้วย
- การนำ/จูงใจ (Leading) การนำ เป็นการจูงใจ การชักนำ การกระตุ้นและชี้ทิศทางให้ดำเนินไปสู่การบรรลุเป้าหมาย โดยการเพิ่มผลผลิตและเน้นมนุษยสัมพันธ์เกิดระดับผลผลิตในระยะยาวที่สูงกว่าภาวะงานเพราะคนมักไม่ค่อยชอบภาวะงาน
- การควบคุม (Control) เป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้อง 1) รวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลการดำเนินงาน 2) เปรียบเทียบผลงานปัจจุบันกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ และ 3) ทำการตัดสินใจไปตามเกณฑ์หรือไม่

หลักการบริหารจัดการคนในองค์กรของ ปีเตอร์ ดรักเกอร์ เสนอแนวคิดหลักการบริหาร 5 ประการดังนี้

1. **ตั้งวัตถุประสงค์-นักบริหารจัดการ**มีหน้าที่ตัดสินใจว่างานนี้ต้องการทำอะไรให้บรรลุวัตถุประสงค์ใด และจะสื่อสารวัตถุประสงค์เหล่านี้ไปยังผู้คนที่มีส่วนในการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างไรได้บ้าง

2. **จัดระบบ-นักบริหารจัดการต้องบอกได้ว่างาน (task)**ที่จำเป็นต้องการทำอะไรให้บรรลุวัตถุประสงค์ประกอบด้วยงานใดบ้าง หลังจากนั้นก็ตัดสินใจเลือกเฉพาะงานที่จำเป็นจริง ๆ แล้วนำงานแต่ละอย่างมาซอยเป็นกิจกรรมย่อย ๆ ที่สามารถบริหารจัดการและติดตามได้ง่าย จัดกลุ่มกิจกรรมและงานให้เป็นระบบที่มีโครงสร้างชัดเจน และสุดท้ายจึงเลือกคนที่จะมาทำงานนั้น

ความพึงพอใจในงาน

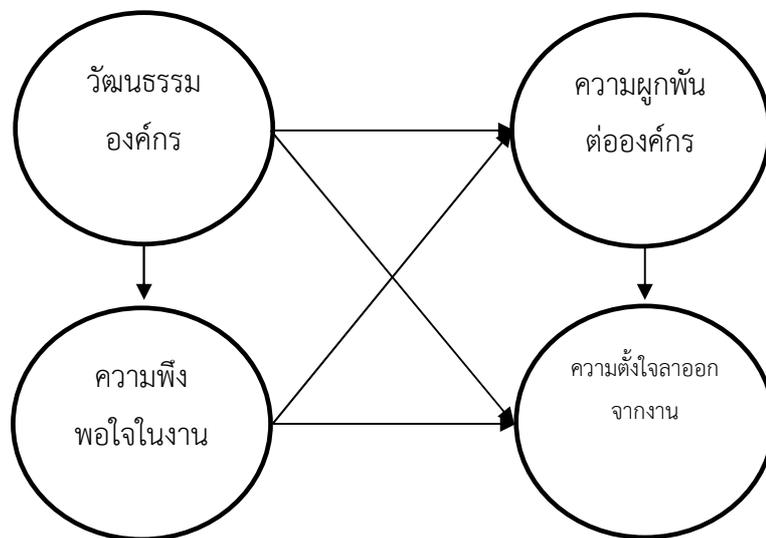
Kaliski (2007) กล่าวว่าความพึงพอใจในงานเป็นความรู้สึกของบุคลากรที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จจากการทำงาน เป็นการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ถึงประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับความสุขของบุคลากรที่เกิดขึ้น ความพึงพอใจในงานจึงเป็นการที่บุคลากรได้สนุกกับงานที่ตนเองได้ทำ แล้วทำได้ดีส่งผลให้ได้รับรางวัลตอบแทนจากความพยายามในการทำงานให้สำเร็จ ความพึงพอใจในงานเป็นความกระตือรือร้นและเป็นความสุขของบุคลากรในการทำงาน ดังนั้นความพึงพอใจในงานเป็นองค์ประกอบหลักที่จะนำไปสู่การยอมรับจากผู้อื่น รายได้ การเลื่อนตำแหน่ง และการบรรลุผลสำเร็จที่ตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากรจากการทำงาน

ทฤษฎีความพึงพอใจในงานมีการศึกษาโดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

Herzberg (1974) ได้เสนอทฤษฎีสองปัจจัย (Two-Factor Theory) หรือทฤษฎีปัจจัยที่ใช้จูงใจและปัจจัยที่ต้องรักษาไว้ (Motivation-Hygiene Theory) โดยศึกษาวิธีการจูงใจในการทำงานและสาเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน พบว่า บุคลากรจะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทั้งสองประเภท ได้แก่ ปัจจัยที่ใช้จูงใจ (motivational factors) และปัจจัยที่ต้องรักษาไว้ (hygiene factors) ปัจจัยที่ใช้จูงใจซึ่งเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การจูงใจในการทำงานและทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน (job satisfaction) โดยใช้จูงใจหรือกระตุ้นบุคลากรให้ใช้ความพยายามและความสามารถทุ่มเทให้กับการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การบรรลุผลสำเร็จในการทำงาน (achievement) การยกย่องชมเชย (recognition) ลักษณะของงาน (job characteristics) ความรับผิดชอบ (responsibility) รวมทั้ง ความก้าวหน้าและการพัฒนา (growth and development) ส่วนปัจจัยที่ต้องรักษาไว้เป็นปัจจัยที่มีความจำเป็นต่อคงเอาไว้เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจให้ได้ว่าบุคลากรที่ทำงานอยู่ในองค์กรจะไม่เกิดความไม่พึงพอใจในการทำงาน (job dissatisfaction) ปัจจัยที่ต้องรักษาไว้จะไม่ก่อให้เกิดการจูงใจขึ้น แต่ถ้าขาดปัจจัยนี้ก็ก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจขึ้น เช่น เงิน (money) นโยบายและการบริหารทั่วไป (policies and administration) การติดต่อสื่อสาร (communication) การบังคับบัญชา (supervision) สภาพการทำงาน (working conditions) ความสัมพันธ์ระหว่างกัน (interpersonal relationship) และความมั่นคง (security)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ความตั้งใจลาออกจางานเป็นกระบวนการที่เกิดก่อนการตัดสินใจลาออกจางานจริง หรือกล่าวได้ว่าเป็นกระบวนการที่นำไปสู่การตัดสินใจที่จะลาออกหรือไม่ลาออกจางานเดิม (Mobley, 1982) ความตั้งใจลาออกจางาน เป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคลากรในองค์การ ที่มีความคิดตั้งใจที่จะลาออกจางานที่ตนปฏิบัติงานอยู่เมื่อมีโอกาสหรือเมื่อมีทางเลือกอื่นที่ดีกว่า (ภิญโญ เสือพิทักษ์, 2541) ดังนั้น ความตั้งใจลาออกจางานจึงเป็นตัวแปรในการทำนายการลาออกจางานจริงของบุคลากรในองค์การได้เป็นอย่างดี (Porter & Steers, 1973) ซึ่งจากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า ความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์การล้วนแต่เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความตั้งใจลาออกจางาน (สลักจิต ตันติบุญทวีวัฒน์ และคัคณางค์ มณีศรี, 2556) และความพึงพอใจในงานมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตั้งใจลาออกจางานโดยมีตัวแปรส่งผ่านคือ ความผูกพันต่อองค์การ (วรรรณี ชัยเฉลิมพงษ์, 2550) นอกจากนี้แล้วจากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา ยังพบว่า วัฒนธรรมองค์การยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตั้งใจลาออกจางาน โดยมีตัวแปรส่งผ่าน คือ ความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์การ (Aldhuwaihi , 2013) และตัวแปรวัฒนธรรมองค์การเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความตั้งใจลาออกจางาน (ลลิตา พลเชื้อ, 2558) ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยสามารถนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ดังนี้ แสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

- สมมุติฐานที่ 1 ความผูกพันต่อองค์การมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความตั้งใจลาออกจางาน
- สมมุติฐานที่ 2 ความพึงพอใจในงานมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความตั้งใจลาออกจางาน
- สมมุติฐานที่ 3 ความพึงพอใจในงานมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตั้งใจลาออกจางาน โดยส่งอิทธิพลผ่านความผูกพันต่อองค์การ

สมมุติฐานที่ 4 วัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความตั้งใจลาออกจากงาน
สมมุติฐานที่ 5 วัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตั้งใจลาออกจากงาน โดยส่งอิทธิพลผ่านความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์การ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ พนักงานโรงแรมและอาหาร จำนวน 11,325 คน (สำนักงานแรงงานจังหวัดสตูล, 2563) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน การหาขนาดตัวอย่างจากหลักการคำนวณ Yamane's ที่แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างในระดับความเชื่อมั่น 95% มีความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามชนิดตอบด้วยตนเอง ซึ่งถูกสร้างโดยการประยุกต์จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่ผ่านมา ประกอบด้วย 5 ตอน ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ และอายุการทำงาน
2. ความตั้งใจลาออกจากงาน วัดตัวแปรแฝงความตั้งใจลาออกจากงานประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ ลาออก การมีแผนการที่จะลาออก โอกาสที่จะตัดสินใจลาออก ความคิดที่จะตัดสินใจลาออก โอกาสที่จะตัดสินใจ และ ความต้องการที่จะลาออก
3. ความพึงพอใจในงาน วัดตัวแปรแฝงความพึงพอใจในงานประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร คือ ลักษณะงาน ค่าตอบแทน โอกาสก้าวหน้าในงาน ผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน
4. ความผูกพันต่อองค์การ วัดตัวแปรแฝงความผูกพันต่อองค์การประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ ความรู้สึกภาคภูมิใจที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์การ ความเชื่อถือและยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์การ ความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามอย่างมากที่จะปฏิบัติงานเพื่อองค์การ และความต้องการที่จะรักษาความเป็นสมาชิกขององค์การ

5 วัฒนธรรมองค์การ วัดตัวแปรแฝงวัฒนธรรมองค์การประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ วัฒนธรรมองค์การแบบปรับตัว วัฒนธรรมองค์การแบบมุ่งผลสำเร็จ วัฒนธรรมองค์การแบบเครือญาติ และวัฒนธรรมองค์การแบบราชการ โดยเป็นแบบสอบถามแบบ Rating scale 5 ระดับ มีตั้งแต่ เห็นด้วยมากที่สุด-เห็นด้วยน้อยที่สุด และผ่านการพิจารณาถึงคุณภาพของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ซึ่งข้อคำถามแต่ละข้อมีค่า Index of Item – Objective Congruence (IOC) อยู่ระหว่าง .60-1.00 จากนั้นได้นำแบบสอบถามดังกล่าวไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง 30 คน โดยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาค ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม มีค่าเท่ากับ .80, .81, .73 และ .82 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความตั้งใจลาออกจางานของเจ้าพนักงานโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรมทางสถิติ โดยมีค่าดัชนีที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ คือ ค่าไคสแควร์ (χ^2) ต้องน้อยกว่าค่าไคสแควร์เกณฑ์หรือค่าความน่าจะเป็น (P) ต้องมากกว่า .05 ค่าไคสแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) ต้องน้อยกว่า 2.00 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) ต้องน้อยกว่า .05 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) ต้องน้อยกว่า .05 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) ต้องมากกว่า .95 และค่าดัชนีทักเกอร์เลวิช (TLI) ต้องมากกว่า .95 (พูลพงศ์ สุขสว่าง, 2557)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 85.50 อายุเฉลี่ย 29.42 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 66.04 อายุการทำงานเฉลี่ย 6.97 ปี และผลการวิเคราะห์โมเดลพบว่า โมเดลตามสมมติฐานของการวิจัยเมื่อผู้วิจัยได้ปรับโมเดลโดยยินยอมให้ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้มีความสัมพันธ์กันได้ การวิเคราะห์ค่าดัชนีที่ใช้ตรวจสอบโมเดลพบว่า ค่า $\chi^2 = 96.198$ ที่องศาอิสระ (df) = 81, $P = .119$, $\chi^2/df = 1.187$, RMSEA = .020, SRMR = .024, CFI = .998 และ TLI = .996 ซึ่งค่าดัชนีทั้งหมดผ่านเกณฑ์ที่กำหนด แสดงให้เห็นว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี แต่อย่างไรก็ตาม กลับพบว่าโมเดลดังกล่าวยังมีค่าพารามิเตอร์ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ ซึ่ง พูลพงศ์ สุขสว่าง (2557) ได้เสนอแนะว่า การที่จะสรุปได้ว่า โมเดลสมการโครงสร้างที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์นั้น ผู้วิจัยควรพิจารณาค่าดัชนีตรวจสอบความสอดคล้องให้อยู่ตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมถึงค่าพารามิเตอร์ของโมเดลการวัดและโมเดลสมการโครงสร้างทุกเส้นต้องมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รวมทั้งมีทิศทางที่สมเหตุสมผลตามทฤษฎี นอกจากนี้ Joreskog & Sorbom (1993) ได้เสนอแนะว่า การพัฒนาโมเดลสมการโครงสร้าง ผู้วิจัยสามารถกำหนดโมเดลเริ่มต้นที่อาจปรับเปลี่ยนได้ ถ้าพบว่าโมเดลเริ่มต้นไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งเป้าหมายของการวิเคราะห์ด้วยวิธีนี้ คือการพัฒนาโมเดลมากกว่าจะเป็นการทดสอบโมเดลเพียงอย่างเดียว ดังนั้นผู้วิจัยจึงปรับแก้โมเดลใหม่ โดยพิจารณาตัดค่าพารามิเตอร์ซึ่งเป็นการตัดเส้นทางอิทธิพลที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติออก 2 เส้นทาง คือ 1) เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งอิทธิพลทางตรงไปยังตัวแปรความตั้งใจลาออกจางาน และ 2) เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งอิทธิพลทางตรงไปยังตัวแปรความผูกพันต่อองค์กร ด้วยวิธีการดังกล่าวจึงทำให้ได้โมเดลที่ปรับเป็นโมเดลทางเลือก ซึ่งเป็นโมเดลที่มีค่าดัชนีตรวจสอบความสอดคล้องอยู่ตามเกณฑ์ที่กำหนด (ค่า $\chi^2 = 100.246$, $df = 81$, $P = .072$, $\chi^2/df = 1.237$, RMSEA = .022, SRMR = .027, CFI = .997, TLI = .995) และมีค่าพารามิเตอร์ของโมเดลการวัดและโมเดลสมการโครงสร้าง

ทุกเส้นมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รวมทั้งมีทิศทางที่สมเหตุสมผลตามทฤษฎี และถือว่าโมเดลทางเลือกที่พัฒนาขึ้นนี้ เป็นโมเดลที่เหมาะสมที่จะอธิบายความตั้งใจลาออกจากการงานของเจ้าพนักงาน

ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรในโมเดลสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความตั้งใจลาออกจากการงานได้ร้อยละ 50 ($R^2 = .50$) และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดล สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ความผูกพันต่อองค์การมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความตั้งใจลาออกจากการงาน ขนาดอิทธิพลเท่ากับ $-.38$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ (ยอมรับสมมติฐานที่ 1)
2. ความพึงพอใจในงานมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความตั้งใจลาออกจากการงาน ขนาดอิทธิพลเท่ากับ $-.34$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ (ยอมรับสมมติฐานที่ 2)
3. ความพึงพอใจในงานมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงลบต่อความตั้งใจลาออกจากการงาน ขนาดอิทธิพลเท่ากับ $-.35$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ โดยส่งอิทธิพลผ่านตัวแปรความผูกพันต่อองค์การ (ยอมรับสมมติฐานที่ 3)
4. วัฒนธรรมองค์การไม่มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความตั้งใจลาออกจากการงาน เนื่องจากในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ปรับโมเดลสมมติฐาน โดยการพิจารณาตัดเส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรวัฒนธรรมองค์การที่ส่งอิทธิพลทางตรงไปยังความตั้งใจลาออกจากการงาน และปรับเป็นโมเดลทางเลือกเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าวัฒนธรรมองค์การไม่มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความตั้งใจลาออกจากการงาน (ปฏิเสธสมมติฐานที่ 4)
5. วัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงลบต่อความตั้งใจลาออกจากการงาน ขนาดอิทธิพลเท่ากับ $-.63$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ โดยส่งอิทธิพลผ่านตัวแปรความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์การ (ยอมรับสมมติฐานที่ 5)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า โมเดลที่ปรับเป็นโมเดลทางเลือกมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า ความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์การต่างก็เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความตั้งใจลาออกจากการงาน นอกจากนี้ยังพบว่า ความพึงพอใจในงานยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตั้งใจลาออกจากการงาน โดยส่งอิทธิพลผ่านตัวแปรความผูกพันต่อองค์การ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาของ วรณีย์ ชัยเฉลิมพงษ์ (2550) จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เมื่อพนักงานไม่มีความรู้สึกผูกพันต่อองค์การที่ตนปฏิบัติงานอยู่ ก็จะทำให้เกิดความต้องการที่จะลาออก รวมถึงการที่เกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจในงาน ก็จะนำไปสู่ความคิดตั้งใจลาออกจากการงานตามมา ผลการวิจัยสอดคล้องกับการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่ผ่านมาซึ่งพบว่า มีปัญหาความพึงพอใจในงานในด้านการขาดความก้าวหน้าในวิชาชีพ ให้ความเห็นว่า โอกาสเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งมีน้อย ซึ่งสภาพปัญหาเกี่ยวกับความก้าวหน้าในงาน ทำให้ตอนนี้ ส่วนใหญ่จึงผลักดันตนเอง โดยมีเป้าหมายเพื่อลาออกจากการงานเดิมและเปลี่ยนสายงานเพื่อจะได้มีโอกาสก้าวหน้า

ในงาน และมีผลตอบแทนที่ดีกว่าในตำแหน่งปัจจุบัน (ธงชัย วชิรโรจน์สกาล, 2558; ศุภชัย ยามะเรือง, อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล และภคิน ไชยช่วย 2561) นอกจากนั้นยังประสบปัญหาเกี่ยวกับลักษณะงานที่ต้องทำงานเกินบทบาทหน้าที่ของตน มักจะได้รับมอบหมายงานจากหัวหน้า ให้ทำงานที่เกินบทบาทหน้าที่ และแตกต่างกับวุฒิการศึกษาที่ได้เรียนมา เช่น งานบัญชี งานพัสดุ เป็นต้น ซึ่งให้ความเห็นว่าเป็นเงินเดือนและค่าตอบแทนน้อยไม่สอดคล้องกับภาระงานที่ปฏิบัติจริง ส่งผลต่อความพึงพอใจและขาดแรงจูงใจในการทำงาน ทำให้อยากลาออกเพื่อเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่น (ศศิธร ไชยประสิทธิ์ และชัยพฤกษ์ ตั้งจิตคงพิทยา, 2558) และเมื่อพิจารณาอิทธิพลของตัวแปรวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อความตั้งใจลาออกจากรางาน ผลการศึกษาพบว่า วัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตั้งใจลาออกจากรางานผ่านตัวแปรความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์การ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ถ้าไม่สามารถรับรู้และเข้าใจ หรือไม่สามารถประพฤติปฏิบัติตนและปรับตัวให้เข้ากับรูปแบบวัฒนธรรมองค์การที่มีอยู่ในหน่วยงานของตนได้ ก็จะเกิดความรู้สึกคับข้องใจ หรือความขัดแย้งทางความคิดเป็นสาเหตุทำให้เกิดการต่อต้านการทำงานในองค์การของตนเอง ส่งผลให้ความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์การของเขาต่ำ และจะเกิดความตั้งใจลาออกจากรางานรวมถึงการลาออกจากรางานจริงในที่สุด ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นอกจากการพิจารณาในเรื่องของการสร้างความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์การแล้ว ผู้บริหารองค์กรควรให้ความสำคัญต่อปัจจัยเรื่องวัฒนธรรมองค์การซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจลาออกจากรางานของพนักงาน

ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยครั้งบ่งชี้ว่า ความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์การ และวัฒนธรรมองค์การต่างเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความตั้งใจลาออกจากรางาน ดังนั้นผู้บริหารองค์กร ควรส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานในด้าน โอกาสก้าวหน้าในงาน ค่าตอบแทน และ ลักษณะงาน เป็นต้น รวมถึงการพัฒนาวัฒนธรรมองค์การให้สอดคล้อง และความผูกพันต่อองค์การ และตอบสนองต่อความพึงพอใจในงาน ซึ่งจะช่วยให้ลดปัญหาความต้องการลาออกจากรางานของได้
2. การวิจัยในครั้งต่อไป ควรพิจารณาด้านตัวแปรอื่น ๆ เช่น คุณภาพชีวิตในการทำงาน การสนับสนุนทางสังคม ความเหนื่อยหน่ายในงาน การบริหารทรัพยากรมนุษย์ บรรยากาศองค์การ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มาเป็นตัวแปรสำหรับทำการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ธงชัย วชิรโรจน์สกาล. (2558). ทันดาภิบาลไทย อดีต ปัจจุบัน และอนาคต. *วารสารทันตธุรกิจ*, (1), 30-34.
- พูลพงษ์ สุขสว่าง. (2557). หลักการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง The Basics of Structural Equation Modelling. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, 6(2), 136-145.

- ภิญโญ เสือพิทักษ์. (2541). **ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการทำงานกับความตั้งใจลาออกจากองค์กรของพนักงานบริหารระดับกลางธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ลลิตา พลเชื้อ. (2558). **การศึกษาวัฒนธรรมองค์กร ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และความผูกพันต่อองค์กรที่มีผลต่อการตั้งใจลาออกของพนักงานในกลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมเครื่องสำอาง**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วรรณิ ชัยเฉลิมพงษ์. (2550). **ความพึงพอใจในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรกับความตั้งใจที่จะออกจากงานของแอสซอร์ไทย**. *วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข*, 2(1), 22-31.
- ศศิธร ไชยประสิทธิ์, ชัยพฤกษ์ตั้งจิตคงพิทยา. (2558). **บทบาทหน้าที่ของทันตภิบาลที่ปฏิบัติงานจริงในโรงพยาบาลชุมชน: กรณีศึกษาโรงพยาบาลชุมชน 4 แห่งในจังหวัดลำปาง**. *เชียงใหม่ทันตแพทยสาร*, 36(2), 145-159.
- ศุภชัย ยานะเรือง, อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล และภคิน ไชยช่วย. (2561). **ปัญหาความก้าวหน้าและการประกอบวิชาชีพของทันตภิบาล**. *วารสารทันตภิบาล*, 29(1), 49-56.
- สลักจิต ตันติบุญทวีวัฒน์, ศักนงศ์ มณีศรี. (2556). **อิทธิพลของความเป็นส่วนหนึ่งในงาน ความพึงพอใจในงานและความผูกพันกับองค์กรต่อความตั้งใจลาออก**. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปกร*, 6(3), 699-717.
- สำนักงานแรงงานจังหวัดสตูล. (2563). **รายงานสถานการณ์ไตรมาส-3ปี-2563**. สตูล: ศาลากลางจังหวัดสตูล.
- Aldhuwaihi., A. (2013). **The Influence of Organizational Culture on Job Satisfaction, Organizational Commitment and Turnover Intention: A Study on the Banking Sector in the Kingdom of Saudi Arabia**. Thesis in partial fulfillment for the degree of Doctor of Business Administration, Victoria University, Australia
- HR NOTE.asia. (2564). **วัฒนธรรมองค์กร คืออะไร ? 6 ปัจจัยที่ช่วยให้วัฒนธรรมองค์กรแข็งแกร่ง**. สืบค้นจาก <https://th.hrnote.asia/orgdevelopment/what-is-organizational-culture-210604/>
- Herzberg. (1974). **Two-Factor Theory**. From https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:_r0z-ybJOikJ:https://www.academia.edu/26679106/Herzbergs_Two_Factor_Theory_1_Herzbergs_Two_Factor_Theory_of_Job_Satisfaction_An_Integrative_Literature_Review+&cd=10&hl=th&ct=clnk&gl=th
- Joreskog, K.G., Sorbom, D. (1993). **LISREL 8: Structural Equation Modeling with the SIMPLIS Command Language**. Chicago: Scientific Software International.
- Kaliski, B.S. (2007). **Encyclopedia of Business and Finance**. Second edition, Thompson Gale, Detroit, p. 446.

- Mobley, W. H. (1982). **Employee Turnover: Causes, Consequences and Control**.
New York: Addison-Wesley Publishing Company limited.
- Peter F. Drucker. (2005). **Process of Management**. From <https://iok2u.com/index.php/article/e-book/400-peter-drucker-s-process-of-management-peter-drucker>
- Porter, L.W., Steers, R.M. (1973). Organizational, Work, and Personal Factors in Employee Turnover and Absenteesim. **Psychological Bulletin**, 80, 151-176.

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง
การสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมการปรับตัว
ของนักศึกษาในสถานการณ์โควิด-19

The Relationship of Self-Efficacy, Social Support, and
Adjustment Behavior of Undergraduate Students
in Pandemic Covid-19

ณัชชามน เปรมปลื้ม^{1*}, สิริลักษณ์ เทียงธรรม²

Nuchchamon Pramepluem¹, Sirilak Thiangtham²

ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง¹

Department of Psychology, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University¹

ที่ปรึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1²

Advisor to the Director of the Secondary Educational Service Area Office 1²

*e-mail: nuchchamon.io@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่1 จำนวน 154 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม และแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัว ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมการปรับตัว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการปรับตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .925$) การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการปรับตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .986$) การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .918$)

คำสำคัญ: การรับรู้ความสามารถของตนเอง, การสนับสนุนทางสังคม, พฤติกรรมการปรับตัว

Abstract

The purposes of this study were to examine the relationships between self-efficacy, social support, and adjustment behavior. The sample of population consisted

of 154 freshman undergraduate students in pandemic Covid-19. The research instruments were a quantitative questionnaire eliciting demographical characteristics, self-efficacy, social support, and adjustment behavior.

The results showed the followings;

1) The samples had moderate level of self-efficacy, social support, and adjustment behavior.

2) self-efficacy was significantly positive correlated with adjustment behavior ($r = .925$, $p\text{-value} < .05$).

3) social support was significantly positive correlated with adjustment behavior ($r = .986$, $p\text{-value} < .05$).

4) self-efficacy was significantly positive correlated with social support ($r = .918$, $p\text{-value} < .05$)

Keywords: Self-efficacy, Social support, Adjustment behavior

บทนำ

ครั้งแรกของการเกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ในเมืองหวู่ฮั่น ประเทศจีน ในเดือน ธันวาคม 2019 กับสัดส่วนการแพร่ระบาดและส่งผลกระทบต่อสาธารณสุขและเศรษฐกิจทั่วโลกอย่าง รุนแรง (WHO, 2020) โดยการแพร่ระบาดได้แพร่กระจายไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการ หยุดชะงักและการเปลี่ยนแปลง (Disruptive) ครั้งใหญ่ในการดำเนินชีวิตประจำวัน (Keckojevic et al., 2020; Wang et al., 2020) ตลอดจนทุกมิติของสังคมต่างได้รับผลกระทบเช่นกัน

การหยุดชะงักและการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่นี้ ส่งผลกระทบต่อร่างกาย สภาพจิตใจ ความรู้ และการเงินต่อนักศึกษาทั่วโลก (Princeton University, 2020; Saint Peters University, 2020; Wang et al., 2020; กรรณิการ์ แสนสุภา และคณะ, 2563) โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบต่อ การปรับตัวต่อการเรียน เนื่องจากต้องมีการเว้นระยะทางสังคม (Social Distance) ทำให้ไม่สามารถมี รูปแบบการเรียนสอนแบบปกติได้ กล่าวคือ ไม่มีการเรียนการสอนในห้องเรียนจริงหรือการจำกัด จำนวนผู้เรียนจริงและการเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก ไม่มีการร่วมทำกิจกรรมในชั้นเรียน และกิจกรรมต่าง ๆ ตามปกติ โดยบางรายวิชาหรือบางกิจกรรมที่มีความจำเป็นที่ต้องจัดนั้น จะต้องมีการป้องกันตัวเองตามมาตรการการควบคุมโรคระบาดอย่างเข้มงวด จึงส่งผลให้เกิดความวิตกกังวล และความเครียดในการเรียน (กานต์ จำรูญโรจน์, 2563; เทียน ทองแก้ว, 2563; วรินทร์ พูลผล และ ธีรภัทร์ ไคร์วานิช, 2564) ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้นักศึกษา ประสบความสำเร็จในการเรียน และมีความสัมพันธ์กับความสุข (Paciello et al., 2016) รวมทั้งการ ปรับตัวต่อสังคมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

พฤติกรรมกรรมการปรับตัว คือ การที่บุคคลเป็นตัวของตัวเอง มีความเข้าใจในตนเอง การยอมรับตนเองและการยอมรับผู้อื่น โดยสามารถรับรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความเป็นจริง รวมทั้งสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับมาปรับกับโครงสร้างหรือบุคลิกลักษณะของตนให้สอดคล้อง ส่วนบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้ จะทำให้เกิดความตึงเครียด วิตกกังวล สับสน ไม่แน่ใจ สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง และอาจส่งผลโดยตรงต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของบุคคลนั้น ๆ รวมทั้งส่งผลต่อการเรียนและความสำเร็จทางการศึกษาของบุคคลที่อยู่ในวัยเรียน

ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่1 ซึ่งการปรับตัวของนักศึกษาถือเป็นเรื่องสำคัญที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงได้แบบผู้มีสุขภาวะที่ดี และผลการศึกษาทำให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการสนับสนุนและการให้ความช่วยเหลือในด้านการปรับตัวของนักศึกษา และนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างปกติสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่1
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่1

สมมติฐานในการวิจัย

1. การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่1
2. การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่1
3. การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับการสนับสนุนทางสังคมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่1

การทบทวนวรรณกรรม

1. การรับรู้ความสามารถของตนเอง

การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง การที่บุคคลเชื่อและตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองว่าจะจัดการและดำเนินการกระทำพฤติกรรมต่างในสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้ ที่ทำให้บุคคลตัดสินใจว่าสามารถทำอะไรได้ หรือการทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ด้วยความสามารถที่ตนเองมี (Bandura, 1997; Muchinsky, 2003; Moorhead, 2010) ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักศึกษา หมายถึง ความเชื่อมั่นที่นักศึกษารับรู้ในความสามารถด้านการเรียนที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วง หรือสามารถบรรลุเป้าหมายของการเรียนที่ตั้งไว้ได้

2. การสนับสนุนทางสังคม

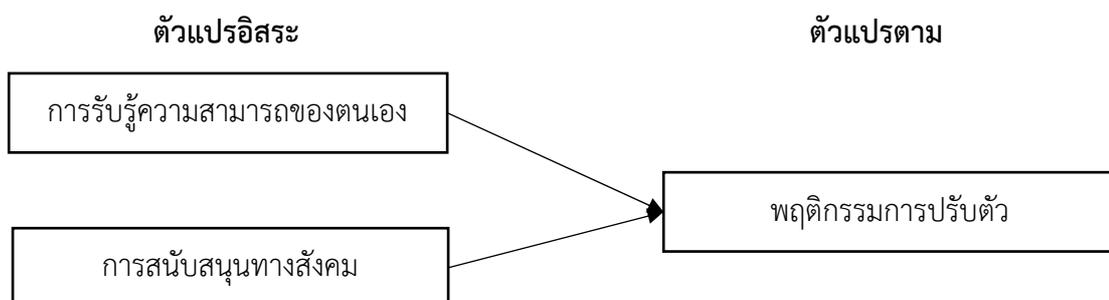
การสนับสนุนทางสังคมเป็นตัวแปรที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคคลมีความสุข โดยอิทธิพลของสภาพแวดล้อมและบุคคลรอบตัวมีความเกี่ยวข้องกับความสุขหรือความพึงพอใจในชีวิตของนักศึกษา เพราะทำให้ได้รับรู้ถึงการได้รับความช่วยเหลือและส่งเสริมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีจากครอบครัว มหาวิทยาลัย และเพื่อน เรียกว่า การสนับสนุนทางสังคม (Danielsen. 2009: 304) ซึ่งทำให้มีการปรับตัวที่ดีต่อการใช้ชีวิตความเป็นนักศึกษาของนักศึกษานั้นเป็นไปได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ (Haber, 2003; Sandersan, 2004; Danielsen. 2009)

3. พฤติกรรมการปรับตัว

Havighurst (1953 cited in Jugert & Titzman, 2019) พิจารณาการปรับตัวในมุมของการเรียนรู้ตามขั้นพัฒนาการของชีวิต ซึ่งพัฒนาการของชีวิตในแต่ละวัยนั้น บุคคลมีงานประจำวัยที่ต้องเรียนรู้ ถ้าบุคคลสามารถพัฒนางานประจำวัยได้สำเร็จ จะทำให้เป็นบุคคลที่มีความสุขและสามารถพัฒนางานประจำวัยในขั้นถัดไปได้สำเร็จ แต่ในทางตรงกันข้ามงานในช่วงวัยใดไม่ประสบผลสำเร็จจะทำให้บุคคลนั้นไม่มีความสุข และงานประจำวัยในขั้นถัดไปให้สำเร็จได้ยาก ดังนั้นบุคคลที่มีพฤติกรรมการปรับตัว หมายถึง บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และพัฒนางานประจำวัยให้ผ่านพ้นได้ด้วยดี ส่วน Roy (1976) กล่าวว่า พื้นฐานที่เกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ประกอบด้วย ร่างกาย จิตใจ และสังคม ซึ่งทำงาน ผสมผสานเป็นหน่วยเดียวกัน เพื่อคงภาวะปกติสุขหรือภาวะสุขภาพดี ความเจ็บป่วยหรือสิ่ง กระตุ้นอื่น ๆ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกหรือภายในบุคคลที่เข้าสู่ระบบชีวิต ก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อบุคคลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ดังนั้นบุคคลยังต้องมีการ ปรับตัวเพื่อรักษาสมดุลของร่างกาย จิตใจ และสังคมของบุคคล บุคคลที่ประสบความสำเร็จใน การปรับตัวจะมีความมั่นคงในชีวิต ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกคือมีสุขภาพดี ยอมรับความเป็นจริง และมีความพึงพอใจในชีวิต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัว โดยกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlation Research) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่1 สาขาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยรัฐแห่งหนึ่ง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 247 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรYamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 153 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก ทั้งนี้เพื่อป้องกันการสูญหายหรือได้แบบสอบถามกลับคืนมาไม่สมบูรณ์จึงเก็บแบบสอบถามเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 จากขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 176 ชุด ได้รับแบบสอบถามที่ตอบสมบูรณ์ จำนวน 154 ชุด

2. การสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลเป็นลักษณะตรวจสอบรายการ (Checklist) ส่วนที่ 2 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยพัฒนาและดัดแปลงมาตรวจวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนของ Pintrich et al. (1993) ส่วนที่ 3 แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม โดยพัฒนาและดัดแปลงมาตรวจวัดการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมแบบหลายมิติของ Zimet et al. (1988) ส่วนที่ 4 แบบวัดพฤติกรรมการปรับตัว โดยพัฒนาและดัดแปลงมาตรวจวัดการปรับตัวของนิรมล สุวรรณโคตร (2553) โดยใช้ดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน แล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด (Index Of Item Objective Congruence-IOC) ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป หากค่าคำถามข้อใด มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ผู้วิจัยจะนำข้อคำถามนั้นไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ขึ้น ซึ่งผลการตรวจสอบพบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาศึกษา จำนวน 30 ราย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย และนำข้อมูลที่ได้แต่ละฉบับมาวิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis) โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ด้วยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Corrected item-total Correlation) มีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ที่นัยสำคัญทางสถิติ .05 ถือว่าข้อคำถามนั้นนำมาใช้ได้ การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับโดยการหาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) กำหนดค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นมากกว่า 0.7 ขึ้นไป ถือว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) และสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

3. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่1

(n = 154)

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
การรับรู้ความสามารถของตนเอง	3.61	0.642	มาก
การสนับสนุนทางสังคม	3.68	0.610	มาก
พฤติกรรมกรรมการปรับตัว	3.69	0.614	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.61$, SD = .642) การสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.68$, SD = .610) และพฤติกรรมกรรมการปรับตัว อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.69$, SD = .614)

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคมและและพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่1

(n= 154)

ตัวแปร	(1)	(2)	(3)
(1) Self-Eff	1		
(2) Social	.918*	1	
(3) Adjust	.925*	.986*	1

หมายเหตุ *p-value<.05

Self-Eff = การรับรู้ความสามารถของตนเอง

Social = การสนับสนุนทางสังคม

Adjust = พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคมและและพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่1 พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .925$) การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ

พฤติกรรมกรรมการปรับตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .986$) การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .918$)

อภิปรายผล

การปรับตัวด้านอารมณ์แตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่3 เนื่องมาจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน รวมถึงสภาพแวดล้อมและสังคมใหม่ รวมทั้ง ยังมีความกังวลในหลายด้าน ทั้งทางด้านการเรียน และกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยจากการติดเชื้อโควิด-19 จึงทำให้มีการปรับตัวด้านอารมณ์ได้น้อยกว่าชั้นปีอื่น ๆ สอดคล้องกับ Zamira (2020) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบจากการแพร่ระบาดโควิด-19 ต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประเด็นการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิตของนิสิตนักศึกษา ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ออนไลน์ ทักษะการเรียนและการเปลี่ยนแปลงในชีวิตของนิสิตนักศึกษา พบว่านักศึกษานั้นมีการปรับตัวทางด้านการเรียนออนไลน์ และยอมรับการเรียนรูปแบบออนไลน์เลยส่งผลให้ทักษะการเรียนในการเรียนของนิสิตนักศึกษานั้นไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อีกทั้งการศึกษาของกรณีการ์ แสนสุภา, เอื้อทิพย์ คงกระพันธ์, อุมาภรณ์ สุขารมณ, และผกาพรรณ นันทะเสน (2563) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง การปรับตัวของนักศึกษาในสถานการณ์โควิด-19 พบว่า นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะศึกษาศาสตร์ มีการปรับตัวในสถานการณ์โควิด-19 โดยรวม อยู่ที่ระดับค่าเฉลี่ยที่ 3.41 ซึ่งถือว่ามีระดับที่สูง และได้หาค่าความแตกต่างการปรับตัวของนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาในระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน พบว่า นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาในระดับชั้นปีที่ต่างกัน มีการปรับตัวในสถานการณ์โควิด-19 แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่ระดับมีชั้นปีต่างกันมีการปรับตัวในทางด้านอารมณ์ และทางด้านการเรียนที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

สามารถนำไปเป็นแนวทางในการประเมินพฤติกรรมกรรมการปรับตัวและกำหนดแนวทางในการสนับสนุน และให้ความช่วยเหลือกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยเฉพาะชั้นปีที่1

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยเชิงสาเหตุพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของนักศึกษาเพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยการนำไปใช้ และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนและงานกิจกรรมพัฒนานักศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ แสนสุภา, เอื้อทิพย์ คงกระพันธ์, อุมารมณ สุขารมณ, และผกาวรรณ นันทะเสน (2563). การปรับตัวของนักศึกษาในสถานการณ์โควิด-19. **วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์**, 6(2), 83-97.
- กานต์ จำรูญโรจน์. (2563). **5วิธีฟื้นฟูจิตใจผ่านวิกฤตโควิด19**. สืบค้น 23 กันยายน 2563, จาก <https://www.rama.mahidol.ac.th/ramachannel/home/article/covid-19/>
- เทือน ทองแก้ว. (2563). การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19. **คุรุสภาวิทยากร**, 1(2), 1-10.
- นิรมล สุวรรณโคตร . (2553). **การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร**. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการอุดมศึกษา
- วรินทร์ พูลผล, และ ธนย์พัทธ์ ไคร์วานิช. (2564). การปรับตัวทางเทคโนโลยีภายหลังโควิด-19: กรณีศึกษานักเรียนในระดับอุดมศึกษา. ใน มหาวิทยาลัยรังสิต, บัณฑิตวิทยาลัย, **การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 16 ปีการศึกษา 2564**, สืบค้นวันที่ 25 ธันวาคม 2564, จาก <https://rsujournals.rsu.ac.th/index.php/rgrc/article/download/2451/2063/>
- Bandura, A. (1997). **A self-efficacy: The exercise of control**. New York: W.H. Freeman and Company. New York, NY, US: W H Freeman/Times Books/ Henry Holt & Co.
- Wang, C. R., Horby, P. W., Hayden, F.G., & Gao, G. F. (2020). **A novel coronavirus outbreak of global health concern**. Retrieved May 20, 2021, from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0140673620301859>
- Danielsen, Anne G. (2009, March/April). School-Related Social Support and Students' Perceive Life Satisfaction. **The Journal of Educational Research**. Res 102 no. 4: 303-308.
- Haber, David. (2003). **Health Promotion and Aging: 3rd ed.** New York: Springer Publishing Company.
- Jugert, P., & Titzmanni, P.F. (2019). **Developmental Tasks and Immigrant Adolescent's Adaptation**. Retrieved May 20, 2021, from https://www.researchgate.net/publication/331258076_Developmental_Tasks_and_Immigrant_Adolescent's_Adaptation/stats
- Keckojevic, A., Basch, C.H., Sullivan, M., & Davi, N.K. (2020). **The impact of the COVID-19 epidemic on mental health of undergraduate students in New Jersey, cross-sectional study**. PLoS ONE 15(9): e0239696. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0239696>

- Paciello, M., Ghezzi, V., Tramontano, C., Barbaranelli, C., & Fida, R. (2016). Self-efficacy configurations and wellbeing in the academic context: A person-centred approach. **Personality and Individual Differences**, *99*, 16-21. doi: 10.1016/j.paid.2016.04.083
- Pintrich, P. R., Smith, D. A., Garcia, T., & McKeachie, W. J. (1993). Reliability and predictive validity of the Motivated for Learning Strategies Questionnaire (MSLQ). **Education and Psychological Measurement**, *53*(3), 801-814. doi:10.1177/0013164493053003024.
- Princeton University. (2020). COVID-19: **Coronavirus Information | Princeton University**. Retrieved May 21 2021, from: <https://www.princeton.edu/content/covid-19-coronavirus-information>
- Saint Peters University. (2020). **Corona virus Updates**. Retrieved May 21 2021, from: https://www.saintpeters.edu/?post_type=notification&p=13327
- Sanderson, Catherine A. (2004). **Health Psychology Hobogen**: John Wiley & Sons.
- WHO. (2020). **Situation Report of Pandemic Covid-19**. Retrieved May 15, 2021, from <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/situation-reports>
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis** (3rd ed.). New York: Harper and Row.
- Zamira, H. (2020). **The Impact of COVID-19 on higher education: A study of interaction among students' mental health, attitudes toward online learning, study skills, and changes in students' life**. Retrieved May 20, 2021, from <https://www.researchgate.net/publication/341599684>.

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
โดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาญจนบุรีเขต 2

A Study on the Relationship between Administration Factors and
Early Childhood Education Management of Brain-Based Learning in
Schools under Kanjanaburi Primary Educational Service Area 2

นิตยา ศรีมกุฎพันธุ์^{1*}, ขนิษฐา ศรีตะวัน² และอรวรรณ ชมชัยยา³

Nitaya Srimakutphun¹, Kanitha Sritawan² and Orawan Chomchaiya³

สาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร 0818133778

สาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

สาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

*e-mail: nitayasatit@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2) ศึกษาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐาน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 23) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 190 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครื่องมือวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ขั้นตอน ตอนที่1เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน.และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า1) ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2

โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงความสัมพันธ์จากมาก ไปหาน้อยคือ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ด้านการจัดการ ด้านบุคลากร และด้านสภาพแวดล้อม

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหารการศึกษา, การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐาน

Abstract

. The purposes of this research were to study: 1) the level of educational institution administration factors in schools under Kanjanaburi Primary Educational Service Area 2 .2) the early childhood education management by using the brain-based learning in the schools; and 3) the relationship between educational administration factors and early childhood education management by using the brain-based learning in schools under Kanjanaburi Primary Educational Service Area 2 . The sample consisted of 190 early childhood teachers in schools under Kanjanaburi Primary Educational Service Area 2 in the academic year 2021. The size was determined by using the comparison table of Krejcie and Morgan. The research instrument was a five-rating scale questionnaire about the relationship between school administration factors and early childhood education management of brain-based learning in schools under Kanjanaburi Primary Educational Service Area 2. It was divided into 2 parts. Part 1 was a questionnaire regarding school administration factors in schools. Part 2 was a questionnaire about the management of basic education by using the brain-based learning in schools under Kanjanaburi Primary Educational Service Area 2. The statistics used for data analysis were: mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient.

The results of the research revealed that: 1) the factors of school administration in schools under Kanjanaburi Primary Educational Service Area 2, overall was at a high level; 2) early childhood education management using the brain-based learning in schools under Kanjanaburi Primary Educational Service Area 2 consisting of, overall was at the high level; and 3) the relationship between the factors of school administration and early childhood education management by using the brain-based learning in schools was positive with the provision of early childhood education management by using the brain-based learning at the statistically significant level of .01. The factors in descending order were: budget, materials, management, personnel and environment.

ความสำคัญของปัญหา

การอบรมเลี้ยงดูและการเตรียมความพร้อม เพื่อไปสู่การเรียนรู้อย่างถูกวิธีจะทำให้เด็กปฐมวัยได้มี การพัฒนาที่ดีทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะมี ผลทำให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ ครูปฐมวัยมีบทบาทหน้าที่ เกี่ยวข้องกับเด็กให้มีความพร้อมทุก ๆ ด้าน ให้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคลเพื่อจะได้เป็นพื้นฐาน ของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ต่อไป (กฤษณา สมะวรรณ. 2547 : 8) ดังนั้นการนำหลักการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองจึงเป็นการเติมเต็ม เป็นการเสริมความมั่นใจให้กับครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็ก ได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ เพื่อวางรากฐานให้กับเด็กในช่วงโอกาสทองของการเรียนรู้ที่จะช่วย ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และพัฒนาการทุกด้าน ทั้งกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม ปัญญาหรือจิตวิญญาณช่วงวัยนี้เด็กจะมีการเจริญเติบโตในอัตราที่สูงที่สุด โดยเฉพาะระบบประสาทและสมองซึ่งเจริญเติบโตได้ถึงร้อยละ 80 ของผู้ใหญ่ เป็นระยะที่สมองเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุดในชีวิต ศักยภาพแห่งการเรียนรู้และพัฒนาการ ด้านต่างๆสามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่ หากได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้องซึ่งจะเป็นพื้นฐาน ของการพัฒนาการทุกด้านต่อเนื่องไปจนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่(กระทรวงศึกษาธิการ. 2560 : 6) การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-based Learning) เป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ วิธีการเรียนรู้หรือการทำงานของสมองทางธรรมชาติ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีสมาธิเพื่อเตรียมความพร้อม โดยการทำสมาธิเล่าเรื่อง ออกกำลังกายแล้วให้นักเรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติจริงรู้จักฝึกฝนศึกษาค้นคว้า สร้างองค์ความรู้หรือผลงาน โดยการร่วมคิดร่วมทำและยังมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนความสามารถหรือทักษะและจำเรื่องที่เรียนได้และการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานเป็นการสอนย้ำซ้ำทวนด้วยกิจกรรมหลากหลาย โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่างเป็นระบบด้วยตนเอง ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ถาวร (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2553 : 65)

การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงมีนโยบายว่าให้โรงเรียน ทุกโรงเรียนของการศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ได้มีการดำเนินงานในโรงเรียนตามแนวทางกุญแจ 5 ดอก ได้แก่ 1) สนามเด็กเล่น 2) ห้องเรียน 3) กระบวนการเรียนรู้ 4) หนังสือแบบฝึกหัดและใบงาน 5) สื่อนวัตกรรมที่กระตุ้นสมอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2558 : 12) จากการดำเนินงานไปของแต่ละโรงเรียนไปแล้วนั้น จากรายงานผลการดำเนินงานโครงการพลิกโฉมโรงเรียน ป.1 อ่านออกเขียนได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 นั้นพบปัญหาในเรื่องงบประมาณจำกัด โรงเรียนพื้นที่มีน้อย นักเรียนไม่สามารถเข้าฐานการเคลื่อนไหวให้ครบได้ในแต่ละวัน เพราะฐานจำนวนมากและระยะเวลาจำกัด การดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2, 2563 : 9)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย การบริหารสถานศึกษากับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปปรับใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เหมาะสมกับครูผู้สอน และผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารการศึกษา

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2557: 44) กล่าวว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษานั้น ถ้าพิจารณาในฐานะเป็นธุรกิจแบบหนึ่ง ก็นับว่าเป็นธุรกิจที่มีขอบเขตกว้างขวางและซับซ้อนมากที่สุด ในบรรดาธุรกิจทั้งหลายถ้าหากเทียบธุรกิจอื่น ๆ เช่น การค้า อุตสาหกรรมหรือแม้แต่การจัดระบบการปกครองก็ตามเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาต้องใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานที่เรียกว่า 4M's กล่าวคือ

1. คน (Man) ใช้กำลังคนมากกว่าหน่วยงานประเภทอื่น ถ้าเอาครูของทุกระดับการศึกษา มารวมเข้าด้วยกันจะมีบุคลากรมากกว่าหน่วยงานใด ๆ หรือในเชิงวุฒิความต้องการของบุคคล ที่จะมีส่วนในการดำเนินการศึกษาก็เห็นว่าเป็นบุคลากรที่มีวุฒิโดยเฉลี่ยสูงสุด
2. เงิน (Money) ในด้านงบประมาณ เมื่อเอางบประมาณการศึกษาของทุกระดับมารวมกันเข้าแล้วก็เป็นหน่วยงานที่ใช้งบประมาณสูงสุด
3. วัสดุ (Materials) วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการดำเนินการศึกษา ก็เช่นเดียวกัน ถ้าจะคิดเพียงค่าปลูกสร้างอาคารสถานศึกษาของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มารวมกันเห็นได้ว่าเป็นเงินก่อสร้างที่สูงที่สุดในบรรดาค่าก่อสร้างของรัฐที่ได้ลงทุนไปในรอบปี
4. การจัดการ (Management) ระบบบริหารการศึกษามีความซับซ้อนในเชิงบริหารมากกว่าการจัดการธุรกิจใด ๆ จากการศึกษปัจจัยการบริหารสถานศึกษา

จันทราณี สงวนนาม (2548 : 13) กล่าวว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาการบริหารงาน ทุกประเภทในทุกองค์กร จำเป็นต้องมีปัจจัยหรือทรัพยากรพื้นฐานทางการบริหารโดยทั่วไป ถือว่าปัจจัยที่สำคัญของการบริหารมีอยู่ 4 ประการ ซึ่งรู้จักกันในนามของ 4M's ได้แก่ 1. คน (Man) ได้แก่ บุคคล

หรือกลุ่มบุคคลในองค์กรที่ร่วมกันทำงาน 2. เงิน (Money) ได้แก่ งบประมาณที่ใช้ในการบริหารทุก ๆ ส่วนขององค์กร 3. วัสดุสิ่งของ (Materials) ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ เทคโนโลยีต่าง ๆ 4. การจัดการ (Management) ได้แก่ การบริหารขององค์กรที่ทำโดยผู้บริหาร

ประจักษ์ บัวผัน (2554 : 31) กล่าวว่า ปัจจัยทางการบริหารหรือทรัพยากรการบริหารนั้น มีความสำคัญต่อการบริหารงานอย่างมาก เพราะประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหาร ขึ้นอยู่กับ ความสมบูรณ์ของคุณภาพของปัจจัยการบริหาร อันประกอบด้วย ปัจจัยด้านกำลังคน (Man) ปัจจัยด้าน งบประมาณ (Money) ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material or Machine) ปัจจัย ด้านกระบวนการบริหาร (Management) ปัจจัยด้านขวัญกำลังใจในการทำงาน (Moral) และปัจจัยด้านเวลาในการปฏิบัติงาน (Time) เรียกย่อ ๆ ว่า 5 M's+1T โดยนำปัจจัยเหล่านี้มาผสมผสานกัน อย่างเหมาะสม

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2560 : 4) ได้กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยใช้ สมองเป็นฐานเด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการ ตามอนุสัญญาว่า ด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างเด็กกับพ่อแม่เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเอง ตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนด หลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชนสังคมและวัฒนธรรมไทย
3. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย และมี กิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัย และมี การพักผ่อนเพียงพอ
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิตและสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัยและมีความสุข
5. สร้างความรู้ ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

พรพิไล เลิศวิชา (2558 : 12 - 18) กล่าวว่า แนวคิดในการพัฒนาการโดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) มีนโยบาย “พลิกโฉมโรงเรียน ป.1 อ่านออกเขียนได้ใน 1 ปี” ตามแนวทางพัฒนาการทางสมอง กับกฎแฉ5 ดอกเพื่อพลิกโฉมโรงเรียน ได้แก่

- 1) สนามเด็กเล่น (Playground)
- 2) ห้องเรียน (Classroom)
- 3) พลิกกระบวนการเรียนรู้ (Teaching & Learning)
- 4) หนังสือเรียนและใบงาน (Book & Worksheets) และ
- 5) สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ (Resources & Innovations)

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ครูปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี2 ในปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 345 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี. ออนไลน์. 2564)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี2 ในปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 190 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้นของการแบ่ง หลังจากนั้นคัดเลือกครูปฐมวัยแต่ละโรงเรียนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัวแปร ประกอบด้วย

1. ตัวแปรที่ 1 ได้แก่ ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี2 มี 5 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านบุคลากร

1.2 ด้านงบประมาณ

1.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์

1.4 ด้านการจัดการ

1.5 ด้านสภาพแวดล้อม

2. ตัวแปรที่ 2 ได้แก่ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี2 มี 5 ด้าน แบ่งเป็นดังนี้

2.1 ด้านสนามเด็กเล่น

2.2 ด้านห้องเรียน

2.3 ด้านกระบวนการเรียนรู้

2.4 ด้านหนังสือแบบฝึกหัดและใบงาน

2.5 ด้านสื่อนวัตกรรมที่กระตุ้นสมอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานของการวิจัย

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐาน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งใช้วิธีทางสถิติจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้าน และรายข้อ

2. วิเคราะห์ข้อมูลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและรายข้อ

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ใช้การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r_{xy})

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกระบวนการเรียนรู้ด้านหนังสือแบบฝึกหัดและใบงาน ด้านสื่อ นวัตกรรมที่กระตุ้นสมอง ด้านห้องเรียน และด้านสนามเด็กเล่น ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน พบว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐาน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ เมื่อปัจจัยการบริหารสถานศึกษามีค่าเพิ่มขึ้นการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานก็จะมากขึ้นด้วย โดยมีความสัมพันธ์กันเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านงบประมาณ (X2) ($R_{xy}=0.571$) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (X3) ($R_{xy}=0.548$) ด้านการจัดการ(X4) ($R_{xy}= 0.511$) ด้านที่ 4 ด้านบุคลากร (X1) ($R_{xy}=0.501$) และด้านสภาพแวดล้อม (X5) ($R_{xy}=0.443$)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่สมควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีการจัดสรร งบประมาณเพียงพอและเหมาะสมต่อการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน เครื่องใช้สำหรับเด็กอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ประกอบกับผู้บริหารมีการมอบหมายงานให้แก่ครูและบุคลากรได้อย่างชัดเจนและตรงกับความรู้ความสามารถ ส่วนครูก็มีเทคนิควิธีสอนและเลือกใช้สื่อการสอนที่เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบรรจบ บุญจันทร์ (2556 : 38) ที่ระบุไว้ว่า การบริหารเป็นการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและสมาชิกในองค์กร เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาพร ยืนยง (2560 :77) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโขง

เจียม จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวม อยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย คือ ด้านกระบวนการเรียนรู้ด้านหนังสือแบบฝึกหัดและใบงาน ด้านสื่อ นวัตกรรมที่กระตุ้นสมอง ด้านห้องเรียน และด้านสนามเด็กเล่น ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จัดให้มีเครื่องเล่นที่หลากหลาย มีฐาน ที่เหมาะสมที่ช่วยพัฒนาการของร่างกาย และมีการทาสีผนังห้องเรียนที่มีสีสัน กระตุ้น ความสนใจและ เปิดสมองของเด็ก ประกอบกับมีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหา ข้อมูลด้วยเทคนิค แปลกใหม่ มีการใช้หนังสือเรียนที่มีคุณภาพ เพื่อกระตุ้นนักเรียนให้เกิดความสนใจ และมีจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยนำเสนอข้อมูลและเนื้อหาบนพื้นที่หลากหลาย ประกอบกับครูได้ จัดทำสื่อการเรียนรู้ที่ เพียงพอให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณิกา จันทเพชร (2559 : 60) ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการจัดการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐานของโรงเรียนแกนนำ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า สภาพในการ ดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ แบบใช้สมองเป็นฐานของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 พบว่าการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน พบว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กัน ทางบวกกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ เมื่อปัจจัยการบริหารสถานศึกษามีค่าเพิ่มขึ้นการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้ สมองเป็น ฐานก็จะมากขึ้นด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนำนโยบายเรื่องการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มา ปฏิบัติงานในโรงเรียนนั้นต้องอาศัยทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งทรัพยากรทางการศึกษาถือว่าเป็น ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาโดยผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร สถานศึกษา และสามารถบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุตามจุดมุ่งหมาย ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของประจักษ์ บัวผัน (2554 : 31) ที่กล่าวว่า ปัจจัยทางการ บริหารนั้นมี ความสำคัญต่อการบริหารงานอย่างมาก เพราะประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ การบริหารขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของคุณภาพของปัจจัยการบริหาร อันประกอบด้วย ปัจจัย 84 ด้านกำลังคน (Man) ปัจจัยด้านงบประมาณ (Money) ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์(Material or Machine) ปัจจัยด้าน กระบวนการบริหาร (Management) ปัจจัยด้านขวัญกำลังใจในการทำงาน (Moral) และ ปัจจัยด้าน เวลาในการปฏิบัติงาน (Time) เรียกย่อ ๆ ว่า 5 M's+1Tซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนภา ศรีลักษณ์ (2552 : 81) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียน บ้านหนองชุม อำเภอป่าดิว จังหวัดยโสธร ผลการศึกษาค้นพบว่า หลังจากการพัฒนา สภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและครูใช้ทักษะการสอนทำให้ นักเรียนเกิดความสนใจนักเรียนมี

ความสุขสนุกสนานกับการเรียนส่งผลให้นักเรียนอยากมาโรงเรียน ทำให้สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้น ดังนั้นจึงทำให้ปัจจัย การบริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้ สมอเป็นฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

จากการศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 พบว่า ด้านวัสดุอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้บริหารศึกษา จึงควรมีการจัดหา จัดซื้อ จัดจ้าง จัดทำเองและแลกเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์มาใช้ใน โรงเรียนอย่างเหมาะสม และถูกต้องตามระเบียบ ตลอดจนควรมีการซ่อมแซมบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ ให้อยู่ในสภาพ พร้อมใช้งานอยู่เสมอ เพื่อที่จะได้มีวัสดุอุปกรณ์ใช้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะครูปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 เท่านั้น ในการศึกษารั้ครั้งต่อไปควรมีการศึกษาครูปฐมวัยใน โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อจะได้นำผลการศึกษาที่ได้มาเปรียบเทียบความแตกต่าง และ เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ถูกต้องและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ : สำนัก วิชาการและมาตรฐานการศึกษา
- กฤษณา สมะวรรณนะ. (2547). **เอกสารประกอบการสอนปฐมวัย**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราช ภัฏมหาสารคาม.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2548). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : บุ๊ค พอยท์.
- ประจักษ์ บัวผัน. (2554). **หลักการบริหารสาธารณสุข**. ขอนแก่น : ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2557). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. นนทบุรี : ติรณสาร.
- นภา ศรีลักษณ์ . (2552). **การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้าน หนองชุม อำเภอบ้านดุง จังหวัดยโสธร**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บรรจบ บุญจันทร์. (2556). **การบริหารสถาบันเพื่อความเป็นเลิศ**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม.
- พรพิไล เลิศวิชา. (2550). **ออกแบบกระบวนการเรียนรู้โดยเข้าใจสมอ**. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิ มพ์.

- วิภาพร ยืนยง. (2560). **ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2553). **การพัฒนาการเรียนการสอนภาควิชาหลักสูตรและการสอน.** มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพรรณิกา จันเพชร. (2559). **การดำเนินงานการจัดการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐานของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ความสำเร็จ ล้มเหลว และความท้าทายของการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
ไปปฏิบัติของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร
Successes Failures and Challenges of The Implementation of
The Policy on Elderly allowances of Nong Khaem District
Office Bangkok

รัชชานนท์ พิพัฒน์พรไพศาล,ชาครีย์ นาคแกมแก้ว,
วรวุฒิ วีระวัฒน์ และสิทธิพันธ์ สกุลสุขเจริญ
Ratchachanon Phiphatpornpaisan, Chakri Nakkaemkaew,
Worawut Weerawat and Sittiphan Sakulsukcharoen

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์, โทร 0990733621

Branch: Public Administration Faculty of Political Science Tell. 0990733621

e-mail: Ratchachanon@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษา 1) ทราบวิธีการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค และความล้มเหลว ในการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร 3) เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิผลความสำเร็จ และแนวทางการแก้ไขความล้มเหลว ของการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็น ประชาชนและเครือข่ายภาคประชาชนที่ติดต่อราชการสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำนวน 399 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลโดยที่หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จ ล้มเหลว และความท้าทายของการนำนโยบาย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ไปปฏิบัติของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านโครงสร้างการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ และด้านการจัดสรรงบประมาณให้มีความเหมาะสมตามลำดับ

คำสำคัญ: ความสำเร็จ ล้มเหลว, การนำนโยบาย, เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

Abstract

This research is to study 1) Know how to implement the policy of the elderly pension in the Nong Khaem District Office Bangkok 2) to study the condition of problems, obstacles and failures in implementing the pension policy for the elderly of the Nong Khaem District Office Bangkok 3) to analyze the success efficiency and guidelines for resolving failures of the implementation of the Elderly Pension Policy of the Nong Khaem District Office Bangkok. The population used in the study was People and people's sector networks that contact the government office in Nong Khaem District Bangkok, 399 people. The tool used to collect data by estimating the mean. and the standard deviation.

The results showed that Most of the respondents had their opinions on the successes, failures, and challenges of implementing the policy. Elderly pension to the practice of Nong Khaem District Office Bangkok Overall, it's at a high level. And when considering each aspect, it was found that it was at a high level in every aspect. Sorted by average from highest to lowest is the knowledge and understanding about the pension policy for the elderly In terms of the structure of the implementation of the elderly pension policy and the budget allocation to be appropriate respectively

Keywords: success, failure, policy implementation, pension for the elderly

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้ระบุเกี่ยวกับสิทธิในการได้รับความคุ้มครองจาก มาตรการของรัฐ เพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้ความคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้อย่าง สมศักดิ์ศรี ไว้ในมาตรา 27 ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ พ.ศ.2547 และจะเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ในพ.ศ.2567 ขณะนี้กำลังอยู่ในช่วงการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) โดยจากข้อมูลของ United Nations World Population Ageing พบว่าหลังจาก พ.ศ.2552 ประชากรที่อยู่ในวัยพึ่งพิงได้แก่ เด็กและผู้สูงอายุ จะมีจำนวนมากกว่าประชากรในวัยแรงงาน และในจากผลการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ.2553 – พ.ศ.2583 พบว่า สัดส่วนของ ประชากรสูงอายุวัยปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป) มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างชัดเจน เห็นว่าอัตราการเพิ่มของประชากรโดยรวมมี แนวโน้มลดลงจนติดลบ ในขณะที่อัตราการเพิ่มของ ประชากรสูงอายุแม้ว่าจะมีแนวโน้มลดลง แต่ยังคงอยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราการเพิ่ม ประชากรรวมค่อนข้างมาก อันเป็นผลมาจากอัตราเจริญพันธุ์ที่ลดลงอย่างรวดเร็ว (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) และสถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล. (2557)

ภารกิจหรือบริการที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องดำเนินการให้กับประชาชนในพื้นที่ คือ การส่งเสริมสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุมีปัญหาสุขภาพ ทั้งที่สุขภาพไม่สมบูรณ์ ไม่แข็งแรง และการเจ็บป่วยด้วยโรคต่าง ๆ ปัญหาในด้านร่างกายของผู้สูงอายุที่เกิดจากความผิดปกติของร่างกาย สืบเนื่องจากเมื่อมีอายุมากขึ้นและขาดความรู้ในการดูแลสุขภาพจนกลายเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิด โรคเรื้อรัง ผู้สูงอายุมีความกังวลใจ มีอารมณ์กังวลง่าย และกลัวในสิ่งที่ไม่เคยกลัวมาก่อน มีอาการหลงลืม กลัวถูกทอดทิ้ง กลัวความตาย บางคนกลายเป็นคนหงุดหงิดโมโหง่าย ชอบแยกตัว มีอารมณ์เศร้า ต้องการตายเร็วหรืออยากฆ่าตัวตาย จะเห็นได้ว่าจากปัญหาดังกล่าวมีผลกระทบกับผู้สูงอายุทั้งทางตรงและทางอ้อมในคุณภาพ (หมัดเพาชี รุบามา, 2560)

โครงการ National e-Payment ของภาครัฐ เป็นการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม และพัฒนาระบบการรับจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยส่งเสริมการรับจ่ายเงินของหน่วยงานภาครัฐผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมให้มีฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับสวัสดิการของภาครัฐ ควบคู่กับการจ่ายเงินให้แก่ประชาชนโดยตรงผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะช่วยให้สามารถจ่ายเงินช่วยเหลือและสวัสดิการให้แก่ประชาชนได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย ลดความผิดพลาด ความซ้ำซ้อน และโอกาสการทุจริตจากการจ่ายด้วยเงินสด หรือเช็ค โดยได้ใช้เขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และชลบุรีเป็นต้นแบบให้การใช้ระบบ e-Payment ตั้งแต่เดือน กันยายน พ.ศ. 2560 ระเบียบการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุถูกถ่ายโอนไปยังกรมบัญชีกลางโดยตรงมีการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคมให้มีความเชื่อมโยงกันทั่วทั้งประเทศ ตามโครงการ e-Payment ภาครัฐ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ National e-Payment Master Plan โดยทำหน้าที่จ่ายเงินตรงเข้าบัญชีผู้มีสิทธิรับเงินสวัสดิการสังคม ทั้งนี้ กรมบัญชีกลางได้ออกหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติในการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามโครงการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม เพื่อให้สามารถเบิกจ่ายเงินอุดหนุนแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกรมบัญชีกลางได้ร่วมมือกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลร่วมกัน และได้รับการสนับสนุนจากกรมการปกครองในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลบุคคล (พิรุวรรณ กิติคุณ, 2561)

สำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตามนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาล ใน พ.ศ.2544 - 2545 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร การดำเนินงานตามโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้มีการปรับเปลี่ยนระเบียบกฎหมายและการพัฒนารูปแบบการจ่ายเบี้ยยังชีพ ทำให้เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการดังกล่าวอยู่หลายประการ เช่น สภาพพื้นที่สภาพทางสังคม รายได้ การอุดหนุนเงินจากรัฐบาล อัตรากำลัง ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน รวมถึงความตระหนักและการให้ความสำคัญในเรื่องการดำเนินงานด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพของผู้นำในสำนักงานเขตหนองแขม ล้วนเป็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

ด้วยเหตุนี้ จึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยถึงความสำเร็จ และล้มเหลวของการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ในประเด็นรูปแบบและวิธีการดำเนินโครงการฯ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในดำเนินโครงการฯ ทั้งนี้ผลของการศึกษาวิจัยจะ

ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของสำนักงานเขตหนอง กรุงเทพมหานครต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบวิธีการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค และความล้มเหลว ในการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ไปปฏิบัติของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพความสำเร็จ และแนวทางการแก้ไขความล้มเหลว ของการนำ นโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของผู้สูงอายุ

นภาพร ชโยวรรณ (2542) ให้ความหมายผู้สูงอายุ หมายถึง ประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป เนื่องจากเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางกายที่ชัดเจนและใช้เป็นอายุที่เกษียณสำหรับข้าราชการไทย โดยพิจารณาว่าเป็นวัยที่มีความเสื่อมของร่างกายซึ่งเป็นไปโดยธรรมชาติ มีกำลังลดน้อยลงเชิงซ้ำ จึงเป็นบุคคลที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ

บริบูรณ์ พรพิบูลย์ (2545) ให้ความหมายผู้สูงอายุไว้ว่า หมายถึง ผู้ที่มีความเสื่อมโทรมของ สันขารไปตามธรรมชาติ มีกำลังถดถอย เริ่มเชิงซ้ำ และเป็นผู้ที่ลูกหลานและสังคมจะให้การดูแลเอา ใจใส่เป็นพิเศษ

กรมการแพทย์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข แบ่งผู้สูงอายุเป็น 3 กลุ่ม คือ (ศิริณี ปันคำ, 2542)

ผู้สูงอายุวัยต้น (อายุ 60-69 ปี) วัยนี้ผู้สูงอายุส่วนมากมักมีภาวะอนามัยที่ช่วยเหลือตัวเองได้ มีประสบการณ์ชีวิตที่สามารถมีส่วนร่วมพัฒนาสังคม สามารถให้การดูแลผู้สูงอายุอื่นโดยผ่าน โครงสร้างกิจกรรมผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุวัยกลาง (อายุ 70-79 ปี) ครึ่งหนึ่งของผู้สูงอายุวัยนี้ยังมีสภาพที่ช่วยเหลือตัวเองได้ อาจมีผู้ดูแลช่วยเหลือบ้างบางกิจกรรมนอกเหนือจากการดูแลตนเอง เช่น การดูแลด้านอาหาร การ ออกกำลังกาย การพักผ่อน

ผู้สูงอายุวัยปลาย (อายุมากกว่า 80 ปี) ผู้สูงอายุวัยนี้ความเสื่อมโทรมลงมากทั้งทางร่างกาย จิตใจ สามารถดูแลกิจกรรมตนเองน้อยมาก จึงควรได้รับการดูแลจากบุตรหลานหรือผู้อื่น ทั้งทาง ร่างกายและจิตใจ ซึ่งสภาพการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุเกิดขึ้นแตกต่างกัน เช่น บางรายอาจมีความ บกพร่องด้านการเคลื่อนไหว ด้านการรับรู้ หรือภาวะอารมณ์ นอกจากนี้ยังพบว่าในแต่ละปัญหาจะมีความรุนแรงที่แตกต่างกัน

2. แนวคิดด้านสวัสดิการผู้สูงอายุ

การดำเนินงานเพื่อก่อให้เกิดสวัสดิการที่ดีต่อผู้สูงอายุ มีแนวคิดที่เป็นเป้าหมายของการพัฒนาสังคมหลากหลายประการ ซึ่งในประเทศไทยปัจจุบันมี 2 แนวคิดหลัก ดังนี้ (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2549)

2.1 แนวคิดคุณภาพชีวิต

เป้าหมายที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ คือ การมุ่งให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี สามารถพึ่งตนเองได้ และ มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม อันหมายถึง ประชาชนนั้นมีคุณภาพที่ดีขึ้น ซึ่งการเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพจะต้องครอบคลุมคุณลักษณะ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ หมายถึง ผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ (Successful Aging) เป็นผู้ที่ดีารงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความพึงพอใจและความปรารถนาของตนเอง ซึ่งคุณลักษณะของผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ จะประกอบด้วย การมีช่วงระยะเวลาของการมีอายุยืนยาว มีภาวะด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีการตระหนักในคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสามารถทางสังคมและเศรษฐกิจ ความสามารถในการควบคุมตนเองและมีความพึงพอใจในชีวิต

ประเด็นที่ 2 การมีคุณภาพชีวิตที่ดี หมายถึง การเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพและความสามารถ (Productive Aging) เป็นความสามารถในการพึ่งพาตนเองเท่าที่จะทำได้ของผู้สูงอายุ การใช้ความสามารถได้ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อตอบสนอง และแก้ไขทัศนคติทางลบต่างๆ ที่มีต่อผู้สูงอายุ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดอุปสรรคต่างๆ ที่มีต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ คือ ผู้มีศักยภาพและความสามารถรวมทั้งเป็นผู้ที่สามารถดูแลตนเองได้ (Self-Care) พึ่งตนเองได้ (Self-Reliance) ทำในสิ่งที่ปรารถนาได้ตามศักยภาพของตนทำประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม มีความพึงพอใจ ในชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบัน และเตรียมความพร้อมสำหรับความเปลี่ยนแปลงที่จะมาถึง

แนวคิดความมั่นคงของมนุษย์

แนวคิดความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) เริ่มจากจุดที่เน้นความมั่นคงทางการเมืองเป็นหลักมาสู่จุดเน้นความมั่นคงของมนุษย์ โดยมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (People Center) ดังนั้น ความหมายของความมั่นคงของมนุษย์จึงมีความหมายได้ 2 ประเด็น คือ หมายถึง การดำเนินการปกป้องมนุษย์เพื่อให้เกิดความเป็นอิสระ ความปลอดภัยจากการกระทำ และสถานการณ์ที่เกิดในภาวะฉุกเฉิน และเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้น อีกความหมายหนึ่ง คือ การสร้างระบบเพื่อให้ประชาชนมีความอยู่รอด มีศักดิ์ศรี และการมีชีวิตอย่างเหมาะสม

จากความหมายดังที่ได้กล่าวมา ความมั่นคงของมนุษย์จึงมีเป้าหมายเบื้องต้น ที่มุ่งให้เกิดความเป็นอิสระและปลอดภัยในหลากหลายประการ ได้แก่ ความเป็นอิสระจากความต้องการและ

ความขาดแคลน ความปลอดภัยจากความกลัวและความปลอดภัยจากการถูกระงับที่ไม่เหมาะสม
อื่นๆ

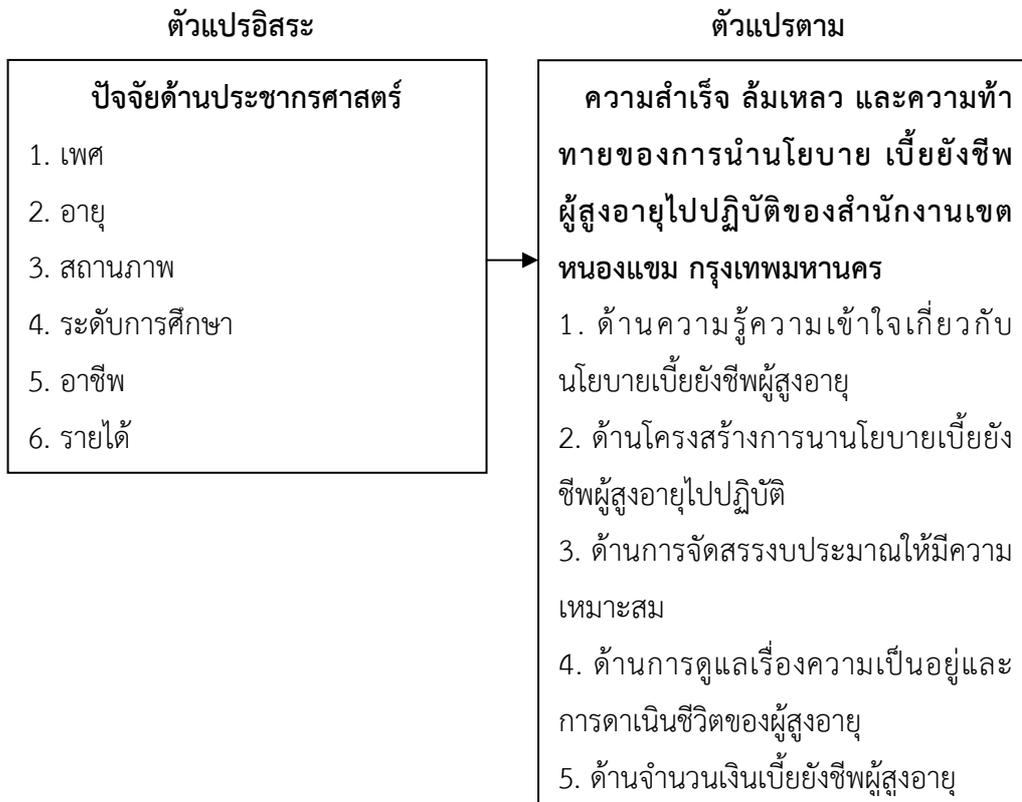
การดำเนินงานเพื่อให้เกิดความมั่นคงของมนุษย์ดังกล่าว ได้มีการกำหนดยุทธวิธีหลัก 2
ประการในการดำเนินงาน ได้แก่ การปกป้อง (Protection) และการเสริมสร้างพลัง (Empowerment)
โดยการปกป้องเป็นยุทธวิธีที่มุ่งป้องกันประชาชนให้ปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการ
สร้างค่านิยมทางสังคม การพัฒนากระบวนการให้เป็นระบบ เพื่อป้องกันความไม่มั่นคง ไม่ปลอดภัย
ต่างๆ ส่วนการเสริมสร้างพลังงานเป็นกลวิธี ที่จะช่วยสร้างประชาชนให้พัฒนาศักยภาพ และมีส่วน
ร่วมในการตัดสินใจอย่างเต็มที่

สิทธิประโยชน์ที่ผู้สูงอายุได้รับตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546

มาตรา 11 ผู้สูงอายุมีสสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้าน
ต่างๆ ดังนี้ (พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546, 2546)

- 1) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและ
รวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ
- 2) การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต
- 3) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม
- 4) การพัฒนาตนเองและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะ
เครือข่ายหรือชุมชน
- 5) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่
ยานพาหนะ หรือการบริการสาธารณะอื่น
- 6) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม
- 7) การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ
- 8) การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกรังแกหรือถูกแสวงหา
ประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง
- 9) การให้คำแนะนำ ปรีกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี หรือในทางการแก้ไข
ปัญหาครอบครัว
- 10) การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง
- 11) การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- 12) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี
- 13) การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or formal interview) ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดแน่นอนตายตัวจะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ใช้คำถามแบบเดียวกัน (อ้างถึงใน วิโรจน์ ก่อสกุล, 2562, หน้า 45) และการสัมภาษณ์จะทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้กำหนดวันนัดหมายสัมภาษณ์ โดยได้แจ้งให้ผู้ให้สัมภาษณ์ทราบก่อนล่วงหน้า ในการสัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์จะใช้การจดบันทึกและบันทึกเสียง โดยก่อนสัมภาษณ์จะขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ในการจดบันทึกการสนทนาก่อนทุกครั้ง

ผลการศึกษา

ความสำเร็จ ล้มเหลว และความท้าทายของการนำนโยบาย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ไปปฏิบัติของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านโครงสร้างการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ และด้านการจัดสรรงบประมาณให้มีความเหมาะสมตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องความสำเร็จ ล้มเหลว และความท้าทายของการนำนโยบาย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ไปปฏิบัติของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายการดำเนินงานเกี่ยวกับการให้บริการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ผ่านมามีประสิทธิภาพสูงและประสบความสำเร็จ จึงทำให้การให้บริการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก เพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลลำโพง เป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่น จึงมีความเข้าใจและสามารถรับรู้ถึงความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างลึกซึ้ง ทำให้สามารถกำหนดนโยบายและปรับปรุงขั้นตอนวิธีการการให้บริการ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ นลินี โล่ชิงชัยฤทธิ์ (2549) ศึกษาเรื่องการประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษา เทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความพึงพอใจของผู้ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่มีต่อการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในระดับมาก เนื่องจากเทศบาลได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุคอยอำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ผู้สูงอายุ หรือตัวแทนผู้สูงอายุ ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ยังให้บริการแนะนำขั้นตอนการขอรับสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาอันเกี่ยวกับงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแก่ผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ควรกำชับเจ้าหน้าที่ให้บริการอย่างรวดเร็ว หรือเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ในการให้บริการในแต่ละหน่วย
2. เตรียมสื่อประชาสัมพันธ์ไว้ให้บริการอย่างเพียงพอ
3. ควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ เพื่อความรวดเร็วในการให้บริการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. วรรศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร กับพื้นที่อื่นๆ
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับการให้บริการผู้สูงอายุให้หลากหลายเพิ่มขึ้น เช่น ช่วงอายุของผู้สูงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

บุญมี โททำ และพวก. (2562). การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ. วารสารสังคมศาสตร์ นิติ รัฐศาสตร์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2562.

- พรรณนิภา อาษาภา และพวก. (2561). พัฒนาการของนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในประเทศไทย : การเปรียบเทียบกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะ. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วารสารวิชาการบริหารการพัฒนา ปีที่8 ฉบับที่2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2561).
- พิมพ์พรรณ จันทร์สว่าง. (2562). การบริหารจัดการผู้ปฏิบัติงานในองค์การเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จขององค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.). การบริหารจัดการ มุ่งสู่ความสำเร็จขององค์การ องค์การตลาดเพื่อ เกษตรกร. โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พิรุวรรณ กิติคุณ. (2561). การพัฒนางานบริการภาครัฐด้านระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ. สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) และสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2557). รายงานประจำปี สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2556. กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดน
อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2

Desired Characteristics Of School Administrators Under The
Border Group Pongnamron District Chanthaburi Primary
Educational Service Area Office 2

สุรัตน์ดา ศรีคงรักษ์¹, วรชัย วิภูอุปโภคตร²

Surutda Sikhongrak¹, Vorachai Viphoouparakhot²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

¹Master of Education in Educational Administration Program, Siam Technology College.

²อาจารย์ที่ปรึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

²Graduate student in Educational Administration, Siam Technology College.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 2) เสนอแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 94 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางสำเร็จรูปของ Krejci and Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับคุณลักษณะมากค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 4.45$) รองลงมาคือ ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{x} = 4.45$) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.43$) ด้านความสามารถในการบริหาร ($\bar{x} = 4.42$) ด้านความเป็นผู้นำ ($\bar{x} = 4.39$) และด้านที่มีระดับคุณลักษณะมากค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านบุคลิกภาพ ($\bar{x} = 4.34$) 2) แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน ด้านความเป็นผู้นำ ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำ กล้าคิดกล้าตัดสินใจ ด้านความสามารถในการ

บริหาร ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารงานโดยเฉพาะการปฏิบัติงาน ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารจะต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต ด้านบุคลิกภาพ ผู้บริหารจะต้องรู้จักวางตนให้เหมาะสมตามกาลเทศะ มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหา ได้ดี ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารจะต้องมีมุมมองแห่งอนาคตและค่านิยมขององค์กร ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ของวิชาชีพ รู้จักวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

คำสำคัญ : คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purpose of this research was to 1) Desired Characteristics of School Administrators Under the Border Group Pongnamron District Chanthaburi. 2) Development guidelines of Desired Characteristics of School Administrators Under the Border Group Pongnamron District Chanthaburi.

This research is a quantitative research and qualitative. The samples used are administrators and teachers. Primary Educational Service Area Office 2. Academic year 2020, amount 94 people. Determine sample size by Krejcie and Morgan ready-made table. The tools used to collect data were questionnaires rating scale 5 levels. The statistics used for data analysis are frequency, percentage, average and standard deviation.

The results of the research showed that 1) Desired Characteristics of School Administrators Under the Border Group Pongnamron District Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2. Overall is in a high level ($\bar{x} = 4.41$) When considered individually, it was found that as follows very feature level maximum average is moral and ethical aspects ($\bar{x} = 4.45$), inferior is team work ($\bar{x} = 4.45$), vision ($\bar{x} = 4.43$), administrative ability ($\bar{x} = 4.42$), leadership ($\bar{x} = 4.39$) and aspects at very feature level minimum average is personality ($\bar{x} = 4.34$). 2) Development guidelines of Desired Characteristics of School Administrators Under the Border Group Pongnamron District. Leadership executives must have leadership at work, brave, dare to decide and listen to opinions from colleagues. In management ability must have knowledge. Ability in school management especially. Morality and ethics must maintain good role models, honesty, have compassion for colleagues. Personality, the person must place oneself appropriately. Has an aptitude to solve problems.

Vision there must be a view of the future and corporate values. Team work must have knowledge and understanding science of profession.

Keywords : Desired Characteristics, School Administrators

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาทุกประเทศจึงให้ความสำคัญในด้านการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะเมื่อการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพย่อมส่งผลให้ประชากรในประเทศซึ่งเป็นกำลังสำคัญที่จะร่วมกันพัฒนาประเทศมีคุณภาพตามไปด้วย ในทางกลับกันหากการจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างล้มเหลวย่อมส่งผลให้ประเทศนั้นๆ ล้มเหลวในด้านต่างๆ โดยการจัดการศึกษาจะสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใดต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญ (ธนวัฒน์ สายนภา, 2559)

การจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถ เพราะ ความสำเร็จของงานทุกด้านขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา ฉะนั้นความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบัน จะต้องเป็นผู้นำและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างมืออาชีพ ตลอดจนมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมความสำเร็จของโรงเรียนซึ่งเป็นองค์กร ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านบุคคลเป็นหลัก หากผู้บริหารโรงเรียนมีคุณลักษณะผู้นำที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมแล้วโอกาสที่จะประสบความสำเร็จก็สูงขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงเปรียบเสมือนหัวใจของสถานศึกษา (ธีระ รุญเจริญ, 2553) ดังนั้น คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถทำให้การบริหารงาน บรรลุผลสำเร็จตามต้องการและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะผู้บริหารที่มีคุณลักษณะทางด้านบุคลิกภาพ ความสามารถในการบริหารงานด้านวิชาการ และความเป็นผู้นำ นอกจากนี้ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำสูงตลอดจนมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง และความเป็นประชาธิปไตย หากผู้บริหารมีความสามารถที่เหมาะสมก็จะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้ร่วมงานในองค์กรส่งผลให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ

จังหวัดจันทบุรีมีพื้นที่ทางตะวันออกติดกับประเทศกัมพูชาส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อนมีการเดินทางข้ามเขตแดนไปมาหากันได้อย่างสะดวก จึงทำให้อำเภอโป่งน้ำร้อนมีการจัดตั้งสถานศึกษาประถมศึกษาในศูนย์ชายแดนจำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน โรงเรียนบ้านหนองบอนโรงเรียนบ้านสามสิบพัฒนา โรงเรียนวัดผักกาด โรงเรียนบ้านคลองใหญ่ โรงเรียนบ้านป่าวิไล โรงเรียน บ้านเนินดินแดง โรงเรียนบ้านแหลม และโรงเรียนบ้านปันทม มีข้าราชการครูบุคลากรทางการศึกษาทั้งสิ้น 124 คน นักเรียน 2,461 คน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ปี พ.ศ. 2564 โดยสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนเป็นสถานศึกษาที่มีนักเรียน ชาวกัมพูชาข้ามเขตแดนเข้ามาเรียนค่อนข้างมาก เนื่องจากการเดินทางที่สะดวก อีกทั้งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่ห่างไกลความเจริญจึงเป็นเหตุให้เกิดการย้ายออกและบรรจุครูใหม่ๆ ที่ยังขาดความรู้และประสบการณ์อยู่ตลอดเวลาทำให้การบริหารจัดการ ด้วยปัญหาที่เกิดขึ้นผู้วิจัยจึงสนใจ

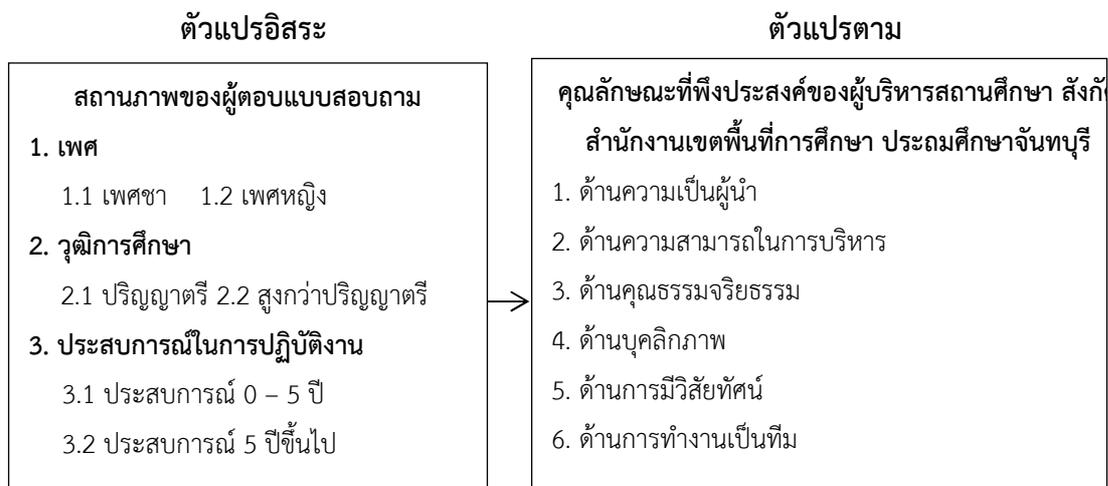
ที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษจันทบุรี ให้มีสมรรถนะที่สูงขึ้นสามารถผลักดันสถานศึกษา บรรลุผลสำเร็จ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษจันทบุรี เขต 2
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษจันทบุรี เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. **ประชากร** ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษจันทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 9 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 9 คน และครูผู้สอน 115 คน รวมทั้งหมด 124 คน

2. **กลุ่มตัวอย่าง** ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษจันทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2564 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 94 คน

3. **ตัวแปรที่วิจัย** ได้แก่ ตัวแปรสถานภาพส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และ ตัวแปรคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านความเป็นผู้นำ 2) ด้านความสามารถในการบริหาร 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 4) ด้านบุคลิกภาพ 5) ด้านการมีวิสัยทัศน์ และ 6) ด้านการทำงานเป็นทีม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดน อำเภอบึงนาราง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีรายละเอียดดัง ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอบึงนาราง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

(n = 94)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับคุณลักษณะ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านความเป็นผู้นำ	4.39	.61	มาก	5
2. ด้านความสามารถในการบริหาร	4.42	.62	มาก	4
3. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.45	.64	มาก	1
4. ด้านบุคลิกภาพ	4.34	.65	มาก	6
5. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.43	.61	มาก	3
6. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.45	.65	มาก	2
รวม	4.41	.63	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอบึงนาราง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก (= 4.41) ดังนั้น ระดับคุณลักษณะมากค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (= 4.45) รองลงมาคือ ด้านการทำงานเป็นทีม (= 4.45) ด้านการมีวิสัยทัศน์ (= 4.43) ด้านความสามารถในการบริหาร (= 4.42) ด้านความเป็นผู้นำ (= 4.39) และด้านที่ระดับคุณลักษณะมากค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านบุคลิกภาพ (= 4.34)

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) หาค่าความถี่ของข้อมูล และจัดอันดับ ผลสัมฤทธิ์จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 คน โดยวิเคราะห์ร่วมกับผลที่ได้จากการตอบแบบสัมภาษณ์ แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สรุปผลสัมฤทธิ์ตามประเด็นคำถาม 3 ประเด็น โดยได้สรุปประเด็นสำคัญดังรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้บริหารสถานศึกษา

ประเด็นคำถาม	ข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และสรุปเนื้อหาที่สอดคล้องกันออกเป็น 6 ด้านดังต่อไปนี้
1. ข้อเสนอแนะและแนวทางปฏิบัติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความเป็นผู้นำ	ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำในการทำงาน กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และรับฟังความคิดเห็นจากผู้ร่วมงาน มีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจของผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานหรือบุคคลทั่วไป มีความเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม สามารถวินิจฉัยสั่งการได้ถูกต้องรวดเร็วมีเหตุผล มีความเที่ยงธรรมมีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร มีความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา สร้างความไว้วางใจต่อผู้ร่วมงานได้
2. ข้อเสนอแนะและแนวทางปฏิบัติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความสามารถในการบริหาร	ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะมีการประเมินผลการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน แก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการที่นุ่มนวลประนีประนอม ปรับแนวทางการบริหารให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป มีความสามารถในการจัดองค์กรและระบบงานเป็นอย่างดีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติสนับสนุนการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาพัฒนาการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ มีการวางแผนกำกับติดตามนิเทศผู้ร่วมงานอย่างใกล้ชิด ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานพัฒนาตนเอง พัฒนางานอยู่เสมอ จัดให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมความรู้แก่ชุมชน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วม
3. ข้อเสนอแนะและแนวทางปฏิบัติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ผู้บริหารจะต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต การปกครองดูแลผู้ร่วมงานโดยใช้คุณธรรมมีความเมตตากรุณาต่อเพื่อนร่วมงาน ปฏิบัติตนตรงเวลาอยู่เสมอ การมีความวิริยะอุตสาหะเอาชนะอุปสรรค ปฏิบัติตนเป็นผู้เสียสละเพื่อส่วนรวม มีความยุติธรรมแก่ทุกคนเท่าเทียมกัน มีการยกย่องชมเชยผู้ร่วมงานทั้งต่อหน้าและลับหลัง ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักให้อภัยผู้อื่น ยอมแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง

ประเด็นคำถาม	ข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์
4. ข้อเสนอแนะและแนวทางปฏิบัติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านบุคลิกภาพ	ผู้บริหารจะต้องผู้จกวางตนให้เหมาะสมตามกาลเทศะ มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาได้ดี กล้าคิดกล้าแสดงออกกล้าตัดสินใจ กล้าเปลี่ยนแปลง ปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับโอกาส ทำงานกับผู้อื่นได้ดี เคารพกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด มีความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉงในการทำงาน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เห็นแก่ตัว ไร่เรจแจ่มใส ยิ้มง่ายเข้ากับทุกคนได้ดี สุภาพอ่อนน้อมในทุกสถานที่ทุกโอกาส
5. ข้อเสนอแนะและแนวทางปฏิบัติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์	ผู้บริหารจะต้องมีมุมมองแห่งอนาคต สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และค่านิยมขององค์กร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบัน หน่วยงานได้กระจายบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงานให้บุคลากรอย่างทั่วถึง ทำให้บุคลากรได้พัฒนาความสามารถใหม่ๆ
6. ข้อเสนอแนะและแนวทางปฏิบัติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการทำงานเป็นทีม	ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ของวิชาชีพ รู้จักวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างเต็มความสามารถ ใช้คนให้ถูกกับงาน ประสานประโยชน์ร่วมกันในการทำงาน สร้างการทำงานเป็นทีม และสามารถดึงศักยภาพของบุคลากรในสถานศึกษามาใช้ร่วมกันได้การทำงานได้อย่างเต็มศักยภาพ

อภิปรายผล

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีประเด็นอภิปรายผล ดังนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ระดับการปฏิบัติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความสามารถในการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ และด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพวงเพชร กลิ่นโสภณ (2560) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 71 สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร และสอดคล้องกับรัตดาวัล พันตะคุ (2561) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

1) ด้านความเป็นผู้นำ ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านความเป็นผู้นำโดยภาพรวมมีระดับคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าระดับคุณลักษณะ

มากค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถแสดงออกถึงความมั่นใจตนเอง รองลงมาคือ สามารถนำบุคคลให้กล้าหาญ กล้าคิดกล้าตัดสินใจ ส่วนที่มีระดับคุณลักษณะมากค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำนวัตกรรมการทำงานใหม่ ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัล พันธ์ตะคุ (2561) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2) ด้านความสามารถในการบริหาร ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านความสามารถในการบริหาร โดยภาพรวมมีระดับคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระดับคุณลักษณะมากค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถจัดโครงสร้างสถานศึกษา และบริหารงานอย่างมีระบบ รองลงมาคือ ความสามารถในการทำความเข้าใจต่อปัญหา วินิจฉัยปัญหา และแก้ปัญหา ได้ดี ส่วนที่มีระดับคุณลักษณะมากค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความสามารถผลักดันให้องค์กรขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งอรุณ ศรีสุธรรม (2560) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมมีระดับคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระดับคุณลักษณะมากค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่การงาน รองลงมาคือ มีความเมตตา กรุณาต่อผู้ปฏิบัติงาน ส่วนที่มีระดับคุณลักษณะมากค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความยุติธรรมต่อผู้ปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของวิริทธิ์พล พลสม (2560) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามเจตคติของครูศูนย์เครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามเจตคติของครูศูนย์เครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1

4) ด้านบุคลิกภาพ ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านบุคลิกภาพโดยภาพรวมมีระดับคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระดับคุณลักษณะมากค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีสุขภาพจิตดี ร่าเริงแจ่มใส มองโลกในแง่ดี ควบคุมอารมณ์ได้ รองลงมาคือ ใจเย็น สุขุม รอบคอบในการปฏิบัติงาน ส่วนที่มีระดับคุณลักษณะมากค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความเชื่อมั่นในตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัล พันธ์ตะคุ (2561) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

5) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ โดยภาพรวมมีระดับคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระดับคุณลักษณะมากค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ พัฒनावิสัยทัศน์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

รองลงมาคือ มีวิสัยทัศน์กว้างไกลในการปฏิบัติงาน ส่วนที่มีระดับคุณลักษณะมากค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สามารถกำหนดทิศทางของสถานศึกษาที่ชัดเจนสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมน สุขเอียด (2556) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูอาจารย์ในเครือข่ายโรงเรียนสองแฉง จังหวัดสงขลา

6) ด้านการทำงานเป็นทีม ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านการทำงานเป็นทีมโดยภาพรวมมีระดับคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวราภรณ์ ดำรงวัฒนกุล(2550) เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำในการทำงาน กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และรับฟังความคิดเห็นจากผู้ร่วมงาน มีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจของผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานหรือบุคคลทั่วไป มีความเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีการประเมินผลการปฏิบัติงานทุกชั้นตอน แก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการที่นุ่มนวลประนีประนอม ปรับแนวทางการบริหารให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป มีความสามารถในการจัดองค์กรและระบบงานเป็นอย่างดี จะต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต การปกครองดูแลผู้ร่วมงานโดยใช้คุณธรรมการมีความเมตตากรุณาต่อเพื่อนร่วมงาน ปฏิบัติตนตรงเวลาอยู่เสมอ และต้องรู้จักวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลได้อย่างเต็มความสามารถ ประสานประโยชน์ร่วมกันในการทำงาน สร้างการทำงานเป็นทีม และสามารถดึงศักยภาพของบุคลากรในสถานศึกษามาใช้ร่วมกันได้การทำงานได้อย่างเต็มศักยภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของวราภรณ์ ดำรงวัฒนกุล (2550) เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัทธนันท์ แก้วโต (2559) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา กลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่าด้านบุคลิกภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ โดยเสนอให้มีการจัดอบรมพัฒนาบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนา บุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน

1.2 ด้านความเป็นผู้นำ ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำในการทำงาน กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และรับฟังความคิดเห็นจากผู้ร่วมงาน มีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจของผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติงานเต็มที่

1.3 ด้านความสามารถในการบริหาร ผู้บริหารต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน แก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการที่นุ่มนวลประนีประนอม ปรับแนวทางการบริหารให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป มีความสามารถในการจัดองค์กร และระบบงานเป็นอย่างดี

1.4 ด้านคุณธรรมจริยธรรม จะต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริตการปกครองดูแลผู้ร่วมงานโดยใช้คุณธรรม ปฏิบัติตนตรงเวลา ปฏิบัติตนเป็นผู้เสียสละเพื่อส่วนรวม

1.5 ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารจะต้องมีมุมมองแห่งอนาคต สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และค่านิยมขององค์กรเปิดรับองค์ความรู้ใหม่ๆ ตลอดเวลา สามารถเปลี่ยนแปลงสอดรับการสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างทันท่วงที

1.6 ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารควรวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล ใช้บุคคลให้เหมาะสมกับงาน ประสานประโยชน์ร่วมกันในการทำงาน สร้างการทำงานเป็นทีม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนา รูปแบบคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

2.2 ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- ธนวัฒน์ สายนภา. (2559). การศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพของโรงเรียนในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปสองและประเมินภายนอกรอบสาม. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- พวงเพชร กลิ่นโสภณ. (2560). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 71 สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- พัทธนันท์ แก้วโต. (2559). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา กลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ).

- มัลธนา แก้วสุวรรณ. (2557). การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง).
- รุ่งอรุณ ศรีสุธรรม. (2560). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 (ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม).
- ลัดดา หอมจิตร. (2560). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของบุคลากรครู ในตำบลละลม เขตอำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ).
- ลัดดาวีล พันตะคุ. (2561). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์).
- วราภรณ์ ดำรงวัฒนกุล. (2550). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W.(1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.

โครงการศึกษาและพัฒนาดิน “ชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์”
สู่กระบวนการออกแบบและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา
Project to study and develop materials Clay "Sala Thammasop
Railway Station community" to the Process of design and
creating ceramic products

ปราเมศวร์ กลางหมื่นไวย¹, สุวิทย์ วิชิต²

Pramet Klangmuenwai¹, Suwit Wichat²

สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ - การออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี 02-800-6800ต่อ4101

Department of Visual Art Design - Product Design Faculty of Fine and Applied Arts Bangkokthonburi University

Tel. 02-800-6800 ต่อ4101

e-mail: tungkuy1988@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์(1)เพื่อพัฒนาคุณสมบัติของดินจากชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผา(2)เพื่อออกแบบและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่ใช้ดินจากชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์(3)เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้สู่คนในชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์ในรูปแบบการอบรมและฝึกปฏิบัติ โดยใช้เนื้อดินพื้นบ้าน“ชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์”ทดลองโดยใช้ทฤษฎีเส้นตรง (Line Blend) ในการหาส่วนผสมให้ได้ผลการทดลองของดินปั้นที่มีคุณสมบัติเหมาะสมคือ มีความเหนียว ขึ้นรูปได้ดี อัตราการหดตัวน้อยเพื่อลดการร้าว มีความแกร่ง และมีสีสันทตามความต้องการเพื่อนำไปสู่กระบวนการออกแบบและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ผลการทดลองได้ส่วนผสมของดินในจุดที่ 4 โดยผลที่ได้จากการทดลองคือดินมีคุณสมบัติการขึ้นรูปได้ดีมีความเหนียวที่เหมาะสม การหดตัว ร้อยละ 12% ในอุณหภูมิ 750 องศาเซลเซียส การพัฒนาเนื้อดินชนิดนี้ เน้นการใช้เนื้อดินในท้องถิ่น ชุมชนสามารถจัดเตรียมผสมได้เองเป็นอาชีพเสริมให้คนในชุมชนได้ ผลจากการวิจัย นี้สามารถนำไปถ่ายทอด ต่อยอดให้กับชุมชนผู้ผลิตงานเครื่องปั้นดินเผาแหล่งอื่น ๆ ที่ผลิตงานในลักษณะที่คล้ายคลึงกันได้

คำสำคัญ : ดินพื้นบ้าน, ชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์, เนื้อดินปั้นเซรามิก

Abstract

This research aims to (1) to study and improve soil properties from Sala Thammasop Railway Station community for pottery production. (2) To design and create pottery products using clay from Sala Thammasop Railway Station community. (3) to disseminate knowledge to people in Sala Thammasop Railway

Station community in Training and practice formats by using the local soil texture "Sala Thammasop Railway Station Community" to experiment by using Line Blend theory to find the ingredients for the experimental result of the clay that has the appropriate properties, namely toughness, good formability, rate Low shrinkage to reduce cracking, toughness and custom color to lead the design and creation of pottery products. The results showed that the soil mixture was obtained at point 4. The results obtained from the experiment were that the soil had good formability, suitable toughness, and shrinkage of 12% at a temperature of 750 °C. Emphasis is placed on the use of local ground beef. The community can prepare their own mix. as a supplementary occupation for people in the community research results This can be conveyed extend to communities of other pottery producers who produce similar works.

Keywords: Local clay, Sala Thammasop railway station community, Ceramic Clay

บทนำ

เครื่องปั้นดินเผา จัดเป็นเครื่องใช้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินวิถีชีวิตของมนุษย์ตลอดระยะเวลายาวนาน มนุษย์รู้จักนำเครื่องปั้นดินเผามาใช้ ตั้งแต่ยุคแรกที่มนุษย์รู้จักการใช้ไฟ เครื่องปั้นดินเผาในยุคนั้นถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นภาชนะสำหรับใส่อาหาร ใส่ น้ำ ตลอดจนเพื่อใช้ในพิธีกรรมต่างๆ ในปัจจุบันเครื่องปั้นดินเผามีการพัฒนาการไปในรูปแบบต่างๆ มีการศึกษา ค้นคว้า ต่อยอดสู่เทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดรูปแบบและเทคนิคการผลิตที่หลากหลาย โดยปัจจัยที่สำคัญต่อกระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผา ก็คือดิน โดยดินที่ใช้สำหรับผลิตเครื่องปั้นดินเผามีหลายชนิดที่แตกต่างกันไป อาจจะแตกต่างกันไปในเรื่องสีหรือต่างกันในเรื่องโครงสร้างรวมทั้งคุณสมบัติทางกายภาพและทางเคมี เป็นต้นว่ามีความเหนียวต่างกันมีปริมาณ SiO₂ ต่างกัน จากการสำรวจข้อมูลทรัพยากรดินที่ใช้ในกระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่สำคัญของประเทศไทยในแต่ละแห่งจากผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการ พบว่า ดินจากแหล่งธรรมชาติที่ใช้ในกระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผามีการเสื่อมคุณภาพ สาเหตุจากการใช้ทรัพยากรดินจากแหล่งนั้นๆอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน ทำให้ดินที่มีคุณภาพสูงได้หมดไป ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อผลิตภัณฑ์ กระทั่งในปัจจุบันได้มีการค้นคว้า ทดลอง วิจัย และ เทคโนโลยีการปรับปรุงดินจากแหล่งอื่น ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับการผลิตเครื่องปั้นดินเผา โดยการสำรวจข้อมูลและศึกษาลักษณะทางกายภาพจากแหล่งดินนั้น

ศาลาธรรมสพน์เดิมอยู่ในพื้นที่การปกครองของ อำเภอดลิ่งชัน จังหวัดธนบุรี ซึ่งพื้นที่ของเขตดลิ่งชันมีอาณาเขตกว้างขวาง มีการเปลี่ยนแปลงควบคู่กับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ มีการกระจายตัวของประชากรและสาธารณูปโภคเพิ่มมากขึ้นเพื่อประโยชน์แก่การปกครอง จึงได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 14 ต.ค. 2540 เปลี่ยนแปลงพื้นที่เขตดลิ่งชัน และตั้งเขตทวีวัฒนา ตั้งแต่

วันที่ 6 มี.ค. 2541 เป็นต้นไป และประกาศกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ 5 มี.ค. 2541 เปลี่ยนแปลงเขตหมู่บ้านในท้องที่เขตทวีวัฒนาแบ่งการปกครองออกเป็น 2 แขวง ได้แก่ แขวงทวีวัฒนา และแขวงศาลาธรรมสพน์ มีเนื้อที่ประมาณ 120 ไร่ เดิมพื้นที่เป็นที่นา พื้นที่เป็นที่ลุ่มมีน้ำท่วมขังตลอดปี ชุมชนอยู่หลังสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์ ทิศเหนือติดต่อกับ คลองมหาสวัสดิ์ ทิศใต้ ติดต่อกับ สถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์ ทิศตะวันออก ติดต่อกับ หมู่ 7 คลองควาย ทิศตะวันตก ติดต่อกับ หมู่ 5 คลองมหาสวัสดิ์ ลักษณะทางกายภาพของดินจากชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์เป็นดินตะกอนที่ทับถมมาเป็นระยะเวลายาวนาน มีคุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับการทดลองปรับปรุงสูตรดินเพื่อเป็นดินปั้นเครื่องปั้นดินเผา

เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อกิจกรรมของกระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาและเกิดคุณค่าต่อผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา รวมทั้งเป็นการสร้างรายได้และเสริมอาชีพแก่คนในท้องถิ่น ชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์ ผู้วิจัยจึงมีแนวทางที่จะสร้างส่วนผสมของเนื้อดินปั้นที่ใช้วัตถุดิบใน ชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์ ซึ่งยังไม่เคยมีการทำการทดลองมาก่อนและและผู้วิจัยมีความตั้งใจที่จะพัฒนาเนื้อดินปั้นให้มีคุณภาพ ซึ่งการพัฒนาเนื้อดินปั้นในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้สูตรเส้นตรง (Line Blend) ในการคำนวณส่วนผสมของวัตถุดิบ 2 ชนิดที่มีคุณสมบัติเพื่อให้ได้เนื้อดินปั้นที่มีคุณภาพและเหมาะสม การพัฒนาเนื้อดินชนิดนี้ เน้นการใช้เนื้อดินในท้องถิ่น ชุมชนสามารถจัดเตรียมผสมเนื้อดินชนิดนี้ได้เองซึ่งทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพที่ดี เป็นอาชีพเสริมให้คนในชุมชนได้ ส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้น เศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศดีขึ้น อีกทั้งผลจากการวิจัย นี้สามารถนำไปถ่ายทอด ต่อยอดให้กับชุมชนผู้ผลิตงานเครื่องปั้นดินเผาแหล่งอื่น ๆ ที่ผลิตงานในลักษณะที่คล้ายคลึงกันได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาคุณสมบัติของดินจากชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์เป็นวัตถุดิบหลักในกระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผา
2. เพื่อออกแบบและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่ใช้ดินจากชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์
3. เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้สู่คนในชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์ในรูปแบบการอบรมและฝึกปฏิบัติ

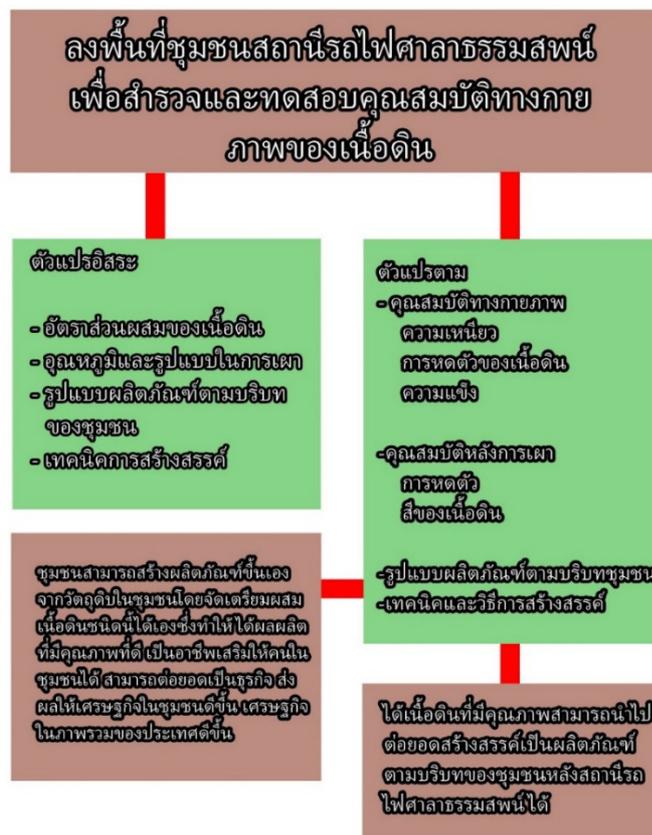
บททวนวรรณกรรม

บัญชา ชื่นจิตและคณะ (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่องการผลิตผลิตภัณฑ์กระเบื้องมุงหลังคาจากดินพื้นบ้านจังหวัดสุรินทร์โดยการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1. เพื่อศึกษา คุณสมบัติทางกายภาพของกระเบื้องมุงหลังคาจากอัตราส่วนผสมระหว่างซีเมนต์ เศษกระเบื้อง ดินสุรินทร์และซีเมนต์ที่เหมาะสมสำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์ กระเบื้องมุงหลังคาเซรามิกส์ 2. เพื่อศึกษา และออกแบบเครื่องอัดขึ้นรูปกระเบื้องมุงหลังคาเซรามิกส์ผลการวิจัยการสร้างและหาประสิทธิภาพ เครื่องอัดขึ้นรูป

กระเบื้องมุงหลังคาเซรามิกส์พบว่าจะพบได้ว่าอัตราส่วนผสมระหว่างซีเมนต์กับ มวลรวมที่ 1:3 จะมีความสามารถในการรับน้ำหนักกดที่ 7, 28 และ 56 วัน มีค่าอยู่ระหว่าง 4.05-7.59 Mpa มีการดูดซึมน้ำอยู่ระหว่าง 11.00 - 11.55 มีน้ำหนักกระเบื้อง 0.80 - 1.45 Kg และมีความเหมาะสม ในการขึ้นรูปได้ปานกลาง - ดี ซึ่งในอัตราส่วนผสมที่ 1 : 2 : 1 จะได้ผลเหมาะสมที่สุดเนื่องจากมีอัตราส่วนผสมของซีเมนต์กลบอยู่ในปริมาณพอเหมาะ ซึ่งจะส่งผลต่อความแข็งแรงของกระเบื้อง ทั้งนี้ระยะเวลาในการบ่มก็มีผลต่อความแข็งแรงด้วยเช่นกัน ผลของการศึกษาการสร้างเครื่องอัดขึ้นรูปกระเบื้องมุงหลังคาเซรามิกส์แบบใช้แรงคนในการอัดขึ้นรูปนั้นนอกจากจะเป็นเครื่องที่มีราคาประหยัด ขนาดที่เล็ก และการบำรุงรักษาต่ำแล้วยังสามารถนำไปเป็นต้นแบบการไปผลิตกระเบื้องเพื่อใช้ในครัวเรือน ทั้งยังเป็น การส่งเสริมการนำเศษวัสดุเหลือใช้มาสร้างมูลค่าเพิ่ม เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนอีกด้วย

โกมล รักษ์วงศ์ (ม.ป.ป. : 3) ได้ทดลองหาอัตราส่วนผสมของเนื้อเซรามิกส์โตนแวร์ สำหรับขึ้นรูปด้วยวิธีหล่อ ผลการทดลองพบว่า อัตราส่วนผสมของเนื้อเซรามิกส์โตนแวร์ ที่ ใช้ได้ผลดีเมื่อเผาที่อุณหภูมิ 1,225 องศาเซลเซียส มีคุณสมบัติทางด้านฟิสิกส์หลังการเผา คือ มีการดูดซึมน้ำร้อยละ 0.1 การหดตัวหลังเผา ร้อยละ 13.8 เมื่อเผาในบรรยากาศการเผาไหม้แบบสมบูรณ์มีสีขาวโดยอัตราส่วนผสมของเนื้อเซรามิกส์โตนแวร์ ประกอบด้วย ดินขาว จังหวัด ลำปาง ร้อยละ 25.8 ดินขาว จังหวัดระนอง ร้อยละ 19.2 ดินดำ ร้อยละ 14.3 หินเขียวหนุมาน ร้อยละ 30.0 หินฟันม้าจังหวัดราชบุรีร้อยละ 10.7 และโซเดียมซิลิเกตร้อยละ 0.3

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 แผนผังแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็น การวิจัยเชิงทดลอง โดยมีการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูล ทำการทดลอง สรุปผล และนำผลมาใช้ในการออกแบบและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

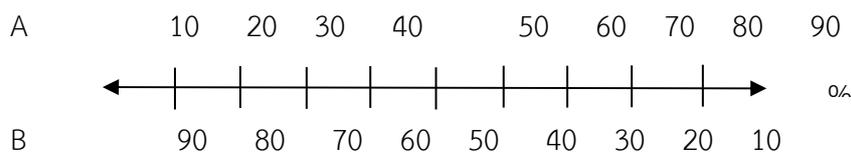
1. สำรวจและเก็บข้อมูล

การลงพื้นที่เพื่อสำรวจและเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพของแหล่งดินในพื้นที่ชุมชนหลังสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์ ลักษณะทางกายภาพของดินจากชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์ ด้วยลักษณะพื้นที่เดิมพื้นที่เป็นที่นา พื้นที่เป็นที่ลุ่มมีน้ำท่วมขังตลอดปีลักษณะของดินในที่นี้จึงเป็นดินตะกอนที่ทับถมมาเป็นระยะเวลายาวนาน มีคุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับการทดลองปรับปรุงสูตรดินเพื่อเป็นดินปั้นเครื่องปั้นดินเผา

2. การทดลองปรับปรุงคุณสมบัติของดิน

การหาอัตราส่วนผสมวัตถุดิบโดยการสุ่มตัวอย่างจากทฤษฎีเชิงเส้น (Line Blend) โดยนักศึกษาและคณาจารย์คณะศิลปกรรมศาสตร์เป็นผู้ร่วมทำการทดลอง

ดินพื้นบ้านใช้ดินจากชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์ เป็นส่วนผสมหลัก และมีส่วนผสมกับวัตถุดิบอื่นคือดินขาวและซีเมนต์ร้อนละเอียด โดยการสุ่มตัวอย่างระบบอัตราส่วนผสมในแต่ละด้านเท่ากัน มีค่าแตกต่างกันจุดละ 10 % จำนวน 9 สูตร โดยทดสอบสมบัติทางกายภาพของเนื้อดินคือความเหนียวและการทรงตัว เพื่อหาอัตราส่วนผสมที่ดีที่สุดในการขึ้นรูปเหมาะสมสำหรับการปั้นเครื่องปั้นดินเผานูนต่ำและกระบวนการเผาแบบกลางแจ้ง โดยกำหนดวัตถุดิบ A คือดินพื้นบ้านสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์ และ B คือดินขาวลำปาง โดยแต่ละจุดให้ Add ดินเชื้อจุดละ 10 เปอร์เซ็นต์ตามภาพ

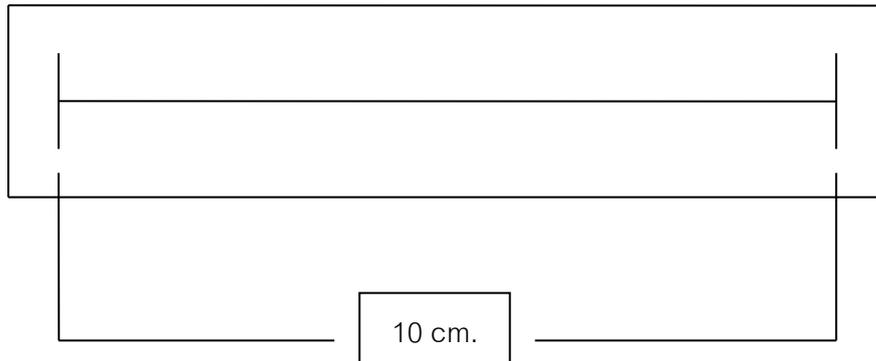

วัตถุดิบ	1	2	3	4	5	6	7	8	9
A	90	80	70	60	50	40	30	20	10
B	10	20	30	40	50	60	70	80	90
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100

ลายเส้นที่ 1 สูตรเส้นตรง (Line Blend)

เมื่อชั่งส่วนผสมของวัตถุดิบโดยใช้ทฤษฎีเส้นตรงในแต่ละสูตร ผู้ศึกษาได้ผสมวัตถุดิบกับน้ำและทำแท่งทดสอบการหดตัวของเนื้อดิน โดยใช้สูตรคำนวณการหดตัวของเนื้อดินดังนี้

$$\frac{\text{ความยาวเปียก} - \text{ความยาวเมื่อแห้ง}}{\text{ความยาวเปียก}} \times 100 = X$$

ลายเส้นที่ 2 การจำลองแท่งทดสอบขนาดความยาว 10 เซนติเมตร

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยมีแนวทางที่จะสร้างส่วนผสมของเนื้อดินปั้นที่ใช้วัตถุดิบใน ชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์ ซึ่งยังไม่เคยมีการทำการทดลองมาก่อนและและผู้วิจัยมีความตั้งใจที่จะพัฒนาเนื้อดินปั้นให้มีคุณภาพ ซึ่งการพัฒนาเนื้อดินปั้นในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้สูตรเส้นตรง (Line Blend) ในการคำนวณส่วนผสมของวัตถุดิบ 2 ชนิดที่มีคุณสมบัติเพื่อให้ได้เนื้อดินปั้นที่มีคุณภาพและเหมาะสม โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1. ผลการทดลองเนื้อดินปั้นจากแหล่งดินชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์

จากกระบวนการทดลองในข้างต้น ได้ทำการประเมินคุณสมบัติของเนื้อดินปั้นโดยประเมินความเหนียว การหดตัว การทรงตัว และสีของดินที่ผ่านการเผาในอุณหภูมิ 750°C และได้สรุปผลการทดลองได้ตามตารางตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงคุณสมบัติของเนื้อดินปั้นโดยประเมินความเหนียว การหดตัว การทรงตัว และสีของดินที่ผ่านการเผาในอุณหภูมิ 750°C

จุด ที่	ดิน พื้นบ้าน	ดิน ขาว	ดิน เชื้อ	ความ เหนียว	เปอร์เซ็นต์การหด ตัวของเนื้อดินปั้น		สีของเนื้อดินปั้นหลังการเผาในอุณหภูมิ 750°C (เผากลางแจ้ง)
					เมื่อแห้ง	750°C	
1	90	10	10	ขึ้นรูป ดีมาก	9	13	
2	80	20	10	ขึ้นรูป ดีมาก	8	13	
3	70	30	10	ขึ้นรูป ดีมาก	8	13	

จุด ที่	ดิน พื้นบ้าน	ดิน ขาว	ดิน เชื้อ	ความ เหนียว	เปอร์เซ็นต์การหด ตัวของเนื้อดินปั้น		สีของเนื้อดินปั้นหลังการเผาในอุณหภูมิ750°C (เผากลางแจ้ง)
					เมื่อแห้ง	750°C	
4	60	40	10	ขึ้นรูป ดีมาก	8	12	
5	50	50	10	ขึ้นรูป ได้ดี	8	11	
6	40	60	10	ขึ้นรูป ได้ดี	7	10	
7	30	70	10	ขึ้นรูป ได้ดี	7	10	
8	20	80	10	ขึ้นรูป ไม่ดี	7	9	
9	10	90	10	ขึ้นรูป ไม่ได้	7	9	

จากการทดลองเนื้อดินปั้นที่มีวัตถุดิบหลักจากดินพื้นบ้านชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์ พบว่าเนื้อดินมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะขึ้นรูปประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผา โดยมีส่วนผสมของดินที่นำไปใช้และต่อยอดได้ ในที่นี้ผู้วิจัยได้เลือกส่วนผสมของดินปั้นในสูตรที่ 4 เพื่อที่จะนำมาใช้ในการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ เนื่องจาก เนื้อดินมีความเหนียว มีการทรงตัวที่ดี เหมาะแก่การขึ้นรูปด้วยมือและเมื่อนำไปเผาในอุณหภูมิ 750 องศาเซลเซียส ดินมีสีน้ำตาลอมส้ม มีอัตราการหดตัวอยู่ที่ 12% เหมาะแก่การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ของชุมชนชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์

ดินพื้นบ้านชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์ 60 %

ดินขาว 40 %

Add ดินเชื้อ 10 %

2. การออกแบบและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่ใช้ดินจากชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากผลการทดลองดินและการลงพื้นที่สำรวจบริเวณใกล้เคียงสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์พบว่า คุณสมบัติของดินที่ได้ทดลองนั้นเหมาะสำหรับการสร้างผลิตภัณฑ์แบบง่ายเนื่องจากชาวบ้านยังขาดทักษะและประสบการณ์ในการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา อีกทั้งชุมชนหลังสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์อยู่ใกล้แหล่งซื้อขายต้นไม้และอุปกรณ์สำหรับปลูกต้นไม้ขนาดใหญ่ เช่น ตลาดต้นไม้สนามหลวง2 ตลาดต้นไม้ซอยวัดพระเงิน ดังนั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นนั้นจึงได้ผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับบริบทชุมชนหลังสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์ คือ กระถางต้นไม้ดินเผา โดยใช้วิธีการขึ้นรูปคือการปั้นด้วยมือ (Hand Forming)

3. การเผยแพร่องค์ความรู้สู่คนในชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อกิจกรรมของกระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาและเกิดคุณค่าต่อผลิตภัณฑ์ รวมทั้งเป็นการสร้าง

รายได้และเสริมอาชีพแก่คนในท้องถิ่น ชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์ ผู้วิจัยจึงมีแนวทางในการนำองค์ความรู้มาเผยแพร่ต่อคนในชุมชนในรูปแบบการบริการวิชาการ โดย การพัฒนาเนื้อดินชนิดนี้ เน้นการใช้เนื้อดินในท้องถิ่น ชุมชนสามารถจัดเตรียมผสมเนื้อดินชนิดนี้ได้เองซึ่งทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพที่ดี เป็นอาชีพเสริมให้คนในชุมชนได้โดยชาวบ้านมีส่วนร่วมในการผลิตตั้งแต่กระบวนการเลือกสรรแหล่งขุดดิน การเตรียมดิน การขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ตลอดจนกระบวนการเผาผลิตภัณฑ์ จาก การเผยแพร่องค์ความรู้สู่ชุมชนพบว่า ชาวบ้านมีความสนใจและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และมีการเสนอแผนการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ต่อไปในอนาคต

ภาพที่ 2 ภาพการนำองค์ความรู้มาเผยแพร่ต่อคนในชุมชนสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยนี้มีประเด็นที่มีความน่าสนใจในด้านการศึกษาทดลองและการพัฒนาดินสำหรับผลิตเครื่องปั้นดินเผา เพื่อให้เห็นความสำคัญของการการใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งหาได้ง่ายและราคาถูก สำหรับปรับปรุงคุณภาพของเนื้อดิน ด้วยการใช้หลักการทฤษฎีเส้นตรง(Line Blend) ทำให้เนื้อดินปั้น มีความเหนียว เหมาะสมต่อการขึ้นรูป มีการหดตัวที่น้อยลงทำให้ลดการแตกร้าวของผลิตภัณฑ์ได้ มีคุณสมบัติในการดูดซึมน้ำที่เหมาะสมกับการนำไปใช้งานได้ในหลายประเภท ผลิตภัณฑ์และการเผาในอุณหภูมิ 750 องศาเซลเซียส ก็จะทำให้มีสีสันทที่สวยงาม เป็นการสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตนให้เกิดความสวยงาม แปลกใหม่และน่าสนใจ และเป็นการพัฒนาเพื่อลดปัญหาการกระบวนการผลิต ลดการแตกร้าวของเนื้อดินปั้น มีคุณภาพการเผาที่เหมาะสมต่อคุณภาพอันเป็นอัตลักษณ์สำคัญ ส่งเสริมด้านคุณภาพทำให้เกิดความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภค และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชุมชน เพื่อต่อยอดแนวความคิดในการพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้

1.1 การนำผลการทดลองไปใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาควรมีการทดลองใหม่อีกครั้งและต้องมีการจัดการกับวัตถุดิบหลักที่มาจากท้องถิ่นชุมชนหลังสถานีรถไฟศาลาธรรมสพน์ ให้ดีเพื่อการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์

1.2 เนื้อดินที่ใช้ในการทดลองถ้ามีการแห้งตัวเร็วจะเกิดการแตกร้าวบิดรูป เสียทรงในการทดลองครั้งต่อไปควรควบคุมการแห้งตัวของชิ้นงานให้แห้งตัวอย่างช้า ๆ เพื่อป้องกันการแตกร้าวบิดเบี้ยวเสียรูปทรงของชิ้นงาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวัตถุดิบท้องถิ่นเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผา เช่น ดินพื้นที่ใกล้เคียงหรือเศษอินทรีย์วัตถุที่สามารถใช้ได้ กระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผา เพื่อให้เกิดความหลากหลายในด้านการนำวัตถุดิบมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเกิดความหลากหลายในการนำไปใช้

2.2 ควรศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบการผลิตที่ง่ายต่อการผลิต เพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาวบ้านที่จะนำผลการวิจัยนี้ไปต่อยอดเป็นธุรกิจเสริมในอนาคตต่อไป

2.3 ควรพัฒนาสูตรเนื้อโดยการทดลองกับวัตถุดิบชนิดอื่น เพื่อให้ดินมีคุณสมบัติที่หลากหลายเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และต่อผู้ประกอบการเครื่องปั้นดินเผาในระแวกใกล้เคียงเขตทวีวัฒนาด้วย

เอกสารอ้างอิง

- โกมล รักษ์วงศ์. (2531). **วัตถุดิบที่ใช้ในเครื่องปั้นดินเผาและเนื้อดินปั้น**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาช่างปั้น ดินเผา คณะวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ วิทยาลัยครูพระนคร.
- คชินท์ สายอินทวงศ์. (2551). **การตรวจสอบคุณภาพของดินสำหรับผลิตภัณฑ์เซรามิกชนิดต่างๆ**. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2564 เข้าถึงได้จาก (http://www.thaiceramicsociety.com/rm_soil_usage.php)
- สุขุมมาล เล็กสวัสดิ์. (2548). **เครื่องปั้นดินเผา พื้นฐานการออกแบบและปฏิบัติงาน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรียรัตน์ บุษพา. (2551) **ภาชนะดินเผากับมนุษย์ ภายใต้แนวความคิดเรื่องระบบนิเวศของ ภาชนะดินเผา**. กรกฎบุญฤพล, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.

**ธรรมาภิบาลกับการส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร
เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี**
**Good Governance Motivating to the Personnel Officers’
Performance of Pakkret Municipality, Pakkred, Nonthaburi**

วีรชัย ประพันธ์พจน์^{1*}, อลงกต วรกี²

Veerachai Praphanphoj¹, Alongkot Vorakee²

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข โทรศัพท์ 094-4358214

Branch of Public Administration Program, Faculty of Social Sciences and Education, Thongsook College

*e-mail: dd2-vv2@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการใช้หลักธรรมาภิบาล ระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานและความสัมพันธ์ของการใช้หลักธรรมาภิบาล กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ บุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 297 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสหสัมพันธ์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุ 36 - 40 ปี และมีระดับการศึกษาปริญญาตรี ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมนั้นอยู่ในระดับมาก การทดสอบสมมติฐานการศึกษา พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมาย ด้านความพึงพอใจและด้านการทำงานเต็มความสามารถ เมื่อพิจารณาจำแนกการใช้หลักธรรมาภิบาล การใช้หลักธรรมาภิบาลด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร ใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายและด้านการทำงานเต็มความสามารถ และการใช้หลักธรรมาภิบาลด้านค่านิยมประชาธิปไตย ส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในด้าน ความพึงพอใจ นอกจากนี้ การใช้หลักธรรมาภิบาลด้านประชาธิปไตยจะส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในด้าน ความพึงพอใจและการใช้หลักธรรมาภิบาลด้านความรับผิดชอบทางการบริหารจะส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร ในด้านการทำงานเต็มความสามารถ

Abstract

The objectives of this study were to study the usage levels of good governance of personnel officers, to study the effectiveness of personnel officers' performance, and to study the relationship of the use of good governance and the effectiveness of personnel officers of Pakkret Municipality, Pakkred, Nonthaburi.

The sample in this study were 297 people. The analytical statistics consisted of percentage, mean, standard deviation, and correlation coefficient by using statistical package.

The results revealed that the major respondents were males, having ages between 36-40 years old, and having the background of education on bachelor degree. The overview of the usage levels of good governance was at high level. The results in each aspect of good governance were firstly in new public management, democratic values, accountability, and lastly, civil state. The effectiveness levels of performance in overview were at high level. The results of each aspect of the effectiveness levels of performance were firstly in goal achievement, satisfaction, and lastly, full capability. The hypothesis testing of the relationship of good governance and the effectiveness of performance showed that the use of good governance was related to the effectiveness of personnel officers' performance in 3 aspects; goal achievement, satisfaction, and full capability. When being classified of the use of good governance, it revealed that the new public management motivated the effectiveness of performance in 2 aspects; goal achievement and full capability, the democratic values motivated satisfaction, civil state promoted satisfaction, and accountability promoted full capability.

บทนำ

หลักธรรมาภิบาลมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย เนื่องจากหลักธรรมาภิบาลเป็นการบริหารที่สามารถตรวจสอบได้มีประสิทธิภาพ และเป็นระบบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม มีบทบาทในการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินการทางการเมืองและการบริหารงานภาครัฐ ตลอดจนการประกอบธุรกิจเอกชน เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนโดยรวม และสังคมไทยเติบโตด้วยความแข็งแกร่ง สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 ได้มีมติเห็นชอบกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามสำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ โดยประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญและ 10 หลักการย่อย ได้แก่ (1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ประกอบด้วยหลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผลและหลักการตอบสนอง (2) ค่านิยมประชาธิปไตย

(Democratic Value) ประกอบด้วย หลักการรับผิดชอบสามารถตรวจสอบได้ หลักการเปิดเผย/โปร่งใส หลักนิติธรรม และหลักความเสมอภาค (3) ประชาธิปไตย (Participatory state) ประกอบด้วย หลักการกระจายอำนาจ และหลักการมีส่วนร่วม/การมุ่งเน้นฉันทามติ (4) ความรับผิดชอบต่อการบริหาร (Administrative Responsibility) ประกอบด้วยหลักคุณธรรม/จริยธรรม

เทศบาลนครปากเกร็ดได้กำหนดแผนการพัฒนารูปแบบการให้บริการในหลายๆ ด้านด้วยกัน โดยให้ความสำคัญต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการให้บริการประชาชน เนื่องจากหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักที่กำกับดูแลตรวจสอบควบคุมการบริหารงานและการให้บริการประชาชน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเข้ามาตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานและการให้บริการประชาชนของเทศบาลนครปากเกร็ด อันจะก่อให้เกิดการกระตุ้นตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการตรวจสอบ อีกทั้งเป็นการผลักดันให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และการให้บริการในด้านต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนที่มาใช้บริการ

ดังนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงสนใจศึกษาธรรมาภิบาลกับการส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เพื่อนำผลการศึกษาเสนอผู้บริหารเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิผลในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชนของบุคลากรเทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีโดยใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้หลักธรรมาภิบาล กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

เครื่องมือและวิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรเทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีซึ่งเป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิดที่มีคำตอบให้เลือกแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิดที่มีคำตอบให้เลือกแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลที่มีผลต่อประสิทธิผลในการบริการของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุ 36-40 ปี และ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

2. ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลลำดับแรก คือ ด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ รองลงมา คือ ด้านค่านิยมประชาธิปไตย ด้านความรับผิดชอบต่อทางการบริหารและลำดับท้ายสุด คือ ด้านประชาธิปไตย ตามลำดับ

3.ระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานโดยภาพรวมนั้นอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ลำดับแรกคือ ด้านการบรรลุเป้าหมาย รองลงมาคือ ด้านความพึงพอใจและลำดับท้ายสุด ด้านการทำงานเต็มความสามารถ ตามลำดับ

4. การทดสอบสมมติฐานการศึกษา ด้วยการหาค่าความสัมพันธ์ของการใช้หลัก ธรรมาภิบาล กับ ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีเป็นรายคู่ ด้วยค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) และหาระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมาย ด้านความพึงพอใจและด้านการทำงานเต็มความสามารถ

เมื่อพิจารณาจำแนกการใช้หลักธรรมาภิบาล จะพบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายและด้านการทำงานเต็มความสามารถ และการใช้หลักธรรมาภิบาลด้านค่านิยมประชาธิปไตย ส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในด้าน ความพึงพอใจ

นอกจากนี้ การใช้หลักธรรมาภิบาลด้านประชาธิปไตยจะส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในด้าน ความพึงพอใจและการใช้หลักธรรมาภิบาลด้านความรับผิดชอบต่อทางการบริหารจะส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในด้านการทำงานเต็มความสามารถ

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลที่ส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรีสามารถอภิปรายได้ดังนี้

ผลการศึกษา การใช้หลักธรรมาภิบาลที่ส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ ร้อยตำรวจเอกเสรี ทวีทรัพย์ชวัล (2558) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลที่มีผล ต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร กองกำกับการ 3 กองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติผลการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน เมื่อจำแนกเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ โดยภาพรวมนั้นอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ตามคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 ที่ได้มีมติเห็นชอบกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามสำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ ในส่วนที่เกี่ยวข้องคือ การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ประกอบด้วยหลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) และหลักการตอบสนอง (Responsiveness)

2. ด้านค่านิยมประชาธิปไตย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ตามคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 ที่ได้มีมติเห็นชอบกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามสำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ ในส่วนที่เกี่ยวข้องคือ ค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) ประกอบด้วย หลักการรับผิดชอบสามารถตรวจสอบได้ (Accountability) หลักการเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หลักนิติธรรม (Rule of Law) และหลักความเสมอภาค (Equity)

3. ด้านประชาธิปไตย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ตามคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 ที่ได้มีมติเห็นชอบกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามสำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ ในส่วนที่เกี่ยวข้องคือ ด้านประชาธิปไตย (Participatory state) ประกอบด้วย หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) และหลักการมีส่วนร่วม/การมุ่งเน้นฉันทามติ (Participation/Consensus Oriented)

4. ด้านความรับผิดชอบทางการบริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ตามคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 ที่ได้มีมติเห็นชอบกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามสำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง คือ ความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility) ประกอบด้วยหลักคุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics)

ผลการศึกษาประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของร้อยตำรวจเอกเสรี

ทวิทรัพย์ชวัล (2558) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลที่มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร กองกำกับการ 3 กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน สามารถอภิปรายผล เป็นรายด้านได้ดังนี้

1. ด้านการบรรลุเป้าหมาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนบัตร ศรีสวัสดิ์ (2558) ศึกษาปัจจัยส่งเสริมที่มีผลต่อประสิทธิผลการทำงานของบุคลากร เทศบาลเมืองท่าผา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษา พบว่า ด้านการบรรลุเป้าหมายโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน และจากประสบการณ์ผู้ศึกษา ในฐานะที่ปฏิบัติงานในเทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีความคิดเห็นสนับสนุนผลการศึกษาดังกล่าวว่า สาเหตุที่ทำให้ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ด้านการบรรลุเป้าหมาย อยู่ในระดับมากอาจเนื่องมาจาก ผู้บังคับบัญชา มีการวางแผนจัดระบบงานชัดเจนล่องตัว มีการยอมรับเป้าหมายในการปฏิบัติงาน มอบหมายงานตรงตามความรู้ความสามารถแก่ตัวผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้การปฏิบัติงานสามารถบรรลุเป้าหมายได้ นอกจากนี้ผู้บังคับบัญชามีแนวทางการดำเนินงานให้งานสามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคลและประเมินผลในภาพรวมด้วย ซึ่งการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้นั้นมีปัจจัยหลายด้านที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะการวางแผนงานที่ดี ประกอบกับผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติตามแผนงานโดยใช้ความรู้ความสามารถ ทักษะตลอดจนการร่วมมือร่วมใจกันทำงานอย่างสามัคคีเป็นทีมเดียวกัน ย่อมส่งผลให้สามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามไปด้วย จึงส่งผลให้ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานด้านการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับมาก

2. ด้านความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรณูทองคำสุก (2558) ศึกษาปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการในกิจการสภาเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ด้านความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน และจากประสบการณ์ผู้ศึกษา ในฐานะที่ปฏิบัติงานในเทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีความคิดเห็นสนับสนุนผลการศึกษาดังกล่าวว่า สาเหตุที่ทำให้ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ด้านความพึงพอใจอยู่ในระดับมากอาจเนื่องมาจาก ผู้บังคับบัญชากำหนดนโยบายให้บุคลากรปฏิบัติตามแผนเพื่อให้เกิดศักยภาพในการทำงาน โดยมีการมอบหมายงานตรงตามความรู้ความสามารถของบุคลากร ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความท้าทายและสนุกกับงาน เมื่อปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายงานตรงตามความรู้ความสามารถของบุคลากรแล้ว ผลของการปฏิบัติงานจึงสำเร็จตามเป้าหมายและสร้างความพึงพอใจแก่บุคลากรเทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีจึงส่งผลให้ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานด้านความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

3. ด้านการทำงานอย่างเต็มความสามารถ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทะรัง ทาทอง (2558 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและ

ควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ผลการศึกษา พบว่า ด้านการทำงานอย่างเต็มความสามารถ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน และจากประสบการณ์ผู้ศึกษา ในฐานะที่ปฏิบัติงานในเทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีความคิดเห็นสนับสนุนผลการศึกษาดังกล่าว ว่า สาเหตุที่ทำให้ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ด้านการทำงานอย่างเต็มความสามารถ อยู่ในระดับมากอาจเนื่องมาจาก ผู้บังคับบัญชามีการวางแผนงานส่งเสริมให้บุคลากรมีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนงานที่ได้รับมอบหมายตรงกับทักษะและความสามารถของบุคลากรเอง เมื่อปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ตรงกับทักษะและความสามารถที่มี จะส่งผลให้บุคลากร ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ผลของการปฏิบัติงานจึงเกิดคุณภาพส่งเสริมความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ประกอบกับมีอุปกรณ์เทคโนโลยีต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงานและมีการใช้ทักษะจากการอบรมและประสบการณ์จากการทำงานที่หลากหลายมาใช้ในการปฏิบัติงานทำให้เกิดความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมาย จึงส่งผลให้ประสิทธิผลการทำงานด้านการทำงานอย่างเต็มความสามารถอยู่ในระดับมาก

ผลการทดสอบ พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมาย ด้านความพึงพอใจและด้านการทำงานเต็มความสามารถ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

1. การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่

การใช้หลักธรรมาภิบาลด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ใน 2 ด้าน ได้แก่

1.1 การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีด้านการบรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิก และเทคนิควิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญในเรื่องของประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า ประสิทธิภาพ คุณภาพ ภาระรับผิดชอบต่อผลงาน และยังได้นำเสนอเครื่องมือหรือวิธีการสำหรับใช้ในการปฏิรูปประเภทต่างๆ เช่นการตัดทอนงบประมาณ การลดขนาดกำลังคนภาครัฐ การแปรรูปกิจการของรัฐให้เป็นเอกชน การเปิดให้มีการแข่งขันหรือทดสอบตลาด การลดกฎระเบียบและการควบคุม การทำให้มีความถูกต้องตามกฎหมายและการเปิดเสรีกลไกตลาดการบริหารเชิงกลยุทธ์ การบริหารคุณภาพโดยรวม การจัดทำข้อตกลงและวัดผลดำเนินงานอันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์การได้ในที่สุด

1.2 การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีด้านการทำงานเต็มความสามารถ ซึ่งการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ จะทำให้หน่วยงานมีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน คุณภาพสูง และประสิทธิภาพสูง การจัดองค์กรมีความกะทัดรัดคล่องตัวและปรับเปลี่ยนได้อย่างรวดเร็วเน้นการ

ทำงานที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมต่อการทำงาน นอกจากนี้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีคุณภาพสูง จะปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์และมีประชาชนเป็นเป้าหมาย

2. ค่านิยมประชาธิปไตย ส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในด้านความพึงพอใจซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ประชาธิปไตยสมัยใหม่ ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากแนวความคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยทางตรงประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ และชุมชนนิยม โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญในเรื่องของสิทธิ เสรีภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชน การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและการเพิ่มอำนาจ (Empowerment) ให้แก่ประชาชนความเปิดเผยโปร่งใส ความเสมอภาคและความเป็นธรรม

3. ประชากรรัฐส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในด้านความพึงพอใจ ซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ.2540 – 2544) ได้กำหนด“ยุทธศาสตร์การพัฒนาประชากรรัฐ” เพื่อการพัฒนาให้รัฐและประชาชนมีความเข้าใจที่ดี มีความรับผิดชอบและมีความเอื้ออาทรต่อกัน มุ่งเน้นการใช้หลักนิติธรรม การเพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสิทธิผลของภาครัฐในการบริหารรัฐกิจ พยายามทำให้เกิดความต่อเนื่องในงานบริหารรัฐกิจและการจัดการพัฒนาประเทศทั้งในด้านนโยบายและการปฏิบัติ

4. ด้านความรับผิดชอบต่อการบริหารส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในด้านการทำงานอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งการปฏิบัติงานนั้นต้องการยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพให้ความยุติธรรมกับประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดระบบงานที่ตอบสนองความต้องการประชาชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา เพื่อให้การใช้หลักธรรมาภิบาลสามารถส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เห็นควรดำเนินการดังนี้

1.1 ผู้บังคับบัญชา ควรส่งเสริมและพัฒนาระบบการปฏิบัติงานตั้งแต่ การพัฒนาขั้นตอนการให้บริการ พัฒนาระบบและมาตรฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานให้สั้นมากขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวก และให้บริการแล้วเสร็จภายในระยะเวลารวดเร็ว อันจะส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนผู้รับบริการได้อย่างเหมาะสม

1.2 ผู้บังคับบัญชาควรมีการวัดผลสำเร็จหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ทั้งรายบุคคล และโดยภาพรวมของหน่วยงาน และควรประเมินผลเพื่อปรับปรุงประสิทธิผลการทำงานของหน่วยงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอตลอดจนเป็นการประเมินความพึงพอใจของหน่วยงานอื่นที่มารับบริการด้วย

1.3 ผู้บังคับบัญชา ควรส่งเสริมด้านความรับผิดชอบและการตรวจสอบได้ ความโดยส่งเสริม การรายงานผล การติดตาม การตรวจสอบแผนงาน โครงการและการใช้งบประมาณเป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และการพัฒนาระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น รวมทั้งการเพิ่มช่องทางการร้องเรียนผ่านสื่อออนไลน์ให้มากขึ้นเพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาข้อร้องเรียนหรือปัญหา และนำมาปรับปรุงแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรดำเนินการศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลที่ส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี กับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบและปรับปรุงให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ตลอดจนเป็นต้นแบบสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานอื่นๆต่อไป

2.2 ควรศึกษาถึงปัจจัยด้านอื่นๆ ที่ ส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานที่แท้จริงและนำผลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2542). **การวิเคราะห์สถิติ**. สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์รัง ทาทอง. (2558). ปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอารักขา 2 กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล. **สารนิพนธ์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร.บัณฑิตวิทยาลัย.วิทยาลัยทองสุข.**
- จุไรรัตน์ มีศิริ. (2558). ปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรกองกลาง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. **สารนิพนธ์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร.บัณฑิตวิทยาลัย. วิทยาลัยทองสุข.**
- ธนบัตร ศรีสวัสดิ์. (2558). ปัจจัยส่งเสริมที่มีผลต่อประสิทธิผลการทำงานของบุคลากร เทศบาลเมืองท่าผาอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี. **สารนิพนธ์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร.บัณฑิตวิทยาลัย. วิทยาลัยทองสุข.**
- นฤมล แฉล้มลักษณ์. (2554). ปัจจัยส่วนบุคคล และการใช้หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผล การให้บริการของพนักงานเทศบาลตำบลในจังหวัดสระบุรี. **สารนิพนธ์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการภาครัฐ.บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีแห่งอยุธยา.**
- นันทนา ดำริเข้มตระกูล. (2556). ความเข้าใจหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการพลเรือนในพระองค์ พระราชวังสนามจันทร์ สำนักพระราชวัง **สารนิพนธ์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร.บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยทองสุข.**

- บั้งอร เบ็ญจาทิกุล. (2555). การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองในพื้นที่จังหวัดนครปฐม **สารนิพนธ์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร.บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยทองสุข.**
- ปาลีณีย์ ชัยพิริยดำรง. (2554). ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลวังลึก อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย.**สารนิพนธ์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร.บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยทองสุข.**
- พิศสมัย หมกทอง. (2554). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร **สารนิพนธ์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร. บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยทองสุข.2554.**
- รัตนพงษ์ อภินันท์กุล. (2559). การใช้หลักธรรมาภิบาลที่มีประสิทธิผลในการให้บริการของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลสีหิ่่น อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี.**สารนิพนธ์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร.บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยทองสุข.**

นวัตกรรมการสื่อสารตลาดออนไลน์และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม

Communicative Innovations and Information for Small and Medium Enterprises

พรประภา ศรีราพร¹, เบญจญา พิชิตชัยเตชา², ทศพล เทียนโชติ³,
เจษฎา ผลสวัสดิ์⁴ และธนชัย ทรัพย์อรพันธ์⁵

Phornprapa Sriraphorn¹, Benjaya Pichitchaidecha², Totsapon Theanchote³,
Jessada Phonsawat⁴ and Thanachai Suborrapan⁵

¹สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹Faculty of Business Administration, Bangkok Thonburi University

²สาขาวิชาการจัดการเสริมสวยและความงาม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

²Faculty of Business Administration, Bangkok Thonburi University

³⁻⁵สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

³⁻⁵ Faculty of Business Administration (Management), Bangkok Thonburi University

¹e-mail: pomprapa.sri@bkkthon.ac.th

บทนำ

จากปัญหาวิกฤติการณ์ทางการเมืองที่มีมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีพ.ศ. 2563 เป็นต้นมานั้น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก จนหลายธุรกิจต้องปิดตัวลงและหลายธุรกิจต้องทนแบกรับสภาพการขาดทุนต่อเนื่องกันเป็นเวลายาวนาน ดังนั้นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำเป็นต้องคำนึงถึงความอยู่รอดโดยหาวิธีการทำกำไรหรือลดต้นทุนให้ได้ ภายใต้วิกฤติการณ์ทางการเมืองที่ยืดเยื้อมานี้ ทางเลือกหนึ่งคือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใหม่ๆมาช่วยจัดการกับธุรกิจเพื่อทำกำไรหรือลดต้นทุนโดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

การบริหารจัดการธุรกิจทุกประเภทจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารเป็นพื้นฐานทางการบริหารที่สำคัญซึ่งจะต้องมีความสะดวก รวดเร็ว ง่ายต่อการเผยแพร่และการเข้าถึงข้อมูล จึงจะทำให้ผู้ประกอบการเกิดการเคลื่อนไหวจากแรงผลักดันของข้อมูล ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ เป็น การบูรณาการของกลุ่มผู้ใช้ ขั้นตอนการทำงาน และฐานข้อมูลต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อการจัดทำ รายงานผลการปฏิบัติการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้บริหารมีการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจ นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งจะทำได้เปรียบในการแข่งขัน อันเนื่องมาจากการให้ความสำคัญและการจัดเตรียมสารสนเทศอย่างเหมาะสม

กิจกรรมที่ผู้ประกอบการได้รับการประเมินความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน ประกอบด้วย การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกิจการ และบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยี อยู่ในระดับไม่เกินร้อยละ 50 (<http://www.sme.go.th/Lists/EditorInput/DispF.aspx?List=15>)

dca7fb-bf2e-464e-97e5-440321040570&ID=1933) แสดงให้เห็นว่ามีการนำเทคโนโลยีมาใช้น้อย เทคโนโลยีที่นำมาสนับสนุนการจัดการเกี่ยวข้องกับการผลิต การบัญชีและการเงิน เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการดำเนินธุรกิจ ประกอบกับมีโปรแกรมสำเร็จรูปที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมดังกล่าวทำให้เกิดความสะดวก แต่เทคโนโลยีที่นำมาใช้มีปัญหาเกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถของบุคลากร ความสอดคล้องของเทคโนโลยีกับงาน รวมทั้งการเชื่อมโยงโครงข่ายของสารสนเทศ

ดังนั้นผู้ประกอบการจึงต้องการให้หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้วิจัยคาดหวังว่าความช่วยเหลือของหน่วยงานภาครัฐจะมีความชัดเจนและลงสู่กลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนมากขึ้น หากงานวิจัยนี้เสร็จสิ้น ส่งผลให้ต้องมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการด้านต่างๆของกิจการทุกประเภทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ปัจจุบันกิจการประเภท SMEs ของไทย คิดเป็น 95 % ของธุรกิจทั้งหมด และมีการจ้างงานกว่า 50 % ของธุรกิจทั้งหมด SMEs จึงมีส่วนสำคัญต่อการสร้างงาน สร้างรายได้ และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาธุรกิจขนาดใหญ่ต่อไป จำนวนผู้ประกอบการธุรกิจในประเทศไทยเป็น SMEs ประมาณ 99.5% ซึ่งมีประมาณ 2,000,000 ราย กลุ่มขับเคลื่อน GDP คือธุรกิจรายใหญ่มีประมาณ 2,000 ราย แต่ SMEs มีความเกี่ยวข้องกับคนมากกว่าซึ่งรองรับการจ้างงานประมาณ 70% การผลิตของ SMEs ส่วนใหญ่ขายในประเทศ 70% ส่งออก30% ตลาดของ SMEs ส่วนใหญ่อยู่ภายในประเทศ (http://www.tcg.or.th/smesclub/index.php?option=com_content&view=article&id=194:-smes-&catid=94:-smes&Itemid=412)

กล่าวได้ว่าการเกิดขึ้นของ SMEs ตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศเท่ากับเป็นการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค อันเป็นส่วนหนึ่งของการกระจายรายได้ที่ดีทางหนึ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงประสงค์จะผลักดันให้เกิดความช่วยเหลือจากทางภาครัฐให้กับ SMEs ทั่วประเทศ ด้วยการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย ให้เหมาะสมกับปัญหาที่ผู้ประกอบการกำลังเผชิญอยู่

ปัจจุบันประเทศไทย มีจำนวน SMEs ทั้งสิ้น 2.74 ล้านราย คิดเป็นร้อยละ 98.5 ของจำนวนวิสาหกิจรวมทั้งหมด ก่อให้เกิดการจ้างงาน 11.78 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 80.4 ของการจ้างงานรวมทั้งหมด ส่วนสถานการณ์ SMEs ในช่วง 10 เดือนแรกปี 56 (ม.ค. - ต.ค.) เทียบกับช่วงเดียวกันปี 55 พบว่า การส่งออกของ SMEs มีมูลค่ารวม 1,571,145.18 ล้านบาท หดตัวลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 9.3 โดยสินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ อัญมณีและเครื่องประดับ พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก ยางและของที่ทำด้วยยาง โดยประเทศคู่ค้าหลักของ SMEs ไทยได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา ส่วนการนำเข้าสินค้ามียอดสูงกว่า โดยมียอดรวม 2 ล้านล้านบาท ลดลงร้อยละ 3.37 จากปี 55 ตลาดนำเข้าเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยมีดังนี้ จีน ญี่ปุ่น สวิตเซอร์แลนด์ สหรัฐ และมาเลเซีย ในด้านการจัดตั้งและยกเลิกกิจการในรอบ 10 เดือน (ม.ค.-ต.ค.) เทียบกับช่วงเดียวกันปี 55 พบว่า SMEs มีการจดทะเบียนจัดตั้งกิจการใหม่ จำนวน 59,999 ราย ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากช่วง

เดียวกันของปีก่อนร้อยละ 13.5 โดยเดือนตุลาคม มีกิจการจดทะเบียนจัดตั้งใหม่ จำนวน 5,262 ราย สำหรับกิจการที่จัดตั้งใหม่จำนวน 5,262 ราย

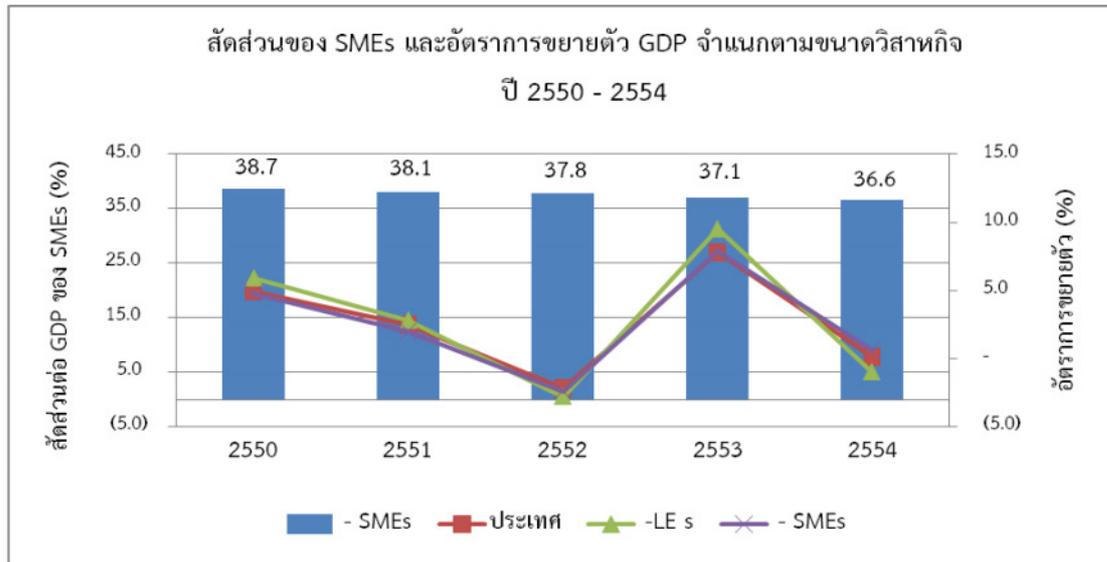
สำหรับกิจการที่จัดตั้งใหม่สูงสุดในช่วงไตรมาส 3 ได้แก่ ก่อสร้างอาคารทั่วไป บริการด้านวิทย์ และโทรทัศน์ และอสังหาริมทรัพย์ ส่วนการยกเลิกกิจการในรอบ 10 เดือน มีจำนวน 11,070 ราย หดตัวลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 2.4 โดยเดือนตุลาคม มีกิจการที่ยกเลิกจำนวน 1,581 ราย กิจการที่ยกเลิกสูงสุดในช่วงไตรมาส 3 ได้แก่ ก่อสร้างอาคารทั่วไป บริการนันทนาการ และอสังหาริมทรัพย์

ตารางที่ 1 โครงสร้าง GDP ของประเทศจำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจและขนาด

สัดส่วนร้อยละ	2560	2561	2562	2563	2564
ประเทศ	100	100	100	100	100
ภาค	10.7	11.6	11.6	12.4	13.3
เกษตร					
ภาคนอก	89.3	88.4	88.4	87.6	86.7
เกษตร					
วิสาหกิจ	46.3	45.8	45.9	46.2	45.6
ขนาด					
ใหญ่					
SMEs	38.7	38.1	37.8	37.1	36.6
วิสาหกิจ	25.9	25.5	25.4	24.7	24.5
ขนาด					
ย่อม					
วิสาหกิจ	12.8	12.6	12.3	12.4	12.1
ขนาด					
กลาง					
วิสาหกิจ	4.4	4.4	4.7	4.4	4.5
อื่นๆ					

จากตารางที่ 1 พบว่าโครงสร้าง GDP ของภาคนอกเกษตรยังคงมีวิสาหกิจขนาดใหญ่เป็นตัวขับเคลื่อนที่มีความสำคัญ โดยมีสัดส่วนมูลค่า GDP คิดเป็นร้อยละ 45.6 ขณะที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กลับมีบทบาททรงลงมา และบทบาทดังกล่าวลดลงอย่างต่อเนื่องนับจากปี 2560 เป็นต้นมา โดยสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 38.7, 38.1, 37.8, 37.1 และ 36.6 ตามลำดับ

แสดงให้เห็นถึงปัญหาความอยู่รอดของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

ภาพที่ 1 สัดส่วนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และอัตราการขยายตัวของ GDP

จากรูปภาพที่ 1 เมื่อพิจารณา แนวโน้มของสัดส่วนมูลค่า GDP ของ SMEs ตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมาพบว่า บทบาทของ SMEs ต่อมูลค่า GDP รวมของประเทศลดลงอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ บทบาทของวิสาหกิจขนาดใหญ่และวิสาหกิจอื่นๆ มีแนวโน้มคงที่หรือเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ขณะที่ ภาคเกษตรมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากความต้องการสินค้าเกษตรในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาแนวโน้มอัตราการขยายตัวของวิสาหกิจขนาดต่างๆ พบว่า ในปี 2554 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังคงเป็นกลไกการเจริญเติบโต (Engine of Growth) ในระบบเศรษฐกิจของประเทศ เห็นได้จากอัตราการขยายตัวของวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมยังคงสูงกว่าอัตราการขยายตัวของประเทศ และวิสาหกิจใหญ่ เป็นส่วนใหญ่ (www.sme.go.th/SiteCollection Documents/.../2554/2554-chapter-1.pdf)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เหมาะสมกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในแต่ละประเภท

4. เพื่อแสวงหานวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยต้องการศึกษาเชิงลึกในแต่ละประเภทของวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางแบ่งเป็น

1. กิจการผลิตสินค้า หมายความครอบคลุมถึง การผลิตที่เป็นลักษณะของการประกอบการอุตสาหกรรมทุกประเภท โดยความหมายที่เป็นสากลของการผลิตก็คือการเปลี่ยนรูปวัตถุดิบให้เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ด้วยเครื่องจักรกล หรือเคมีภัณฑ์ โดยไม่คำนึงว่างานนั้นทำโดยเครื่องจักรหรือด้วยมือ ทั้งนี้กิจการผลิตสินค้าในที่นี้รวมถึงการแปรรูปผลิตผลการเกษตรอย่างง่ายที่มีลักษณะเป็นการอุตสาหกรรม การผลิตที่มีลักษณะเป็นวิสาหกิจชุมชน และการผลิตที่เป็นการประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือนด้วย

2. กิจการบริการ หมายความครอบคลุมถึง การศึกษา การสุขภาพ การบันเทิง การขนส่ง การก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ การโรงแรมและที่พัก การภัตตาคาร การขายอาหาร การขายเครื่องดื่มของภัตตาคารและร้านอาหาร การให้บริการเช่าสิ่งบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ การให้บริการส่วนบุคคล บริการในครัวเรือน บริการที่ให้กับธุรกิจ การซ่อมแซมทุกชนิด และการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว

3. กิจการค้าส่งและค้าปลีก หมายถึง การให้บริการเกี่ยวกับการค้า โดยที่การค้าส่ง หมายถึง การขายสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้แก่ ผู้ค้าปลีก ผู้ใช้ในงานอุตสาหกรรม งานพาณิชย์กรรม สถาบัน ผู้ใช้ในงานวิชาชีพ และรวมทั้งการขายให้แก่ผู้ค้าส่งด้วยตนเอง ส่วนการค้าปลีก หมายถึง การขายโดยไม่มี การเปลี่ยนรูปสินค้าทั้งสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้กับประชาชนทั่วไปเพื่อการบริโภค หรือการใช้ประโยชน์เฉพาะส่วนบุคคลในครัวเรือน การค้าในที่นี้มีความหมายรวมถึง การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนการซื้อขาย สถานีบริการน้ำมัน และสหกรณ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการขายออนไลน์สำหรับการทำการตลาดในปัจจุบัน ท่ามกลางการแข่งขันสูงได้แก่ กาแฟสำเร็จรูป อาหารเสริมเพื่อลดน้ำหนัก และอาหารเสริมบำรุงสมอง ตามลำดับ ปัญหาและอุปสรรคจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ผ่านมาคือ ลิขสิทธิ์ ส่วนใหญ่พบสินค้าลอกเลียนแบบเช่น คอลลาเจน ไข่สีและแบบคล้ายคลึงกันอย่างจงใจให้ซื้อผิด เป็นต้น รูปแบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เหมาะสมกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในแต่ละประเภท ได้แก่ การใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ในการสื่อสารทางการตลาดออนไลน์ ที่ใช้ในการติดต่อโฆษณาสั้น ๆ ดังนี้ Background, Foodie, Meitu, B612, Line Camera, Inshort, Sticker Maker, Capcut, Business Facebook, Canva

นวัตกรรมการสื่อสารตลาดออนไลน์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับนวัตกรรมการสื่อสารตลาดออนไลน์ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านลูกค้า ด้านคู่แข่ง และด้านการประสานงานภายในองค์กร โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมุ่งเน้นการตลาด

(n = 260)

นวัตกรรมการสื่อสารตลาดออนไลน์	\bar{X}	SD.	ระดับความคิดเห็น
การสื่อสารกับลูกค้า	3.73	0.75	มาก
1. ท่านให้ความสำคัญต่อความคิดเห็นของลูกค้า	3.59	1.00	มาก
2. ท่านนำข้อมูลจากลูกค้าไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงาน	3.77	0.97	มาก
3. ท่านนำข้อมูลจากลูกค้าไปใช้ในการพัฒนาตัวสินค้า	3.81	0.97	มาก
4. ท่านจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายเพื่อสร้างแรงจูงใจกับลูกค้า	3.79	0.91	มาก
5. ท่านมีการประเมินความพึงพอใจของลูกค้า	3.71	0.87	มาก
6. ท่านมีการติดตามผลหลังจากที่ลูกค้าได้รับสินค้าและบริการ	3.70	0.95	มาก
การสื่อสารเพื่อการแข่งขันกับคู่แข่ง	3.79	0.78	มาก
1. ท่านติดตามแนวทางการดำเนินงาน การให้บริการและด้านสินค้าของคู่แข่ง	3.78	0.89	มาก
2. ท่านมีการประเมินข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของคู่แข่ง	3.79	0.96	มาก

นวัตกรรมการสื่อสารตลาดออนไลน์	\bar{X}	SD.	ระดับความคิดเห็น
3. ท่านมีการตอบสนองอย่างรวดเร็วเมื่อการแข่งขันมีการเปลี่ยนแปลง	3.77	0.96	มาก
4. ท่านมีการแสวงหาโอกาสเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน	3.80	0.93	มาก
การสื่อสารภายในองค์กร	3.68	0.77	มาก
1. ท่านให้ความสำคัญกับการประสานงานระหว่างพนักงานเพื่อความคล่องตัวในการดำเนินงาน	3.67	0.98	มาก
2. ท่านมีการแจ้งพนักงานให้ทราบ หากกิจการมีการเปลี่ยนแปลง	3.71	0.93	มาก
3. ท่านให้อำนาจในการตัดสินใจบางเรื่องกับพนักงานของท่าน	3.70	0.90	มาก
4. ท่านให้เกียรติและเคารพการตัดสินใจของพนักงาน	3.63	0.90	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.73	0.70	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมุ่งเน้นการตลาด ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านคู่แข่ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.79$) รองลงมาคือ ด้านลูกค้า ($\bar{X} = 3.73$) และการประสานงานภายในองค์กร ($\bar{X} = 3.68$) ตามลำดับ ดังนั้นสามารถอธิบายรายละเอียดของแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านลูกค้า พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมุ่งเน้นการตลาด ด้านลูกค้า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) โดยมีความคิดเห็นในเรื่อง ท่านนำข้อมูลจากลูกค้าไปใช้ในการพัฒนาตัวสินค้า สูงที่สุด ($\bar{X} = 3.81$) รองลงมาคือ ท่านจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายเพื่อสร้างแรงจูงใจกับลูกค้า ($\bar{X} = 3.79$) ท่านนำข้อมูลจากลูกค้าไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.77$) ท่านมีการประเมินความพึงพอใจของลูกค้า ($\bar{X} = 3.71$) ท่านมีการติดตามผลหลังจากที่ลูกค้าได้รับสินค้าและบริการ ($\bar{X} = 3.70$) และท่านให้ความสำคัญต่อความคิดเห็นของลูกค้า ($\bar{X} = 3.59$) ตามลำดับ

ด้านคู่แข่ง พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมุ่งเน้นการตลาด ด้านคู่แข่ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) โดยมีความคิดเห็นในเรื่อง ท่านมีการแสวงหาโอกาสเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน สูงที่สุด ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมาคือ ท่านมีการประเมินข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของคู่แข่ง ($\bar{X} = 3.79$) ท่านติดตามแนวทางการดำเนินงาน การให้บริการและด้านสินค้าของคู่แข่ง ($\bar{X} = 3.78$) และท่านมีการตอบสนองอย่างรวดเร็วเมื่อการแข่งขันมีการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 3.77$) ตามลำดับ

ด้านการประสานงานภายในองค์กร พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมุ่งเน้นการตลาด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) โดยมีความคิดเห็นในเรื่องท่านมีการแจ้งพนักงานให้ทราบ หากกิจการมีการเปลี่ยนแปลง สูงที่สุด ($\bar{X} = 3.71$) รองลงมาคือ ท่านให้อำนาจในการตัดสินใจบางเรื่องกับพนักงาน

ของท่าน ($\bar{X} = 3.70$) ท่านให้ความสำคัญกับการประสานงานระหว่างพนักงานเพื่อความคล่องตัวในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.67$) และท่านให้เกียรติและเคารพการตัดสินใจของพนักงาน ($\bar{X} = 3.63$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรผลดำเนินงานการ (PAM) ได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากการมุ่งเน้นการตลาด (MKFC) ตัวแปรความสามารถทางการแข่งขัน (CPTC) และตัวแปรการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ (FCEP) โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.33 0.53 และ 0.05 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 นอกจากนี้พบว่า ยังได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ (FCEP) โดยผ่านการมุ่งเน้นการตลาด (MKFC) และความสามารถทางการแข่งขัน (CPTC) มีขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.76 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผู้วิจัยพบอีกว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ ค่าสถิติไค-สแควร์ ค่าเท่ากับ 53.96 ค่า p-value ของ มีค่าเท่ากับ 0.226 ซึ่งมากกว่า 0.05 ค่าดัชนี มีค่าเท่ากับ 1.148 ซึ่งน้อยกว่า 2.00 ค่าดัชนี CFI มีค่าเท่ากับ 1.00 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.90 ค่าดัชนี GFI มีค่าเท่ากับ 0.97 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.90 ค่าดัชนี AGFI มีค่าเท่ากับ 0.94 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.90 และค่า RMR เท่ากับ 0.010 ซึ่งอยู่ระหว่าง 0 ถึง 0.05 ในขณะที่ค่าดัชนี RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.024 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ทั้งการมุ่งเน้นการตลาดขนาดกลางและการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการรายย่อย และการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ต่างมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเพิ่มผลการดำเนินงานการสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sengun, Cavusgil และ Hult (2005 : 1-19) ที่ระบุว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถของการแข่งขันตลาดทั่วโลกกับความได้เปรียบในการแข่งขันของตลาดทั่วโลก กลยุทธ์ขององค์กรการเงิน และผลดำเนินงานขององค์กรมีความสัมพันธ์กัน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chang & Fong. (2010) ที่พบว่า การดำเนินการตามมาตรฐานเป็นแหล่งของความได้เปรียบทางการแข่งขันและนำไปสู่การมีผลการดำเนินงานที่ดีของธุรกิจและงานวิจัยของ Jia-Sheng Lee, Chia-Jung Hsieh (2010) ที่พบว่า ผลประกอบการมีอิทธิพลทางตรงความสามารถทางการตลาด ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมและความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน และภาวะการประกอบกิจการ มีผลทางอ้อมต่อความได้เปรียบอย่างยั่งยืน ผ่านความสามารถด้านการตลาด และความสามารถในนวัตกรรม ความสามารถทางการตลาดจะไม่มีผลต่อความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืนโดยตรง แต่มีอิทธิพลโดยอ้อมผ่านความสามารถในนวัตกรรม และความสามารถในการสร้างนวัตกรรมมีอิทธิพลต่อความได้เปรียบในการแข่งขัน

สอดคล้องตามทฤษฎีของ Lumpkin และ Dess (1996) ที่ระบุว่า การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ และการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน จะส่งผลต่อการเพิ่มผลการดำเนินงานได้ และยังสอดคล้องกับทฤษฎีของ Narver & Slater (1990) ที่มองว่าการมุ่งเน้นตลาด คือ วัฒนธรรม

องค์การที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างมาก ในการสร้างพฤติกรรมที่จำเป็นสำหรับการสร้างคุณค่าเพิ่มขึ้นให้แก่ลูกค้า และส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

สำหรับการมุ่งเน้นการตลาดขนาดกลาง ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญต่อความคิดเห็นของลูกค้า นำข้อมูลที่ได้จากลูกค้าไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานหรือใช้ในการพัฒนาตัวสินค้า ทำการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายเพื่อสร้างแรงจูงใจกับลูกค้า ทำการประเมินความพึงพอใจของลูกค้า มีการติดตามผลหลังจากที่ลูกค้าได้รับสินค้าและบริการ ติดตามแนวทางทั้งการดำเนินการให้บริการและด้านสินค้าของคู่แข่งอยู่เสมอ ทำการประเมินข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของคู่แข่ง มีการเตรียมพร้อมที่จะตอบสนองอย่างรวดเร็วเมื่อการแข่งขันทมีการเปลี่ยนแปลง และต้องแสวงหาโอกาสเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันอยู่เสมอ รวมถึงต้องให้ความสำคัญกับการประสานงานระหว่างพนักงานเพื่อความคล่องตัวในการดำเนินงาน ควรแจ้งพนักงานให้รับรู้ด้วยหากกิจการมีการเปลี่ยนแปลง และควรให้อำนาจในการตัดสินใจบางเรื่องกับพนักงาน ให้เกียรติและเคารพการตัดสินใจของพนักงานด้วย เพื่อให้กิจการของท่านดำเนินไปด้วยความมีประสิทธิภาพและสามารถเพิ่มผลการดำเนินงานขององค์กรต่อไปได้

สำหรับการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการรายย่อย ผู้ประกอบการหรือเจ้าของกิจการควรมีความเป็นตัวของตัวเอง คือต้องสามารถตัดสินใจและรับผิดชอบในธุรกิจด้วยตนเอง มีวิธีการดำเนินการอย่างชัดเจน สามารถตัดสินใจดำเนินงานเพื่อนำไปสู่วิสัยทัศน์ของกิจการ และธุรกิจของท่านควรมีนวัตกรรม คือสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานได้เป็นอย่างดี เช่น โปรแกรมจัดการคลังสินค้า ต้องพยายามปรับปรุงการดำเนินงานให้มีรูปแบบใหม่ๆ และทันสมัยอยู่เสมอ ควรมีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการผลิตมีกรรมวิธีสำหรับใช้ในกิจการ

สำหรับด้านความสามารถทางการแข่งขัน เจ้าของกิจการหรือผู้ประกอบการ ควรเพิ่มความได้เปรียบทางด้านต้นทุน ดังนี้ ใช้กลยุทธ์การลดต้นทุน ต้องมีความเข้มงวดในการควบคุมต้นทุน ต้องมีการควบคุมต้นทุนการขนส่ง/การกระจายสินค้า ควรสนับสนุนให้บริษัทหรือพนักงานมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และต้องสามารถรักษาระดับต้นทุนในการดำเนินงานให้เท่าเดิมหรือลดลงจึงจะอยู่รอดได้

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐพล ขวลิขิตชีวิน และปราโมทย์ ศุภปัญญา. (2545). เทคนิคการวัดผลสมัยใหม่ (Modern Performance Measurement). กรุงเทพฯ: อินฟอร์มีเดีย บুকส์.
- ทรงวิทย์ เขมเศรษฐ์ และหทัยชนก เตชะรัตนะวีโรจน์. (2546). องค์กรยอดกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: สยามศิลป์ พริน แอนด์ แพ็ค จำกัด.

- ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2553). หน่วยที่ 6 แนวทางการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์สมัยใหม่ ในเอกสารการ
สอนชุดวิชา ขอบข่ายการศึกษาและวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ นนทบุรี สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ธงชัย สันติวงษ์และชัยยศ สันติวงษ์. (2542). พฤติกรรมบุคคลในองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542). โมเดลลิสม์เรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิสา จันทร์หอม (2558). อิทธิพลของคุณภาพการให้บริการถึงการขายต่อความไว้วางใจ เชื่อใจ ความ
พึงพอใจ และความจงรักภักดีของลูกค้าธุรกิจนำเข้าเครื่องมือแพทย์ บทความ : มนุษยศาสตร์
สังคมศาสตร์ Vol 8 No 3 (2015): ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ
(กันยายน - ธันวาคม 2558)
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2538) วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 6
กรุงเทพฯ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- รัฐนันท์ พงศ์วิทธิธรร. (2554). การบริหารความได้เปรียบทางการแข่งขันเพื่อความสำเร็จ ในการ
ดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคเหนือของ ประเทศไทย คณะบริหารธุรกิจและศิลป
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
- วิจัยกรุงศรี (2561). วิเคราะห์สงครามการค้าเปิดฉากวิกฤติหรือโอกาสของไทย สืบค้นจาก
<https://thaipublica.org/2018/07/krungsri-research-5-7-2561/>
- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์.(2555). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามีอาชีพ. กรุงเทพฯ :
วี.พรินต์.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคณะ (2548). การวางแผนกลยุทธ์: ศิลปะการกำหนดแผนองค์การสู่
ความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ : อินโนกราฟฟิกส์.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ,2561
- ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์ (2561). ข่าวศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ สืบค้น
จาก <https://www.ryt9.com/s/iq03/2875586>
- ศูนย์กลางความรู้แห่งชาติ [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา [http://www.tkc.go.th/index.aspx?
pageid=115&parent=0](http://www.tkc.go.th/index.aspx?pageid=115&parent=0)
- Aulakh, P. S., Kotabe, M. & Teegen, H. (2000). Export Strategies and Performance of
Firms from Emerging Economies: Evidence from Brazil, Chile, and Mexico.
[Article]. *Academy of Management Journal*, 43(3), 342-361.
- Baker, W.E. and Sinkula, J.M. (1999). The Synergistic Effect of Market Orientation and
Learning
Orientation on Organizational Performance. *Journal of the Academy of Marketing
Science*, 27, pp.411-427.

- Best, J.W. and Kahn, J.V. (1986), *Research in Education*, Prentice hall Inc, New Delhi.
- Bernstein, D. M. (1999). Recover from mild head injury. *Brain Injury*, 13, 151 - 172.
- Brynjolfsson, Erik and Hitt, Laurin M. 1998. Beyond the Productivity Paradox: Computers Are the Catalyst for Bigger Changes. *Communications of ACM*.4, 8 (August): 49-55.
- Bygrave, W.D. and Zacharakis, A. (2011). *Entrepreneurship* (second edition) Hoboken. NJ: John Wiley & Sons.
- Cavusgil, S. T., Zou, S., & Naidu, G. M. (1993). Product and promotion adaptation in export ventures: An empirical investigation. *Journal of International Business Studies*, 24(3), 479-506.
- Chang, N.J., & Fong, C.M. (2010). Green product quality, green corporate image, green customer satisfaction, and green customer loyalty. *African Journal of Business Management*, 4(13), pp. 2836-2844.
- Chakrapani, Chuck. 1998. *How to Measure Service Quality & Customer Satisfaction: The Informal Field Guide for Tools and Techniques*. Illinois: Standard Research System.
- Dawes, J., Romaniuk, J., & Mansfield, A. (2009). Generalized pattern in competition among tourism destinations. *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*, 3(1), 33-53.
- Drucker, P. F. (1993). *post-cappitalist society*. New York: Butterworth Heinemann.
- Farrell, M., & Mavondo, F. T. (2004). The effect of downsizing strategy and reorientation strategy on a learning orientation. *Personnel Review*, 33(4): 383-402. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.jstor.org/stable/2684658>
- Robert B. Kozma. 1991. *Learning with Media*. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.jstor.org/stable/1170534>
- Robert Heinich, Michael Molenda, James D. Russell and Sharon E. Smaldino (2002) *Instructional media and technologies for Learning*, Seventh Edition, N.J. Merrill Prentice Hall., Inc.

แนวทางการจัดบริการสาธารณะเพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการที่ดีแก่
ประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต
Guidelines for organizing public services to enhance the quality
of good service to the people of local government
organizations in Phuket Province

ณัฐวัฒน์ สิริพรวุฒิ

Nattawat Siriphornwut

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

e-mail : nattawatsiri41@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต 2) แนวทางการจัดบริการสาธารณะเพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการที่ดีแก่ประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ และผู้บริหารที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต ทั้ง 19 แห่ง จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต มีปัญหาด้านการคมนาคม ขนส่งและการสื่อสาร เป็นปัญหาหลัก รองลงมา คือ ปัญหาด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปัญหาด้านการสาธารณสุข ตามลำดับ 2) แนวทางการจัดบริการสาธารณะเพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการที่ดีแก่ประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต พบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับด้านการคมนาคม ขนส่งและการสื่อสาร จึงควรมีการสร้างถนนเลียบเมืองแยกจากถนนสายหลัก เพื่อป้องกันไม่ให้จราจรติดขัด หรือถ้าเกิดอุบัติเหตุบนถนนเส้นหลัก ก็สามารถเลี่ยงไปใช้ถนนเส้นรองได้ ส่วนด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อติดตั้งระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด CCTV ให้ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งระบบจะสามารถเชื่อมโยงระบบข้อมูลของทางจังหวัด สถานีตำรวจ รวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ ที่อนุญาตให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้ ทำให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น เพราะเรื่องของความปลอดภัย เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากสำหรับเมืองท่องเที่ยวระดับโลกอย่างจังหวัดภูเก็ต และด้านการสาธารณสุข ควรมีการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ให้กับประชาชนในการทิ้งขยะอันตราย โดยให้ความสำคัญกับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ที่เป็นอันตรายถึงชีวิตได้ ซึ่งแนวทางที่กล่าวมาจะส่งผลให้ประชาชนได้รับการให้บริการสาธารณะที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การให้บริการ นโยบายสาธารณะ คุณภาพการให้บริการ

Abstract

This article aims to study 1) Problems with public services of local government organizations in Phuket Province 2) Guidelines for organizing public services to raise the quality of good service to people of local administrative organizations in Phuket Province is a qualitative research. Key informants were political officials, full-time civil servants, and executives affiliated with 19 local government organizations in Phuket Province, totaling 35 people. Research instruments by collecting data through in-depth interviews. The results of the research showed that 1) problems with public services of local administrative organizations in Phuket Province were problems in communication, transport, and communication as the main problem, followed by problems in community organization, society and prevention, disaster relief, and public health problems, respectively. 2) Guidelines for organizing public services to enhance the quality of good service to the people of the local government organizations in Phuket Province found that most of them focus on transportation and communication, so there should be a separate bypass road. From the main road to prevent traffic congestion or if an accident occurs on the main road, it can be avoided to use the secondary road. Community organizations, society, and disaster prevention and mitigation should be allocated a budget to install CCTV surveillance cameras to cover all areas of Phuket. The system will be able to link the information systems of the provinces, police stations, and other agencies that allow data to be linked, making citizens and tourists more secure because the issue of safety is important. So much for a world-class tourist city like Phuket Province.

Keywords : Service, Public policy, Service quality

บทนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศภายใต้ฐานรากที่เข้มแข็งภายหลังจากที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจหน้าที่จากราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งถือเป็นภารกิจที่สำคัญ เพราะหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานได้ไม่ดีเทียบเท่ากับที่ส่วนราชการเดิมทำอยู่ก็จะส่งผลกระทบต่อระบบการปกครองท้องถิ่นที่มีอยู่หลายระดับ (สถาบันพระปกเกล้า , 2560) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจในการปกครองจากรัฐบาลกลางลงไปสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นแต่ละแห่ง แต่ละท้องที่ตัดสินใจในการจัดบริการสาธารณะด้วยตนเองตามบริบทสังคมนั้น ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจสังคมและทางการเมือง โครงสร้างพื้นฐาน การจัดสวัสดิการ

ชุมชน เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมเข้าใจความต้องการของประชาชนในพื้นที่ของตนเอง (ยุทธิศักดิ์ พันธุ์ภิญญา, สัญญา เคนาภูมิ และเสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร, 2561) ซึ่งในทางเศรษฐกิจนั้นบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จะช่วยในการจัดสรรการให้บริการสาธารณะในบางเรื่องที่สำคัญและจำเป็นต่อบริบทท้องถิ่นตามมาตรา 16 มาตรา 17 และในมาตรา 18 ของพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะ โดยรัฐบาลกลางได้มอบอำนาจโดยรวมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินงานให้บริการสาธารณะ คือ (1) ด้านการบริการสาธารณะทั่วไป เช่น ในการควบคุมอาคารและการก่อสร้าง การจัดให้มีที่จอดรถและการบำรุงรักษาที่จอดรถ (2) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม โดยมีภารกิจในการส่งเสริมประชาธิปไตย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อพัฒนาท้องถิ่นและการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (3) ด้านเศรษฐกิจโดยการควบคุมราคาสินค้า การกำกับบัญชีธุรกิจ เชื้อเพลิง (4) ด้านการควบคุมและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นภารกิจพื้นฐานในการกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล การจัดระบบบำบัดน้ำเสีย (5) ด้านเคหะและชุมชนในการพัฒนาแหล่งชุมชนและที่อยู่อาศัย การจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค การจัดให้มีและบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่าง (6) ด้านการสาธารณสุข เพื่อจัดบริการสาธารณสุขและการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมและป้องกันโรคติดต่อ (7) ด้านวัฒนธรรม ศาสนา การนันทนาการเพื่อส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรม การบูรณะดูแลรักษาพัฒนาศาสนสถาน (8) ด้านการศึกษา เพื่อให้บริการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการจัดการศึกษาแก่เด็กก่อนวัยเรียน เพื่อส่งเสริมและการศึกษาพิเศษและเป็นการสนับสนุนและร่วมมือกับรัฐบาลกลางในระดับอุดมศึกษา (9) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสวัสดิการสังคม คือ ในการจัดให้มีการสังคมสงเคราะห์และพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาส (10) ด้านเกษตรกรรม เพื่อส่งเสริมการเกษตรกรรมในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช จัดหาและบำรุงแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร (11) ด้านอุตสาหกรรมเป็นภารกิจในเชิงบริการสาธารณะในการเกิดเป้าหมายเชิงพาณิชย์ (12) ด้านการคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร ในการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน ที่สาธารณะต่าง ๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถาบันที่มีความสำคัญในการจัดสรรผลประโยชน์และบริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่น เป็นกลไกเชิงสถาบันรูปแบบใหม่ของรัฐที่ประชาชนคาดหวังว่าสามารถดำเนินภารกิจตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ ภารกิจในการจัดทำและให้บริการสาธารณะมีขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น ผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องหันมาให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดทำบริการสาธารณะมากขึ้นกว่าในอดีต ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถ หรือคุณภาพในการจัดบริการสาธารณะ ซึ่งสามารถดำเนินการได้ในหลายแนวทาง (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2551)

ดังนั้น การจัดทำบริการสาธารณะของรัฐมีเป้าหมายและมีแนวคิดเรื่องการจัดทำบริการสาธารณะที่สำคัญ เนื่องจากรัฐต้องมีการบริหารจัดการด้านจัดทำบริการสาธารณะ สามารถจัดการบริหารการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อให้ผู้รับบริการมีทางเลือกใช้บริการได้หลายช่องทาง มีการกระจายความรับผิดชอบให้มีผู้จัดทำบริการสาธารณะแทน มีแผนงานยกระดับความสามารถในการ

จัดทำบริการสาธารณะ และมีจุดมุ่งหมายแห่งความสำเร็จ ในการจัดทำบริการสาธารณะมากกว่าที่จะเน้นในเรื่องกระบวนการ (Denhardt, J. V. & Denhardt, R. B., 2007) เพื่อให้การจัดบริการสาธารณะสามารถสนองต่อความต้องการของประชาชนได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งปัญหาการจัดทำบริการสาธารณะตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวด 2 มาตรา 17 ที่กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เมื่อศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะ มาตรา 17 มีรายการที่กฎหมายให้จัดทำได้ถึง 29 ข้อ ซึ่งเมื่อเทียบกับบริการสาธารณะที่แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต จัดทำได้มีเพียงไม่กี่ข้อ เนื่องด้วยข้อจำกัดหลายประการ

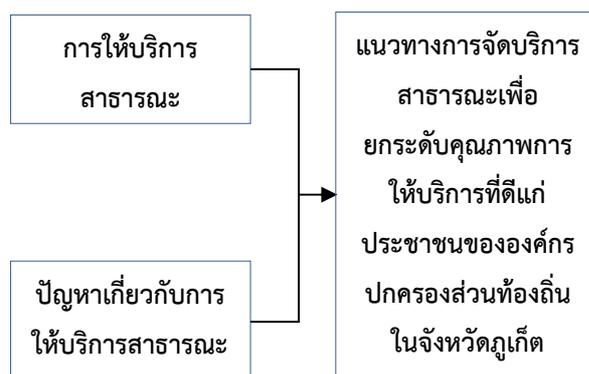
จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดบริการสาธารณะเพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการที่ดีแก่ประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต เพื่อศึกษาว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะอะไรบ้าง และควรมีแนวทางอย่างไร เพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีคุณภาพในการให้บริการและตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดบริการสาธารณะเพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการที่ดีแก่ประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ศึกษาพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เกี่ยวกับภารกิจการให้บริการสาธารณะ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดไว้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบ / วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อขอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาเกี่ยวกับการจัดบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต และแนวทางการจัดบริการสาธารณสุขเพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการที่ดีแก่ประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ และผู้บริหารที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต ทั้ง 19 แห่ง จำนวน 35 คน โดยสามารถจำแนกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังนี้

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับนายกเทศมนตรี/ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 5 ท่าน

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับผู้อำนวยการกอง/ สำนักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 6 ท่าน

2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งประธานชุมชน โดยอยู่ในตำแหน่งมาแล้วมากกว่า 3 ปี ขึ้นไป จำนวน 8 ท่าน

2.4 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดับตัวแทนภาคประชาชน ได้แก่ ข้าราชการประจำที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 16 คน

3. เครื่องมือวิจัย / วิธีการรวบรวมข้อมูล

3.1 ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย พร้อมปรับปรุงแก้ไขก่อนเก็บข้อมูล โดยคำถามแบ่งเป็น 2 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการให้บริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ตว่ามีอะไรบ้าง และเป็นอย่างไร มิติที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดบริการสาธารณสุขเพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการที่ดีแก่ประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต ว่าควรมีแนวทางอย่างไร

3.2 วิธีการรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้น ติดต่อผ่านทางโทรศัพท์เพื่อบันทึกนัดหมายวันเวลาที่แน่นอนสำหรับดำเนินการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง มีการจดประเด็นพร้อมบันทึกเทประหว่างการสัมภาษณ์ มีการรวบรวมเอกสารข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต รวมทั้งเอกสารอื่น ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้อง และค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงอุปนัย ที่เป็นการสรุปผลการวิจัยโดยบูรณาการข้อมูลทั้งหมดผ่านการตีความจากความคิดเห็นที่ผ่านการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูล เพื่อจัดทำเป็น

ข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการจัดบริการสาธารณสุขเพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการที่ดีแก่ประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต

ผลการวิจัย

1. การให้บริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต ส่วนใหญ่มีการให้บริการสาธารณสุขในด้านการควบคุมและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสวัสดิการสังคม ด้านการสาธารณสุข ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และด้านการคมนาคม ขนส่งและการสื่อสาร ตามลำดับ

2. ปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต จากการสัมภาษณ์ พบว่า 1) ปัญหาด้านการคมนาคม ขนส่งและการสื่อสาร เป็นปัญหาหลักที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขให้เห็นเป็นรูปธรรม โดยผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ปัญหาเรื่องถนน และปัญหาจราจร เนื่องจากจังหวัดภูเก็ต มีถนนสายหลักเพียงเส้นเดียว ทำให้เกิดจราจรติดขัด ภูเก็ตเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว ประชาชนที่ต้องการเดินทางไปสนามบินภูเก็ต ต้องใช้เวลามากกว่าปกติ ถ้าเกิดอุบัติเหตุขึ้นในถนนสายหลัก ยิ่งต้องใช้เวลามากกว่าเดิม ทำให้เกิดปัญหาไปไม่ทันหรือตกเครื่องบ่อย ๆ 2) ปัญหาด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่า ภูเก็ตมีกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอต่อการดูแลประชาชนและนักท่องเที่ยวได้ทั่วถึง จึงมีการติดตั้งระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด CCTV ในโซนหลัก เช่น เมืองภูเก็ต ป่าตอง กะรน ส่วนที่อื่น ๆ มีการติดตั้งแค่บางส่วนเท่านั้น เช่น ตำบลฉลอง แต่ก็ยังมีไม่ครอบคลุมพื้นที่ เนื่องจากงบประมาณในการดำเนินการยังไม่เพียงพอ และ 3) ปัญหาด้านการสาธารณสุข พบว่า ในสถานการณ์ปัจจุบัน ที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีการเปิดให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวได้โดยไม่ต้องกักตัว ตามโครงการภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์ (Phuket Sandbox) ทำให้ประชาชนในพื้นที่กังวลกับการแพร่ระบาดของเชื้อโรค เนื่องจาก การใช้ชีวิตของนักท่องเที่ยว หรือประชาชนทั่วไป ต้องมีการใช้ผ้าปิดปาก (Mask) แต่การทิ้งหรือการกำจัด ไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งพฤติกรรมที่พบในส่วนใหญ่จะทิ้งโดยไม่มี การป้องกันใด ๆ เช่น ทิ้งลงในถังขยะทั่วไป แม้ว่าบางเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล จะมีบริการการเก็บขยะอันตราย แต่ก็ไม่สามารถควบคุมการทิ้งผ้าปิดปากของประชาชนได้

3. แนวทางการจัดบริการสาธารณสุขเพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการที่ดีแก่ประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต พบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับด้านการคมนาคม ขนส่ง และการสื่อสาร จึงควรมีการสร้างถนนเลียบเมืองแยกจากถนนสายหลัก เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดจราจรติดขัดหรือถ้าเกิดอุบัติเหตุบนถนนเส้นหลัก ก็สามารถเลี้ยวไปใช้ถนนเส้นรองได้ ส่วนด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ควรติดตั้งระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด CCTV ให้ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งระบบจะสามารถเชื่อมโยงระบบข้อมูลของทางจังหวัด สถานีตำรวจ รวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ ที่อนุญาตให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้ ทำให้ประชาชนและ

นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น และด้านการสาธารณสุข ควรมีการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ให้กับประชาชนในการตั้งขยับอันตราย โดยให้ความสำคัญกับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ที่เป็นอันตรายถึงชีวิตได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จึงควรมีการประชุมหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นความรู้เพื่อรวมเครือข่ายประสานความร่วมมือในการจัดทำบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต และจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการบริหารของความร่วมมือในการจัดทำบริการสาธารณสุข การจัดทำฐานข้อมูลที่จำเป็นในการจัดทำแผนงบประมาณ การจัดทำแผนดำเนินการและโครงการ การประชาสัมพันธ์ รวมทั้งสามารถประเมินผลการดำเนินการจัดทำบริการสาธารณสุขได้ในอนาคต

อภิปรายผล

1. การให้บริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต ส่วนใหญ่มีการให้บริการสาธารณสุขในด้านการควบคุมและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสวัสดิการสังคม ด้านการสาธารณสุข ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และด้านการคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิศักดิ์ กัลยาณมิตร และคณะ (2561) พบว่า มีการเชื่อมโยงและบูรณาการกระบวนการบริการที่หลากหลายจากส่วนราชการต่าง ๆ อันเป็นการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการให้บริการประชาชนที่เชื่อมโยงกันทุกภาคส่วนองค์กรโดยการปรับปรุงกระบวนการ ขั้นตอนหรือแก้ไขกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้มีความยืดหยุ่นให้อี้อัตการแก้ไขปัญหาของประชาชนมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาส่งเสริม การให้บริการประชาชน (e-Service) เพื่อให้สามารถเข้าถึงบริการได้ง่ายขึ้น

2. ปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต จากการสัมภาษณ์ พบว่า 1) ปัญหาด้านการคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร เป็นปัญหาหลักที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขให้เห็นเป็นรูปธรรม โดยผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ปัญหาเรื่องถนน และปัญหาจราจร เนื่องจากจังหวัดภูเก็ต มีถนนสายหลักเพียงเส้นเดียว ทำให้เกิดจราจรติดขัด ภูเก็ตเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว ประชาชนที่ต้องการเดินทางไปสนามบินภูเก็ต ต้องใช้เวลามากกว่าปกติ ถ้าเกิดอุบัติเหตุขึ้นในถนนสายหลัก ยิ่งต้องใช้เวลามากกว่าเดิม ทำให้เกิดปัญหาไปไม่ทันหรือตกเครื่องบ่อย ๆ 2) ปัญหาด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่า ภูเก็ตมีกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอต่อการดูแลประชาชนและนักท่องเที่ยวได้ทั่วถึง จึงมีการติดตั้งระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด CCTV ในโซนหลัก เช่น เมืองภูเก็ต ป่าตอง กะรน ส่วนอำเภออื่น ๆ มีการติดตั้งแค่บางอำเภอเท่านั้น เช่น อำเภอฉลอง แต่ก็ยังมีไม่ครอบคลุมพื้นที่ เนื่องจากงบประมาณในการดำเนินการยังไม่เพียงพอ และ 3) ปัญหาด้านการสาธารณสุข พบว่า ในสถานการณ์ปัจจุบัน ที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีการเปิดให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวได้โดยไม่ต้องกักตัว ตามโครงการภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์ (Phuket Sandbox) ทำให้ประชาชนในพื้นที่กังวลกับการแพร่ระบาดของเชื้อโรค เนื่องจาก การใช้ชีวิตของนักท่องเที่ยว หรือ

ประชาชนทั่วไป ต้องมีการใช้ผ้าปิดปาก (Mask) แต่การทิ้งหรือการกำจัด ไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งพฤติกรรมที่พบในส่วนใหญ่จะทิ้งโดยไม่มีการป้องกันใด ๆ เช่น ทิ้งลงในถังขยะทั่วไป แม้ว่าบางเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล จะมีบริการการเก็บขยะอันตราย แต่ก็ไม่สามารถควบคุมการทิ้งผ้าปิดปากของประชาชนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พลกฤต แสงอาวุธ (2563) ศึกษาเรื่องความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ชีตความสามารถของอบต./เทศบาลในการดำเนินงานแต่ละอย่างขึ้นอยู่กับงบประมาณทั้งสิ้นในด้านโครงสร้าง ได้แก่ ถนน ประปาไฟฟ้า สาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่าง ๆ เรื่องเหล่านี้ถือเป็นปัญหาหลักในการดำเนินชีวิตที่ประชาชนต้องการให้แก้ไข ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ที่ใช้สำหรับการบรรเทาสาธารณภัยไม่ค่อยมีปัญหามากนัก มีเพียงกรณีการขาดเครื่องมือที่จำเป็นบางอย่างในการปฏิบัติงาน ในส่วนของการตัดสินใจในการจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาล/อบต. เรื่องการกระจายบริการสาธารณะยังไม่เพียงพอเท่าที่ควร เนื่องจากขาดงบประมาณในการดำเนินงานไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการจราจร สัญญาณไฟตามแยกต่าง ๆ และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของ วุฒิสาร ตันไชย (2559) ได้อธิบายหัวข้อเรื่อง รูปแบบและประเภทการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ว่า การจัดบริการสาธารณะท้องถิ่นนั้นมีข้อจำกัด คือ ขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการบริการสาธารณะ การจัดบริการสาธารณะโดยการนำเทคโนโลยีโดยใช้ระบบสารสนเทศเข้ามาช่วยในการดำเนินงานนั้นมีการฮั้วประมูลมากขึ้น แม้รัฐบาลจะใช้การประมูลงานก่อสร้างโครงการต่าง ๆ ของรัฐผ่านระบบ E-bidding เอกชนที่มาประมูลงานของส่วนกลางและท้องถิ่นได้จ้างทีมจำนวน 6-7 บริษัทที่มีการส่งราคาจ้างโดยราคาจ้างที่ส่งมานั้นต่ำจนเกินไปการเข้ามาทำการประมูลโครงการของส่วนราชการดังกล่าว เพื่อตอบโจทยความเท่าเทียม และมุ่งสร้างการหลอมรวมคนทุกคนและทุกกลุ่มในสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

3. แนวทางการจัดบริการสาธารณะเพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการที่ดีแก่ประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต พบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับด้านการคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร จึงควรมีการสร้างถนนเลียบเมืองแยกจากถนนสายหลัก เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุหรือถ้าเกิดอุบัติเหตุบนถนนเส้นหลัก ก็สามารถเลี่ยงไปใช้ถนนเส้นรองได้ ส่วนด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคม และการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อติดตั้งระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด CCTV ให้ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งระบบจะสามารถเชื่อมโยงระบบข้อมูลของทางจังหวัด สถานีตำรวจ รวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ ที่อนุญาตให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้ ทำให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น เพราะเรื่องของความปลอดภัย เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากสำหรับเมืองท่องเที่ยวระดับโลกอย่างภูเก็ต และด้านการสาธารณสุข ควรมีการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ให้กับประชาชนในการทิ้งขยะอันตราย โดยให้ความสำคัญกับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ที่เป็นอันตรายถึงชีวิตได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนียา บริพิศ (2564) ศึกษาการจัดบริการสาธารณะแนวใหม่เพื่อพัฒนาหาดหน้าวัดพระมหาธาตุ : กรณีศึกษาเทศบาลนครนครศรีธรรมราช พบว่า การบริการสาธารณะของเทศบาลนครนครศรีธรรมราชและการจัดบริการพื้นฐานของเทศบาลนคร นครศรีธรรมราช ได้แก่ น้ำประปา ไฟฟ้า การจัดเก็บขยะ การดูแลความปลอดภัย

ให้กับนักท่องเที่ยว เมื่อพิจารณาบทบาทด้านที่เด่นชัด คือ ด้านการจัดขยะ มูลฝอย มีเทศกาลเก็บขยะ ด้านการรักษาความสะอาดมีการเคลียร์พื้นที่จัดเก็บเตรียมความพร้อมก่อนและหลังปิดตลาด พร้อมด้วยแม่ค้า พ่อค้า การตั้งคนเข้ามามีส่วนร่วม “ประชารัฐ” การจัดโครงสร้างผ่านการสร้างความร่วมมือ ตั้งแต่ร้านค้าเดิมบริเวณหน้าวัดพระมหาธาตุ เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินการเปิดตลาด ลักษณะการจัดการแบบนี้เป็นการดำเนินงานการสร้างความร่วมมือผ่านภาวะผู้นำ การจัดบริการสาธารณะภายใต้แนวคิดการจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชน การสร้างความเป็นประชาธิปไตย การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแนวคิดการจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชน

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการประชุมหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นความรู้เพื่อรวมเครือข่ายประสานความร่วมมือในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต จัดทำฐานข้อมูลที่เป็นในการจัดทำแผนงบประมาณ การจัดทำแผนดำเนินการและโครงการ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบริการสาธารณะ รวมทั้งสามารถประเมินผลการดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะได้ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- Denhardt, J. V. & Denhardt, R. B. (2007). **The New Public Service: Serving, Not Steering, Expanded Edition.** Armonk, NY: M.E. Sharpe, Inc.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2551). **คู่มือความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- ทัศนียา บริพิศ (2564) ศึกษาการจัดบริการสาธารณะแนวใหม่เพื่อพัฒนาตลาดหน้าวัดพระมหาธาตุ : กรณีศึกษาเทศบาลนคร นครศรีธรรมราช. **วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์,** 47(1), 29-44.
- พลกฤต แสงอาวุธ. (2563). ความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบางขัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. **วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์,** 3(1), 1-9.
- ภิกษุศักดิ์ กัลยาณมิตร และคณะ (2561). แนวทางการบริการสาธารณะเพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานการบริการที่ดีแก่ประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี. **วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์),** 8(1), 147-127.
- ยุทธศาสตร์ พันธุ์ปัญญา, สัญญา เคนาภูมิ และเสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร. (2561). ทิศทางการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ,** 12(3), 159-168.
- วุฒิสาร ต้นไชย. (2559). **รูปแบบและประเภทการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2560). **สถานการณ์การกระจายอำนาจ ปี 2560.** กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

**แนวทางการถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ จากคติความเชื่อของภูษี
นครหลวงพระบาง สปป.ลาว เพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะดินเผาร่วมสมัย**
**Guidelines for composition from Phusi: the Beliefs and Relationships
in Luang Prabang Community, Lao for the creation of
contemporary ceramic art**

นัชชาเรชต์ คำพิลา

Nutcharath Khampilar

สายวิชาทัศนศิลป์และออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Faculty of Fine and Applied Arts, Khon Kaen University

e-mail : nutckh@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง แนวทางการถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ จากคติความเชื่อของภูษี นครหลวงพระบาง สปป.ลาว เพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะดินเผาร่วมสมัย พบว่าภูษีมีการเปลี่ยนแปลง ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันโดยการแพร่เข้ามาทางวัฒนธรรมและความเชื่อจากภายนอก ประวัติความเป็นมา ของภูษี แบ่งตามยุคของประวัติศาสตร์ลาว ดังนี้ ยุคก่อนล้านช้าง ภูษีเป็นพื้นที่ทางกายภาพที่มีความ สอดคล้องกับตำนานเกี่ยวกับนาค และสัมพันธ์กับวรรณกรรมรามเกียรติ์ และมีฤๅษีสองคนมาจาก อินเดีย ได้สร้างเสาอินทขิลไว้บริเวณยอดภูษี ต่อมาในยุคสมัยล้านช้าง ค.ศ. 1804 พระเจ้าอนุรุทรราช ได้ สร้างพระธาตุภูษีขึ้น และในยุคหลังล้านช้าง (ค.ศ.1986) ภาครัฐได้มีการรื้อฟื้นและประดิษฐ์สร้าง ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับภูษีขึ้นเพื่อการท่องเที่ยวภายใต้เมืองมรดกโลก ในด้านคติความเชื่อในภูษีในนคร หลวงพระบาง พบคติความเชื่อในชุมชน ที่เชื่อเกี่ยวกับผี เป็นความเชื่อแรกของชาวหลวงพระบาง ผ่าน สัญลักษณ์ นาค ยักษ์ ผีเทวดาหลวง(ปู่เยอ ย่าเยอ) คติความเชื่อในศาสนา จากพงศาวดารปรากฏคติ ความเชื่อทางศาสนาพราหมณ์เข้ามาจากฤๅษี เป็นความเชื่อที่นับถือเทพเจ้า หลังจากนั้น พระพุทธศาสนาจึงเข้ามาในล้านช้าง และนำไปไว้บนภูษีด้วยการสร้างวัดพระธาตุภูษี สร้างความเชื่อ ใหม่ให้กับพื้นที่ภูษี ถือเป็นสัญลักษณ์ของพระพุทธศาสนา ในปัจจุบันเมืองหลวงพระบางได้รื้อฟื้นและ ประดิษฐ์สร้างประเพณีต่างๆตามคติความเชื่อ อย่างไรก็ตามแม้มีการเปลี่ยนผ่านการปกครองตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน คนหลวงพระบางยังคงเชื่อว่าภูษีคือสถานที่ศักดิ์สิทธิ์และสำคัญที่สุด เป็นความพิเศษของ พื้นที่กายภาพที่มีคติความเชื่อผี พราหมณ์ และพระพุทธศาสนาผสมผสานเข้าหากันได้อย่างลงตัว

แนวทางการถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ จากคติความเชื่อของภูษี พบสัญลักษณ์ ทางองค์ประกอบศิลป์ทั้งหมด 5 รูปแบบ ได้แก่ สามเหลี่ยม เส้น สีเหลี่ยม วงกลม และการจัดวาง แบบจักรวาลวิทยา สี ที่ใช้เป็นสีที่มาจากคติความเชื่อ พิธีกรรม และบุญประเพณี ได้แก่ น้ำตาล เขียว แดง ครีมน ขาว ดำ เทา ฟ้า น้ำเงิน เหลือง และ ส้ม ผลงานสร้างสรรค์ทั้งหมด 3 ชิ้น ใช้เทคนิค

ศิลปะดินเผาไฟสูง สื่อถึงคติความเชื่อในภูสี ผลงานสร้างสรรค์สะท้อนความงามทางแนวคิด และความงามทางเทคนิคออกมาได้ตามกระบวนการทางศิลปะดินเผา และสื่อสารกับผู้ชมได้

คำสำคัญ: ประวัติความเป็นมา, คติความเชื่อ, สัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์, ภูสี, นครหลวงพระบาง

Abstract

The study of Guidelines for composition from Phusi: the Beliefs and Relationships in Luang Prabang Community, Lao. The study results indicated that the Phusi history can be divided as follows. The Former Lan Xang era: as appears in the legends, chronicles and historical evidence that the Inthakhin pillar was built to be worshiped on the top of Phusi, and then in 1804, the king Aniruttharat ordered to built the temple and Phra That Phusi on top of Phusi mountain, after that the king Wishunrat enshrined his footprint on the mountain. In the New Imagination Policy (1986), the government has revived and created a tradition about Phusi for tourism as the world heritage city in beliefs and location to create the beliefs in the community— nature and the supernatural power, Naga, Giant, Hermit, Brahmanism, and Buddhism entailed the beliefs combination of traditional beliefs and modern beliefs in nowadays.

from the beliefs of Phu Si Found symbols in all 5 artistic elements: triangles, lines, squares, circles, and cosmological arrangements. The colors used are colors that come from beliefs, rituals and traditions: brown, green, red, cream, white, black, gray, blue, blue, yellow and orange. All 3 creative works are made using high-fire clay art techniques. conveys the belief in Phu Si Creative works reflect the beauty of concepts. and technical beauty comes out according to the process of terracotta art and able to communicate with the audience

Keywords : Phusi, Beliefs, Community, Composition, Luang Prabang

บทนำ

นครหลวงพระบาง เป็นเมืองหลวงเก่าของราชอาณาจักรล้านช้าง มีวัฒนธรรมที่หลากหลายที่ดำรงความงดงามทั้งทางด้านสถาปัตยกรรม ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตผู้คนในท้องถิ่น จากหลักฐานทางด้านชนเผ่าวิทยา พบว่า ชนเผ่าขมุและไต-ลาว ปะปนกับละว้า เป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่มีถิ่นฐานอยู่ที่หลวงพระบาง(สุนทร โภธิสาร, 2558) ประชาชนในนครหลวงพระบาง มีความเชื่อเริ่มแรกคือนับถือขนาด ผี ยักษ์ ต่อมาศาสนาพราหมณ์แพร่เข้ามาผ่านฤๅษี ดังปรากฏในรูปแบบของพิธีกรรม

ต่างๆในคติความเชื่อของชาวบ้าน และเมื่อครั้งสถาปนาเป็นอาณาจักรล้านช้าง พระเจ้าฟ้างุ้มได้นำ พุทธศาสนาเข้ามาในล้านช้าง ซึ่งความเชื่อทั้งหมดนี้ปะปนอยู่ในชาวหลวงพระบางโดยยังไม่ทิ้งสิ่งใดสิ่ง หนึ่ง แต่กลับสามารถผสมผสานกันได้อย่างลงตัว พื้นที่ทางธรรมชาติที่ชาวหลวงพระบางเคารพนับถือ และยึดเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สำคัญที่สุดคือภูสี

ภูสี ตั้งอยู่ใจกลางเมืองหลวงพระบาง ที่มีขอบเขตกว้างขวาง เป็นเขตป่าศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อ ของคนสมัยโบราณ เกี่ยวโยงกับตำนานขุนบรม คืออนาคต 15 ตระกูล ซึ่งตนที่ใหญ่ที่สุดของทุก ตำนานคือ “พญาศรีสัตนาคน” ที่เฝ้าอยู่ภูสี ต่อมาได้มีพระฤๅษีสองตนขึ้นมาอาศัยอยู่ ประชาชน ทั้งหลาย จึงเรียกว่า ภูพระฤๅษี หรือ ภูฤๅษี และภูสี ซึ่งมีความสัมพันธ์กับบุญประเพณีที่สำคัญๆของ หลวงพระบาง ได้แก่ บุญปีใหม่ (เดือน 5) และบุญออกพรรษา (เดือน 11) เป็นสิ่งที่ต้องทำที่ภูสี เนื่องจากมีความเชื่อและความสัมพันธ์กันโดยตรงเช่นในบุญปีใหม่จะมีประเพณีตักบาตรภูสี การแห่ นางสังขาน แห่นาคลงภูสี และออกพรรษา จะมีการทำบุญเลี้ยงภูสี การเทศน์มหาชาติ นอกจากนั้น แล้วยังมีประเพณีตักถ้องบนภูสี ในทุกๆช่วงเวลาที่กำหนดมาตั้งแต่อดีตสืบต่อกันมา ปัจจุบันหลวงพระ บาง ได้รับการพิจารณาจากยูเนสโก (UNESCO) ให้ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกครอบคลุมทั้ง เมืองหลวงพระบาง (กิตติสันต์ ศรีรักษา, 2558) จึงได้มีการรื้อฟื้นและประดิษฐ์สร้างประเพณีที่ เกี่ยวข้องกับภูสี เช่น บุญปีใหม่ แห่นางสังขาน ออกพรรษา ถูกจัดให้ยิ่งใหญ่ ทำให้เกิดความนิยมของ ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่ผู้คนทั่วโลกสนใจอยากมาชม จากการเป็นเมืองมรดกโลกที่มุ่งเน้นด้านการ ท่องเที่ยวในยุคสมัยใหม่ อย่างไรก็ตามคติความเชื่อต่างๆของชาวหลวงพระบางที่มีต่อผีและศาสนา ยังคงยึดถือไว้ ทำให้เกิดการหลอมรวมของผู้คนให้บำเพ็ญความดี

คติความเชื่อเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมและวัฒนธรรม เกิดขึ้นจากพื้นฐานความเชื่อของแต่ละ ชุมชนที่แตกต่างกันออกไป ความเชื่อเป็นสิ่งที่เกิดจากสาเหตุธรรมชาติหรือปรากฏการณ์ธรรมชาติ มนุษย์มีความกลัว และเชื่อว่าเกิดขึ้นเพราะอำนาจลึกลับ บันดาลให้เป็นไปทั้งดีและร้าย จึงมีพิธีเช่น สรวงบูชาพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าต่างๆที่สมมติขึ้น ต่อมาเมื่อเกิดมีศาสนาทำให้อิทธิพลของความเชื่อเข้าไป ปะปนกับเรื่องทางศาสนาด้วย(เบญจมาศ พลอินทร์, 2524) คติความเชื่อของคนในสังคมแบ่ง ออกเป็นสองระดับ ได้แก่ ความเชื่อของระบบศาสนา เป็นความเชื่อที่มีเหตุมีผล มีระบบ และเป็น ตัวกำหนดพิธีกรรม ระดับที่สองคือ ความเชื่อในชุมชน เป็นความเชื่อที่สืบทอดกันมาจนถือปฏิบัติตาม ประเพณี คติความเชื่อทำให้คนมีที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และยังเป็นกุศโลบายให้คนรักษาความดีในการอยู่ ร่วมกันภายใต้พื้นฐานความเชื่อเดียวกันทำให้สังคมมีความเป็นระเบียบและสงบสุข (กิ่งแก้ว อัดถาวร, 2519) นอกจากนั้นแล้วคติความเชื่อเป็นสิ่งที่ชุมชนหรือสังคมสร้างเป็นสัญลักษณ์เพื่อสื่อสารให้คน เข้าใจความหมายที่ตรงกันตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

สัญลักษณ์ เป็นการสื่อทางความคิด ภาษา อีกทั้งนำไปสื่อสารทางอารมณ์ความรู้สึก ปัจจุบัน สัญลักษณ์ใช้สร้างความหมายมาเป็นการสื่อสารในทางศิลปะ ถ่ายทอดระหว่างตัวศิลปินกับผู้ชม โดย ผ่านสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ สามารถแสดงออก สื่อความหมายและความคิดสร้างสรรค์ (สิทธิ ศักดิ์ ธัญศรีสวัสดิ์กุล, 2529) นอกจากนั้น ชลูด นิ่มเสมอ (2531)ให้ข้อมูลว่า องค์ประกอบศิลป์ ยัง หมายถึง ส่วนประกอบต่างๆของศิลปะ เช่น จุด เส้น รูปร่าง ขนาด สัดส่วน น้ำหนัก แสง เงาลักษณะ

พื้นผิว ที่ว่างและสี และ องค์ประกอบศิลป์คือความงาม ความพอดี ลงตัว อันเป็นรากฐานเนื้อหาของศิลปะ ผลของการสร้างสรรค์ ทำหน้าที่เป็นสื่อศิลปะที่สะท้อนความหมายอันลึกซึ้งสอดคล้องตามหลักของทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ ของ กำจร สุนพงษ์ศรี(2555) ผลงานสร้างสรรค์สามารถสะท้อนความงามทางแนวคิด เทคนิค และสื่อสารกับผู้ชม

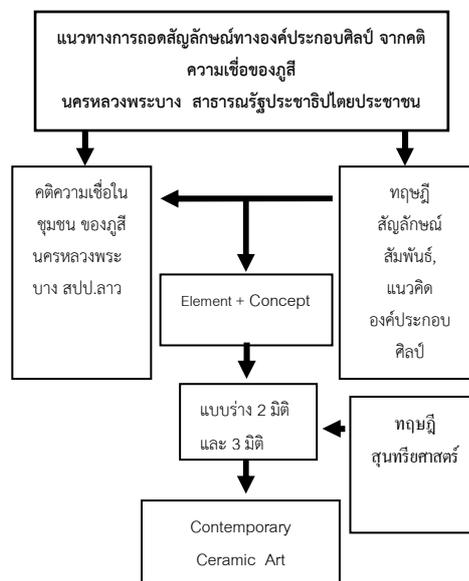
จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้น จึงทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ จากคติความเชื่อของภูสี นครหลวงพระบาง สปป.ลาว ตลอดจนการนำไปสร้างสรรค์เป็นผลงานทางศิลปะดินเผาพร้อมสมัย เพื่อเป็นแนวทางในการถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์จากองค์ความรู้อื่นๆ เพื่อนำไปสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะพร้อมสมัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความเป็นมาและคติความเชื่อของภูสี และศึกษาการถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ จากคติความเชื่อของภูสี ในนครหลวงพระบาง สปป.ลาว เพื่อสร้างสรรค์ศิลปะดินเผาพร้อมสมัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและคติความเชื่อของภูสี นครหลวงพระบาง สปป.ลาว ใช้กรอบแนวคิดของ ชลูต นีมเสมอ (2531)ในการถอดสัญลักษณ์ส่วนประกอบต่างๆ ของที่มำออกมาเป็น ส่วนขององค์ประกอบศิลป์ มีรายละเอียด ดังกรอบการศึกษาดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวคิดการถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ จากคติความเชื่อของภูสี ในนครหลวงพระบาง สปป.ลาว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา คติความเชื่อของภูสี และ

วิเคราะห์ถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ สู่การสร้างสรรคศิลป์ปะดินเผาร่วมสมัย โดยมีขอบเขตของพื้นที่วิจัยคือ ภูสี ภูเขาที่ตั้งใจกลางนครหลวงพระบาง และ พระธาตุภูสี นครหลวงพระบาง โดยมีประชากรกลุ่มเป้าหมาย ประกอบไปด้วย กลุ่มผู้รู้ โดยการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งเป็นผู้รู้ที่เกี่ยวข้องประวัติศาสตร์ความเป็นมา

และคติความเชื่อของภูสี กลุ่มผู้ปฏิบัติ เป็นผู้นำในการประกอบพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูสี และผู้เกี่ยวข้อง ได้มาโดยเลือกแบบสุ่มจากประชาชนทั่วไปในนครหลวงพระบาง โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสำรวจ แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ แล้วรวบรวมนำมาวิเคราะห์ตามกรอบการวิจัยซึ่งประกอบด้วย ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม ทฤษฎีสัญลักษณ์สัมพันธ์ ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ แนวคิดองค์ประกอบศิลป์ และนำเสนอโดยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของภูสี นครหลวงพระบาง สปป.ลาว การศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของภูสี ในนครหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเอกสารนิยาย ตำนาน พงศาวดาร และ ประวัติศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับภูสี และการสังเกต สัมภาษณ์ผู้รู้ ผู้ปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ตามลำดับช่วงเวลา โดยใช้กรอบแนวคิดของ สุเนตร โปธิสาร (2558) ที่ได้แบ่งยุคประวัติศาสตร์ลาวเพื่อนำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ออกเป็น 3 ยุคได้แก่ ยุคก่อนล้านช้าง ยุคล้านช้าง และยุคหลังล้านช้าง โดยได้ผลการศึกษาดังนี้

ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของภูสี ยุคสมัยก่อนล้านช้าง จากการศึกษา นิยาย ตำนาน และ พงศาวดารหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของภูสี กล่าวถึง เมืองหลวงพระบางเดิมชื่อเมืองชวา มีตำนานเรื่องเล่าถึงยักษ์นั้นทา มีธิดาชื่อว่า นางกวางฮี คนหลวงพระบางได้สร้างความทรงจำเรื่องราวผ่านการให้ความหมายภูเขาที่ตั้งอยู่หลังเชียงแมนใต้ ว่า “ภูนางกวางฮี” เรียกสั้นๆว่า “ภูนาง” มีความหมายว่าเป็นร่างของนางยักษ์กวางฮี ภายหลังจากราชวงศ์นั้นทาสิ้นสุดลง ราชวงศ์ที่สองคือ “นาค” ได้เข้ามาปกครอง โดยตำนานอุรังคธาตุกล่าวว่า วงศ์ตระกูลของนาคนี้ สัมพันธ์กับพื้นที่กายภาพ มาตั้งแต่ก่อนพุทธศาสนา ดังปรากฏชื่อเมืองว่า ศรีสัตนาคนหุดุดมราชธานี ซึ่งเป็นนามของนาคตนสำคัญและยิ่งใหญ่ที่สุดในตำนานนาค 15 ตระกูล คือ พญาศรีสัตนาค ซึ่งนาคเป็นผู้สร้างแม่น้ำโขง จึงมีความเชื่อว่าลำน้ำโขงเป็นลำตัวของนาคและพญาศรีสัตนาค คือนาคศักดิ์สิทธิ์ที่อาศัยอยู่ภายใต้ภูสี ในอดีตประชาชนลาวเดิมที่นับถือผีธรรมชาติและผีบรรพบุรุษ เมื่อมีนิกแสวงหาโชคหาเงินเข้าเมือง นำเอาความเชื่อศาสนาพราหมณ์ (ฮินดู) ที่นับถือเทพารักษ์หรือมหศักดิ์หลักเมืองตามแบบของพราหมณ์เข้ามาเผยแพร่ มีฤๅษีสองพี่น้องมาอาศัยอยู่ภูสี และได้สร้างเสาอินทขิลขึ้นไว้ 4 จุด คือ บริเวณทิศตะวันออกของเมือง บริเวณนาไฮ้เดียว บริเวณที่จารึกในพงศาวดารว่า “สุพโฮม” นอกจากนั้นแล้วยังพบเสาอินทขิลที่ยอดภูสี ในอดีตชาวเมืองหลวงพระบางจึงขึ้นไปเคารพบูชาเสาอินทขิลบนภูสี ในฐานะหลักบ้านหลักเมือง

ประวัติความเป็นมาของภูฏี ยุคสมัยล้านช้าง เป็นช่วงที่พระยาฟ้าจุ่ม ได้ทำการรวบรวมแผ่นดินลาวเข้าเป็นอาณาจักรลาวล้านช้าง (ค.ศ.1353) มีนครเชียงทองเป็นราชธานี และได้นำพระพุทธศาสนาเข้ามาให้คนนับถือ ภูฏียังคงเป็นพื้นที่อันศักดิ์สิทธิ์ที่คนเคารพกราบไหว้ และบนภูฏียังเป็นบ่อน้ำดื่มที่ศักดิ์สิทธิ์ ในยามศึกสงครามเนื่องจากบนยอดภูฏีสามารถมองเห็นทัศนียภาพได้รอบเมืองจนถึงสมัยพระเจ้าอนุรุทรราชปกครองบ้านเมือง จึงทรงสร้างวัดจอมสิ ไร่บนภูฏี รวมถึงสร้างพระธาตุภูฏี ประดิษฐานไว้ตำแหน่งเสาอินทขิลเดิม สร้างโบสถ์ รวมทั้งหอกองขึ้น ในปี ค.ศ. 1804

ประวัติความเป็นมาของภูฏี ยุคสมัยหลังล้านช้าง เป็นยุคที่ลาวได้แยกออกเป็นสามอาณาจักร ได้แก่ หลวงพระบาง เวียงจันทน์ และจำปาศักดิ์ ในปี ค.ศ. 1893 เมืองหลวงพระบางตกอยู่ภายใต้การปกครองของเจ้าอาณานิคมฝรั่งเศส หลวงพระบางเป็นอาณาจักรภายใต้การปกครองทางตอนเหนือ และดำรงความเป็น “ราชนคร” ภูฏี ยังคงสถานะเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ อีกทั้งเป็นตำแหน่งกำหนดเขตเมืองของหลวงพระบางเป็น เขตหัวเมือง กลางเมือง และท้ายเมือง เพื่อเป็นเขตพื้นที่ทางสังคมและพื้นที่ประกอบพิธีกรรม หลวงพระบางมีการเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองการปกครองหลายช่วง และยุติการเคลื่อนไหวทางพิธีกรรม ภายหลังรัฐบาลลาวจึงปรับนโยบายไปสู่นโยบายจินตนาการใหม่ (ค.ศ.1986) เมืองหลวงพระบางจึงได้รื้อฟื้นพิธีกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะคติความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวกับภูฏี ในปี ค.ศ. 1995 เมืองหลวงพระบางได้ถูกยกให้เป็นเมืองมรดกโลกจากยูเนสโก กลายเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญของ สปป.ลาว ภูฏีได้ถูกยกให้เป็นพื้นที่สำคัญที่นักท่องเที่ยวต้องได้ขึ้นไปสักการะบูชาพระธาตุภูฏี เกิดการประดิษฐ์สร้างประเพณี พิธีกรรมใหม่ๆ รวมถึงการเป็นพื้นที่ชมทัศนียภาพอันสวยงามรอบ ๆ เมืองหลวงพระบาง ซึ่งเป็นจุดท่องเที่ยวที่สำคัญของหลวงพระบางในฐานะเมืองมรดกโลก

คติความเชื่อของภูฏี ในนครหลวงพระบาง สปป.ลาว จากการศึกษาคติความเชื่อของภูฏี ในนครหลวงพระบาง พบว่า คติความเชื่อของภูฏีนั้น มีมาตั้งแต่สมัยอดีตก่อนมีการรวมอาณาจักรล้านช้างจนถึงปัจจุบัน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้กรอบแนวคิดของ กิ่งแก้ว อัดตากร (2519) แบ่งความเชื่อเป็น 2 ระดับ คือ คติความเชื่อของชุมชน และคติความเชื่อทางศาสนา โดยได้ผลการศึกษาดังนี้

-ภูฏีกับคติความเชื่อของชุมชน คติความเชื่อในชุมชนหลวงพระบางเกี่ยวกับภูฏี เป็นความเชื่อที่มาจากกายภาพของพื้นที่ผสมผสานกัน นิยาย ตำนาน ที่ชาวเมืองหลวงพระบางเล่าสืบต่อกันมาอยู่ในรูปสัญลักษณ์และประเพณี ดังนี้

-คติความเชื่อของชุมชนเกี่ยวกับนาค จากตำนานในอดีตชาวเมืองหลวงพระบางเชื่อว่านาคเป็นผู้ให้กำเนิดแม่น้ำโขง และลักษณะของแม่น้ำโขงที่ไหลผ่านตัวเมือง ชาวหลวงพระบางเชื่อว่าเป็นเสมือนลำตัวของนาค ชื่อ พญาศรีสัตตนาคน เพราะเชื่อว่าใจกลางภูฏีนั้นจะมีโกน(ช่อง)ลึกลงไปถึงแกนโลก เป็นที่อยู่ของนาคที่ชื่อพญาศรีสัตตนาคน ที่คอยปกป้องรักษาภูฏี ดังนั้นนาคในความเชื่อของชาวหลวงพระบางจึงเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มีอำนาจอิทธิฤทธิ์ สามารถดลบันดาลให้เกิดผลดีและร้ายได้ ในประเพณีบุญปีใหม่ของทุกปีชาวหลวงพระบางจะทำการก่อเจดีย์ทรายที่ตอนทรายกลางแม่น้ำโขง เพื่อถวายทรายแก่พระพุทธเจ้า นอกจากนั้นแล้วยังเป็นการบูชานาค และอธิฐานขอพรให้เกิดสิ่งดี ๆ ในชีวิตด้วย

-คติความเชื่อในชุมชนเกี่ยวกับฤๅษี จากตำนานชาวเมืองหลวงพระบางเชื่อว่าฤๅษีซึ่งเป็นภูเขาค้างอยู่ที่ใจกลางเมืองหลวงพระบาง ได้มียักษ์ร้ายและนาคออกมาสร้างความเดือดร้อนให้กับผู้คน จึงมีฤๅษีตนหนึ่งที่ได้มาพำนักบนภูเขาค้างเป็นผู้มีอิทธิฤทธิ์วิเศษ สามารถสะกดยักษ์ร้ายและนาคให้สงบลงไม่ให้ออกมาทำร้ายผู้คน ฤๅษีจึงได้สร้างเสาอินทขิลขึ้นบนยอดเขาค้าง ชาวเมืองหลวงพระบางจึงเชื่อว่าพลังของปู่ฤๅษียังมีอิทธิฤทธิ์สถิตอยู่บนภูเขาค้าง ดังนั้นก่อนทำกิจกรรมใด ๆ ชาวเมืองหลวงพระบางจะขึ้นมาบนภูเขาค้างเพื่อขอขมาแก่ปู่ฤๅษี เพื่อความเป็นสิริมงคลและมีโชคลาภ และหากได้โชคหรือประสบผลสำเร็จตามที่อธิษฐานชาวเมืองหลวงพระบางก็จะทำการแก้ “บะ” หรือแก้บน ในช่วงก่อนประเพณีบุญปีใหม่ของทุกปี

-คติความเชื่อในชุมชนเกี่ยวกับยักษ์ ในตำนานความเชื่อของชาวเมืองหลวงพระบาง เชื่อว่าบนภูเขาค้างมียักษ์ตนหนึ่ง เป็นราชวงศ์ก่อนนาค นามว่า กางฮี เป็นยักษ์ใจร้ายผู้มีพลังอำนาจ ซึ่งคนเมืองหลวงพระบางเชื่อว่าเป็นยักษ์ใจร้ายนี้สิ่งสถิตอยู่บนภูเขาค้างเพราะถูกฤๅษีผู้มีอิทธิฤทธิ์จับขังไว้ ชาวเมืองหลวงพระบางจึงต้องตีกลองประจำยาม ทุก 3 ชั่วโมง ตลอด 24 ชั่วโมง หากไม่ตีกลองยักษ์มีพลังอำนาจจะออกมาทำร้ายผู้คนในเมืองหลวงพระบาง การตีกลองบนภูเขาค้าง จึงเป็นประเพณีที่สืบทอดกันจนถึงปัจจุบัน

ภูเขาค้างกับคติความเชื่อทางศาสนา คติความเชื่อในศาสนาในเมืองหลวงพระบาง เป็นศาสนาที่แพร่เข้ามาภายหลังพบความเชื่อ พราหมณ์-ฮินดู ผ่านการแพร่เข้ามาเกี่ยวกับฤๅษีจากอินเดียโบราณ และพุทธศาสนา โดยพระเจ้าฟ้ารุ่งเป็นผู้นำเข้ามาให้ชาวเมืองนับถือ ปรากฏคติความเชื่อดังนี้ ดังนี้

-คติความเชื่อในศาสนาพราหมณ์ จากพงศาวดารพบการเดินทางเข้ามาของผู้แสวงโชค ฤๅษีได้เป็นผู้นำศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เข้ามาเผยแพร่ในหลวงพระบาง ฤๅษีสองคนได้อาศัยอยู่ภูเขาค้างและสร้างเสาอินทขิลบนภูเขาค้าง รวมถึงอีกสามจุดในบริเวณเมือง เป็นความเชื่อจากอินเดียโบราณ ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ซึ่งนับถือเทพเจ้า ที่เชื่อว่าพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเชื่อเดิมของชาวเมืองหลวงพระบาง ผู้คนจึงยอมเชื่อถือและหันมาเชื่อตามฤๅษี ชาวเมืองหลวงพระบางจึงขึ้นไปเคารพบูชาเสาอินทขิลบนภูเขาค้าง ในฐานะหลักบ้านหลักเมือง

-คติความเชื่อในศาสนาพุทธศาสนา ภายหลังจากพระยาฟ้ารุ่ง ได้ทำการรวบรวมแผ่นดินลาวเข้าเป็นอาณาจักรลาวล้านช้าง (ค.ศ.1353) ถิ่นอาณาจักรเชียงทองเป็นราชธานี พระเจ้าฟ้ารุ่งได้นำพระพุทธศาสนาเข้ามาในอาณาจักรล้านช้าง และในสมัยพระเจ้าวิษณุราชเป็นช่วงปรับจินตนาการกับพื้นที่กายภาพของเมืองหลวงพระบาง ด้วยการสร้างความหมายกำกับไว้ในภูเขาค้าง พร้อมสร้างเรื่องเล่าประกอบตำนานพระเจ้าเลียบโลกว่า ในช่วงที่พระพุทธเจ้าเสด็จมายังล้านช้างได้ทำนายว่าเมืองเชียงทอง จะเป็นเจริญด้วยพระพุทธศาสนา จึงประทับรอยพระบาทข้างขวาไว้ที่ภูเขาค้าง พร้อมกับสั่งให้พระศรีสัตตนาคร ให้ขึ้นมาสถิตที่จอมภูเขาค้างเพื่อดูแลรอยพระบาท และพระบาทข้างซ้ายไปประทับที่บริเวณโขดหินริมฝั่งโขงด้านล่าง ซึ่งเป็นที่อยู่ของนาค นามว่า “ใจจำนง” นาคจึงเป็นผู้รักษาพระพุทธศาสนาในภูเขาค้างและในเมืองหลวงพระบาง จนในสมัยพระเจ้าอนุรุธราช ทรงสร้างพระธาตุภูเขาค้างประดิษฐานไว้ตำแหน่งเสาอินทขิลเดิมบนภูเขาค้าง และสร้างโบสถ์ในการประกอบพิธีกรรม รวมทั้งหอกลองขึ้น ในปี ค.ศ. 1804 ประชาชนทั้งหลายเรียกว่า “พระธาตุหลักเมือง” เป็นหลักบ้านหลักเมือง เป็นสัญลักษณ์ของ

พระพุทธศาสนาที่รับเข้ามาจากล้านนา ลักษณะของรูปแบบตัวพระธาตุภูสี มีฐานปูนสร้างขึ้นไปสูงก่อนสร้างพระธาตุทับลงไปและมีพระธาตุเป็นทรงระฆังแปดเหลี่ยมสีทองอร่ามสร้างบนฐานนั้น ยอดพระธาตุ เรือน และฐานพระธาตุ มีความหมายใกล้เคียงกับ ธาตุหลวงนครเวียงจันทน์ เป็นที่เคารพบูชาของคนลาว

จากคติความเชื่อของภูสี ในเมืองหลวงพระบาง สปป.ลาว ภูสีมีลักษณะพื้นที่กายภาพตั้งอยู่ใจกลางเมืองหลวงพระบาง ผสมผสานกัน นิยาย ตำนาน พงศาวดารที่ชาวเมืองหลวงพระบางเล่าสืบต่อกันมาที่ก่อให้เกิดคติความเชื่อของผู้คนในชุมชน ตั้งแต่การเคารพนับถือธรรมชาติและสิ่งเหนือธรรมชาติที่ไม่สามารถมองเห็นได้ แต่ด้วยระบบความเชื่อของผู้คนจึงได้สร้างความเชื่อผ่านสัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น นาค ยักษ์ ฤๅษี จนเมื่อศาสนาพราหมณ์และพุทธศาสนาได้เข้ามาทันสมัยในพื้นที่ทางความเชื่อเดิม

4.2 การถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์จากคติความเชื่อของภูสี นครหลวงพระบาง สปป.ลาว

ผู้วิจัยใช้แนวคิดองค์ประกอบศิลป์ในการถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ ของชลุต นิมเสมอ (2531) มีผลการศึกษาดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางการถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ จากคติความเชื่อของภูสี นครหลวงพระบาง

คติความเชื่อของภูสี	ภาพที่มา	สัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์	สี	ความหมาย
ภูเขา				สามเหลี่ยม คือสัญลักษณ์ของภูสี เป็นโครงสร้างที่มีฐานและยอดแหลมพุ่งขึ้นด้านบน เป็นสัดส่วนที่แสดงถึง มั่นคง ความรุ่งเรือง
นาค ยักษ์ ผีปู่เฮอ-ย่าเฮอ				เส้น มีที่มาจากการถอดเส้นร่างของแม่น้ำโขงและแม่น้ำคานล้อมรอบเมืองหลวงพระบาง และถอดจากลายเส้นของพญานาค สายน้ำ ชุดปู่เฮอ ย่าเฮอ และท่าทางการรำรำร่า ให้ความรู้สึถึงความเคลื่อนไหว
ปู่ฤๅษี เสาอิทธิขิล จักรวาลวิทยา				สี่เหลี่ยม สัญลักษณ์ของ เสาอินทขิล เสาแกนของจักรวาลวิทยา สัญลักษณ์ของ แก่นความเชื่อของหลวงพระบาง มีเขาพระสุเมรุตรงกลาง และมีเขาสัตตบริภัณฑ์ทั้ง 7 ล้อมรอบ แสดงถึงความมีน้ำหนัก มั่นคง เคลื่อนไปด้านบน และการซ้ำของรูปทรง

ผลการศึกษาข้างต้น พบสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ทั้งหมด 5 รูปแบบ ได้แก่ สามเหลี่ยม วงกลม เส้น สี่เหลี่ยม และการจัดวางแบบจักรวาลวิทยา ผู้วิจัยนำสัญลักษณ์เหล่านี้ไปสร้างสรรค์ให้เห็นคติความเชื่อของคนหลวงพระบางต่อภูสี สร้างองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์สอดแทรกกันของคติความเชื่อ ผี พราหมณ์ และพุทธศาสนา ให้ผสมผสานกัน ในขณะเดียวกันก็สามารถสร้างความสงบได้ โดยใช้ ระบาย ปริมาตร น้ำหนัก เส้น พื้นที่ว่าง การซ้ำ และการจัดวาง ใน

การสร้างองค์ประกอบ สีที่ใช้ในผลงาน เป็นสีที่มาจากคติความเชื่อ พิธีกรรม และบุญประเพณี ทั้งหมด 11 เฉด ได้แก่ น้ำตาล เขียว แดง ครีมน ขาว ดำ เทา ฟ้า น้ำเงิน เหลือง และ ส้ม สร้างสรรค์ ผลงานตามกระบวนการทางศิลปะดินเผา ใช้เคลือบไฟสูง ให้เกิดความสวยงามและสอดคล้องกับคติ ความเชื่อของภูสี นครหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีผลการสร้างสรรค์ดังนี้

ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 1

ขนาด : กว้าง 3 เมตร, สูง 1.20 เมตร, ยาว 5 เมตร เทคนิค : เนื้อดินสโตนแวร์, เเผา เคลือบอุณหภูมิ 1,230 องศาเซลเซียส บรรยากาศสัญลักษณ์ไม่สมบูรณ์

ภาพที่ 2 ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 1

ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 2

ขนาด : กว้าง 2 เมตร, สูง 0.90 เมตร, ยาว 2 เมตร เทคนิค : เนื้อดินสโตนแวร์, เเผา เคลือบอุณหภูมิ 1,230 องศาเซลเซียส บรรยากาศสัญลักษณ์ไม่สมบูรณ์

ภาพที่ 3 ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 2

ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 3

ขนาด : กว้าง 3 เมตร, สูง 1.90 เมตร, ยาว 4 เมตร เทคนิค : วัสดุนีโตนแวร์, เฝาคีลือบอุณหภูมิ 1,230 องศาเซลเซียส บรรยากาศสัจดาปไม่สมบูรณ์

ภาพที่ 4 ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 3

ผลงานสร้างสรรค์ทั้งสามชิ้นนี้ เป็นการใช้การจัดวางที่มีคติจักรวาลวิทยาเป็นขอบเขตในการจัดวางองค์ประกอบ รูปแบบของชิ้นงานจะใช้ลักษณะของระนาบสามเหลี่ยม สีเหลี่ยม วงกลม เส้น ปริมาตรพื้นที่ว่าง การซ้ำ การจัดวาง ใช้เทคนิคทางกระบวนการศิลปะดินเผา ตกแต่งผลงานด้วยเคลือบไฟสูง สีเคลือบเป็นสีที่ถอดออกมาจากคติความเชื่อ พิธีกรรม และบุญประเพณี ได้แก่ น้ำตาล เขียว แดง ครีมน้ำเงิน ดำ เทา ฟ้า น้ำเงิน เหลือง และ ส้ม ซึ่งเลือกใช้สีให้เหมาะสมและสอดคล้องกับแนวคิดในแต่ละชิ้น เฝาคีลือบอุณหภูมิ 1,230 องศาเซลเซียส บรรยากาศสัจดาปไม่สมบูรณ์ องค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันระหว่างสัญลักษณ์ที่ถอดออกมาจากคติความเชื่อในภูมิลักษณ์ของนครหลวงพระบาง แต่ละชิ้นมีองค์ประกอบที่ต่างกันมีความงามที่สื่อถึงที่มา ผลงานสร้างสรรค์สะท้อนความงามทางแนวคิดและความงามทางเทคนิคออกมาได้ตามกระบวนการทางศิลปะดินเผา

สรุปผล

แนวทางการถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลปะจากคติความเชื่อของภูมิลักษณ์ นครหลวงพระบาง สปป.ลาว ซึ่งทำการศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและคติความเชื่อของภูมิลักษณ์ แนวคิดองค์ประกอบศิลปะและทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ เพื่อหาแนวทางการถอดองค์ประกอบศิลปะสู่การสร้างสรรคศิลปะดินเผา ร่วมสมัย สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

ภูมิลักษณ์มีการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันไปตามการแพร่เข้ามาทางวัฒนธรรมและความเชื่อประวัติความเป็นมาของภูมิลักษณ์ แบ่งตามยุคของประวัติศาสตร์ลาว ดังนี้ ยุคก่อนล้านช้าง พบเรื่องเล่าตำนานและพงศาวดาร เกี่ยวกับภูมิลักษณ์ โดยเฉพาะ พญาศรีสัตตนาคนาค ที่เป็นใหญ่ที่สุดของทุกตำนานซึ่ง

เฝ้าอยู่ภูสี และพงศาวดารที่กล่าวถึงฤๅษีสองคนมาจากอินเดีย ได้สร้างเสอาอินทิลไวยอดภูสี ในฐานะหลักบ้านหลักเมือง นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงภูสีกับวรรณกรรมรามเกียรติ์เป็นภูเขาที่พญามานยกมา จากศรีลังกาเป็นเรื่องเล่าต่อกันมาในหลวงพระบาง ต่อมาใน ยุคสมัยล้านช้าง พบหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ว่า สมัยล้านช้าง ค.ศ 1353 เป็นยุคที่พระพุทธศาสนาเข้ามามีบทบาทต่อการ เปลี่ยนแปลงของภูสี จากการนำมาของพระเจ้าฟ้างุ้ม และเมื่อถึงสมัยพระเจ้าอนุรุทรราชปกครองหลวง พระบาง จึงทรงสร้างวัดพระธาตุภูสี ไวบนภูสีเป็นครั้งแรก ในปี ค.ศ. 1804 ทรงสร้างพระธาตุภูสี ทับ ลงในตำแหน่งของเสอาอินทิลเดิม และเมื่อยุคหลังล้านช้าง หลังนโยบายจินตนาการใหม่ (ค.ศ.1986) และหลวงพระบางเป็นเมืองมรดกโลก (ค.ศ. 1995) จึงได้มีการรื้อฟื้นและประดิษฐ์สร้างประเพณีที่ เกี่ยวข้องกับภูสี เช่น บุญปีใหม่ พิธีแห่นางสังขาน ขบวนแห่ผีเทวดาหลวง(ปู่เยอ ย่าเยอ) แห่นาคลงภูสี และบุญออกพรรษา ภูสีได้ถูกยกให้เป็นพื้นที่สำคัญของหลวงพระบาง เป็นพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงตาม อิทธิพลทางความเชื่อที่เข้ามาในแต่ละสมัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

คติความเชื่อในภูสีของชาวหลวงพระบางมีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พบคติความเชื่อใน ชุมชนและความเชื่อในศาสนา คติความเชื่อในชุมชน พบว่า มีคติความเชื่อเกี่ยวกับผี เป็นความเชื่อ แรกของชาวหลวงพระบาง เกิดจากเรื่องเล่า ตำนาน ลงในพื้นที่ทางกายภาพของภูสี เพื่อให้เกิดความ กลัวและเคารพต่อธรรมชาติ ภูเขา แม่น้ำ ปรากฏรูปสัญลักษณ์ ได้แก่ นาค ยักษ์ ผีเทวดาหลวง(ปู่ เยอ ย่าเยอ) โดยเชื่อว่าการทำดี สำรวมกายใจ ไม่ลบหลู่ต่อภูตผีนั่น จะทำให้ชีวิตมีความสุข บ้านเมือง สงบสุข และพบ คติความเชื่อในศาสนา จากพงศาวดารปรากฏคติความเชื่อทางศาสนาพราหมณ์เข้า มาจากการเดินทางเข้ามาอยู่ภูสีของฤๅษี เป็นความเชื่อที่นับถือเทพเจ้า และสร้างเสอาอินทิลบนภูสี ต่อมาสมัยพระเจ้าอนุรุทรราช ได้นำความเชื่อทางพระพุทธศาสนาขึ้นไปไว้บนภูสีครั้งแรก ด้วยการสร้าง วัดพระธาตุภูสี สร้างความเชื่อใหม่ให้กับพื้นที่ภูสี ภูสีถือเป็นหลักบ้านหลักเมือง เป็นสัญลักษณ์ของ พระพุทธศาสนา ต่อมาเมื่อเมืองหลวงพระบางได้ขึ้นทะเบียนเมืองมรดกโลก จึงได้รื้อฟื้นและประดิษฐ์ สร้างประเพณีที่เกี่ยวข้องกับภูสี ที่มุ่งเน้นด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ ประเพณีบุญปีใหม่ ประเพณีแห่นางสังขาน ประเพณีเทศน์มหาชาติในบุญออกพรรษา ดังนั้นคติความเชื่อได้ถูกสอดแทรก อยู่ในวิถีชีวิต พิธีกรรม และประเพณี อย่างไรก็ตามคนหลวงพระบางยังคงเชื่อว่าภูสีคือสถานที่ที่ ศักดิ์สิทธิ์และสำคัญที่สุด เป็นหลักบ้านหลักเมือง เป็นความพิเศษของพื้นที่กายภาพที่มีคติความเชื่อผี พราหมณ์ และพระพุทธศาสนาผสมผสานเข้าหากันได้อย่างลงตัว คติความเชื่อเหล่านี้ส่งผลให้เกิด ความเข้มแข็งและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคมนครหลวงพระบางมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

แนวทางการถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ จากคติความเชื่อ นครหลวงพระบาง สปป. ลาว พบสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ทั้งหมด 5 รูปแบบ ได้แก่ สามเหลี่ยมคือสัญลักษณ์ของภูสี พระธาตุภูสี เป็นสัดส่วนที่แสดงถึง มั่นคง ความรุ่งเรือง, เส้น มีที่มาจาก การถอดเส้นร่างของแม่น้ำ โขงและแม่น้ำคานล้อมรอบเมืองหลวงพระบาง และถอดจากลายเส้นของพญานาค สายน้ำ ชุดปู่เยอ ย่าเยอ และท่าทางการรำรำ ให้ความรู้สึกถึงความเคลื่อนไหว, สีเหลือง สัญลักษณ์ของ เสอาอินทิล เสอาแกนของจักรวาลวิทยา แสดงถึงความมีน้ำหนักร่มเย็น เคลื่อนไปด้านบน, วงกลม หมายถึง ก้อน ข้าวเหนียว เครื่องบูชาในภูสี สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ และการจัดวางแบบจักรวาลวิทยา สัญลักษณ์

ของ แก่นความเชื่อของหลวงพระบาง มีทั้งหมด 8 องค์ประกอบ มีเขาพระสุเมรุตรงกลาง และมีเขา สัตตปริภคณ์ทั้ง 7 ล้อมรอบ จึงนำสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ มาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะดินเผา ร่วมสมัย ได้ทั้งหมด 3 ชิ้น รูปแบบของชิ้นงานใช้ลักษณะของระนาบสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม เส้น ปริมาตร พื้นที่ว่าง จังหวะ การซ้ำ และตกแต่งเคลือบไฟสูง สีเคลือบเป็นสีที่ถอดออกมาจากคติความ เชื่อ พิธีกรรม และบุญประเพณี เผาอุณหภูมิ 1,230 องศาเซลเซียส บรรยากาศสันตปาไม่สมบูรณ์ มา จัดองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันสื่อถึงคติความเชื่อในภูสี ที่มีความเชื่อผี พราหมณ์ และ พุทธศาสนาปะปนกันอยู่เป็นแหล่งยึดเหนี่ยวของชาวเมือง เป็นสิ่งที่ทำให้สังคมเป็นระเบียบและสงบ สุข ผลงานสร้างสรรค์มีความงาม ตามหลักของทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ ของ กำจร สุนพงษ์ศรี. (2555) ผลงานสร้างสรรค์สามารถสะท้อนความงามทางแนวคิด และความงามทางเทคนิคออกมาได้ ตามกระบวนการทางศิลปะดินเผา

อภิปรายผล

การศึกษาแนวทางการถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ จากคติความเชื่อ นครหลวงพระ บาง สปป.ลาว เพื่อการสร้างสรรค์ทางศิลปะดินเผา ร่วมสมัย พบว่าการเมืองการปกครอง การแพร่เข้ามา ทางวัฒนธรรม และความเชื่อ ในหลวงพระบาง ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงกายภาพของภูสีตั้งแต่ อดีตถึงปัจจุบัน ประวัติความเป็นมาของภูสี แบ่งออกได้ 3 ยุคสมัย ดังนี้ ยุคก่อนล้านช้าง ชาวเมือง เคารพเชื่อถือภูตผี นาค ยักษ์ และพบว่ามี การเข้าฤษีซึ่งเป็นผู้ปักเสอาอิทขิลบนภูสี จนถึงยุคสมัยล้าน ช้าง มีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของภูสีครั้งสำคัญคือ การสร้างวัดพระธาตุภูสีของพระเจ้าอนุ รุทราช และยุคหลังล้านช้าง เมื่อหลวงพระบางเป็นเมืองมรดกโลก (ค.ศ. 1995) จึงได้มีการรื้อฟื้นและ ประดิษฐ์สร้างประเพณีที่เกี่ยวข้องกับภูสี ได้แก่ บุญปีใหม่ พิธีแห่นางสังขาร แห่นาคลงภูสี และบุญ ออกพรรษา สอดคล้องกับ สุเนตร โพธิสาร(2558) ที่แบ่งประวัติศาสตร์ลาวออกเป็น 3 ยุคใหญ่ๆ คือ ประวัติศาสตร์ลาวสมัยเก่า(สมัยก่อนอาณาจักรล้านช้าง) ประวัติศาสตร์สมัยกลาง(สมัยอาณาจักรลาว ล้านช้าง) และ ประวัติศาสตร์สมัยใหม่(สมัยหลังอาณาจักรลาวล้านช้าง) การแพร่กระจายทาง วัฒนธรรมความเชื่อ ศาสนาและรูปแบบทางศิลปกรรมจากภายนอกที่แพร่เข้ามาในเมืองหลวงพระ บางผ่านตำนาน พงศาวดาร ศาสนา รวมไปถึงนโยบายทางการเมือง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ความเชื่อในภูสีตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมของ โคร เบอร์ Alfred Kroeber(1963) และวิสเลอร์ Clark Wissler(1923) กล่าวว่าวัฒนธรรมหรือระบบ สัญลักษณ์จะแพร่กระจายไปกับการย้ายถิ่นฐานของคน โดยนำวัฒนธรรมเก่าติดตัวไปด้วย หรือเกิด จากการหยิบยืมวัฒนธรรมไปใช้ ซึ่งสามารถแพร่กระจายไปทุกทิศทุกทาง จากจุดกำเนิดวัฒนธรรมไป ไกลที่สุดเท่าที่จะไปได้ โดยสัมพันธ์กับลักษณะภูมิศาสตร์ (ยศ สันตสมบัติ, 2556) เช่น การเดินทาง ของฤษีจากอินเดียเข้ามาสู่ภูสี รวมถึงการไปรับเอาพระพุทธศาสนาจากภายนอกเข้ามาในเมืองหลวง พระบาง

ในด้านคติความเชื่อของภูสี นครหลวงพระบาง พบว่ามีอยู่สองระดับ ดังนี้ ความเชื่อในชุมชน และคติความเชื่อในศาสนา ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันมีการซ้อนทับทางคติความเชื่อลงบนพื้นที่ของภูสี

แรกเริ่มพบคติความเชื่อในชุมชน เป็นความเชื่อเกี่ยวกับผี เป็นความเชื่อที่เกิดการนิยามกายภาพของพื้นที่กับตำนานเข้าด้วยกัน จึงทำให้เกิดความเชื่อในภูตเกี่ยวกับ นาค ยักษ์ และผีเทวดาหลวง(ปู่เอ-ย่าเยอ) ต่อมาเมื่อฤๅษีจากอินเดียเดินทางเข้ามาได้นำเอาคติความเชื่อเกี่ยวกับพราหมณ์เข้ามาด้วย ทำให้ภูตมีคติความเชื่อเกี่ยวกับพราหมณ์ซ้อนทับลงไปในพื้นที่ด้วย เมื่อสมัยอาณาจักรล้านช้างเริ่มแรกพระเจ้าฟ้างุ้มได้นำศาสนาเข้ามา จนกระทั่งสมัยพระอนูรุธราชจึงได้นำศาสนาพุทธขึ้นไปสร้าง ความเชื่อบนภูตด้วยการสร้างวัดและพระธาตุ คติความเชื่อเกี่ยวกับศาสนาพุทธจึงถูกซ้อนทับลงบนพื้นที่ของผีและพราหมณ์ สอดคล้องกับวิจัยของ เบญจมาศ พลอินทร์ (2524) เกี่ยวกับความเชื่อเริ่มแรกของคนคือความเชื่อเป็นสิ่งที่เกิดจากสาเหตุธรรมชาติที่มีอำนาจลึกลับ บันดาลให้เป็นไปทั้งดีและร้าย จึงมีพิธีเช่นสรงบูชาภูตผี พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าต่างๆตามที่สมมติขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งแก้ว อรรถากร(2519) ว่าความเชื่อของคนในสังคมออกเป็นสองระดับ ได้แก่ ความเชื่อที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบศาสนาใหญ่หรือศาสนาประจำชาติ เป็นความเชื่อที่เหตุมิผล มีระบบ และเป็นตัวกำหนดพิธีกรรม ระดับที่สองคือ ความเชื่อพื้นบ้าน เป็นความเชื่อที่สืบทอดกันมาจนถือปฏิบัติตามประเพณี และยังสอดคล้องกับทฤษฎีสัญลักษณ์สัมพันธ์ แนวคิดของ จอร์จ เฮอร์เบิร์ต มีด (George Herbert Mead) ที่กล่าวว่ามนุษย์สร้างความสัมพันธ์ผ่านระบบสัญลักษณ์ เพื่อการสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์กันคนในสังคมตีความร่วมกันและใช้เป็นระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆในสังคม(สนธยา พลศรี, 2533) เช่นเดียวกับในภูต ก็มีมีการสร้างสัญลักษณ์ซ้อนทับลงไปในพื้นที่กายภาพเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมสังคม แต่ความพิเศษของความเชื่อในนครหลวงพระบางคือ ผู้คนชาวหลวงพระบางมีการปรับปรนคติความเชื่อตั้งแต่เริ่มแรกคือผี พราหมณ์ และพุทธศาสนา ผสมผสานเข้าหากันได้อย่างลงตัว แม้ปัจจุบันจะมีบทบาทเป็นเมืองมรดกโลก มีการสร้างบุญประเพณีใหม่ๆหลายประเพณี ความเชื่อในภูตยังคงแทรกอยู่ในวิถีชีวิต พิธีกรรม ประเพณี ได้อย่างลงตัว

แนวทางการถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ จากคติความเชื่อ นครหลวงพระบาง สปป.ลาว พบสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ทั้งหมด 5 รูปแบบ ได้แก่ สามเหลี่ยม เส้น สีเหลี่ยม วงกลม และการจัดวางแบบจักรวาลวิทยา สี ที่ใช้เป็นสีที่มาจากคติความเชื่อ พิธีกรรม และบุญประเพณี ได้แก่ น้ำตาล เขียว แดง ครีมน้ำขาว ดำ เทา ฟ้ำ น้ำเงิน เหลือง และ ส้ม สอดคล้องกับแนวคิดของ ชะลูต นิ่มเสมอ (2531) ผลงานสร้างสรรค์ทั้งหมด 3 ชิ้น ใช้เทคนิคศิลปะดินเผาไฟสูง กันสื่อถึงคติความเชื่อในภูต ที่มีความเชื่อผี พราหมณ์ และพุทธศาสนาปะปนกันอยู่เป็นแหล่งยึดเหนี่ยวของชาวเมือง เป็นสิ่งที่ทำให้สังคมเป็นระเบียบและสงบสุข ผลงานสร้างสรรค์สะท้อนความงามทางแนวคิดและความงามทางเทคนิค สอดคล้องกับงานสร้างสรรค์ของ ฉลองเดช คุภาณูมาต (2552) จิต - จักรวาล ซึ่งนำเอากระบวนการถอดสัญลักษณ์ เรื่องคติจักรวาลมีทั้งที่ปรากฏอยู่ในภาพเขียนเล่าเรื่องพุทธประวัติ ซาดก วรรณกรรมพื้นบ้าน และสื่อความหมายด้วยรูปทรงสัญลักษณ์ โดยการตีความหมายจากแนวคิดคติจักรวาลวิทยาในงานจิตรกรรมไทย เพื่อการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมวิถีคิด อันเป็นผลผลิตทางพุทธิปัญญาของชาวพุทธ ได้นำสิ่งนี้มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัย รูปแบบศิลปะสื่อประสม และศิลปะแนวจิตวาง ความพิเศษของการสร้างสรรค์งานจากการถอดสัญลักษณ์จากศิลปะและวัฒนธรรมคือความพิเศษของรูปแบบผลงานจะมีที่มาจากวิถี

ชีวิต ความเชื่อ ประเพณีต่างๆ ซึ่งจะเกิดความหลากหลายแตกต่างกันในแต่ละศิลปวัฒนธรรมในพื้นที่นั้นๆ ทำให้เกิดความดี ความงาม ในผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ ของ กัจจกร สุนพงษ์ศรี(2555) ซึ่งผลงานสร้างสรรค์สะท้อนความงามทางแนวคิด และสื่อสารกับผู้ชม

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาแนวทางการถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ จากคติความเชื่อของภูสี ในนครหลวงพระบาง สปป.ลาว เพื่อการสร้างสรรคศิลปะดินเผาพร้อมสมัย เป็นการศึกษาประวัติความเป็นมา คติความเชื่อของภูสี และศึกษาการถอดสัญลักษณ์ ทางองค์ประกอบศิลป์ ดังนั้นผลการวิจัยจึงสมควรนำไปใช้ประโยชน์ดังนี้

ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ และคติความเชื่อในภูสี นครหลวงพระบาง เพื่อเป็นองค์ความรู้ให้ภาครัฐหรือชุมชนสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นฐานข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนางานทางด้านประวัติศาสตร์และการท่องเที่ยวแก่หลวงพระบาง ใช้เป็นข้อมูลสำหรับนักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป

ใช้ศึกษาเกี่ยวกับถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ จากคติความเชื่อ เพื่อการสร้างสรรคศิลปะดินเผาพร้อมสมัย หรือเทคนิคทางศิลปะอื่นๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับนักศึกษา นักสร้างสรรค์ หรือผู้สนใจทั่วไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประวัติและคติความเชื่อในศิลปกรรมอื่นๆ ที่มีความสำคัญแต่ยังไม่ได้ถูกศึกษาลงลึก โดยเฉพาะในหลวงพระบาง ซึ่งเป็นเมืองมรดกโลก ยังมีพื้นที่หรือศิลปกรรมอื่นๆ ที่สมควรแก่การศึกษาวิจัย และบันทึกเป็นข้อมูลต่อไป

ควรนำแนวทางการถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ในงานวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการถอดสัญลักษณ์ทางองค์ประกอบศิลป์ จากแหล่งองค์ความรู้อื่นๆ เพื่อนำไปสร้างสรรคงานศิลปะต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กิตติสันต์ ศรีรักษา. (2558). ศิลปกรรมรูปนาคหลวงพระบาง : รูปแบบคติสัญลักษณ์และการให้ความหมายในเมืองมรดกโลก. คุษณินพนธ์ปริญญาคุษณินบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยศิลปกรรมและวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กิ่งแก้ว อัดถากร. (2519). คติชนวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู
- กัจจกร สุนพงษ์ศรี. (2555). สุนทรียศาสตร์: หลักปรัชญาศิลปะ ทฤษฎีทัศนศิลป์ ศิลปวิจารณ์. กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ฉลองเดช คุษณานุมาด. (2552). การสร้างสรรคไทยจากคติความเชื่อเรื่องไตรภูมิและจักรวาลวิทยาในพระพุทธศาสนา. วารสารศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญมี เทบสีเมือง. (2554). ความเป็นมาของชนชาติลาว. (ไพฑู ภูธา, ผู้แปล). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

เบญจมาศ พลอินทร์. (2524). **วรรณคดีการละคร**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

มานิต กรินพงศ์ (2542). **สมุดปฏิบัติกร ศ0110 ออกแบบ1**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

ยศ สันตสมบัติ. (2544). **มนุษย์กับวัฒนธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์. (2551). **หลวงพระบางเมืองมรดกโลก: พื้นที่พิธีกรรมและการต่อรองเชิงอัต
ลักษณ์ในกระแสโลกาภิวัตน์**. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาโทศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุนทร โภธิสาร. (2558). **ประวัติศาสตร์ลาว**. ขอนแก่น : ขอนแก่นธุรกิจ(1995)จำกัด.

สนธยา พลศรี (2533). **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

แนวทางการพัฒนาให้มีความยั่งยืนของชุมชนปลายบาง จังหวัดนนทบุรี

Approaches for sustainable development of communities in the end of Bang Nonthaburi Province

สุภาวดี สาสิงห์,เด่นชัย อัครเดชเดชาชัย, นิษฐา คงคาเรียน และภูกิจ สุรตีรางคกุล

Supawadee Sasing, Denchai Akkadej Dechachai, Nittha Gangarian

and Phukit Suratirangkul

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์, โทร 0956733697

Branch: Public Administration Faculty of Political Science Tell. 0956733697

e-mail: Supawadee.Sasing@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษารูปแบบกระบวนการการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านกายภาพ พื้นที่ เศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชน ปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ที่นำมาปฏิบัติจนนำไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชน และพึ่งพาตนเอง ได้ 2) เพื่อศึกษาและเรียนรู้ประสบการณ์ ตัวแบบความคิด และกระบวนการพัฒนาของผู้บริหาร ท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็น ประชาชน ชุมชนปลายบาง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 250 คน แบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม จำแนกเป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผล การศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาให้มีความยั่งยืนของชุมชนปลายบาง จังหวัดนนทบุรี มีทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ระดับมาก พบว่า อยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน รองลงมาด้านความ รับผิดชอบต่อสังคม และด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก

สำคัญ: แนวทางการพัฒนา,ความยั่งยืน

Abstract

This research is to study 1) study the sustainable development process model. in terms of space physical, economic, social and governance in accordance with the Sufficiency Economy Philosophy of the Lai Bang community Nonthaburi Province which has been implemented until leading to the strengthening of the community and self-reliant 2) to study and learn experiences thought model and development processes of local administrators Local Leaders in Sustainable

Development Guidelines The population used in the study was 250 people in Plai Bang Community, Nonthaburi Province. Classified as a checklist and a 5-level estimation scale The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results of the study found that Approaches for sustainable development of communities in the end of Bang Nonthaburi Province has a total of 3 aspects, namely sustainable development. social responsibility Sufficiency Economy Philosophy Overall, it was found that it was at a high level. It was found that it was at a high level. Sustainable Development followed by social responsibility and sufficiency economy philosophy It was found that every aspect was at a high level.

Keywords: development approach, sustainability

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากจุดเริ่มต้นเมื่อปีพ.ศ. 2515 องค์การสหประชาชาติได้ประกาศเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals หรือ SDGs) โดยเปลี่ยนจาก กรอบคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนแบบ 3 เสาหลัก (pillars) มาสู่ ะกรอบคิดใหม่ที่มองการ พัฒนาเป็นมิติ(dimensions) เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มีความเชื่อมโยง กัน เพื่อลดข้อจำกัดของการส่งเสริมการพัฒนา ในแบบแยกส่วนที่ได้รับอิทธิพลจาก กรอบความคิดแบบเสาหลัก การพัฒนาที่ยั่งยืนได้เริ่มเข้ามามี บทบาทอย่างมากในกระแสการ พัฒนาของสังคมโลก นับตั้งแต่ประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติ รวมทั้ง ประเทศไทย ได้ร่วมลงนามในแผนแม่บทของโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือแผน ปฏิบัติการ 21 (Agenda 21) ในการประชุมสุดยอดของโลกทางด้านสิ่งแวดล้อม (Earth Summit) ที่ประเทศ บราซิล เมื่อปีพ.ศ. 2535 ซึ่งได้เป็นพันธกรณีที่แต่ละ ประเทศจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางที่เหมาะสม ในการพัฒนาประเทศให้มุ่งสู่ความ ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ,2546)

สำหรับประเทศไทยได้นำแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในกระแสโลก มาปรับใช้ ในกระบวนการ วางแผนพัฒนาประเทศด้วยเช่นกัน แนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติในระยะเวลากว่า 20 ปีที่ผ่านมา จึงได้ ปรับเปลี่ยนทิศทางไปสู่ความยั่งยืนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนพัฒนาฯ ฉบับที่9 (พ.ศ. 2545-2549) ซึ่งใช้เป็นกรอบทิศทางการพัฒนา ประเทศโดยได้ให้ความสำคัญ กับการพัฒนาที่สมดุล ทั้งด้านคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย “การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทยทุกคน” (สำนักงาน คณะกรรมการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,2546) องค์การสหประชาชาติได้ให้ ความหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ว่าเป็น การพัฒนาที่สนองความ ต้องการของประชาชนรุ่นปัจจุบัน โดย ไม่ทำให้ประชาชนรุ่นต่อไปในอนาคตต้องประนีประนอมยอม

ลดความต้องการของ ตนเอง (Sustainable Development is development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs) กล่าวคือ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์ของ คนรุ่นปัจจุบัน จะต้องไม่ใช่ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง แต่ควรเป็นการใช้ทรัพยากรใน เชิงอนุรักษ์และพัฒนา ให้เต็มศักยภาพอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) คือ การพัฒนาที่สามารถ ดำเนินไปได้อย่างมั่นคง ราบรื่น โดยไม่เกิดสภาพที่ไม่พึงปรารถนาอันเป็นผลสืบเนื่อง มาจากการพัฒนา การพัฒนาที่ยั่งยืนนี้มีลักษณะเป็นการพัฒนาที่เป็นการบูรณาการ คือ ทำให้เป็นองค์รวม (holistic) หมายความว่า องค์ประกอบทั้งหลายที่เกี่ยวข้องจะ ต้องมาประสานกันครบองค์ และมีลักษณะอีกอย่างหนึ่ง คือมีดุลยภาพ (balanced) การทบทวนแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังกล่าวเป็นแค่การทบทวนเบื้องต้นเพื่อ ทำให้เราทราบกระบวนการพัฒนาในระดับต่าง ๆ การพัฒนาที่ยั่งยืน จึงเป็นการพัฒนาที่เน้นให้มนุษย์คำนึงถึงขีดจำกัดของ ทรัพยากรธรรมชาติบนโลก และให้มีการดำเนินการพัฒนาควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเป็นการพัฒนาที่ตอบสนองความ ต้องการของคนทั้งในยุคปัจจุบัน และยุคต่อ ๆ ไปอย่างเท่าเทียมกัน หลักการสำคัญ ของการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การสร้างสมดุลระหว่าง 3 มิติของการพัฒนา *อันได้แก่*

- 1) มิติการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญเติบโต อย่างมีคุณภาพ กระจายรายได้ให้เอื้อประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ในสังคม โดยเฉพาะ คนที่มีรายได้น้อย
- 2) มิติการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นการพัฒนาคนให้มีความรู้มีสมรรถนะ และมีผลิตภาพ สูงขึ้น ส่งเสริมให้เกิดสังคมที่มีคุณภาพ และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
- 3) มิติการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติใน ปริมาณที่ระบบนิเวศสามารถฟื้นตัวกลับสู่สภาพเดิมได้การปล่อยมลพิษออกสู่ สิ่งแวดล้อมในระดับที่ระบบนิเวศสามารถดูดซับและทำลายมลพิษนั้นได้โดยให้ สามารถผลิตมาทดแทนทรัพยากรประเภทที่ใช้แล้วหมดไป

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) และฉบับ ที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ได้น้อมนำ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญา นำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ควบคู่ไปกับ กระบวนทัศน์การพัฒนาที่ต่อ เนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่8 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างสมดุลทุกมิติทั้ง คน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยมีการเตรียม “ระบบภูมิคุ้มกัน” ด้วยการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งของทุนที่มีอยู่ในประเทศและการบริหารจัดการความเสี่ยงให้พร้อมรับ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศ เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาที่ ยั่งยืน การพัฒนาประเทศในระยะ ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่10 สังคมไทยได้น้อมนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ อย่างกว้างขวางทุกภาคส่วน ส่งผล ให้ประเทศไทยเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกันสูงขึ้นในหลายด้าน และสามารถปรับตัวรับกับ ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ เข้มแข็ง การมีงานทำ ความเข้มแข็งของชุมชน และความอบอุ่นของครอบครัวที่ส่งผลดีต่อ ความอยู่เย็นเป็นสุข สอดคล้องกับการติดตามประเมินผลการพัฒนาประเทศในระยะ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่10 โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ (สศช.) ที่ประสบความสำเร็จนำ

พอใจพอสมควร เศรษฐกิจของประเทศไทย เข้มแข็งและเริ่มเติบโตอย่างมีคุณภาพ คุณภาพชีวิตของคนไทยดีขึ้น มีหลักประกัน ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมที่หลากหลาย และความยากจนลดลง แต่ต้องให้ ความสำคัญต่อเนื่องกับการพัฒนาคุณภาพคนและสังคม การสร้างความปลอดภัยใน ชีวิต และทรัพย์สิน และความโปร่งใสในการบริหารจัดการภาครัฐรวมทั้งการสนับสนุน ให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมและการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนา เพื่อลด ความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย

ชุมชนปลายบาง จังหวัดนนทบุรี เป็นชุมชนพึ่งตนเอง *โดยน้อมนำ “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”* ในการสร้างและพัฒนาจนกลายเป็นชุมชนเข้มแข็ง รวมถึงมีหน่วยงานในพื้นที่ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ

นอกจากนี้ ชุมชนได้วางกฎของชุมชนที่ยึดถือและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เช่น กรอบมาตรการกับผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด การออกกฎห้ามเล่นการพนันในงานศพ การงดเหล้าในงานศพ การใช้หลักอาวุโส หรือผู้นำชุมชนเพื่อไกล่เกลี่ยปัญหา จากการสังเกตของผู้วิจัยเบื้องต้นพบว่าชาวชุมชนปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ให้ความเคารพในกฎ ระเบียบหรือข้อห้ามที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาให้มีความยั่งยืนของชุมชนปลายบาง จังหวัดนนทบุรี จากสภาพความเป็นจริงและปรากฏการณ์จากข้อสังเกตในเบื้องต้นนำมาสู่ประเด็นว่าชุมชนดังกล่าวมีการพัฒนารูปแบบในการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และวิถีชีวิตชุมชนอย่างไร ซึ่งส่งผลทำให้คุณภาพชีวิตในด้านต่างๆ ที่ดีขึ้น อันนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษา ปรากฏการณ์ดังกล่าวที่เกิดขึ้นในชุมชนปลายบาง จังหวัดนนทบุรี โดยนำผลการศึกษา มาวิเคราะห์ประเด็นปัญหา อุปสรรคและอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาชุมชนโดยหาข้อสรุป และแนวทางการพัฒนาเพื่อนำมากำหนดเป็นคุณลักษณะของชุมชนเข้มแข็ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบกระบวนการการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านกายภาพพื้นที่ เศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ที่นำมาปฏิบัติจนนำไปสู่การสร้างชุมชนเข้มแข็งของชุมชน และพึ่งพาตนเองได้
2. เพื่อศึกษาและเรียนรู้ประสบการณ์ ตัวแบบความคิด และกระบวนการพัฒนาของผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เริ่มเมื่อประมาณค.ศ.1978 คริสอาร์จีริส (Chris Argyris) ศาสตราจารย์ด้านจิตวิทยาการศึกษาและพฤติกรรมองค์การของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดร่วมกับศาสตราจารย์ด้านปรัชญาคือโดนัลด์ชอน (Donald Schon) แห่งสถาบันเทคโนโลยีของแมซซาชูเซตส์สร้างผลงานการเขียนที่เสนอแนวคิดต่างๆเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ไว้แต่ไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควรเนื่องจากมีลักษณะเชิงวิชาการชั้นสูงยากต่อการเข้าใจต่อมาในช่วง ค.ศ.1980 แนวคิดดังกล่าวเริ่มกลับมาได้รับความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญในศักยภาพแต่

ยังคงได้รับความนิยมในวงแคบเช่นกรณีของบริษัทเชลล์ที่เรื่อนำเอาองค์การแห่งการเรียนรู้มาเชื่อมโยงเข้าเป็นแผนกลยุทธ์ของบริษัท (Marquardt, 1996) และในทศวรรษต่อมาคือช่วงตั้งแต่ ค.ศ.1990 จนถึงปัจจุบันมีองค์การที่ได้นำเอาแนวคิดเรื่ององค์การแห่งการเรียนรู้มาปฏิบัติในต่างประเทศและได้รับความสำเร็จในการเป็นบริษัทระดับโลกได้แก่บริษัทโมโตโรล่าวอลล์มาร์ทซ์รอกซ์ พอร์ดมอเตอร์ฮาลีย์เดวิดสันโกดักไอบีเอ็มฮอนดาไซน์และสามเอ็มเป็นต้นจะเห็นได้ว่าแนวคิดการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้เริ่มแผ่ขยายและเริ่มมีหนังสือและผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นนั้นแสดงว่าเรื่องขององค์การแห่งการเรียนรู้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากจากการศึกษาและรวบรวมแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้จากนักวิชาการหลายๆท่านดังนี้

เซงเก้ (Senge, 1990) ได้เสนอแนวทางในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ด้วยวินัย 5 ประการ (The Fifth Disciplines) ซึ่งเป็นพื้นฐานหลักของการทำความเข้าใจในเรื่ององค์การแห่งการเรียนรู้และเป็นแนวทางในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นวินัย 5 ประการที่นำไปสู่การเป็นองค์การแห่งเรียนรู้มีดังนี้

1. บุคคลมีความเป็นเลิศ (Personal mastery) บุคคลหรือสมาชิกขององค์การเป็นรากฐานขององค์การแห่งการเรียนรู้บุคคลที่มีความเป็นเลิศจะสามารถเพิ่มความสามารถในการสร้างสรรค์งานที่เขาต้องการได้อย่างต่อเนื่องลักษณะการเรียนรู้ของสมาชิกในองค์การจะสะท้อนให้เห็นถึงการเรียนรู้ขององค์การได้สมาชิกขององค์การแห่งการเรียนรู้จะมีคุณลักษณะที่สำคัญคือมีความเป็นนายของตัวเอง (HumanMastery) สามารถควบคุมจิตใจพฤติกรรมของตนเองเป็นคนที่ใฝ่รู้อยู่ตลอดเวลา ยอมรับความเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันมีวุฒิภาวะทางจิตและต้องมีการฝึกฝนอบรมด้วยการเรียนรู้อยู่เสมอโดยในการพัฒนาควรเป็นไปอย่างต่อเนื่องรูปแบบของการเรียนรู้จะเน้นการเรียนรู้ในที่ทำงาน (Work place learning) หรือการเรียนรู้งานในหน้าที่ (On the job learning) ซึ่งหลักการสำคัญของการพัฒนาบุคคลขององค์การให้เป็นบุคคลที่มีความเป็นเลิศนั้นจะต้องพัฒนาในด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 การพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ที่จะนำไปจำลองสร้างกรอบแนวคิดในการทำงาน (Conceptual Framework) เป็นของตนเองเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างแท้จริง

1.2 การพัฒนาบุคคลให้มีความเข้าใจในแนวคิดที่ได้เรียนรู้จนเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดนั้นๆ เป็นอย่างดี

1.3 การพัฒนาบุคคลให้เกิดทักษะที่ชำนาญสามารถแก้ไขปัญหาได้โดยอัตโนมัติ

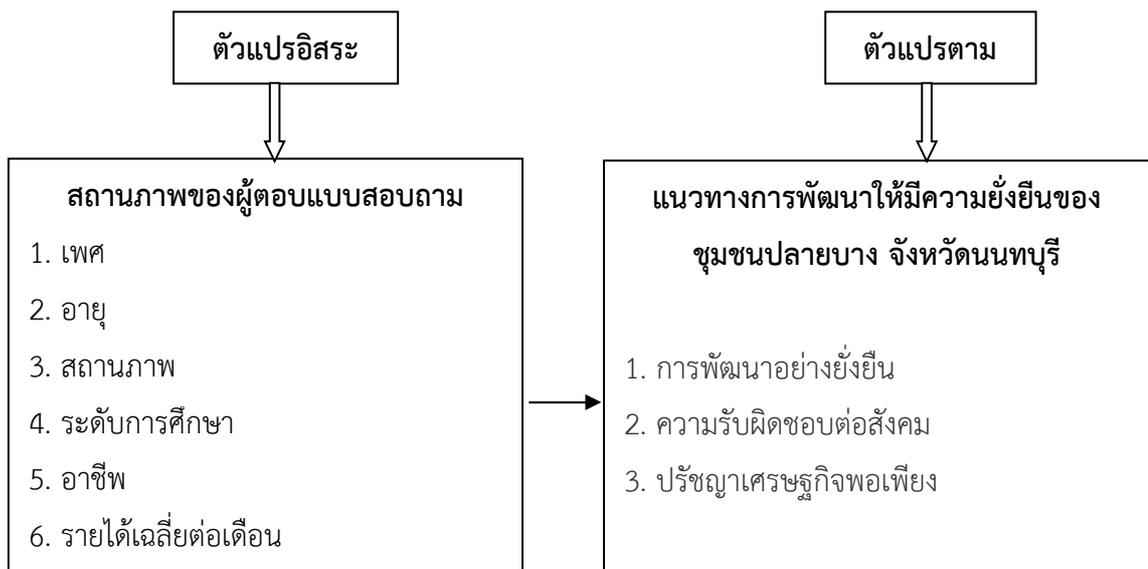
1.4 การพัฒนาบุคคลให้มีเจตคติที่ดีเพื่อนำไปสู่หนทางที่ดีกว่า

2. รูปแบบวิธีคิด (Mental models) รูปแบบวิธีคิดของบุคคลมีอิทธิพลต่อแนวทางการปฏิบัติของบุคคลนั้นๆ อีกทั้งเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมการปฏิบัติงานว่าจะมีลักษณะเช่นไรรูปแบบวิธีคิดนี้จะเป็นพื้นฐานของวุฒิภาวะทางอารมณ์และจะมีผลถึงความเข้าใจต่อเรื่องราวต่องานหรือกิจกรรมใดๆ ในแง่มุมต่างๆ ซึ่งจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการที่เราจะตัดสินใจการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

รูปแบบวิธีคิดมีอิทธิพลต่อการรับรู้ยิ่งเมื่อมีการแบ่งปันความคิดเห็นมุมมองระหว่างกันยิ่งทำให้พลังของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เกิดขึ้นจึงนับเป็นหนทางแรกเริ่มของการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ดีได้ผลและคุ้มค่าที่สุดโดยสามารถเริ่มด้วยวิธีง่ายๆจากการพบปะพูดคุยแบบไม่เป็นทางการระหว่างสมาชิกภายในองค์กรนั่นเอง

3. การมีวิสัยทัศน์ร่วม (Shared vision) วิสัยทัศน์ร่วมเกิดจากการที่สมาชิกแต่ละคนฟังซึ่งกันและกันโดยที่แต่ละคนจะแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ส่วนบุคคลและให้เหตุผลซึ่งกันและกันเกี่ยวกับสิ่งที่ยากจะทำความเข้าใจความคล่องกันระหว่างวิสัยทัศน์ขององค์กรและวิสัยทัศน์ของบุคคลส่งผลให้บุคคลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพันมิใช่เพียงแค่การทำตามหน้าที่เท่านั้นดังนั้นจุดมุ่งหมายขององค์การแห่งการเรียนรู้คือการผลักดันให้บุคคลในองค์กรทุกคนมีข้อัญญาผูกมัดทางใจโดยอาศัยจุดประสงค์ร่วมกันบนพื้นฐานของการเป็นหุ้นส่วน (Partner) ซึ่งสิ่งดังกล่าวเกิดขึ้นได้เนื่องจากการแลกเปลี่ยนแนวความคิดความรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกันนั่นเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close-ended questionnaire) โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาให้มีความยั่งยืนของชุมชนปลายบาง จังหวัดนนทบุรี

ผลการศึกษา

จากการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาให้มีความยั่งยืนของชุมชนปลายบาง จังหวัดนนทบุรี มีทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ระดับมาก พบว่า อยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน รองลงมา ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาให้มีความยั่งยืนของชุมชนปลายบาง จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมากซึ่งมีผลที่สอดคล้องในงานของ นรินุช คำ รงชัย (2563) แนวทางการสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาชุมชนไทยภายใต้แนวความคิด เศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ภายใต้ความแปรปรวนและภัยธรรมชาติที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น การจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างมี ประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการนำไปสู่การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน งานวิจัยชิ้นนี้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เชิงคุณภาพ โดยเน้นการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม จากชุมชน 3 แห่ง ที่ประสบความสำเร็จทั้งด้านการพัฒนาชุมชนและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ได้แก่ ชุมชนดงขี้เหล็ก จังหวัดปราจีนบุรี ชุมชนภูถ้ำภูกระแต จังหวัดขอนแก่น และชุมชนบ้านลิ้มทอง จังหวัดบุรีรัมย์ จากการวิเคราะห์ พบว่า “วงจรแห่งศรัทธา” คือ จุดเริ่มต้นของการเกิดกระบวนการอันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และมี 4 องค์ ประกอบที่จะนำ พาชุมชนไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนา ได้แก่ การมีผู้นำ ที่ดีและเข้มแข็ง การมีแนวทางแก้ไข ปัญหาและแนวความคิดในการพัฒนาที่เหมาะสม การมีรูปแบบการสื่อสารเพื่อการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ และการมีความใส่ใจและมุ่งมั่นกับการบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ในกระบวนการ ขับเคลื่อนจำเป็น ต้องมี “ความตระหนัก” ในสภาพปัญหาของชุมชน อันจะนำไปสู่การปฏิบัติโดยการนำ “ความรู้” จากกระบวนการในการเรียนรู้และความคิดที่เน้นให้ความสำคัญกับวิถีของชุมชนอย่างแท้จริงไปปฏิบัติ จนเกิดเป็นพลังความ “ศรัทธา” ที่จะช่วยในการหล่อเลี้ยงวงจรในการขับเคลื่อนชุมชนให้เกิดขึ้นอย่างไม่มีสิ้นสุด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางด้วน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ มีการพัฒนาไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะพนักงานตระหนักว่าการพัฒนาไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้จะเป็นตัวช่วยในการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลไปสู่ เป้าหมายที่กำหนดไว้ในการพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นยังมีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาพนักงาน ส่วนตำบลมากเท่าไร ก็จะส่งผลให้องค์กรมีความเป็นเลิศในทุก ๆ ด้าน และก้าวสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้อย่างยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบในชุมชนอื่นๆ ที่มีขนาดต่างกันเนื่องจากจำให้เห็นผลที่อาจเหมือนหรือแตกต่างกันเพื่อนำเสนอเป็นนโยบายต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ณิชาภา อินฺหุพัฒน์.(2550). **คู่มือนักพัฒนาชุมชน** . กลุ่ม เพื่อนอันตามันเหนือ. กรุงเทพฯ
- ดำรงค์ ฐานดี.(2532). **รัฐกับการพัฒนา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นเรศ สงเคราะห์สุข.(2541) **จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ**. เชียงใหม่: สำนักงานโครงการพัฒนาพื้นที่สูง
ไทย-เยอรมันนิรันดร์ จงวุฒิเวศย์.(2527) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บำรุง บุญปัญญา.(2549). **สามทศวรรษแนวคิดวัฒนธรรมชุมชน บทนิพนธ์คัดสรรว่าด้วย
ประชาธิปไตยชาวบ้าน เศรษฐกิจ ชุมชน**.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์เดือนตุลา.

แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานคลัง ขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลบางตะกุง อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม
Guidelines for improving and developing treasury management
of BangTaku Subdistrict Administration, Mueang District,
Nakhon Pathom Province

วิเชียร รุจิธำรงกุล, ชัยยุทธ สงวนแก้ว และวารางคณา โพธิ์รักษ์

Wichian Ruchithamrongkul, Chaiyut Sanguankaew and Warangkana Phothirak

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ โทร 0967865423

Branch: Public Administration Faculty of Political Science Tell. 0967865423

e-mail: Wichian.Tt.1999p@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษา เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลบางตะกุงอำเภอมือง จังหวัดนครปฐม ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการองค์การบริหารส่วนตำบลบางตะกุง อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจง 8 คนซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์และเกี่ยวข้องการคลังท้องถิ่นเป็นผู้ให้ข้อมูล เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ หาถึงสาเหตุและแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลบางตะกุง อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางตะกุงนั้นมีลักษณะคล้ายกับองค์กรปกครองส่วนอื่นๆของประเทศไทย การจัดเก็บรายได้ ซึ่งมีความเกี่ยวพันต่อเนื่องกับหน่วยอื่นๆของหน่วยงานท้องถิ่น เช่น ทัศนคติของผู้จ่ายภาษีทั้งผู้ประกอบการ ประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับหน่วยงานมีบุคลากรที่ไม่เพียงพอต่อการจัดเก็บและเพียงพอที่สามารถสร้างประสิทธิภาพในการจัดเก็บและประเมินภาษี ประกอบกับการจัดเก็บภาษีแบบใหม่ของภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ที่เป็นหน่วยงานท้องถิ่นต้องมีการประเมินและจัดเก็บข้อมูลบางส่วนอยู่กับหน่วยงานอื่นทำให้เกิดความล่าช้าในการจัดเก็บและยังมีขั้นตอนที่มีความซับซ้อน ทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินการทันในแต่ละปีได้อย่างเต็มประสิทธิภาพทำให้เกิดข้ออุปสรรคและปัญหา ส่วนงานบริหารการคลังอื่นๆ มีการทำตามกระบวนการไม่พบปัญหาเท่าไร แต่องค์การบริหารส่วนตำบลบางตะกุงพบ นั้นพบปัญหาและอุปสรรคที่ การบริหารการจัดเก็บภาษีเป็นหลัก ดังนั้น แนวทางในการ พัฒนาและปรับปรุงคือ การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บโดยมีกระบวนการพัฒนางานบุคลากรให้มีความเข้าใจในตัวบทกฎหมายใหม่และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานสร้างแรงจูงใจโดยมีการให้โบนัส เพิ่ม และควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพด้านของเทคโนโลยีเข้าช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เนื่องจากปัญหาที่พบคือความซับซ้อนของข้อมูลที่มีมากขึ้นทำให้กระบวนการจัดเก็บต้องมีความละเอียดมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: คลังท้องถิ่น, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ภาษี

Abstract

This research is to study the problems and solutions to the treasury management of Bang Taku Subdistrict Administration, Mueang District, Nakhon Pathom Province. The population and samples are officials of BangTaku Subdistrict Administration, Mueang District, Nakhon Pathom Province, samples of 8 specifically selected samples who are experienced and relevant to local finances as informants. It's an in-depth interview and then analyzes the data. Find out why and how to improve the fiscal management of BangTaku Subdistrict Administration, Mueang District, Nakhon Pathom Province. It was found that the problems with bangtaku local government organizations are similar to other governing bodies of Thailand. Revenue collection, which is associated with other units of local authorities. The tax payer's tasti, both entrepreneurs. Local residents, along with the agency, do not have enough personnel to collect and sufficient to create efficiency in tax collection and assessment. Coupled with the new levy of land and building taxes, local authorities must assess and store some data with other agencies. There are storage delays and there are also complex procedures. As a result, the relevant personnel are unable to keep up with each year. At full capacity, it causes obstacles and problems. Other fiscal operations have followed the process and do not encounter much trouble, but bangtagu district administration has found problems and obstacles that the taxation administration is mainly. The approach to development and improvement is to increase storage efficiency with the process of developing personnel work to understand the new legal chapters and increase the efficiency of motivational work by providing bonuses. add and should have side optimization.

Keywords: Local Treasury, Local Government ,Tax

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การกระจายอำนาจทางการคลังถือเป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการเพิ่มศักยภาพให้ องค์การบริหารส่วนตำบลให้มีขีดความสามารถจัดบริการสาธารณะตามภารกิจต่างๆอย่างไรก็ตามด้วย ภาระทางด้านงบประมาณที่รัฐบาลจะต้องใช้จ่ายเพื่อการพัฒนาประเทศในภาพรวมที่มีมากทำให้รัฐบาล ไม่สามารถที่จะดำเนินการจัดสรรรายได้ให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามที่กฎหมายกำหนดไว้ทำให้เกิด ประเด็นที่รัฐบาลมุ่งหมายจะให้องค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มขีดความสามารถในการจัดเก็บรายได้มา พัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเพียงพอเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระการจัดสรรรายได้จากรัฐบาลตามที่กฎหมาย กำหนดไว้ อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถพึ่งตนเองได้ในฐานะขององค์กร

ท้องถิ่นอย่างแท้จริงตามหลักการกระจายอำนาจ องค์การบริหารส่วนตำบลต้องพัฒนาศักยภาพทางด้านการเงินการคลัง โดยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บและจัดหารายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถดำเนินการบริหารจัดการภารกิจที่ได้รับมอบหมายและภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่รัฐกำหนดไว้ลดช่องว่างทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลรวมทั้งกระตุ้นให้องค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มขีดความสามารถทางการคลังจากการจัดเก็บภาษีรายได้ของตนเอง ตั้งแต่รัฐธรรมนูญ 2540 การกระจายอำนาจนับว่าเป็นส่วนหนึ่งที่มีบทบาทและหมุดหมายสำคัญที่จะสร้างกระบวนการประชาธิปไตยให้แข็งแรงในประเทศไทย การสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งนั้น งบประมาณจึงถือเป็นปัจจัยในการดำเนินงานที่สำคัญที่จะใช้ในการบริหารงานคลัง ของท้องถิ่นเพื่อตอบสนองตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้มากที่สุด ในปัจจุบันนี้ในเรื่อง งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะนำมาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าได้นั้น มาจากรายได้ภาษีท้องถิ่นที่มีกฎหมายให้จัดเก็บเองและยังต้องพึ่งพารายได้จากภาษีจัดสรร และเงินอุดหนุนจากรัฐบาลอีกจำนวนหนึ่งเพื่อจะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาพัฒนาท้องถิ่น ของตน งบประมาณรายรับของท้องถิ่นอาจมีไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในการพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเพิ่มศักยภาพทางการเงินการคลังเพื่อบริหารจัดการ ซึ่งต้องการวางแผนงบประมาณประจำปีเพื่อเป็นกรอบในการจัดหารายได้และนำมาใช้จ่ายให้เกิดความคุ้มค่า โปร่งใส ไม่ให้เกิดการทุจริตและสามารถตรวจสอบได้พร้อมทั้งสามารถรายงานทางการเงินและบัญชีเพื่อให้รัฐใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงนโยบายทางการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีกระบวนการดำเนินงานหลายอย่างที่ต้องสัมพันธ์และสอดคล้องกันถึงจะบริหาร งบประมาณได้อย่างสมดุลและส่งผลให้การบริหารงานเกิดผลสัมฤทธิ์ซึ่งการที่จะดำเนินงาน การบริหารงานคลังให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นย่อมมีผลสำเร็จและมีปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานได้ จะต้องมีข้อขัดข้อง มีปัญหาที่จะต้องแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานนั้นประสบความสำเร็จและ เกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่ราชการการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหัวใจสำคัญ ของการบริหารงบประมาณของท้องถิ่น โดยท้องถิ่นจะต้องสร้างวินัยการเงินการคลังเพื่อจัดหารายได้ และใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีการกำกับดูแลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ อาจใช้จ่ายเงินไป โดยไม่เกิดประโยชน์แก่ประชาชน ในท้องถิ่นก็เป็นได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องพัฒนาศักยภาพการบริหารงานคลังเพื่อให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดแก่ราชการ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลบางตะกวน เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการ แก้ปัญหา และพัฒนาการบริหารงานคลังท้องถิ่นให้บรรลุเป้าหมายและก่อให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุด อันนำไปสู่ความก้าวหน้าขององค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลบางตะกวนอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

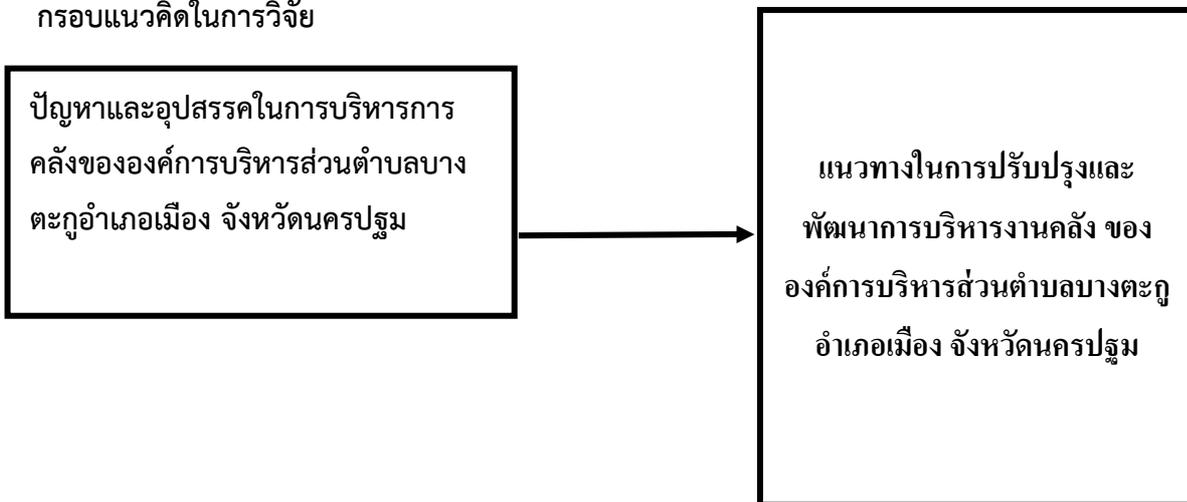
การบริหารการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การบริหารการคลังสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกิดขึ้นเมื่อมีการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง เป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจในการปกครองและการบริหารของส่วนกลางให้อย่างเป็นทางการ มีตัวบทกฎหมายและแนวทางการมอบอำนาจไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มอบความเป็นอิสระในการตัดสินใจ มีความสามารถในการบริหารจัดการระดับหนึ่ง มีความสามารถในการมีทรัพย์สิน งบประมาณ บุคลากร ทั้งทางด้านรายได้ และรายจ่าย โดยการกระจายอำนาจทางการคลังท้องถิ่นสามารถมีรายได้เป็นของตนเองเพื่อประกันความเป็นอิสระของท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่นในบริบทของการปฏิรูปการปกครองตามแนวทางกระแสการปฏิรูประบบราชการร่วมกับการปฏิรูประบบการบริหารจัดการภาครัฐ ตามแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ความสำคัญกับการมีฐานะทางการคลังที่เข้มแข็ง ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรประเมินฐานะทางการเงินการคลังขององค์กรตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มของปัญหาในการบริหารการเงินการคลังและการจัดบริการสาธารณะที่อาจเกิดขึ้นได้เป็นการล่วงหน้า และสามารถกำหนดมาตรการรับมือก่อนที่จะเกิดปัญหาทางการเงินการคลังลุกลามใหญ่โตตามมาได้อย่างทันการณ์

แนวคิดการกระจายอำนาจ มีแนวโน้มที่ได้รับการยอมรับให้เป็นกระแสหลักในการพัฒนาความเจริญไปสู่สังคมทุกชุมชน โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีตัวแทนของชุมชนเป็นกลไกหลักรองรับการกระจายอำนาจให้นำไปสู่การปฏิบัติภารกิจจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพ ซึ่งเป็นแนวคิดหลักในระบอบประชาธิปไตย ลิขิต ธีรเวคิน (2525) ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจ โดยกล่าวไว้ว่ากระจายอำนาจการปกครองมีความสำคัญในทางการเมืองเศรษฐกิจ 1) การกระจายอำนาจเป็นรากแก้วของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยเนื่องด้วยประชาธิปไตยต้องประกอบด้วยโครงสร้างส่วนบน 2) การกระจายอำนาจมีความสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคม ในด้านการพัฒนาชนบทโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชน การกระจายอำนาจทางการบริหารหมายถึง การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบและอำนาจดำเนินการให้แก่หน่วยงานระดับรอง ๆ ลงไป ทั้งนี้โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะให้หน่วยงานแต่ละระดับมีขีดความสามารถตัดสินใจและดำเนินการที่จำเป็นได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด แนวคิดของประทาน คงฤทธิศึกษากร (2537)

นพดล จันระวัง (2562)การบริหารการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ต ศึกษาสภาพการบริหารการคลังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารการคลังส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต เพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารการคลังสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต 6 แห่ง เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล พบว่า สภาพการบริหารการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต ใช้การบริหารการคลังแบบสมดุลหรือเกินดุล ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินนโยบายที่ส่งผลต่อการดำเนินนโยบายที่อาจไม่เหมาะสมหรือไม่ ซึ่งปัญหาที่เกี่ยวข้องกับอัตราภาษีฐานภาษี การขาดฐานข้อมูลภาษีท้องถิ่นปัญหาที่เกี่ยวข้องบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดเก็บรายได้ไม่เต็มที่ปัญหาเกี่ยวกับการทำแผนงบประมาณรายจ่าย ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารรายจ่ายปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติและความเข้าใจในการเสียภาษีท้องถิ่น และปัญหา

เกี่ยวกับความคาดหวังต่อการตอบสนองการพัฒนาท้องถิ่น แนวทางการบริหารการคลังที่เหมาะสมต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ต มีอยู่ 2 มิติ ได้แก่ 1) การเพิ่มสมรรถนะการบริหารจัดการการคลัง ประกอบด้วย การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและกระบวนการจัดเก็บภาษีการพัฒนาด้านรายได้ของท้องถิ่นการปรับปรุงประสิทธิภาพด้านรายจ่าย และการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดบริการสาธารณะในระยะปานกลางและระยะยาว และ 2) การปรับบทบาทเชิงสถาบันและนโยบาย ประกอบด้วย การสร้างมาตรการทางการคลังที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบรรยากาศทางการเมือง เพื่อลดแรงต้านทางภาษีการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาเมืองภูเก็ต การทบทวนเกณฑ์การจัดประเภทภาษีอากรต่างๆ ให้เหมาะสมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถึงพื้นที่ และการปรับปรุงสัดส่วนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อรายได้สุทธิของรัฐบาล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือข้าราชการองค์การบริหารส่วนตำบลบางตะกวน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

กลุ่มตัวอย่าง เลือกแบบเฉพาะเจาะจง 8 คนซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์และเกี่ยวข้องการคลังท้องถิ่นเป็นผู้ให้ข้อมูล เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ หาถึงสาเหตุและแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลบางตะกวน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

ผลการศึกษา

งานวิจัยแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานคลัง ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางตะกวน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางตะกวนนั้นมีลักษณะคล้ายกับองค์กรปกครองส่วนอื่นๆของประเทศไทย การจัดเก็บรายได้ ซึ่งมีความเกี่ยวพันต่อเนื่องกับหน่วยอื่นๆของหน่วยงานท้องถิ่น เช่น ทัศนคติของผู้จ่ายภาษีทั้งผู้ประกอบการประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับหน่วยงานมีบุคลากรที่ไม่เพียงพอต่อการจัดเก็บและเพียงพอที่สามารถ

สร้างประสิทธิภาพในการจัดเก็บและประเมินภาษี ประกอบกับการจัดเก็บภาษีแบบใหม่ของภาษีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง ที่เป็นหน่วยงานท้องถิ่นต้องมีการประเมินและจัดเก็บข้อมูลบางส่วนอยู่กับหน่วยงานอื่นทำให้ เกิดความล่าช้าในการจัดเก็บและยังมีขั้นตอนที่มีความซับซ้อน ทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินการทันในแต่ละปี ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพทำให้เกิดข้ออุปสรรคและปัญหา ส่วนงานบริหารการคลังอื่นๆ มีการทำตามกระบวนการไม่พบปัญหามากเท่าไร แต่องค์การบริหารส่วนตำบลบางตะกุป นั้นพบปัญหาและอุปสรรคที่ การบริหารการจัดเก็บภาษีเป็นหลัก ดังนั้นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงคือ การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บโดยมีกระบวนการพัฒนางานบุคลากรให้มีความเข้าใจในตัวบทกฎหมายใหม่และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานสร้างแรงจูงใจโดยมีการให้โบนัสเพิ่ม และควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพด้านของเทคโนโลยีเข้าช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เนื่องจากปัญหาที่พบคือความซับซ้อนของข้อมูลที่มีมากขึ้นทำให้กระบวนการจัดเก็บต้องมีความละเอียดมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

ในงานวิจัยครั้งนี้พบว่าผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของนพดล จันระวัง (2562)การบริหารการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ต ซึ่งปัญหาที่เกี่ยวกับอัตราภาษีฐานภาษี การขาดฐานข้อมูลภาษีท้องถิ่นปัญหาที่เกี่ยวข้องบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการจัดเก็บรายได้ไม่เต็มทีปัญหาเกี่ยวกับการท ำแผนงบประมาณรายจ่าย ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารรายจ่ายปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติและความเข้าใจในการเสียภาษีท้องถิ่น และปัญหาเกี่ยวกับความคาดหวังต่อการตอบสนองการพัฒนาท้องถิ่นการทบทวนเกณฑ์การจัดประเภทภาษีอากรต่างๆ ให้เหมาะสมกับองค์กรปกครองโดยคำนึงถึงพื้นที่ และการปรับปรุงสัดส่วนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อรายได้สุทธิของรัฐบาล

ข้อเสนอแนะ

- 1.ควรมีการปรับปรุงเรื่องการเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานด้านการจัดเก็บโดยเฉพาะเพื่อเป็นแรงจูงใจในการทำงาน
- 2.เพิ่มนโยบายในการอำนวยความสะดวกให้เจ้าหน้าที่จัดเก็บด้านการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น
- 3.ควรมีการพัฒนาพื้นฐานของข้อมูลให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลาเพื่อสะดวกในการจัดเก็บและแจ้งต่อผู้เสียภาษี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

- 1.ควรมีการศึกษาเฉพาะเจาะจงปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 เนื่องจากเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไปในอนาคต
- 2.ค้นหาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่การจัดเก็บภาษีหรือการบริหารการคลังที่มีประสิทธิภาพแล้วนำมาเพื่อสร้างเป็นโมเดลในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณ์ รักษาติเจริญ. (2557). การบริหารการคลังภายใต้แนวคิด การจัดการภาครัฐแนวใหม่. **วารสาร
นักบริหาร**, 34(1), น. 8-19.
- นพดล จันระวัง.(2560).การบริหารการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ต.
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- ยุพา ขวัญศิริมงคล.(2560).ปัญหาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ภาค
ตะวันออก. วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชีบริหารวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักบริหารคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2560). **ข้อมูลด้านการเงินการคลัง
ท้องถิ่น.**[Online] Available: <http://www.dla.go.th/work/money/index.jsp>
- Musgrave, R. A. (1959). **Theory of public finance; A study in public economy.** New
York: McGraw-Hill.
- Tannenwald, R. (1998). **Come the devolution: Will States be able to respond?.**
New England Economic Review. (2), 53-73.
- Wang, S. (2006). **Money and autonomy: Patterns of civil society finance and their
implications.** Studies in Comparative International Development,40(4), 3-29.

แนวโน้มการซื้อทองคำรูปพรรณของประชาชนในจังหวัดนครปฐม

Trend of buying gold jewelry of people in Nakhon Pathom Province

พรประภา ศรีราพร¹, ดวงกมล วิวัฒน์ชาญกิจ², อนูปงษ์ พิษสิงห์³,
กฤษณู เครือเนตร⁴ และสาโรช กระจ่างแจ่ม⁵

Phornprapa Sriraphorn¹, Duangkamol Wiwatchankij², Anupong Puetsing³,
Kritsanu Cruenate⁴ and Saroch Krajangjam⁵

¹⁻² สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹⁻² Faculty of Business Administration, Bangkok Thonburi University

³⁻⁵ สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

³⁻⁵ Faculty of Business Administration (Management), Bangkok Thonburi University

¹e-mail: pornprapa.sri@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาแนวโน้มการซื้อทองคำรูปพรรณของประชาชนในจังหวัดนครปฐม (2) เพื่อศึกษาการตัดสินใจซื้อทองคำรูปพรรณของประชาชนในจังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่เลือกซื้อทองคำรูปพรรณในจังหวัดนครปฐม ที่เคยซื้อทองคำรูปพรรณ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญมาจำนวน 100 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยประชาชนที่เลือกซื้อทองคำรูปพรรณในจังหวัดนครปฐมมีแนวโน้มการซื้อทองคำรูปพรรณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านการรับรู้ถึงความต้องการ รองลงมา ด้านราคา และด้านการตัดสินใจซื้อตามลำดับ อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

คำสำคัญ : ความต้องการ, ทองคำรูปพรรณ

Abstract

The objectives of this study were twofold: (1) to study the trend of purchasing gold jewelry of people in Nakhon Pathom Province; (2) to study the decision to purchase gold jewelry of people in Nakhon Pathom Province. The samples used in this research were people who bought gold jewelry in Nakhon Pathom Province. used to buy gold jewelry Using random random sampling of 100 people, the statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation.

Results of the research that people who buy gold jewelry in Nakhon Pathom province tend to buy gold jewelry. Overall, it's at a high level. when classified by aspect It was found that it was at a high level in all aspects. When considering each aspect, it was found that The areas with the highest averages were perceptions of demand, followed by price, and purchasing decisions respectively. at the same high level

Keywords: need, gold jewelry

บทนำ

ในด้านการวัดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ทองคำถือว่ามีประโยชน์มากในฐานะที่เป็นโลหะสื่อกลางแห่งการแลกเปลี่ยนเงินตรา และเนื่องจากทองคำเป็นสิ่งที่มิมีมูลค่าในตัวเอง จึงทำให้ทองคำมีอีกหนึ่งหน้าที่ที่สำคัญคือการนำทองคำมาสำรองไว้เป็นทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศอีกด้วย

ทองคำนับว่าเป็นโลหะที่มีค่าที่ทุกคนยอมรับกันโดยทั่วไป มีความสวยงามและมีคุณค่าในตัวเองสามารถที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ทุกเวลาอีกทั้งยังสามารถใช้เป็นหลักทรัพย์ในการค้าประกันความเสี่ยงได้มีการประกาศราคาซื้อขายให้ทราบอย่างชัดเจนในแต่ละวัน เพื่อให้ทางร้านค้าทองคำในประเทศนำไปใช้เป็นราคามาตรฐานซื้อขายในแต่ละวัน

สำหรับประเทศไทย การบริโภคทองคำที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน สามารถจำแนกความต้องการของผู้บริโภคออกเป็น 2 ลักษณะที่สำคัญ คือ ลักษณะแรกเป็นการบริโภคทองคำในรูปสินค้า การบริโภคในรูปแบบนี้ ผู้บริโภคมีความต้องการบริโภคทองคำในลักษณะของทองคำรูปพรรณ อาทิ เครื่องประดับ เครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งพฤติกรรมการบริโภคในลักษณะดังกล่าว จะคล้ายกับการบริโภคสินค้าโดยทั่วไป ที่ต้องการอรรถประโยชน์จากการใช้สินค้า (Utility) เป็นหลัก ลักษณะที่สอง เป็นการบริโภคทองคำในรูปของการสะสมความมั่งคั่ง เนื่องจากทองคำเป็นสินค้าที่มีลักษณะพิเศษ คือ เป็นสินค้าที่รักษาความมั่งคั่งหรือมีมูลค่าในตัวเอง ซึ่งทองคำมีสภาพคล่องสูง (Liquidity) สามารถที่จะเป็นเงินสดได้ทุกเวลา และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ดังนั้นทองคำจึงเป็นเสมือนหนึ่งความมั่งคั่งให้กับบุคคลนั่นเอง (สุรินทร์ ตันนวิจิตร, 2563)

ดังนั้นผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่องแนวโน้มการซื้อทองคำรูปพรรณของประชาชนในจังหวัดนครปฐม เพื่อนำข้อมูลการวิจัยไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการซื้อทองคำรูปพรรณของประชาชนในจังหวัดนครปฐมและเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจจะศึกษาค้นคว้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวโน้มการซื้อทองคำรูปพรรณของประชาชนในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาการตัดสินใจซื้อทองคำรูปพรรณของประชาชนในจังหวัดนครปฐม

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

นักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงความหมายเกี่ยวกับ "การตัดสินใจ" ไว้หลายความหมายแต่ผู้ศึกษาได้นำเสนอเพียงบางส่วน ดังนี้

Schiffman and Kanuk (1994, p. 659) ได้ให้ความหมายของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริโภค หมายถึง ขั้นตอนในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์จากสองทางเลือกขึ้นไปพฤติกรรมผู้บริโภคจะพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ ทั้งด้านจิตใจ (ความรู้สึกรู้สึกนึกคิด) และพฤติกรรมทางกายภาพ การซื้อเป็นกิจกรรมด้านจิตใจ และกายภาพซึ่งเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาหนึ่ง กิจกรรมเหล่านี้ทำให้เกิดการซื้อ และเกิดพฤติกรรมซื้อตามบุคคลอื่น

ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ปริญ ลักษิตานนท์, ศุภร เสรีรัตน์ และองอาจ ปทะวานิช (2538, หน้า 18) ได้กล่าวถึง กระบวนการตัดสินใจของผู้ซื้อ (decision process) หมายถึง ขั้นตอนในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์จากสองทางเลือกขึ้นไป พฤติกรรมผู้บริโภคจะพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจทั้งด้านจิตใจ (ความรู้สึกรู้สึกนึกคิด) และพฤติกรรมทางกายภาพ การซื้อเป็นกิจกรรมทางด้านจิตใจและทางกายภาพ ซึ่งเกิดขึ้นช่วงระยะเวลาหนึ่ง กิจกรรมเหล่านี้ทำให้เกิดการซื้อและเกิดพฤติกรรมซื้อตามบุคคลอื่น กระบวนการตัดสินใจซื้อประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ คือ การรับรู้ การค้นหาข้อมูล การประเมินผลทางเลือก การตัดสินใจซื้อพฤติกรรมภายหลังการซื้อ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ขวลิต ประภาวนนท์, สมชาย หิรัญกิตติ, สมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ และสุดา สุวรรณภิญโญ (2539, หน้า 470) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจของผู้บริโภคที่จะซื้อหรือปฏิเสธผลิตภัณฑ์ เป็นช่วงข้อเท็จจริงข้อสุดท้ายสำหรับนักการตลาดซึ่งชี้ความสำคัญว่า กลยุทธ์การตลาดฉลาด มองการณ์ไกลและมีประสิทธิผลหรือชี้ว่ามีการวางแผนที่เลวและผิดพลาด ดังนั้น นักการตลาดจะสนใจในกระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเมื่อผู้บริโภคตัดสินใจมากกว่าหนึ่งทางเลือกขึ้นไป การตัดสินใจว่าจะไม่ซื้อก็เป็นทางเลือกเช่นเดียวกัน

เสรี วงษ์มณฑา (2542, หน้า 192) ได้กล่าวถึง กระบวนการตัดสินใจของผู้บริโภคว่าในการที่ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าใดสินค้านั้นจะต้องมีกระบวนการตั้งแต่จุดเริ่มต้นไปจนถึงทัศนคติหลังจากที่ได้ใช้สินค้าแล้ว ซึ่งสามารถพิจารณาเป็นขั้นตอนได้ ดังนี้ การมองเห็นปัญหาการแสวงหาภายใน การแสวงหาภายนอก การประเมินทางเลือกการตัดสินใจซื้อ ทัศนคติหลังการซื้อ

Watson อ้างถึงใน ฉัตยาพร เสมอใจ และมัทนียา สมมิ (2545, หน้า 23) ได้กล่าวว่า การตัดสินใจซื้อ หมายถึง กระบวนการในการเลือกที่จะกระทำการใดสิ่งหนึ่งจากทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่ซึ่งผู้บริโภคมักจะตัดสินใจในทางเลือกต่าง ๆ ของสินค้าและบริการอยู่เสมอในชีวิตประจำวัน โดยที่ผู้บริโภคจะเลือกซื้อสินค้าหรือบริการตามข้อมูลและข้อจำกัดของสถานการณ์ ซึ่งถ้านักการตลาดสามารถทำความเข้าใจและเข้าถึงจิตใจของผู้บริโภค การกระจายสินค้าและสร้างความยอมรับของผู้บริโภคก็จะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่น ๆ (2538 หน้า 19) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่มีต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค คือ ผู้บริโภคแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากความแตกต่างกัน

ของลักษณะทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล ทำให้การตัดสินใจซื้อของแต่ละบุคคล มีความแตกต่างกัน ดังนั้น นักการตลาดจึงจำเป็นต้องศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคอย่างเหมาะสม โดยแบ่งปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคออกเป็น 2 ประการ ได้แก่

1. ปัจจัยภายใน เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นจากตัวบุคคล ในด้านความคิดและการแสดงออก ซึ่งมีพื้นฐานมาจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ โดยที่ปัจจัยภายในประกอบไปด้วย

1.1 ความจำเป็น ความต้องการ ความปรารถนา ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของความต้องการในการใช้สินค้าหรือบริการ

1.2 แรงจูงใจ เมื่อบุคคลเกิดปัญหาทางการหรือในจิตใจขึ้นเขาก็จะเกิดแรงจูงใจในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น

1.3 บุคลิกภาพ เป็นลักษณะนิสัยโดยรวมของบุคคลที่พัฒนาขึ้นมาจาก ความคิด ความเชื่อ อุปนิสัย และสิ่งจูงใจต่าง ๆ

1.4 ทักษะคติ เป็นการประเมินความรู้สึกหรือความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคล

1.5 การรับรู้ เป็นกระบวนการของบุคคลในการยอมรับความคิดหรือการกระทำของบุคคลอื่น

1.6 การเรียนรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลที่เกิดจากการรับรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงและคงอยู่ในระยะที่ค่อนข้างยาวนาน

2. ปัจจัยภายนอก หมายถึง ปัจจัยที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวบุคคลซึ่งจะมีอิทธิพลต่อความคิดและความพฤติกรรมของผู้บริโภค โดยปัจจัยภายนอกแบ่งออกเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการ ได้แก่

2.1 สภาพเศรษฐกิจเป็นสิ่งที่กำหนดอำนาจซื้อของผู้บริโภค

2.2 ครอบครัว การเลี้ยงดูในสภาพครอบครัวที่แตกต่างกันส่งผลให้บุคคลมีความแตกต่างกัน

2.3 สังคม เพื่อการยอมรับเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เรียกว่า ภาระชนชั้นทางสังคม ประกอบด้วยรูปแบบการดำรงชีวิต ค่านิยมของสังคม และความเชื่อ

2.4 วัฒนธรรม เป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่สังคมเชื่อถือว่าดีงามและยอมรับปฏิบัติตาม เพื่อให้สังคมดำเนินและมีพัฒนาการไปได้ด้วยดี บุคคลในสังคมเดียวกันจึงต้องยึดถือและปฏิบัติตามวัฒนธรรมเพื่อการอยู่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม

2.5 การติดต่อธุรกิจ หมายถึง โอกาสที่ผู้บริโภคจะได้พบเห็นสินค้าหรือบริการนั้น ๆ สินค้าตัวใดที่ผู้บริโภคได้รู้จักและพบเห็นบ่อย ๆ ก็จะมีแนวโน้มไว้วางใจและมีความยินดีที่จะใช้สินค้านั้น

2.6 สภาพแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั่วไป เช่น ความปรวนแปรของสภาพอากาศ การขาดแคลนน้ำหรือเชื้อเพลิง ส่งผลให้การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน

สรุปแนวคิดปัจจัยที่มีต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค

อดุลย์ จาตุรงค์กุล (2546 : 170) ได้ให้ความหมาย การตัดสินใจซื้อว่าเป็นกระบวนการ การตัดสินใจขององค์กรโดยกำหนดความต้องการสินค้าและบริการที่ต้องซื้อและที่ระบุ ประเมิน และเลือกตรายี่ห้อและผู้ขายรายต่างๆ

ทิพย์วัลย์ สีจันทร์และคณะ (2546 : 110) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นการเลือกทางเลือกมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ซึ่งต้องมีทางเลือกหลายๆ ทางเกิดขึ้นก่อน แล้วนำมาเปรียบเทียบกับจนได้ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่อไป

1. การตัดสินใจแบบสลับซับซ้อน (Complex Decision Making) มัก เกิดในสินค้าที่ผู้บริโภค มีความเกี่ยวพันสูง และต้องใช้กระบวนการตัดสินใจที่สลับซับซ้อน เช่น การตัดสินใจซื้อสินค้าประเภท รถยนต์ ผู้บริโภค ต้องใช้การตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีการแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้ในการประเมินทางเลือกก่อนที่จะมีการตัดสินใจซื้อสินค้า

2. ความภักดีต่อตราสินค้า (Brand Loyalty) เป็นรูปแบบของพฤติกรรม การซื้อที่ผู้บริโภค มีความภักดีต่อตราสินค้า จะเกิดเมื่อผู้บริโภคมีความเกี่ยวพันกับสินค้า แต่การซื้อสินค้านั้น เป็นการซื้อที่ผู้บริโภคได้เรียนรู้จากประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้ว จึงใช้ช่วงเวลาในการตัดสินใจ ค่อนข้างน้อย แม้ว่าสินค้าที่ซื้อจะเป็นสินค้าที่มีความเกี่ยวพันกับผู้บริโภคสูง แต่ผู้บริโภคมี ความสามารถในการตัดสินใจซื้อสินค้านั้นได้อย่างรวดเร็วโดยใช้ความพึงพอใจจากประสบการณ์ที่ผ่านมา หรือใช้ความภักดีในตราสินค้านั้นเป็นการตัดสินใจ

3. การตัดสินใจแบบมีเวลาจำกัด (Limited Decision Making) เป็นการตัดสินใจซื้อสินค้า ที่ผู้บริโภคมีความเกี่ยวพันต่ำ แต่จำเป็นต้องใช้ความพยายามในการตัดสินใจอย่างรอบคอบเพราะ สินค้านั้นเป็นสินค้าใหม่ที่ผู้บริโภคไม่คุ้นเคยจึงจำเป็นต้องใช้เวลาและกระบวนการในการเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจทดลองใช้สินค้านั้น

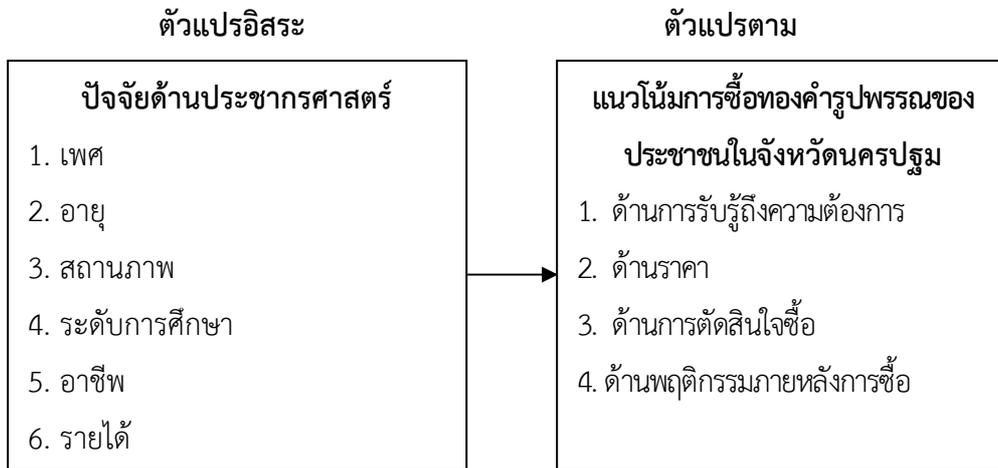
4. การตัดสินใจแบบเฉื่อย (Inertia) เป็นรูปแบบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเมื่อผู้บริโภคมีความเกี่ยวพันกับสินค้าต่ำ และไม่มี ความแตกต่างอย่างสำคัญระหว่างตราสินค้า เช่น ในการเลือกซื้อ เกลือ ถ้าผู้บริโภคซื้อเกลือตราเดิม พฤติกรรมดังกล่าวไม่ได้เป็นผลมาจากความภักดีต่อตราสินค้าแต่จะเลือกซื้อสินค้าเพราะความใกล้ชิด และหลังจากที่การซื้อผ่านไปก็ไม่มี การประเมินสินค้า ดังนั้น สำหรับสินค้าที่มีความเกี่ยวพันต่ำ กระบวนการตัดสินใจเริ่มจากความเชื่อเกี่ยวกับตราสินค้า ซึ่งมาจากการเรียนรู้ที่เฉื่อยตามด้วยการตัดสินใจซื้อ และอาจมีการประเมินสินค้าหรือไม่ก็ได้

จิตรภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์ (2541 : 78) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจว่าเป็นการกระทำอย่างรอบคอบในการเลือกจากทรัพยากรที่มีอยู่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้จากความหมายของการตัดสินใจมีแนวคิด 3 ประการ

1. การตัดสินใจรวมถึงการเลือก ถ้าหากมีสิ่งเลือกเพียงสิ่งเดียว การตัดสินใจย่อมเป็นไปได้
2. การตัดสินใจเป็นกระบวนการเป็นความคิด จะต้องมีความละเอียด สุขุมรอบคอบ เพราะอารมณ์และองค์ประกอบของจิตได้สำนึกมีอิทธิพลต่อกระบวนการความคิดนั้น

3. การตัดสินใจเป็นเรื่องของการกระทำที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ผลลัพธ์และความสำเร็จที่ต้องการและหวังไว้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องแนวโน้มการซื้อทองคำรูปพรรณของประชาชนในจังหวัดนครปฐมได้กำหนดขอบเขตงานวิจัย ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องแนวโน้มการซื้อทองคำรูปพรรณของประชาชนในจังหวัดนครปฐม และสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวโน้มการซื้อทองคำรูปพรรณของประชาชนในจังหวัดนครปฐม ประชาชนที่เลือกซื้อทองคำรูปพรรณในจังหวัดนครปฐม ที่เคยซื้อทองคำรูปพรรณ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญมาจำนวน 100 คน

ผลการวิจัย

แนวโน้มการซื้อทองคำรูปพรรณของประชาชนในจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านการรับรู้ถึงความต้องการ รองลงมา ด้านราคา และด้านการตัดสินใจซื้อตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่องแนวโน้มการซื้อทองคำรูปพรรณของประชาชนในจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตาภา พรหมดงมัน (2560) (1) ประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมในการซื้อ ทองรูปพรรณเพื่อการออม เพื่อการลงทุน เพื่อเก็งกำไร และเพื่อใช้เป็นเครื่องประดับ โดยรวม มีความ คิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และ ค่า S.D. เท่ากับ 0.47 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านเพื่อการออมมีผลต่อการซื้อทองคำรูปพรรณมากที่สุด (2) ปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรในเขต

กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ สถานภาพ อาชีพปัจจุบัน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน ทำให้พฤติกรรมในการซื้อ ทองรูปพรรณ โดยรวมไม่ต่างกันส่วนอายุที่ต่างกันทำให้พฤติกรรมในการซื้อทองรูปพรรณ โดยรวม ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (3) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านส่งเสริมการตลาด ผลิตภัณฑ์ และด้าน ราคา มีผลต่อพฤติกรรมในการซื้อทองรูปพรรณ ของประชากรในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านเพื่อการออม ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา และด้านช่องทางการจำหน่าย มีผลต่อพฤติกรรม ในการซื้อทองรูปพรรณ ของประชากรในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านเพื่อการลงทุน ปัจจัยส่วนประสมทาง การตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านผลิตภัณฑ์และด้านราคา มีผลต่อพฤติกรรมในการซื้อ ทองรูปพรรณของประชากรในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านเก็งกำไร ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ด้านการ ส่งเสริมการตลาดและด้าน ผลิตภัณฑ์ มีผลต่อพฤติกรรมในการซื้อทองรูปพรรณของประชากรในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านเพื่อใช้เป็นเครื่องประดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการซื้อทองเพื่อการลงทุนของประชากรในจังหวัดนครปฐม เพื่อจะ ได้ทราบ ข้อมูลของผู้บริโภคให้มากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาการซื้อทองเพื่อการเก็งกำไร ของประชากรในจังหวัดนครปฐม เพราะ ราคาทอง ในปัจจุบันมีความผันผวนอยู่ตลอดเวลา เพื่อจะได้ทราบผลตอบแทนจะคุ้มค่าหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- เจนจิรา ลิ้มธนาสาร. (2554).กระบวนการตัดสินใจซื้อทองคำรูปพรรณ 96.5% ของผู้บริโภคใน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร.
- ปราณี รามสูตและจำรัส ดั่งสุวรรณ.(2545). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ธารนิการพิมพ์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์.(2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- เฟื่องฟูรัตน์ มุ่งทวีสินสุข.(2550). “มาตรฐานผลิตภัณฑ์ มก. – ธ.ก.ส. การตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปในระบบอุตสาหกรรม” (ระบบออนไลน์). แหล่งที่มา [http/ www.kuservice.ku.ac.th/](http://www.kuservice.ku.ac.th/) (9 พฤศจิกายน 2552).
- วิระพร แก้วพิพัฒน์. (2554).ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อเครื่องประดับ มุกในจังหวัดพังงา
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์.(2538). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.

บทบาทของผู้นำชุมชนต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาพื้นที่เขต เทศบาลสมุทรสงคราม

Roles of Community Leaders in Promoting “Sufficiency Economy”: A case study of Samut Songkhram Municipality Area

ทีป ราญสรน้อย,ธเรศวร์ ธนะสมบุญณ์ และจีราพร สุขารมย์

Teep Ransanoi, Thares Thanasomboon and Jeeraporn Sukhararom

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์, โทร 0923939236

Branch: Public Administration Faculty of Political Science Tell. 0923939236

e-mail: Thanatchaporn,Harabutr@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษา 1) ศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนในพื้นที่เขตเทศบาลสมุทรสงครามที่มีต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในพื้นที่ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในพื้นที่ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในพื้นที่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็น ผู้นำชุมชน ของทั้ง 14 ชุมชนในเขตเทศบาลสมุทรสงคราม เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลโดยที่ผู้วิจัยเลือกวิธีการสัมภาษณ์ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของผู้นำชุมชนต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาพื้นที่เขตเทศบาลสมุทรสงคราม ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านพบว่าด้านปัจจัยสี่พอเพียง มีค่าเฉลี่ย ด้านการศึกษาทั่วถึง ด้านครอบครัวเข้มแข็ง มีค่าเฉลี่ย และด้านรายได้พอเพียง อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

คำสำคัญ: บทบาทของผู้นำชุมชน,การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This research is to study 1)) To study the role of community leaders in Samut Songkhram Municipality towards promoting the sufficiency economy of the people in the area 2) To study the factors affecting the sufficiency economy of the people in the area 3) To study the problems and obstacles to promoting the sufficiency economy of the people in the area The population used in the study was the community leaders of all 14 communities in Samut Songkhram Municipality. The population used in the study was the community leaders of all 14 communities in Samut Songkhram Municipality. The tool used to collect data by the researcher chose the interview method.

The results of the study found that The role of community leaders in promoting sufficiency economy: a case study of Samut Songkhram Municipality area as a whole, at a high level. It was found that in the aspect of the four factors sufficiency, there was an average of comprehensive education. The family was strong, average, and the income was sufficiency. at the same high level

Keywords: Role of Community Leaders, Promoting Sufficiency Economy

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผลจากการใช้แนวทางการพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัยได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่สังคมไทยอย่างมากในทุกด้าน อีกทั้งกระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบต่อทั้งในด้านบวกและด้านลบต่อระบบเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการเมืองในสังคมอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยง โลกาภิวัตน์เป็นผลสืบเนื่องจากการปฏิวัติคอมพิวเตอร์หรือสารสนเทศ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบการติดต่อสื่อสารและการเดินทาง (ณัฐพงศ์ บุญเหลือ, 2561, หน้า 43) ทำให้มีการไหลของกระแสตะวันตกหรือประเทศที่พัฒนาแล้วไหลเข้ามาในประเทศไทยทั้งวัตถุนิยม และบริโภคนิยม ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนชาวไทย ใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย รวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัดโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมา ซึ่งปัญหาทั้งหมดดังกล่าวมาแล้วนั้น ล้วนแต่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาที่ไม่สมดุลในหลายมิติ

จากสาเหตุข้างต้นทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องน้อมนำเศรษฐกิจแบบพอเพียงซึ่งเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงชีวิตและปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ เริ่มจากระดับครอบครัว มาถึงระดับชุมชน ไปจนถึงระดับรัฐ โดยประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และหมายรวมถึงความจำเป็นต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอต่อการมีผลกระทบใด ๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและระมัดระวัง ถ้าประชาชนสามารถเลี้ยงตัวเองได้ เป็นชุมชนที่พอเพียงแล้ว ชุมชนที่พอเพียงนี้จะเลี้ยงอำเภอ อำเภอพอเพียงก็จะเลี้ยงจังหวัด จังหวัดพอเพียงก็จะเลี้ยงประเทศได้ ถ้าเรายึดเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว แม้ทั่วโลกจะประสบเหตุวิกฤตอย่างไร ประเทศไทยเราก็ยังสามารถยืนหยัดอยู่ได้

ผู้นำชุมชนถือว่าเป็นแกนหลักและเป็นหัวใจที่สำคัญในการบริหารการพัฒนาและมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการพัฒนาในการระดมปัจจัยต่าง ๆ นำมาใช้ในการพัฒนาชุมชน การดำเนินการของผู้นำยังสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยที่คนชนบทยังเกี่ยวพันกันและกัน และยังสอดคล้องกับข้อจำกัดทางเศรษฐกิจของคนในชนบท เพราะต่างฝ่ายต่างก็มีทุนทรัพย์และเครื่องมือการทำมาหากินไม่มากนัก ผู้นำชุมชนมีคุณลักษณะหลายประการที่เกื้อกูลงาน เช่น เป็นผู้มีความรู้

มากกว่าผู้อื่น เป็นผู้ที่ชาวบ้านเคารพนับถือ และทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดมักมีคนเอาแต่ทำตาม เป็นที่พึ่งพิงของบุคคลอื่นเมื่อคราวมีปัญหาหรือมีทุกข์ เป็นผู้มีความรู้สูงพร้อมด้วยบารมีที่สั่งสมมาก่อนแล้วหรือที่พัฒนาขึ้นมา กระบวนการพัฒนาที่ปราศจากผู้นำและเติบโตได้เองคงมีแต่ในอุดมคติเท่านั้น ประเด็นอยู่ที่ว่าผู้นำเหล่านี้มีบทบาทในการสร้างกระบวนการนี้ให้เติบโตได้อย่างไร มีวิธีการสร้างสรรค์ ชุมชนตนเองให้เข้มแข็งและพึ่งตนเองได้เพียงใด ผู้นำนั้นถือว่าเป็นผู้กำหนดความอยู่รอดของชุมชน หากผู้นำได้รับการยอมรับ มีบารมี มีความสามัคคี ปฏิบัติดี มีความสามารถ และคิดถึงส่วนรวม ก็จะสามารถนำพาชุมชนให้ประสบผลสำเร็จและสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนได้

ชุมชนในพื้นที่เขตเทศบาลสมุทรสงคราม ตำบลแม่กลอง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม มีจำนวนทั้งสิ้น 14 ชุมชน จำนวนบ้าน 10,171 หลังคาเรือน และมีประชากรจำนวน 28,088 คน (ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2563) เป็นชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในเขตปริมณฑล มีลักษณะเป็นชุมชนเมือง มีระบบโครงสร้างพื้นฐานทางการคมนาคมครบครันและสะดวก เป็นที่ตั้งของศูนย์ราชการหลายหน่วยงานทั้งทางการศึกษา ด้านสาธารณสุข และอื่น ๆ อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางด้านการค้าของอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จากความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นผลทำให้เกิดการอพยพถิ่นฐานของประชากรที่อยู่ในต่างจังหวัดเข้ามาในพื้นที่มากขึ้นเพื่อประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่น ค้าขาย รับจ้างทั่วไป ใช้แรงงาน ฯลฯ ซึ่งจากปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่นกัน เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาสิ่งแวดล้อม และปัญหาด้านความเหลื่อมล้ำ ความเหลื่อมล้ำนั้นมีหลายมิติ (เดช อุณหะจิรังรักษ์, 2562, หน้า 48) อาจพอสรุปคือความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ ด้านสิทธิ ด้านโอกาส ด้านอำนาจ และด้านศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แต่ทั้ง 5 มิติดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน เพราะความเหลื่อมล้ำหนึ่งก็อาจนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำด้านอื่น ๆ ด้วย

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องบทบาทของผู้นำชุมชนต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาพื้นที่เขตเทศบาลสมุทรสงคราม เพื่อทราบถึงบทบาทหน้าที่ของผู้นำชุมชนที่มีต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนในพื้นที่เขตเทศบาลสมุทรสงครามที่มีต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในพื้นที่
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในพื้นที่
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในพื้นที่

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง

ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, หน้า 3)

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ คุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบลักษณะ เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติตนทางสายกลาง และพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยาม ความพอเพียงจะประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ดังนี้

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นเช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความเพียงพอนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบ

3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน ดังนี้

4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน

4.2 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

5. แนวทางการปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, หน้า 11-15)

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (2550, หน้า 146-147) ได้ให้คำจำกัดความ “เศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิคณะหนึ่งที่ติดตามพระราชดำริและพระราชกระแสอย่างใกล้ชิด และนำมาเรียบเรียงก่อนนำขึ้นกราบบังคมทูลเกล้าฯ ถวายขอ

พระราชทานพระบรมราชานุญาตนำออกเผยแพร่มีใจความว่า ปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียงชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการบริหารและพัฒนาประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

กรมวิชาการ (2542) สรุปว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” และ “ทฤษฎีใหม่” ตามแนวพระราชดำริ เป็นหลักการและแนวทางสำคัญในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งแนวความคิดการพัฒนาเพื่อพึ่งตนเองของเกษตรกรอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยเน้นการช่วยเหลือและพัฒนาให้เกิดการพึ่งตนเอง อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า องค์พระประมุขของไทย ได้พระราชทานหลักการดำรงชีวิตของประชาชนคนไทยทุกระดับ ทุกสาขาอาชีพ ตลอดจนถึงแนวทางการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้เป็นไปในทางสายกลาง มีความพอประมาณ มีเหตุผล รู้จักพึ่งตนเอง และทรัพยากรที่เรามีอยู่ นำมาใช้ประโยชน์ด้วยความรอบรู้ รอบคอบ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้เกิดสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งหลักการนี้มีความสำคัญในการนำไปบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างความมั่นคงด้านการดำรงชีวิตให้แก่เกษตรกรและสังคมโดยรวมของไทย

คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (2549, หน้า 8) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงว่า เป็นปรัชญาที่เป็นทั้งแนวคิด หลักการและแนวทางปฏิบัติตนของแต่ละบุคคล และองค์กร โดยคำนึงถึงความพอประมาณ กับศักยภาพของตนเองและสภาวะแวดล้อม ความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง โดยใช้ความรู้อย่างถูกหลักวิชาการด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม ไม่เบียดเบียนกัน แบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือปรองดองกันในสังคม ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างสายใยเชื่อมโยงคนในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน สร้างสรรค์พลังในทางบวก นำไปสู่ความสามัคคี การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ได้

กรมส่งเสริมการเกษตร (2543, หน้า 4) ได้ขยายความเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เป็นการดำรงชีวิตหรือวิถีชีวิตของคนไทยให้อยู่อย่างพอประมาณตน เดินทางสายกลาง มีความพอดีและพอเพียงกับตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอกต่าง ๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ สิ่งสำคัญต้องรู้จักการพึ่งพาตนเอง โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และรู้จักการนำทรัพยากรที่

เรามีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น รู้จักการนำปัจจัยพื้นฐานมาใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขความสบาย และพอเพียงกับตนเอง

ปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ตามความหมายของ ศ.นพ.ประเวศ วะสี เศรษฐกิจพอเพียงมีลักษณะเป็นเศรษฐกิจสายกลางหรือเศรษฐกิจแบบมัชฌิมาปฏิปทาที่เชื่อมโยง/สัมพันธ์กับความเป็นครอบครัว ชุมชน วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เป็นเศรษฐกิจที่บูรณาการเชื่อมโยงชีวิต จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความเป็นประชาสังคม ดังนั้น อาจเรียกชื่อปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ในชื่ออื่น ๆ เช่น เศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจคุณภาพ เศรษฐกิจบูรณาการ หรือเศรษฐกิจศีลธรรม เศรษฐกิจพอเพียงจึงมีความหมายถึง ความพอเพียงอย่างน้อย 7 ประการ คือ

1. ปัจจัยสี่พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน
2. จิตใจพอเพียง รักเอื้ออาทรผู้อื่น
3. สิ่งแวดล้อมพอเพียง อนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อมที่จะเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ
4. ครอบครัวหรือชุมชนเข้มแข็งพอเพียง รวมตัวกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาความยากจนหรือปัญหาสิ่งแวดล้อม
5. การศึกษาหรือปัญญาพอเพียง เรียนรู้ร่วมกัน เท้าหนักกับการเปลี่ยนแปลงของโลก
6. ตั้งอยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง เพราะเศรษฐกิจที่สัมพันธ์และเติบโตจากฐานทางวัฒนธรรม อันหมายถึง วิถีชีวิตของกลุ่มชนที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมจึงจะเป็นเศรษฐกิจมั่นคง
7. มีความมั่นคงหรือรายได้มั่นคงพอเพียง ไม่ผันผวนอย่างรวดเร็วจนกระทั่งมนุษย์ไม่สามารถรับได้เศรษฐกิจพอเพียงในทัศนะ ศ.เสนห์ จามริก เป็นระเบียบวาระแห่งโลกที่จะเป็นกำแพงด้าน “วัฒนธรรมล่าเหยื่อ” ของพลังทุนนิยม และเทคโนโลยีภายใต้ “ระเบียบโลกใหม่” (New World Order) เศรษฐกิจพอเพียง คือ “การกลับฟื้นจิตวิญญาณมนุษย์สู่ชีวิตเศรษฐกิจที่แท้จริง อันประกอบด้วยมนุษย์กับธรรมชาติเป็นแก่นสาร” เศรษฐกิจพอเพียง ในความหมายกระบวนการพัฒนาของ ศ.เสนห์ จามริก มีฐานอยู่ที่เกษตรกรรมพออยู่พอกิน พร้อมด้วยกระบวนการเรียนรู้ระดับสู่เกษตรยั่งยืน และพัฒนาให้มีบทบาทรอบด้านมากขึ้น เป็นช่องทางส่งเสริมให้พัฒนาตนเองเป็นอิสระจากกลไกตลาดภายใต้อำนาจกำกับและควบคุมจากภายนอก

ศ.ดร.อภิชัย พันธเสน ได้สังเคราะห์ความคิดเห็นของนักเศรษฐศาสตร์ที่มีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยคำนึงถึงบริบททางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ณ ห้วงเวลาต่าง ๆ โดยอธิบายว่า นักเศรษฐศาสตร์ให้ความหมายแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันออกเป็น 4 ความหมาย ประกอบด้วย

กลุ่มที่หนึ่ง อธิบายว่า ปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดที่อยู่เหนือแนวคิดเศรษฐศาสตร์ เป็นภูมิปัญญาไทย เป็นทุนทางสังคมของประเทศ เนื่องจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีพื้นฐานมาจากวัฒนธรรมชุมชน และเป็นพื้นฐานระบบเศรษฐกิจของสังคมไทย ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ของประเทศ เป็นปรัชญาแนวคิดที่ประยุกต์นำศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่จะลด “ความอยาก” ลงมาสู่ระดับที่สามารถพึงตนเองได้

กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มที่มีความเห็นตรงกันว่าปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน ที่เกี่ยวข้องกันและจะขาดซึ่งส่วนใดส่วนหนึ่งไม่ได้ คือ ความพอดี ความเสีย และ การพึ่งตนเอง โดยความพอดีจะมีลักษณะใกล้เคียงกับดุลยภาพในวิชาเศรษฐศาสตร์ แต่จะเป็นดุลยภาพที่เป็นพลวัต ปรับตัวอยู่ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับสถานะและความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ส่วนเรื่องความเสีย นั้น เกี่ยวข้องกับความพยายามในการลด/กระจายความเสีย เพื่อให้เกิดความพอดีอย่างยั่งยืน ดังนั้น การสร้างความสามารถในการพึ่งตนเองให้ได้มากที่สุด คือ ความพยายามในการเพิ่มขีดความสามารถในการควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความไม่แน่นอน และลดต้นทุนในการแลกเปลี่ยน (Transaction Cost) ไม่ให้สูงเกินไป

กลุ่มที่สาม มีความเห็นว่าแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก เพราะเป็นการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายใต้ข้อจำกัดของรายได้ (Budget Constraints) ภายใต้การบริหาร การกระจายความเสียอย่างสมดุลและมีการแลกเปลี่ยนอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency)

กลุ่มที่สี่ เป็นกลุ่มที่ให้ความคิดเห็นอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานความเป็นอยู่อันควร ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับประเทศตามศักยภาพของประเทศ

เศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ อาจเปรียบเทียบกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ คือ แบบพื้นฐานกับแบบก้าวหน้า ได้ดังนี้

1. ความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัวโดยเฉพาะเกษตรกร เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน เทียบได้กับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ที่มุ่งแก้ปัญหาของเกษตรกรที่อยู่ห่างไกลแหล่งน้ำ ต้องพึ่งน้ำฝนและประสบความเสียจากการที่น้ำไม่พอเพียง แม้กระทั่งสำหรับการปลูกข้าวเพื่อบริโภค และมีข้อสมมติว่า มีที่ดินพอเพียงในการขุดบ่อเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าวจากการแก้ปัญหาความเสียเรื่องน้ำ จะทำให้เกษตรกรสามารถมีข้าวเพื่อการบริโภคยังชีพในระดับหนึ่งได้ และใช้ที่ดินส่วนอื่น ๆ สนองความต้องการพื้นฐานของครอบครัว รวมทั้งขายในส่วนที่เหลือเพื่อมีรายได้ที่จะใช้เป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่สามารถผลิตเองได้ ทั้งหมดนี้เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้เกิดขึ้นในระดับครอบครัว อย่างไรก็ตาม แม้กระทั่งในทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ก็จำเป็นที่เกษตรกรจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนราชการ มูลนิธิ และภาคเอกชน ตามความเหมาะสม

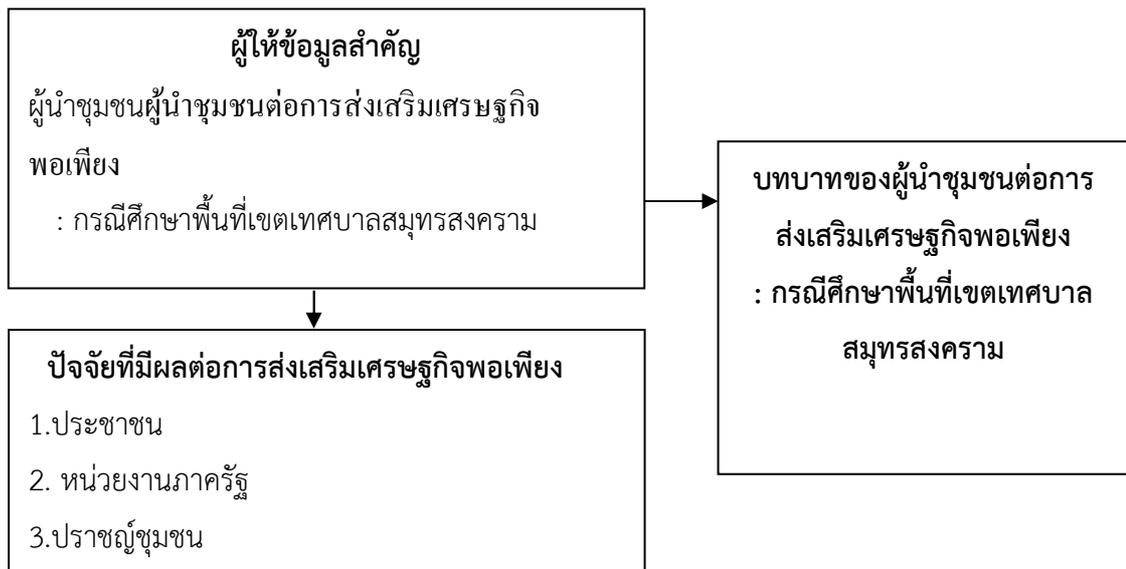
2. ความพอเพียงในระดับชุมชนและระดับองค์กร เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 เป็นเรื่องของการสนับสนุนให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ หรือการที่ธุรกิจต่างๆ รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายวิสาหกิจ

กล่าวคือ เมื่อสมาชิกในแต่ละครอบครัวหรือองค์กรต่าง ๆ มีความพอเพียงขั้นพื้นฐานเป็นเบื้องต้นแล้วก็จะรวมกลุ่มกันเพื่อร่วมมือกันสร้างประโยชน์ให้แก่กลุ่มและส่วนรวม บนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนกัน การแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามกำลัง และความสามารถของตนซึ่งจะสามารถทำให้ชุมชนโดยรวม หรือเครือข่ายวิสาหกิจนั้น ๆ เกิดความพอเพียงในวิถีปฏิบัติอย่างแท้จริง

3. ความพอเพียงในระดับประเทศ เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3 ซึ่งส่งเสริมให้ชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ ในประเทศ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร สถาบันวิจัย เป็นต้น

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในลักษณะเช่นนี้จะเป็นโยบายชนในการสืบทอดภูมิปัญญา แลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี และบทเรียนจากการพัฒนา หรือร่วมมือกันพัฒนา ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ประเทศอันเป็นสังคมใหญ่อันประกอบด้วยชุมชน องค์กร และธุรกิจต่าง ๆ ที่ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงกลายเป็นเครือข่ายชุมชนพอเพียงที่เชื่อมโยงกันด้วยหลัก ไม่เบียดเบียน แบ่งปัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ในที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, หน้า 17-21)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or Formal interview) ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดที่แน่นอนตายตัวจะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ใช้คำถามเดียวกัน มีลำดับขั้นตอนเรียงเหมือนกัน (สุภางค์ จันทวานิช, 2561, หน้า 75) และการสัมภาษณ์จะทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้กำหนดวันนัดหมายวันสัมภาษณ์ โดยได้แจ้งให้ผู้สัมภาษณ์ทราบก่อนล่วงหน้า ในการสัมภาษณ์ทุกครั้งผู้สัมภาษณ์จะทำการจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากผู้สัมภาษณ์

ผลการศึกษา

บทบาทของผู้นำชุมชนต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาพื้นที่เขตเทศบาลสมุทรสงคราม ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านพบว่าด้านปัจจัยสี่พอเพียง มีค่าเฉลี่ย ด้านการศึกษาทั่วถึง ด้านครอบครัวเข้มแข็ง มีค่าเฉลี่ย และด้านรายได้พอเพียง อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องบทบาทของผู้นำชุมชนต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาพื้นที่เขตเทศบาลสมุทรสงคราม พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ กันตยา มานะกุล (2550) ศึกษาเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาชุมชนบ้านจอมจันทร์ หมู่ที่ 2 ตำบลสันทราย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่แทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัว ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการมีคะแนนรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 81.0 มีการบริโภคอาหารถูกต้องครบถ้วนเพิ่มขึ้นร้อยละ 77.9 ครอบครัวมีความอบอุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ 79.4 ซึ่งทั้งหมดเกิดจากการทำแบบทดสอบ แสดงให้เห็นว่าโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนบ้านจอมจันทร์ได้ ผู้วิจัยพบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นและควรจะเป็นการพัฒนาแบบบูรณาการโดยไม่มองเฉพาะเศรษฐกิจอย่างเดียว ต้องมองสังคมและสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆกันด้วย รวมทั้งต้องมีความเหมาะสมตามบริบทของสังคมไทย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ด้านการศึกษาทั่วถึง สมาชิกในครอบครัวเลือกศึกษาในสถาบัน การศึกษาของเอกชนเท่านั้น
2. ด้านครอบครัวเข้มแข็ง สมาชิกในครอบครัวทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ
3. ด้านรายได้พอเพียง สมาชิกในครอบครัวมีเงินเหลือเก็บออมไว้เป็นทุนสำรอง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยด้านอาชีพของประชาชน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้พอเพียง

เอกสารอ้างอิง

คันธรส อยู่คง. (2555). ความร่วมมือของผู้นำชุมชนในการพัฒนาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในตำบลน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เฉลิมพล ศรีหงส์. (2561). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิจัยทางรัฐ
ประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคาแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต.

พิมพ์ แสนมะโน. (2551). บทบาทของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจ
พอเพียงในพื้นที่อำเภอสนคาแพง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหา
บัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สุภางค์ จันทวานิช. (2561). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 24). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อินทิรา สุภาแสน. (2553). บทบาทผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการส่งเสริมวิถีชีวิต
เศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบาง อำเภอสารภี จังหวัด
เชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บทบาทของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในการจัดการศึกษาแบบออนไลน์ใน สถานการณ์โรคระบาดโควิด19

The role of Parents of Early Childhood Children in Organizing online Education During the Covid- 19

กลีนแก้ว มาตา^{1*}, นัยนา ขนอนเวช²

Klinkaew Mata¹, Niyana Khanonwech²

¹สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โทรศัพท์ 081-771-9346

¹Brnch Early Childhood Faculty Education Bangkokthonburi University, Tell 0817719346

²สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โทรศัพท์ 081-807-5936

²Brnch Early Childhood Faculty Education Bangkokthonburi University, Tell 081-807-5936

*e-mail : matataka13@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในการเรียนออนไลน์ ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด19 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในการเรียนออนไลน์ ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด19โรงเรียนอนุบาลทานตะวัน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประชากรศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลทานตะวัน กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลทานตะวัน จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับผ่าน Google Form สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในการเรียนออนไลน์ ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด19 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านร่างกาย ด้านสังคม และด้านสติปัญญา 2) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในการเรียนออนไลน์ ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด19 พบว่าเมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษาในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

Abstract

This research aims to 1) To study the participation of parents in promoting child development early childhood in online learning in the situation of the Covid-19 epidemic 2) Compare the participation of parents in promoting early childhood development in online learning In the situation of covid 19 epidemic, kindergarten Sunflowers classified by gender, age, education level The study population is Parents of primary school children Sunflower Kindergarten sample group Use a specific method of selection (Purposive Sampling), including parents of children. At the early childhood of Sunflower Kindergarten, there were 150 students. The tools used for data collection consisted of A 5-level estimation scale type questionnaire via Google Form. The statistics used for the analysis were the hundred values. each mean, standard deviation and t-test

The results of the research showed that 1) Parents' participation in promoting early childhood development in online learning In the situation of the covid 19 epidemic Overall, it is at a high level. When considering each aspect, it was found that it was at a high level in every aspect. Sorted from highest to lowest average as follows: emotional-mental, physical, social, and intellectual 2) Comparative results of differences in parental participation in promoting early childhood development in online learning In the situation of the covid 19 epidemic It was found that when classified by sex, age and educational level in each aspect, there were no differences.

Keywords: Participation Promotion of Early Childhood Development

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประชากรของชาติใด มีพื้นฐานการศึกษาสูง ย่อมสามารถพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าในทุกด้านได้อย่างรวดเร็ว รัฐบาลได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งพัฒนาคน ทางด้านการจัดการศึกษาให้เป็นคนดีมีคุณภาพ ดังรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 49 ระบุว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” โดยการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้งโรงเรียนและสามารถจัดการเรียนการสอนได้ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา การศึกษานอกระบบ การศึกษาพิเศษ และการศึกษาสงเคราะห์ ซึ่งเป็นทางเลือกของประชาชน ทั้งสายสามัญและอาชีวศึกษา (ชลธิดา นาทมนตรี. 2547:136) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

(พ.ศ.2559-2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ส่วนที่ 4 การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์ ได้กำหนดแนวทางพัฒนา ข้อ 3.2 พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า ข้อย่อยที่ 3.2.1 ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทักษะทางสมองและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย 4 ข้อ ได้แก่ 1) ให้ความรู้แก่พ่อแม่หรือผู้ดูแลเด็กในเรื่องการมีโภชนาการที่เหมาะสม วิธีการเลี้ยงดูเด็กที่จะกระตุ้นพัฒนาการเด็กในช่วง 0 – 3 ปีแรก รวมทั้งสนับสนุนให้แม่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างน้อย 6 เดือน 2) พัฒนาหลักสูตรการสอนที่อิงผลงานวิจัยทางวิชาการและปรับปรุงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่เน้นการพัฒนาทักษะสำคัญด้านต่างๆ อาทิ ทักษะทางสมอง ทักษะด้านความคิด ความจำ ทักษะด้านควบคุมอารมณ์ ทักษะการวางแผนและการจัดระบบ ทักษะการรู้จักประเมินตนเอง ควบคู่กับการยกระดับบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมทั้งทักษะ ความรู้ จริยธรรม และความเป็นมืออาชีพ จะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2559-2564) ได้ให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ เริ่มตั้งแต่กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ต้องพัฒนาให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมองทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิต เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพควบคู่กับการพัฒนาคนไทยในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี มีสุขภาพที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัยมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม มีทักษะความรู้และความสามารถปรับตัวเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงรอบตัวที่รวดเร็วบนพื้นฐานของการมีสถาบันทางสังคมที่เข้มแข็ง สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันชุมชนและภาคเอกชน ที่ร่วมกันพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีคุณภาพสูงและเป็นทุนทางสังคมในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ เชื่อมโยงกันกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579) ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีกรอบแนวคิดแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยมีวิสัยทัศน์คือคนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยกำหนดให้มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เป้าหมายที่ 2 คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตตามศักยภาพ โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญได้แก่ ร้อยละของเด็กแรกเกิดถึง 5 ปีมีพัฒนาการสมวัยเพิ่มขึ้น และอีกตัวชี้วัดหนึ่งคือ ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้และทักษะในการดูแลที่ถูกต้อง จัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้านตามวัยเพิ่มขึ้น อีกเป้าหมายหนึ่งได้แก่ เป้าหมายที่ 3 สถานศึกษาทุกระดับ การศึกษาสามารถจัดกิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ได้มีคุณภาพ และมีมาตรฐานเพิ่มขึ้น โดยมีตัวชี้วัดสำหรับสถานศึกษาปฐมวัยให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (พ.ศ. 2560) ที่มีเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาสมตามวัย เป็นคนดี มีวินัย มีสำนึกความเป็นไทยและมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศไทยในอนาคต อย่างมีประสิทธิภาพ และสมรรถนะของเด็กที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัยของอาเซียนเพิ่มขึ้น โดยพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุ

อาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดตามวุฒิภาวะ หรือความพร้อมของเด็ก ซึ่งต้องมีการส่งเสริมให้เหมาะสมตามวุฒิภาวะ หรือความพร้อมของเด็ก แต่ละคนตามช่วงอายุ โดยอาศัยความร่วมมือจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก ผ่านกิจกรรมหรือ กระบวนการต่างๆ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547, หน้า 45)

การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาจัดว่าเป็นจุดเน้นสำคัญของการ ปฏิรูปการศึกษาที่ประเทศพัฒนาแล้วหลายประเทศได้ให้ความสนใจอย่างจริงจัง ความสัมพันธ์ อย่างใกล้ชิดระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองและโรงเรียนนอกจากได้ส่งผลให้เด็กประสบผลสำเร็จในการเรียนแล้ว ยังช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม อันจะนำไปสู่ความก้าวหน้าในชีวิตต่อไป ด้วยเหตุโรงเรียนอนุบาลเป็นสถาบันหนึ่งในสังคมที่ทำหน้าที่หลักในการจัดการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนในชุมชนเป็นคนที่มีความดีมีคุณภาพของสังคม ในการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือ จากชุมชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษา จัดให้แก่เด็กอายุแรกเกิด ถึง 6 ปี เป็นการจัดการศึกษาเพื่อการดูแล และสร้างเสริมเด็กให้พัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพด้วยการเรียนรู้ที่ถูกต้อง ชัดแจ้ง (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2545) พ่อแม่ ผู้ปกครองในฐานะหุ้นส่วนที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียน ได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้และร่วมสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีความรู้ และทักษะในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่ลูกอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน สภาพสังคมที่กำลังเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge - Based Economy) การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กจึงเป็นสิ่งที่ผู้ปกครอง บางท่านละเลยหรือ มองไม่เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องมีการส่งเสริมช่วงนี้ รอให้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาก่อนจึงจะหันมามี ส่วนร่วมกับครูตามโรงเรียนต่าง ๆ ที่ผู้ปกครองต่างมุ่งหวังให้บุตรหลานได้เล่าเรียน ซึ่งการทำงาน ของอาสาสมัครผู้ดูแลเด็กในปัจจุบันหลาย ๆ ท่านต่างหาความรู้เพิ่มพูนประสบการณ์ เพื่อเน้นการ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 กระทรวงศึกษาธิการ โดยมี การส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ให้กับเด็กนักเรียนที่มาเรียนโรงเรียนอนุบาล มีส่วนร่วมของผู้ปกครองจึงเป็นความสำคัญของการทำงานในโรงเรียนอนุบาลในชุมชนเพื่อให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันระหว่าง ครูและผู้ปกครองจะทำให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ดี ประโยชน์ที่ได้จากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คือ เด็กจะได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ต่อเนื่องทั้งจากโรงเรียนและบ้าน ครูและผู้ปกครองมีความเข้าใจกันมากขึ้นส่งผลให้การทำงานร่วมกันมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการเรียนการสอนด้านต่างๆ และส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ที่บางครั้งผู้ปกครองหรือครูไม่ทราบถึงผลมาก่อน เป็นการเพิ่มความสัมพันธ์ที่ดีในการติดต่อสื่อสารอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องและสามารถพัฒนาเยาวชนของชาติดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน

การเรียนออนไลน์เป็นเรื่อง กะทันหัน สำหรับผู้ปกครอง อาจส่งผลกระทบต่อ เด็ก พ่อแม่ผู้ปกครอง และครู ได้รับผลกระทบโดยตรง สำหรับ เด็กในช่วงอายุ 2-6 ปี จะเป็นช่วงที่เปราะบางและพบปัญหาเยอะที่สุด ปกติเด็กกลุ่มนี้จะมีหลักสูตรปฐมวัย ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการ

สอน ให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ โดยเน้น กิจกรรม 6 หลัก ได้แก่ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสรี และกิจกรรมเกมการศึกษา ซึ่งจะมีการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่างๆ แต่พอเป็นการเรียนออนไลน์ ครูไม่สามารถให้เด็กทำกิจกรรมบางอย่างผ่านช่องทางออนไลน์ได้ หรือแม้แต่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่ไม่สามารถเข้าเรียนออนไลน์ร่วมกับเด็กได้ทุกวัน ดังนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครอง เด็ก และครู ต้องมีการปรับตัวร่วมกัน ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในการเรียนออนไลน์ ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด19 ตลอดจนการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการพัฒนาเด็กให้มีความสมบูรณ์ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ไม่สร้างปัญหาให้กับครอบครัวตลอดจนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพต่อสังคมสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในการเรียนออนไลน์ ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด19
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในการเรียนออนไลน์ ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด19

การทบทวนวรรณกรรม

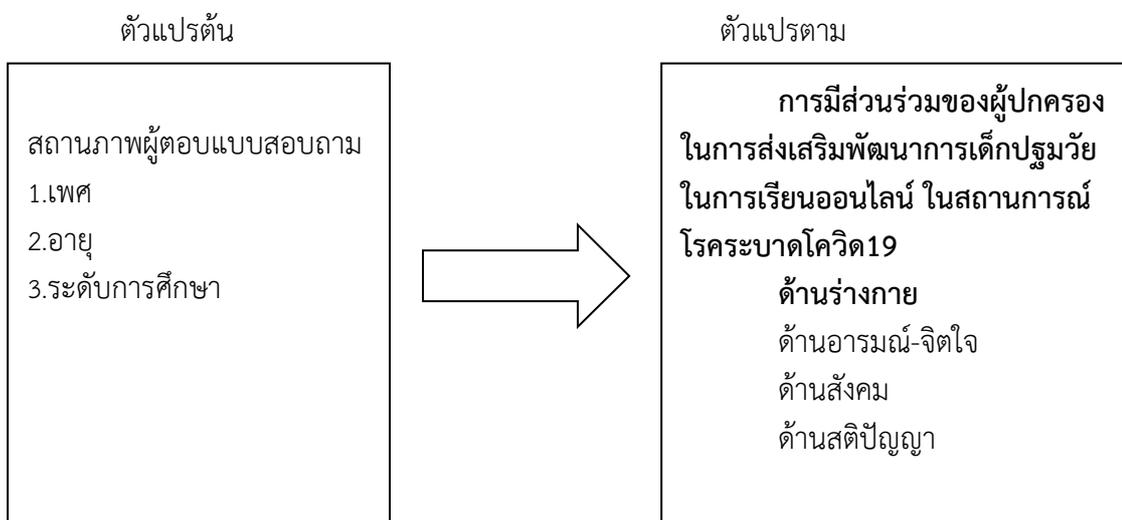
งานวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2562 มาตรา ๕ การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาพและพัฒนาการที่ดี 2) ให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด 3) ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่รอบด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ 4) สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้ 5) บ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก 6) ให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย มาตรา ๖ ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้ง มาตรา ๗ บิดา มารดา และผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก

ปฐมวัย มาตรา ๘ การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 จะเห็นได้ว่ามีบัญญัติสาระที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการจัดและพัฒนาการศึกษาอยู่หลายมาตราด้วยกัน ด้วยเห็นความสำคัญที่ว่าความร่วมมือจากทุกฝ่ายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการให้พ่อแม่เข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษากับทางโรงเรียน เพื่อช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญาได้เป็นอย่างดี และยังได้ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาเป็นแนวทางในการทำวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในการเรียนออนไลน์ ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด19 โดยผู้วิจัยนำ พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.2562 หมวดที่1 (3) บททั่วไป ซึ่งกำหนดให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ครอบคลุมด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ได้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแผนภาพ

ระเบียบวิธีวิจัย

1.การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำแบบสอบถามผ่าน Google Form ไปดำเนินการผ่านโรงเรียนอนุบาลทานตะวัน และเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมวิเคราะห์ผ่านระบบ

2.การวิเคราะห์ข้อมูล

- 2.1การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือใช้
- 2.2 การแปลค่าความหมายของค่าเฉลี่ย

2.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในการเรียนออนไลน์ ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด19 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา

3. สถิติพื้นฐานที่ใช้ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) สถิติที่ใช้ตรวจสอบสมมติฐาน ค่าสถิติ t-test Independent

ผลการวิจัย

พบว่า 1)การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ในการเรียนออนไลน์ ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด19 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านร่างกาย ด้านสังคม และด้านสติปัญญา (2) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในการเรียนออนไลน์ ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด19 พบว่าเมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ และการศึกษาในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

1. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในการเรียนออนไลน์ ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด19 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนอนุบาลทานตะวันเป็นโรงเรียนเอกชนที่มีคุณภาพโดยเฉพาะผู้ปกครองให้ความสนใจและดูแลเอาใจใส่ลูกหลานอย่างดีเพราะในช่วงที่เรียนออนไลน์อยู่ที่บ้านจะเห็นได้จากการเข้าเรียนออนไลน์กับครูตามตารางที่เรียนในทุกๆชั่วโมงมีเรียนเกือบทุกคนมีบางคนเท่านั้นที่ผู้ปกครองไม่สะดวกแต่น้อยมากและทางโรงเรียนทานตะวันมีคุณภาพและโดดเด่น ในเรื่องของการบริหารงานของผู้บริหาร การดูแลเอาใจใส่ของครูและคุณครูทุกคนมีใบประกอบวิชาชีพและจบตรงทางด้านการศึกษาปฐมวัยสามารถ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและการให้ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนอย่าง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นที่ยอมรับของชุมชนเขตบางบอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา กิจเกื้อกุล (2551) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้ปกครองได้เห็นถึงความสำคัญของพัฒนาการเด็กในทุกๆ ด้าน ว่ามีความสำคัญที่จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่สมบูรณ์และเป็นการปลูกฝังการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กปฐมวัย ทั้งนี้จึงจำเป็นที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับเด็กทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น เพราะเด็กจะได้รับการกระตุ้น และแก้ปัญหาต่างๆ ได้โดยมีผู้ปกครองคอยให้ความช่วยเหลืออยู่ใกล้ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตน์ตยา ศรีสุข (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาพนม จังหวัดกระบี่พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพูนทรัพย์ สิงห์ใหม่ (2551) ที่ได้

ศึกษาเรื่อง การรับรู้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการเรียนการสอนอนุบาลศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตเทศบาลนคร นครราชสีมา และพบว่า การรับรู้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภกา มัดลิ่ง (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนชุมชนเอื้ออารีย์ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การรับรู้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและลำดับความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) พัฒนาการด้านร่างกาย พบว่าเด็กรู้จักดูแลรักษาความสะอาดร่างกาย เช่น การล้างมือ ล้างปาก และการเล่นกับผู้อื่นอย่างปลอดภัย 2) พัฒนาการด้านอารมณ์ พบว่าการชมเชยเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ดี สอนให้เด็กรู้จักควบคุมตนเองด้วยการอธิบายเหตุผลและยกตัวอย่างให้เด็กเข้าใจ 3) พัฒนาการด้านสติปัญญา พบว่า เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เด็กมีโอกาสสนทนาโต้ตอบแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และส่งเสริมให้เด็กแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยผู้ปกครองให้คำแนะนำ 4) พัฒนาการด้านสังคม พบว่า เด็กมีความเคารพอ่อนน้อม ต่อผู้อาวุโส เด็กรู้จักคำว่า “สวัสดี ขอขอบคุณ ขอโทษ” ได้เหมาะสมตามโอกาส อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในการเรียนออนไลน์ ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด19 โรงเรียนอนุบาลทานตะวัน จำแนกตามอายุ เพศ และการศึกษา พบว่า ในแต่ละด้านไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ว่าจะอยู่ในเพศไหน อายุเท่าไรและระดับการศึกษาสูงหรือต่ำ ก็สามารถเข้าถึงข่าวสารและข้อมูลต่างๆได้รวดเร็ว และทัดเทียมกัน โดยเฉพาะโรงเรียนอนุบาลทานตะวัน มีระบบสารสนเทศที่ดี มีการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ จึงทำให้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยไม่มีความแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จงรัก จันทวงศ์ (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนห้วยยางวิทยา อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนห้วยยางวิทยาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และภัทรภรณ์ นันทวงศ์ (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครลำปาง พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครลำปาง ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำวิจัยไปใช้

โรงเรียนอนุบาลทานตะวันควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดสภาพแวดล้อม และทำกิจกรรมร่วมกับทางโรงเรียนมากยิ่งขึ้น เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจด้านพัฒนาการ และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียน บ้าน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ควรศึกษาสภาพปัญหาความต้องการของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนัก วิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
- .กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **พระราชบัญญัติการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2562**. กรุงเทพฯ : สำนัก วิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
- กิตติกรทอง. (2552). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดงจังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- กุลยาตันติผลาชีวะ. (2547). **การจัดกิจกรรมเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพมหานคร : เอดิชั่น เพรสโปรดักส์.
- ทิพาพร ต้นขศิริ. (2551). **ความต้องการของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ใน โรงเรียนนานาชาติ จังหวัดเชียงใหม่**.เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เทอดศักดิ์จันเสวี. (2551). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย**
- พิทยาภรณ์มานะจตุติ. (2548). **เอกสารประกอบการเรียนรายวิชา การศึกษาปฐมวัย**. เชียงใหม่ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- พูนทรัพย์สิงห์ใหม่. (2551). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนอนุบาลศึกษา ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา**. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- โสภามัดลิ่ง. (2551). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนชุมชนเอื้ออารีย์สังกัดกรุงเทพมหานคร**. การค้นคว้าอิสระศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาสาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- รัตน์ยา ศรีสุข.(2556). **การมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กเทศบาลตำบลเขาพนม จังหวัดกระบี่**:วิทยาลัยทองสุข

ประเมินความพึงพอใจของผู้ได้รับบัตรสวัสดิการ : กรณีศึกษา เขตทวีวัฒนา
กรุงเทพมหานคร

Assessment of satisfaction of welfare card recipients : a case
study, Thawi Watthana District, Bangkok

ปวิช สอนศิริ, ธนาวัฒน์แสงอาทิตย์, ธานานันต์ กัญญาราช และศิริพร แสงชาติ

Pawit Sonsiri, Thanawat Sangkawi, Thananan Kanyarat and Siriporn Saengchat

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ โทร 085-6033497

Branch: Public Administration Faculty of Political Science Tell. 085-6033497

e-mail: Saengchat.1999p@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษา 1) ประเมินและวัดระดับความพึงพอใจของผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
2) สรุปและเสนอแนะแนวทางการสร้างความพึงพอใจในการได้รับสวัสดิการแห่งรัฐ

วิธีการวิจัยใช้แบบเชิงปริมาณ โดยมีประชากรเป้าหมายคือผู้ถือสวัสดิการแห่งรัฐ ในเขตทวี
วัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 399 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบ
ค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ

ผลการวิจัย พบว่า ระดับความพึงพอใจของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรับ เขตทวี
วัฒนา กรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน
จำนวนการให้บริการร้านธงฟ้าประชารัฐในพื้นที่อยู่ระดับที่มาก รองลงมาคือ ด้านการใช้บริการเครื่อง
รูดบัตร ในแต่ละร้านค้าที่เข้าร่วมโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และ ด้านระยะเวลาในการให้บริการ
กับประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และ ด้านจำนวนยอดเงินที่ได้รับในแต่ละเดือน ลำดับสุดท้าย
ด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ระดับน้อย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ
อาชีพ พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการใช้บัตร
สวัสดิการแห่งรัฐ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, บัตรสวัสดิการ, เขตทวีวัฒนา

Abstract

This research to study 1) evaluate and measure the satisfaction levels of state
welfare card holders 2) summarize and suggest ways to ensure state welfare
satisfaction. Research methods are based on primatology I. The target population is
the state welfare holders. in Thawi Watthana District The statistics used to analyze

the data are percentages, standard deviation averages. T-test, one-way variance analysis, and cheffe comparison of even averages The results showed that the satisfaction level of welfare cardholders in Thawi Watthana District Bangkok, pictured, is included in the moderate level. Considering the individual aspects, the number of services available to the flagship stores in the area is very high. Second only to the use of card swipe machines in each store participating in the State Welfare Card Program and the length of service to the citizens of the state welfare card holders and the amount received each month. Lastly, in the field of education about the State Welfare Card Program. Low level Gender, age, education level and career Different personal factors were found. There was a significant difference in public satisfaction with the use of state welfare cards at 0.05.

Keywords: Satisfaction, Welfare Card, Thawi Watthana District

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เพื่อสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีในการสร้างความเป็นธรรมในสังคม รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับปัญหาความยากจน โดยมุ่งให้กลุ่มเป้าหมาย คนจนจำนวน 5.8 ล้านคน พ้นจากเส้นขีดความยากจน โดยพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้มีรายได้น้อย กระทรวงการคลังได้ดำเนินมาตรการในการแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้มีรายได้น้อยจะพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม ระบบการออมและระบบสวัสดิการชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการดูแลให้มีระบบการกักขังที่เป็นธรรมและการสงเคราะห์ผู้ยากไร้อัตภาพ พัฒนาศักยภาพ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิจัดสวัสดิการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ภายใต้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับการจัดการสวัสดิการสังคมและการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินของภาครัฐโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ที่เปิดให้มีการลงทะเบียนมาแล้ว 3 รอบ เริ่มตั้งแต่ปี 2559-2561 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐในแต่ละรอบจะมีเพิ่มเติมแตกต่างกันไปเพื่อคัดกรองผู้มีรายได้น้อยที่จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐในโครงการลงทะเบียน โดยมีเกณฑ์การช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยที่ไม่ใช่เกษตรกร โดยใช้เส้นความยากจน (Poverty Line) ซึ่งคำนวณโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2557 อ้างอิงเป็นเกณฑ์รายได้ที่ประมาณ 30,000 บาทต่อคนต่อปี ได้ใช้เกณฑ์เดิมในการรับลงทะเบียน และมีเกณฑ์ที่เพิ่มขึ้นมาคือ มีที่ดินที่อยู่อาศัยไม่เกิน 1 ไร่ ที่ดินทำการเกษตรไม่เกิน 10 ไร่ เงินในบัญชีไม่เกิน 1 แสน ซึ่งเมื่อมีการลงทะเบียนโครงการลงทะเบียนเพื่อ

สวัสดิการแห่งรัฐรอบที่ 3 (พ.ศ. 2561) มีการใช้เกณฑ์เดิมกับปี 2560 แต่มีการเพิ่มเติมเกณฑ์ขึ้นมา โดยที่อยู่อาศัยอย่างเดียว บ้านหรือทาวน์เฮาส์ต้องมีพื้นที่ไม่เกิน 25 ตารางวา, ห้องชุดมีพื้นที่ไม่เกิน 35 ตารางเมตรขั้นตอนการลงทะเบียนของประชาชนทำได้โดยการยื่นเอกสารและแบบฟอร์มที่หน่วยลงทะเบียนได้แก่ ธนาคาร ธ.ก.ส. ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย คลังจังหวัดทั่วประเทศ และสำนักงานเขต กทม. (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2560)

เมื่อบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เป็นนโยบายพื้นฐานของรัฐ ที่จะช่วยให้ความเหลื่อมล้ำลดลงและคุณภาพชีวิตของคนจนเพิ่มมากขึ้นเพื่อสร้างโอกาสในอนาคต รัฐได้เข้ามาช่วยเหลือผ่านโครงการบัตรสวัสดิการ ซึ่งคนจนในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐาน จากหลายสาเหตุ แต่สิ่งหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงคือคนจนเมืองเนื่องจาก คุณภาพชีวิตขึ้นอยู่กับความผดผืนของระบบเศรษฐกิจเมื่อ สถานการณ์การบริหารประเทศ การเมืองโลก เศรษฐกิจระหว่างประเทศส่งผลกระทบต่อกระบวนการใช้ชีวิตของคนจนเมือง รัฐที่มีหน้าที่ในการดูแลคุณภาพชีวิตควรพึงพิจารณาถึงความเป็นมนุษย์และประชาชนของรัฐ เมื่อรัฐจัดสวัสดิการให้แล้ว ต้องมีแนวทางในการพิจารณาหรือประเมินความพึงพอใจที่ ประชาชนมีต่อนโยบายของรัฐ จึงเป็นที่มาของงานวิจัยนี้ ประเมินความพึงพอใจของผู้ได้รับบัตรสวัสดิการ : กรณีศึกษา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) ประเมินและวัดระดับความพึงพอใจของผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
- 2) สรุปและเสนอแนะแนวทางการสร้างความพึงพอใจในการได้รับสวัสดิการแห่งรัฐ

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

นโยบายภาครัฐเกี่ยวกับการให้บริการประชาชน การพัฒนาระบบราชการ เพื่อพัฒนาการให้บริการของประชาชนที่ดีขึ้นปรับบทบาทภารกิจและขนาดของราชการให้เหมาะสม ยุกระดับการทำงานให้เทียบเท่ามาตรฐานสากลและตอบสนองต่อการบริหารการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีการกำหนดยุทธศาสตร์นโยบายรัฐนั้นการตัดสินใจอย่างสัมฤทธิ์ผลที่จะมีการสังคม ซึ่งสังคมย่อมจะแสดงออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น ค่าแถมการณ์ กฎ ข้อบังคับต่างๆ คำตัดสินพิพากษาที่สำคัญ คือ จะต้องประกาศให้ทราบรายละเอียดอย่างชัดเจนในเรื่องนั้นๆ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามในอนาคตบริการของภาครัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของประชาชน

ความพึงพอใจ เชลลี (Shelli, 1995, p. 9) สรุป แนวคิด เกี่ยวกับความพึงพอใจ ว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของมนุษย์มีสองทางเสมอ ทางบวกและในทางลบ ความรู้สึกในทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้ความรู้สึกที่มีการย้อนกลับและความสุขนั้นทำให้เกิดความพอใจหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นอีกทาง เมื่อเป็นยเช่นนี้แล้วนั้น ความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อนทั้งความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคลอื่นมากกว่าตนเอง ความรู้สึกในทางบวกอื่น ๆ ความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวกและความสุขมีความสัมพันธ์กัน อย่างสลับซับซ้อนและระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้ง

สามนี้เรียกว่าระบบความพึงพอใจ และทฤษฎีความต้องการลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow, 1970) ได้เรียงลำดับความต้องการของมนุษย์ไว้ 5 ระดับ

- 1) ความต้องการพื้นฐานทางสรีระ
- 2) ความต้องการความปลอดภัยรอดพ้นอันตรายและความมั่นคง
- 3) ความต้องการความรักความเมตตา ความอบอุ่น การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่างๆ
- 4) ความต้องการเกียรติชื่อเสียง การยกย่อง และความเคารพตัวเอง
- 5) ความต้องการความสำเร็จด้วยตนเอง

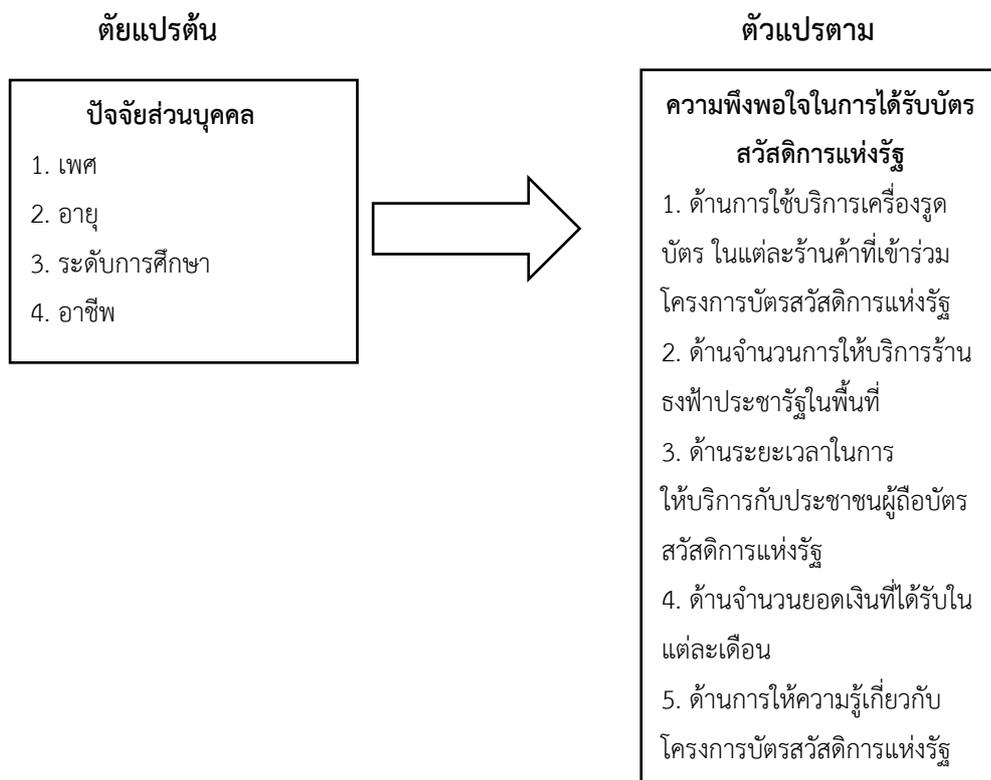
ความพึงพอใจของมนุษย์แปรผันกับความรู้สึกของความต้องการของมนุษย์ เป็นผลด้านบวกหรือลบขึ้นอยู่กับความต้องการที่เป็นความพอใจตามแต่ละบุคคลไม่เท่าเทียมกัน ทำให้มีการแสดงออกถึงความพึงพอใจที่ต่างกันมีผลคะแนนมากน้อยต่างกัน

ประพล จิตคต (2560)(บทคัดย่อ) ความพึงพอใจของประชาชนหมู่ 2 ต่อการใช้บริการร้านธงฟ้าประชารัฐ ตำบลอ่างทอง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการใช้บริการร้านธงฟ้าประชารัฐในตำบลอ่างทอง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาร้านธงฟ้าประชารัฐให้สอดคล้องต่อความต้องการของลูกค้า ตำบลอ่างทอง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยมีเครื่องมือในการดำเนินงานวิจัย คือ แบบสอบถามและสถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 60 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 51 – 60 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพลูกจ้างรายวัน และมีค่าใช้จ่ายในการใช้บริการร้านธงฟ้าประชารัฐ 1 – 300 บาทผลการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของประชาชนหมู่ 2 ต่อการใช้บริการร้านธงฟ้าประชารัฐ ตำบลอ่างทอง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า โดยภาพรวมความพึงพอใจของประชาชนหมู่ 2 ซึ่งมี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเวลา ด้านขั้นตอนการให้บริการ ด้านบุคลากรที่ให้บริการ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก อันดับ 1 คือ ด้านขั้นตอนการให้บริการ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก รองลงมา คือ ด้านเวลา และลำดับสุดท้าย คือ ด้านบุคลากรที่ให้บริการ

ขวัญทิพย์ แวสง่า (2562) (บทคัดย่อ) การศึกษาการรับรู้ประสิทธิผลของนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของประชาชนในเขตพื้นที่ เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา ศึกษาการรับรู้ประสิทธิผลของนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในการ แก้ไขปัญหาความยากจน และทดสอบความแตกต่างการรับรู้ประสิทธิผลของนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเปรียบเทียบปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตเทศบาลนครยะลา จำนวน 376 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ การรับรู้ประสิทธิผลของนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมิติมุมมองส่วนบุคคล และการรับรู้ประสิทธิผล ของนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมิติมุมมองทางสังคม สถิติที่ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วย วิธีของ Scheffe และทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ ประสิทธิผลของบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศ อายุ ระดับ

การศึกษา อาชีพ รายได้ พบว่า เพศที่ต่างกัน ระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีการรับรู้ประสิทธิผล ของนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐแตกต่างกัน อายุที่ต่างกัน มีการรับรู้ประสิทธิผลของนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ มิติมุมมองส่วนบุคคลไม่แตกต่างกัน แต่แตกต่างกันในมิติมุมมองทางสังคม อาชีพที่ต่างกัน รายได้ที่ต่างกัน มีการรับรู้ประสิทธิผลของนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐไม่แตกต่างกัน รัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรทบทวนวิธีการดำเนินนโยบายใหม่ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่ประชาชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในงานวิจัยครั้งนี้กำหนดให้เป็นการวิจัยโดยวิธีเชิงปริมาณ (quantitative research) ซึ่งประกอบด้วย ประชากร กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลของผู้ตอบสอบถาม เป็นคำถามให้เลือกตอบ ซึ่งมีข้อคำถามทั้งหมด 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ในลักษณะการวัดแบบจัดอันดับ แล้วนำมาวิเคราะห์

ผลการศึกษา

วิจัยเรื่องประเมินความพึงพอใจของผู้ได้รับบัตรสวัสดิการ : กรณีศึกษา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานครผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 256 คน ประชาชนภาพรวมอยู่

ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.23$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านจำนวนการให้บริการร้านธงฟ้าประชารัฐในพื้นที่มีคะแนนสูงสุดอยู่ที่ ($\bar{x} = 3.46$, S.D. = 0.45) รองลงมาคือ ด้านการใช้บริการเครื่องรูดบัตร ในแต่ละร้านค้าที่เข้าร่วมโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมีคะแนนอยู่ที่ ($\bar{x} = 3.36$, S.D. = 0.46) ลำดับสุดท้ายอยู่ที่ ด้านจำนวนยอดเงินที่ได้รับในแต่ละเดือน ($\bar{x} = 3.21$, S.D. = 0.48) ประเด็นที่ประชาชนต้องการคือ ควรมีการเพิ่มร้านค้าหรือให้ร้านค้าในพื้นที่ทุกแห่งรับการจ่ายจากบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และสามารถเชื่อมข้อมูลกับบัตรอื่นๆเพื่อรับประโยชน์ จากสวัสดิการแห่งรัฐ และเพิ่มวงเงินให้สนองต่อความต้องการและสถานะเศรษฐกิจ

อภิปรายผล

วิจัยเรื่องประเมินความพึงพอใจของผู้ได้รับบัตรสวัสดิการ : กรณีศึกษา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลวิจัยมีผลที่ไปในแนวทางเดียวกัน กับวิจัย ขวัญทิพย์ แววสง่า (2560) การศึกษาการรับรู้ประสิทธิผลของนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของประชาชนในเขตพื้นที่ เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา การรับรู้ประสิทธิผลของนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมิติมุมมองส่วนบุคคล และการรับรู้ประสิทธิผล ของนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมิติมุมมองทางสังคมการรับรู้ประสิทธิผลของนโยบายบัตร สวัสดิการแห่งรัฐ มิติมุมมองส่วนบุคคลไม่แตกต่างกัน แต่แตกต่างกันในมิติมุมมองทางสังคม อาชีพที่ ต่างกัน และมีผลใกล้เคียงกันไปในทางเดียวกัน กับงานของ ประพล จิตคต (2560) ความพึงพอใจของประชาชนหมู่ 2 ต่อการใช้บริการร้านธงฟ้าประชารัฐ ตำบลอ่างทอง อำเภอเมืองจังหวัดกำแพงเพชร

ข้อเสนอแนะ

1. ประชาชนต้องการให้เปิดร้านในพื้นที่ทั้งหมดที่จดทะเบียนการค้ากับกรุงเทพมหานคร กลายเป็นร้านธงฟ้า หรือสามารถรับการอุปโภคจากประชาชนในการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อความสะดวกและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน
2. รัฐควรเพิ่มสวัสดิการอย่างอื่นภายในบัตรสวัสดิการเพื่อสร้างความเท่าเทียมและเพิ่มคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินประสิทธิภาพจากการใช้จากผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐว่าส่งผลอย่างไรต่อคุณภาพชีวิตและระบบเศรษฐกิจโดยรวม
2. ควรมีการประเมินความพึงพอใจในพื้นที่ที่มีความต่างออกไปจากเขตทวีวัฒนาที่เป็นเขตการปกครองของเมืองหลวงอย่างกรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการคลัง. (2564). รายงานผลโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี 2564 และโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี 2564. สืบค้นวันที่ 20 ธันวาคม 2564, จาก <http://www.fpo.go.th/main/getattachment/News/Pressconference/1286/CNT0017260-1.pdf.aspx>
- นฤดี คำรงรัตน์. (2555). **ความพึงพอใจของผู้รับบริการสงเคราะห์ต่อการให้บริการสวัสดิการสังคมของสถานสงเคราะห์คนไร้ที่พึ่ง กลุ่มสะแก จังหวัดเพชรบุรี(ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์)**. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณัฐภัทร์ กิ่งเนตร, พรชนก เทพขาม, และ ณัฐนรี มณีจักร. (2562). ความเหลื่อมล้ำไทย ทำไมไม่เท่าเทียม. ธนาคารแห่งประเทศไทย. เรียกใช้เมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2563 จาก https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/AAA/Inequality_1Summary.PDF
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2546). **นโยบายสาธารณะ: แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ**. สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ.(2561).
- รายงานสถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ในระดับภาคของประเทศไทย**. สืบค้นวันที่ 25 พฤศจิกายน 2561, จาก http://social.nesdb.go.th/social/Portals/0/Documents/รายงานความยากจนและเหลื่อมล้ำรายได้ระดับภาค_2256.pdf
- Millet, J. D. (1954). **Management in the public service: The quest for effective performance**. New York: McGraw – Hill.

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการฝ่ายธุรการ ของเทศบาลตำบล
บางกระทุ่ม อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

Performance in the performance of administrative officers of Bang
Krathuk Municipality, Sampran District, Nakhon Pathom Province

ณัฐวรินทร์ บวรภักคฤทธิสิริ, ธัญปวีณ์ภักคสุวรรณวัฒน์, ศิริพร มงคลวัฒน์ และประภัสสร คุ่มสุวรรณ

Nattawarinthorn Bowonphakwuthisiri, Thanpawee Phaksuwanwat,

Siriporn Mongkolwat and Prapassorn Khumsuwan

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ โทร 095-6033495

Branch: Public Administration Faculty of Political Science Tell. 095-6033495

e-mail: Thanpawee.Phaksuwanwat@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของฝ่ายธุรการ สำนักงานเทศบาลตำบลบางกระทุ่ม อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม 2) แนวทางการพัฒนาดำเนินงานของฝ่ายธุรการ สำนักงานเทศบาลตำบลบางกระทุ่ม อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ข้าราชการฝ่ายธุรการ สำนักงานเทศบาลตำบลบางกระทุ่ม จำนวน 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพียร์สัน พร้อมทั้งระดมความคิดเห็น ผลการศึกษาวิจัย นี้ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานทั้ง 6 ด้าน ด้านกลยุทธ์ ด้านระบบ ด้านโครงสร้าง ด้านบุคลากร ด้านทักษะ ด้าน ค่านิยมร่วมของคนในองค์กร การดำเนินงานในระดับมาก ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ (\bar{X} = 4.222) ด้านค่านิยมร่วมของคนในองค์กร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X} = 4.417) และด้าน ระบบ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X} = 4.555) ตามลำดับ ประเด็นสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพการ คือ เรื่องของการจัดแบ่งตำแหน่งงานความรับผิดชอบของงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X} = 4.560) รองลงมา คือ มีการเสนอความคิดเห็นร่วมกันเพื่อพัฒนาองค์กร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X} = 4.530)

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ, ข้าราชการฝ่ายธุรการ, เทศบาล

Abstract

This research is to study 1) factors influencing the operational efficiency of the Administrative Department of Bang Krathuk Municipality Office. Sam Phran District, Nakhon Pathom 2) Guidelines for the development of operations of the Administrative Department of Bang Krathuk Municipality Office, Sam Phran District, Nakhon Pathom Province. Administrative Officer, Bang Krathuk Municipal Office A

total of 10 people analyzed the data by percentage, average, and benchmark bailout, analyzing correlation coefficients. Pearson. And mobilize opinions. The results of this research are factors that affect the performance of all six areas of strategy, systematic, structural, personnel, skills, common values of people in the organization. Operation to a considerable extent The average is ($\bar{x} = 4.222$). The shared values of the people in the organization. The mean is equal to ($\bar{x} = 4.417$) and the system side, the average is equal to ($\bar{x} = 4.555$), respectively. An important issue that affects performance is the issue of positionalization, job responsibility. The average is equal to ($\bar{x} = 4.560$). Average equals ($\bar{x} = 4.530$)

Keywords: Efficiency, Administrative Officer, Municipalities

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุดหน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากปัจจุบัน การให้บริการกิจการสาธารณะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตของประชาชนนั้นอยู่ที่หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลบางกระทุ่ม เป็นเทศบาลที่ตั้งอยู่ที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ให้บริการประชาชนทั้งประชาชนในพื้นที่และประชากรแฝงซึ่งพื้นที่มีมรณะเนื่องจากมีโรงงานอุตสาหกรรมและเป็นพื้นที่ทางเศรษฐกิจของจังหวัดนครปฐม ดังนั้นการให้บริการประชาชนจึงมีความสำคัญโดยเฉพาะ การปฏิบัติงานของข้าราชการฝ่ายธุรการ ซึ่งมีลักษณะงานและความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของข้าราชการฝ่ายธุรการ จัดการที่จะทำให้การปฏิบัติงานจึงต้องมีประสิทธิภาพในการดำเนินการ เป็นงานบริการและเกี่ยวข้องกับหนังสือ นับตั้งแต่ รับ ส่ง บันทึกลงเอกสาร โต้ตอบ จัดเก็บ ค้นหา ทำลาย ซึ่งมาบทบาทหน้าที่ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง กระบวนการหน่วยงานต้องพร้อมสามารถดำเนินงานบริหารงานธุรการเพื่อองค์กร และบุคลากรของส่วนราชการได้ให้บริการข้อมูลข่าวสารของการบริหาร อันจะมีประโยชน์ต่อการประสานงาน ซึ่งในแต่ละหน่วยงานจะต้องติดต่อการประสาน และดำเนินงานด้านเอกสารทั้งภายในและ ภายนอกหน่วยงาน ทำให้มีการใช้เอกสารในการติดต่อเป็นจำนวนมาก ซึ่งการจัดการบริหารงานด้านเอกสารไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้การทำงานไม่บรรลุผล สมฤทธิ์ สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้น และพบบ่อยในสำนักงานเทศบาลตำบลบางกระทุ่มมีปัญหา ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยในการจัดทำหนังสือ การรักษาเอกสาร ในการดำเนินงานทำให้งานไม่ได้ มาตรฐานไม่เหมาะสมกับปริมาณงานไม่มีการวางแผนการผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงานของข้าราชการฝ่ายธุรการสำนักงานเทศบาลตำบลบางกระทุ่มและแนวทางการ พัฒนารูปแบบการดำเนินงานของงานฝ่ายธุรการอันจะนำไปสู่การสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน ขององค์กรให้ดีขึ้น

จากข้อมูลข้างต้น สำนักงานเทศบาลตำบลบางกระทุ่มได้กำหนดให้เป็น หน้าที่ของพนักงาน แต่ในทางการปฏิบัติงานจะต้องมีฝ่ายงานธุรการ เพื่อประสิทธิภาพในการทำงานและจะสามารถนำ

ข้อมูลการวิจัยไปต่อยอดสร้างนโยบายในการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งต่อประชาชน จากภายในและภายนอก เจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการจะต้องมีศักยภาพ มีประสิทธิภาพ และความรับผิดชอบ เพื่อที่จะสร้างความเชื่อมั่นให้กับองค์กร ผู้วิจัย จึงสนใจที่จะศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติ งานของเจ้าหน้าที่การฝ่ายธุรการของสำนักงานเทศบาลตำบลบางกระทึกเพื่อแนวทางการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของข้าราชการฝ่ายธุรการ เพื่อ นำไปสู่การสร้างประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของฝ่ายธุรการสำนักงานเทศบาลตำบลบางกระทึก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาดำเนินงานของฝ่ายธุรการสำนักงานเทศบาลตำบลบางกระทึก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณและแนวคิดต่างๆดังนี้ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพ คือ ความสามารถในการทำให้เป้าหมายบรรลุจุดมุ่งหมายซึ่งมีการใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด การใช้วิธีการทำให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรที่สิ้นเปลืองต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยมีจุดประสงค์ คือ ประสิทธิภาพ องค์ประกอบอยู่ คุณภาพ หมายถึง ผลผลิตที่บริการที่ออกมาต้องมีคุณภาพสูง ใช้ประโยชน์คุ้มค่าและมีความพึงพอใจ จึงต้องมีความถูกต้อง ความประณีต และความ เรียบร้อยของงานได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้ (2) ปริมาณ หมายถึง งานที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นไปตามความคาดหวัง เวลา หมายถึง เวลาที่ใช้ในการดำเนินงานหรือกิจกรรมนั้นมีความถูกต้องเหมาะสมตาม ลักษณะงาน ค่าใช้จ่าย หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดในการทำงานจะต้องเหมาะสมกับงาน ประสิทธิภาพเป็นวิธีการจัดสรร ทรัพยากรเพื่อให้เกิดความสิ้นเปลืองน้อยที่สุด โดยสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายโดยใช้ ซึ่งสามารถวัดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน 3 ประการ คือ 1 การบรรลุเป้าหมาย 2 แนวความคิดด้านระบบการวิเคราะห์เป้าหมายตามแนวความคิดนี้ 3 การเน้นเรื่องพฤติกรรม เป็นการเน้นบทบาทของพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรที่มีต่อความสำเร็จของ

ลักษณะการปฏิบัติงาน ที่ต้องมี (สมพิศ สุขแสน, 2556)

- 1) ความฉับไว คือ การใช้เวลาได้ รวดเร็ว ไม่ล่าช้า
- 2) ความถูกต้องแม่นยำ คือ การมีความผิดพลาดในงานน้อย มีความแม่นยำในกฎระเบียบ

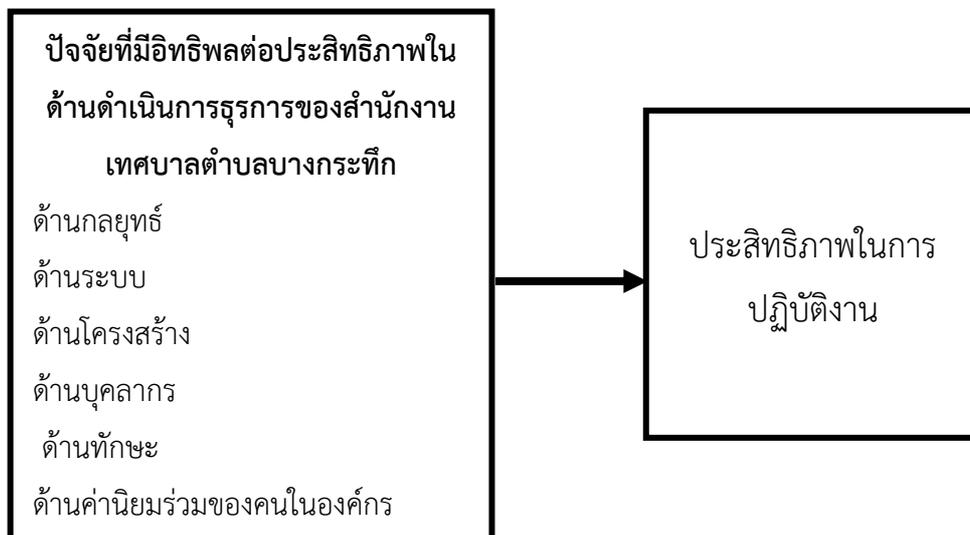
ข้อมูล ตัวเลข

- 3) ความรู้ คือ การที่มีองค์ความรู้ในงานดี ศึกษาหาความรู้ในเรื่องงานอยู่ตลอดเวลา
- 4) ประสบการณ์ คือ ความรอบรู้ในทุกๆด้านจากการได้เห็น ได้ลงมือปฏิบัติ
- 5) ความคิดสร้างสรรค์ คือ การคิดทำสิ่งใหม่ๆ มาใช้ในองค์กร

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สามารถจำแนกออกมาได้ 2 ประการ คือ แรงจูงใจ และความสามารถ ซึ่งมีผลอย่างมากต่อดำหนดพฤติกรรมในการทำงาน แรงจูงใจขึ้นอยู่กับความต้องการส่วนบุคคล ส่วนความสามารถมาจากสมองและการฝึกฝน อบรม ประสบการณ์

พริญา ชื่นวงศ์ (2560) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน: กรณีศึกษา ธุรกิจการขนส่งในจังหวัดเชียงราย ได้ 1) ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน และ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานในธุรกิจการขนส่งในจังหวัดเชียงราย พบว่า ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อพฤติกรรมในการทำงานที่มีประสิทธิภาพทั้งด้านการให้บริการและด้านการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานธุรกิจการขนส่งในจังหวัดเชียงราย ดังนั้น การบริหารทรัพยากรมนุษย์ของธุรกิจในอนาคตจำเป็นต้องมีแนวคิดการบริหารจัดการที่สร้างสรรค์ มีแรงขับเคลื่อนที่เรื้อรัง และเป็นการบริหารที่ให้ความสำคัญต่อผู้ปฏิบัติงานที่มีศักยภาพมากขึ้น ซึ่งจะทำให้การจัดการด้านบริหารทรัพยากรมนุษย์ถูกออกแบบเพื่อให้มีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ง่าย และให้ความสำคัญต่อการมุ่งสู่ความสำเร็จที่เป็นเลิศ โดยเป็นการผสมผสานความต้องการความก้าวหน้าและการพัฒนาของพนักงานกับเป้าหมายขององค์กรร่วมกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา ประเด็นประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการฝ่ายธุรการของสำนักงานเทศบาลตำบลบางกระพิก ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านกลยุทธ์ องค์กร การปฏิบัติงานของบุคลากร ทักษะความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานไปสู่การ พัฒนาคำเนิงานของฝ่ายธุรการสำนักงานเทศบาลตำบลบางกระพิกต่อไป ข้าราชการฝ่ายธุรการสำนักงานเทศบาลตำบลบางกระพิก จำนวน 10 คน โดยมีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาวิจัย นี้ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานทั้ง 6 ด้าน ด้านกลยุทธ์ ด้านระบบ ด้านโครงสร้าง ด้านบุคลากร ด้านทักษะ ด้าน ค่านิยมร่วมของคนในองค์กร การดำเนินงานในระดับมาก ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ (\bar{X} = 4.222) ด้านค่านิยมร่วมของคนในองค์กร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X} = 4.417) และด้าน ระบบ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X} = 4.555) ตามลำดับ ประเด็นสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพการ คือ เรื่องของการจัดแบ่งตำแหน่งงานความรับผิดชอบของงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X} = 4.560) รองลงมา คือ มีการเสนอความคิดเห็นร่วมกันเพื่อพัฒนาองค์กร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X} = 4.530)

อภิปรายผล

จากผลงานวิจัย พบว่า นี้ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานทั้ง 6 ด้าน ด้านกลยุทธ์ ด้านระบบ ด้านโครงสร้าง ด้านบุคลากร ด้านทักษะ ด้าน ค่านิยมร่วมของคนในองค์กร การดำเนินงานในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรญา ชื่นวงศ์ (2560) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน: กรณีศึกษา ธุรกิจการขนส่งในจังหวัดเชียงราย ด้านกลยุทธ์ ต้องมีการสร้างยุทธศาสตร์ล่วงหน้าในรูปแบบการวางแผน กำหนดทิศทาง ของหน่วยงาน ด้านระบบ ต้องมีการออกแบบกระบวนการในการปฏิบัติงานหลัก ด้านโครงสร้าง ควรมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการทำงานรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ด้านบุคลากร ในการพัฒนาองค์กร บุคลากรมีความสำคัญเพราะบุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาองค์กร ด้านทักษะ เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ในการพัฒนาตนเอง ด้านค่านิยมร่วมของคนในองค์กร ควรจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีให้กับองค์กร สร้างความสัมพันธ์ความร่วมมือกันภายในองค์กร วัฒนธรรมการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการสร้างยุทธศาสตร์ล่วงหน้าเพื่อกำหนดรูปแบบการวางแผน ของหน่วยงาน เพื่อให้การทำงานที่มีประสิทธิภาพอยู่แล้วมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม
2. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ แรงจูงใจ ควรมีการประเมินประสิทธิภาพในการทำงานเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและประเมินโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการพนักงานของหน่วยงาน

เอกสารอ้างอิง

- จิตราวรรณ ชำนาญเวช. (2554). **ปัจจัยกระบวนการทัศน์ทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานระดับ 2-7 ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานใหญ่**. ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พีรญา ชื่นวงศ์.(2560).**ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน: กรณีศึกษา ธุรกิจการขนส่งในจังหวัดเชียงราย**.วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2560
- สมพิศ สุขแสน. (2556). **การประเมินผลโครงการ**. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- อัครเดช ไม้จันทร์. (2560). **ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมติดตั้งเครื่องจักรสายการผลิตในจังหวัด**. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- Mager, R. F., & Beach, K. M. (1967). **Developing Vocational Instruction**. Belmont: Fearon.

ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

Factors for success in doing business for small business entrepreneurs (SMEs) in Chachoengsao Province

นัฐพร ปรางงามเปล่ง^{1*}, ขวัญหทัย กลีบแยม², สุชัย จารุพิชญ์เมธา³, อัจฉริยา ฉิมคล้าย⁴ และนิตยา มีบุญ⁵

Nattaporn Prangngampleng^{1*}, Kwanhathai Kleipyam², Suchai Jarupichmetha³,

Atchariya Chimklai⁴ and Nittaya Meeboon⁵

¹⁻⁵สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹⁻⁵Faculty of Business Administration (Management), Bangkokthonburi University

*e-mail: nuttaporn.bj@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดฉะเชิงเทรา” มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดฉะเชิงเทราเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยส่วนต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจขนาดย่อมในจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า และเพื่อศึกษา ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ โดยจะทำการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากผู้ประกอบกิจการ ในจังหวัดฉะเชิงเทรากุ่มตัวอย่างใช้ตารางการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อน +5% ใช้เป็นแบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติเชิงพรรณนาการทดสอบค่า (t- test) การทดสอบค่าเอฟ (F- test) สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One Way ANOVA (Analysis of Variance) พร้อมทั้งการวิเคราะห์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Hierarchy Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบกิจการในจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นเพศหญิง อายุ 34 ปี ความสำเร็จ การศึกษาสูงสุดปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือนในครอบครัวมากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป และมีสถานภาพสมรส มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจขนาดย่อม และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 4P's ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อทำให้ผลประกอบการเป็นที่น่าพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = .615) ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ การเปรียบเทียบความแตกต่างต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการณ์การซื้อสินค้ามีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ, ธุรกิจขนาดย่อม (SMEs)

Abstract

Research study on “The Factors for Success in Business Operations of Small Business Entrepreneurs (SMEs) in Chachoengsao Province” The objective is to study the opinions of small business entrepreneurs (SMEs) in Chachoengsao Province. About personal factors and various factors in running a small business in Chachoengsao Province To study the marketing mix factors influencing purchasing decisions and to study between personal and business factors The data will be studied from the sample group from the operators in Chachoengsao Province. The sample group was used to calculate the sample size of Taro Yamane at 95 % confidence level, with an error of $\pm 5\%$. Used as a questionnaire, It is a tool for collecting information. The statistics used in the data analysis consisted of frequency, percentage, mean, standard deviation, descriptive statistics, t- test. F- test, One Way ANOVA (Analysis of Variance) statistical analysis, Correlation Coefficient analysis and Multiple Hierarchy Regression Analysis.) The results showed that.

Personal information of the operator in Chachoengsao Province, is a female, 34 years old, graduated with a bachelor's degree. Have a monthly income in the family of more than 50,000 baht and have marital status. There is an opinion on the level of personal factors. Factors in running a small business and 4P's market mix that influenced purchasing decisions, resulting in satisfactory results. Overall, it was at a high level (= 3.84, S.D. = .615) including products, prices, and distribution channels and marketing promotion, respectively. In comparison, of differences in purchasing decisions classified by personal factors and purchasing behavior, the overall opinions towards the purchase decision were significantly different at the 0.05 level.

Keywords: Factors for success in business, Small Businesses (SMEs)

บทนำ

การสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคตนั้นต้องเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับโมเดลธุรกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปัจจุบัน พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุน จากภาครัฐ จะทำให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุน ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางในประเทศได้ในคราวเดียวกันเพื่อตอบสนองต่อนโยบายภาครัฐในประเด็น ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ ซึ่งเป็นการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ กลาง เล็ก วิสาหกิจเริ่มต้น

วิสาหกิจชุมชน หรือวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมทั้งเกษตรกร ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการแข่งขันและมีอัตลักษณ์ชัดเจน โดยมีนวัตกรรมใน 3 ด้าน คือ นวัตกรรมในการสร้างโมเดลธุรกิจ นวัตกรรมในเชิงสินค้าและบริการ และนวัตกรรมในเชิงกระบวนการผลิตและบริการพร้อมทั้งเป็นนักการค้าที่เข้มแข็งที่จะนำไปสู่การสนับสนุนการเป็น ชาติการค้า มีความสามารถในการเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศ เป็นผู้ประกอบการที่ “ผลิตเก่ง ขายเก่ง” หรือ “ซื้อเป็น ขายเป็น” บริการเป็น

ปัจจุบันเศรษฐกิจของประเทศไทยมีแนวโน้มชะลอตัวจากความเสี่ยงทั้งในและต่างประเทศ สร้างความท้าทายให้กับผู้ประกอบการ ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของ เทคโนโลยีที่จะยังคงสร้างแรงกดดันต่อการปรับตัวของธุรกิจอย่างต่อเนื่อง (ประชาชาติธุรกิจ, 2562) ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคม การเมือง เทคโนโลยีต่างก็มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ส่งผล กระทบต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค ซึ่งให้ความสนใจในคุณภาพ ความคุ้มค่า คุ้มค่า ราคา ความสะดวก สบาย และบริการที่ประทับใจในการซื้อสินค้า และการประกอบกิจการ ธุรกิจค้าปลีกในปัจจุบันก็มีการแข่งขันกันรุนแรงมากขึ้นต่างก็มีการปรับตัวทั้งร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมก็เริ่มปรับตัวเพื่อความอยู่รอดผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่จึงต้องมีการปรับตัว เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายภาครัฐที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ การตั้งราคาแบบไหน นอกจากต้นทุนบวกกำไรที่ต้องการแล้ว การตั้งราคายังมีความละเอียดอ่อนและส่งผลต่อยอดขายได้ เพื่อให้การตั้งราคาของผู้ประกอบการ เป็นไปได้ด้วยดีและเหมาะสมกับประเภทสินค้า จึงสามารถกำหนดกลยุทธ์การตั้งราคา 6 แบบ ดังนี้

1. Pricing Strategy แบบสูงกว่าตลาด ผู้ประกอบการ ที่เหมาะจะตั้งราคาแบบนี้คือกลุ่มที่ผลิตสินค้าที่เน้นคุณภาพ เช่นเครื่องหนัง เครื่องประดับ กลยุทธ์การตั้งราคาให้แพงกว่าราคาตลาดจะทำให้คนคาดหวังว่าสินค้าต้องมีคุณภาพดี จึงเหมาะกับสินค้าที่ต้องการเน้น

2. Pricing Strategy แบบรุกตลาด คือตั้งให้ถูกกว่าราคาของคู่แข่ง มักใช้กับสินค้าประเภทที่มีตัวเลือกในตลาดเยอะและเป็นของที่คล้ายๆ กัน เช่น สบู่ แชมพู ยาสระผม ทำให้แบรนด์หรือเจ้าของธุรกิจที่เข้าตลาดใหม่นั้นต้องยอมตั้งราคาให้ถูกกว่าราคาตลาดทั่วไป เพื่อดึงดูดให้ผู้บริโภค

3. Pricing Strategy แบบประหยัด การตั้งราคาแบบนี้มักใช้กับกลุ่มสินค้าประเภท วัตถุดิบอาหาร หรือ สินค้าที่วางขายในร้านขายของชำทั่วไปอย่าง เช่น เครื่องปรุง ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน หรือ ทิชชู เพราะเป็นสินค้าที่ต้องใช้อยู่ตลอด ทำให้ลูกค้ามักจะเลือกจากความคุ้มค่าของราคาเป็นหลัก

4. Pricing Strategy แบบกวาดตลาด คือการตั้งราคาในระดับที่สูงไว้ในช่วงแรก หลังจากนั้นลดราคาลงให้เท่ากับคู่แข่งในตลาดข้อดีของกลยุทธ์การตั้งราคาแบบนี้ก็ทำให้บริษัทนั้นสามารถกอบโกยกำไรได้ในช่วงแรกและหลังจากนั้นดึงดูดผู้บริโภคที่มีความอ่อนไหวด้วยการลดราคาสินค้า

5. Pricing Strategy แบบอาศัยหลักจิตวิทยา การนำหลักจิตวิทยามาช่วยกระตุ้นความรู้สึกของผู้บริโภคจะทำให้คนซื้อใช้ความรู้สึกมากกว่าเหตุผล ทำให้คนรู้สึกว่าได้ซื้อสินค้าราคาหลักสิบหรือจ่ายไม่ถึงร้อย เพราะคนมักจะให้ความสนใจกับตัวเลขที่อยู่ด้านหน้ามากกว่าตัวเลขด้านหลัง

6. Pricing Strategy แบบจับคู่สินค้าลดราคา การนำสินค้าหลายชนิดมาจัดเป็นแพคเกจและขายในราคาถูกที่ผู้บริโภคนั้นไม่สามารถหาซื้อราคาที่ไหน สำหรับธุรกิจขนาดเล็กสามารถปรับใช้ได้ด้วยการเพิ่มสิทธิพิเศษให้กับลูกค้า อย่างเช่น ลูกค้าที่มาทานอาหารในวันพุธจะได้รับของขวัญสุดพิเศษฟรี (ที่มา: <https://www.peerpower.co.th> สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม 2563)

ร้านค้าปลีกในจังหวัดฉะเชิงเทราตั้งอยู่บนถนนศรีโสธรตัดใหม่ เป็นร้านค้าขนาดกลาง ภายในร้านมีสินค้าเบ็ดเตล็ดหลากหลายประเภท ตั้งอยู่เลขที่ 9/86 ถ.ศรีโสธรตัดใหม่ ต.หน้าเมือง อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา 24000 ในพื้นที่อาคารพาณิชย์ 2 คูหา ติดถนนใหญ่ จำหน่ายสินค้าเบ็ดเตล็ด มีสินค้ากว่า 1,000 รายการ แบ่งออกเป็น 6 หมวด ได้แก่ กีฬาสี, ของใช้, อุปกรณ์ IT, กระเป๋าซ้อปปีง, งานพลาสติก, อุปกรณ์เสริมสวย เป็นต้น เป็นสินค้าทางเลือกให้กับกลุ่มผู้บริโภคที่รายได้ปานกลาง – รายได้น้อย ร้านค้าปลีก เป็นธุรกิจในรูปแบบของร้านค้าแฟรนไชส์ ดำเนินธุรกิจมาเป็นระยะเวลา 13 ปี และในปัจจุบันสามารถขยายสาขาได้ถึง 90 สาขาทั่วประเทศ สำหรับรูปแบบการลงทุนแฟรนไชส์มีให้ลงทุนเริ่มต้นตั้งแต่ 150,000 บาท โดยสินค้าแต่ละชิ้นสามารถทำกำไรได้ 25 – 30 % จากราคา ดังนั้นแล้วการประกอบธุรกิจประเภทนี้ก็สามารถที่จะสร้างรายได้ให้จำนวนมาก ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าที่ร้านค้าปลีก ในจังหวัดฉะเชิงเทราทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ให้กับร้านค้าเพื่อเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้เข้าถึงความต้องการของผู้บริโภคให้ได้มากที่สุด สามารถเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้กับธุรกิจของตนเองต่อไปได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ (SMEs) ในจังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เกี่ยวกับความสำคัญของปัจจัยส่วนบุคคลในการดำเนินธุรกิจ (SMEs) ในจังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าเบ็ดเตล็ดทุกอย่างในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้ประกอบการธุรกิจ ร้านค้าปลีก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

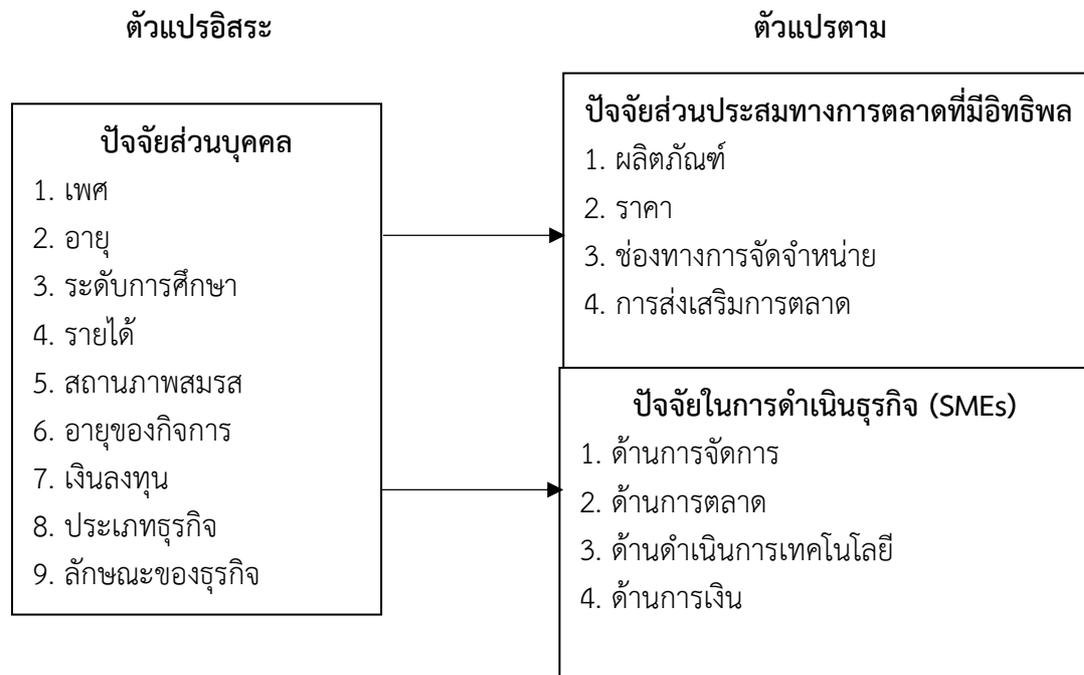
ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ประกอบไปด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานภาพสมรส พฤติกรรมในการซื้อสินค้า ได้แก่ ความถี่ในการซื้อสินค้า, ประเภทสินค้าที่ซื้อ, เวลาที่ใช้ในการซื้อสินค้าจำนวนเงินที่ใช้ในการซื้อสินค้า

ตัวแปรตาม ได้แก่ การตัดสินใจในการซื้อสินค้า ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) และการส่งเสริมการตลาด (Promotion)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีกรอบแนวคิดในการทำวิจัยได้มีการกำหนดตัวแปรร่วมและตัวแปรตาม เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานวิจัยและเป็นแนวทางในการค้นหาคำตอบของงานวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

การศึกษานี้เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ (SMEs) ที่แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1 ทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการในจังหวัดฉะเชิงเทรา
- 1.6.2 ทราบถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคการตัดสินใจซื้อสินค้าในจังหวัดฉะเชิงเทรา
- 1.6.3 ทราบถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจ ในจังหวัดฉะเชิงเทรา
- 1.6.4 เพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นด้านปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดฉะเชิงเทรา และสามารถนำผลที่ได้จากงานวิจัยนี้ไปใช้ในการอ้างอิงศึกษาและทำการวิจัยเพิ่มเติม ซึ่งอาจทำให้ได้งานวิจัยที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) หมายถึง กระบวนการที่เริ่มต้นจาก 1) การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ความคิดใหม่ 2) การรวบรวมทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้เกิดธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ต้องการ 3) การยอมรับความเสี่ยงหรือความล้มเหลวที่อาจเกิดขึ้น

Timmons (1990: 5) กล่าวว่า ความเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง กระบวนการในการสร้างหรือแสวงหาโอกาสและดำเนินการให้เกิดขึ้น แม้อาจไม่สามารถควบคุมทรัพยากรที่ใช้ได้ทั้งหมด ความเป็นผู้ประกอบการเกี่ยวข้องกับการให้ความหมายหรือแนวคิด การสร้างธุรกิจใหม่ และการกระจายผลประโยชน์และคุณค่าแก่บุคคล องค์กร และสังคม

Hisrich และคณะ (2008: 8) ให้ความหมายของความเป็นผู้ประกอบการในมุมมองที่กว้างกว่าและครอบคลุมในหลายสาขาอาชีพว่าหมายถึงกระบวนการที่สร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีคุณค่าที่เกิดจากการอุทิศเวลาและความอดทน และพร้อมรับความเสี่ยงทางการเงิน ทางจิตวิทยาและทางสังคมที่อาจเกิดขึ้นตลอดจนได้รับผลตอบแทนในรูปแบบของเงิน ความพึงพอใจส่วนบุคคล และความมีอิสรภาพทางความคิด

Mwanggi, ct. al. (2013) ศึกษาในประเด็น การสร้างความสำเร็จที่ยั่งยืนของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วยบทบาทภาวะผู้นำของผู้ประกอบการในแอฟริกาตะวันออก และพบว่าลักษณะของผู้นำในกิจการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จะประสบความสำเร็จนั้นจะต้องประกอบไปด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ: ประการ คือ วิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มและแก้ปัญหาค่านิยมส่วนตัว ความเป็นผู้ประกอบการ ทุนทางสังคม การตอบสนอง ความคาดหวังและความยืดหยุ่น และความมุ่งมั่น

University of Surray and Kingston Smith LLP. (2012) ได้เผยแพร่รายงานวิจัยเรื่องความสำเร็จในห้วงเวลาแห่งความท้าทาย บทเรียนสำคัญของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศสหราชอาณาจักร ข้อค้นพบสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือไม่ของผลประกอบการ SMEs ครอบคลุมถึง การบริหารแหล่งทุน การบริหารสภาพคล่อง ทุนมนุษย์และสื่อสารมวลชน นวัตกรรม การสร้างการเรียนรู้ การสนับสนุนส่งเสริม และการมุ่งสู่สากล

Team FME (2013) อธิบายแนวคิด PESTLE Analysis ในการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายนอกองค์กร ประกอบด้วย การวิเคราะห์ผลกระทบจากการเมือง เศรษฐกิจ สังคมเทคโนโลยี กฎหมาย และสิ่งแวดล้อม ซึ่งล้วนส่งผลต่อการดำเนินงานและผลประกอบการของภาคธุรกิจ รวมทั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Ruenrom (2013) เขียนหนังสือชื่อ แบรินต้องคิด และการประเมินค่าแบรินต้องคิด เสนอแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการสร้างตราสินค้าให้ประสบความสำเร็จด้วยองค์ประกอบ การสร้างการยอมรับตราสินค้า การสร้างมูลค่ากิจการ การจดจำและมาตรการจัดการซื้อขาย ซึ่งในเวลาต่อมา Rattanapongpinyo (2016) ได้ศึกษาและเพิ่มเรื่องความผูกพันกับองค์กรเข้าไปเป็นอีกตัวแปรหนึ่งด้วย ปัจจัยเหล่านี้ได้ถูกใช้เป็นตัวชี้วัดความอยู่รอดและเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

คำจำกัดความของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามที่กรมสรรพากรกระทรวงการคลัง กำหนด (กระทรวงการคลัง, 2559) ธุรกิจ(วิสาหกิจ) ขนาดกลางและขนาดย่อมหมายถึง กิจการที่มีจำนวนการจ้างงาน หรือมูลค่าของสินทรัพย์ถาวร ทั้งนี้ มูลค่าสินทรัพย์ถาวร หมายถึง มูลค่าสินทรัพย์ถาวรสุทธิ ซึ่งไม่รวมที่ดิน และจำนวนการจ้างงาน หมายถึง จำนวนลูกจ้าง ซึ่งนายจ้างอาจต้องจ่ายเงินค่าชดเชยให้ในกรณีที่มีการเลิกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโรยามานะ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากวัตถุประสงค์และกรอบคิดที่กำหนดไว้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีลักษณะคำถาม ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, รายได้, และสถานะภาพสมรส โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกคำตอบได้เพียงข้อเดียว

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม (SMEs) และการคาดการณ์ในส่วนของการตลาด ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 4P's ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อในจังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดเป็นส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามรูปแบบ ลิเคิร์ต (Likert) การวัดแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale)

สรุปผลวิจัย

การศึกษาวินิจฉัยเรื่อง “ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดฉะเชิงเทรา” โดยผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาวินิจฉัย โดยนำเสนอได้ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของผู้ซื้อสินค้า ในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 มีอายุ 21 – 39 ปี จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.75 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 269 คน คิดเป็นร้อยละ 67.25 มีรายได้ต่อเดือนในครอบครัวมากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.25 และมีสถานภาพสมรส จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 45.25

2. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้า ในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอัตราความถี่ในการซื้อสินค้าต่อเดือนความถี่ 2-4 ครั้ง จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 48.75 มีหมวดหมู่สินค้าที่ซื้อ คือ กิ๊ฟช้อป จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.75 เวลาที่

ใช้บริการในการเลือกซื้อสินค้า คือ เวลา 16:00 – 18:00 น. จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.75 และจำนวนเงินที่ใช้ซื้อสินค้า คือ จำนวนเงิน 0 – 500 บาท จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 4P's ที่มีอิทธิพลอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าความพึงพอใจในการซื้อสินค้าเบ็ดเตล็ดทุกอย่าง 10 บาท โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = .615) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผลิตภัณฑ์มากที่สุด ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = .644) รองลงมาคือด้านราคา ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = .649) รองลงมาคือด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = .646) และด้านการส่งเสริมการตลาด ($\bar{x} = 3.66$, S.D. = .617) เป็นลำดับสุดท้าย เมื่อพิจารณาในด้านต่างๆเป็นรายข้อพบว่า

3.1 ด้านผลิตภัณฑ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = .548) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่ คือ ความหลากหลายของสินค้า มากที่สุด ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = .568) รองลงมา คือ เอกลักษณ์ของสินค้าในร้านค้าปลีกในจังหวัดฉะเชิงเทรา ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = .644) และคุณภาพสินค้าที่จำหน่าย ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = .432) ตามลำดับ

3.2 ด้านราคาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = .649) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่ คือ สินค้าถูกกว่าร้านอื่น มากที่สุด ($\bar{x} = 4.17$, S.D. = .422) รองลงมา คือ ค่าใช้จ่ายถูกกว่าร้านค้าปลีกอื่น ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = .687) รองลงมา คือ มีป้ายบอกราคาของสินค้าได้ชัดเจน ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = .834) รองลงมา คือ ความคุ้มค่าเงินในตัวของสินค้า ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = .741) และราคาสินค้าเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = .564) ตามลำดับ

3.3 ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = .646) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่ถูกคำมีความสะดวกในการมา ในจังหวัดฉะเชิงเทรา มากที่สุด มี ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = .673) รองลงมาคือมีที่จอดรถที่สะดวก ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = .416) และมีรถโดยสารเข้าถึงจังหวัดฉะเชิงเทรา ($\bar{x} = 3.62$, S.D. = .849) ตามลำดับ

3.4 ด้านการส่งเสริมการตลาดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$, S.D. = .617) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่ คือ มีพนักงานคอยให้คำแนะนำเกี่ยวกับซื้อสินค้ามากที่สุด ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = .745) รองลงมาให้บริการหลังการขาย ($\bar{x} = 3.66$, S.D. = .448) รองลงมาข้อมูลเพียงพอในการตัดสินใจซื้อ ($\bar{x} = 3.61$, S.D. = .682) และพนักงานมีความใส่ใจลูกค้า ($\bar{x} = 3.57$, S.D. = .594) ตามลำดับ

การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ซึ่งได้แก่ การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลของสมมติฐาน 2 ข้อ

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจมีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าจาก จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน ใช้สถิติ t-test (t-test for Independent Sample) เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มี 2 กลุ่ม วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และ ANOVA (One-Way ANOVA) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ขึ้นไป และเมื่อพบความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe ในกรณีที่ผลการวิเคราะห์ F-test พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างปัจจัยในการซื้อสินค้าเบ็ดเตล็ดทุกอย่าง 10 บาท ตามตัวแปร เพศ ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ t-test แบบ 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่าง ไม่พบความแตกต่างระหว่างชายและหญิง เกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อสินค้าในจังหวัดฉะเชิงเทรา ใน 4 ด้าน ทั้งรายด้านและโดยภาพรวม

ผลการทดสอบสมมติฐานเมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการลงทุน ปริมาณเงินที่ใช้ลงทุน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ต่างกันมีผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อสินค้าในจังหวัดฉะเชิงเทราที่ไม่แตกต่างกัน

ส่วนผู้ที่มีรายได้ต่อเดือนในครอบครัว ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท และมากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อสินค้าในจังหวัดฉะเชิงเทราแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ประกอบกิจการและผู้บริโภค เกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 4P's ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ต่างกัน ใช้สถิติ t-test (t-test for Independent Sample) เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มี 2 กลุ่ม วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และ ANOVA (One-Way ANOVA) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป และเมื่อพบความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe ในกรณีที่ผลการวิเคราะห์ F-test พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานเมื่อจำแนกตามพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าตามหมวดหมู่สินค้าที่ซื้อ เวลาที่ใช้บริการในการเลือกซื้อสินค้า จำนวนเงินที่ใช้ซื้อสินค้า ต่างกันมีผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อสินค้าในจังหวัดฉะเชิงเทราที่ไม่แตกต่างกัน

ส่วนผู้ที่มีอัตราความถี่ในการซื้อสินค้าต่อเดือน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อสินค้าในจังหวัดฉะเชิงเทรา ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 4P's ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าความพึงพอใจในการซื้อสินค้าเบ็ดเตล็ดทุกอย่าง 10 บาท โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด อาจเป็นเพราะลูกค้ามีความพึงพอใจที่มีความหลากหลายของสินค้านำเข้ามีความเป็นเอกลักษณ์ในราคาทุกอย่าง 10 บาท และเชื่อมั่นคุณภาพสินค้าที่จำหน่าย จึงทำให้ลูกค้ามีความพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ เปรมกมล หงษ์ยนต์. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันออนไลน์ (ลาซาต้า) ของผู้บริโภคยุคดิจิทัลในกรุงเทพมหานคร. (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม. ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง

โดยมีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีอาชีพส่วนใหญ่ ทำงานบริษัทเอกชน/รับจ้าง ระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี ประชากรส่วนใหญ่ให้ระดับความสำคัญด้านปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 6P และพฤติกรรมการตัดสินใจซื้ออยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันออนไลน์ (ลาซาด้า) ด้วยกัน 2 ด้าน คือ ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด และปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ โดยปัจจัยด้านราคา และ ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และ ปัจจัยด้านการรักษาความเป็นส่วนตัวไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันออนไลน์ (ลาซาด้า) ของผู้บริโภคยุคดิจิทัลในกรุงเทพมหานคร และสอดคล้อง ัณยานี เคนคำภา, (2559) ที่พบว่าด้านการจัดสรรสินค้าที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคมาก ทั้งนี้คนให้ความสำคัญกับเรื่องสินค้าในร้านเพียงพอต่อความต้องการของลูกค้ามากที่สุด สินค้ามีความหลากหลาย และสามารถเลือกสินค้าได้ตามความต้องการ ด้านบริการลูกค้า

2. เปรียบเทียบความแตกต่างปัจจัยในการซื้อสินค้าเบ็ดเตล็ดทุกอย่าง 10 บาท ตามข้อมูลส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อสินค้าสินค้าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีรายได้ต่อเดือนในครอบครัว ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท และมากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป แตกต่างกันพบว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อสินค้าสินค้าเบ็ดเตล็ดทุกอย่าง 10 บาท จากร้านค้าในจังหวัดฉะเชิงเทราแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ ชิตาภรณ์ ศักดิ์โกมลพิทักษ์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการ ตลาดนัดตอนกลางคืนในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการตลาดนัดตอนกลางคืน ในเขตกรุงเทพมหานคร มี 6 ปัจจัย เรียงลำดับตามอิทธิพลที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกใช้บริการจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านสถานที่ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัย ด้านส่งเสริมการตลาด ปัจจัยด้านบุคลากรและกระบวนการให้บริการ ปัจจัยด้านกายภาพและการ นำเสนอ และ ปัจจัยผลิตภัณฑ์ ในส่วนของลักษณะประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผลการวิจัยพบว่า การตัดสินใจเลือกใช้บริการตลาดนัดตอนกลางคืนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมไม่แตกต่างกันในระหว่างผู้ที่มีเพศ ระดับ การศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกัน ในขณะที่ผู้ที่มีอายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันตัดสินใจ เลือกใช้บริการตลาดนัดตอนกลางคืน ในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน โดยพบว่า ผู้ที่มีอายุ 31 ปี ขึ้นไปมีแนวโน้มที่จะใช้บริการน้อยกว่าคนที่อายุน้อยกว่า และผู้มีรายได้น้อยกว่า 15,000 บาท กับผู้ ที่มีรายได้ตั้งแต่ 15,000 -25,000 บาทมีแนวโน้มที่จะใช้บริการตลาดนัดตอนกลางคืนมากกว่ากลุ่มอื่น

3. เปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมการซื้อสินค้ามีผลต่อการตัดสินใจสินค้าในจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่ สินค้าตามหมวดหมู่สินค้าที่ซื้อ เวลาที่ใช้บริการในการเลือกซื้อสินค้า จำนวนเงินที่ใช้ซื้อสินค้า แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อสินค้าสินค้าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ส่วนอัตราความถี่ในการซื้อสินค้าต่อเดือน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจสินค้าเบ็ดเตล็ดทุกอย่าง 10 บาท จากร้านค้าปลีก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่าง

กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ จิรภัทร ทวีวัฒน์, (2558) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการซื้อสินค้าในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภค ในเขตพื้นที่อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ที่ผลการวิจัยพบว่าลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อสินค้า ในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคในเขตพื้นที่อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 16 - 25 ปี สถานภาพ ส่วนใหญ่โสด อาชีพนักเรียน/นักศึกษา ระดับการศึกษา จบการศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีรายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาท

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. ในด้านของการสื่อสารของร้านค้าในเรื่องของราคาสินค้า เนื่องจากตอนนี้ร้านค้ามีสินค้าที่มากขึ้นและมีหลากหลายราคา จึงควรมีป้ายราคาที่เด่นชัด เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการตัดสินใจซื้อสินค้าในจังหวัดฉะเชิงเทรา

2. ในอนาคตอาจจะมีการขยายสาขาเพิ่มไปยังอำเภออื่นในตัวจังหวัด เพื่อเพิ่มยอดขายและขนาดขององค์กรรวมถึงการรู้จักในวงกว้างมากยิ่งขึ้น

3. ควรมีพนักงานมากกว่านี้ ในปัจจุบันทางร้านมีพนักงานเพียงคนเดียวทำให้ในบางครั้งดูแลและตอบคำถามลูกค้าไม่ได้ทันที อาจทำให้เสียโอกาสในการขายสินค้า

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานและอาจส่งผลเสียไปยังตัวร้านค้าเอง

2. ควรศึกษาในปัจจัยด้านการคัดเลือกเพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรได้ใช้ประโยชน์ และนำไปใช้ในการคัดเลือกบุคลากรที่เหมาะสมกับความต้องการขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กัลยกร วรกุลลัญฉฐานีย์ และพรทิพย์ สัมปัตตะวนิช. (2553). **การโฆษณาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ขวัญชนก พจนานุกรม. (2562). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ตราสินค้า งามาโต้ ทางช่องทาง ออนไลน์**. (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.

จิรภัทร ทวีวัฒน์, (2558).**การศึกษาพฤติกรรมการซื้อสินค้าในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภค ในเขตพื้นที่อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี**. คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

- ชิตาภรณ์ ศักดิ์โกมลพิทักษ์. (2558). **ปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการตลาดนัดตอนกลางคืนในเขตกรุงเทพมหานคร**. การศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชูชัย สมितिไกร. (2554). **การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนกฤต วันตะเมธ. (2554). **การสื่อสารการตลาด**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฉันทยานี เคนคำภา. (2559). **กลยุทธ์การค้าปลีก (ร้านสะดวกซื้อ) ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าของผู้บริโภคใน ร้าน Bantthon Oriental Supermarket in Bath, United Kingdom**. ในสารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัย กรุงเทพ.
- ปณิศา มีจินดา. (2553). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. กรุงเทพฯ : ชรรรมสาร.
- เปรมกมล หงษ์ยนต์. (2561). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันออนไลน์ (ลาซาด้า)ของผู้บริโภคยุคดิจิทัลในกรุงเทพมหานคร**. (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- มะลิวัลย์ แสงสวัสดิ์. (2558). **ปัจจัยความเชื่อมั่นและความภักดี ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการ ห้างสรรพสินค้า กรณีศึกษาห้างสรรพสินค้าชั้นนำในกรุงเทพมหานคร**. วิชยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต. คณะบริหารธุรกิจ, ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). **การจัดการและพฤติกรรมองค์กร**. กรุงเทพฯ : ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- สินิทรา สุขสวัสดิ์ และทิพย์รัตน์ เลหาวิเชียร, (2018). **Retailing mix, Loyalty, Hypermarket, Retailing shop**. Panyapiwat Journal.
- อรรคเดช จันทรมานะ. (2562). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนผ่านตลาดออนไลน์ในประเทศไทย**. (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- อุบลรัตน์ บัวเสถียร. (2562). **การวางระบบบัญชีรายรับ-รายจ่ายของกิจการขายวัสดุก่อสร้าง**. มหาวิทยาลัยสยาม.
- Armstrong and Kotler. (2009). Effect of brand love, personality and image on word of mouth: The case of fashion brands among young consumer. **Journal of Fashion Marketing and Management**. 16 (4), 386-395.
- Etzel, walker and Stanton. (2007). **Educational administration glossary**. Westport, CT: Greenwood Press.
- Kotler. (2009). **Marketing management**. 13 th ed. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Philip Kotler. (2004). **Notes on the Theory of Organization**. New York: Institute of Public Administration Columbia University

Hisrich และคณะ (2008: 8) ให้ความหมายของความเป็นผู้ประกอบการในมุมมองที่กว้างกว่าและ
ครอบคลุมในหลายสาขาอาชีพ

<http://publicandprivategolfcourses.blogspot.com> สืบค้น เมื่อ 18 กันยายน 2564

<https://sites.google.com> สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2564

<https://www.nesdc.go.th> สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562

<https://www.peerpower.co.th> สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม 2564

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่ทำให้เกิดโรคอ้วนของประชาชนหมู่ที่ 4
บ้านสุกร ตำบลหนองหลัก อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา
Factors associated with behaviors that cause obesity
in Village No. 4, Ban Sukon, Nong Lak Sub-district, Chum
Phuang District, Nakhon Ratchasima Province

กัลยาณี พละทรัพย์

Kunlayanee Palasub

สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

Public Health, Faculty of Science and Technology Tel. 044-955121

oil-nmc@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional study Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่ทำให้เกิดโรคอ้วน ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่มีค่า BMI เกินเกณฑ์ปกติ จำนวน 67 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ลักษณะทางประชากร ด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม ด้านเจตคติ ความเชื่อมั่นโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาได้เท่ากับ 0.794 ถือว่ามีคุณภาพสูงพอที่จะนำไปใช้ได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติ Chi-square test สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation coefficient) และสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สเปียร์แมน (The Spearman Rank Difference Method) การเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ในช่วงเดือน กรกฎาคม-สิงหาคม พ.ศ. 2564

ผลการศึกษา พบว่า จำนวนประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 35-70 ปี พบว่า มีจำนวนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยมีเพศหญิง ร้อยละ 76.1 และเพศชาย 23.9 ส่วนใหญ่จะมีอายุตั้งแต่ 51-60ปี ร้อยละ 42.0 รองลงมา 61-70ปี ร้อยละ 19.4 และรองลงมาอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 18.0 สถานภาพสมรส ร้อยละ 82.5 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ การศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 86.6 อาชีพส่วนใหญ่เป็นแม่บ้าน/พ่อบ้าน/เกษียณ ร้อยละ 62.7 รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป 26.9 รายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน ร้อยละ 76.1 รองลงมาคือ 10,000-14,999 บาท/เดือน ร้อยละ 20.9 ที่พักอาศัยส่วนใหญ่พักที่บ้านตนเองร้อยละ 94.0 ปัจจุบันน้ำหนักของกลุ่มประชากรส่วน

ด้านความรู้ พบว่า ประชากรอายุตั้งแต่ 35-70 ปี มีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =5.85.S.D=1.884) ด้านเจตคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร ประชากรอายุตั้งแต่ 35-70 ปี ส่วนใหญ่มีเจตคติอยู่ในระดับเห็นด้วย ร้อยละ 46.3 ประชากรอายุตั้งแต่ 35-70 ปี มีคะแนนเฉลี่ย อยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้ง (\bar{X} =41.12 S.D=5.545)

คำสำคัญ : โรคอ้วน, พฤติกรรมสุขภาพ, การออกกำลังกาย, การบริโภคอาหาร, วัยผู้ใหญ่

Abstract

This research is a cross-sectional descriptive research. (Cross-sectional study Descriptive Research) The objective of this study was to study factors associated with behaviors that cause obesity. The population in this study was a population of 67 people with a BMI above the norm. as a questionnaire Questionnaire consisted of 4 parts : demographic characteristics, knowledge, behavior, attitude, and confidence by calculating values. An alpha coefficient of 0.794 is considered high enough to be usable. The statistics used in the data analysis were Chi-square test, Pearson's Product. Moment Correlation coefficient, and The Spearman correlation coefficient. Rank Difference Method) Data collection is during the month. July-August 2564.

The results of the study found that the number of people aged 35-70 years found that the number of females More than males, with females 76.1 percent and males 23.9. Most of them are aged 51-60 years, 42.0%, followed by 61-70 years, 19.4%, and followed by 41-50 years of age, 18.0%. Marital status. 82.5 percent, most education level Primary education 86.6%, most occupations were housewives/butlers/retirees at 62.7%, followed by general workers at 26.9 with monthly income. Most of them were less than 10,000 baht/month, 76.1%, followed by 10,000-14,999 baht/month,20.9%. Most of the residents stayed at their own homes, 94.0%.

In terms of knowledge, it was found that the population aged between 35-70 years had a moderate level of knowledge ($=5.8$ S.D= 1.884). Most of the population aged 35-70 years had an attitude level of agreeing, 46.3% of the population aged 35-70 years had a mean score. At the practical level, sometimes ($=41.12$ SD= 5.545)

Keywords : obesity, health behaviors, exercise, food consumption, adulthood.

บทนำ

อ้วน (Obesity) เป็นภาวะที่ร่างกายมีการสะสมไขมันมากผิดปกติหรือมากกว่าที่ร่างกายจะเผาผลาญออกไป จนทำให้เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพ เหนื่อยง่าย หายใจลำบาก ทำกิจกรรมต่าง ๆ ยากลำบากขึ้น สูญเสียความมั่นใจ นอนกรน ปวดข้อ ปวดหลัง เข้าเสื่อม เสี่ยงเสียชีวิตจากโรคต่างๆ เช่น ไขมันในเลือดสูง หอบหืด โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิต โรคหลอดเลือดสมอง โรคหัวใจ นิ้วในถุงน้ำดี มะเร็งลำไส้ ภาวะหยุดหายใจขณะหลับ และโรคร้ายแรงอื่นๆ ที่อาจพัฒนาตามหลังจากภาวะอ้วนได้ โรคอ้วนเป็นสภาวะทางการแพทย์ที่มีการสะสมไขมันในร่างกายมากถึงขนาดที่อาจมีผลเสียต่อสุขภาพ ทำให้มีอายุสั้นลง และมีปัญหาสุขภาพเพิ่มขึ้น หรืออย่างใดอย่างหนึ่ง การพิจารณา

ว่าบุคคลใดอ้วนนั้นพิจารณาจากดัชนีมวลกาย BMI ซึ่งเป็นการวัด มีค่าเท่ากับ น้ำหนัก (หน่วยเป็น กิโลกรัม) หารด้วยส่วนสูง (หน่วยเป็นเมตร) ยกกำลังสอง บุคคลที่มีดัชนีมวลกายเกิน 30 กิโลกรัมต่อตารางเมตรถือว่าเป็นโรคอ้วน โดยในช่วง 25-30 กิโลกรัมต่อตารางเมตร นิยามเป็น น้ำหนักเกิน

องค์การอนามัยโลก จัดอันดับประเทศที่มีประชากรน้ำหนักตัวเกินมาตรฐานและเปรียบเทียบกันระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน ประจำปี 2559 พบว่า ไทยมีประชากรที่มีน้ำหนักเกินมาตรฐานหรืออ้วนมากถึง 32.2% ซึ่งนับเป็นอันดับ 2 ของอาเซียน ถ้าหากคำนวณจากประชากรทั้งประเทศที่มีอยู่ประมาณ 60 ล้านคน ประเทศไทยจะมีคนอ้วนถึง 19 ล้านคน

องค์การอนามัยโลก ได้กล่าวว่าความชุกของโรคอ้วนทั่วโลกเพิ่มขึ้นมากกว่า 2 เท่าระหว่าง ปี 1980-2014 นอกจากนั้นยังทำให้เกิดปัญหาทั้งทางด้านสังคมและเศรษฐศาสตร์ตามมา เช่นค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลที่สูงมากขึ้น การสูญเสียความสามารถในการทำงาน และค่าแรงที่ลดลง โรคอ้วนกับดัชนีมวลกาย ค่าดัชนีมวลกายเป็นตัวเลขที่ใช้ประเมินโรคอ้วน โดยค่านี้คิดเป็นส่วนสูงและน้ำหนักของผู้ป่วย (ข้อมูลเพื่อการดูแลสุขภาพ, 2561)

กลุ่มวัยทำงานเป็นกลุ่มประชากรที่อยู่ในช่วงวัย 15-60 ปี ในปี พ.ศ.2540 ประเทศไทยมีประชากรในวัยนี้ถึง 38.97 ล้านคน จำนวนการตายของประชากรในกลุ่มนี้ จะสูงมากในช่วงอายุ 25-29 ปี (ร้อยละ 6.7) รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 30-34 ปี (ร้อยละ 6.5) และในวัย 55-59 ปี (ร้อยละ 6.2) โดยที่เพศชายเสียชีวิตมากกว่าเพศหญิงประมาณ 3 เท่า

ข้อมูลปฐมภูมิ จาก โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองหลัก ของประชากร หมู่ 4 บ้านสุกร ตำบลหนองหลัก จังหวัดนครราชสีมา อ้วนมาก จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11 อ้วนจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 22.64 ท้วม จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 20.94 ปกติ จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 43.1 ผอม 12 คน คิดเป็นร้อยละร้อยละ 5.12 จากข้อมูลและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่ทำให้เกิดโรคอ้วน ของพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านสุกร ตำบลหนองหลัก อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการรับประทานอาหารและการไม่ออกกำลังกายของกลุ่มวัยตัวอย่าง เพื่อนำแนวทางการ ป้องกันตนเองจากโรคอ้วนที่ถูกต้องไปเผยแพร่ให้กับบุคคลทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์โรคอ้วนได้และยัง เป็นแนวทางไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้าน ความรู้ ทักษะคิด กับ พฤติกรรมที่ทำให้เกิดโรคอ้วน ตั้งแต่อายุ 35-70 ปี หมู่ที่ 4 บ้านสุกร ตำบลหนองหลัก อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารและการไม่ออกกำลังกาย หมู่ที่ 4 บ้านสุกร ตำบลหนองหลัก อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา

การทบทวนวรรณกรรม

สุระเดช ไชยตอกเกี้ย, (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารของวัยผู้ใหญ่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าการศึกษเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของคนไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีหลักฐาน ชี้ให้เห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของภาวะโภชนาการ การเกิดการเจ็บป่วย การบริโภคอาหารที่มี ความเสี่ยงกับภาวะสุขภาพ รวมทั้งการบริโภคอาหารที่ส่งเสริมสุขภาพของคนไทย เช่น ข้อมูลการ สํารวจพฤติกรรมการบริโภคอาหารของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2551-2553 ในคนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่บริโภคอาหารครบทั้ง 3 มื้อ ร้อยละ 82.2 การบริโภคผักแยกตามเพศ พบว่าเพศชายบริโภคผักประมาณ 268 กรัมต่อวัน เพศหญิงประมาณ 283 กรัมต่อวัน ซึ่งน้อยกว่า ปริมาณที่แนะนำต่อวัน การบริโภคผลไม้เมื่อมีอายุมากขึ้นปริมาณการบริโภคจะลดลง แนวโน้มการบริโภคอาหารที่ประกอบด้วยน้ำตาลและแป้งมีมากขึ้น เมื่อเทียบกับประมาณเมื่อ 20 ปีที่ผ่านมา มาเพิ่มขึ้นเกือบ 2 เท่าจาก 12.7 กิโลกรัม/คน/ปี ในปี 2526 เป็น 31.2 กิโลกรัม/คน/ปี ในปี 2552 ตามข้อกำหนดคนไทยไม่ควรบริโภคน้ำตาลเกิน 14.6 กิโลกรัม/คน/ปี การบริโภคขนมขบเคี้ยวก็มีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นเดียวกัน เฉลี่ย 5 มื้อ/สัปดาห์

ภิชฐ์จิรัชญ์ พัชรกุลธนา,กมลทิพย์ ชลัษธรรมเนียม,วนิดา ดุรงค์ฤทธิชัย,(2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดโรคอ้วนในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ พบว่าช่วง 10 ปีนี้ความชุกของโรคอ้วนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทย ความชุกสูงสุดอยู่ในช่วงอายุ 45 - 59 ปี เป็นชายร้อยละ 28.4 และหญิงร้อยละ 40.7 (มนทรัตน์ ถาวรเจริญทรัพย์, 2554) เกณฑ์วินิจฉัยโรคอ้วนที่นิยมใช้ ได้แก่ (Body mass index: BMI) โดย ประเทศในทวีปเอเชียใช้เกณฑ์ตั้งแต่ 25 กิโลกรัมต่อตารางเมตรขึ้นไป ผลการศึกษาพบความชุกโรคอ้วนร้อยละ 57.54 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 76.44) อายุ 50 - 59 ปี (ร้อยละ 32.44) มีบิดา/มารดาอ้วน (ร้อยละ 44.44) ทำงานนั่งโต๊ะทั้งวัน (ร้อยละ 67.11) นิยมเครื่องดื่มมีน้ำตาล (ร้อยละ 22.22) เกินครึ่งไม่ออกกำลังกาย (ร้อยละ 53.96) รับรู้เรื่องโรคอ้วนในระดับมาก ส่วนใหญ่ใช้เครื่องทุนแรง (ร้อยละ 96.89) พักอาศัยอยู่บนชั้นที่ 2 ขึ้นไป (ร้อยละ 58.22) ครอบครัวยุคใหม่ บุคลากรสุขภาพและชุมชนมีบทบาทช่วยควบคุมน้ำหนักในระดับน้อย ขณะที่สถานที่ทำงานมีบทบาทในระดับน้อยที่สุด ผลการทดสอบด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่าปัจจัยในระบบบุคคลที่มีผลต่อการเกิดโรคอ้วนประกอบด้วยระดับการศึกษา ($p = .048$) โรคประจำตัว ($p < .001$) การรับรู้ภาพลักษณ์หรือรูปร่างตนเอง ($p < .001$) พฤติกรรมรับประทาน อาหาร ($p < .001$) และกรรมพันธุ์ ($p < .001$) ส่วนปัจจัยในระบบสังคม ประกอบด้วยลักษณะที่พักอาศัย ($p = .035$) และ บทบาทบุคลากรสุขภาพ ($p = .037$)

อภิชัย คุณพงษ์, (2560) ได้ศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมการป้องกันภาวะน้ำหนักเกินของนักศึกษาปริญญาตรี พบว่าเนื้อหา สำหรับในประเทศไทย จากรายงานการสำรวจ สุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2557 พบว่า เกือบ 3 ใน 10 คนของผู้ชายไทย และ 4 ใน 10 คนของผู้หญิงไทยอยู่ในเกณฑ์อ้วน (BMI ของเพศ ชาย ≥ 25 kg/m² และ BMI ของเพศหญิง ≥ 24 kg/m²) พบว่า มีภาวะน้ำหนักเกินร้อยละ 18.6 ในชายไทยและ ร้อยละ 45 ในหญิงไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจฯ ครั้งที่ 4 เมื่อปี 2552 ความชุกของ ภาวะน้ำหนักเกินมี

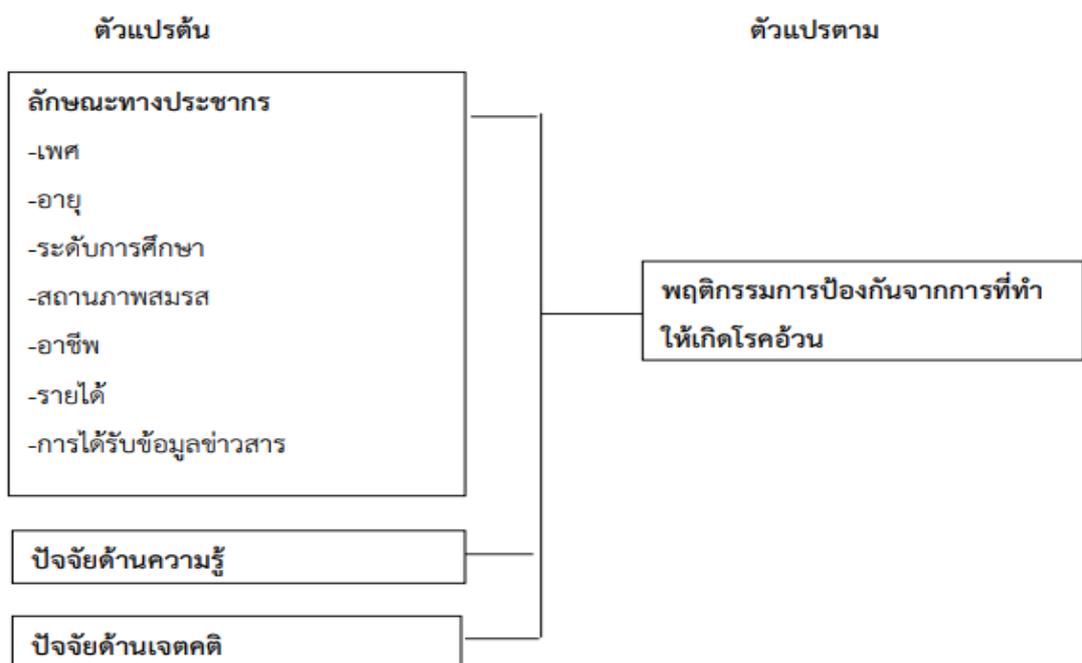
แนวโน้มสูงขึ้นอย่างชัดเจนด้วยเฉพาะ ในผู้หญิงจากร้อยละ 40.7 เพิ่มเป็นร้อยละ 41.8 ส่วน ในผู้ชาย จาก ร้อยละ 28.4 เพิ่มเป็น ร้อยละ 32.9

พระพิชญ์ อุตตมา,(2561) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะอ้วนของสามเณรโรงเรียนกลุ่ม พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่าปัจจุบันปัญหาภาวะอ้วนเป็นปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพที่สำคัญอันดับต้นๆ ของโลก และ ยังปรากฏให้เห็นในทุกประเทศที่กำลังเผชิญกับ ปัญหาภาวะอ้วนมาจากความผิดปกติ ของการมีน้ำหนักตัวเกินมาตรฐาน เนื่องจากร่างกายมีภาวะไขมันสะสมตามอวัยวะ ส่วนต่าง ๆ มาก เกินกว่าปกติ เป็นผลทำให้เกิดปัญหาสุขภาพกันมาก

ผลการศึกษา พบว่า สามเณรที่มีภาวะอ้วนส่วนใหญ่ศึกษาอยู่โรงเรียนเซตุนศึกษา ร้อยละ 63.70 มีอายุ 14 ปี ร้อยละ 21.80 ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 41.90 มีน้ำหนัก อยู่ในช่วงระหว่าง 61 – 70 กิโลกรัม ร้อยละ 33.90 มีส่วนสูงอยู่ในช่วงระหว่าง 161 – 170 เซนติเมตร ร้อยละ 50.80 เมื่อประเมินภาวะอ้วนแล้ว พบว่า มีภาวะท้วม ร้อยละ 48.40 และไม่มีโรค ประจำตัว ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินภาวะอ้วนกับน้ำหนักของสามเณร พบว่า การ เล่น เกมส์ เฟสบุ๊ค ไลน์ หรือ ดูโทรทัศน์ก่อนนอน และการฉับเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลสูง อาทิ น้ำปानะ น้ำหวาน น้ำผลไม้ น้ำอัดลม ชาขวด กาแฟ และเครื่องดื่มชูกำลังของสามเณร มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่ทำให้เกิดโรคอ้วนตั้งแต่ อายุ 35-70 ปี หมู่ที่ 4 บ้านสุกร ตำบลหนองหลัก อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้กำหนด กรอบแนวคิดไว้ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นประชากรใน หมู่ที่ 4 บ้านสุกร ตำบลหนองหลัก อำเภอุมพวง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 67 คน

เกณฑ์การคัดเลือก

1. บุคคลที่มีค่า BMI เกินเกณฑ์ปกติ
2. บุคคลที่ยินดีตอบแบบสอบถาม มีอายุ 35-70 ปี

เกณฑ์การคัดออก

ผู้ที่พิการทางสมองและผู้พิการทางการได้ยิน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional study Descriptive Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่ทำให้เกิดโรคอ้วนของประชากร หมู่ที่ 4 บ้านสุกร ตำบลหนองหลัก อำเภอุมพวง จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภค

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการบริโภค

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล การลงเก็บแบบสอบถาม การเขียนเลขที่แบบสอบถาม โดยเรียงตามบ้านเลขที่จากน้อยไปมากตามลำดับ
2. ติดต่อขออนุมัติหนังสือ จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองหลัก ถึงผู้นำชุมชน หมู่ที่ 4 บ้านสุกร ตำบลหนองหลัก อำเภอุมพวง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์
3. ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการนำแบบสอบถามไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้กรอกข้อมูลลงในแบบสอบถาม
4. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้ง 4 ส่วน มาวิเคราะห์โดยใช้รูปแบบคอมพิวเตอร์ประมวลผลสำเร็จรูป โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในการทดสอบสมมติฐานสำหรับการวิจัยครั้งนี้และดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวน ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการอธิบายลักษณะ

ประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ ที่พักอาศัย โรคประจำตัว การรับประทานอาหาร

1.1. แบบสอบถามส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปปัจจัยส่วนบุคคล ที่พักอาศัย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน น้ำหนัก ส่วนสูง โรคประจำตัว การได้รับข้อมูลข่าวสาร และการรับประทานอาหาร โดยแจกแจงความถี่ (Frequencies) และ หาค่าร้อยละ

1.2. แบบสอบถามส่วนที่ 2 แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3. แบบสอบถามส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.4. แบบสอบถามส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการบริโภคอาหาร หาค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติเชิงอนุมาน เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม

2.1. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ สถานภาพ ที่พักอาศัย อาชีพ โรคประจำตัว การได้รับข้อมูลข่าวสาร ต่อพฤติกรรมที่ทำให้เกิดโรคอ้วน โดยใช้สถิติ Chi-square test

2.2. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้ น้ำหนัก ส่วนสูง ความรู้ เจตคติ ต่อพฤติกรรมที่ทำให้เกิดโรคอ้วน โดยใช้สถิติการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation coefficient)

3. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา และเจตคติ ต่อพฤติกรรมที่ทำให้เกิดโรคอ้วน โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สเปียร์แมน (The Spearman Rank Difference Method)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ของกลุ่มประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 35-70 ปี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า มีจำนวนเพศหญิงมากกว่าเพศชายโดยมีเพศหญิง ร้อยละ 76.1 และเพศชาย 23.9 ส่วนใหญ่ มีอายุตั้งแต่ 51-60 ปี ร้อยละ 42.0 รองลงมา 61-70ปี ร้อยละ 19.4 และรองลงมาอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 18.0 สถานภาพสมรส ร้อยละ 82.5 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ การศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 86.6 อาชีพส่วนใหญ่เป็นแม่บ้าน/พ่อบ้าน/เกษียณ ร้อยละ 62.7 รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป 26.9 รายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน ร้อยละ 76.1รองลงมาคือ 10,000-14,999 บาท/เดือน ร้อยละ 20.9 ที่พักอาศัยส่วนใหญ่พักที่บ้านตนเองร้อยละ 94.0 ปัจจุบันน้ำหนักของกลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีน้ำหนักตัว 61-80 กิโลกรัม ร้อยละ 79.1 ส่วนสูงส่วนใหญ่มีส่วนสูงอยู่ที่ 151-160 เซนติเมตร ร้อยละ 68.7 ส่วนใหญ่ประชากรไม่มีโรคประจำ ร้อยละ 70.1 ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารมาจาก วิทยุ/โทรทัศน์ ร้อยละ 85.1

2. ผลการวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร พบว่า กลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 35-70 ปี มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่สารอาหารประเภทโปรตีนมีประโยชน์ต่อร่างกาย โดยตรงคือข้อใด อาหารในข้อใดมีอาหารหลักครบทั้ง 5 หมู่ ถ้าต้องการสารอาหารประเภทแคลเซียม ควรรับประทานอาหารในข้อใด ประโยชน์ของอาหารที่มีเส้นใยและกากอาหารคือข้อใด อาหารชนิดใดเป็นแหล่งพลังงานหลักที่คนไทยบริโภคมากที่สุด สารอาหารที่ให้พลังงานแก่ร่างกายมากที่สุดคือข้อใด พฤติกรรมการบริโภคในข้อใดเสี่ยงต่อภาวะโภชนาการเกิน หลักในการเลือกรับประทานอาหาร ข้อใดถูกต้องที่สุด เพราะเหตุใดเราจึงควรบริโภคอาหารให้ครบ 5 หมู่ ควรเลือกบริโภคอาหารอย่างไร จึงจะถูกหลักโภชนบัญญัติ ($\bar{x} = 5.8$ S.D=1.884)

2.1.ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร ของกลุ่มประชากรอายุ ตั้งแต่ 35-70 ปี หมู่ 4 บ้านสุกร ตำบลหนองหลัก อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า กลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 35 -70 ปี มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 55.2 รองลงมาคือ กลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 35 -70 ปี มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร อยู่ในระดับความรู้สูง ร้อยละ 37.3 และกลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 35 -70 ปี มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร อยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 7.5

3.ผลการวิเคราะห์เจตคติต่อการบริโภคอาหารของกลุ่มประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 35-70 ปี หมู่ 4 บ้านสุกร ตำบลหนองหลัก อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า กลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 35-70 ปี มีเจตคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 3 ลำดับ ลำดับแรกคือการดื่มน้ำผลไม้มีประโยชน์ต่อสุขภาพ ร้อยละ 44.8 รองลงมาคือการไม่ดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เข้ากลุ่มกับเพื่อนไม่ได้ ร้อยละ 40.3 และการรับประทานอาหารที่มีรสหวานจะทำให้อ้วน ร้อยละ 38.8 กลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 35-70 ปี มีเจตคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารในเห็นด้วย มี 3 ลำดับ ลำดับแรกคือ การบริโภคอาหารให้อิ่มทุกมื้อจะทำให้ไม่ขาดสารอาหาร และการบริโภคอาหารหลากหลายชนิดช่วยให้ร่างกายแข็งแรง ร้อยละ 76.1 รองลงมาคือการรับประทานอาหารสำเร็จรูปเป็นการประหยัดและมีประโยชน์ ร้อยละ 58.2 และการรับประทานอาหารไม่สมส่วนจะทำให้มีผลต่อสุขภาพในอนาคต ร้อยละ 55.5 กลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 35-70 ปี มีเจตคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารในระดับไม่เห็นด้วย มี 3 ลำดับ ลำดับแรกคือ การบริโภคซูปเปอร์ฟู้ดทุกวันช่วยให้เรียนหนังสือเก่งขึ้น ร้อยละ 38.8 รองลงมาคือ การรับประทานผลิตภัณฑ์อาหารเสริมให้ประโยชน์ต่อร่างกาย ร้อยละ 34.3 และการบริโภคอาหารไทยทำให้เป็นคนล้าสมัย ร้อยละ 29.9 กลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 35-70 ปีขึ้นไปมีเจตคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 3 ลำดับ ลำดับแรกคือ การรับประทานอาหารแช่แข็งและอุ่นด้วยไมโครเวฟเหมาะสมกับวิถีชีวิตในปัจจุบัน ร้อยละ 29.9 รองลงมาคือ การบริโภคซูปเปอร์ฟู้ดทุกวันช่วยให้เรียนหนังสือเก่งขึ้น ร้อยละ 22.4 และอาหารประเภทแป้งอย่างขนมปัง เป็นอาหารที่มีกลิ่นหอม ร้อยละ 6.0

3.1.ผลการวิเคราะห์ระดับเจตคติต่อการบริโภคอาหารของกลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 35-70 ปี หมู่ 4 บ้านสุกร ตำบลหนองหลัก อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า กลุ่มประชากรอายุ ตั้งแต่ 35-70 ปี ส่วนใหญ่มีเจตคติอยู่ในระดับเห็นด้วย ร้อยละ 46.3 รองลงมาคือ กลุ่มประชากร

อายุตั้งแต่ 35-70 ปี มีเจตคติอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ร้อยละ 40.3 รองลงมาคือ กลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 35-70 ปี มีเจตคติอยู่ในระดับไม่เห็นด้วย ร้อยละ 10.4 และ กลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 35-70ปี มีเจตคติอยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 3.0

4.ผลการวิเคราะห์ พฤติกรรมการบริโภคอาหารของกลุ่มประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 35-70 ปี หมู่ 4 บ้านสุกร ตำบลหนองหลัก อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า กลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 35 -70 ปี มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้ง ($\bar{x}=41.12, S.D=5.545$) กลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 35 -70 ปี มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับ ลำดับแรกคือ ท่านสังเกตเครื่องหมาย อย. ก่อนซื้อผลิตภัณฑ์อาหารต่างๆ อยู่ในระดับเป็นประจำ ($\bar{x}=3.30, S.D=.799$) รองลงมาคือ ท่านรับประทานอาหารในแต่ละวันครบทั้ง 3 มื้อ ($\bar{x}=2.85, S.D=.359$) และท่านดื่มน้ำสะอาดอย่างน้อยวันละ 6-8 แก้ว ($\bar{x}=2.78, S.D=.487$) กลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 35 -70 ปี มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับ ลำดับแรกคือท่านใช้น้ำมันพืช แทนน้ำมันจากสัตว์ ($\bar{x}=1.45, S.D=.501$) รองลงมาคือ ท่านรับประทานอาหารประเภทแป้ง อย่าง รมควัน ($\bar{x}=1.54, S.D=.532$) และท่านรับประทานอาหารประเภทเนื้อสัตว์ติดมัน หรืออาหารที่มีไขมันสูง เช่น ข้าวขาหมู ข้าวมันไก่ ($\bar{x}=1.55, S.D=.379$) และท่านรับประทานอาหารทะเลอย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ($\bar{x}=2.28, S.D=.572$)

4.1.ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของกลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 35 -70 ปี หมู่ 4 บ้านสุกร ตำบลหนองหลัก อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า กลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 35 -70 ปี ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมอยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 95.5 รองลงมาคือกลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 35 -70 ปี อยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 5.4

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่ทำให้เกิดโรคอ้วน บ้านสุกร ตำบลหนองหลัก อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

1.ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ พบว่า ประชากรที่มีค่า BMI เกินเกณฑ์ปกติ ส่วนใหญ่ อายุ 35-70 ปี มีจำนวนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยมีเพศหญิง ร้อยละ 76.1 และเพศชาย 23.9 ส่วนใหญ่จะมีอายุตั้งแต่ 51-60ปี ร้อยละ 42.0 ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ (พระพิชญ์ อุตตมา, 2561) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะอ้วนของสามเณรโรงเรียนกลุ่มพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่า สามเณรที่มีภาวะอ้วนส่วนใหญ่ศึกษาอยู่โรงเรียนเซตุนศึกษา ร้อยละ 63.70 มีอายุ 14 ปี ร้อยละ 21.80 ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 41.90 แต่มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ (วิชัญจิรัชญ์ พัชรกุลธนา กมลทิพย์ ชลัษฐธรรมเนียม วนิตา ดุรงค์ฤทธิชัย, 2558) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดโรคอ้วนในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ เขตเทศบาลตำบลบางเสาธง พบว่า ความชุกโรคอ้วนร้อยละ 57.54 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 76.44) อายุ 50 - 59 ปี (ร้อยละ 32.44)

2.ปัจจัยด้านความรู้ พบว่า กลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 35-70 ปีขึ้นไป มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 55.2 เนื่องจากประชากรได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมของโรคอ้วนในหลายๆด้าน เช่น การได้รับข้อมูลข่าวสารทางโทรทัศน์ หอกระจายข่าว อสม. สำนักงานสาธารณสุข เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (จิราภรณ์ ปัญญรัตน์โชติ ชนัญชิตาคุชฎี ทูลศิริ สมสมัย รัตนกริทากุล, 2560) ได้ศึกษา ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการป้องกันภาวะโภชนาการเกินของนักเรียนชั้นประถมศึกษา พบว่า พฤติกรรมการป้องกันภาวะ โภชนาการเกินของกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 55.2

3.ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา ที่พักอาศัย อาชีพ โรคประจำตัว การรับประทานอาหาร กับพฤติกรรมที่ทำให้เกิดโรคอ้วน ของประชากรที่มีอายุ 35-70 ปี หมู่ที่ 4 บ้านสุกร ตำบลหนองหลัก อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า สถานภาพ ที่พักอาศัย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมที่ทำให้เกิดโรคอ้วน ของประชากรที่มีอายุ 35-70 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ (จิราภรณ์ เรืองยิ่ง สุจิตรา จจรจิตร์ กานดา จันทร์แย้ม, 2559) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารของวัยรุ่นในจังหวัดสงขลา : การสังเคราะห์ องค์ความรู้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหาร พบว่า ปัจจัยเสริม ได้แก่ การได้รับอิทธิพลจากสื่อโฆษณาและสื่อบุคคล และความเชื่อ มีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนที่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

4.ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ รายได้ น้ำหนัก ส่วนสูง ความรู้ เจตคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร ของประชากรที่มีอายุ 35-70 ปีขึ้นไป หมู่ที่ 4 บ้านสุกร ตำบลหนองหลัก อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า เจตคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของประชากรที่มีอายุ 35-70 ปี และ รายได้ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของประชากรที่มีอายุ 30-70 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งการมีเจตคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารที่ถูกต้อง จะส่งผลต่อการมีพฤติกรรมต่อการบริโภคอาหารที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีที่ตั้งไว้ว่า การมีเจตคติที่ดี จะส่งผลต่อการมีพฤติกรรมที่ดีตามมาด้วยอายุ น้ำหนัก ส่วนสูง ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของประชากรที่มีอายุ 35-70 ปีขึ้นไป

5.ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษาและเจตคติ ต่อพฤติกรรมที่ทำให้เกิดโรคอ้วน ของประชากรที่มีอายุ 35-70 ปีขึ้นไป หมู่ที่ 4 บ้านสุกร ตำบลหนองหลัก อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ระดับการศึกษา และเจตคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารของประชากรที่มีอายุ 35-70 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการประชากรที่มีอายุ 35-70 ปี ที่มีระดับการศึกษาที่สูง มีประสบการณ์ในการบริโภคอาหารที่ถูกต้อง ทำให้ประชากร มีความรู้มาก ซึ่งส่งผลต่อการมีความคิด เจตคติในการบริโภคอาหารที่ดีและถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีที่ตั้งไว้ว่า การมีความรู้มีทัศนคติที่ดี จะส่งผลต่อพฤติกรรมการเกิดโรคอ้วน

ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษาการวิจัยควรศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารในประชาชนทุกๆ ช่วงวัย โดยเพิ่มขนาดของกลุ่มอายุของประชากร และควรมีการตรวจร่างกายในประชาชนที่มีภาวะโภชนาการเกินเกณฑ์มาตรฐานประกอบการประเมินภาวะโภชนาการ

เอกสารอ้างอิง

- จิราภรณ์ ปัญญารัตนโซ. ชัญญูชิตาตุษฎี ทูลศิริ, และสมสมัย รัตนกริฑากุล. (2560). **ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการป้องกันภาวะโภชนาการเกินของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม.**วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย บูรพา, 43-50
- จิราภรณ์ เรืองยิ่ง, สุจิตรา จรจิตร, และกานดา จันทร์แย้ม. (2559). **พฤติกรรมการบริโภคอาหารของวัยรุ่นในจังหวัดสงขลา การสังเคราะห์ องค์ความรู้และปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหาร.** วารสารศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, 247-248
- พระพิชณู อุตตมา. (2561). **ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะอ้วนของสามเณรโรงเรียนกลุ่มพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.** 126-127
- ภิชฐ์จิรัชญ์ พัชรกุลธนา, กมลทิพย์ ชลัษธรรมเนียม, และวนิดา ดุรงค์ฤทธิชัย. (2558). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดโรคอ้วนในกลุ่มวัยรุ่นผู้ใหญ่เขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ.**วารสารพยาบาลทหารบก, 132-135
- สุระเดช ไชยตอกเกี้ย. (2558). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารของวัยรุ่นผู้ใหญ่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.1-2**
- อภิชัย อุณิพงษ์. (2560). **ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการป้องกันภาวะน้ำหนักเกินของนักศึกษาปริญญาตรี.**วารสารความปลอดภัยและสุขภาพ,1-5

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ
ในเขตเทศบาลนครนนทบุรีจังหวัดนนทบุรี

Factors correlated with the health condition of the elderly in
Nonthaburi Municipality, Nonthaburi Province

ภัทรวิณ วันแก้ว,พรเทพ กุลนรัตน์,ภูริต เหล่าสีบสกุล,ธันนธร สาสิงห์ และปัทมาราด สุตเลิศ

Pattarawin Wankaew, Pornthep Kunnarat, Phurit Lao Suebsakul,

Thananthon Sasing and Padmarad chuler

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ โทร 0859856785

Branch: Public Administration Faculty of Political Science Tell. 0859856785

e-mail: Pornthep.Kulnarat@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนนทบุรีจังหวัดนนทบุรี2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุที่เป็นผู้สูงอายุ ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุที่เป็น จำนวน 400 คนการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี พบว่า 1) ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนนทบุรีจังหวัดนนทบุรีมีพฤติกรรมสุขภาพด้านการ รับประทานอาหารอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนนทบุรีจังหวัดนนทบุรีมีพฤติกรรมสุขภาพด้านการ ออกกำลังกายอยู่ในระดับปานกลาง 3) ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนนทบุรีจังหวัดนนทบุรีมีพฤติกรรมสุขภาพด้านการ จัดการความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุปรากฏว่าอยู่ในระดับเดียวกันทั้งหมดคือ ปานกลาง

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ, ภาวะสุขภาพ ,ปัจจัย

Abstract

This research was conducted to study 1) to study the health levels of elderly people in Nonthaburi Municipality, Nonthaburi Province2) to study factors associated with the health conditions of elderly people in Nonthaburi Municipality, Nonthaburi Province. The population quantitative research used in this study was elderly people aged 60 years and older who lived in Nonthaburi Municipality. The samples used in

this research were 400 seniors studying factors correlated with the health conditions of the elderly. In Nonthaburi Municipality, Nonthaburi Province. It was found that 1) Elderly people in Nonthaburi Municipality, Nonthaburi Province have moderate eating health behaviors, 2) Elderly people in Nonthaburi Municipality, Ngawat Nonthaburi have health behaviors. Moderate exercise 3) Elderly people in Nonthaburi Municipality, Nonthaburi Province have health behaviors. All three factors associated with the health conditions of the elderly appear to be at the same level, all of which are moderate.

Keywords: Elderly, Health Conditions, Factors

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมทั่วโลกมีแนวโน้มที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนาที่เกิดจากหลายหลายสาเหตุ ประเทศไทยโครงสร้างอายุของประชากรที่เปลี่ยนไปในทิศทางที่มีอายุเพิ่มสูงซึ่งเป็นผลที่เกิดจากอัตราการเกิดของประชากรของประเทศไทยต่ำและคนที่ยืนยาวขึ้น โดยอายุคาดเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มสูงขึ้น คาดการณ์ว่าอาจถึงร้อยละ 10 จำนวนประชากร การเตรียมความพร้อมจึงมีความสำคัญซึ่งในประเทศไทยได้มี พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ให้สิทธิแก่ผู้สูงอายุเกิดขึ้น

หน่วยงานที่เป็นกลไกในการดูแลผู้สูงอายุในประเทศปัจจุบันมี 2 หน่วยงานคือ กระทรวงสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารกิจการและกลไกในการดูแลผู้สูงอายุให้ได้รับสวัสดิการและคุณภาพชีวิตที่ดี ในการดูแลผู้สูงอายุอาศัยเพียงหน่วยงานภาครัฐอย่างเดียวคงไม่สามารถตอบโจทย์ของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ ดังนั้นหน่วยงานที่เข้ามาดูแลต้องมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีงบประมาณและเป็นหลักในการดูแลผู้สูงอายุในปัจจุบันนี้ ยังต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน อสม. ครอบครัวและชุมชนในการดูแลจึงสามารถนำสังคมมาสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี

เทศบาลนครนนทบุรี ได้นับว่าเป็นท้องถิ่นอีกแห่งที่มีการบริหารจัดการที่ดีเกี่ยวกับคุณภาพผู้สูงอายุ และมีการจัดตั้ง ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเทศบาลนครนนทบุรี ที่เป็นตัวแบบในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้สูงอายุในพื้นที่ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้สุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนนทบุรี เกิดสุขภาพที่ดีหรือมีปัจจัยใดบ้างที่เป็นผลด้านลบเพื่อเป็นข้อมูลในการนำไปประกอบสร้างนโยบายของเทศบาลนครนนทบุรีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 มาตรา 3 ระบุว่า “สวัสดิการสังคม” หมายความว่า ระบบการจัดบริการทางสังคม ซึ่งเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึงเหมาะสมเป็นธรรมและให้เป็นไปตามมาตรฐานทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงาน และการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และบริการทางสังคมอย่างทั่วไปและการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ งานสวัสดิการสังคม เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนทุกคนในสังคม ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งตาย อาจกล่าวได้ว่าวัฏจักรชีวิต (Life Cycle) ของคนในสังคมแต่ละคน ต้องได้รับบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น บริการด้านสุขภาพอนามัย บริการด้านการศึกษา บริการด้านที่อยู่อาศัย เป็นต้น ซึ่งมักจะมีข้อคำถามว่าใครควรจะทำหน้าที่จัดระบบสวัสดิการสังคมให้กับประชาชนและใครควรจะได้รับบริการบ้างคนทุกคนในสังคมและหรือกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในสังคมจะได้รับการดูแลทำอะไรที่จะทำให้คนในสังคมได้รับบริการสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึงการกระจายบริการหรือทรัพยากรให้กับประชาชนที่มีลักษณะปัญหาหลากหลายแตกต่างกันได้รับการอย่างเป็นธรรม ประเด็นเหล่านี้ยังมีข้อโต้แย้งเป็นอย่างมากทั้งในด้านปรัชญา แนวคิด พัฒนาการของสังคมแต่ละสังคม

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ อิทธิพลต่อกระบวนการของความสูงอายุที่สัมพันธ์กันโดยได้นำเอาทฤษฎีซึ่งแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม มาอธิบาย ปรัชญาการณของผู้สูงอายุ (จินตนา ยูนิพันธ์,2551) ทฤษฎีในกลุ่มชีววิทยา เป็นทฤษฎีที่อธิบายความสูงอายุ ซึ่งเกิดขึ้นในด้านชีววิทยา ซึ่งเป็นปัจจัยภายในเฉพาะของแต่ละบุคคล ทฤษฎีในกลุ่มจิตวิทยา เป็นทฤษฎีที่อธิบายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุในแง่จิตวิทยา ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้สูงอายุ การปรับตัวเพื่อยอมรับใน ทฤษฎีในกลุ่มสังคมวิทยา ทฤษฎีในกลุ่มนี้อธิบายการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของผู้สูงอายุในเรื่องราวต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในวัยสูงอายุ

องค์ประกอบของงานสวัสดิการสังคมโดยทั่วไป มีการใช้ใน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะกว้าง และลักษณะแคบ ดังนี้ องค์ประกอบของงานสวัสดิการสังคมในลักษณะกว้าง แบ่งเป็น 8 ด้าน ได้แก่

1. การศึกษา (Education)
2. สุขภาพอนามัย (Health)
3. ที่อยู่อาศัย (Housing)
4. การทำงานและการมีรายได้ (Employment and Income Maintenance)
5. ความมั่นคงทางสังคม (Social Security)
6. บริการสังคม (Social Services)
7. นันทนาการ (Recreation)

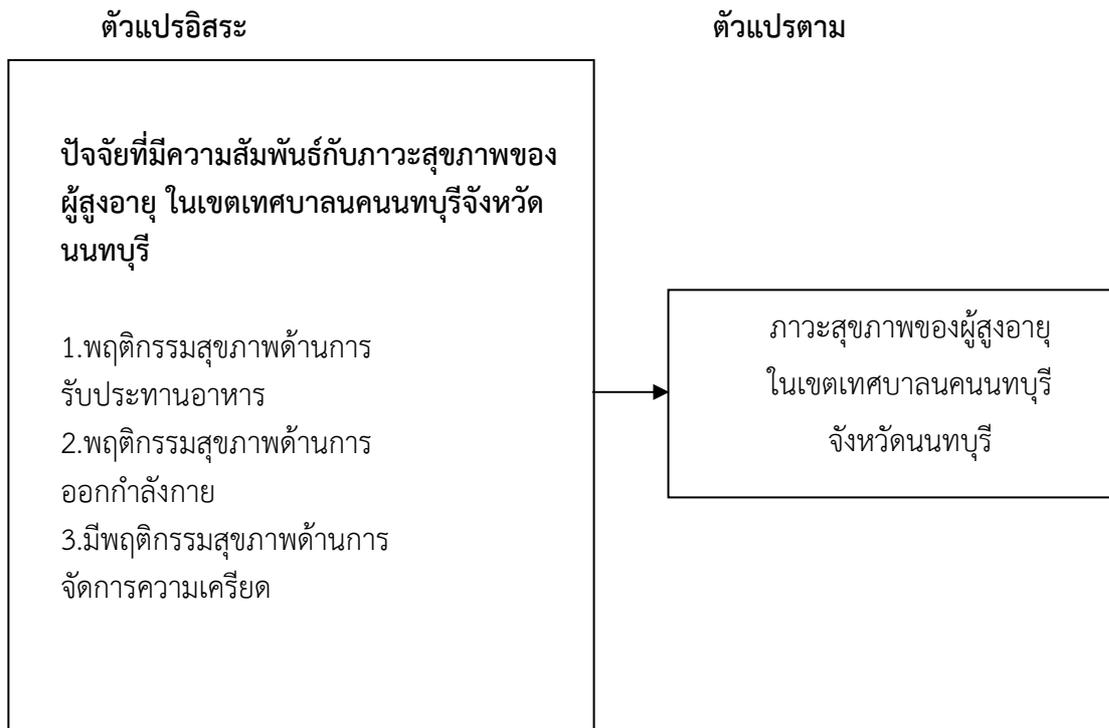
8. กระบวนการยุติธรรม (justice)

ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม พฤติกรรมภายนอก คือ กิจกรรมของบุคคลที่ปรากฏออกมาให้บุคคลอื่น เห็นได้ทั้งทางวาจา การกระทำ ท่าต่าง ๆ มีความสำคัญเพราะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม การสร้างความสัมพันธ์ของคนในกลุ่มต่อกลุ่มหรือชุมชนต่อชุมชน พฤติกรรมภายในคือกิจกรรมที่ทำให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล สมองจะทำหน้าที่เป็นที่รวบรวมสะสมสั่งการอันเป็นผลเกิดจากการทำงานของระบบประสาท และกระบวนการเปลี่ยนแปลง ทางด้านชีวเคมีของร่างกายพฤติกรรมภายในมีความสำคัญต่อคน เพราะเป็นคุณสมบัติที่ทำให้คนเหนือกว่าสัตว์

พุลศักดิ์ พุ่มวิเศษ(2554)พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองประกอบด้วย การดูแลสุขภาพเบื้องต้น การออกกำลังกายอาหารและโภชนาการ การบริโภคสิ่งเสพติดและการจัดการความเครียด และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยนำปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุซึ่งเป็น ได้จากการสุ่มตัวอย่าง อย่างง่ายจากชมรมผู้สูงอายุ อำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอปากเกร็ด และอำเภอบางกรวย เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลคือแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามกลับมาและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 410 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสถิติที่ใช้ คือ สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอ้างอิงใช้ และสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วย วิธีการของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า โรคประจำตัวที่พบในกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ภาวะกระดูกพรุนข้อเข่าเสื่อม ความดันโลหิตสูง ไชมันในเลือดสูง เบาหวาน ภูมิแพ้ โรคหัวใจ ปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้ เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตนเองโดยรวมอยู่ในระดับดี เจตคติเกี่ยวกับพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การเข้าถึงสถานบริการสุขภาพ การตรวจรักษาที่เหมาะสมอยู่ในระดับดี ปัจจัยเสริม การเข้าร่วม กิจกรรมทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง สัมพันธภาพในครอบครัว และบุคคลใกล้ชิดอยู่ใน ระดับดีการได้รับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเอง โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สุทธิพงษ์ ศรีวุฒินพกุล(2562) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จ.สุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีจ.สุราษฎร์ธานีส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงทั้งภาวะสุขภาพด้านร่างกายและภาวะสุขภาพด้านจิตใจ 2) อายุระดับการศึกษา การมีโรคประจำตัวของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จ.สุราษฎร์ธานี มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำกับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จ.สุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\chi^2 = 9.67, p=0.046$; $\chi^2 = 19.16, p=0.038$; $\chi^2 = 9.24, p=0.010$) ความเพียงพอของรายได้พฤติกรรมสุขภาพและการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำกับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุที่เป็นผู้สูงอายุ ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุที่เป็น จำนวน 400 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของคริคซีและมอร์แกนได้ใช้การสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบเจาะจงซึ่งใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้สถิติพรรณนา คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำเสนอข้อมูล

ผลการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรีพบว่า 1) ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรีมีพฤติกรรมสุขภาพด้านการรับประทานอาหารอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรีมีพฤติกรรมสุขภาพด้านการออกกำลังกายอยู่ในระดับปานกลาง 3) ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนนทบุรีจังหวัดนนทบุรีมีพฤติกรรมสุขภาพด้านการจัดการความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุปรากฏว่าอยู่ในระดับเดียวกันทั้งหมดคือ ปานกลาง

อภิปรายผล

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี พุศศักร์ดีมีผลสอดคล้องไปในทางเดียวกันกับงานวิจัย พุ่มวิเศษ(2554)พฤติกรรม การดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรม การดูแลสุขภาพตนเองประกอบด้วย การดูแลสุขภาพเบื้องต้น การออกกำลังกายและโภชนาการ การบริโภคสิ่ง เสพติดและการจัดการความเครียด และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม กับพฤติกรรม การดูแลสุขภาพตนเอง เจตคติเกี่ยวกับพฤติกรรม การดูแลสุขภาพตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การเข้าถึงสถานบริการสุขภาพ การตรวจรักษา ที่เหมาะสมอยู่ในระดับดี ปัจจัยเสริม การเข้าร่วม กิจกรรมทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งต่างกับ งานวิจัยของ สุทธิพงษ์ ศรีวุฒินพกุล(2562) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุใน เขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จ.สุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขต เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จ.สุราษฎร์ธานีส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงทั้งภาวะสุขภาพด้านร่างกายและ ภาวะสุขภาพด้านจิตใจ 2) อายุระดับการศึกษา การมีโรคประจำตัวของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครสุ ราษฎร์ธานี จ.สุราษฎร์ธานี มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำกับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาล นครสุราษฎร์ธานี

ข้อเสนอแนะ

1. เมื่อพิจารณาจากข้อมูลวิจัยการดูแลและอย่างใกล้ชิดเป็นส่วนสำคัญทั้งครอบครัวและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลนครนนทบุรีมีมาตรฐานสูงอยู่แล้ว แต่ผลวิจัยชี้ไปใน แนวปัจจัยส่วนตัวที่ผู้สูงอายุเลือกใช้พฤติกรรม ดังนั้นเทศบาลต้องเข้ามาส่งเสริมและสร้างความเข้าใจ เกี่ยวข้องสุขอนามัยของผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยความต้องการของผู้สูงอายุจากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงเจตคติที่แท้ของ ผู้สูงอายุว่าต้องการ การดูแลไปในแนวทิศทางใด

เอกสารอ้างอิง

- เกษม ดันติ ผลาชีวะ. (2550). **การรักษาสุขภาพในวัยสูงอายุ**. อรุณการพิมพ์ กรุงเทพฯ.
- จารุณี วารหัส และอริสา จิตต์วิบูลย์. (2553). **พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุชมรมผู้สูงอายุ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา (รายงานการวิจัย)**.สงขลา: วิทยาลัย บรรรุ ศรีพานิช. (2548). **คู่มือผู้สูงอายุ**. สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน กรุงเทพฯ
- เพชร อินทรพานิช. (2550). **ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาวะสุขภาพ การสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชนแออัด เขตเทศบาลเมืองอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยขอนแก่น.พยาบาล บรมราชชนนีสงขลา.

พูลศักดิ์ ฟูมิเศษ.2554.พฤติกรรมการณ์ดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ จังหวัดนนทบุรี.วิทยาลัย
ราชพฤกษ์.

วนิดา ประเสริฐศรี. (2555). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการณ์ส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ
ในชมรมผู้สูงอายุ ตำบลเขาสามสิบ อำเภอลำลูกกระพือ จังหวัดสระแก้ว. ปรินญาณินพนธ์
สาธารณสุขบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

สุทธิพงษ์ ศรีวุฒินพกุล.(2562).ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเทศบาล
นครสุราษฎร์ธานี จ.สุราษฎร์ธานี.วิชาการค้นคว้าอิสระ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุรเดช ดวงทิพย์สิริกุล. (2553). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการณ์ดูแลตนเองด้านสุขภาพ
ของผู้สูงอายุในตำบลเจริญเมือง อำเภอลำพูน จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐม Factor Affecting The Decision Making on Purchasing Products from The Application of Consumers in Nakhon Pathom Province

ณิชภา คุณพระเนตร¹, กิตติ รุ่งเรืองทรัพย์เจริญ², อนัญญา อินพุ่ม³,
สมทรง นาคศรีสังข์⁴ และปานิสรา ธรรมภิติ⁵

Nichapha Khunpranet¹, Kitti Rungruengsapcharoen², Ananya InPhum³,
Somsong Naksrisang⁴ and Panisara Thamphithi⁵

^{1,3,4}สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

^{1,3,4}Faculty of Business Administration (Management), Bangkokthonburi University ¹Tel. 089-0601000

²สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการค้า คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

²Faculty of Business Administration Program in Innovative Trading Management, Bangkokthonburi University

¹Nichapha@hotmail.com, ²Kitti-005@gmail.com, ³Ananya@gmail.com, ⁴Somsong@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ของผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันในจังหวัดนครปฐม และ ความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในจังหวัดนครปฐม เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามทางออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลคือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยเชิง พหุคูณ t-Test และความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันในจังหวัดนครปฐมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 63.00 มีอายุ 20 - 30 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็น ร้อยละ 14.75 สถานภาพโสด จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 55.75 การศึกษาระดับปริญญาตรี 249 คน คิดเป็นร้อยละ 27.25 มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้าง จำนวน 220 คน คิดเป็น ร้อยละ 55.00 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 9,000-20,000 บาท จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00

2. พฤติกรรมการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐม ที่ผู้บริโภคเคยใช้บริการมากที่สุดคือ SHOPEE คิดเป็น 31% ความถี่ในการซื้อสินค้า 1-2 ครั้ง คิดเป็น 42% จำนวนเงินที่ใช้ในการซื้อสินค้าโดยเฉลี่ย 300-500 บาท คิดเป็น 28% สินค้าและบริการที่ซื้อ เป็นเสื้อผ้า/เครื่องแต่งกาย คิดเป็น 32%

3. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (6Ps) ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทาง แอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐม โดยรวมเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชัน (Application) ของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด (6Ps) ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชัน (Application) ของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐมแตกต่างกัน

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อสินค้า, สินค้าออนไลน์, แอปพลิเคชัน

Abstract

This research aimed to study the factors affecting the purchasing of products through the application of consumers in Nakhon Pathom Province. These are the demographic factors of gender, age, education level, occupation, average monthly income. Including factors in marketing mix whether it affects consumers' decision to purchase products via application in Nakhon Pathom Province or not.

Data were collected from a sample of 400 people via an online questionnaire. The obtained data were analyzed for statistical results according to the research objectives with a package program. The results of the research revealed that the factors influencing the decision to purchase products through the online application. Of consumers in Nakhon Pathom Province were statistically significant at 0.05 level, there were 6 factors in descending order as follows: 1) Price 2) Privacy 3) Place 4) Products 5) Promotion 6) Personalization.

As for the study of differences in demographic factors, it was found that different occupations influence online shopping decisions. Of the Nakhon Pathom sample were different. It was found that most of the number 1) Employees of Private Companies/Freelance 2) State Enterprise Employees 3) Students-College student 4) Self-Employed Which from the results of research, entrepreneurs and developers The application can be used to develop the operating system of the online shopping application to be more efficient and meet the needs of consumers.

Keywords: Factors influencing the purchase of goods, Online selling, Applications

บทนำ

ในปัจจุบันธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ของไทยเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ผู้ประกอบการในธุรกิจต่างๆ เองก็มองว่าเวลานี้ E-Commerce เป็นช่องทางการขายหลักในการ

เข้าถึงผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำ E-Commerce ผ่าน แอปพลิเคชัน เนื่องจากความสะดวกในการใช้งานมีระบบชำระเงินหลากหลายช่องทาง รวมถึงมี ระบบจัดการสินค้าและขนส่งถึงปลายทางพร้อมเก็บเงิน ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้บริโภคได้รับ ความสะดวกสบาย และมั่นใจในระบบการสั่งซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันออนไลน์มากขึ้น

จากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดดจากยุคอนาล็อก (Analog) ไปสู่ยุคดิจิทัล Digital และยุคเอไอ AI (Artificial intelligence) หรือ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ จึงทำให้เทคโนโลยีดิจิทัลมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตและการทำงานของคนในยุคปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้เกิดธุรกิจรูปแบบใหม่ๆ รวมถึงธุรกิจการค้าออนไลน์ หรือพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วอย่างต่อเนื่องทำให้การเข้าถึงสินค้าและบริการของผู้บริโภคสะดวก รวดเร็วอย่างง่ายดายผ่านแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือได้ทุกที่ทุกเวลาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) จากการสำรวจสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2562) สรุปผลจากการสำรวจธุรกิจการค้าออนไลน์ พบว่า 90% ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในไทยเคยค้นหาสินค้าและบริการทางออนไลน์ เคยซื้อสูงถึง 82% หรือประมาณ 34.8 ล้านคน โดย 69% ซื้อผ่านมือถือคาดว่ามูลค่าสินค้าที่ซื้อออนไลน์สูงถึง 4.31 พันล้านดอลลาร์ กลุ่มอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด 1.5 พันล้านดอลลาร์ ตามด้วยสินค้ากลุ่มแฟชั่นและความงาม 1.03 พันล้านดอลลาร์

เนื่องจากสถานการณ์วิกฤติในช่วงต้นปี พ.ศ. 2563 ที่ผ่านมาจากกาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus - 2019) หรือ เชื้อโรคโควิด-19 (COVID-19) มีความรุนแรงขึ้นสร้างผลกระทบเป็นวงกว้างในทุกๆด้านไปทั่วโลกและวิกฤตินี้ได้ส่งผลกระทบในทางลบต่อระบบเศรษฐกิจไปทั่วโลกทั้งธุรกิจออนไลน์และออฟไลน์ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดใหญ่หรือธุรกิจขนาดเล็ก (SMEs) ต่างต้องปรับตัวกันยกใหญ่เพื่อกู้สถานการณ์นี้ให้ธุรกิจผ่านพ้นช่วงเวลาที่ยาวร้ายและยากลำบากของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus - 2019)

ดังนั้นการค้นหาริธีฟื้นตัวจากสภาพเศรษฐกิจที่ถดถอย โดยค้นหาจุดสมดุลให้แก่ธุรกิจเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ในสถานการณ์เช่นนี้ส่งผลให้พฤติกรรมและความต้องการของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้ประกอบการที่เป็นธุรกิจขนาดใหญ่หรือธุรกิจขนาดเล็ก (SMEs) หรือค้าขายออนไลน์ต่างย่อมอยากรู้ว่าสินค้าอะไรที่ขายดีและไม่ดี และถ้าหากสถานการณ์ยังไม่กลับมาเหมือนเดิมควรปรับตัวอย่างไรในสถานการณ์นี้ การเปิดหน้าร้าน หรือการทำการตลาดแบบออฟไลน์อาจไม่ใช่คำตอบที่ดีที่สุด สาเหตุนั้นมาจากการที่ประเทศต่างๆ ได้ทำการ ล็อกดาวน์ (Lock down) ภายในประเทศ รวมถึงประเทศไทยด้วย อีกทั้งผู้ประกอบการยังต้องเสียต้นทุนที่อาจได้กำไรกลับมาแบบไม่คุ้มค่างั้นั้นการลดต้นทุนจากการใช้จ่ายหน้าร้านเพื่อมาลงทุนกับธุรกิจออนไลน์นั้นเป็นทางเลือกที่สำคัญเพื่อช่วยให้ธุรกิจรอดพ้นจากสถานการณ์วิกฤติในครั้งนี้ไปได้ สินค้าออนไลน์ในแอปพลิเคชัน โทรศัพท์มือถือ (Mobile Application) ต่างๆ เริ่มได้รับความนิยมจากผู้บริโภคในยุคปัจจุบันเพราะมี ความสะดวกสบายในการหาข้อมูลและการเปรียบเทียบราคาของสินค้าและบริการในร้านค้าออนไลน์ โดยแอปพลิเคชันโทรศัพท์มือถือ (Mobile Application)

จากประเด็นข้างต้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาว่าปัจจัยใดที่มีผลต่อการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของคนในสังคมปัจจุบันบ้าง และเหตุผลใดที่ทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อ หรือไม่ซื้อสินค้าและบริการ เพื่อทราบถึงความต้องการของผู้บริโภคอย่างแท้จริง และทัศนคติที่มีต่อการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันโทรศัพท์มือถือ (Mobile Application) ต่างๆ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพัฒนาระบบการซื้อและขายออนไลน์ให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะการใช้บริการผ่านช่องทางของ Mobile ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันในจังหวัดนครปฐม
3. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ในจังหวัดนครปฐม

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านเนื้อหา

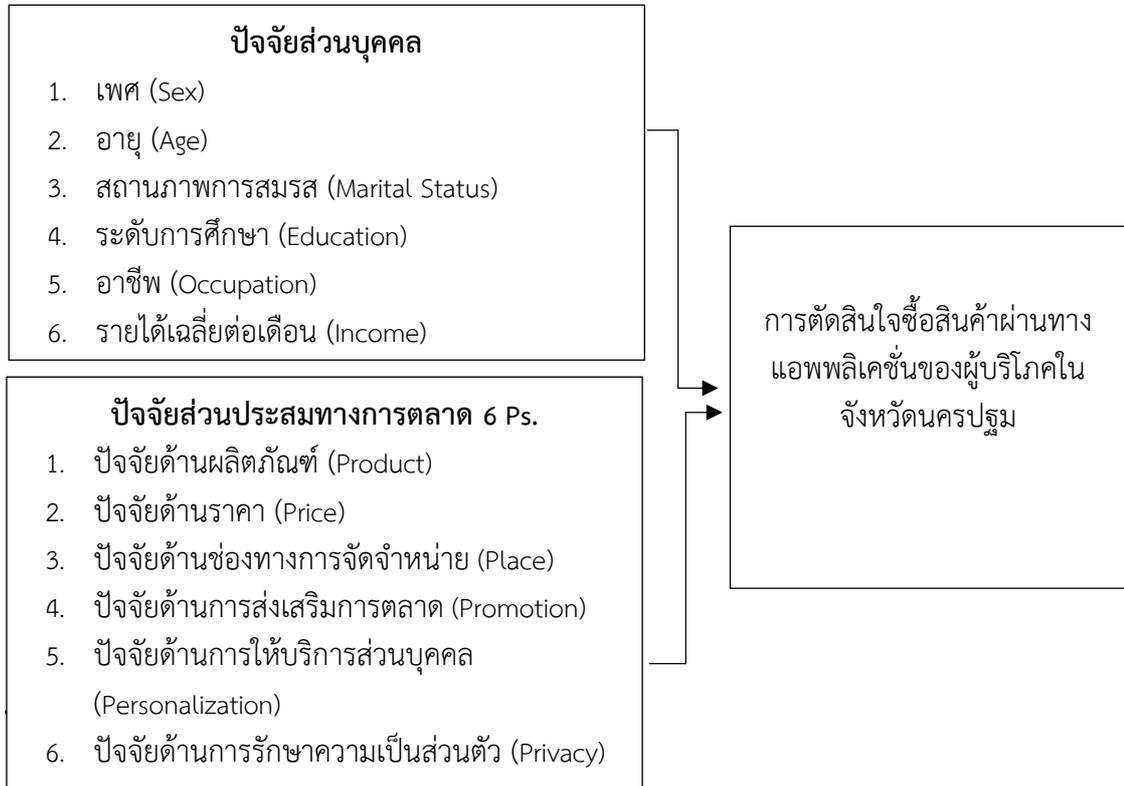
1. ตัวแปรอิสระ
 - 1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน
 - 1.2 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (6Ps) ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ปัจจัยด้านการส่งเสริมทางการตลาด ปัจจัยด้านการให้บริการส่วนบุคคล และปัจจัยด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครปฐม ที่เคยซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชัน
2. กลุ่มตัวอย่างคำนวณได้จากสูตรไม่ทราบจำนวนประชากรของ Cochran, W.G.(1977) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน เพื่อป้องกันความผิดพลาดอันอาจเกิดขึ้นผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 400

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐมภายใต้แนวความคิด ปัจจัยส่วนบุคคล ตามแนวคิดของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538) และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 6 Ps.ตามแนวคิดของ Kotler (1997) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผ่านทางแอปพลิเคชันผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้มาเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า และทำการวิจัยต่อยอดเพิ่มเติมแก่ผู้ที่สนใจจะศึกษาในเรื่องของการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันและในรูปแบบต่างๆ ต่อไป
3. เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการตัดสินใจในการทำธุรกิจการขายสินค้าออนไลน์ให้กับผู้ที่สนใจขายสินค้าออนไลน์ในจังหวัดนครปฐม
4. เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปวางแผนและกลยุทธ์ทางการตลาดในการขายสินค้าออนไลน์ในจังหวัดนครปฐม
5. เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมและปัจจัยทางด้านต่างๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐม

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับด้านประชากรศาสตร์

เป็นแนวทางในการศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการกำหนดเป้าหมายทางประชากรศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับ ขนาดองค์ ประกอบ การเปลี่ยนแปลงของประชากร ประชากรเหล่านี้คือมนุษย์ผู้มีความต้องการอันธรรมชาติอยู่นั่นเอง ส่วนนักการตลาดเป็นผู้ที่มีหน้าที่ต้องเข้าไปสร้างความอยากได้ในผลิตภัณฑ์บริการของบริษัทให้บังเกิดในหมดหม่อมมนุษย์ ด้วยเหตุนี้นักการตลาดจึงต้องสนใจติดตามตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางด้านลักษณะประชากรโดยอาศัยความรู้ทางด้านประชากรศาสตร์ในประเด็นต่างๆอยู่เสมอ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538) กล่าวว่าลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ ถือเป็นความหลากหลายและมีความแตกต่างเกี่ยวกับตัวบุคคลเช่น เพศ อายุ สถานภาพ ลักษณะโครงสร้างของร่างกาย ความอาวุโสในการทำงาน เป็นต้น โดยจะแสดงถึงความ เป็นมาของแต่ละบุคคลจากอดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งความแตกต่างและหลากหลายของบุคคลนี้ สามารถบ่งชี้ลักษณะพฤติกรรมการแสดงออกที่แตกต่างกัน การตัดสินใจที่แตกต่างกันที่มีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางด้านประชากรศาสตร์หรือความเป็นมาของบุคคลนั่นเอง

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับส่วนประสมทางการตลาด 6P's

Kotler (1997) ได้กล่าวไว้ว่า ส่วนประสมทางการตลาด หมายถึงตัวแปรหรือเครื่องมือทางการตลาดที่สามารถควบคุมได้ บริษัทมักจะนำมาใช้ร่วมกันเพื่อตอบสนองความพึงพอใจและความต้องการของลูกค้าที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย แต่เดิมส่วนประสมทางการตลาดจะมีเพียงแค่ 4 ตัวแปรเท่านั้น (4Ps) ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา สถานที่หรือช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมการตลาด ต่อมามีการคิดตัวแปรเพิ่มเติมขึ้นมา อีก 3 ตัวแปร ได้แก่ บุคคล ลักษณะทางกายภาพ และกระบวนการ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดที่สำคัญทางการตลาดสมัยใหม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับธุรกิจทางด้านการบริการ ดังนั้นจึงรวมเรียกได้ว่าเป็นส่วนประสมทางการตลาดแบบ 7Ps นอกจากนี้ Kotler (2003) อธิบายว่า การตัดสินใจของผู้บริโภคจากปัจจัยภายใน คือแรงจูงใจ การรับรู้ การเรียนรู้ บุคลิกภาพและทัศนคติซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงความต้องการ และตระหนักว่ามีสินค้าให้เลือกมากมาย กิจกรรมที่ผู้บริโภคเข้ามาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับข้อมูลที่มีอยู่หรือข้อมูลที่ฝ่ายผู้ผลิตให้มาและสุดท้ายคือการประเมินค่าของทางเลือกเหล่านั้น Schiffman & Kanuk (1994) กล่าวว่ากระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคคือกระบวนการในการเลือกซื้อสินค้าจากทางเลือกที่มีตั้งแต่สองทางเลือกขึ้นไปโดยให้ผู้บริโภคพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ ทั้งด้านจิตใจ (ด้านความรู้สึกนึกคิด) และพฤติกรรมทางกายภาพการซื้อเป็นกิจกรรมทั้งทางด้านจิตใจและกายภาพซึ่งเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาหนึ่งทั้งสองกิจกรรมทำให้เกิดการซื้อและเกิดพฤติกรรมซื้อตามบุคคลอื่น

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจซื้อ

Walters (1978) อธิบายว่าการตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเลือกจากทางเลือกที่มีอยู่หลายทางเลือก

Kotler (2000) อธิบายว่าการตัดสินใจของผู้บริโภคจากปัจจัยภายใน คือแรงจูงใจ การรับรู้ การเรียนรู้ บุคลิกภาพและทัศนคติซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงความต้องการ และตระหนักว่ามีสินค้าให้เลือก

มากมาย กิจกรรมที่ผู้บริโภคเข้ามาเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับข้อมูลที่มีอยู่ หรือข้อมูลที่ฝ่ายผู้ผลิตให้มาและสุดท้ายคือ การประเมินค่าของทางเลือกเหล่านั้น กระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค (Schiffman & Kanuk :1994) คือ กระบวนการในการเลือกซื้อสินค้าจากทางเลือกที่มี ตั้งแต่สองทางเลือกขึ้นไปโดยให้ผู้บริโภคพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจทั้งด้านจิตใจ (ด้านความรู้สึกนึกคิด) และพฤติกรรมทางกายภาพ การซื้อเป็นกิจกรรมทั้งทางด้านจิตใจ และกายภาพซึ่งเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ทั้งสองกิจกรรมนั้นทำให้เกิดการซื้อ และเกิดพฤติกรรมการซื้อตามบุคคลอื่น

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การทำธุรกรรมทุกรูปแบบโดยครอบคลุมถึงการซื้อขายสินค้า/บริการ การชำระเงิน การโฆษณาโดยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทต่างๆ โดยเฉพาะเครือข่ายทางอินเทอร์เน็ต

พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรืออีคอมเมิร์ซเริ่มขึ้นเมื่อประมาณต้นทศวรรษที่ 1970 โดยเริ่มจากการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างหน่วยงาน และในช่วงเริ่มต้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่จะเป็นบริษัทใหญ่ๆ เท่านั้น บริษัทเล็กๆ มีจำนวนไม่มากนัก ต่อมาเมื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แพร่หลายขึ้นเนื่องจากจำนวนคอมพิวเตอร์พีซีที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว พร้อมกับการพัฒนาด้านอินเทอร์เน็ตและเว็บ ทำให้หน่วยงานรวมถึงบุคคลต่าง ๆ ได้ใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น Rogers, E. M. (2003). ได้คิดทฤษฎีการแพร่กระจายของนวัตกรรม โดยเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมเกิดขึ้นจากการแพร่กระจายของสิ่ง ใหม่จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งและมีการยอมรับนวัตกรรมใหม่นั้นนั้นอาจจะเป็นความรู้ความคิด เทคนิคหรือเทคโนโลยีโดยมีองค์ประกอบหลัก 4 ข้อ) 1) นวัตกรรม 2) ช่องทางการสื่อสาร 3) เกิดเป็นช่วงเวลา 4) ระบบสังคมในปัจจุบันพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ครอบคลุมธุรกรรมหลายประเภท เช่น การโฆษณา การซื้อขายสินค้า การซื้อหุ้น การทำงาน การประมูล และการให้บริการลูกค้า

5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ

แอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ) เป็นการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์สำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่ เช่น โทรศัพท์มือถือ หรือแท็บเล็ตโดยโปรแกรมจะช่วยตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคให้ใช้งานได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้นในปัจจุบันโทรศัพท์มือถือหรือสมาร์ตโฟนมีหลายระบบปฏิบัติการที่พัฒนาออกมาสู่ตลาดแต่ระบบปฏิบัติการที่ผู้บริโภคนิยมใช้ คือ IOS และ Android จึงทำให้เกิดการเขียนหรือพัฒนาแอปพลิเคชันลงบนสมาร์ตโฟนเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น เกมส์ แผนที่ โปรแกรมสนทนาและหลายธุรกิจก็เริ่มพัฒนาแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือเพื่อเพิ่มช่องทางการสื่อสารกับลูกค้ามากขึ้น ซึ่งแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือที่นั้นเหมาะสำหรับธุรกิจและองค์กรต่างๆ ในการเข้าถึงกลุ่มคนรุ่นใหม่รวมถึงการขยายการให้บริการผ่านมือถือที่สามารถทำได้ง่ายมากขึ้น สะดวก ทุกที่ ทุกเวลา ซึ่ง Foster, G. M. A. (1973) ได้นิยามไว้ว่าการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศคนได้รับการเรียนรู้โดยผ่าน การศึกษาผ่านขั้นของการรับรู้ซึ่งจะเกิดจากการยอมรับและถ้าการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการได้ลอง ปฏิบัติเองและรู้ว่าสิ่งนั้นสามารถให้ประโยชน์ได้จริงจึงกล้าตัดสินใจยอมรับสิ่งนั้น ในส่วนของ Davis, F. D., Bagozzi, R. P., & Warshaw, P. R. (1992) กล่าวถึงพฤติกรรมการยอมรับการใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศว่าเป็นการกระทำ ที่ได้รับอิทธิพลโดยตรงจากการใช้งานระบบสารสนเทศได้รับอิทธิพลทางอ้อมต่อการรับรู้ว่าเป็นใช้งานง่าย และรับรู้ถึงประโยชน์ของระบบผู้ใช้จะแสดงพฤติกรรมแบบใดขึ้นอยู่กับทัศนคติของบุคคลนั้นถ้าเป็นเชิงบวกก็จะมีการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศนั้น จะเห็นได้ว่าแอปพลิเคชัน(Application)เป็นซอฟต์แวร์ที่ใช้เพื่อช่วยการทำงานของผู้ใช้ (User) โดยแอปพลิเคชันจะต้องมีสิ่งที่เรียกว่าส่วนติดต่อกับผู้ใช้ (User Interface หรือ UI) เพื่อเป็นตัวกลางในการใช้งานต่างๆได้

ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านแอปพลิเคชัน (Application) โดยรายละเอียดในแบบสอบถามสามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริโภคที่มีอิทธิพลต่อการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐมโดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ส่วนที่ 2 คำถามคัดกรองเบื้องต้นและคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐมโดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐมซึ่งคำถามในส่วนนี้มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert .1967)

สรุปผลวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันในจังหวัดนครปฐมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 63.00 มีอายุ 20 - 30 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14.75 มีสถานภาพโสด จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 55.75 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 27.25 มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้างจำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 9,000-20,000 บาท จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00

2. ข้อมูลที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐม

พฤติกรรมการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐม สามารถสรุปพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างโดยสรุปคือแอปพลิเคชันขายสินค้าออนไลน์ที่ผู้บริโภคเคยใช้บริการ

ส่วนใหญ่เป็น SHOPEE 31% รองลงมา LAZADA คิดเป็น 28% FACEBOOK คิดเป็น 21% LINE SHOP คิดเป็น 12% Ali Express คิดเป็น 7% และแอปพลิเคชันอื่นๆ 1% ตามลำดับ

ความถี่ที่ผู้บริโภคใช้ในการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชัน (ครั้ง/เดือน) ส่วนใหญ่เป็น 1-2 ครั้ง อยู่ที่ 42% รองลงมาน้อยกว่า 1 ครั้งอยู่ที่ 31% 3-4 ครั้งอยู่ที่ 13% 5-6 ครั้ง อยู่ที่ 7% 7-8 ครั้ง อยู่ที่ 5% และมากกว่า 8 ครั้งอยู่ที่ 2% ตามลำดับ

จำนวนเงินที่ผู้บริโภคใช้ในการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันโดยเฉลี่ย (บาท/ครั้ง) ส่วนใหญ่อยู่ที่ 300-500 บาท คิดเป็น 28% รองลงมา 901-1,100 บาท คิดเป็น 22% 701-900 บาท คิดเป็น 16% 501-700 บาท คิดเป็น 12% 1,101-1,300 บาท คิดเป็น 9% 1,301-1,500 บาท คิดเป็น 7% มากกว่า 1,501 บาท คิดเป็น 5% และน้อยกว่า 300 บาท คิดเป็น 1% ตามลำดับ

สินค้าและบริการที่ผู้บริโภคนิยมซื้อผ่านทางแอปพลิเคชันเป็นเสื้อผ้า/เครื่องแต่งกาย คิดเป็น 32% รองลงมา อาหารเสริม/เครื่องสำอาง คิดเป็น 24% รองเท้า/กระเป๋า คิดเป็น 21% อุปกรณ์สัตว์เลี้ยง คิดเป็น 10% นาฬิกา/เครื่องประดับ คิดเป็น 6% อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ คิดเป็น 4% หนังสือ คิดเป็น 2% และอื่นๆคิดเป็น 1% ตามลำดับ

3. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (6Ps) ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐม มากที่สุดคือ ด้านราคามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 รองลงมา คือ ด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ด้านผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ด้านการส่งเสริมการตลาดค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ด้านการให้บริการส่วนบุคคลมีค่าเฉลี่ย 4.07ตามลำดับ

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด (6Ps) ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชัน ของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐมแตกต่างกัน

อภิปรายผล

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐมจากผลจากการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ของตัวแปรทั้งหมด 6 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ปัจจัยด้านการให้บริการส่วนบุคคล และปัจจัยด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว สามารถอธิบายการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐม โดยมีรายละเอียดผลของตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปรที่ทำการศึกษาตามสมมติฐาน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ส่งผลเชิงบวกต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐมในเรื่องสินค้าที่ซื้อผ่านแอปพลิเคชันมีคุณภาพดีและสินค้าในแอปพลิเคชันนี้มีสินค้าตรงตามความต้องการสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถเดช จันทรมานะ (2562) ปัจจัยที่มีผล

ต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าทางสมาร์ทโฟนผ่านตลาดออนไลน์ในประเทศไทย พบว่าด้านผลิตภัณฑ์ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมทางการตลาด มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนผ่านตลาดออนไลน์ในประเทศไทยแตกต่างกัน

2. ปัจจัยด้านราคา ส่งผลเชิงบวกต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐมในเรื่อง ราคาสินค้ามีความคุ้มค่าเมื่อซื้อผ่านแอปพลิเคชันนี้ แอปพลิเคชันนี้ระบุราคาสินค้าไว้อย่างชัดเจน และได้รับส่วนลดหรือสิทธิพิเศษ เมื่อซื้อผ่านแอปพลิเคชันนี้ทำให้สามารถซื้อสินค้าได้ในราคาถูกกว่าร้านอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของเปรมกมล หงษ์ยนต์ (2562) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันออนไลน์ (ลาซาต้า) พบว่า ปัจจัยด้านราคา และ ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชัน

3. ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐมในเรื่องแอปพลิเคชันมีช่องทางการชำระเงินที่หลากหลาย แอปพลิเคชันมีบริการจัดส่งที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ แอปพลิเคชันเป็นที่นิยมมีผู้ใช้บริการจำนวนมาก แอปพลิเคชันมีความพร้อมในการใช้งาน สามารถสั่งซื้อสินค้าได้ทุกที่ ทุกเวลาและแอปพลิเคชันมีการจัดส่งที่ตรงตามเวลาที่กำหนดเป็นต้น

4. ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐมในเรื่องแอปพลิเคชันมีการส่งข้อมูล ข่าวสารติดต่อกับผู้บริโภคอยู่เสมอ และแอปพลิเคชันมีการจัดกิจกรรมส่งเสริม การขายสม่ำเสมอ เช่น การให้ส่วนลดตามเทศกาลต่างๆ มีการประชาสัมพันธ์โฆษณาแอปพลิเคชันให้เป็นที่รู้จักบนโซเชียลมีเดียอย่างทั่วถึงและเงื่อนไขในส่วนลด หรือคูปองต่างๆบนแอปพลิเคชันมีความเหมาะสม และสามารถใช้งานได้จริงแอปพลิเคชันมีการคืนกำไรให้ผู้บริโภคที่ใช้บริการเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เช่น ลดราคาหรือฟรีค่าจัดส่ง ลดราคาเมื่อมียอดสั่งซื้อขั้นต่ำตามที่แอปพลิเคชันกำหนดไว้เป็นต้น

5. ปัจจัยด้านการให้บริการส่วนบุคคล ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐมในเรื่อง แอปพลิเคชันมีช่องทางติดต่อกับลูกค้าเป็นรายบุคคลได้ สะดวกรวดเร็ว เช่น การสนทนาออนไลน์ อีเมล หรือ ระบบฝากข้อความ (Inbox) แอปพลิเคชันมีช่องทางช่วยแก้ปัญหาให้ลูกค้าได้ทันทีที่กรณีเกิดความผิดพลาด เช่น การส่งสินค้าผิด แอปพลิเคชันนี้มีช่องทางการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ (Contact Center) ได้ตลอด 24 ชั่วโมงและแอปพลิเคชันมีการติดตามหลังการขายอย่างสม่ำเสมอ เช่น ให้แสดงระดับความคิดเห็นหลังการใช้บริการ เป็นต้น

6. ปัจจัยด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว ส่งผลเชิงบวกต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐมในเรื่องแอปพลิเคชันมีระบบการชำระเงินที่ปลอดภัย แอปพลิเคชันมีตัวตนที่สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ และบนแอปพลิเคชันมีการเก็บข้อมูล / ข้อมูลลับของลูกค้าได้อย่างปลอดภัย เช่น อีเมล เบอร์ติดต่อ ที่อยู่ เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณทัย ปัญญา (2562) ที่ได้ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นผ่านสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเขตอำเภอเมือง

จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า พบว่า ด้านช่องทางการจาหน่ายด้านการรักษาความเป็นส่วนตัวและด้านราคาสามารถรวมกันพยากรณ์เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นผ่านสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก) ได้ร้อยละ 0.2 ($R^2_{adj} = 0.027$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการ

ผลของการวิจัยนี้สามารถระบุถึงปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคได้ และยังสามารถบอกถึงระดับความสำคัญในแต่ละปัจจัยว่าส่งผลกับการตัดสินใจมากน้อยหรือเพียงใด ซึ่งในงานวิจัยนี้พบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ปัจจัยด้านการให้บริการส่วนบุคคลและปัจจัยด้านการรักษาความเป็นส่วนตัวส่งผลเชิงบวกต่อปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภคได้มากที่สุดตามลำดับและมีข้อควรระวังสำหรับผู้ประกอบการ หรือผู้เจ้าของแอปพลิเคชันซื้อขายสินค้าออนไลน์ คือปัจจัยด้านราคาและปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภค ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการที่ผู้บริโภคเลือกซื้อสินค้าและตรวจสอบราคาของสินค้าได้ทุกที่ทุกเวลา

2. ข้อเสนอแนะงานวิจัยต่อเนื่อง

2.1 ควรเพิ่มตัวแปรด้านปัจจัยทางจิตวิทยาและสังคมในการศึกษาในครั้งต่อไปเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาในมิติต่างๆ ของปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภค

2.2 ควรเพิ่มตัวแปรด้านปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยี (TAM) เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาในมิติต่างๆ ของปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภค

2.3 ควรเพิ่มตัวแปรด้านปัจจัยด้านความปลอดภัย และความน่าเชื่อถือ (Security & Reliability) เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาในมิติต่างๆ ของปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันของผู้บริโภค

เอกสารอ้างอิง

- เปรมกมล หงส์ยนต์ (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันออนไลน์ (ลาชาต้า) ของผู้บริโภคยุคดิจิทัลในกรุงเทพมหานคร. (ค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยสยาม, คณะบริหารธุรกิจ, หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.
- วชิรวีร งามละม่อม.(2558). แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2561, จาก <https://learningofpublic.blogspot.com/>
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2538).พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ:พัฒนาศึกษา.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2562) .สรุปผลที่สำคัญ:สำรวจการมีกาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน(หน้า 29-30) .กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

อรรคเดช จันทรมานะ. (2562). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนผ่านตลาดออนไลน์ในประเทศไทย.** (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.

อรุโณทัย ปัญญา (2562). **ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นผ่านสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่.** (ค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, คณะบริหารธุรกิจ, หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.

Davis, F. D., Bagozzi, R. P., & Warshaw, P. R. (1992). Extrinsic and intrinsic motivation to user computers in the workplace. *Journal of Applied Social Psychology*, 22(14), 1111–1132.

Kotler and Keller. (2016). **Marketing Management edition 15.** England. Pearson Education Limited.

_____. (2003). **Marketing Management.** New Jersey : Prentice – Hall. Other Materials

Foster, G. M. A. (1973). **Tradition societies and technological change.** New York: Harper & Row

Likert, Rensis. (1967). “**The Method of Constructing and Attitude Scale**”, Reading in Attitude Theory and Measurement. P.90-95. Fishbein, Martin, Ed. New York : Wiley & Son.

Rogers, E. M. (2003). **Diffusion of innovations** (5th ed.). New York: Free Press.

Schiffman ;& Kanuk. (1994). **Consumer Behavior.** New Jersey: Prentice–Hall, Inc.

Walters.(1978). **Adaptive Management of Renewable Resources.** New York: McGraw – Hill.

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภค ในจังหวัดราชบุรี

Factors affecting consumers' decision to buy bag Brown rice in Ratchaburi Province

จันทร์เพ็ญ วิศัลยาขจรเดช¹, วิเศษ น้อยตุม², นิภาดา พลหาญ³,
ภูษิต สงคง⁴ และชัยวิทย์ พิจิตนิเวศน์⁵

Chanpen Wisanyakhajordej¹, Wiset Naitum², Nipada Polharn³,
Pusit Songkong⁴ and Chaiwit Phichitniwet⁵

¹⁻⁵สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, โทร. 081-7791561

¹⁻⁵Faculty of Business Administration (Management), Bangkokthonburi University ¹Tel. 081-7791561

¹Chanpen.wis@bkkthon.ac.th, ²Wiset_003@gmail.com, ³Nipada.P@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ผลต่อการตัดสินใจซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านผลิตภัณฑ์ กับการตัดสินใจซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาดกับการตัดสินใจซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไค-สแควร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 275 คนคิดเป็นร้อยละ 68.75 มีอายุ 40-49 ปี จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.25 มีสถานภาพ โสด จำนวน 237คน คิดเป็นร้อยละ 59.25 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 มีอาชีพ ข้าราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50รายได้ต่อเดือน 15,001-30,000 บาท จำนวน 147 คน คิดเป็น ร้อยละ 36.75

2. ปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรีในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในมากที่สุด ด้านประโยชน์ด้านผลิตภัณฑ์ \bar{X} =4.63 ด้านราคา \bar{X} =4.81 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย \bar{X} =4.86 และด้านการส่งเสริมการตลาด \bar{X} =4.95

3. พฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรีได้แก่บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นบุคคลในครอบครัว จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 การบริโภคข้าวกล้องเดือนละ 15 กิโลกรัม จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 43.25 ความถี่การซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงเดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 348 คน คิดเป็น

ร้อยละ 87.00 ซื้อจากห้างสรรพสินค้า จำนวน 328 คน คิดเป็นร้อยละ 82.00 การส่งเสริมการขายที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงคือการลดราคา จำนวน 214 คนคิดเป็นร้อยละ 53.50 สาเหตุที่ทำให้ตัดสินใจซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงคือต้องการให้ตนเองมีสุขภาพดี จำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 76.50 ซื้อข้าวสารบรรจุถุงยี่ห้ออื่น ๆ จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 สาเหตุที่ทำให้เลือกซื้อข้าวสารบรรจุถุงยี่ห้อดังกล่าวคือเลือกคุณภาพสินค้า จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 73.50 ราคาที่ซื้อข้าวสารบรรจุถุงเมื่อเทียบกับน้ำหนักต่อกิโลกรัม ราคา 51 -60 บาท/กิโลกรัม จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 59.00 และเหตุผลที่ทำให้เลือกซื้อข้าวสารบรรจุถุงเพื่อทดแทนข้าวเก่าทั้งหมดไป จำนวน 353 คน คิดเป็นร้อยละ 88.25

4. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า

4.1 ผู้บริโภคที่มีปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ผู้บริโภคที่มีปัจจัยทางด้านผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ด้านประโยชน์ผลิตภัณฑ์ ด้านคุณภาพสินค้า ด้านบรรจุภัณฑ์ และด้านตราสินค้า มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3 ผู้บริโภคที่มีปัจจัยทางด้านส่วนผสมทางการตลาด ได้แก่ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการขาย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์, ส่วนผสมทางการตลาด, พฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวกล้อง

Abstract

This research aims to study Factors affecting consumers' decision to buy bagged brown rice in Ratchaburi Province. To study the relationship between product factors And other marketing mixes The behavior of consumers in choosing to buy brown rice bags in Ratchaburi Province The questionnaire was used as a tool for data collection. The sample group in this research used a simple random sampling method to randomly select a township into a sample of 400 people. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, Chi-square test.

The research results showed that

1. Most of the respondents were female, 275 people accounted for 68.75%, aged 40-49 years, 153 people accounted for 38.25 percent, were single, 237 people accounted for 59.25 percent, had a bachelor's degree, 280. People representing 70.00 percent are government officials/state enterprise employees of 158 people,

representing a percentage. 39.50 monthly income 15,001-30,000 baht, amounting to 147 people, representing 36.75 percent.

2. The marketing mix factors affecting the consumers' decision to buy bagged brown rice in Ratchaburi province as a whole were of the highest opinions. Product benefits \bar{X} =4.63, price \bar{X} =4.81, distribution channel \bar{X} =4.86, and marketing promotion \bar{X} =4.95.

3. Consumers' purchasing behavior of bagged brown rice in Ratchaburi province were 228 people who influenced their decision to buy bagged brown rice, mostly family members, representing 57.00 percent, and their consumption of brown rice was 15 kilograms per month. of 173 people, representing 43.25 percent. The frequency of buying bagged brown rice once a month, 348 people, equivalent to 87.00 percent, bought from department stores, 328 people, or 82.00 percent. The promotion that affects the decision to buy bagged brown rice is a discount 214 people accounted for 53.50 percent. The reason for their decision to buy bagged brown rice was to want themselves to be healthy, 306 people accounted for 76.50 percent bought bagged rice of other brands, 125 people accounted for 31.25 percent. The reason why they choose to buy bagged rice from the aforementioned brands is to choose the quality of the product, 294 people accounted for 73.50%, the price of buying bagged rice compared to the weight per kilogram, priced at 51 -60 baht/kg, 236 people accounted for 59.00 percent and The reason why they choose to buy bagged rice to replace the old rice that has been depleted is 353 people, or 88.25 percent.

4. The results of hypothesis testing showed that

4.1. Consumers with demographic factors consisting of sex, age, marital status, education level, occupation and average monthly income were related to consumers' buying behavior of bagged brown rice in Ratchaburi Province. Statistically significant at a level of 0.05

4.2 Consumers with product factors such as product benefits Product quality, packaging and the brand aspect was related to consumer buying behavior of brown rice in the Ratchaburi Province. Statistically significant at a level of 0.05

4.3 Consumers with other marketing ingredient factors such as price, distribution channels, and Sales promotion correlated with consumers' buying behavior of bagged brown rice in Ratchaburi Province. Statistically significant at a level of 0.05

Keywords: Product Factors, Marketing Mix, Brown Rice Buying Behavior

บทนำ

ข้าวมีความสำคัญกับการบริโภคของมนุษย์และข้าวยังถือเป็นสินค้าเกษตรที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยประเทศไทยเป็นประเทศอันดับต้นๆของโลกที่เป็นแหล่งผลิตข้าวและส่งออกไปยังทั่วทุกมุมโลกโดยข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.(2563) ประเทศไทยมีพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปีเป็นจำนวน 69.409 ล้านไร่ ผลผลิตรวม 30.865 ล้านตันข้าวเปลือก ในปัจจุบันตลาดมีความต้องการบริโภคข้าวเพื่อสุขภาพที่เพิ่มขึ้นเนื่องจาก แนวโน้มการเติบโตของตลาดข้าวเพื่อสุขภาพได้เพิ่มสูงขึ้นตามพฤติกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป เทรนด์การบริโภคมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ชอบบริโภคข้าวขาวหอมมะลิ เนื่องด้วยสังคมปัจจุบันคนรักสุขภาพมากขึ้นและมีการดูแลตนเองดีขึ้น (วิจัยกรุงศรี:2562)

จากกระแสรักสุขภาพในปัจจุบัน รวมถึงการเพิ่มจำนวนของผู้สูงอายุมากกว่าการเกิดใหม่ของวัยเด็ก ทำให้จำนวนประชากรที่ตื่นตัวกับการเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงโรคร้ายไข้เจ็บและรักษาร่างกายให้แข็งแรงมีชีวิตยืนยาวเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะข้าวที่เป็นส่วนประกอบของมื้ออาหารแทบทุกมื้อ แต่ก็มีบุคคลบางกลุ่มที่มีความเชื่อแบบผิดๆว่าการรับประทานข้าวทำให้อ้วน ต่างจากประชากรชาวต่างประเทศที่หันมานิยมรับประทานข้าวไทย เพราะไม่มีโปรตีนที่ทำให้เกิดอาการแพ้เหมือนกับข้าวสาลี ไม่มีคอเลสเตอรอล มีไขมันต่ำจึงถือว่าข้าวเป็นสุดยอดธัญพืช โดยเฉพาะข้าวสารแบบข้าวกล้อง เมื่อกินข้าวกล้องเป็นประจำจะช่วยป้องกัน บรรเทา หรือแม้แต่รักษาปัญหาสุขภาพต่างๆ ได้ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา, 2553)

แผนพัฒนาจังหวัดราชบุรี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕(ฉบับทบทวนปี พ.ศ.2563) การพัฒนาจังหวัดราชบุรีให้เป็นสังคมแห่งความสุข ให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุขภาพที่แข็งแรงส่วนหนึ่งมาจากการเลือกบริโภคข้าวกล้องในการรับประทานอาหารเช้าและมื้อ นอกจากนี้จังหวัดราชบุรียังมีแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดด้วยการส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจชุมชนให้มีศักยภาพในการแข่งขันในระดับที่ใหญ่ขึ้น จากประเด็นข้างต้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจเพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี และเหตุผลใดที่ทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อหรือไม่ซื้อสินค้า เพื่อทราบถึงความต้องการของผู้บริโภคอย่างแท้จริงและผลที่ได้ผู้ประกอบการธุรกิจชุมชนนำไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสถานภาพสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือน ที่ผลต่อการตัดสินใจซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี
2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย ประโยชน์ผลิตภัณฑ์ คุณภาพผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ ราคาสินค้า กับการตัดสินใจซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาดประกอบด้วยราคา ช่องทางการจัดจำหน่ายการส่งเสริมการตลาดกับการตัดสินใจซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านเนื้อหา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งได้ดังนี้

1.1 ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือน

1.2 ปัจจัยทางด้านผลิตภัณฑ์ประกอบด้วย ประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ คุณภาพ ผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ ตรายีนค่า

1.3 ปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาดประกอบด้วย ราคา ช่องทาง การจัดจำหน่ายการส่งเสริมการตลาด

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภค ในด้านตรายีนค่าในตลาดเป้าหมาย ลักษณะบรรจุภัณฑ์ที่เลือกซื้อ สาเหตุที่เลือกซื้อ บุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ ช่วงเวลาที่ซื้อ สถานที่ซื้อ ปริมาณในการซื้อในแต่ละครั้ง

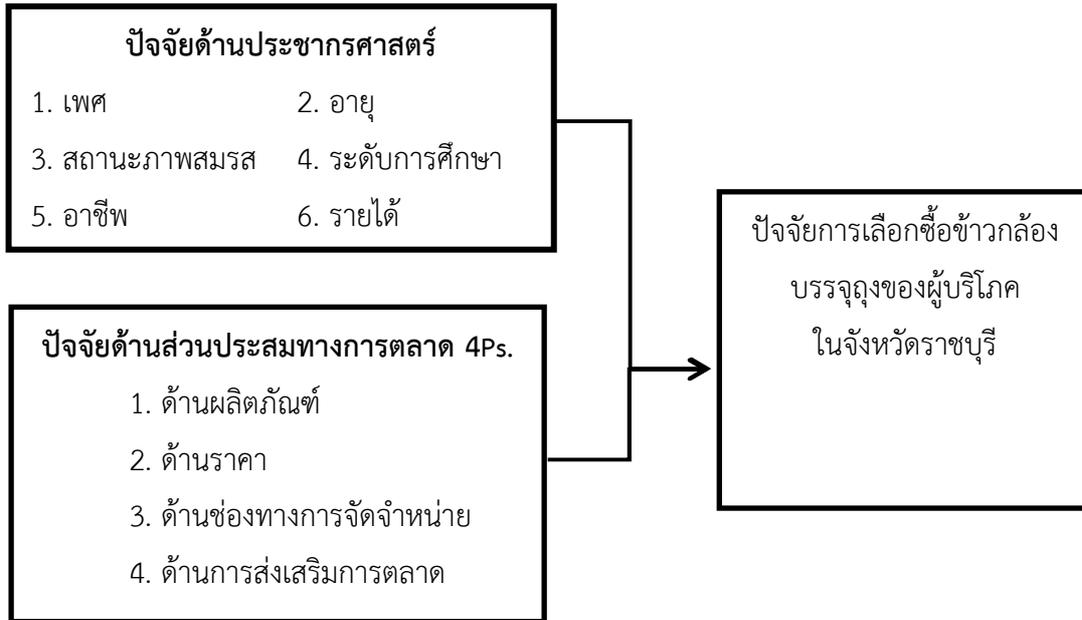
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือประชากรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดราชบุรี และเคยซื้อ หรือยังคงซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงที่ไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน

2. กลุ่มตัวอย่างคำนวณได้จากสูตรไม่ทราบจำนวนประชากรของ Cochran, W.G.(1977) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน เพื่อป้องกันความผิดพลาดอันอาจเกิดขึ้นผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 400

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ และปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด กับพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวสารกล้องบรรจุถุง ภายใต้แนวความคิด เรื่องพฤติกรรมผู้บริโภค ของ Kotler & Keller (2016) และงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครของ จินตนาเพชรพงศ์ (2552) ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้บริโภคที่มีปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวกล้องบรรจุกองของผู้บริโภค
2. ผู้บริโภคที่มีปัจจัย ทางด้าน ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ด้านประโยชน์ผลิตภัณฑ์ ด้านคุณภาพสินค้า ด้านบรรจุภัณฑ์ และด้านตราสินค้า มีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรม การเลือกซื้อ ข้าวกล้องบรรจุกองของผู้บริโภค
3. ผู้บริโภคที่มีปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาดอื่นๆ ได้แก่ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการขายมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวสารกล้องบรรจุกองของผู้บริโภค

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อข้าวกล้องบรรจุกองของผู้บริโภค ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ในการวางแผนทางการตลาด และกำหนดกลยุทธ์ ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องบรรจุกองในอนาคตให้สามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้ประกอบการ และบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจในธุรกิจข้าวกล้องบรรจุกองสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องบรรจุกองให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับด้านประชากรศาสตร์

เป็นแนวทางในการศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการกำหนดเป้าหมายทางประชากรศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับขนาดองค์ประกอบ การเปลี่ยนแปลงของประชากร ประชากรเหล่านี้คือมนุษย์ผู้มีความต้องการอันธรรมชาติอยู่นั้นเอง ส่วนนักการตลาดเป็นผู้ที่มีหน้าที่ต้องเข้าไปสร้างความอยากได้ในผลิตภัณฑ์ของบริษัทให้บังเกิดในหมดหมู่มวลชน ด้วยเหตุนี้ นักการตลาดจึงต้องสนใจติดตามตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางด้านลักษณะประชากรโดยอาศัยความรู้ทางด้านประชากรศาสตร์ในประเด็นต่างๆอยู่เสมอ Shiffman&Kanuk (2007) ให้ความหมายของ”ลักษณะประชากรศาสตร์” หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคล เช่น อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ รายได้ ศาสนา และเชื้อชาติ ลักษณะประชากรดังกล่าว มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งใช้เป็นลักษณะพื้นฐานที่นักการตลาดนำมาพิจารณา สำหรับการแบ่งส่วนตลาด (Market Segmentation) โดยนำมาเชื่อมกับความ ต้องการ ความชอบ และอัตราการใช้จ่ายสินค้าของผู้บริโภค ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2550) กล่าวว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ (Demographic) ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว สถานภาพ ครอบครัว เป็นเกณฑ์ในการแบ่งส่วนการตลาด ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ และสถิติที่วัดได้ของประชากรช่วยในการกำหนดตลาดเป้าหมายรวมทั้งง่ายต่อการวัดมากกว่าตัวแปรอื่น

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด

Phillip Kotler (2016) กล่าวว่า “ส่วนประสมทางการตลาด” (Marketing Mix) หมายถึง เครื่องมือทางการตลาดที่ควบคุมได้ ซึ่งการผสมผสานเครื่องมือต่างๆให้สามารถตอบสนองความต้องการ และสร้างความพอใจให้กลุ่มผู้บริโภคสินค้ากลุ่มเป้าหมาย ส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ เครื่องมือต่างๆ ที่ใช้เพื่อโน้มน้าวความต้องการผลิตภัณฑ์ของกิจการ ส่วนประสมทางการตลาด แบ่งเป็น 4 กลุ่ม หรือ เรียกว่า “4 Ps” ได้แก่ 1. ผลิตภัณฑ์ (Product) 2. ราคา (Price) 3. การจัดจำหน่าย (Place) และ 4. การส่งเสริมการขาย (Promotion)

3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค

Schiffman&Kanuk (2007) ให้ความหมาย “พฤติกรรมผู้บริโภค” หมายถึง การกระทำของ ผู้บริโภคที่แสดงออกไม่เป็นการเสาะแสวงหา การใช้ การวิเคราะห์ประเมินผล การซื้อ การบริโภค สินค้าและบริการ ซึ่งผู้บริโภคมีความคาดหวังต่อสินค้าว่าสามารถสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ ซึ่งผู้บริโภคจะต้องใช้ทรัพยากรที่ตนเองมีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นเวลา เงิน และกำลัง เพื่อบริโภคหรือให้ได้มาซึ่งสินค้านั้นๆ ประกอบด้วย จะซื้ออะไร ทำไม่ถึงได้ซื้อ จะซื้อเมื่อไร จะซื้ออย่างไร จะซื้อที่ไหน และ จะซื้อบ่อยแค่ไหน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2550) “พฤติกรรมผู้บริโภค” (Consumer Behavior) หมายถึง การกระทำใดของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่แสดงออกอันเกี่ยวข้องกับการจัดหาให้ได้มาซึ่งการใช้สินค้าทั้งนี้ รวมถึงกระบวนการตัดสินใจ และการแสดงออก การตอบสนองของบุคคลที่เกี่ยวกับการซื้อสินค้าการใช้สินค้าการใช้บริการ

ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี แบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อข้าวสารกล้องบรรจุถุง ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อข้าวสารกล้องบรรจุถุง และส่วนที่ 5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและใช้โปรแกรมการวิเคราะห์สถิติสำเร็จรูป เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ และปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดอื่นๆ และใช้สถิติการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square) ในการทดสอบความเป็นอิสระวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประชากรศาสตร์ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ และปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดอื่นๆ กับพฤติกรรมการการเลือกซื้อข้าวสารกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี

สรุปผลวิจัย

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 275 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 มีอายุ 40-49 ปี จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.25 มีสถานภาพ โสด จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 59.25 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 มีอาชีพ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 รายได้ต่อเดือน 15,001-30,000 บาท จำนวน 147 คน คิดเป็น ร้อยละ 36.75

2. ปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรีในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในมากที่สุด ด้านประโยชน์ด้านผลิตภัณฑ์ \bar{X} = 4.63 ด้านราคา \bar{X} = 4.81 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย \bar{X} = 4.86 และด้านการส่งเสริมการตลาด \bar{X} = 4.95

3. พฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวกล้องบรรจุถุง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรีได้แก่บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นบุคคลในครอบครัว จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 การบริโภคข้าวกล้องเดือนละของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดือนละ 15 กิโลกรัม จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 43.25 ความถี่การซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงเดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 348 คน คิดเป็นร้อยละ 87.00 ซื้อจากห้างสรรพสินค้า จำนวน 328 คน คิดเป็นร้อยละ 82.00 วิธีส่งเสริมการขายรูปแบบใดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงคือการลดราคา

จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 สาเหตุที่ทำให้ตัดสินใจซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงมากที่สุดคือ ต้องการให้ตนเองมีสุขภาพดี จำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 76.50 ซื้อข้าวสารบรรจุถุงยี่ห้ออื่น ๆ จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 สาเหตุที่ทำให้เลือกซื้อข้าวสารบรรจุถุงยี่ห้อดังกล่าวคือเลือกคุณภาพสินค้า จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 73.50 ระดับราคาซื้อข้าวสารบรรจุถุงเมื่อเทียบกับน้ำหนักต่อกิโลกรัมเลือกราคา 51 -60 บาท/กิโลกรัม จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 59.00 และเหตุผลที่ทำให้เลือกซื้อข้าวสารบรรจุถุงเพื่อทดแทนข้าวเก่าทั้งหมดไป จำนวน 353 คน คิดเป็นร้อยละ 88.25

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน

4.1 ผู้บริโภคที่มีปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ผู้บริโภคที่มีปัจจัยทางด้านผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ด้านประโยชน์ผลิตภัณฑ์ ด้านคุณภาพสินค้า ด้านบรรจุภัณฑ์ และด้านตราสินค้า มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3 ผู้บริโภคที่มีปัจจัยทางด้านส่วนผสมทางการตลาด ได้แก่ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการขาย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวสารกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษาปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้บริโภคที่มีปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวสารกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี โดยผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 40-49 ปี สถานภาพส่วนบุคคล โสดระดับการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000-30,000 บาท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันบทบาทหน้าที่ของเพศหญิงเปลี่ยนแปลงไปจำนวนเพศหญิงที่ทำงานนอกบ้านมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่หน้าที่ทำงานบ้าน ดูแลครอบครัวค่าใช้จ่าย ทำอาหารก็ยังคงเป็นหน้าที่ของเพศหญิง เมื่อเพศหญิงมีรายได้เป็นของตนเองอำนาจในการตัดสินใจซื้อสินค้าจึงเป็นของเพศหญิง ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ซื้อรายใหญ่ของตลาด ดังนั้นผู้ผลิตจึงควรให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้บริโภคเพศหญิง ซึ่งมีอายุระหว่าง 40-49 ปี เนื่องจากเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีกำลังการซื้อที่สูง ทั้งนี้ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับอดุลย์ จาตุรงค์กุล (2552) ที่กล่าวว่าปัจจุบันจำนวนเพศหญิงที่ทำงานนอกบ้านมีเพิ่มมากขึ้น นักการตลาดต้องคำนึงว่าผู้หญิงเป็นกลุ่มผู้ซื้อรายใหญ่ของตลาด และสอดคล้องกับแนวคิดของ ธนาภรณ์ กั้นพวง (2556) เรื่อง ความพึงพอใจด้านผลิตภัณฑ์ที่มีอิทธิพลต่อ

พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อข้าวหอมมะลิบรรจุถุงตราฉัตร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 30-39 ปี มีการศึกษาดำกว่าหรือเทียบเท่าระดับปริญญาตรี สถานภาพโสด มีรายได้ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป และสอดคล้องกับแนวคิดของวิบูลย์ เอี่ยมจุฬา (2549) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมและความพึงพอใจโดยรวมในการเลือกซื้อข้าวหอมมะลิบรรจุถุงตราฉัตรมาบุญครองของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เนื่องจากผู้หญิงเป็นผู้ดูแลบ้าน และซื้ออาหารสำหรับครอบครัว ผู้หญิงจึงซื้อข้าวหอมมะลิบรรจุถุงมากกว่าผู้ชายความสัมพันธ์ของข้อมูลทั่วไปกับพฤติกรรมการซื้อข้าวหอมมะลิบรรจุถุงตราฉัตรของผู้ตอบ

2. ผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวสารกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี โดยรวมซึ่งจากการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ด้านได้แก่ ประโยชน์ด้านผลิตภัณฑ์ คุณภาพผลิตภัณฑ์ บรรจุกฎเกณฑ์ และตราสินค้า สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

2.1 ประโยชน์ด้านผลิตภัณฑ์ของข้าวสารกล้องบรรจุถุงโดยรวม พบว่าผู้บริโภคมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านประโยชน์ผลิตภัณฑ์ของข้าวสารกล้องบรรจุถุง โดยรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และปัจจัยย่อยในด้านประโยชน์ด้านผลิตภัณฑ์ คือมีวิตามินและแร่ธาตุต่างๆ ช่วยให้อารมณ์แข็งแรง มีภูมิคุ้มกันโรค พบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อข้าวสารกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี ในด้านสาเหตุที่ทำให้ตัดสินใจซื้อข้าวสารกล้องบรรจุถุงมากที่สุด เพราะต้องการให้ตนเองมีสุขภาพแข็งแรง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เพราะข้าวสารกล้องเป็นสินค้าที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับประโยชน์ที่จะได้รับที่มากกว่าข้าวสาร ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่ให้ความสนใจในด้านการรักษาสุขภาพร่างกายของตนเอง จึงให้ความสำคัญไปที่ประโยชน์ในด้านมีวิตามินและแร่ธาตุต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีกระบวนการตัดสินใจซื้อของฉัตรยาพร เสมอใจ (2550) ที่กล่าวว่า ผู้บริโภคจะตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่ชอบที่สุด ซึ่งจะพิจารณาจากทัศนคติที่มีต่อสินค้าทั้งทางบวกและทางลบ สถานการณ์ภาวะทางเศรษฐกิจ และงานวิจัยของจินตนา เพชรพงศ์ (2552) พบว่าผู้บริโภคมีความคิดเห็นด้านประโยชน์ผลิตภัณฑ์ของข้าวสารกล้องบรรจุถุงโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย

2.2 คุณภาพผลิตภัณฑ์ของข้าวสารกล้องบรรจุถุงโดยรวม พบว่า ผู้บริโภคมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ของข้าวสารกล้องบรรจุถุง โดยรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และปัจจัยย่อยในด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ คือรสชาติอร่อย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อข้าวสารกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรีในด้านสาเหตุที่ทำให้เลือกซื้อข้าวสารกล้องบรรจุถุงยี่ห้อดังกล่าวเพราะคุณภาพสินค้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภคของ Schiffman&Kanuk (2007) กล่าวว่าผู้บริโภคมีความคาดหวังต่อสินค้าและบริการว่าจะสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ และงานวิจัยของ จินตนา เพชรพงศ์ (2552) พบว่าผู้บริโภคมีความคิดเห็นด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ของข้าวสารกล้องบรรจุถุงโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย

2.3 บรรจุกฎเกณฑ์ของข้าวสารกล้องบรรจุถุงโดยรวมพบว่า ผู้บริโภคมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านบรรจุกฎเกณฑ์ของข้าวสารกล้องบรรจุถุงโดยรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และปัจจัยย่อยใน

ด้านบรรจุภัณฑ์ คือขนาดบรรจุภัณฑ์มีความหลากหลาย บรรจุภัณฑ์แข็งแรง และมีการอธิบายข้อมูลโภชนาการและคุณประโยชน์ของข้าวสารกล้องให้เห็นชัดเจน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจซื้อข้าวสารกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับแนวความคิดแบบจำลองพฤติกรรมของผู้บริโภค ของศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2550) กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริโภคจะเกิดขึ้นจากมีสิ่งกระตุ้นให้เกิดความต้องการก่อนจึงทำให้เกิดการตอบสนอง จึงใจให้ซื้อสินค้า สิ่งกระตุ้นทางด้านผลิตภัณฑ์ เช่น การออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความแข็งแรง และงานวิจัยของ จินตนา เพชรพงศ์ (2552) พบว่าผู้บริโภคมีความคิดเห็นด้านบรรจุภัณฑ์ของข้าวสารกล้องบรรจุถุงโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย

2.4 ราคาสินค้าของข้าวสารกล้องบรรจุถุงโดยรวม พบว่าผู้บริโภคความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านราคาสินค้าของข้าวสารกล้องบรรจุถุงโดยรวมในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และปัจจัยย่อยในด้านราคาสินค้า คือราคาสินค้าเดิมที่เคยบริโภค และราคาสินค้าเป็นที่นิยม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อข้าวสารกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องแนวคิดทฤษฎีกระบวนการตัดสินใจซื้อของ ฉัตยาพร เสมอใจ (2550) ที่กล่าวว่า ผู้บริโภคจะรับข้อมูลข่าวสารแล้วทำการประเมินผล พิจารณาเลือกผลิตภัณฑ์ที่เด่นที่สุดโดยเปรียบเทียบแต่ละราคาสินค้าจนเหลือผลิตภัณฑ์ที่เด่นที่สุด และงานวิจัยของ จินตนา เพชรพงศ์ (2552) พบว่า ผู้บริโภคมีความคิดเห็นด้านราคาสินค้าของข้าวสารกล้องบรรจุถุงโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย

3. ปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวสารกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี ในด้านราคาของข้าวสารกล้องบรรจุถุง ในประเด็น มีป้ายบอกราคาที่ชัดเจน และคุ่มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับประโยชน์ด้านสุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ผลดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ สุภค ภัคดีโต และไกรชิต สุตะเมื่อง (2556) เรื่องแรงจูงใจในการบริโภคข้าวอินทรีย์ของผู้บริโภคในวัยทำงานในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่พบว่ามีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการบริโภคข้าวอินทรีย์ ได้แก่ ปัจจัยส่วนประสมการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ ได้แก่คุณภาพผลิตภัณฑ์ประโยชน์ผลิตภัณฑ์ และราคาสินค้าของข้าวอินทรีย์ และปัจจัยส่วนประสมการตลาดอื่น ๆ ได้แก่ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีปัจจัยส่วนประสมการตลาด (Marketing Mix)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากการทดสอบด้านประชากรศาสตร์ พบว่า เพศหญิง อายุระหว่าง 40-49 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวสารกล้องบรรจุถุงมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังนั้นภาคธุรกิจผู้ประกอบการ ผู้ผลิต และผู้จัดจำหน่ายข้าวสารกล้องบรรจุถุงควรให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้บริโภคที่เป็นเพศหญิง ที่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในการวางแผนพัฒนากลยุทธ์ด้านการตลาดที่สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้บริโภค ซึ่งควรมุ่งเน้นการพัฒนาช่องทางการจัด

จำหน่ายให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงสินค้าได้ การส่งเสริมทางการตลาดที่ควรเน้นสร้างความตระหนักถึงคุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์

2. จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริโภค ในด้านช่องทางการจัดจำหน่ายของข้าวสารกล้องบรรจุถุง ผู้ประกอบการควรเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายที่หลากหลาย และอำนวยความสะดวกให้ลูกค้าให้สามารถหาซื้อสินค้าได้ง่ายและมากขึ้น เช่น บริการสั่งซื้อสินค้าผ่านระบบออนไลน์ รวมถึงมีบริการส่งสินค้าถึงบ้าน หรือการกำหนดช่วงเวลาที่ถูกค้าสะดวกในการรับสินค้า

3. จากการศึกษาข้อมูลปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ในด้านบรรจุภัณฑ์ ผู้ประกอบการควรพัฒนาออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งผลจากการวิจัยทำให้เห็นว่าผู้บริโภคให้ความสำคัญปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ในเรื่องของบรรจุภัณฑ์ให้มีขนาดที่หลากหลาย แข็งแรงทนทานสามารถปกป้องสินค้า สะดวกในการหยิบ จับ การเคลื่อนย้าย และมีการอธิบายข้อมูลโภชนาการและคุณประโยชน์ให้เห็นอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสในการขายสินค้า ตามความต้องการของผู้บริโภคที่มีความต้องการในสินค้าขนาดต่างๆ กัน

4. ผู้ประกอบการควรพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ โดยอาจเพิ่มเรื่องเล่าของแหล่งที่มากระบวนการผลิต การดูแลรักษาของข้าวสารกล้อง ที่ปลอดภัยเพื่อนำมาใช้เป็นจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ซึ่งจากการศึกษาพบว่าผู้บริโภคให้ความสำคัญต่อปัจจัยผลิตภัณฑ์ในด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์อย่างเห็นด้วยมากที่สุด โดยพฤติกรรมที่ซื้อมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผลิตภัณฑ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถขยายต่อไปในทิศทางที่กว้างมากขึ้นอันจะเป็นประโยชน์ในการอธิบายปรากฏการณ์และปัญหาทางด้านความต้องการของผู้บริโภค หรือปัญหาอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกัน ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะประเด็นสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในด้านพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวบรรจุถุงประเภทอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวหอมนิล ข้าวสังข์หยด ข้าวหอมแดง เพื่อทราบถึงพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวประเภทอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อื่นๆ ต่อไป

2. ควรศึกษาในด้านการให้บริการที่ส่งเสริมการขาย หรือการขายสินค้าผ่านช่องทางอื่นๆ ที่อยู่ในความสนใจของผู้บริโภค เช่น การขายผ่านออนไลน์รวมถึงบริการส่งตรงถึงบ้าน

3. ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อข้าวสารกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภค เช่น ทัศนคติ ลักษณะการใช้ชีวิต ค่านิยมการบริโภคอาหาร

4. ควรศึกษากลุ่มผู้บริโภคที่ไม่เคยบริโภคข้าวสารกล้องบรรจุถุง เพื่อศึกษาถึงความชอบความต้องการ ที่มีความคิดเห็นต่อสิ่งที่ต้องการซึ่งจะทำให้ผู้บริโภคที่ไม่เคยบริโภคข้าวสารกล้องมาก่อนสนใจหันมาบริโภค เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาด ซึ่งอาจทำให้สามารถเพิ่มยอดขายจากผู้บริโภคในกลุ่มนี้

5. ควรใช้สถิติตัวอื่นมาวิเคราะห์ในแง่มุมอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา เพชรพงศ์. (2552). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวกล้องบรรจุถุงของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉัตรยาพร เสมอใจ. (2550). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ธนาภรณ์ กัณพวง. (2556). **ความพึงพอใจด้านผลิตภัณฑ์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อข้าวหอมมะลิบรรจุถุงตราฉัตร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- แผนพัฒนาจังหวัดราชบุรี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖5(ฉบับทบทวนปี พ.ศ.2563) สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2563 <http://www.ratchaburi.go.th/plan-2551/daowload/8309-2.pdf>
- วิจัยกรุงศรี. (2562). **อุตสาหกรรมข้าว 2562-2564**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2563, https://www.krungsri.com/bank/getmedia/e637a1b2-295a-4532-9f78-92832d673464/IO_Rice_190814_TH_EX.aspx
- วิบูลย์ เอี่ยมจุฬา. (2549). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมและความพึงพอใจโดยรวมในการเลือกซื้อข้าวหอมมะลิบรรจุถุงตรามาบุญครองของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2550). **การจัดการและพฤติกรรมองค์กร**. กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา.(2553). **คู่มืออาหารปลอดภัย**. นนทบุรี: กองควบคุมอาหารสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยากระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2563). **ตัวชี้วัดเศรษฐกิจการเกษตรของประเทศไทย**. ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. หน้า 1-19
- สุภักดิ์ ภักดีโต และไกรชิต สุตตะเมือง. (2556). **แรงจูงใจในการบริโภคข้าวอินทรีย์ของผู้บริโภคในวัยทำงานในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต.
- อดุลย์ จาตุรงค์กุล. (2552). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Cochran, W.G. (1977). **Sampling Techniques**. 3rd ed. New York: John Wiley & Sons.
- Kotler and Keller (2016). **Marketing Management edition 15**. England. Pearson Education Limited.
- Schiffman&Kanuk. (2007). **Consumer behavior** (9th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียง (Voice Search) ผ่านช่องทางการตลาดออนไลน์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Factors affecting the Selection of Voice Search Methods through Online Marketing Channels in Suan Sunandha Rajabhat University

ณัฐสุดา มาตา^{1*}, มณีกัญญา นากามัทลี²

Nutsuda Mata¹, Maneekanya Nagamatsu²

¹นักศึกษาลัทธิศาสตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ เบอร์โทร 095-754-4660

¹ Graduate Student in Master of Business Administration, Southeast Asia University. Tel. 095-754-4660

²อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ เบอร์โทร 087-828-7074

²Lecturer, Master of Business Administration Program, Southeast Asia University. Tel 087-828-7074

*e-mail: S6241510014@sau.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์และการตัดสินใจเลือกใช้การค้นหาข้อมูลด้วยเสียง 2) เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกใช้การค้นหาข้อมูลด้วยเสียง แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) นำเสนอปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้การค้นหาข้อมูลด้วยเสียง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 227 คน ภายในแนวคิดของ Krejcie & Morgan (1970) ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ T-test การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way ANOVA; F-test) และใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับส่วนประสมทางการตลาดอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.29, S.D.=.468) และระดับการตัดสินใจเลือกใช้การค้นหาข้อมูลด้วยเสียง อยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.08, S.D.=.655) 2) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้การค้นหาข้อมูลด้วยเสียงแตกต่างกันที่ระดับ .05 ในขณะที่ ด้านสถานภาพที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้การค้นหาข้อมูลด้วยเสียงไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 3) ส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้การค้นหาข้อมูลด้วยเสียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์สามารถพยากรณ์การตัดสินใจเลือกใช้การค้นหาข้อมูลด้วยเสียงได้ร้อยละ 25.0

คำสำคัญ: ส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์, การตัดสินใจเลือกใช้บริการ, การค้นหาข้อมูลด้วยเสียง

Abstract

The objectives of this research were to study 1) Levels of online marketing and purchase selection of voice search 2) to compare purchase selection of voice search, classified by personal factors, and 3) to present relations between online marketing and purchase selection of voice search. The research employs quantitative method by using a close-ended questionnaire for survey research. Data were collected from 227 persons who studying in Suan Sunandha Rajabhat University, faculty of Science and Technology under the concepted of Krejcie & Morgan (1970) by probability sampling and simple random sampling. The research was conceptualized to analyze the percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA F-test, and multiple regression analysis by using a statistic software

The research finding revealed that 1) online marketing was at highest level ($\bar{X}=4.29$, S.D.=.468), and purchase selection of voice search ($\bar{X}=4.08$, S.D.=.655) 2) Personal factors different by sex, age, education, and incomes have an influenced purchase selection different of voice search at the statistically significant level of .05, while status is different, there was no difference in purchase selection of voice search at the statistically significant level of .05, and 3) online marketing have an effect on purchase selection of voice search at the statistically significant level of .05. by online marketing can predicts purchase selection of voice search were at 25.0 percent.

Keywords: Online Marketing; Purchase Selection; Voice Search

บทนำ

ปัจจุบันโลกเข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ ธุรกิจทุกภาคส่วนจึงต้องปรับตัวด้วยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาขับเคลื่อนภาคอุตสาหกรรมให้เกิดมูลค่าเพิ่มต่อสินค้าและบริการ เพื่อให้ธุรกิจดำเนินต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ตลาดการค้าถูกพัฒนาจากการตลาดแบบดั้งเดิมมาสู่การตลาดดิจิทัล คือ การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางในการเข้าถึงข้อมูลการค้าได้แบบเรียลไทม์ ทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วและง่ายขึ้น นักการตลาดจึงต้องหาวิธีการเพื่อให้ผู้บริโภคได้รับข้อมูลที่ต้องการและตอบสนองความต้องการให้กับผู้บริโภค ธุรกิจอีคอมเมิร์ซมีอัตราการเติบโตและแข่งขันสูง จึงทำให้แต่ละบริษัทต้องเลือกใช้กลยุทธ์ทางการตลาดดิจิทัลมาใช้เพื่อให้บริษัทบรรลุเป้าหมาย ซึ่งการตลาดแบบดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทในยุคปัจจุบัน เนื่องจากเป็นยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีเข้ามามีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคและเป็นช่องทางที่สร้างโอกาสสำหรับผู้ประกอบธุรกิจ ที่สำคัญอยู่ที่การเลือกใช้เครื่องมือการตลาด

ดิจิทัลที่เหมาะสม เพื่อดึงดูดใจผู้บริโภคในยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป (พรพรรณ ตาลประเสริฐ, 2559) โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อภาคธุรกิจ ซึ่งการตลาดดิจิทัลมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง ภาคธุรกิจจึงต้องพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่เพื่อสร้างความก้าวหน้าและต่อยอดธุรกิจในทุก ๆ ด้าน หรือที่เรียกว่า Digital Transformation คือ การเปลี่ยนแปลงองค์กรโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในด้านกลยุทธ์ร่วมกับแนวคิด และการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันทางธุรกิจให้ดำเนินไปได้อย่างเท่าทันเทคโนโลยี การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นสื่อการทำการตลาดซึ่งรู้จักกันในชื่อการตลาดสื่อดิจิทัล และแนวโน้มที่จะนำการตลาดสื่อดิจิทัลมาใช้ในธุรกิจกันมากขึ้นทุก ๆ ปี เช่น การตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การตลาดผ่านระบบโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น เนื่องจากมีต้นทุนต่ำและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้โดยตรง และเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี (สุพจน์ ภูลาดี, มนตรี วีรยางกูร, ศิริวิทย์ ศิริรักษ์, 2561)

ซึ่งปัจจุบันแนวโน้มการค้นหาด้วยเสียง (Voice Search) จะได้รับความนิยมมากขึ้น โดยเว็บไซต์ของบริษัทพัฒนาเว็บที่ชื่อว่า พีเอสดี เซ็นเตอร์ ระบุว่า ในปี ค.ศ. 2020 การค้นหาด้วยเสียงจะเป็นที่นิยมถึง 50 เปอร์เซ็นต์ของการค้นหาทั้งหมด (Gokkoeva, 2020) อย่างไรก็ตามผู้วิจัยยังพบว่าการค้นหาด้วยเสียงนั้นยังเกิดความขัดข้องในการค้นหาและยังให้ข้อมูลไม่ตรงตามที่ต้องการ จึงทำให้ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นถึงปัญหาเพื่อต้องการที่จะหาแนวทางในการพัฒนาการค้นหาด้วยเสียง (Voice Search) สามารถกล่าวได้ว่า ในแต่ละวันมีผู้คนค้นหาข้อมูลบน Google เฉลี่ยวันละ 3,500 ล้านครั้ง โดย 1 ใน 3 ของการเสิร์ชใช้การค้นหาด้วยคำสั่งเสียง หรือ Voice Search เป็นหลัก ซึ่งการค้นหาด้วยเสียงมักจะใช้ Google Assistant Amazon Alexa และ Siri เป็นหลัก ผู้คนหันมาใช้ Voice Search ค้นหาข้อมูลเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เพราะไม่ต้องพิมพ์ สามารถใช้เสียงได้เลยทันที โดยเฉพาะคนวัยมิลเลนเนียลจะชื่นชอบ Voice Search เป็นอย่างมาก เพราะคำสั่งเสียงที่ว่า สามารถสั่งเสียงผ่านแกดเจ็ตลำโพงอัจฉริยะ (Smart Speaker) เช่น Google Home, Amazon Echo และ Apple Homepod ที่สามารถตอบคำถามทุกอย่างที่ต้องการอย่างรู้ ปัจจุบัน วิธีการค้นหาข้อมูลเริ่มเปลี่ยนไป จำนวนคนเสิร์ชผ่านคำสั่งเสียงมีมากขึ้นจนสามารถแข่งการเสิร์ชผ่านการพิมพ์ตัวอักษร ด้านการใช้งานอุปกรณ์ต่าง ๆ การใช้เสียงจะทำให้ผู้ใช้ได้รับประสบการณ์แบบ Hands-Free และ Eyes-Free อีกด้วย (Core and Peak, 2020)

4 ปัจจัยที่ทำให้ลูกค้าเข้าถึงได้มากขึ้น ในยุค “Voice Search”

1. ภาษาที่เป็นธรรมชาติ เสียงเป็นสิ่งที่สามารถสื่อสารได้จากหลากหลายองค์ประกอบ เช่น อารมณ์ โทนเสียง หรือรายละเอียดปลีกย่อยอื่น ๆ นอกจากนี้ ในมุมมองการเสิร์ช การใช้คำสั่งเสียงรวดเร็ว สะดวก และแม่นยำกว่า แต่สิ่งที่เราต้องรู้คือ ผู้คนที่เสิร์ชโดยคำสั่งเสียงมักใช้ภาษาที่เป็นธรรมชาติมากกว่าภาษาแบบการพิมพ์ ดังนั้น คอนเทนต์ต้องใช้ภาษาที่เป็นธรรมชาติและเป็นกลุ่มคำที่พวกเขาใช้ในการส่งผ่านคำสั่งเสียง

2. คีย์เวิร์ด Long tail Keyword สิ่งที่แบรนด์หรือนักการตลาดควรทำคือ เปลี่ยน Focus Keyword จากเดิมที่เป็นรูปแบบ Short-tail ให้เป็นรูปแบบ Long-tail เช่น ถ้าลูกค้ากำลังค้นหา

รองเท้าสำหรับการไปเดินป่าที่อาจจะต้องลุยน้ำด้วย จากเดิมที่ตั้ง Focus Keyword เป็นเพียงคำว่า “รองเท้าเดินป่า” เราควรเปลี่ยนเป็น “รองเท้าเดินป่า ผู้ชาย กันน้ำ” เมื่อนักการตลาดหรือแบรนด์ใช้ คีย์เวิร์ดแบบ Long tail คีย์เวิร์ดเหล่านี้จะมีโอกาสไปตรงกับคำที่ลูกค้าใช้ค้นหาด้วยคำสั่งเสียงมากขึ้น นอกจากนี้ หากสามารถวิเคราะห์รูปประโยคที่ใกล้เคียงกับที่ลูกค้าใช้ได้มากเท่าไร คุณก็จะสามารถนำคีย์เวิร์ดหรือคำเหล่านั้นไปใส่ในคอนเทนต์ส่วนสำคัญ เพื่อเพิ่มโอกาสที่ผู้คนจะเจอธุรกิจของเรา

3. Featured Snippets คือ กล่องคำตอบที่อยู่หน้าแรก และอยู่ด้านบนสุดของผลลัพธ์ในหน้า SERPs (search engine result pages) หรืออยู่ในตำแหน่งที่เรียกว่า Position 0 นั่นเอง โดยข้อความในกล่องคำตอบนั้น Google จะนำมาจากคอนเทนต์บางส่วนของเว็บไซต์นั่นเอง ซึ่งคำตอบที่เป็น Featured Snippets ของแต่ละคีย์เวิร์ดจะลิงก์กับระบบ Voice Search ของ Assistants ต่าง ๆ โดยตรง แนวทางหลัก ๆ ในการทำให้คอนเทนต์ของเราไปอยู่บนกล่อง Featured Snippets คือ การทำให้คอนเทนต์ของเราสามารถตอบคำถามลูกค้าที่กำลังหาคำตอบให้ได้มากที่สุด รวมถึงการทำให้เว็บไซต์มี Ranking ที่ดีขึ้น

4. คอนเทนต์ที่ตรงกับ Micro Moment คำนิยามที่ Google คิดค้นขึ้นมา ซึ่งเป็นโมเมนต์ที่ผู้ใช้ค้นหาจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างออกไป เช่น บางคนอาจจะต้องการข้อมูลทันทีเพื่อตัดสินใจซื้อ (want-to-buy moment) บางคนอาจจะต้องการเพียงหาข้อมูลเท่านั้น (want-to-know moment) บางคนอาจจะต้องการหาข้อมูลเพื่อไปที่ไหนสักที่ (want-to-go moment) โดยสามารถวิเคราะห์จุดประสงค์ของผู้ใช้กำลังค้นหาได้จริง ๆ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญและเกิดความสนใจในการศึกษาถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ของการใช้วิธีการค้นหาข้อมูลด้วยเสียง (Voice Search) ซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพทางการตลาดดิจิทัลเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียง (Voice Search) เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผ่านช่องทางการตลาดออนไลน์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีหลักสูตรการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับวิชาการตลาดบนอินเทอร์เน็ต การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศในงานธุรกิจ ระบบเทคโนโลยีเว็บ รวมไปถึงการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นข้อมูลการศึกษาทางการตลาดดิจิทัลให้กับองค์กรในการพัฒนาช่องทางการตลาดให้เข้าถึงผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2559) รวมไปถึงการใช้ชีวิตประจำวัน การสื่อสารผ่านเสียง การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการค้นหาข้อมูล รวมไปถึงเป็นข้อมูลการศึกษาทางการตลาดดิจิทัลให้กับองค์กรในการพัฒนาช่องทางการตลาดให้เข้าถึงผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการค้นหาสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์โดยการใช้ KEYWORD รวมไปถึงการช่วยแนะนำภาคธุรกิจในการนำเทคโนโลยีการค้นหาด้วยเสียง มาปรับใช้โดยธุรกิจสามารถนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการผ่านคีย์เวิร์ดที่ถูกต้องและเพิ่มการเข้าถึงธุรกิจบน Search Engine เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้ทำวิจัยเองและเป็นประโยชน์

ต่อผู้ที่สนใจการพัฒนาฟังก์ชันการค้นหาด้วยเสียงเพื่อนำข้อมูลและความรู้ที่ได้มาพัฒนาฟังก์ชันในการค้นหาด้วยเสียงในยุคการตลาดดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์และการตัดสินใจเลือกใช้การค้นหาข้อมูลด้วยเสียงของนักศึกษากายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกใช้การค้นหาข้อมูลด้วยเสียงของนักศึกษากายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้การค้นหาข้อมูลด้วยเสียงของนักศึกษากายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในตัวแปรต่าง ๆ โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

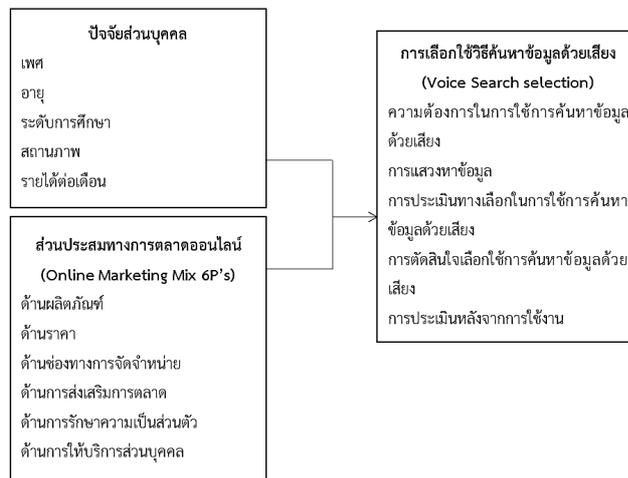
1. ส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ คือ การตลาดที่ได้พัฒนามาจากการตลาดในอดีต เป็นการทำตลาดผ่านสื่อดิจิทัลโดยใช้ช่องทางดิจิทัลในการติดต่อกับผู้บริโภค ทั้งยังนำหลักการแบบดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้เพียงแต่ปรับเปลี่ยนช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับผู้บริโภค (ลลิตา ลุนไธสง และกุลยณูช ทองเพ็อง, 2559) ในขณะที่ สุพจน์ กุลาตี และคณะ (2561) กล่าวว่า เป็นการนำสื่อดิจิทัลมาทำการตลาดผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อประชาสัมพันธ์องค์การ สินค้า และบริการให้ถึงกลุ่มเป้าหมายและให้เกิดการตัดสินใจในการซื้อ ขาย สินค้าและบริการอย่างไม่ซับซ้อน หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า เป็นการตลาดรูปแบบใหม่ที่พัฒนามาจากการตลาดแบบดั้งเดิม โดยเป็นการทำการตลาดผ่านช่องทางดิจิทัล เพื่อสร้างกิจกรรมทางการตลาดและการสื่อสารไปยังผู้บริโภค

2. การตัดสินใจเลือกใช้วิธีการค้นหาด้วยเสียง คือ การค้นหาเสียงเป็นพื้นฐานของวิธีการเทคโนโลยีขั้นสูงที่ใช้คำสั่งที่มีการใช้งานเสียงในการค้นหาในเบราว์เซอร์อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ หรือโปรแกรมใด ๆ โดยพื้นฐานแล้วมักมีคำสำคัญสั้น ๆ เพื่อหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ต Google Voice Search, Siri, Alexa เป็นผู้ช่วยเสียง ที่ทำการค้นหาเสียง กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า โดยพื้นฐานแล้วเป็นระบบโต้ตอบที่มีการพูดคุยนวน ๆ ผู้ใช้งานสามารถทำให้ระบบการค้นหาชัดเจนได้ ซึ่งจะได้ผลลัพธ์ที่แม่นยำ กล่าวได้ว่าการค้นหาเสียงเป็นวิธีการที่เทคโนโลยีใช้ระบบการรับรู้เสียง เพื่อเข้าใจสิ่งที่ผู้พูดพูดอย่างถูกต้องอย่างสมเหตุสมผลผลอาจจะฟังดูเหมือนเทคโนโลยีใหม่ แต่ที่จริงนั้นมีเทคโนโลยีนี้มาสักช่วงหนึ่งแล้ว (Praveen, 2014) ในขณะที่ Kotler (2000) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการเลือกใช้การค้นหาข้อมูลด้วยเสียงผ่านกระบวนการในการตัดสินใจซื้อไว้ด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่ การตระหนักรู้ถึงความต้องการ การค้นหาข้อมูล การประเมิน การตัดสินใจใช้ และพฤติกรรมหลังการใช้ ธงชัย สันติวงษ์ (2540) ให้ความหมายว่าส่วนประสมทางการตลาด คือ การผสมผสานอันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการกำหนดราคา การส่งเสริมการขาย ผลิตภัณฑ์ที่ขายและ

การจัดจำหน่ายซึ่งมีการออกแบบให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้โดยใช้ KEYWORD เพื่อให้ผู้ใช้งานเข้าถึงตัวสินค้าได้ง่ายยิ่งขึ้น ในขณะที่ Constantinides et al.,(2012) กล่าวว่า เป็นแสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้บริโภคที่เต็มใจจะใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยการใช้อุปกรณ์ค้นหาข้อมูลด้วยเสียงนั้น จะมีทัศนคติในการบอกต่อที่ดี ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยี ค่านิยมทางสังคม ความพึงพอใจต่อการบริการ และแรงจูงใจในการบอกต่อผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยได้พัฒนากรอบแนวคิดในการ จากทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียง (Voice Search) ผ่านช่องทางการตลาดออนไลน์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา” โดยผู้วิจัยได้ทำการพัฒนากรอบแนวคิดได้ดังแสดงในภาพ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยที่มีขอบเขตและรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังนี้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ตัดสินใจใช้ผ่านการค้นหาข้อมูลด้วยเสียง (Voice Search) ที่เป็นนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 552 คน (ห้องทะเบียนมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา)

2.2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ตัดสินใจใช้ผ่านการค้นหาข้อมูลด้วยเสียง (Voice Search) ที่เป็นนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 227 คน โดยใช้สูตรของ Krejcie & Morgan (1970) สามารถแสดงได้ดังนี้

$$n = \frac{X^2 N_p(1-p)}{e^2(N-1) + X^2 p(1-p)}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

X^2 = ค่าไคสแควร์ที่ df เท่ากับ 1 และระดับความเชื่อมั่น 95% ($X^2 = 3.841$)

p = สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร (ถ้าไม่ทราบให้กำหนด p=0.5)

แทนค่า

$$n = \frac{3.841 \times 552 \times 0.5 \times (1-0.5)}{(0.05)^2(552-1) + 3.841 \times 0.5 \times 0.5}$$

$$n = \frac{530.058}{2.338}$$

$$n = 226.71 \approx 227 \text{ คน}$$

ดังนั้นจึงพิจารณากลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ คือ 227 คน ได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยเหตุผลที่เลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะภายในมหาวิทยาลัยสวนสุนันทา เนื่องจากช่วงเก็บแบบสอบถามอยู่ในสถานการณ์โควิด-19 การส่งแบบสอบถามออนไลน์ไปยังกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากกลุ่มนักศึกษาจะส่งผลให้ไม่สามารถเก็บแบบสอบถามได้ทันตามระยะเวลาการศึกษาวิจัย ทำให้ผู้วิจัยตัดสินใจเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยแทน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และนำไปเก็บค่า Alpha Cronbach จำนวน 30 คน ได้ 0.867 เมื่อหลังทำ Tryout เสร็จ ผู้วิจัยสามารถนำแบบสอบถามมาเก็บกับกลุ่มตัวอย่าง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานภาพ โดยลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Multiple Choice)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ ประกอบด้วย 1) ด้านผลิตภัณฑ์ 2) ด้านราคา 3) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย 4) ด้านการส่งเสริมการตลาด 5) ด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว และ 6) ด้านการให้บริการส่วน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียง (Voice Search) ประกอบด้วย 1) ด้านการรับรู้ถึงความต้องการ 2) ด้านการค้นหาข้อมูล 3) ด้านการประเมินทางเลือก 4) ด้านการตัดสินใจซื้อ 5) ด้านพฤติกรรมหลังการซื้อ

โดยตอนที่ 2-3 มีลักษณะข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับความคิดเห็น มี 5 ระดับ ของ Likert Scale, (1932) สามารถอธิบายได้ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
มาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

ผลคะแนนที่ได้จากการสำรวจนั้น จะนำมาทำการวิเคราะห์และแปลผลความหมายค่าเฉลี่ยตามระดับความสำคัญ โดยการให้คะแนนแต่ละระดับ มีเกณฑ์ดังต่อไปนี้ Best, (1977)

$$\text{ความห่างของอัตราภาคขั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนขั้น}}$$

$$= \frac{5-1}{5} = \frac{4}{5} = 0.80$$

เกณฑ์การวัดผลค่าคะแนนเฉลี่ย

ผลเฉลี่ย	4.21-5.00	ระดับมากที่สุด
ผลเฉลี่ย	3.41-4.20	ระดับมาก
ผลเฉลี่ย	2.61-3.40	ระดับปานกลาง
ผลเฉลี่ย	1.81-2.60	ระดับน้อย
ผลเฉลี่ย	1.00-1.80	ระดับน้อยที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำในระหว่างเดือน เมษายน-ธันวาคม 2563 ได้แบบสอบถามจำนวน 227 ฉบับ มีอัตราการตอบกลับอยู่ที่ 100%

2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามลงรหัส และวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้จำนวนการตอบแบบสอบถามครบถ้วนตามขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ ได้มาประมวลผล และวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลและแบบสอบถาม เพื่อหาข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Description Statistic) สำหรับข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์หาค่าการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

และสำหรับระดับของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ และการตัดสินใจเลือกใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียง ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การทดสอบที (Independent sample t-test) สำหรับวิเคราะห์เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียงต่อข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งจำแนกเป็น 2 กลุ่ม เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานภาพ ซึ่งจำแนกมากกว่า 2 กลุ่มจะใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (multiple regression analysis) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรเชิงปริมาณระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษา

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียง (Voice Search) ผ่านช่องทางการตลาดออนไลน์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา” สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. **ปัจจัยส่วนบุคคล** พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 145 คน (ร้อยละ 63.90) อายุ 18-20 ปี จำนวน 222 คน (ร้อยละ 97.80) มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 226 คน (ร้อยละ 99.60) รายได้ต่ำกว่า 9,000 บาท ต่อเดือน จำนวน 132 คน (ร้อยละ 58.10) สถานภาพโสด จำนวน 227 คน (ร้อยละ 100.0)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์และการตัดสินใจเลือกใช้การค้นหาข้อมูลด้วยเสียงของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2. **ผลการวิเคราะห์ส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์** ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ผลิตภัณฑ์	4.32	.457	มากที่สุด
2. ราคา	4.34	.473	มากที่สุด
3. ช่องทางการจัดจำหน่าย	4.33	.451	มากที่สุด
4. การส่งเสริมการตลาด	4.36	.472	มากที่สุด
5. การรักษาความเป็นส่วนตัว	4.19	.497	มาก
6. การให้บริการส่วนบุคคล	4.23	.462	มากที่สุด
รวม	4.29	.468	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ (\bar{X} =4.29, S.D.=.468) เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปน้อยสามารถกล่าวได้ว่า มากที่สุดในด้านการส่งเสริมการตลาด (\bar{X} =4.36, S.D.=.472) รองลงมา คือ ด้านราคา (\bar{X} =4.34, S.D.=.473) รองลงมา คือ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (\bar{X} =4.33, S.D.=.451) รองลงมา คือ ด้านผลิตภัณฑ์ (\bar{X} =4.32, S.D.=.457) รองลงมา คือ ด้านการให้บริการส่วนบุคคล (\bar{X} =4.23, S.D.=.462) รองลงมา คือ ด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว (\bar{X} =4.19, S.D.=.497) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจเลือกใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียง ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการตัดสินใจเลือกใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียง สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัจจัยการตัดสินใจเลือกใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียง

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัจจัยการตัดสินใจเลือกใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การรับรู้ความต้องการ	4.19	.486	มาก
2. การค้นหาข้อมูล	4.20	.483	มาก
3. การประเมินทางเลือก	4.19	.623	มาก
4. การตัดสินใจเลือกใช้	4.04	.855	มาก
5. พฤติกรรมหลังการใช้	3.78	.829	มาก
รวม	4.08	.655	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการตัดสินใจเลือกใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียง ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ (\bar{X} =4.08, S.D.=.655) เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปน้อยสามารถกล่าวได้ว่า มากที่สุดในด้านการค้นหาข้อมูล (\bar{X} =4.20, S.D.=.483) รองลงมา คือ ด้านการประเมินทางเลือก (\bar{X} =4.19, S.D.=.623) รองลงมา คือ ด้านการรับรู้ความต้องการ (\bar{X} =4.19, S.D.=.486) รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจเลือกใช้ (\bar{X} =4.04, S.D.=.855) รองลงมา คือ ด้านพฤติกรรมหลังการใช้ (\bar{X} =3.78, S.D.=.829) ตามลำดับ

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกใช้การค้นหาข้อมูลด้วยเสียงของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน จะมีการตัดสินใจเลือกใช้การค้นหาข้อมูลด้วยเสียงที่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการค้นหาข้อมูลด้วยเสียงของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการค้นหาข้อมูลด้วยเสียงของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ ด้านสถานภาพ ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการค้นหาข้อมูลด้วยเสียงของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการค้นหาข้อมูลด้วยเสียงแตกต่างกัน มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐาน แต่ด้านสถานภาพ ไม่มีความแตกต่างกันทางนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อนำเสนอปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการค้นหาข้อมูลด้วยเสียงของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกใช้บริการค้นหาข้อมูลด้วยเสียงของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผลการทดสอบสมมติฐานสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกใช้วิธีการค้นหาข้อมูลด้วยเสียง ผ่านช่องทางการตลาดออนไลน์ในประเทศไทย โดยใช้ Enter Method

ตัวแปร	B	Std. Error	Beta	T	P
ด้านผลิตภัณฑ์	0.077	0.078	0.074	0.991	0.323
ด้านราคา	-0.134	0.092	-0.133	-1.460	0.146
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	0.049	0.090	0.047	0.552	0.582
ด้านการส่งเสริมการตลาด	-0.102	0.080	-0.101	-1.279	0.202
ด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว	0.334	0.082	0.348	4.056	0.000*
ด้านการให้บริการส่วนบุคคล	0.294	0.076	0.285	3.882	0.000*
ค่าคงที่ (Constant)	1.920	0.343		5.592	0.000

Multiple R=0.500, R Square=0.250, Adjusted R Square=0.229, Std. Error=0.41853

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์มีผลต่อการเลือกใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียง ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ด้านผลิตภัณฑ์ (Beta=0.074) ด้านราคา (Beta=-0.133) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Beta=0.047) ด้านการส่งเสริมการตลาด (Beta=-0.101) ด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว (Beta=0.348) และด้านการให้บริการส่วนบุคคล (Beta=0.285) ตามลำดับ

ผลวิเคราะห์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ 0.500 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R Square) เท่ากับ 0.250 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ 0.229 และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (Std. Error) เท่ากับ 0.41853 แสดงว่าตัวแปรต้นทั้งหมด คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว และด้านการให้บริการส่วนบุคคล ได้ร้อยละ 25.00

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียง (Voice Search) ผ่านช่องทางการตลาดออนไลน์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา” โดยจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอภิปรายผลการวิจัยและตีความข้อมูลต่าง ๆ ได้เป็น 2 ส่วน คือ 1. ปัจจัยส่วนบุคคล 2. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ และการตัดสินใจเลือกใช้วิธีการค้นหาข้อมูลด้วยเสียง

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน มีความแตกต่างต่อการเลือกใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น จึงเป็นไปตามสมมติฐาน แต่ทางด้านสถานภาพ ไม่มีความแตกต่างกันทางนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ เกียรติรัตมี (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันออนไลน์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กล่าวว่า ความแตกต่างของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์พบว่าเพศอายุ รายได้ ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลไม่แตกต่างกัน เนื่องจากสินค้าออนไลน์มีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงร้านค้าได้ง่ายยิ่งขึ้น มีความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น อีกทั้งสินค้ามีให้เลือกหลากหลายประเภท ทำให้ผู้บริโภคไม่ว่าจะเป็นเพศใด สถานะใดก็สามารถเข้าถึงสินค้าที่ต้องการได้ อีกทั้งมีราคาที่หลากหลาย จึงทำให้ผู้บริโภคที่ไม่ว่ามีรายได้สูงหรือต่ำก็สามารถตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าออนไลน์ได้ตรงตามความต้องการ

2. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ และการตัดสินใจเลือกใช้วิธีการค้นหาข้อมูลด้วยเสียง

1. ส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาส่วนประสมทางการตลาดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริม

การตลาด รองลงมา คือ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการให้บริการส่วนบุคคล และด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว ตามลำดับ ตามที่ ธงชัย สันติวงษ์(2540) ให้ความหมายไว้ว่าส่วนประสมทางการตลาด คือ การผสมผสานอันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการกำหนดราคา การส่งเสริมการขาย ผลิตภัณฑ์ที่ขายและการจัดจำหน่ายซึ่งมีการออกแบบให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ผ่านการค้นหาร้านค้าหรือผลิตภัณฑ์ออนไลน์ผ่านการส่งงานด้วยเสียง โดยใช้เพียงแค่คีบอร์ดในการค้นหา เพื่อให้ผู้ใช้งานเข้าถึงตัวสินค้าได้ง่ายยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัย พรพรรณ ตาลประเสริฐ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง อิทธิพลของการตลาดแบบดิจิทัลส่งผลกระทบต่อทัศนคติของผู้บริโภคกลุ่มธุรกิจการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร กล่าวว่า การตลาดแบบดิจิทัล ด้านเว็บไซต์ ด้านการตลาดเชิงเนื้อหา ด้านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ด้านหน้าจอหน้าแรก และด้านสื่อสังคม มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคกลุ่มธุรกิจการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากการเข้ามาของเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าทันสมัย รวดเร็ว และมีความสะดวกสบาย สามารถให้การซื้อขายสินค้าง่ายขึ้นกว่าอดีต และยังมีระบบการชำระเงินที่สามารถเชื่อมต่อผ่านแอปพลิเคชันและระบบการจัดส่งสินค้าที่เข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกให้การซื้อสินค้าผ่านทางออนไลน์ง่าย และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และการทำการตลาดออนไลน์จึงเป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการต้องตระหนักถึงความสำคัญ ประโยชน์ในการใช้งาน และเลือกใช้เครื่องมือการตลาดออนไลน์ที่เหมาะสมเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้

2. การเลือกใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียง พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการเลือกใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียงเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการแสวงหาข้อมูลการค้นหาด้วยเสียง รองลงมา คือ ด้านความต้องการในการใช้การค้นหาข้อมูลด้วยเสียง ด้านการประเมินทางเลือกในการใช้การค้นหาข้อมูลด้วยเสียง และด้านการตัดสินใจใช้การค้นหาข้อมูลด้วยเสียง ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัย ทิพวรรณ วงษ์ทองคำ, ไพบุรณ์, คะเชนทรรพรัตน์ และสันทัต ทองรินทร์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสื่อสารการตลาดออนไลน์ที่ส่งผลกระทบต่อซื้อสินค้าจากลาซาด้าของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร กล่าวว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารการตลาดออนไลน์จากลาซาด้าในช่วงเวลา 18.01 น.-21.00 น. มีความสนใจสินค้าหมวดสุขภาพและความงามในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรฟ้า โชคสมเกษม (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมของกลุ่มคนทำงานรุ่นใหม่ในเขตกรุงเทพมหานคร กล่าวว่า กลุ่มผู้ทำงานรุ่นใหม่ได้มีการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมผ่านกระบวนการตัดสินใจซื้อ 5 ขั้นตอน เนื่องจากคอนโดเป็นสังหาริมทรัพย์ การตัดสินใจซื้อผ่านการตลาดอาจไม่ส่งผลมากเท่ากับสถานที่ตั้งของคอนโด กับ ราคา กลุ่มคนทำงานเหล่านี้จะทำการตัดสินใจและประเมินในช่วงเวลาดังกล่าวก่อนการตัดสินใจซื้อใช้ระยะเวลายาวนาน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียง (Voice Search) ผ่านช่องทางการตลาดออนไลน์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา” มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ด้านผลิตภัณฑ์ ผู้บริหาร ร้านค้า ผู้ประกอบการ ควรมีการติดตั้ง algorithm เพิ่มการค้นหาผ่านข้อมูลด้วยเสียง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงตัวสินค้า หรือบริการได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น
2. ด้านราคา เนื่องจากการค้นหาด้วยเสียงมีการเก็บค่าใช้จ่ายผ่านรูปแบบบริการของ google Adwords Youtube อยู่แล้ว ดังนั้นในเรื่องราคาจึงไม่ส่งผลกระทบต่อผู้บริโภค ผู้ประกอบการควรใช้โอกาสนี้ในการตั้ง Keywords ของสินค้าด้วยเสียง เพื่อเพิ่มการเข้าถึงให้มากขึ้น
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ผู้บริหาร ร้านค้า ผู้ประกอบการที่เป็นผู้ค้าหลัก สามารถทำกิจกรรมด้วยการค้นหาผ่านเสียง ด้วยการลงขายสินค้า หรือบริการ จากการใช้ Keywords เป็นตัวแทนในการเข้าถึงแหล่งซื้อเช่นตาม Shopee Lazada หรือ ช่องทางการขายด้านอื่น ๆ ที่ลูกค้าสามารถเข้าถึงผ่านเสียงได้อย่างง่าย รวดเร็ว
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด ผู้บริหาร ร้านค้า ผู้ประกอบการมีการโฆษณาลงบนช่องทางออนไลน์ ทางทีวี เพื่อเพิ่มการรับรู้ในสินค้าของตัวเอง และวิธีค้นหาด้วยการสั่งงานผ่านเสียงอย่างง่าย
5. ด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว บริษัทผู้พัฒนา algorithm มีการจัดเก็บข้อมูลการค้นหาผ่านเสียงของกลุ่มผู้บริโภคอย่างดี ไม่นำออกมาเปิดเผย หรือขายให้กับบริษัทใดบริษัทหนึ่งเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ
6. ด้านการให้บริการส่วนบุคคล บริษัทผู้พัฒนา algorithm มีการให้บริการผู้ช่วยส่วนตัวในการเข้าถึงและวิธีการใช้งานผ่านเสียงผ่านแอปพลิเคชันที่ติดตั้งมากับเครื่องมือถือทุกเครื่อง หรือในอุปกรณ์สื่อสารการใช้งานทุกชนิด เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก และสอนการใช้งานเบื้องต้นให้กับผู้บริโภค

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาในครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะมุมมองด้านประสมทางการตลาดออนไลน์ และการตัดสินใจใช้งานด้วยวิธีค้นหาข้อมูลด้วยเสียงเท่านั้น ในครั้งต่อไป ควรมีการนำองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบ algorithm และพฤติกรรมผู้บริโภคเข้ามาศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่แม่นยำยิ่งขึ้น ต่อการพัฒนาตลาดในด้านการค้นหาข้อมูลผ่านเสียง
2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการเก็บตัวอย่างภายในมหาวิทยาลัยเท่านั้น ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่มีอยู่เป็นเพียงแค่นักศึกษาภายในมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้งานยังแคบ ครั้งต่อไปควรทำการวิจัยใช้เชิงปริมาณต่อพฤติกรรมกลุ่มผู้บริโภคที่มีความหลากหลายมากขึ้น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ใช้งานหรือผู้บริโภคภายในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่แม่นยำมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จุฑารัตน์ เกียรติศรีศรี. (2558). **ปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันออนไลน์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล**. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฉัตรฟ้า โชคสมเกษม. (2558). **การศึกษากระบวนการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมของกลุ่มคนทำงานรุ่นใหม่ในเขตกรุงเทพมหานคร**. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทิพวรรณ วงษ์ทองคำ, ไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค, และสันทัต ทองรินทร์. (2564). การสื่อสารการตลาดออนไลน์ที่ส่งผลกระทบต่อการใช้สินค้าจากสาขาค้าของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. **วารสารนิเทศศาสตร์ มสธ**, 9(2), 1-16.
- ธงชัย สันติวงศ์. (2540). พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พรพรรณ ตาลประเสริฐ. (2559). **อิทธิพลของการตลาดแบบดิจิทัลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคกลุ่มธุรกิจการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร**. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (2559). **คณะที่เปิดสอนภายในมหาวิทยาลัย (สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ: วิทยาศาสตร์บัณฑิต เทคโนโลยีสารสนเทศ)**. ค้นเมื่อ 5 กันยายน 2564, จาก <https://sci.ssru.ac.th/useruploads/files/20210224/a7a9c4391e10233cd2c138d214d0422abf310322.pdf>.
- ลลิตา ลุนไธสง, และกุลยณัฐ ทองเพ็อง. (2559). **การเพิ่มช่องทางการขายของบริษัทมนตรีทราเวล แอนด์ทรานสปอร์ตเซอร์วิสจำกัดผ่านดิจิทัลมาเก็ตติ้งช่องทางเฟซบุ๊ก**. รายงานการปฏิบัติงานสหกิจ, มหาวิทยาลัยสยาม.
- สุพจน์ ภูลาตี, มนตรี วีรยางกู, และศิริวิทย์ ศิริรักษ์. (2561). **ปัจจัยการตลาดดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อการสร้างความพึงพอใจและความภักดีแก่ลูกค้าในธุรกิจโรงแรมกลุ่มจังหวัดสามเหลี่ยมอันดามันประเทศไทย**. **วารสารสมาคมนักวิจัย**, 23(3), 217-228.
- Best, J. W. (1977). *Research in Education*. (3rd ed). New Jersey: Prentice-hall Inc.
- Christodoulides, G., Jevons, C., & Bonhomme, J. (2012). Memo to marketers: Quantitative evidence for change. **Journal of advertising research**, 52(1), 53-64.
- Core and Peak. (2020). **Voice Search ใช้เสียงทำการตลาด**. ค้นเมื่อ 5 กันยายน 2564, จาก <https://www.coreandpeak.co.th/post>.
- Gokkoeva, M. (2020). **Trends in Search Engine Optimisation: The Role of Voice**. Thesis Modern Languages and Business Studies for Management Assistants, Haaga-Helia University of Applied Science.
- Kotler, P. (2000). **Marketing management: The millennium edition** (Vol. 10). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement, 30**(3), 607-610.
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. **Archives of psychology, 140**, 1-55.
- Praveen, K. D. (2014). Voice Search Technology: An Overview. **Engineering International, 2**(2), 91-102.

ภาคผนวก

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
โครงการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย

คำสั่งมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ที่ 120/2564

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 10 และระดับนานาชาติครั้งที่ 5
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

The Tenth National Symposium and the Fifth International Symposium
Bangkokthonburi University

“การวิจัย สร้างสรรค์ นวัตกรรม สังคม และสุขภาวะในยุคโควิด -19”

Creativity, Innovations, Social Order and Wellbeing in Times of COVID- 19 Pandemic
(CISOWCOP)

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีกำหนดให้มีการจัดการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 10 และนานาชาติ
ครั้งที่ 5 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี “การวิจัย สร้างสรรค์ นวัตกรรม สังคม และสุขภาวะในยุคโควิด -19” ประกอบด้วย

1. งานวิจัยและสร้างสรรค์ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Humanities and Social Sciences)
2. งานวิจัยและสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology)
3. งานวิจัยและสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ (Health Sciences)

กำหนดจัดงานประชุมวิชาการผ่านระบบออนไลน์ ในวันอาทิตย์ที่ 8 พฤษภาคม 2565 เวลา 08.30 – 16.00 น.
เพื่อให้การจัดการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและระดับนานาชาติดังกล่าว เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดประชุมวิชาการฝ่ายต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการที่ปรึกษา

1. รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เบ็ญจาธิกุล อธิการบดี	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
คณบดีคณะดุริยางคศาสตร์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	รองประธาน
3. รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ	รองอธิการบดี ฝ่ายวิจัยและ
บริการวิชาการ
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	ที่ปรึกษา
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เบ็ญจาธิกุล	รองอธิการบดี ฝ่ายบริหาร
คณบดีคณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	ที่ปรึกษา
5. อาจารย์ชัยสิน สุขวิบูลย์	รองอธิการบดีฝ่ายงบประมาณ
และการเงิน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	ที่ปรึกษา
6. รองศาสตราจารย์ ดร.พิสิษฐ์ ศิริรักษ์	อธิการบดี วิทยาลัยเทคโนโลยี	ที่ปรึกษา
7. รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมทิพย์ ไชยสกุลเกียรติ	อธิการบดี มหาวิทยาลัย	ที่ปรึกษา
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ราเชนทร์ เหมือนชอบ	เทคโนโลยีราชมงclairตันโกสินทร์
อธิการบดี มหาวิทยาลัย	ที่ปรึกษา
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กุลธนี ศิริรักษ์	ราชภัฏจันทรเกษม
รองอธิการบดี ฝ่ายบริหาร	ที่ปรึกษา
10. นางสาววิภารัตน์ ตีอ่อง	วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
ผู้อำนวยการสำนักงาน	ที่ปรึกษา
11. นายก้องศักดิ์ ยอดมณี	การวิจัยแห่งชาติ
ผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทย	ที่ปรึกษา

หน้าที่และความรับผิดชอบ

มีหน้าที่ให้คำปรึกษา ให้การสนับสนุนแก่คณะกรรมการทุกฝ่าย

2. คณะกรรมการอำนวยการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ	รองอธิการบดี ฝ่ายวิจัยและ
บริการวิชาการ	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
คณบดีคณะดุริยางคศาสตร์	รองประธาน
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิทยา เบ็ญจาธิกุล	รองอธิการบดี ฝ่ายบริหาร
รักษาการคณบดีคณะนิติศาสตร์	กรรมการ
4. ศาสตราจารย์ นพ.สารเนตร์ ไวกกุล	คณบดีคณะแพทยศาสตร์	กรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย	คณบดีคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.กมลพร กัลยามิตร	คณบดีคณะรัฐศาสตร์	กรรมการ

7. รองศาสตราจารย์ ทพ.ทองนารถ คำใจ	คณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์	กรรมการ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์	กรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุทัย อึ้งเจริญ	คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์	กรรมการ
10. ดร.วรางคณา โพธิ์รักษ์	คณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์	กรรมการ
11. ดร.สุพัตรา จันทนะศิริ	คณบดีคณะบริหารธุรกิจ	กรรมการ
12. ดร.ประทีป ปัญญา	คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์	กรรมการ
13. ดร.ประกิต หงษ์แสนยาธรรม	คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีการกีฬา	กรรมการ
14. ดร.สุธาสินี วิทยาภรณ์	คณบดีคณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
15. ดร.สุนทร แสงเพชร	รักษาการคณบดีวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	กรรมการ
16. ดร.ชลิตา ลีนจี้	คณบดีคณะบัญชี	กรรมการ
17. ดร.ฉัตรปวีณ อ่ำภา	ผู้อำนวยการสถาบันภาษา ต่างประเทศ	กรรมการ
18. อาจารย์เมธาสิทธิ์ อัดดก	คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์	กรรมการ
19. ดร.ณัชชา กริมใจ	รักษาการผู้อำนวยการ สำนักวิจัย	กรรมการและ เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ให้การสนับสนุนการดำเนินงานและประสานงานติดตามคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ
2. กำหนดรูปแบบวิธีการจัดงาน ระหว่างมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี หน่วยงานภาคีร่วมจัดงานประชุม ตลอดจน
การเชิญคณะกรรมการจัดงานประชุม เพื่อสรุปความก้าวหน้าการดำเนินงานตลอดช่วงการจัดเตรียมการจัดการ
ประชุม
3. ให้การเสนอแนะระบบการจัดประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย
4. เสนอกรอบแนวคิดในการประชุมวิชาการ
5. เสนอแนะการจัดตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ คณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการติดตามและประเมินผลงาน
6. เสนอแนะแนวทางการประชาสัมพันธ์งานการประชุม
7. วางแผนและเตรียมการจัดงานการประชุมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
8. ติดตามผลและประเมินการดำเนินงาน

3. คณะกรรมการจัดการประชุม

3.1. คณะกรรมการดำเนินงานประสานงานและพิธีการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประไพศรี โหล้ยอง	หัวหน้าสาขาภาษาอังกฤษ	ประธาน
2. ดร.ณัชชา กริมใจ	รักษาการผู้อำนวยการสำนักวิจัย	รองประธาน
3. ดร.โอฬาร กาญจนากาศ	ผู้อำนวยการสำนักการศึกษานานาชาติ	กรรมการ
4. ดร.สุธาสินี วิทยาภรณ์	คณบดีคณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
5. นายอาลี เส็มเกอ	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	กรรมการ

6. นายอัศวพงษ์ บุญแท้	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	กรรมการ
7. นางสาวกันตินันท์ จิตรระออน	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	กรรมการและ
เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. สรรหาผู้บรรยายต่างๆ อาทิ ผู้บรรยายนำ และผู้บรรยายรับเชิญ
2. จัดโปรแกรมการขึ้นบรรยาย
3. วางแผนและเตรียมการประชุมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
4. จัดทำกำหนดการ พิธีการของงานประชุม
5. เสนอขออนุมัติโครงการ ติดต่อประสานงานเพื่อเรียนเชิญวิทยากร วิทยากรบรรยายพิเศษ วิทยากรแสดงปาฐกถาพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาบทความวิชาการ
6. ออกหนังสือเชิญกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมนำเสนอทั้งภาคบรรยาย ไปสเตอร์ตลอดจนตอบข้อซักถามทั่วไปและตอบรับการพิจารณาบทความ
7. จัดหาของที่ระลึกให้วิทยากรบรรยายพิเศษ และประธานที่มาเปิดงาน
8. จัดหาของที่ระลึกให้ผู้ร่วมงาน (กระเป๋าคาด)
9. จัดทำคู่มือแนะนำเสนอผลงานทุกคน จัดลำดับผู้เข้ารับวุฒิบัตร
10. ทำหนังสือเชิญอธิการบดีกล่าวรายงานและเปิดงาน
11. ประสานงานฝ่ายต่างๆ
12. ติดตามทวงถามบทความจากผู้นำเสนอบทความ
13. สรุปผลโครงการเสนอต่อที่ประชุมกองบรรณาธิการและคณะกรรมการจัดประชุม

3.2. คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์และเว็บไซต์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย	คณบดีคณะนิเทศศาสตร์	ประธาน
2. ดร.ศิริชญาณ์ การะเวก	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ	กรรมการ
3. อาจารย์วรินทร์ แจ้งโรจน์	อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
4. อาจารย์ เกษม จันวดี	อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
5. อาจารย์ ณ์ฐิณี ชูช่วย	อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
6. อาจารย์ รัตติพร ณ นคร	อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
7. อาจารย์ ณ์ฐิวิโรจน์ มหายศ	อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
8. อาจารย์กฤติญา กวีจารุกรณ์	ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์	กรรมการและ
เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ออกแบบโปสเตอร์และไวนิล แผ่นพับเพื่อประชาสัมพันธ์
2. ประชาสัมพันธ์โครงการผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งเว็บไซต์ วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียงคลื่นต่าง ๆ
3. จัดทำเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่การประชุม และจัดทำระบบลงทะเบียนเข้าร่วมส่งผลงานออนไลน์

4. บันทึกภาพและวิดีโอการจัดประชุมวิชาการ
5. ทำหนังสือเชิญผู้สื่อข่าวมาทำข่าวการจัดงานประชุมวิชาการ
6. ดูแลต้อนรับสื่อมวลชนในการประชุม
7. จัดทำเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่สื่อมวลชนวันประชุม (Press Release)
8. ส่งภาพข่าวพิธีเปิดการประชุมเผยแพร่แก่สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ
9. จัดเตรียมของที่ระลึกแก่สื่อมวลชน
10. ออกแบบป้าย แผ่นพับ และ ป้ายหน้างาน ป้ายบอกทาง
11. งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

3.3 คณะกรรมการฝ่ายศิลปกรรมและจัดนิทรรศการ

1. อาจารย์เมธาสิทธิ์ อัดตก	คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์	ประธาน
2. อาจารย์นพอนันต์ บาลิสี	อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์	กรรมการ
3. อาจารย์ปราเมศวร์ กลางหมื่นไวย	อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์	กรรมการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ออกแบบแบบครอปและตกแต่งฉากบนเวที
2. ออกแบบการจัดตำแหน่งวางบอร์ด ติดตั้งและรีออดนอนโปสเตอร์
3. ติดโปสเตอร์ผลงานของผู้นำเสนองาน
4. ดูแลการจัดวางและตกแต่งสถานที่
5. ออกแบบปก Proceeding และ ปก CD Proceeding
6. ออกแบบกระถัก (กระเป่าผ้า)

3.4 คณะกรรมการฝ่ายอาคารสถานที่และรักษาความปลอดภัย

1. อาจารย์สมภพ ศรีสัมพันธ์	ผู้อำนวยการฝ่ายอาคารสถานที่	ประธาน
2. นายพิชัย สันโตษ	เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	กรรมการ
3. นายเอก แซ่กั้ง	เจ้าหน้าที่สำนักกิจการนักศึกษา	กรรมการ
4. นางสาวเอกอนงค์ เพ็ชรขุนทด	เจ้าหน้าที่สำนักประธาน	กรรมการและ
เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ติดโปสเตอร์ป้ายบอกทาง ประชาสัมพันธ์งานประชุม
2. จัดตกแต่งห้องประชุมเล็ก และห้องประชุมใหญ่ ดูแลความสะอาดและความพร้อมของสถานที่ตลอดงาน
3. ติดตั้ง ทดสอบระบบเครื่องเสียงบริเวณภายในงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
4. จัดทำแผนด้านรักษาความปลอดภัยและงานจราจร

3.5.คณะกรรมการฝ่ายเอกสาร

1. อาจารย์สิทธิพร โพธิระหง	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาตำรา
และสื่อทางวิชาการ	ประธาน
2. นายอาลี เสมอ	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	กรรมการ
3. นายอัศวพงศ์ บุญแท้	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	กรรมการ
4. นางสาว กันตินันท์ จิตรระออน	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	กรรมการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. จัดทำ Proceeding เผยแพร่บทความวิชาการ ทั้งภาคบรรยายและโปสเตอร์

3.6 คณะกรรมการฝ่ายบริการด้านการปฐมพยาบาล

1. ดร.ประทีป ปัญญา	คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุลี ทองวิเชียร	อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์	กรรมการ
3. ดร.สุวิมล แสนเวียงจันทร์	อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์	กรรมการและ
เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. มีหน้าที่จัดเตรียมบุคลากร อุปกรณ์เครื่องใช้และยาสำหรับการปฐมพยาบาล
2. กำหนดสถานที่ตั้งหน่วยปฐมพยาบาลให้เหมาะสม สะดวกรวดเร็วต่อการให้บริการ

3.7 คณะกรรมการฝ่ายปฏิคมต้อนรับ และจัดเตรียมอาหาร

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประไพศรี ให้อภัย	อาจารย์ประจำสถาบันภาษาต่างประเทศ	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทริยา รวยสำราญ	อาจารย์ประจำสถาบันภาษาต่างประเทศ	กรรมการ
3. ดร.โอฬาร กาญจนภาค	ผู้อำนวยการสำนักการศึกษานานาชาติ	กรรมการ
4. ดร.ฉัตรปวีณ อัมภา	ผู้อำนวยการสถาบันภาษาต่างประเทศ	กรรมการ
5. อาจารย์พลโทชูชีพ สุขหมื่น	อาจารย์ประจำสถาบันภาษาต่างประเทศ	กรรมการ
6. อาจารย์วิชสุดา ร้อยพิลา	หัวหน้าสาขาการโรงแรม คณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
7. อาจารย์กิตติคุณ เกร็งกำจรกิจ	อาจารย์ประจำสาขาการท่องเที่ยว
คณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
8. อาจารย์ปัญญาณีนรินทร์ อังศุธีรกุล	อาจารย์ประจำสาขาการท่องเที่ยว
คณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
9. อาจารย์พรรณพรพพร จันทร์ฉาย	อาจารย์ประจำสาขาการท่องเที่ยว
คณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
10. อาจารย์ณัฐกร เดชา	อาจารย์ประจำสาขาธุรกิจระหว่างประเทศ	กรรมการ
11. อาจารย์กานต์สิริ ผ่านาคธรรมรัตน์	อาจารย์ประจำสาขาภาษาอังกฤษ
คณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
12. อาจารย์วิลาวัลย์ ดีเลิศ	หัวหน้าสาขาภาษาไทย	กรรมการ

13. อาจารย์ดาราวรรณ เกตวัลย์	อาจารย์ประจำสาขาภาษาไทย	กรรมการ
14. อาจารย์วิภาพ คัญทัพ	อาจารย์ประจำสาขาภาษาไทย	กรรมการ
15. นางสาวฮายาดี สาหะ	เจ้าหน้าที่สถาบันภาษาต่างประเทศ	กรรมการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ต้อนรับ ดูแลวิทยากร ผู้นำเสนอผลงาน และผู้เข้าร่วมสัมมนาเข้าที่ประชุม
2. รับลงทะเบียนแจกเอกสารและของที่ระลึกในการประชุม
3. จัดเตรียมดอกไม้ อาหารและเครื่องดื่มสำหรับผู้นำเสนอผลงาน
4. งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย(ตามความเหมาะสม)
5. จัดโต๊ะรับลงทะเบียน ติดผ้าประดับเวที

4. กองบรรณาธิการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะดุริยางคศาสตร์	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและ บริการวิชาการ	กรรมการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เบ็ญจาทิกุล	รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร คณบดีคณะนิติศาสตร์	กรรมการ
4. ศาสตราจารย์ นพ.สารเนตร์ ไวกกุล	คณบดีคณะแพทยศาสตร์	กรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.กมลพร กัลยาณมิตร	คณบดีคณะรัฐศาสตร์	กรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย	คณบดีคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
7. รองศาสตราจารย์.ทพ.ทองนารถ คำใจ	คณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์	กรรมการ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์	กรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุทัย อึ้งเจริญ	คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์	กรรมการ
10. ดร.วรางคณา โพธิ์รักษ์	คณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์	กรรมการ
11. ดร.ประทีป ปัญญา	คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์	กรรมการ
12. ดร.สุพัตรา จันทนะศิริ	คณบดีคณะบริหารธุรกิจ	กรรมการ
13. ดร.ประกิต หงษ์แสนยาธรรม	คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีการกีฬา	กรรมการ
14. ดร.สุธาสินี วิทยาภรณ์	คณบดีคณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
15. ดร.สุนทร แสงเพ็ชร	รักษาการคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	กรรมการ
16. ดร.ชลิตา ลิ่นจี่	คณบดีคณะบัญชี	กรรมการ
17. ดร.ฉัตรปวีณ อัมภา	ผู้อำนวยการสถาบัน ภาษาต่างประเทศ	กรรมการ
18. อาจารย์เมธาสิทธิ์ อัดตก	คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์	กรรมการ
19. ดร.ณัชชา กริมใจ	รักษาการผู้อำนวยการสำนักวิจัย	กรรมการและ เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. กำหนดรูปแบบ วิธีการรับลงทะเบียน
2. จัดทำหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกผลงานวิจัยทั้งภาคบรรยาย และภาคโปสเตอร์
3. คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินผลงานวิจัย
4. ติดตามผลและประเมินการดำเนินงาน

4.1 คณะอนุกรรมการพิจารณาผลงาน

4.1.1 คณะอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงาน กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะดุริยางคศาสตร์	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและ บริการวิชาการ	รองประธาน
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เบ็ญจาธิกุล	รองอธิการบดีฝ่ายบริหารวิชาการ คณบดีคณะนิติศาสตร์	รองประธาน
4. รองศาสตราจารย์ พลโท ดร.วีระ วงศ์สรรค์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ อ่วมเจริญ	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.พีรพงศ์ ทิพนาค	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.กมลพร กัลยานมิตร	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ลักษณะานิชินชัย	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
9. รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวัฒน์ สิริพรวุฒิ	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
10. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย	คณบดีคณะนิเทศศาสตร์	อนุกรรมการ
11. รองศาสตราจารย์ ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
12. รองศาสตราจารย์ ศิริพร สัจจามันท์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
13. รองศาสตราจารย์ สชน โรจนตระกูล	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
14. รองศาสตราจารย์ อวรรรณ บรรจงศิลป์	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑาศิริ ยอดวิเศษ	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ตานประดิษฐ์	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทิน นพเกต	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรินทร์ สวนแก้ว	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิต บุญสนอง	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัมพร ปัญญา	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาจุยทุธ เนติธนากุล	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิษฐ์วดี จิรโรจน์ภิญโญ	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ

24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ศรีมกุฎพันธ์ุ	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ เมืองแมน	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ จันทอง	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปราการ เกิดมีสุข	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
28. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
29. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประณต มีสอน	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
30. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ปรีกทยานนท์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
31. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุรพร กำบุญ	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
32. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนม วรรณศิริ	คณะนิเทศศาสตร์	อนุกรรมการ
33. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกรัตน์ ยศไกล	คณะนิเทศศาสตร์	อนุกรรมการ
34. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสงี่ยม บุษบาบาน	คณะนิติศาสตร์	อนุกรรมการ
35. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธิตา หอวัฒนกุล	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
36. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาทิน หนูแก้ว	คณะนิติศาสตร์	อนุกรรมการ
37. พลโท ดร.สมัยรบ สุทธิวาทนฤพุมิ	คณะนิติศาสตร์	อนุกรรมการ
38. ดร.ปรียาพร เหนือระกูล	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
39. ดร.ชนะ รัตนภักดี	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
40. ดร.สมชาย รัตนภูมิภิญโญ	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
41. ดร.อดุลย์ เลาหพล	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
42. ดร.ธวัชชัย แสงวงทรัพย์	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
43. ดร.อุไรวรรณ พงษ์สุภากุล	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
44. ดร.สมภพ ศรีสัมพันธ์	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
45. ดร.ธนพันธ์ พูลชอบ	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
46. ดร.บุษรา มัยอึ้ง	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
47. ดร.กานต์ กุลานุกงศ์	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
48. ดร.ณิชา พัฒนานนท์	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
49. ดร.ภัทรรินทร์ ศิริรัตน์	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
50. ดร.มนัส แก้วบูชา	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
51. ดร.ทักษิณา ชัยอิทธิพรวงศ์	คณะนิเทศศาสตร์	อนุกรรมการ
52. ดร.ณัชชา พัฒนະนุกิจ	คณะนิเทศศาสตร์	อนุกรรมการ
53. ดร.ชลิตา ลีนจี้	คณบดีคณะบัญชี	อนุกรรมการ
54. ดร.กัญจน์ชนันทร นวพรคงปรีชา	คณะบัญชี	อนุกรรมการ
55. ดร.ชิตัพพัธ วรรณรัตน์กุล	คณะบัญชี	อนุกรรมการ
56. ดร.จเร พันธุ์เป็รื่อง	คณะนิติศาสตร์	อนุกรรมการ
57. ดร.ป้อมฤดี กุมพันธ์	คณะนิติศาสตร์	อนุกรรมการ
58. ดร.บุญชริกา โอทกานนท์	คณะนิติศาสตร์	อนุกรรมการ
59. ดร.สมพงษ์ สุขเมธกษกร	คณะศิลปศาสตร์	อนุกรรมการ

60. ดร.สุชุม มูลเมือง	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
61. ดร.ลัดดาวัลย์ คงสมบูรณ์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
62. ดร.ชนาตล สมบูรณ์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
63. ดร.พรหมพิริยะ พนาสนธิ์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
64. ดร.ณัฐาพัชร์ วรพงศ์พัชร์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
65. ดร.จุฑาทิพย์ นรินทร์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
66. ดร.โสพัฒน โสภากิมุข	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
67. ดร.ธารินี กิตติกาญจนโสภณ	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
68. ดร.นันทวัฒน์ ภัทรกรนนท์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
69. ดร.โอฬาร กาญจนากาศ	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
70. ดร.พรประภา ศรีราพร	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
71. ดร.ทิพย์ลาวัลย์ แก้วนิล	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
72. ดร.สุรเชษฐ์ โลทองคำ	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
73. ดร.นราธิป แนวคำตี	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
74. ดร.ประพัฒสอน เปี้ยกสอน	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
75. ดร.ณัฐภูอัสร์ ศรีเพชร	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
76. ดร.สนันทา สิงหวัชร	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
77. ดร.จันทวรรณ โฆษิตคณิน	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
78. ดร.วันเพ็ญ เฟื่องสมบูรณ์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
79. ดร.นภัทร จันทารมณ	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
80. ดร.กฤษฎาภรณ์ รุจิธำรงกุล	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
81. ดร.ศิริชญาณี การะเวก	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
82. ดร.สุพัตรา จันทะศิริ	คณบดีคณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
83. ดร.เพชรภรณ์ วงศ์หลวง	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
84. ดร.ปรียาภรณ์ ชีรพรเลิศรัฐ	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
85. ดร.ณิชาภา คุณพระเนตร	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
86. ดร.กฤษณ์ ทัพจุฬา	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
87. ดร.เบญชญา พิษิตชัยเดชา	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
88. ดร.ธิดาชา บุญชาวเรือง	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
89. ดร.วิฑูร อินทจันทร์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
90. ดร.ฉัจยา แก้วนัย	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
91. ดร.อภิชาติ ทลิสมรัตน์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
92. ดร.สมทรง นาคศรีสังข์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
93. ดร.กาญจกมล นาคศรีสังข์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
94. ดร.เบญจภรณ์ รัญระนา	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
95. ดร.ธรรศญา ธรรมโสภณ	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ

96. ดร.เพ็ชรรัตน์ ฮีมินกุล	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
97. ดร.วรชัย วิภูอุปโภคตร	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
98. ดร.คมสิงห์ วิวัฒน์ภูษิต	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
99. ดร.ภูริธรรมทรัพย์ หอมอุดมทรัพย์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
100.ดร.สากุล ศรีวันทา	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
101.ดร.ประเชิญ ดิยะปัญญาณิตย์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
102.ดร.เบญจธรรมา วัฒนกุล	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
103.ดร.อาริยา ภูวศิรีวิวัฒน์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
104.ดร.กณิศ ศรีเปารยะ	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
105.ดร.ณัชชา กริมใจ	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
106.ดร.พงษ์เทพ ศรีโสภากิจ	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
107.ดร.ระเด่น แทนประษา	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. ศาสตราจารย์ สำเรียง เมฆเกรียงไกร	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อนุกรรมการ
2. ศาสตราจารย์ บาทัน อิมสำราญ	ข้าราชการบำนาญ	อนุกรรมการ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ ชันธศิริ	มหาวิทยาลัยชินวัตร	อนุกรรมการ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งภพ คงฤทธิ์ระจัน	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ธนภัทร ปัจฉิม	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธพงษ์ สีสากิจไพศาล	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.สุติเทพ ศิริพิพัฒน์กุล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	อนุกรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ดร.สาโรช โศภีรักษ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	อนุกรรมการ
9. รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	อนุกรรมการ
10. รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย สมบูรณ์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	อนุกรรมการ
11. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ ภาณุจारी	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อนุกรรมการ
12. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพัทธา วิไลลักษณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ เจ้าพระยา	อนุกรรมการ
13. รองศาสตราจารย์ ดร.อาศิรา ราชเวียง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์	อนุกรรมการ
14. รองศาสตราจารย์ ดร.พนารัตน์ ปานมณี	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
15. รองศาสตราจารย์ ดร.สีปงศ์ สุขสม	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	อนุกรรมการ
16. รองศาสตราจารย์ ดร.พัสสรณ์ วรรณศิริระกุล	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	อนุกรรมการ
17. รองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิสรรค์ สุทธิไชยเมธี	สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์	อนุกรรมการ
18. รองศาสตราจารย์ จงกล แก่นเพิ่ม	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	อนุกรรมการ
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภดล เชนะโยธิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์	อนุกรรมการ
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิษฐา สุขสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต	อนุกรรมการ

21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา คชประเสริฐ	มหาวิทยาลัยบูรพา	อนุกรรมการ
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ วนาพิทักษ์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	อนุกรรมการ
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	อนุกรรมการ
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรวิทย์ วาพะวัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	อนุกรรมการ
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรฆ จรรย์ยานนท์	มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน นาคี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	อนุกรรมการ
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณะ บุหลัน	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์นส์	อนุกรรมการ
28. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ อุ้นปรีชาวนิชย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	อนุกรรมการ
29. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานูภาพ รักษ์สุวรรณ	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
30. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิติมา โห้ถ้อย	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	อนุกรรมการ
31. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชิต รัชตพิบูลภ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์	อนุกรรมการ
32. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนารถ เล็กอสนิษฐ์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์	อนุกรรมการ
33. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุมพล รอดแจ่ม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	อนุกรรมการ
34. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรวาล สุขไมตรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	อนุกรรมการ
35. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายป่าน จักขุจินดา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	อนุกรรมการ
36. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนัชกร สิมะขจรบุญ	มหาวิทยาลัยศิลปากร	อนุกรรมการ
37. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนากร ปึกษา	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
38. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาภรณ์ สมไพบูลย์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
39. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภคพร กระจาดทอง	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
40. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชานันท์ วีระกุล	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
41. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ นิมเกิดผล	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
42. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารารัตน์ สุขแก้ว	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	อนุกรรมการ
43. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ จันทร์ดี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	อนุกรรมการ
44. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรปวีณ์ วรเศรษฐ์พงศา	มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี	อนุกรรมการ
45. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยาณี ธีรวงศ์ภิญโญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	อนุกรรมการ
46. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงศ์ พูลชอบ	มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
47. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐ อนุนาทรัพย์	มหาวิทยาลัยเอเชีย	อนุกรรมการ
48. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นกตล ธีรวงศ์ภิญโญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	อนุกรรมการ
49. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มนต์รี พาณิชยานุวัฒน์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
50. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกรียงไกร ดวงขจร	มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา	อนุกรรมการ
51. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภูซงค์ เมนะสินธุ์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ

52. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภัทรพร ปุณะตุง	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
53. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น้ำผึ้ง ไชว์พันธุ์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
54. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นภาพรณ อุ่นปรีชาวิชย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	อนุกรรมการ
55. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นฤมล โสภารัตนกุล	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
56. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันวิธู สรณารักษ์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
57. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กนกวรรณ รุ่งอดุลพิศาล	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
58. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รติญา นนธิราช	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
59. ดร.สันดุสิตธี ปริวงษ์ตระกูล	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	อนุกรรมการ
60. ดร.วริศรา เชนะโยธิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์	อนุกรรมการ
61. ดร. มณฑล ศรีสุข	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	อนุกรรมการ
62. ดร.ภัชกรร ปุยสุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	อนุกรรมการ
63. ดร.ปริญ วีรพงษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี	อนุกรรมการ
64. ดร.ศิวกรณ์ รัตติโชติ	สถาบันเกษตรวิชาการสำนักงาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
65. ดร.ธงชัย เหมทานนท์	วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม	อนุกรรมการ
66. ดร.พิชญะ อุทัยรัตน์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	อนุกรรมการ
67. ดร.มนชิตา ทองเกิด	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ตะวันออก	อนุกรรมการ
68. ดร.เชษฐภณัญญ์ ปัญญาวัชรวงศ์	วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก	อนุกรรมการ
69. ดร.สิริลักษณ์ เทียงธรรม	นักวิชาการอิสระ	อนุกรรมการ
70. ดร.ณัชชามน เปรมปลั่ง	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	อนุกรรมการ
71. ดร.ธีรเดช ทิวถนอม	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	อนุกรรมการ
72. ดร.กมลทิพย์ กันตะเพ็ง	โครงการอัมพวาชัยพัฒนานุรักษ์	อนุกรรมการ
73. ดร.กัลย์ ปิ่นเกษร	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	อนุกรรมการ
74. ดร.รพีพัฒน์ ศรีศิลารักษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพ	อนุกรรมการ
75. ดร.ปริญญา สีม่วง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพ	อนุกรรมการ
76. ดร.ศิริวรรณ มนอัคระผดุง	สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักวิชาการกลุ่มวิจัยและข้อมูล	อนุกรรมการ
77. ดร.ชุติมา นุตยะสกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์	อนุกรรมการ
78. ดร.นวลรัตน์ วัฒนา	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
79. ดร.ฐานิสร์ จาตุรงค์กุล	ชีวาธรรม	อนุกรรมการ
80. ดร.พัชราพรรณ นาคพงษ์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
81. ดร.ศศิธร เดชพรหม	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	อนุกรรมการ

82. ดร.อัยรวี วีระพันธ์พงศ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา อนุกรรมการ

4.1.2 คณะอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงาน กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะดุริยางคศาสตร์	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและ บริการวิชาการ	รองประธาน
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เบ็ญจาธิกุล	รองอธิการบดีฝ่ายบริหารวิชาการ คณบดีคณะนิติศาสตร์	รองประธาน
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย ศิริพันธ์	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร ทศน์ยนา	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย ศิริพันธ์	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.เอก เกิดเต็มภูมิ	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ดิเรก ทองอร่าม	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ ทองแพ	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยूरสิน วัฒนพยุกุล	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุทัย อึ้งเจริญ	คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประกอบ มณีเนตร	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
13. พลโท.ดร. พิทักษ์ เกียรติพันธ์	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
14. ดร.สุนทร แสงเพ็ชร	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
15. ดร.รัชพรรณ หนูเนียม	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
16. ดร.เพชรรัตน์ จันทร์ทิณ	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
17. ดร.อารยา ผ่องพิทยา	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ

18. ดร.ธวัชชัย กาญจนะทวีกุล	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
19. ดร.ประกิต หงส์แสนยาธรรม	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
20. ดร.อัจฉรา เสาวเฉลิม	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
21. ดร.วรชัย พลเหลา	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
22. ดร.ประพันธ์ วัฒนเดชาชาญ	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
23. ดร.บัณฑิต ฤทธิ์ทอง	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
24. ดร.พรหมพัทธ์ บุญรักษา	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
25. ดร.ประจวบ พิระพงศ์	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
26. ดร.สุรวุฒิ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
27. ดร.ชุตีวรรณ ภัทรานุรักษ์กุล	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
28. ดร.ธเนศ กิติศรีวรพันธุ์	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
29. ดร.อนรรักษ์ จันทร์ศรี	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
30. ดร.สุวิไล อารีจิตต์	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
31. ดร.ธงชาติ พู่เจริญ	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
32. ดร.วิสูตร ทองดีเจริญ	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. ศาสตราจารย์ ดร.จงจิตร ธีรญาณาก	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	อนุกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีดา จันทวงษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	อนุกรรมการ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ตีปญญ เมธากุลชาติ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	อนุกรรมการ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธชัย บันเทิงจิตร	มหาวิทยาลัยสยาม	อนุกรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.เอก เกิดเต็มภูมิ	มหาวิทยาลัยปทุมธานี	อนุกรรมการ
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐกฤต ปานชลิบ	วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม	อนุกรรมการ
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรินทร์พ สุกใส	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อนุกรรมการ

8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิกร สีแล	มหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติประจำภาคใต้ วิทยาเขตชุมพร	อนุกรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ คุ้มมะณี	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	อนุกรรมการ
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวะพงศ์ เพ็ชรสงค์	มหาวิทยาลัยศิลปากร	อนุกรรมการ
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาธิต แสงประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	อนุกรรมการ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงศ์ ศรีตระกูล	มหาวิทยาลัยศิลปากร	อนุกรรมการ
13. ดร.สุเมธ สถิตบุญอนันต์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	อนุกรรมการ
14. ดร.นุชนาฏ บัวศรี	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	อนุกรรมการ
15. ดร.จิรพิพัฒน์ ธัญพงษ์ภัทร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อนุกรรมการ
16. ดร.กฤตวยาน์ ทองคู่	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อนุกรรมการ
17. ดร.กรรณิกานต์ ต้วงเจริญ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อนุกรรมการ
18. ดร.โอฬาริก สุรินตะ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	อนุกรรมการ
19. ดร.จามรกุล เหล่าเกียรติกุล	บริษัททศาคิโซลูชั่น จำกัด	อนุกรรมการ
20. ดร.อาทิตย์ยาพร โรจรัตน์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	อนุกรรมการ
21. ดร.ปิยชาติ ชาติรินรานนท์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี	อนุกรรมการ
22. ดร.สันติ พัฒนะวิชัย	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	อนุกรรมการ
23. ดร.อนุสรณ์ มนตรี	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา	อนุกรรมการ
24. ดร.สมพร ส่งตระกูล	มหาวิทยาลัยบูรพา	อนุกรรมการ
25. ดร.ดลภา พศกชาติ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา	อนุกรรมการ
26. ดร.ธีระพงษ์ บุญรักษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	อนุกรรมการ
27. ดร.ธงชาติ เกิดผล	Kyushu Institute of Technology Japan	อนุกรรมการ
28. ดร.ศุภฤกษ์ บุญเทียร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	อนุกรรมการ

4.1.3 คณะอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงาน กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณะดุริยางคศาสตร์	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ	รองประธาน

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เบ็ญจาทิกุล	รองอธิการบดีฝ่ายบริหารวิชาการ คณะบดีคณะนิติศาสตร์	รองประธาน
4. ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ ทพ.วิชา อัครวรฤทธิ	คณะทันตแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.สุลิต ทองวิเชียร	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ทพ.ทองนารถ คำใจ	คณะทันตแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ทพญ.ชลธิชา อมรฉัตร	คณะทันตแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ทพญ.เพชรรัตน์ ไกรวพันธ์	คณะทันตแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา ถาวรรุ่งโรจน์	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทพญ. อำนวยา แก้วพิทักษ์	คณะทันตแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทพ.ยสนันท์ จันทรวะสิน	คณะทันตแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจตรีหญิง ดร.เรวดีพรศน์ รอบคอบ	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพรรณณี ธารากุล	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธีรณัฐลักษณ์ วงนะวิศิษฐ์	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มยุรี แก้วจันทร์	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
16. ร้อยตำรวจโทหญิง ดร.เจือจันทร์ เจริญภักดี	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
17. ดร.ทนพ.วโรชิต บุญศรีวงศ์	คณะแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
18. ดร.ประทีป ปัญญา	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
19. ดร.สุวิมล แสนเวียงจันทร์	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
20. ดร.อากาศรณ์ เป็รียานิ้ม	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
21. ดร.สุตริภัก จิตต์หทัยรัตน์	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
22. ดร.นพ.โรจน์ วงศ์พัชรจรัส	คณะสาธารณสุขศาสตร์	อนุกรรมการ
23. ดร.ศุภกร สุขประสิทธิ์	คณะสาธารณสุขศาสตร์	อนุกรรมการ
24. อาจารย์สายใจ พินิจเวชการ	คณะสาธารณสุขศาสตร์	อนุกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญญธวัชชัย	วิทยาลัยเซนต์หลุยส์	อนุกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ แก้วปาน	มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร มูลศาสตร์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	อนุกรรมการ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.อรวรรณ แก้วบุญชู	มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งโรจน์ พุ่มริ้ว	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	อนุกรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ ศิลปานันทกุล	มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.ทพ.อาทิพันธุ์ พิมพ์ขาวขำ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อนุกรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ดร.ทพ.ทวีศักดิ์ ประสานสุทธิพร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อนุกรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรรัตน์ เกิดดอนแฝก	มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิศิษฐ์ ทองคำ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	อนุกรรมการ
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภา นันนวลศิลป์	มหาวิทยาลัยบูรพา	อนุกรรมการ

12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ พิมหา	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	อนุกรรมการ
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราพร วีระพลากร	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	อนุกรรมการ
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ โสภณนิธิประเสริฐ	มหาวิทยาลัยรังสิต	อนุกรรมการ
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทพ.อุดม ว่องไวทองดี	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	อนุกรรมการ
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทพญ.สิริพร ไชยมะโน	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อนุกรรมการ
17. Dr.Yang Lili	School of Stomatology Kunming Medical University	อนุกรรมการ
18. ทพญ.กณิตนันท์ สุนันต์ตะ	กลุ่มงานทันตกรรมโรงพยาบาล สันป่าตอง	อนุกรรมการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. พิจารณาผลงานจากผู้นำเสนอบทความเพื่อนำเสนอแบบบรรยาย หรือ โปสเตอร์
2. ทำรายงานสรุปผลเสนอต่อที่ประชุมกองบรรณาธิการและคณะกรรมการจัดประชุม

5. คณะกรรมการฝ่ายการเงิน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประไพศรี วัลย์ทอง	ผู้อำนวยการสถาบันภาษาต่างประเทศ	ประธาน
2. ดร.ณัชชา กริมใจ	ผู้อำนวยการสำนักวิจัย	กรรมการ
3. ดร.สุทธาพัฒน์ อมรเรืองตระกูล	ผู้อำนวยการบุคลากร	กรรมการ
4. นางสาวปวีณริสา ศิริกุลประเสริฐ	ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และการเงิน	กรรมการ
5. อาจารย์ปราณี ทองศรีสุข	ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบ	กรรมการและเลขานุการ
6. นางสาวกณิตนันท์ จิตระออน	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	ผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. จัดทำรายรับ-รายจ่ายและสรุปในการจัดงาน ประชุมวิชาการ
2. รับลงทะเบียนและออกใบเสร็จ
3. ตรวจสอบค่าใช้จ่าย

